

▼B

**EUROOPAN YHTEISÖJEN JA NIIDEN JÄSENVALTIOIDEN
sekä Montenegron tasavallan välinen vakautus- ja
assosiaatiosopimus**

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

BULGARIAN TASAVALTA,

TŠEKIN TASAVALTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

VIRON TASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTI,

ITALIAN TASAVALTA,

KYPROKSEN TASAVALTA,

LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

UNKARIN TASAVALTA,

MALTAN TASAVALTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PUOLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ROMANIA,

SLOVENIAN TASAVALTA,

SLOVAKIAN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

▼ B

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen sopimuspuolet, jäljempänä ”jäsenvaltiot”, ja

EUROOPAN YHTEISÖ ja EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ,

jäljempänä ”yhteisö”,

sekä

MONTENEGRON TASAVALTA,

jäljempänä ”Montenegro”,

joista jäljempänä käytetään nimitystä ”osapuolet”,

OTTAVAT HUOMIOON osapuolten vahvat siteet ja yhteiset arvot, niiden halun vahvistaa näitä siteitä ja luoda vastavuoroisuuteen ja yhteisiin etuihin perustuvat tiiviit ja kestävät suhteet, joiden ansiosta Montenegro voi vahvistaa ja laajentaa suhteita yhteisöön ja sen jäsenvaltioihin,

OTTAVAT HUOMIOON tämän sopimuksen merkityksen Kaakkois-Euroopan maita koskevan vakautus- ja assosiaatioprosessin kannalta, perustettaessa ja luji-tettaessa yhteistyöhön perustuvaa vakaata eurooppalaista järjestystä, jossa Euroopan unioni on kantavana voimana, sekä vakaussopimuksen kannalta,

OTTAVAT HUOMIOON Euroopan unionin valmiuden liittää Montenegro mahdollisimman tiiviisti Euroopan poliittiseen ja taloudelliseen valtavirtaan, ja sen, että maa on mahdollinen EU:n jäsen ehdokas Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että se täyttää kesäkuussa 1993 kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston vahvistamat arviointiperusteet sekä vakautus- ja assosiaatioprosessin ehdot ja panee onnistuneesti täytäntöön tämän sopimuksen ja erityisesti sen alueellista yhteistyötä koskevat määräykset,

OTTAVAT HUOMIOON Eurooppa-kumppanuuden, jossa määritellään toiminnan painopisteet maan tukemiseksi sen pyrkimyksissä lähentyä Euroopan unioniin,

OTTAVAT HUOMIOON, että osapuolet ovat sitoutuneet edistämään kaikin keinoin Montenegron ja koko alueen poliittista, taloudellista ja instituutionaalista vakautusta kansalaisyhteiskunnan, demokratian ja instituutioiden kehittämisen, julkishallinnon uudistamisen, alueellisen kaupan integraation, kaupallisen ja taloudellisen yhteistyön tehostamisen, eri alueiden, varsinkin oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alan yhteistyön lisäämisen sekä kansallisen ja alueellisen turvallisuuden vahvistamisen kautta,

OTTAVAT HUOMIOON, että tämän sopimuksen perustana on osapuolten sitoutuminen poliittisten ja taloudellisten vapauksien lisäämiseen sekä niiden sitoutuminen ihmisoikeuksien, myös kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien, ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen sekä monipuoluejärjestelmään ja vapaisiin ja oikeudenmukaisiin vaaleihin nojautuvien demokraattisten periaatteiden noudattamiseen,

▼B

OTTAVAT HUOMIOON osapuolten sitoumuksen panna täysimääräisesti täytäntöön kaikkien Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan, ETYJ:n ja erityisesti Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen päätösasiakirjan, jäljempänä ”Helsingin päätösasiakirja”, sekä Madridin ja Wienin kokousten päätösasiakirjojen, uutta Eurooppaa koskevan Pariisin peruskirjan sekä Kaakkois-Euroopan vakaussopimuksen periaatteet ja määräykset edistääkseen alueellista vakautta ja alueen maiden välistä yhteistyötä,

VAHVISTAVAT kaikkien pakolaisten ja sisäisten pakolaisten paluuoikeudet sekä heidän omaisuutensa ja muiden ihmisoikeuksiensa suojelun,

OTTAVAT HUOMIOON osapuolten sitoutumisen vapaan markkinatalouden periaatteisiin ja kestävään kehitykseen sekä yhteisön valmiuden edistää talousuudistusten toteuttamista Montenegrossa,

OTTAVAT HUOMIOON, että osapuolet ovat sitoutuneet vapaakauppaan WTO:n jäsenyydestä johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien mukaisesti,

OTTAVAT HUOMIOON osapuolten toiveen kehittää edelleen säännöllistä poliittista vuoropuhelua molempia osapuolia kiinnostavista kahdenvälisistä ja kansainvälisistä asioista, alueelliset näkökohdat mukaan luettuina, ottaen huomioon Euroopan unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP),

OTTAVAT HUOMIOON, että osapuolet ovat sitoutuneet torjumaan järjestäytyneitä rikollisuutta ja lujittamaan terrorismin vastaista yhteistyötään 20 päivänä lokakuuta 2001 järjestetyssä Eurooppa-konferenssissa annetun julistuksen pohjalta,

OVAT VAKUUTTUNEITA siitä, että vakautus- ja assosiaatiosopimus, jäljempänä ”tämä sopimus”, luo uudenlaisen ilmapiirin keskinäisille taloussuhteille ja ennen kaikkea kaupan ja investointien kehitykselle, jotka kaikki ovat olennaisen tärkeitä tekijöitä talouden rakenneuudistuksen ja nykyaikaistamisen kannalta,

PITÄVÄT MIELESSÄ Montenegron sitoumuksen lähentää keskeisten alojen lainsäädäntöään yhteisön säännösten kanssa ja panna nämä säädökset tosiasiallisesti täytäntöön,

OTTAVAT HUOMIOON, että yhteisö haluaa päättäväisesti tukea uudistusten toteuttamista ja hyödyntää tätä varten kattavan monivuotisen viiteohjelman pohjalta kaikkia saatavilla olevia yhteistyötä sekä teknistä, rahoituksellista ja taloudellista apua koskevia asiakirjoja,

VAHVISTAVAT, että Euroopan yhteisön perustamissopimuksen kolmannen osan IV osaston soveltamisalaan kuuluvat tämän sopimuksen määräykset sitovat Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Irlantia erillisinä sopimuspuolina eivätkä osana Euroopan yhteisöä, kunnes Yhdistynyt kuningaskunta tai Irlanti (tapauksen mukaan) ilmoittaa Montenegrolle, että määräykset sitovat sitä osana Euroopan yhteisöä Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemaa koskevan pöytäkirjan mukaisesti. Sama koskee myös Tanskaa mainittuihin sopimuksiin liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan mukaisesti,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että Zagrebin huippukokouksessa edellytettiin vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuvien maiden ja Euroopan unionin suhteiden lujittamista edelleen sekä alueellisen yhteistyön tehostamista,

▼B

PALAUTTAVAT MIELEEN, että Thessalonikin huippukokouksessa lujitettiin vakautus- ja assosiaatioprosessin asemaa Euroopan unionin ja Länsi-Balkanin maiden välisten suhteiden poliittisena kehyksenä ja korostettiin, että näiden maiden yhdentyminen Euroopan unioniin tapahtuu niiden yksilöllisen uudistustahdin ja saavutusten perusteella,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että 19 päivänä joulukuuta 2006 allekirjoitettiin Bukarestissa Keski-Euroopan vapaakauppasopimus, jolla parannetaan alueen houkuttelevuutta investointikohteena ja sen mahdollisuuksia yhdentyä maailmantalouteen,

HALUAVAT aloittaa tiiviimmän yhteistyön kulttuurin alalla ja kehittää tiedonvaihtoa,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 Artikla

1. Perustetaan yhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Montenegron tasavallan välinen assosiaatio.
2. Tämän assosiaation tavoitteena on:
  - a) tukea Montenegron pyrkimyksiä lujittaa demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta,
  - b) edistää Montenegron poliittista, taloudellista ja institutionaalista vakauttamista sekä alueen vakauttamista,
  - c) luoda poliittiselle vuoropuhelulle asianmukainen kehys, joka mahdollistaa tiiviiden poliittisten suhteiden kehittämisen osapuolten välille,
  - d) tukea Montenegron pyrkimyksiä kehittää taloudellista ja kansainvälistä yhteistyötään muun muassa lainsäädäntönsä lähentämisellä yhteisön säännösten kanssa,
  - e) tukea Montenegron pyrkimyksiä saattaa loppuun siirtyminen toimivaan markkinatalouteen,
  - f) edistää sopusointuisia taloussuhteita ja kehittää asteittain vapaakauppa-alue yhteisön ja Montenegron välille,
  - g) edistää alueellista yhteistyötä kaikilla tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla.

I OSASTO

YLEISET PERIAATTEET

2 Artikla

Osapuolten sisä- ja ulkopolitiikan perustan ja olennaisen osan tätä sopimusta muodostavat ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ilmaistujen ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä yleissopimuksessa, Helsingin päätösasiakirjassa ja uutta Eurooppaa koskevassa Pariisin peruskirjassa määriteltyjen demokratian

▼B

periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioitus, kansainvälisen oikeuden periaatteiden, mukaan lukien täysimääräinen yhteistyö entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICTY) kanssa, ja oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen sekä taloudellista yhteistyötä käsitelleen Bonnin ETY-kokouksen päätösasiakirjassa ilmaistut markkinatalouden periaatteet.

3 Artikla

Joukkotuhousoseiden ja niiden kantolaitteiden leviämisen estäminen on olennainen osa tätä sopimusta.

4 Artikla

Osapuolet vahvistavat pitävänsä tärkeänä kansainvälisten velvoitteiden täyttämistä ja erityisesti täysipainoista yhteistyötä ICTY:n kanssa.

5 Artikla

Kansainvälinen ja alueellinen rauha ja vakaus, hyvien naapuruussuhteiden kehittäminen, ihmisoikeudet ja vähemmistöjen kunnioitus ja suojeleminen ovat keskeisiä tekijöitä vakautus- ja assosiaatioprosessissa, johon viitataan 21 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyissä neuvoston päätelmissä. Tämä sopimus tehdään ja pannaan täytäntöön 29 päivänä huhtikuuta 1997 tehtyjen Euroopan unionin neuvoston päätelmien ja Montenegron omien ansioiden perusteella.

6 Artikla

Montenegro sitoutuu jatkamaan yhteistyön ja hyvien naapuruussuhteiden edistämistä alueen muiden maiden kanssa, mikä tarkoittaa muun muassa asianmukaisia henkilöiden, tavaroiden, pääomien ja palvelujen liikkuvuutta koskevia keskinäisiä myönnytyksiä ja erityisesti rajavalvontaa sekä järjestäytyneen rikollisuuden, korruption, rahanpesun, laittoman maahanmuuton ja laittoman kaupan, mukaan lukien erityisesti ihmiskaupan, pien- ja kevytaseiden ja laittomien huumausaineiden kaupan, torjuntaa koskevien yhteisen edun mukaisten hankkeiden kehittämistä. Tällainen sitoumus on keskeinen tekijä osapuolten suhteiden ja yhteistyön kehittämisen kannalta ja lisää siten alueellista vakautta.

7 Artikla

Osapuolet vahvistavat terrorismin torjunnan ja tämä alan kansainvälisten velvoitteiden täyttämisen tärkeyden.

▼ **B***8 Artikla*

Assosiaatio toteutetaan asteittain enintään 5 vuoden pituisen siirtymäkauden aikana.

Jäljempänä 119 artiklalla perustettu vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee säännöllisesti vuosittain sopimuksen täytäntöönpanoa ja lainsäädännöllisten hallinnollisten, institutionaalisten ja taloudellisten uudistusten hyväksymistä ja täytäntöönpanoa Montenegrossa. Tarkastelu toteutetaan sopimuksen johdanto-osan perusteella ja sen yleisten periaatteiden mukaisesti. Tarkastelussa otetaan huomioon tämän sopimuksen kannalta olennaiset Eurooppa-kumppanuuden ensisijaiset tavoitteet ja noudatetaan vakautus- ja assosiaatioprosessissa käyttöön otettuja järjestelyjä, erityisesti vakautus- ja assosiaatioprosessin edistymistä koskevaa kertomusta.

Vakautus- ja assosiaationeuvosto antaa suosituksia ja voi tehdä päätöksiä tarkastelun perusteella. Kun tarkastelussa todetaan erityisiä ongelmia, ne käsitellään noudattaen sopimuksessa käyttöön otettuja riidanratkaisumenettelyjä.

Täydellinen assosiaatio toteutetaan asteittain. Viimeistään kolmantena vuonna sopimuksen voimaantulosta vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee sopimuksen soveltamista perusteellisesti. Tämän tarkastelun perusteella vakautus- ja assosiaationeuvosto arvioi Montenegron edistymistä ja voi tehdä päätöksiä assosiaation seuraavista vaiheista.

Edellä mainittua tarkastelua ei sovelleta tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen, jonka osalta IV osastossa määrätään erityisjärjestelyistä.

9 Artikla

Sopimus on täysin asiaa koskevien WTO:n sääntöjen ja erityisesti tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 (GATT 1994 -sopimus) XXIV artiklan ja palvelukaupan yleissopimuksen (GATS-sopimus) V artiklan mukainen, ja se pannaan täytäntöön niitä noudattaen.

II OSASTO

POLIITTINEN VUOROPUHELU*10 Artikla*

1. Osapuolten poliittista vuoropuhelua kehitetään edelleen tämän sopimuksen puitteissa. Vuoropuhelu tukee ja lujittaa Euroopan unionin ja Montenegron lähentymistä toisiinsa ja edistää tiiviiden yhteisvastuullisuuteen perustuvien yhteyksien ja uusien yhteistyömuotojen syntymistä osapuolten välille.

2. Poliittisen vuoropuhelun tarkoituksena on edistää erityisesti:

a) Montenegron täysimääräistä yhdentymistä demokraattisten valtioiden yhteisöön ja asteittaista lähentymistä Euroopan unioniin,

▼ B

- b) osapuolten näkökantojen lähentäminen kansainvälisissä kysymyksissä, myös yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä, muun muassa asianmukaisen tietojenvaihdon avulla ja erityisesti kysymyksissä, joilla todennäköisesti on merkittäviä vaikutuksia osapuoliin,
- c) alueellista yhteistyötä ja hyvien naapuruussuhteiden kehittämistä,
- d) Euroopan turvallisuutta ja vakautta koskevien yhteisten näkemysten syntymistä, myös niillä aloilla, jotka kuuluvat Euroopan unionin yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan.

3. Osapuolet katsovat, että joukkotuhoseiden ja niiden kantolaitteiden leviäminen niin valtiollisille kuin valtioista riippumattomille toimijoille on yksi vakavimmista kansainvälisen vakauden ja turvallisuuden uhkatekijöistä. Tästä syystä osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä ja osallistuvansa joukkotuhoseiden ja niiden kantolaitteiden leviämisen estämiseen panemalla kansallisella tasolla täytäntöön kansainvälisistä aseriisunta- ja asesulkusopimuksista johtuvat velvoitteensa ja noudattamalla niitä sekä muita asiaa koskevia kansainvälisiä velvoitteita täysimääräisesti. Osapuolet sopivat, että tämä määräys muodostaa olennaisen osan tätä sopimusta ja sisältyy poliittiseen vuoropuheluun, joka edistää ja lujittaa näitä tekijöitä.

Lisäksi osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä ja osallistuvansa joukkotuhoseiden ja niiden kantolaitteiden leviämisen estämiseen:

- a) toteuttamalla toimia kaikkien muiden asiaa koskevien kansainvälisten asiakirjojen allekirjoittamiseksi, ratifioimiseksi tai niihin liittymiseksi tapauksesta riippuen ja niiden panemiseksi täysimääräisesti täytäntöön,
- b) luomalla tehokkaan kansallisen vientivalvontajärjestelmän, jolla valvotaan joukkotuhoseisiin liittyvien tavaroiden vientiä ja kauttakulkua, mukaan luettuna kaksikäyttötekniikan loppukäytön valvonta, ja johon sisältyy tehokkaat seuraamukset vientivalvonnan laiminlyömisestä.
- c) Tätä asiaa koskevaa poliittista vuoropuhelua käydään aluetasolla.

11 Artikla

1. Poliittista vuoropuhelua käydään vakautus- ja assosiaationeuvostossa, jolla on yleinen vastuu kaikissa niissä kysymyksissä, jotka osapuolet haluavat saattaa sen käsiteltäviksi.

2. Osapuolten pyynnöstä poliittinen vuoropuhelu voidaan toteuttaa myös seuraavissa muodoissa:

- a) kokoukset, joita järjestetään tarvittaessa Montenegroa sekä Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltiota, pääsihteeriä/yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa ja Euroopan komissiota edustavien johtavien virkamiesten välillä,

▼B

- b) osapuolten välisten diplomaattisten yhteyksien täysimääräinen hyödyntäminen, mukaan luettuina asianmukaiset yhteydet kolmansissa maissa, Yhdistyneissä Kansakunnissa, ETYJ:ssä, Euroopan neuvostossa ja muilla kansainvälisillä foorumeilla,
- c) kaikki muut keinot, joilla voidaan edistää poliittisen vuoropuhelun lujittamista, kehittämistä ja lisäämistä, mukaan lukien Thessalonikissa 19 ja 20 päivänä kesäkuuta 2003 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmiin sisältyvässä Thessalonikin toimintasuunnitelmassa esitetyt keinot.

12 Artikla

Parlamentaarisella tasolla poliittista vuoropuhelua käydään 125 artiklassa perustetussa parlamentaarisessa vakautus- ja assosiaatiovaliokunnassa.

13 Artikla

Poliittista vuoropuhelua voidaan käydä monenvälisellä tasolla ja aluetasolla, jolloin siihen osallistuu myös muita alueen maita, sekä EU:n ja Länsi-Balkanin foorumin puitteissa.

III OSASTO

ALUEELLINEN YHTEISTYÖ

14 Artikla

Osana sitoutumistaan kansainväliseen ja alueelliseen rauhaan ja vakautteen sekä hyvien naapuruussuhteiden kehittämiseen Montenegro edistää aktiivisesti alueellista yhteistyötä. Yhteisön teknisen avun ohjelmilla voidaan tukea hankkeita, joilla on alueellinen tai rajat ylittävä ulottuvuus.

Aikoessaan lisätä yhteistyötään jäljempänä 15, 16 ja 17 artiklassa mainittujen maiden kanssa Montenegron on ilmoitettava asiasta yhteisölle ja sen jäsenvaltioille ja neuvoteltava niiden kanssa X osaston määräysten mukaisesti.

Montenegro panee täysimääräisesti täytäntöön voimassa olevat kahdenväliset sopimukset, jotka neuvoteltiin Serbian ja Montenegron 27 päivänä kesäkuuta 2001 Brysselissä allekirjoittaman kaupan helpottamista ja vapauttamista koskevan yhteisymmärryspöytäkirjan ja 19 päivänä joulukuuta 2006 Bukarestissa allekirjoitetun Keski-Euroopan vapaakauppa-sopimuksen mukaisesti.

*15 Artikla***Yhteistyö maiden kanssa, jotka ovat allekirjoittaneet vakautus- ja assosiaatiosopimuksen**

Tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen Montenegron on aloitettava neuvottelut yhden tai useamman vakautus- ja assosiaatiosopimuksen jo

▼ B

allekirjoittaneen maan kanssa tehdäkseen alueellista yhteistyötä koskevat kahdenväliset sopimukset, joiden tavoitteena on laajentaa asianomaisten maiden välistä yhteistyötä.

Näiden sopimusten keskeiset osat ovat seuraavat:

- a) poliittinen vuoropuhelu,
- b) osapuolten välisten vapaakauppa-alueiden perustaminen asiaa koskevien WTO:n määräysten mukaisesti,
- c) työntekijöiden liikkuvuutta, sijoittautumisvapautta, palvelujen tarjoamista, maksuliikennettä ja pääomanliikkeitä sekä muita henkilöiden liikkuvuuteen liittyviä käytäntöjä koskevat vastavuoroiset myönnytykset, joiden taso vastaa tässä sopimuksessa vahvistettua tasoa,
- d) määräykset yhteistyöstä muilla aloilla ja erityisesti oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alalla riippumatta siitä, kuuluvatko ne tämän sopimuksen soveltamisalaan.

Sopimuksissa annetaan tarpeen mukaan määräyksiä tarvittavien institutionaalisten mekanismien luomisesta.

Sopimukset tehdään kahden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta. Montenegron halukkuutta kyseisten sopimusten tekemiseen pidetään edellytyksenä sen ja Euroopan unionin suhteiden jatkokehittämiselle.

Montenegron on aloitettava vastaavanlaiset neuvottelut myös muiden alueen maiden kanssa heti, kun ne ovat allekirjoittaneet vakautus- ja assosiaatiosopimukset.

16 Artikla

Yhteistyö muiden vakautus- ja assosiaatioprosessiin kuuluvien maiden kanssa

Montenegron on tehtävä alueellista yhteistyötä muiden valtioiden kanssa, joita vakautus- ja assosiaatioprosessi koskee, joillakin tai kaikilla tämän sopimuksen kattamilla aloilla ja erityisesti yhteistä etua koskevissa asioissa. Tällaisen yhteistyön olisi oltava aina sopusoinnussa tämän sopimuksen periaatteiden ja tavoitteiden kanssa.

17 Artikla

Yhteistyö muiden EU:n jäsen ehdokkaina olevien maiden kanssa, jotka eivät kuulu vakautus- ja assosiaatioprosessiin

1. Montenegro voi lisätä yhteistyötään ja tehdä alueellista yhteistyötä koskevan yleissopimuksen minkä tahansa EU:n ehdokasmaan kanssa kaikilla tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla yhteistyöaloilla. Tällaisen yleissopimuksen tavoitteena olisi oltava Montenegron ja kyseisen maan kahdenvälisen suhteiden asteittainen yhdenmukaistaminen yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä kyseisen maan suhteiden vastaavien osien kanssa.

▼B

2. Montenegron on aloitettava neuvottelut Turkin kanssa, joka on muodostanut tulliliiton Euroopan yhteisön kanssa, tehdäkseen molemminpuolisen edun mukaisen sopimuksen vapaakauppa-alueen perustamisesta GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklan mukaisesti ja vapauttaakseen sijoittautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen niiden välillä siten, että niiden taso vastaa tässä sopimuksessa vahvistettua tasoa GATS-sopimuksen V artiklan mukaisesti.

Neuvottelut on aloitettava mahdollisimman pian, jotta edellä mainittu sopimus voidaan tehdä ennen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun siirtymäkauden päättymistä.

IV OSASTO

TAVAROIDEN VAPAA LIIKKUVUUS

18 Artikla

1. Yhteisö ja Montenegro perustavat tämän sopimuksen, GATT 1994 -sopimuksen ja WTO:n määräysten mukaisesti asteittain kahdenvälisen vapaakauppa-alueen enintään viiden vuoden pituisen, tämän sopimuksen voimaantulosta alkavan ajanjakson kuluessa. Tässä yhteydessä ne ottavat huomioon jäljempänä vahvistetut erityisvaatimukset.

2. Osapuolten välisessä kaupassa käytetään tavaroiden luokitteluun yhdistettyä nimikkeistöä.

3. Tässä sopimuksessa tulleihin ja vaikutukseltaan vastaaviin maksuihin kuuluvat kaikki tullit tai maksut, joita peritään tavaroita tuotaessa tai viettäessä mukaan lukien kaiken tyyppiset kyseiseen tuontiin tai vientiin liittyvät lisäverot tai lisämaksut, mutta niihin eivät kuulu

a) sisäiseen veroon verrattavissa olevat maksut, jotka peritään johdonmukaisesti GATT 1994 -sopimuksen III artiklan 2 kohdan määräysten mukaisesti,

b) polkumyynti- tai tasoitustullit,

c) maksut, jotka vastaavat suoritettujen palveluiden kustannuksia.

4. Kunkin tuotteen osalta perustulli, josta tässä sopimuksessa määrätty peräkkäiset tullinalennukset lasketaan, on seuraava:

a) sopimuksen allekirjoittamispäivänä tosiasiallisesti sovellettu neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 ⁽¹⁾ mukaisesti perustetun yhteisön yhteisen tullitariffin kaikkia koskeva tulli,

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 2658/87 (EYVL L 256, 7.9.1987, s. 1.).

▼ B

b) Montenegron sovellettu tariffi ⁽¹⁾.

5. Jos tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen sovelletaan mitä tahansa kaikkia koskevaa tullialennusta, joka johtuu erityisesti

a) WTO:ssa käydyistä tariffineuvotteluista, tai

b) Montenegron liittymisestä WTO:hon, tai

c) Montenegron WTO:hon liittymisen jälkeisistä alennuksista,

kyseiset alennetut tullit korvaavat niiden soveltamispäivästä lähtien 4 kohdassa tarkoitetun perustullin.

6. Yhteisö ja Montenegro ilmoittavat toisilleen perustullinsa ja niihin tehdyt muutokset.

*I LUKU****Teollisuustuotteet****19 Artikla***Määritelmä**

1. Tämän luvun määräyksiä sovelletaan yhdistetyn nimikkeistön 25—97 ryhmässä lueteltuihin yhteisöstä ja Montenegrosta peräisin oleviin tuotteisiin, lukuun ottamatta maataloutta koskevan WTO-sopimuksen liitteessä I olevan 1 kohdan ii alakohdassa lueteltuja tuotteita.

2. Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden kauppaa käydään osapuolten välillä mainitun sopimuksen määräysten mukaisesti.

*20 Artikla***Teollisuustuotteita koskevat yhteisön myönnytykset**

1. Montenegrosta peräisin oleviin tuotteisiin yhteisössä sovellettavat tuontitullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut poistetaan heti tämän sopimuksen tultua voimaan.

2. Montenegrosta peräisin oleviin tuotteisiin yhteisössä sovellettavat määrälliset rajoitukset ja vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet poistetaan heti tämän sopimuksen tultua voimaan.

⁽¹⁾ Montenegron virallinen lehti nro 75/05.

▼B*21 Artikla***Teollisuustuotteita koskevat Montenegron myönnytykset**

1. Muihin kuin liitteessä I lueteltuihin yhteisöstä peräisin oleviin teollisuustuotteisiin Montenegrossa sovellettavat tuontitullit poistetaan heti tämän sopimuksen tultua voimaan.
2. Yhteisöstä peräisin oleviin teollisuustuotteisiin Montenegrossa sovellettavat vaikutukseltaan tuontitulleja vastaavat maksut poistetaan heti tämän sopimuksen tultua voimaan.
3. Liitteessä I lueteltuihin yhteisöstä peräisin oleviin teollisuustuotteisiin Montenegrossa sovellettavia tuontitulleja alennetaan asteittain, ja ne poistetaan liitteessä esitetyn aikataulun mukaisesti.
4. Yhteisöstä peräisin oleviin teollisuustuotteisiin Montenegrossa sovellettavat tuonnin määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet poistetaan heti tämän sopimuksen tultua voimaan.

*22 Artikla***Tullit ja vientirajoitukset**

1. Yhteisö ja Montenegro poistavat heti tämän sopimuksen tultua voimaan kaikki vientitullit ja vaikutuksiltaan vastaavat maksut niiden välisessä kaupassa.
2. Yhteisö ja Montenegro poistavat heti tämän sopimuksen tultua voimaan keskinäiset viennin määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet.

*23 Artikla***Nopeammat tullialennukset**

Montenegro ilmoittaa olevansa valmis alentamaan yhteisön kanssa käymässään kaupassa sovellettuja tulleja 21 artiklassa määrättyä nopeammin, jos sen yleinen taloudellinen tilanne ja asianomaisen toimialan tilanne tämän sallivat.

Vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee tätä tilannetta ja antaa asiaa koskevat suositukset.

*II LUKU****Maatalous ja kalastus****24 Artikla***Määritelmä**

1. Tämän luvun määräyksiä sovelletaan yhteisöstä tai Montenegrosta peräisin olevien maatalous- ja kalastustuotteiden kauppaan.

▼B

2. ”Maatalous- ja kalastustuotteilla” tarkoitetaan yhdistetyn nimikkeistön 1–24 ryhmään kuuluvia tuotteita ja maataloutta koskevan WTO-sopimuksen liitteessä I olevan I kohdan ii alakohdassa lueteltuja tuotteita.

3. Tämä määritelmä sisältää 3 ryhmän, 1604 ja 1605 nimikkeen ja 0511 91, 2301 20 ja ex 1902 20 alanimikkeen kala- ja kalastustuotteet (”täytetyt makaronivalmisteet, joissa on enemmän kuin 20 painoprosenttia kalaa, äyriäisiä, nilviäisiä tai muita vedessä eläviä selkärangattomia”).

*25 Artikla***Jalostetut maataloustuotteet**

Pöytäkirjassa N:o 1 vahvistetaan siinä lueteltuihin jalostettuihin maataloustuotteisiin sovellettavat kauppajärjestelyt.

*26 Artikla***Montenegrosta peräisin olevien maataloustuotteiden tuontia koskevat yhteisön myönnytykset**

1. Yhteisö poistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä kaikki Montenegrosta peräisin olevien maataloustuotteiden tuontiin sovellettavat määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet.

2. Yhteisö poistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tuontitullit ja vaikutuksiltaan vastaavat maksut, joita sovelletaan Montenegrosta peräisiin oleviin maataloustuotteisiin, lukuun ottamatta yhdistetyn nimikkeistön nimikkeisiin 0102, 0201, 0202, 1701, 1702 ja 2204 kuuluvia tuotteita.

Kun kyse on yhdistetyn nimikkeistön 7 ja 8 ryhmään kuuluvista tuotteista, joista yhteisen tullitariffin mukaan kannetaan arvotulleja ja paljoustulli, tullien poistaminen koskee ainoastaan arvotullisuutta.

3. Yhteisö vahvistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivästä liitteessä II määriteltyjen, Montenegrosta peräisin olevien ”baby beef”-naudanlihatuotteiden tuontitulliksi 20 prosenttia yhteisön yhteisessä tullitariffissa ilmoitetusta arvotullista ja 20 prosenttia siinä ilmoitetusta paljoustullista teuraspainona ilmaistun 800 tonnin vuotuisen tariffikiintiön rajoissa.

*27 Artikla***Maataloustuotteita koskevat Montenegron myönnytykset**

1. Montenegro poistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivästä lukien kaikki yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuontiin sovellettavat määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet.

2. Tämän sopimuksen voimaantulopäivästä Montenegro

▼ B

- a) poistaa liitteessä III a lueteltujen tiettyjen yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuontitullit,
- b) alentaa asteittain liitteessä III b lueteltujen tiettyjen yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuontitulleja kyseisessä liitteessä kunkin tuotteen osalta esitetyn aikataulun mukaisesti,
- c) alentaa asteittain liitteessä III c lueteltujen tiettyjen yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuontitulleja 50 prosenttiin kyseisessä liitteessä kunkin tuotteen osalta esitetyn aikataulun mukaisesti.

▼ M1

- 3. Montenegro soveltaa tähän sopimukseen Kroatian tasavallan Euroopan unioniin liittymisen huomioon ottamiseksi liitetyn pöytäkirjan voimaantulopäivästä lukien liitteessä III d lueteltujen tiettyjen Euroopan unionista peräisin olevien maataloustuotteiden tuontitulleja mainittujen määrien mukaisesti.

▼ B*28 Artikla***Viiniä ja väkeviä alkoholijuomia koskeva pöytäkirja**

Pöytäkirjassa N:o 2 vahvistetaan siinä tarkoitettuihin viineihin ja väkeviin alkoholijuomiin sovellettavat järjestelyt.

*29 Artikla***Kalaa ja kalastustuotteita koskevat yhteisön myönnytykset**

1. Yhteisö poistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä kaikki Montenegrosta peräisin olevien kalojen ja kalastustuotteiden tuontiin sovellettavat määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet.

2. Yhteisö poistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä kaikki Montenegrosta peräisiin oleviin kaloihin ja kalastustuotteisiin sovellettavat määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet lukuun ottamatta liitteessä IV lueteltuja tuotteita. Liitteessä IV lueteltuihin tuotteisiin sovelletaan kyseisessä liitteessä olevia määräyksiä.

*30 Artikla***Kalaa ja kalastustuotteita koskevat Montenegron myönnytykset**

1. Montenegro poistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä kaikki yhteisöstä peräisin olevien kalojen ja kalastustuotteiden tuontiin sovellettavat määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet.

▼B

2. Montenegro poistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä kaikki yhteisöstä peräisin oleviin kaloihin ja kalastustuotteisiin sovellettavat määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet lukuun ottamatta liitteessä V lueteltuja tuotteita. Liitteessä IV lueteltuihin tuotteisiin sovelletaan kyseisessä liitteessä olevia määräyksiä.

▼M1

3. Montenegro poistaa tähän sopimukseen Kroatian tasavallan Euroopan unioniin liittymisen huomioon ottamiseksi liitetyn pöytäkirjan voimaantulopäivänä kaikki yhteisöstä peräisin oleviin kaloihin ja kalastustuotteisiin sovellettavat tullit ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet lukuun ottamatta liitteessä V a lueteltuja tuotteita. Liitteessä V lueteltuihin tuotteisiin sovelletaan kyseisessä liitteessä olevia määräyksiä.

▼B*31 Artikla***Uudelleentarkastelua koskeva lauseke**

Osapuolten välisen maatalous- ja kalastustuotteiden kaupan määrän, tuotteiden poikkeuksellinen arkuuden, yhteisön yhteisen maatalous- ja kalastuspolitiikan säännöt, Montenegron maatalous- ja kalastuspolitiikan säännöt, maatalouden ja kalastuksen merkityksen Montenegron taloudessa, WTO:n yhteydessä käytävien monenvälisten kauppaneuvottelujen vaikutukset ja Montenegron mahdollisen liittymisen WTO:hon huomioon ottaen yhteisö ja Montenegro tarkastelevat vakautus- ja assosiaationeuvostossa kolmen vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta tuotekohtaisesti, järjestelmällisesti ja vastavuoroisesti mahdollisuuksia myöntää toisilleen lisää myönnytyksiä, jotta maatalous- ja kalastustuotteiden kaupan vapauttamista voidaan jatkaa.

*32 Artikla***Maataloutta ja kalastusta koskeva suojalauseke**

Sen estämättä, mitä muualla tässä sopimuksessa ja erityisesti sen 41 artiklassa määrätään, jos toisen osapuolen alueelta peräisin olevien tuotteiden tuonti, johon sovelletaan 25–30 artiklan mukaisesti myönnettyjä myönnytyksiä, aiheuttaa maatalous- ja kalastustuotteiden markkinoiden erityisen herkkyyden vuoksi vakavia häiriöitä toisen osapuolen markkinoilla tai sen sisäisen sääntelyjärjestelmän toiminnalle, osapuolet aloittavat välittömästi neuvottelut asianmukaisen ratkaisun löytämiseksi. Tätä ratkaisua odottaessa asianomainen osapuoli voi toteuttaa tarpeellisina pitämiään toimenpiteitä.

*33 Artikla***Maatalous- ja kalastustuotteiden ja muiden elintarvikkeiden kuin viinien ja väkevien alkoholijuomien maantieteellisten merkintöjen suoja**

1. Montenegro suojaa yhteisössä rekisteröidyt yhteisön maantieteelliset merkinnät maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 20 päivänä maaliskuuta 2006

▼B

annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 510/2006⁽¹⁾ nojalla ja tämän artiklan mukaisesti. Montenegron maantieteelliset merkinnät voidaan rekisteröidä yhteisössä mainitussa asetuksessa olevien ehtojen mukaisesti.

2. Montenegro kieltää yhteisössä suojattujen nimitysten käytön alueellaan sellaisiin vastaaviin tuotteisiin, jotka eivät ole maantieteellisen merkinnän määritelmän mukaisia. Kieltoa sovelletaan vaikka oikea maantieteellinen alkuperä on mainittu, maantieteellistä merkintää on käytetty käännöksessä ja nimitykseen on liitetty ilmauksia kuten laji, tyyppi, tapa, jäljitelmä, menetelmä tai jokin muu vastaava ilmaisu.

3. Montenegro kieltäytyy rekisteröimästä tavaramerkkiä, jonka käyttö vastaa 2 kohdassa tarkoitettuja tilanteita.

4. Tavaramerkit, joiden käyttö vastaa 2 kohdassa tarkoitettuja tilanteita ja jotka on rekisteröity tai vakiinnutettu Montenegrossa, eivät ole enää käytössä 1 päivän tammikuuta 2009 jälkeen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta kolmansien maiden kansalaisten omistamiin, Montenegrossa rekisteröityihin tai vakiinnutettuihin tavaramerkkeihin edellyttäen, että ne eivät millään tavoin johda kuluttajia harhaan tuotteiden laadun, määritelmän ja maantieteellisen alkuperän osalta.

5. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti suojattujen maantieteellisten merkintöjen käyttö Montenegrossa yleiskielessä yhteisnimityksenä kyseisille tuotteille päättyy viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2009.

6. Montenegro varmistaa, että sen alueelta 1 päivän tammikuuta 2009 jälkeen viedyt tuotteet eivät riko tämän artiklan määräyksiä.

7. Montenegro varmistaa 1–6 kohdassa tarkoitetun suojan omasta aloitteestaan tai asianomaisen tahon pyynnöstä.

*III LUKU****Yhteiset määräykset****34 Artikla***Soveltamisala**

Tämän luvun määräyksiä sovelletaan kaikkien tuotteiden kauppaan osapuolten välillä, ellei tässä luvussa tai pöytäkirjassa N:o 1 toisin määrätä.

⁽¹⁾ EUVL L 93, 31.3.2006, s. 12, asetus sellaisena kuin se on muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 952/2007 (EUVL L 210, 10.8.2007, s. 26).

▼B*35 Artikla***Parannetut myönnytykset**

Tämän luvun määräykset eivät millään tavoin estä kumpaakaan osapuolta soveltamasta yksipuolisesti tätä edullisempia toimenpiteitä.

*36 Artikla***Vallitsevan tilan säilyttäminen**

1. Yhteisön ja Montenegron välisessä kaupassa ei tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen oteta käyttöön uusia tuonti- tai vientitulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja eikä jo käytössä olevia koroteta.

2. Yhteisön ja Montenegron välisessä kaupassa ei tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen oteta käyttöön uusia tuonnin tai viennin määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä eikä jo käytössä olevista tehdä entistä rajoittavampia.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdan määräykset eivät millään tavoin rajoita Montenegron ja yhteisön maatalous- ja kalastuspolitiikan harjoittamista eivätkä toimenpiteiden toteuttamista tämän politiikan osana, sikäli kuin tämä ei vaikuta liitteiden II–V ja pöytäkirjan N:o 1 mukaiseen tuontijärjestelmään, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 26, 27, 28, 29 ja 30 artiklan mukaisesti myönnettyjen myönnytysten soveltamista.

*37 Artikla***Verosyrjinnän kieltäminen**

1. Yhteisö ja Montenegro pidättyvät kaikista sisäistä verotusta koskevista toimenpiteistä tai käytännöistä, jotka suoraan tai välillisesti saattavat osapuolen tuotteet ja vastaavat toisen osapuolen alueelta peräisin olevat tuotteet keskenään eriarvoiseen asemaan, ja poistavat tällaiset toimenpiteet tai käytännöt, jos sellaisia nykyisin sovelletaan.

2. Toisen osapuolen alueelle vietyjen tuotteiden sisäisten välillisten verojen palautuksen määrä ei saa olla suurempi kuin niistä kannettujen välillisten verojen määrä.

*38 Artikla***Fiskaaliset tullit**

Tuontitullien poistamista koskevia määräyksiä sovelletaan myös fiskaalisiin tulleihin.

▼B*39 Artikla***Tulliliitot, vapaakauppa-alueet ja raja-aluejärjestelyt**

1. Tämä sopimus ei ole este tulliliittojen, vapaakauppa-alueiden tai rajakauppajärjestelyjen ylläpitämiselle tai perustamiselle, sikäli kuin ne eivät muuta tässä sopimuksessa määrättyjä kauppajärjestelyjä.

2. Tämä sopimus ei edellä 18 artiklassa yksilöityjen siirtymäkausien aikana vaikuta sellaisten tavaroiden liikkuvuutta koskevien erityisten etuuskohtelujärjestelyjen täytäntöönpanoon, joista joko määrätään yhden tai useamman jäsenvaltion ja Montenegron aiemmin tekemissä rajasopimuksissa tai jotka ovat seurausta kahdenvälisistä sopimuksista, jotka Montenegro on tehnyt III osaston määräysten mukaisesti alueellisen kaupan edistämiseksi.

3. Osapuolet neuvottelevat vakautus- ja assosiaationeuvostossa tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista sopimuksista ja pyydettyä muista osapuolten kolmansiin maihin soveltamaan kauppapolitiikkaan liittyvistä tärkeistä kysymyksistä. Erityisesti tapauksissa, joissa jokin kolmas maa liittyy unioniin, näitä neuvotteluja järjestetään sen varmistamiseksi, että tässä sopimuksessa ilmaistut yhteisön ja Montenegron yhteiset edut otetaan huomioon.

*40 artikla***Polkumyynti ja tuet**

1. Tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolia toteuttamasta toimia kaupan suojaamiseksi tämän artiklan 2 kohdan ja 41 artiklan mukaisesti.

2. Jos osapuoli toteaa, että sen ja toisen osapuolen välisessä kaupassa harjoitetaan polkumyyntiä ja/tai myönnetään tasoittavia tukia, se voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tämän käytännön torjumiseksi GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan soveltamista koskevan WTO-sopimuksen, tukia ja tasoitustoimenpiteitä koskevan WTO-sopimuksen ja asiaa koskevan sisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

*41 Artikla***Turvalauseke**

1. Osapuolten välillä sovelletaan GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan määräyksiä ja suojalausekkeista tehtyä WTO-sopimusta.

2. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa määrätään, jos tietyn toisen osapuolen tuotteen tuonti toisen osapuolen alueelle lisääntyy niin paljon ja sellaisissa olosuhteissa, että tuonti aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa:

a) vakavaa vahinkoa samankaltaisen tai suoraan kilpailevan tuotteen kotimaisille tuottajille tuovan osapuolen alueella, tai

▼B

- b) vakavia häiriöitä jollakin talouden osa-alueella tai vaikeuksia, jotka saattavat heikentää merkittävästi taloudellista tilannetta jollakin tuovan osapuolen alueella,

tuova osapuoli voi toteuttaa tarvittavat kahdenväliset suojatoimenpiteet tässä artiklassa vahvistettujen edellytysten ja menettelyjen mukaisesti.

3. Toisen osapuolen tuontiin suunnatut kahdenväliset suojatoimenpiteet eivät saa olla ankarampia kuin on tarpeen 2 kohdassa määriteltyjen, tämän sopimuksen soveltamisesta aiheutuneiden ongelmien korjaamiseksi. Suojatoimenpiteellä olisi keskeytettävä tässä sopimuksessa määrättyjen etuusmarginaalien kasvu tai niiden supistuminen asianomaisen tuotteen osalta enimmäismäärään saakka, joka vastaa saman tuotteen 18 artiklan 4 kohdan a ja b alakohdassa ja 5 kohdassa tarkoitettua perustullia. Näihin toimenpiteisiin on liitettävä selkeät määräykset niiden asteittaisesta poistamisesta tietyn ennalta määrätyn ajan kuluessa eikä toimenpiteiden kesto saa ylittää kahta vuotta.

Erittäin poikkeuksellisissa olosuhteissa voidaan toimenpiteitä jatkaa vielä enintään kahden vuoden ajan. Tuotteeseen, jonka tuonnissa on aiemmin sovellettu kahdenvälisiä suojatoimenpiteitä, ei saa kohdistaa suojatoimenpiteitä vähintään neljään vuoteen aiemman toimenpiteen voimassaolon päättymisestä.

4. Tässä artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa ennen siinä määrättyjen toimenpiteiden toteuttamista tai mahdollisimman pian tapauksissa, joihin sovelletaan tämän artiklan 5 kohdan b alakohtaa, yhteisön tai Montenegron on toimitettava vakautus- ja assosiaationeuvostolle kaikki tarvittavat tiedot tilanteen perinpohjaista tarkastelua varten kummankin osapuolen kannalta hyväksyttävän ratkaisun löytämiseksi.

5. Edellä olevan 1, 2, 3 ja 4 kohdan täytäntöön panemiseksi sovelletaan seuraavia määräyksiä:

- a) Tässä artiklassa tarkoitettusta tilanteesta aiheutuvat ongelmat on saatettava vakautus- ja assosiaationeuvoston käsiteltäviksi, joka asiaa tarkasteltuaan voi tehdä niiden ratkaisemiseksi tarvittavat päätökset.

Jos vakautus- ja assosiaationeuvosto tai vievä osapuoli ei ole tehnyt ongelman ratkaisevaa päätöstä tai mitään muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole saavutettu 30 päivän kuluessa siitä, kun asia saatettiin vakautus- ja assosiaationeuvoston käsiteltäväksi, tuova osapuoli voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet ongelman korjaamiseksi tämän artiklan määräysten mukaisesti. Suojatoimenpiteitä valittaessa on etusijalle asetettava ne, joista on vähiten haittaa tässä sopimuksessa vahvistettujen järjestelyjen toiminnalle. GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan ja suojalausekkeista tehdyn WTO-sopimuksen mukaisissa suojatoimenpiteissä on säilytettävä tämän sopimuksen nojalla myönnetty etuskohtelun taso tai marginaali.

▼B

- b) Kun välitöntä toimintaa edellyttävien poikkeuksellisten ja kriittisten olosuhteiden vuoksi ennakkoon tapahtuva tietojen antaminen tai tarkastelu ei ole mahdollista, asianomainen osapuoli voi tässä artiklassa yksilöidyissä tilanteissa soveltaa viipymättä väliaikaisia toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä tilanteen korjaamiseksi, ja sen on ilmoitettava tästä välittömästi toiselle osapuolelle.

Suojatoimenpiteistä on ilmoitettava viipymättä vakautus- ja assosiaationeuvostolle, jossa niistä neuvotellaan säännöllisesti aikataulun laatimiseksi niiden poistamiselle heti, kun olosuhteet sen sallivat.

6. Jos yhteisö tai Montenegro soveltaa sellaisten tuotteiden tuontiin, jotka ovat omiaan aiheuttamaan tässä artiklassa tarkoitettuja ongelmia, hallinnollista menettelyä, jonka tarkoituksena on saada nopeasti tietoja kaupankäynnin kehityksestä, sen on ilmoitettava tästä toiselle osapuolelle.

*42 Artikla***Riittämätöntä tarjontaa koskeva lauseke**

1. Jos tämän osaston määräysten noudattamisesta seuraa
- a) elintarvikkeiden tai muiden vievälle osapuolelle välttämättömien tuotteiden vakava puute, tai
- b) sellaisen tuotteen jälleenvienti kolmanteen maahan, johon vievä osapuoli soveltaa viennin määrällisiä rajoituksia, vientitulleja tai vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä tai maksuja, ja jos edellä esitetyt tilanteet aiheuttavat tai saattavat aiheuttaa merkittäviä vaikeuksia vievälle osapuolelle,

kyseinen osapuoli voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tässä artiklassa vahvistettujen edellytysten ja menettelyjen mukaisesti.

2. Toimenpiteitä valittaessa on etusijalle asetettava ne, joista on vähiten haittaa tässä sopimuksessa vahvistettujen järjestelyjen toiminnalle. Näitä toimenpiteitä ei saa soveltaa tavalla, joka johtaisi mielivaltaiseen tai perusteettomaan syrjintään samojen edellytysten vallitessa, tai kaupan peiteltyyn rajoittamiseen, ja ne on poistettava, kun niiden ylläpitämisen edellytykset eivät enää täyty.

3. Ennen 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamista tai mahdollisimman pian tapauksissa, joihin sovelletaan 4 kohtaa, yhteisön tai Montenegron on toimitettava vakautus- ja assosiaationeuvostolle kaikki tarvittavat tiedot kummankin osapuolen kannalta hyväksyttävän ratkaisun löytämiseksi. Osapuolet voivat vakautus- ja assosiaationeuvostossa sopia mistä tahansa tarvittavista keinoista ongelmien ratkaisemiseksi. Jos sopimukseen ei päästä 30 päivän kuluessa siitä, kun asia saatettiin vakautus- ja assosiaationeuvoston käsiteltäväksi, vievä osapuoli voi soveltaa tämän artiklan mukaisia toimenpiteitä asianomaisen tuotteen vientiin.

▼B

4. Kun välitöntä toimintaa edellyttävien poikkeuksellisten ja kriittisten olosuhteiden vuoksi ennakkoon tapahtuva tietojen antaminen tai tarkastelu ei ole mahdollista, yhteisö tai Montenegro voi soveltaa viipymättä varoimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä tilanteen korjaamiseksi, ja sen on ilmoitettava tästä välittömästi toiselle osapuolelle.

5. Tämän artiklan mukaisesti käyttöön otettavista toimenpiteistä on ilmoitettava viipymättä vakautus- ja assosiaationeuvostolle, jossa niistä neuvotellaan säännöllisesti tarkoituksena erityisesti aikataulun laatiminen niiden poistamiselle heti, kun olosuhteet sen sallivat.

*43 Artikla***Valtion monopolit**

Valtion kaupallisten monopolien osalta Montenegron on varmistettava, että tämän sopimuksen voimaantuloon mennessä tavaroiden hankinnan ja kaupan pitämisen edellytyksissä ei enää esiinny syrjintää Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Montenegron kansalaisten välillä.

*44 Artikla***Alkuperäsäännöt**

Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, pöytäkirjassa N:o 3 vahvistetaan alkuperäsäännöt tämän sopimuksen määräysten soveltamista varten.

*45 Artikla***Sallitut rajoitukset**

Tämä sopimus ei estä sellaisten tuontia, vientiä tai tavaroiden kauttakuljetusta koskevien kieltojen tai rajoitusten soveltamista, jotka ovat perusteltuja yleisen moraalien, oikeusjärjestyksen perusteiden tai yleisen turvallisuuden vuoksi, ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden ja elämän suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi, tai kultaa ja hopeaa koskevien sääntöjen perusteella. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai osapuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

*46 Artikla***Hallinnollisen yhteistyön laiminlyöminen**

1. Osapuolet sopivat, että hallinnollinen yhteistyö on välttämätöntä tämän osaston nojalla myönnetyn etuuskohtelun täytäntöönpanemiseksi ja valvomiseksi ja vahvistavat sitoutuvansa sääntöjenvastaisuuksien ja petosten torjuntaan tullialalla ja siihen liittyvissä asioissa.

▼B

2. Jos osapuoli puolueettomien tietojen perusteella toteaa, että tämän osaston mukaista hallinnollista yhteistyötä on laiminlyöty ja/tai että sääntöjenvastaisuuksia tai petoksia ilmenee, asianomainen osapuoli voi keskeyttää väliaikaisesti tämän artiklan mukaisesti myönnetyn etuuskohtelun yhdeltä tai useammalta tuotteelta.

3. Tässä artiklassa tarkoitetaan hallinnollisen yhteistyön laiminlyönnillä muun muassa:

- a) toistuvaa velvoitteiden noudattamatta jättämistä tuotteen (tuotteiden) alkuperäaseman tarkastamiseksi;
- b) toistuvaa kieltäytymistä tai viivyttelyä alkuperäselvityksen jälkitarkastusta suoritettaessa ja/tai ilmoitettaessa kyseisen tarkastuksen tuloksia;
- c) toistuvaa kieltäytymistä tai viivyttelyä luvan hankkimisessa hallinnolliseen yhteistyöhön liittyvien käyntien tekemiseksi asiakirjojen aitouden tai kyseisen etuuskohtelun myöntämisen kannalta merkityksellisten tietojen tarkastamiseksi.

Tässä artiklassa tarkoitettu sääntöjenvastaisuus tai petos voidaan havaita muun muassa silloin, kun osapuolen tavanomaisen tuotantotason ja vientikapasiteetin ylittävä tavaroiden tuonnin nopea ja ilman riittävää perustetta tapahtuva kasvu voidaan yhdistää sääntöjenvastaisuutta tai petosta koskevaan puolueettomaan tietoon.

4. Väliaikaisen keskeyttämisen soveltamisedellytykset ovat seuraavat:

- a) Osapuolen, joka on puolueettomien tietojen perusteella havainnut hallinnollisen yhteistyön laiminlyönnin ja/tai sääntöjenvastaisuuden tai petoksen, on viipymättä ilmoitettava vakautus- ja assosiaatiokomitealle havainnostaan ja sitä koskevista puolueettomista tiedoistaan ja aloitettava vakautus- ja assosiaatiokomiteassa kaikkeen asiaankuuluvaan tietoon ja puolueettomiin tuloksiin perustuvat neuvottelut, jotta löydetäisiin kummankin osapuolen kannalta hyväksyttävissä oleva ratkaisu.
- b) Kun osapuolet ovat aloittaneet edellä mainitut neuvottelut vakautus- ja assosiaatiokomiteassa eivätkä ole löytäneet hyväksyttävissä olevaa ratkaisua kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen tekemisestä, asianomainen osapuoli voi keskeyttää väliaikaisesti kyseisen tuotteen (kyseisten tuotteiden) etuuskohtelun. Väliaikaisesta keskeyttämisestä on ilmoitettava viipymättä vakautus- ja assosiaatiokomitealle.
- c) Tässä artiklassa tarkoitettu väliaikainen keskeytys ei saa kestää pidempään kuin asianomaisen osapuolen taloudellisten etujen suojaamiseksi on tarpeen. Sen kesto on enintään kuusi kuukautta, ja se voidaan uusia. Etuuskohtelun väliaikaisesta keskeytyksestä on ilmoitettava vakautus- ja assosiaatiokomitealle välittömästi sen voimaantulon jälkeen. Keskeytyksestä neuvotellaan vakautus- ja assosiaatiokomiteassa säännöllisin väliajoin, ja ensisijaisena tavoitteena on lopettaa se heti, kun sen soveltamisen edellytykset eivät enää täyty.

▼B

5. Tehdessään vakautus- ja assosiaatiokomitealle tämän artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitetun ilmoituksen asianomaisen osapuolen on julkaistava virallisessa lehdessään ilmoitus maahantuojille. Ilmoituksessa on täsmennettävä, että asianomaisen tuotteen osalta on havaittu puolueettomiin tietoihin perustuva hallinnollisen yhteistyön laiminlyönti ja/tai sääntöjenvastaisuus tai petos.

47 Artikla

Jos toimivaltaiset viranomaiset tekevät virheen viennissä sovellettavan etuuskohtelujärjestelmän hallinnoinnissa ja varsinkin tämän sopimuksen pöytäkirjan määräysten soveltamisessa ja virhe aiheuttaa tuontitulleihin kohdistuvia seurauksia, seurauksista kärsivä osapuoli voi pyytää vakautus- ja assosiaationeuvostoa tarkastelemaan mahdollisuuksia toteuttaa tilanteen korjaamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

48 Artikla

Tämän sopimuksen soveltaminen ei rajoita yhteisön lainsäädännön soveltamista Kanariansaariin.

V OSASTO

**TYÖNTEKIJÖIDEN LIKKUVUUS, SJOITTAUTUMINEN,
PALVELUJEN TARJOAMINEN JA PÄÄOMANLIIKKEET***I LUKU**Työntekijöiden liikkuvuus**49 Artikla*

1. Jollei yksittäisissä jäsenvaltioissa sovellettavista edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä muuta johdu:

- a) kansalaisuudeltaan montenegrolaisia työntekijöitä, jotka laillisesti työskentelevät jonkin jäsenvaltion alueella, ei saa heidän kansalaisuutensa perusteella syrjiä työehtojen, palkkauksen tai irtisanomisen osalta kyseisen jäsenvaltion omiin kansalaisiin verrattuna;
- b) laillisesti jossakin jäsenvaltiossa työskentelevän työntekijän aviopuolisolla ja lapsilla, jotka asuvat siellä laillisesti, on pääsy tämän jäsenvaltion työmarkkinoille mainitun työntekijän työluvan voimassaolon ajan; poikkeuksen muodostavat kausityöntekijät ja 50 artiklassa tarkoitettujen kahdenvälisten sopimusten perusteella saapuneet työntekijät, jollei mainituissa sopimuksissa toisin määrätä.

2. Montenegron on myönnettävä 1 kohdassa tarkoitettu kohtelu alueellaan laillisesti työskenteleville työntekijöille, jotka ovat jonkin jäsenvaltion kansalaisia, sekä näiden aviopuolisolle ja lapsille, jotka asuvat Montenegrossa laillisesti, jollei Montenegrossa sovellettavista ehdoista ja yksityiskohtaisista säännöistä muuta johdu.

▼ B*50 Artikla*

1. Jäsenvaltioiden työmarkkinatilanne huomioon ottaen ja jollei jäsenvaltioiden lainsäädännöstä ja voimassa olevista työntekijöiden liikkuvuutta koskevista säännöistä muuta johdu:

- a) jäsenvaltioiden kahdenvälisen sopimusten mukaisesti montenegrolaisille työntekijöille myöntämät työnsaantimahdollisuudet olisi säilytettävä, ja niitä olisi mahdollisuuksien mukaan parannettava;
- b) muut jäsenvaltiot tutkivat mahdollisuuksia vastaavien sopimusten tekemiseen.

2. Kolmen vuoden kuluttua vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee muita mahdollisia parannuksia, mukaan luettuina mahdollisuudet päästä ammattikoulutukseen, jäsenvaltioissa voimassa olevien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti ja ottaen huomioon jäsenvaltioiden ja yhteisön työmarkkinatilanteen.

51 Artikla

1. Jäsenvaltioiden alueella laillisesti työskenteleviin Montenegron kansalaisiin ja heidän siellä laillisesti asuviin perheenjäseniinsä sovellettavien sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista varten vahvistetaan säännöt. Vakautus- ja assosiaationeuvoston päätöksellä, joka ei saa vaikuttaa kahdenvälisistä sopimuksista johtuviin oikeuksiin tai velvollisuuksiin, jos kyseisissä sopimuksissa määrätään edullisemmasta kohtelusta, vahvistetaan tätä varten seuraavat määräykset:

- a) kyseisten työntekijöiden kaikki eri jäsenvaltioissa täyttyneet vakuutus-, työskentely- tai asumiskaudet lasketaan yhteen vanhuuden, työkyvyttömyyden ja kuolemantapauksen perusteella maksettavia eläkkeitä tai elinkorkoja varten sekä kyseisten työntekijöiden ja heidän perheenjäsentensä terveydenhoitoa varten;
- b) vanhuuden tai kuolemantapauksen taikka työtaturman, ammattitautin tai niistä johtuvan työkyvyttömyyden perusteella maksettavat eläkkeet tai elinkorot ovat maksuihin perustumattomia etuuksia lukuun ottamatta vapaasti siirrettävissä sen suuruisina kuin velallisyjäsenvaltion tai -valtioiden lainsäädännössä säädetään;
- c) asianomaiset työntekijät saavat perhevustuksia edellä tarkoitetuille perheenjäsenilleen.

2. Montenegro myöntää 1 kohdan b ja c alakohdassa täsmennetyn kohtelun kaltaisen kohtelun alueellaan laillisesti työskenteleville työntekijöille, jotka ovat jonkin jäsenvaltion kansalaisia, sekä heidän siellä laillisesti asuville perheenjäsenilleen.

▼ B*II LUKU****Sijoittautuminen****52 Artikla***Määritelmä**

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

- a) ”yhteisön yhtiöllä” tai ”Montenegron yhtiöllä” yhtiötä, joka on perustettu jäsenvaltion tai Montenegron lainsäädännön mukaisesti ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka yhteisön tai Montenegron alueella. Jos jäsenvaltion tai Montenegron lainsäädännön mukaisesti perustetulla yhtiöllä kuitenkin on ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka yhteisön tai Montenegron alueella, yhtiötä pidetään yhteisön tai Montenegron yhtiönä, jos sen toiminta liittyy tosiasiallisesti ja jatkuvasti jonkin jäsenvaltion tai Montenegron talouteen;
- b) ”tytäryhtiöllä” toisen yhtiön tosiasiallisessa määräysvallassa olevaa yhtiötä;
- c) yhtiön ”sivuliikkeellä” toimipaikkaa, jolla ei ole oikeushenkilön asemaa, mutta jonka toiminta on luonteeltaan pysyvää, esimerkiksi emoyhtiön laajentuessa perustettu toimipaikka, jolla on oma johto ja aineelliset edellytykset käydä liikeneuvotteluja kolmansien osapuolten kanssa siten, että näiden kolmansien osapuolten ei tarvitse ottaa yhteyttä emoyhtiöön, vaikka ne ovatkin tietoisia tarvittaessa syntyvästä oikeussuhteesta emoyhtiöön, jonka pääkonttori on ulkomailla, vaan ne voivat harjoittaa liiketoimintaa tämän haarakonttorin muodostavan toimipaikan kanssa;
- d) ”sijoittautumisella”:
  - i) kansalaisten osalta oikeutta ryhtyä itsenäisiksi ammatinharjoittajiksi ja perustaa yrityksiä, erityisesti yhtiöitä, jotka ovat heidän tosiasiallisessa määräysvallassaan. Kansalaisten itsenäiseen ammatinharjoittamiseen ei sisälly oikeutta hakea tai vastaanottaa palkkatyötä toisen osapuolen työmarkkinoilla tai päästä toisen osapuolen työmarkkinoille. Tämän luvun määräyksiä ei sovelleta henkilöihin, jotka eivät ole täysin itsenäisiä ammatinharjoittajia;
  - ii) yhteisön tai Montenegron yhtiöiden osalta oikeutta ryhtyä harjoittamaan taloudellista toimintaa perustamalla tytäryhtiöitä ja sivuliikkeitä Montenegroon tai yhteisöön;
- e) ”toiminnalla” taloudellisen toiminnan harjoittamista;

▼B

- f) ”taloudellisella toiminnalla” periaatteessa teollista, kaupallista ja ammatillista toimintaa sekä pienyrittäjyyttä;
- g) ”yhteisön kansalaisella” ja ”Montenegron kansalaisella” luonnollista henkilöä, joka on jäsenvaltion tai Montenegron kansalainen;

tämän luvun ja III luvun määräyksiä sovelletaan kansainvälisessä meriliikenteessä, mukaan luettuina intermodaalikuljetukset, joihin sisältyy meriosuus, myös niihin yhteisön tai Montenegron kansalaisiin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai Montenegron ulkopuolelle, sekä meriliikenneyhtiöihin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai Montenegron ulkopuolelle ja jotka ovat yhteisön kansalaisten tai Montenegron kansalaisten määräysvallassa, jos niille kuuluvat alukset on rekisteröity kyseisessä jäsenvaltiossa tai Montenegrossa niiden lainsäädännön mukaisesti;

- h) ”rahoituspalveluilla” liitteessä VI esitetyjä toimintoja. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi laajentaa tai muuttaa kyseisen liitteen soveltamisalaa.

53 Artikla

1. Montenegro helpottaa alueellaan yhteisön yritysten ja kansalaisten harjoittamien liiketoimien aloittamista. Tätä tarkoitusta varten Montenegro takaa tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen:

- a) yhteisön yhtiöille Montenegron alueelle sijoittautumisen osalta kohtelun, joka on yhtä edullinen kuin sen omille yhtiöilleen tai kolmansien maiden yhtiöille myöntämä kohtelu, sen mukaan kumpi näistä on edullisempi;
- b) yhteisön yhtiöiden tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden, jotka ovat jo sijoittautuneet Montenegron alueelle, toiminnan osalta kohtelun, joka on yhtä edullinen kuin sen omille yhtiöilleen ja sivuliikkeilleen tai kolmansien maiden yhtiöiden tytäryhtiöille ja sivuliikkeille myöntämä kohtelu, sen mukaan kumpi on edullisempi.

2. Tämän sopimuksen voimaan tullessa yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät:

- a) Montenegron yhtiöille sijoittautuessa kohtelun, joka on yhtä edullinen kuin jäsenvaltioiden omille yhtiöilleen tai kolmansien maiden yhtiöille myöntämä kohtelu, sen mukaan kumpi on edullisempi;
- b) jäsenvaltioiden alueelle sijoittautuneiden Montenegron yhtiöiden tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden toiminnan osalta kohtelun, joka on yhtä edullinen kuin jäsenvaltioiden omille yhtiöilleen ja sivuliikkeilleen tai jäsenvaltioiden alueelle sijoittautuneiden kolmansien maiden yhtiöiden tytäryhtiöille ja sivuliikkeille myöntämä kohtelu, sen mukaan kumpi on edullisempi.

▼B

3. Osapuolet eivät anna mitään uusia säännöksiä tai toteuta mitään uusia toimenpiteitä, joilla olisi syrjivä vaikutus osapuolten yhtiöiden sijoittautumiseen niiden alueelle tai yhtiöiden sijoittautumisen jälkeen niiden toimintaan osapuolten omiin yhtiöihin verrattuna.

4. Vakautus- ja assosiaationeuvosto vahvistaa neljän vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta yksityiskohtaiset säännöt edellä annettujen määräysten ulottamisesta koskemaan yhteisön ja Montenegron kansalaisten oikeutta ryhtyä taloudelliseen toimintaan itsenäisinä ammatinharjoittajina.

5. Sen estämättä, mitä tässä artiklassa määrätään:

a) yhteisön yhtiöiden tytäryhtiöillä ja sivuliikkeillä on tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen oikeus käyttää ja vuokrata kiinteää omaisuutta Montenegrossa;

b) yhteisön yhtiöiden tytäryhtiöillä ja sivuliikkeillä on Montenegron yhtiöinä oikeus tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen hankkia ja omistaa kiinteää omaisuutta sekä julkishyödykkeiden/yhteishyödykkeiden osalta samat oikeudet kuin Montenegron yhtiöillä, jos nämä oikeudet ovat tarpeen harjoitettaessa sitä taloudellista toimintaa, jonka vuoksi sijoittautuminen on tapahtunut.

54 Artikla

1. Jollei 56 artiklan määräyksistä muuta johdu ja lukuun ottamatta liitteessä VI esitettyjä rahoituspalveluja, osapuolet voivat säännellä yhtiöiden ja kansalaisten sijoittautumista ja toimintaa alueellaan, jos tämä sääntely ei johda toisen osapuolen yhtiöiden ja kansalaisten syrjintään verrattuna osapuolen omiin yhtiöihin ja kansalaisiin.

2. Sen estämättä, mitä tässä sopimuksessa muutoin määrätään, tämä sopimus ei rahoituspalvelujen osalta estä osapuolia toteuttamasta vakuutta ja luotettavuutta turvaavia toimenpiteitä, mukaan luettuina toimenpiteet, joilla suojellaan sijoittajia, tallettajia, vakuutusnottajia tai henkilöitä, joiden omaisuudenhoidosta vastaa rahoituspalvelujen tarjoaja, tai toimenpiteitä, joilla varmistetaan rahoitusjärjestelmän yhtenäisyys ja vakaus. Osapuolet eivät saa käyttää näitä toimenpiteitä keinona tämän sopimuksen mukaisten velvoitteidensa välttämiseen.

3. Tämän sopimuksen määräyksiä ei saa tulkita siten, että osapuoli olisi velvoitettu paljastamaan yksittäisten asiakkaiden liiketoimiin ja tiliin liittyviä tietoja tai julkisten elinten hallussa olevia luottamuksellisia tai yksityisiä tietoja.

▼B*55 Artikla*

1. Tämän luvun määräyksiä ei sovelleta lento-, sisävesi- ja merikabotaasiliikenteen palveluihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta minkään Euroopan yhteisen ilmailualueen (ECAA) perustamisesta allekirjoitetun monenvälisen sopimuksen ⁽¹⁾ päinvastaisen määräyksen soveltamista.

2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi antaa sijoittautumis- ja toimintaedellytysten parantamiseen tähtääviä suosituksia 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvilla aloilla.

56 Artikla

1. Mitä 53 ja 54 artiklassa määrätään, ei estä osapuolta soveltamasta erityisiä sääntöjä sellaisten toisen osapuolen yhtiöiden sivuliikkeiden sijoittautumiseen ja toimintaan sen alueella, joita ei ole perustettu ensiksi mainitun osapuolen alueella, jos nämä erityiset säännöt ovat perusteltuja sen vuoksi, että näissä sivuliikkeissä on oikeudellisia tai teknisiä eroja verrattuna ensiksi mainitun osapuolen alueella perustettujen yhtiöiden sivuliikkeisiin; rahoituspalveluihin voidaan soveltaa erityisiä sääntöjä vakauden ja luotettavuuden turvaamiseen liittyvistä syistä.

2. Kohtelun ero ei saa olla suurempi kuin mikä on ehdottomasti tarpeen tällaisten oikeudellisten tai teknisten erojen vuoksi tai rahoituspalvelujen osalta toiminnan vakauden ja luotettavuuden turvaamiseksi.

57 Artikla

Helpottaakseen yhteisön kansalaisten ja Montenegron kansalaisten pääsyä säännelyihin ammatteihin sekä helpottaakseen näiden ammattien harjoittamista Montenegrossa ja yhteisössä vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee, mitkä toimenpiteet ovat tarpeen tutkintotodistusten vastavuoroiseksi tunnustamiseksi. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet tätä varten.

58 Artikla

1. Montenegron alueelle sijoittautuneella yhteisön yhtiöllä tai yhteisön alueelle sijoittautuneella Montenegron yhtiöllä on sijoittautumisalueella voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti oikeus Montenegron tasavallan tai yhteisön alueella työllistää tai antaa tytäryhtiöidensä tai sivuliikkeidensä työllistää henkilöitä, jotka eivät ole kyseessä olevan

---

⁽¹⁾ Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden, Albanian tasavallan, Bosnia ja Hertsegovinan, Bulgarian tasavallan, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Islannin tasavallan, Kroatian tasavallan, Montenegron tasavallan, Norjan kuningaskunnan, Romanian, Serbian tasavallan ja Yhdistyneiden Kansakuntien väliaikaisen Kosovon-siviilioperaation monenvälisen sopimus Euroopan yhteisen ilmailualueen perustamisesta (EUVL L 285, 16.10.2006, s. 3).

▼B

yhteisön jäsenvaltioiden tai Montenegron kansalaisia, jos nämä henkilöt ovat tämän artiklan 2 kohdassa määritellyjä keskeisissä tehtävissä toimivia henkilöitä ja ovat yksinomaan näiden yhtiöiden, tytäryhtiöiden tai sivuliikkeiden palveluksessa. Näiden työntekijöiden oleskelu- ja työlupa on voimassa ainoastaan työsuhteen keston ajan.

2. Edellä mainittujen yhtiöiden, jäljempänä ”organisaatiot”, keskeisissä tehtävissä toimivia henkilöitä ovat seuraaviin ryhmiin kuuluvat, tämän kohdan c alakohdassa määritellyt ”sisäisen siirron saaneet työntekijät”, jos organisaatio on oikeushenkilö ja jos asianomaiset henkilöt ovat olleet sen palveluksessa tai sen osakkaita (muuta kuin pääosakkaita) vähintään mainittua siirtoa välittömästi edeltävän vuoden ajan:

a) organisaatiossa johtavassa asemassa olevat henkilöt, jotka ensisijaisesti vastaavat yksikön johtamisesta ja joita valvoo tai neuvoo pääasiassa yrityksen johtokunta tai osakkeenomistajat taikka näitä vastaavat tahot ja joiden toimenkuvaan kuuluu muun muassa:

i) yksikön tai sen osaston taikka jaoksen johtaminen;

ii) muun valvonta-, asiantuntija- tai johtotehtävissä toimivan henkilöstön työskentelyn ohjaus ja valvonta;

iii) henkilökohtainen toimivalta palkata tai irtisanoa työntekijöitä taikka antaa heidän palkkaamistaan tai irtisanomistaan koskevia suosituksia sekä toteuttaa muita henkilöstöä koskevia toimenpiteitä;

b) organisaatiossa työskentelevät henkilöt, joilla on yksikön toiminnalle, tutkimusvälineistön käytölle, teknologialle tai johtamiselle välttämätöntä erityisosaamista. Tällaisen osaamisen arvioinnissa voidaan ottaa huomioon yksikölle ominaisen osaamisen lisäksi erityistä teknistä tietämystä vaativaan työhön tai ammattiin liittyvän pätevyyden korkea taso, mukaan luettuna luvanvaraisten ammattien harjoittajiin kuuluminen;

c) ”siirron saanut työntekijä” on luonnollinen henkilö, joka työskentelee organisaatiossa osapuolen alueella ja joka siirretään väliaikaisesti taloudellista toimintaa harjoitettaessa toisen osapuolen alueelle; kyseisellä yhtiökokonaisuudella on oltava pääasiallinen toimipaikka jonkun osapuolen alueella, ja siirto on suoritettava tämän yhtiökokonaisuuden yksikköön (sivuliike, tytäryhtiö), jonka taloudellinen toiminta toisen osapuolen alueella on tosiasiallisesti samankaltaista.

3. Montenegron kansalaisten pääsy yhteisön alueelle ja väliaikainen oleskelu siellä ja yhteisön kansalaisten pääsy Montenegron alueelle ja väliaikainen oleskelu siellä sallitaan, jos nämä yhtiöiden edustajat ovat 2 kohdan a alakohdassa määritellyjä johtavassa asemassa olevia henkilöitä, jotka ovat vastuussa Montenegron yhtiön tytäryhtiön tai sivuliikkeen perustamisesta johonkin yhteisön jäsenvaltioon tai yhteisön yhtiön tytäryhtiön tai sivuliikkeen perustamisesta Montenegron tasavaltaan, kun:

▼ B

- a) kyseiset edustajat eivät harjoita suoraa myyntiä tai tarjoa palveluja eivätkä saa palkkaa sijoittautumisalueella sijaitsevalta toimijalta, ja
- b) yhtiön päätoimipaikka on yhteisön tai Montenegron ulkopuolella, eikä sillä ole muita edustajia, toimistoja, sivuliikkeitä tai tytäryhtiöitä yhteisön kyseisessä jäsenvaltiossa tai Montenegrossa.

*III LUKU**Palvelujen tarjoaminen**59 Artikla*

1. Yhteisö ja Montenegro sitoutuvat seuraavien määräysten mukaisesti toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet salliakseen asteittain palvelut, joita tarjoavat sellaiset yhteisön tai Montenegron yhtiöt tai kansalaiset, jotka ovat sijoittautuneet toisen osapuolen alueelle kuin palveluiden vastaanottaja.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun vapauttamisen yhteydessä osapuolet sallivat sellaisten luonnollisten henkilöiden tilapäisen liikkuvuuden, jotka tarjoavat palveluja tai jotka ovat palvelujen tarjoajan palveluksessa 58 artiklassa määritellyissä keskeisissä tehtävissä, mukaan luettuina luonnolliset henkilöt, jotka edustavat yhteisön tai Montenegron yhtiöitä tai kansalaisia ja jotka haluavat saapua tilapäisesti maahan neuvotellakseen palvelujen myymisestä tai tehdäkseen palvelujen myyntiä koskevia sopimuksia palvelujen tarjoajan puolesta, kunhan nämä edustajat eivät harjoita suoraa myyntiä suurelle yleisölle eivätkä itse henkilökohtaisesti tarjoa palveluja.

3. Vakautus- ja assosiaationeuvosto toteuttaa tarvittavat toimenpiteet 1 kohdan määräysten asteittaiseksi täytäntöönpanemiseksi neljän vuoden kuluttua. Huomiota kiinnitetään osapuolten edistymiseen lainsäädäntönsä lähentämisessä.

60 Artikla

1. Osapuolet eivät toteuta mitään sellaisia toimenpiteitä tai toimia, joiden vuoksi sellaisten yhteisön tai Montenegron kansalaisten tai yhtiöiden, jotka ovat sijoittautuneet toisen osapuolen alueelle kuin palveluiden vastaanottaja, palvelujen tarjoamisen edellytykset muuttuvat merkittävästi rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen voimaantulopäivää edeltävänä päivänä.

2. Jos osapuoli katsoo, että toisen osapuolen tämän sopimuksen voimaan tultua toteuttamalla toimenpiteillä aiheutetaan tilanne, joka on merkittävästi rajoittavampi palvelujen tarjonnan osalta kuin tämän sopimuksen voimaantulopäivän tilanne, kyseinen ensin mainittu osapuoli voi esittää toiselle osapuolelle neuvottelujen aloittamista asiasta.

▼B*61 Artikla*

Kuljetuspalvelujen tarjoamiseen yhteisön ja Montenegron välillä sovelletaan seuraavia määräyksiä:

- 1) Pöytäkirjassa N:o 4 säännellään osapuolten välistä suhdetta maakuljetusten osalta, ja tarkoituksena on varmistaa maanteiden rajoittamaton kauttakulku liikenne Montenegrossa ja yhteisössä, soveltaa tosiasiallisesti syrjimättömyyden periaatetta ja yhdenmukaistaa Montenegron liikennealan lainsäädäntö asteittain yhteisön lainsäädännön kanssa.
- 2) Kansainvälisen meriliikenteen osalta osapuolet sitoutuvat noudattamaan tosiasiallisesti periaatetta kaupallisiin edellytyksiin tapahtuvasta vapaasta pääsystä kansainvälisen meriliikenteen markkinoille ja kauppaan sekä noudattamaan turvallisuus- ja ympäristönormeja koskevia kansainvälisiä ja eurooppalaisia velvoitteita.

Osapuolet vahvistavat sitoutuneensa vapaaseen kilpailuun, joka on kansainvälisen meriliikenteen keskeinen ominaisuus.

- 3) Soveltaessaan 2 kohdan periaatteita osapuolet:
  - a) eivät jatkossa sisällytä kolmansien maiden kanssa tekemiinsä kahdenvälisiin sopimuksiin lastinjakoa koskevia lausekkeita;
  - b) poistavat heti tämän sopimuksen tultua voimaan kaikki yksipuoliset toimenpiteet sekä hallinnolliset, tekniset ja muut esteet, joilla voisi olla rajoittava tai syrjivä vaikutus palvelujen vapaaseen tarjontaan kansainvälisessä meriliikenteessä;
  - c) kukin osapuoli myöntää toisen osapuolen kansalaisten tai yritysten liikennöimille laivoille vähintään samat etuudet kuin omille laivoilleen kansainvälisiin kauppasatamiin pääsyn, satamien infrastruktuurin ja muiden meriliikenteen oheispalvelujen käytön, niihin liittyvien maksujen ja tullipalvelujen sekä lastaukseen ja purkuun tarkoitettujen ankkuripaikkojen ja muiden tilojen osoittamisen osalta.
- 4) Jotta voitaisiin varmistaa osapuolten välisten kuljetusten yhteensovitettu kehitys ja asteittainen vapauttaminen osapuolten kaupallisten tarpeiden mukaisesti, vastavuoroista markkinoillepääsyä koskevista edellytyksistä lentoliikenteen alalla määrätään Euroopan yhteisen ilmailualueen perustamisesta tehtävässä monenvälisessä sopimuksessa.
- 5) Ennen yhteisen ilmailualueen perustamisesta allekirjoitetun monenvälisen sopimuksen tekemistä osapuolet eivät toteuta mitään toimenpiteitä eivätkä ryhdy mihinkään toimiin, jotka ovat rajoittavampia tai syrjivämpiä kuin ennen tämän sopimuksen voimaantuloa käytössä olleet toimenpiteet tai toimet.

▼B

- 6) Montenegro mukauttaa lainsäädäntönsä, mukaan luettuina hallinnolliset, tekniset ja muut säännöt, yhteisössä sovellettavaan lento-, meri-, sisävesi- ja maaliikennettä koskevaan lainsäädäntöön siinä määrin kuin se on tarpeen edistettäessä vapauttamista ja osapuolten vastavuoroista pääsyä markkinoille sekä helpotettaessa matkustajien ja tavaroiden liikkuvuutta.
- 7) Vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee tämän luvun tavoitteiden toteuttamisessa saavutetun yleisen edistymisen perusteella keinoja, joilla voidaan luoda tarvittavat edellytykset palvelujen vapaan tarjonnan parantamiseksi lento-, maa- ja sisävesiliikenteessä.

*IV LUKU**Maksuliikenne ja pääomanliikkeet**62 Artikla*

Osapuolet sitoutuvat Kansainvälisen valuuttarahaston perustamissopimuksen VIII artiklan mukaisesti hyväksymään kaikki vapaasti vaihdettavassa valuutassa suoritettavat vaihtotaseeseen liittyvät maksut ja siirrot yhteisön ja Montenegron välillä.

63 Artikla

1. Osapuolet varmistavat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen maksutaseen pääoma- ja rahoitustasetta koskevien suoritusten osalta pääomien vapaan liikkuvuuden sellaisiin yhtiöihin kohdistuvissa suorissa sijoituksissa, jotka on perustettu vastaanottajamaan lainsäädännön mukaisesti, ja sijoituksissa, jotka on tehty V osaston II luvun määräysten mukaisesti, sekä näiden sijoitusten ja niistä saatujen voittojen rahaksi muuttamisen ja kotiuttamisen.

2. Osapuolet varmistavat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen maksutaseen pääoma- ja rahoitustasetta koskevien suoritusten osalta pääomien vapaan liikkuvuuden, kun kyse on luotoista, jotka liittyvät liiketoimiin tai palveluihin, joissa jommankumman osapuolen alueella asuva on osallisena, sekä rahoituslainoista ja -luotoista, joiden kesto on pidempi kuin yksi vuosi.

3. Tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen Montenegro myöntää kansallisen kohtelun EU:n kansalaisille, jotka hankkivat kiinteistön sen alueelta.

4. Lisäksi yhteisö ja Montenegro varmistavat tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen pääomien vapaan liikkuvuuden portfoliosijoitusten sekä kestoltaan vuotta lyhyempien rahoituslainojen ja -luottojen yhteydessä.

▼ B

5. Osapuolet eivät ota käyttöön yhteisön ja Montenegron asukkaiden välisiin pääomanliikkeisiin ja juokseviin maksuihin liittyviä uusia rajoituksia, eivätkä tiukenna olemassa olevia määräyksiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 kohdan soveltamista.

6. Jos pääomien liikkuvuus poikkeuksellisissa olosuhteissa yhteisön ja Montenegron välillä aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavia vaikeuksia valuuttakurssipolitiikan tai rahapolitiikan toteuttamiselle yhteisössä tai Montenegrossa, yhteisö ja Montenegro voivat toteuttaa suojatoimenpiteitä yhteisön ja Montenegron välisen pääomaliikenteen osalta enintään kuuden kuukauden aikana, jos mainitut toimenpiteet ovat ehdottomasti tarpeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 62 artiklan ja tämän artiklan määräyksiä.

7. Edellä olevilla määräyksillä ei rajoiteta osapuolten elinkeinonharjoittajien oikeuksia hyötyä edullisemmasta kohtelusta, josta osapuolia koskevissa voimassa olevissa kahden- tai monenvälisissä sopimuksissa saatetaan määrätä.

8. Osapuolet neuvottelevat keskenään helpottaakseen pääomien liikkuvuutta yhteisön ja Montenegron välillä tämän sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi.

64 Artikla

1. Yhteisö ja Montenegro toteuttavat tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan ensimmäisen vuoden aikana toimenpiteitä, joilla luodaan tarvittavat edellytykset pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien yhteisön sääntöjen asteittaisen soveltamisen jatkamiselle.

2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto määrittää tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan toisen vuoden loppuun mennessä yksityiskohtaiset säännöt pääomanliikkeitä koskevien yhteisön sääntöjen täysimääräiseksi soveltamiseksi Montenegrossa.

*V LUKU****Yleiset määräykset****65 Artikla*

1. Tämän osaston määräyksiä sovelletaan, jollei yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden tai kansanterveyden perusteella käyttöön otetuista rajoituksista muuta johdu.

2. Niitä ei sovelleta toimintaan, joka osapuolten alueella liittyy edes tilapäisesti viranomaisten toimivallan käyttämiseen.

▼B*66 Artikla*

Tämän osaston määräyksiä sovellettaessa mitkään tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolia soveltamasta luonnollisten henkilöiden maahantuloa ja oleskelua, työskentelyä, työehtoja ja sijoittautumista sekä palvelujen tarjoamista koskevia lakejaan ja asetuksiaan, erityisesti oleskeluluvan myöntämisen, uusimisen tai kieltämisen osalta, jos niitä ei sovelleta tavalla, joka mitätöisi osapuolelle tämän sopimuksen tietyn määräyksen perusteella kuuluvat edut tai heikentäisi niitä. Tämä määräys ei rajoita 65 artiklan soveltamista.

67 Artikla

Tämän osaston määräyksiä sovelletaan myös Montenegron yhtiöiden tai kansalaisten ja yhteisön yhtiöiden tai kansalaisten yhteiseen määräysvaltaan kuuluviin ja niiden yhdessä kokonaan omistamiin yhtiöihin.

68 Artikla

1. Tämän osaston määräysten mukaisesti myönnettyä suosituimmuuskohtelua ei sovelleta veroetuksiin, joita osapuolet antavat tai aikovat antaa tulevaisuudessa kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten tai muiden verojärjestelyjen perusteella.

2. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita siten, että niillä estettäisiin osapuolia hyväksymästä tai panemasta täytäntöön toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää verojen välttäminen tai kiertäminen kaksinkertaisen verotuksen välttämistä tehtyjen sopimusten ja muiden verojärjestelyjen määräysten tai kansallisen verolainsäädännön säännösten mukaisesti.

3. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita siten, että niillä estettäisiin jäsenvaltioita tai Montenegroa erottelemasta verolainsäädäntönsä asiaa koskevia määräyksiä soveltaessaan toisistaan verovelvollisia, jotka ovat keskenään eri tilanteessa erityisesti asuinpaikkansa suhteen.

69 Artikla

1. Osapuolet pyrkivät mahdollisuuksien mukaan välttämään rajoittavien toimenpiteiden, myös tuontia rajoittavien toimenpiteiden, käyttöön ottoa maksutasesyistä. Osapuolen, joka ottaa käyttöön tällaisia toimenpiteitä, on mahdollisimman pian esitettävä toiselle osapuolelle aikataulu niiden poistamiseksi.

2. Jos yhdellä tai useammalla jäsenvaltiolla tai Montenegrolla on maksutaseeseen liittyviä vakavia vaikeuksia tai tällaiset vaikeudet uhkaavat niitä välittömästi, yhteisö tai Montenegro voi ottaa WTO-sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti käyttöön

▼B

määräaikaisia rajoittavia toimenpiteitä, mukaan luettuina tuontia rajoittavat toimenpiteet, jotka eivät saa olla laajempia kuin on ehdottomasti tarpeen maksutasetilanteen korjaamiseksi. Yhteisön tai Montenegron on ilmoitettava asiasta viipymättä toiselle osapuolelle.

3. Rajoittavia toimenpiteitä ei saa soveltaa sijoituksiin liittyviin siirtoihin eikä etenäkään sijoitettujen tai uudelleen sijoitettujen varojen eikä niistä saatujen tulojen kotiuttamiseen.

70 Artikla

Tämän osaston määräyksiä mukautetaan asteittain ottaen erityisesti huomioon GATS-sopimuksen V artiklasta johtuvat vaatimukset.

71 Artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä kumpaakaan osapuolta soveltamasta toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen estettäessä sellaisten toimenpiteiden kiertäminen tämän sopimuksen määräyksillä, jotka koskevat kolmannen maan pääsyä kyseisen osapuolen markkinoille.

VI OSASTO

LAINSÄÄDÄNNÖN LÄHENTÄMINEN, LAINVALVONTA JA KILPAILUSÄÄNNÖT*72 Artikla*

1. Osapuolet tunnustavat, että on tärkeätä lähentää Montenegron voimassa olevaa lainsäädäntöä yhteisön lainsäädäntöön ja panna se täytäntöön tehokkaasti. Montenegro pyrkii kaikin tavoin varmistamaan, että sen voimassa olevat lait ja tuleva lainsäädäntö saatetaan asteittain yhdenmukaiseksi yhteisön säännösten kanssa. Montenegro varmistaa, että sen voimassa oleva ja tuleva lainsäädäntö pannaan asianmukaisesti täytäntöön ja että sen noudattamista valvotaan.

2. Lainsäädännön lähentäminen alkaa sopimuksen allekirjoituspäivästä ja tämän sopimuksen 8 artiklassa tarkoitetun siirtymäkauden loppuun mennessä se ulotetaan asteittain koskemaan kaikkia tässä sopimuksessa tarkoitettuja yhteisön säännösten osia.

3. Alkuvaiheessa lähentämisessä keskitytään yhteisön sisämarkkinasäännösten perusosiin, rahoitusalan lainsäädäntö mukaan lukien, oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alaan sekä kauppaan liittyviin aloihin. Seuraavan vaiheen aikana Montenegro keskittyy yhteisön säännösten jäljellä oleviin osiin.

Lähentäminen toteutetaan Euroopan komission ja Montenegron keskenään sopiman ohjelman perusteella.

▼B

4. Montenegro määrittelee lisäksi yhteistyössä Euroopan komission kanssa yksityiskohtaiset säännöt lainsäädännön lähentämisen täytäntöönpanon ja toteutettavien lainvalvontatoimien seuranta varten.

*73 Artikla***Kilpailusäännöt ja muut taloutta koskevat määräykset**

1. Seuraavat toimenpiteet ovat yhteensopimattomia tämän sopimuksen moitteettoman toiminnan kanssa siltä osin kuin ne voivat vaikuttaa yhteisön ja Montenegron väliseen kauppaan:

- i) yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten väliset yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena tai seurauksena on kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen;
- ii) yhden tai useamman yhtiön määräävän markkina-aseman väärinkäyttö yhteisön tai Montenegron alueilla kokonaisuudessaan taikka niiden merkittäväällä osalla;
- iii) valtiontuet, jotka vääristävät tai uhkaavat vääristää kilpailua suosiolla tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä tuotteita.

2. Tämän artiklan vastaisia käytäntöjä arvioidaan yhteisössä sovellettavien kilpailusääntöjen, erityisesti Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 81, 82, 86 ja 87 artiklan, soveltamisesta johtuvien arviointiperusteiden sekä yhteisön toimielinten käyttöön ottamien tulkintavälineiden perusteella.

3. Osapuolet varmistavat, että tämän artiklan 1 kohdan i ja ii alakohdan täysimääräiseen soveltamiseen tarvittavat toimivaltuudet annetaan toiminnaltaan riippumattomalle julkiselle elimelle yksityisten ja julkisten sekä sellaisten yritysten osalta, joille on myönnetty erityisiä oikeuksia.

4. Montenegro perustaa vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta toiminnaltaan riippumattoman viranomaisen, jolla on 1 kohdan iii alakohdan täysimääräisen soveltamiseen tarvittava toimivalta. Kyseisellä viranomaisella on oltava muun muassa toimivalta hyväksyä valtiontukijärjestelmiä ja yksittäisiä tukia 2 kohdan mukaisesti sekä määrätä sääntöjenvastaisesti myönnetty valtiontuki perittäväksi takaisin.

5. Yhteisö ja Montenegro varmistavat kumpikin avoimuuden valtiontukien alalla muun muassa antamalla vuosittain toiselle osapuolelle kertomuksen tai vastaavan, jossa noudatetaan valtiontukia koskevan yhteisön katsauksen menetelmiä ja esitystapaa. Osapuoli antaa toisen osapuolen pyynnöstä tietoja yksittäisistä valtiontukitapauksista.

▼ B

6. Montenegro toteuttaa ennen 4 kohdassa tarkoitettun viranomaisen perustamista käyttöön otettujen tukijärjestelmien kattavan määrityksen ja mukauttaa kyseiset tukijärjestelmät 2 kohdassa tarkoitettujen arviointiperusteiden mukaisesti viimeistään neljän vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

7. a) Sovellettaessa 1 kohdan iii alakohdan määräyksiä osapuolet sopivat, että tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavien viiden vuoden aikana Montenegron myöntämien valtiontukien arvioinnissa otetaan huomioon, että Montenegroa pidetään samanlaisena alueena kuin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettut yhteisön alueet.

b) Neljän vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta Montenegro esittää Euroopan komissiolle henkeä kohti määritettyä BKT:tä koskevat lukunsa NUTS II -tasolle yhdenmukaistettuina. Tämän jälkeen 4 kohdassa tarkoitettu viranomaisen ja Euroopan komissio arvioivat yhdessä Montenegron alueiden tukikelpoisuuden ja niitä koskevat enimmäistuki-intensiteetit laatiakseen aluetukikartan asiaa koskevien yhteisön suuntaviivojen perusteella.

8. Pöytäkirjassa N:o 5 vahvistetaan terästeollisuuden valtiontukea koskevat säännöt soveltuvin osin. Pöytäkirjassa vahvistetaan säännöt, joita sovelletaan myönnettäessä rakenneuudistustukea terästeollisuuden alalla. Tarkoituksena on painottaa rakenneuudistustuen erikoisluonnetta ja sen määräaikaaisuutta sekä sitä, että sen olisi oltava sidoksissa toteuttavuusohjelmien mukaisesti tehtäviin kapasiteetin vähennyksiin.

9. Kun kyse on edellä IV osaston II luvussa tarkoitetuista tuotteista:

a) 1 kohdan iii alakohdan määräyksiä ei sovelleta;

b) 1 kohdan i alakohdan vastaisia käytäntöjä arvioidaan niiden arviointiperusteiden mukaisesti, jotka yhteisö on vahvistanut Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 36 ja 37 artiklan ja niiden perusteella annettujen yhteisön erityissäädösten nojalla.

10. Jos toinen osapuolista katsoo, että tietty käytäntö on yhteensopimaton 1 kohdan kanssa, se voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet neuvoteltuaan asiasta vakautus- ja assosiaationeuvostossa tai 30 työpäivän kuluttua siitä, kun se on pyytänyt näitä neuvotteluja. Tämän artiklan määräykset eivät estä yhteisöä tai Montenegroa toteuttamasta GATT 1994 -sopimuksen ja tukia ja tasoitustoimenpiteitä koskevan WTO-sopimuksen sekä asiaa koskevan sisäisen lainsäädännön mukaisia tasoitustoimenpiteitä, eivätkä ne millään tavoin vaikuta tällaisten toimenpiteiden toteuttamiseen.

▼B*74 Artikla***Julkiset yritykset**

Montenegro soveltaa tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan kolmannen vuoden loppuun mennessä julkisiin yrityksiin ja yrityksiin, joille on myönnetty erityis- tai yksinoikeuksia, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 86 artiklan periaatteita.

Julkisiin yrityksiin siirtymäkauden aikana sovellettaviin erioikeuksiin ei sisälly mahdollisuutta ottaa käyttöön määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, jotka koskevat tuontia yhteisöstä Montenegroon.

*75 Artikla***Teollis- ja tekijänoikeudet sekä kaupalliset oikeudet**

1. Osapuolet vahvistavat tämän artiklan ja liitteen VII määräysten mukaisesti pitävänsä tärkeänä teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien riittävää ja tehokasta suojaa sekä niiden noudattamisen varmistamista.

2. Tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen osapuolet myöntävät toistensa yrityksille ja kansalaisille teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien tunnustamisen ja suojelun suhteen yhtä suotuisan kohtelun kuin minkä ne suovat mille tahansa kahdenvälisen sopimusten soveltamisalaa kuuluvalla kolmannelle maalle.

3. Montenegro toteuttaa tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että viimeistään viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta sen teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien suoja on yhteisössä vallitsevaa tasoa vastaavalla tasolla ja sillä on käytössään tehokkaat keinot näiden oikeuksien noudattamisen varmistamiseksi.

4. Montenegro sitoutuu liittymään 3 kohdassa mainitussa määräajassa liitteessä VII lueteltuihin teollis- ja tekijänoikeuksiin sekä kaupallisia oikeuksia koskeviin monenvälisiin sopimuksiin. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi päättää Montenegron velvoittamisesta liittymään kyseistä alaa koskeviin erityisiin monenvälisiin yleissopimuksiin.

5. Jos teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien alalla ilmenee kaupankäynnin edellytyksiin vaikuttavia ongelmia, ne saatetaan kumman tahansa osapuolen pyynnöstä viipymättä vakautus- ja assosiaationeuvoston käsiteltäviksi molempia osapuolia tyydyttävien ratkaisujen löytämiseksi.

*76 Artikla***Julkiset hankinnat**

1. Yhteisö ja Montenegro katsovat, että erityisesti WTO:n sääntöjä noudattaen olisi suotavaa mahdollistaa pääsy julkisten hankintojen markkinoille vastavuoroisesti ja ketään syrjimättä.

▼B

2. Montenegron yhtiöt, riippumatta siitä, ovatko ne sijoittautuneet yhteisöön, voivat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen osallistua julkisiin hankintamenettelyihin yhteisössä yhteisön hankintasäännösten mukaisesti ja yhtä edullisin ehdoin kuin yhteisön yhtiöt.

Edellä olevia määräyksiä sovelletaan myös yleishyödyllisten palvelujen alalla tehtäviin hankintasopimuksiin heti, kun Montenegro on antanut säädökset, joilla otetaan käyttöön alaa koskevat yhteisön säännöt. Yhteisö tutkii määräajoin, onko Montenegro ottanut tällaiset säädökset tosiasiallisesti käyttöön.

3. Yhteisön yhtiöt, jotka ovat sijoittautuneet Montenegroon V osaston II luvun määräysten mukaisesti, voivat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen osallistua julkisiin hankintamenettelyihin Montenegrossa yhtä edullisin ehdoin kuin Montenegron yhtiöt.

4. Yhteisön yhtiöt, jotka eivät ole sijoittautuneet Montenegroon, voivat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen osallistua julkisiin hankintamenettelyihin Montenegrossa yhtä edullisin ehdoin kuin Montenegron yhtiöt.

5. Vakautus- ja assosiaationeuvosto tutkii määräajoin, voisiko Montenegro myöntää kaikille yhteisön yhtiöille mahdollisuuden osallistua julkisiin hankintamenettelyihin Montenegrossa. Montenegro raportoi vuosittain vakautus- ja assosiaationeuvostolle toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut lisätäksään avoimuutta ja varmistaakseen julkisiin hankintoihin liittyvien päätösten tehokkaan oikeudellisen valvonnan.

6. Julkisten hankintasopimusten toteuttamiseen liittyvään sijoittautumiseen, toimintaan ja palvelujen tarjoamiseen yhteisön ja Montenegron välillä sekä työskentelyyn ja työntekijöiden liikkuvuuteen tässä yhteydessä sovelletaan 49–64 artiklan määräyksiä.

*77 Artikla***Standardointi, metrologia, akkreditointi ja vaatimustenmukaisuuden arviointi**

1. Montenegro toteuttaa tarvittavat toimenpiteet saattaakseen lainsäädäntönsä asteittain yhdenmukaiseksi yhteisön teknisten määräysten ja standardointia, metrologiaa, akkreditointia ja vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevien eurooppalaisten menettelyjen kanssa.

2. Tätä tarkoitusta varten osapuolet pyrkivät:

- a) edistämään yhteisön teknisten määräysten, eurooppalaisten standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen käyttöä;
- b) edistämään laadunvarmistusinfrastruktuurin eli standardoinnin, metrologian, akkreditoinnin ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kehittämistä;

▼B

- c) edistämään Montenegron osallistumista standardoinnin, vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, metrologian ja muiden vastaavien alojen erityisjärjestöjen (esim. CEN, CENELEC, ETSI, EA, WELMEC, EUROMET) ⁽¹⁾ toimintaan;
- d) tekemään tarvittaessa vaatimustenmukaisuuden arviointia ja teollisuustuotteiden hyväksymistä koskevan sopimuksen, kun Montenegron lainsäädäntökehys ja menettelyt ovat riittävän yhdenmukaisia yhteisön lainsäädännön ja menettelyjen kanssa ja kun tarvittavaa asiantuntemusta on saatavilla.

*78 Artikla***Kuluttajansuoja**

Osapuolet tekevät yhteistyötä saattaakseen Montenegron kuluttajansuojan yhteisön vaatimuksia vastaavaksi. Tehokas kuluttajansuoja, jota tarvitaan markkinatalouden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi, edellyttää tarvittavien hallinnollisten perusrakenteiden kehittämistä markkinoiden valvontaa ja alan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten.

Tässä tarkoituksessa ja yhteiset etunsa huomioon ottaen osapuolet varmistavat:

- a) aktiivisen kuluttajansuojapolitiikan yhteisön lainsäädännön mukaisesti, mukaan lukien tiedotuksen lisääminen ja riippumattomien organisaatioiden kehittäminen;
- b) Montenegron kuluttajansuojalainsäädännön yhdenmukaistamisen yhteisön lainsäädännön kanssa;
- c) kuluttajien tehokkaan oikeusturvan kulutushyödykkeiden laadun parantamiseksi ja asianmukaisten turvallisuusstandardien ylläpitämiseksi;
- d) sääntöjen noudattamisen valvonnan toimivaltaisten viranomaisten toimesta ja valitusoikeuden takaamisen kuluttajille riitapauksissa;
- e) vaarallisia tuotteita koskevan tietojenvaihdon.

*79 Artikla***Työolot ja tasa-arvo**

Montenegro yhdenmukaistaa asteittain työoloja ja erityisesti työterveyttä ja -turvallisuutta sekä naisten ja miesten yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevan lainsäädäntönsä yhteisön lainsäädännön kanssa.

⁽¹⁾ Euroopan standardointikomitea, Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea, Euroopan telealan standardointilaitos, Eurooppalaisten akkreditointielinten yhteistyöjärjestö (European Co-operation for Accreditation), mittaustoiminnan eurooppalainen yhteistyöverkosto (European Cooperation in Legal Metrology), Euroopan metrologiajärjestö.

VII OSASTO

OIKEUS, VAPAAUS JA TURVALLISUUS

80 Artikla

Instituutioiden ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen

Osapuolet kiinnittävät oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden alan yhteistyössä erityistä huomiota oikeusvaltioperiaatteen lujittamiseen ja instituutioiden vahvistamiseen kaikilla tasoilla sekä hallinnossa yleensä että erityisesti lainvalvonnassa ja oikeudenkäytössä. Yhteistyöllä pyritään parantamaan oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja tehokkuutta, tehostamaan poliisin ja muiden lainvalvontaelinten toimintaa, tarjoamaan asianmukaista koulutusta sekä torjumaan korruptiota ja järjestäytynyttä rikollisuutta.

81 Artikla

Henkilötietojen suojaaminen

Montenegro yhdenmukaistaa henkilötietojen suojaa koskevan lainsäädäntönsä yhteisön lainsäädännön sekä muiden eurooppalaisten ja kansainvälisten yksityisyydensuojaa koskevien säännösten kanssa. Montenegro perustaa yhden tai useamman riippumattoman valvontaelimen, jolla on riittävästi määrärahoja ja henkilöstöä, jotta se pystyy valvomaan tehokkaasti henkilötietojen suojaa koskevan kansallisen lainsäädännön noudattamista ja takaamaan sen noudattamisen. Osapuolet tekevät yhteistyötä tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

82 Artikla

Viisumi, rajavalvonta, turvapaikka ja maahanmuuttokysymykset

Osapuolet tekevät yhteistyötä viisumi-, rajavalvonta-, turvapaikka- ja maahanmuuttokysymyksissä ja luovat toimintakehyksen näiden alojen yhteistyötä varten myös aluetasolla. Tässä yhteydessä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan muita tätä alaa koskevia olemassa olevia aloitteita.

Ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja aloja koskeva yhteistyö perustuu osapuolten keskinäisiin neuvotteluihin ja tiiviiseen koordinointiin ja siihen olisi sisällyttävä tekninen ja hallinnollinen apu seuraavissa asioissa:

- a) lainsäädäntöä ja käytäntöjä koskeva tietojenvaihto,
- b) lainsäädäntöehdotusten laatiminen,
- c) instituutioiden toiminnan tehostaminen,
- d) henkilöstön koulutus,

▼B

- e) matkustusasiakirjojen luotettavuuden turvaaminen ja väärin asiakirjojen tunnistaminen,
- f) rajavalvonta.

Erityisiä yhteistyöaloja ovat:

- a) turvapaikkaoikeuden alalla sellaisen kansallisen lainsäädännön täytäntöönpano, joka täyttää Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen ja New Yorkissa 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan pöytäkirjan vaatimukset ja varmistaa siten palauttamiskieltoa koskevan periaatteen noudattamisen sekä turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten muiden oikeuksien kunnioittamisen.
- b) laillisen maahanmuuton alalla maahanpääsyä koskevat säännöt ja maahan päästetyn henkilön oikeudet ja asema. Maahanmuuton osalta osapuolet sopivat myöntävänsä oikeudenmukaisen kohtelun alueellaan laillisesti asuville muiden maiden kansalaisille ja harjoittavansa kotouttamispolitiikkaa, jonka tavoitteena on turvata kyseisille henkilöille samanveroiset oikeudet ja velvollisuudet kuin niiden omilla kansalaisilla on.

83 Artikla

Laittoman maahanmuuton estäminen ja valvonta; takaisinotto

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä laittoman maahanmuuton estämiseksi ja valvomiseksi. Montenegro ja jäsenvaltiot sitoutuvat ottamaan takaisin toistensa alueilla laittomasti oleskelevat kansalaisensa, ja osapuolet sitoutuvat lisäksi tekemään ja panemaan täysimääräisesti täytäntöön takaisinottoa koskevan sopimuksen, joka sisältää myös velvollisuuden ottaa takaisin kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä.

Jäsenvaltiot ja Montenegro myöntävät kansalaisilleen asianmukaiset henkilöllisyystodistukset ja tarjoavat heille näihin tarkoituksiin tarvittavat hallinnolliset palvelut.

Kansalaisten sekä kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden takaisinottoa koskevat erityiset menettelyt vahvistetaan luvattomasti oleskelevien henkilöiden takaisinottoa koskevassa Euroopan yhteisön ja Montenegron välisessä sopimuksessa.

2. Montenegro sitoutuu tekemään takaisinottosopimuksia vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuvien maiden kanssa.

3. Montenegro sitoutuu ryhtymään tarvittaviin toimiin kaikkien tässä artiklassa tarkoitettujen takaisinottosopimusten joustavan ja nopean täytäntöönpanon varmistamiseksi.

4. Vakautus- ja assosiaationeuvosto selvittää, mitä muita toimenpiteitä osapuolet voivat yhdessä toteuttaa estääkseen ja valvoakseen laittonta maahanmuuttoa, ihmiskauppaa ja laittomat maahanmuuttoverkostot mukaan luettuina.

▼B*84 Artikla***Rahanpesu ja terrorismin rahoitus**

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä estääkseen rahoitusjärjestelmiensä käytön rikollisesta toiminnasta yleensä ja erityisesti huumausainerikokista saadun rahallisen hyödyn pesuun sekä terrorismin rahoittamiseen.

2. Tämän alan yhteistyöhön voi sisältyä hallinnollinen ja tekninen apu, jonka tarkoituksena on edistää säännösten täytäntöönpanoa ja varmistaa sellaisten rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaa koskevien asianmukaisten normien ja toimintatapojen tehokas soveltaminen, jotka vastaavat yhteisön ja tämän alan kansainvälisten elinten, erityisesti rahanpesunvastaisen toimintaryhmän (FATF), hyväksymiä normeja ja toimintatapoja.

*85 Artikla***Laittomia huumausaineita koskeva yhteistyö**

1. Osapuolet tekevät toimivaltansa rajoissa yhteistyötä varmistaakseen, että niiden huumausaineita koskeva lähestymistapa on tasapainoinen ja yhtenäistetty. Alan politiikalla ja toimilla pyritään lujittamaan laittomien huumausaineiden torjuntaan liittyviä rakenteita, vähentämään laittomien huumausaineiden tarjontaa, kauppaa ja kysyntää, puuttumaan huumausaineiden väärinkäytöstä aiheutuviin terveydellisiin ja sosiaalisiin seurauksiin ja varmistamaan huumausaineiden kemiallisten esiassteiden tehokkaampi valvonta.

2. Osapuolet sopivat näiden tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavista yhteistyömenetelmistä. Toteutettavat toimet perustuvat yhdessä sovittuihin, EU:n huumausainestrategian mukaisiin periaatteisiin.

*86 Artikla***Järjestäytyneen rikollisuuden ja muiden laittomien toimien estäminen**

Osapuolet sopivat tekensä yhteistyötä muun muassa seuraavien rikollisten ja laittomien toimien torjumiseksi ja estämiseksi, riippumatta siitä, kuuluvatko ne järjestäytyneeseen rikollisuuteen:

- a) ihmisten salakuljetus ja ihmiskauppa,
- b) laitton taloudellinen toiminta, erityisesti käteisen rahan ja muiden maksuvälineiden kuin käteisen rahan väärentäminen, laittomat liiketoimet, jotka liittyvät esimerkiksi teollisuusjätteisiin tai radioaktiivisiin aineisiin, ja liiketoimet, jotka liittyvät laittomiin, väärennetyihin tai piraattituotteisiin,
- c) sekä yksityisen että julkisen sektorin korruptio, erityisesti jos se liittyy vaikeaselkoisiin hallintokäytäntöihin,

▼ B

- d) veropetokset,
- e) henkilöllisyyden varastaminen,
- f) huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laiton kauppa,
- g) laiton asekauppa,
- h) asiakirjaväärennökset,
- i) tavaroiden, myös autojen, salakuljetus ja laiton kauppa,
- j) tietoverkkorikollisuus.

Rahan väärentämisen osalta Montenegro toimii läheisessä yhteistyössä yhteisön kanssa seteleiden ja metallirahojen väärentämisen estämiseksi ja niiden alueella mahdollisesti esiintyvän väärentämisen lopettamiseksi ja siitä rankaisemiseksi. Ennaltaehkäisyn tasolla Montenegro pyrkii toteuttamaan toimenpiteitä, jotka vastaavat yhteisön lainsäädännön mukaisia toimenpiteitä, ja se pyrkii osallistumaan tätä oikeuden alaa koskeviin kansainvälisiin yleissopimuksiin. Yhteisö voi tukea Montenegroa tietojenvaihdon, avunannon ja koulutuksen avulla rahan väärentämiseltä suojautumiseksi. Järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi pyritään edistämään alueellista yhteistyötä ja tunnustettujen kansainvälisten standardien noudattamista.

*87 Artikla***Terrorismin torjunta**

Osapuolet sopivat lakiensa ja asetustensa sekä niiden kansainvälisten yleissopimusten mukaisesti, joiden osapuolia ne ovat, tekemänsä yhteistyötä terroritekojen ja niiden rahoituksen ehkäisemiseksi ja estämiseksi:

- a) Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1373 (vuodelta 2001) sekä muiden asiaa koskevien YK:n päätöslauselmien, kansainvälisten sopimusten ja oikeudellisten asiakirjojen täysimääräisen täytäntöönpanon yhteydessä,
- b) vaihtamalla tietoja terroristiryhmistä ja niiden tukiverkostoista kansainvälisen oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti,
- c) vaihtamalla kokemuksia terrorismin torjunnan keinoista ja menetelmistä, teknisistä näkökohdista ja koulutuksesta sekä terrorismin ehkäisemisestä.

VIII OSASTO
YHTEISTYÖPOLITIIKAT

88 Artikla

1. Yhteisö ja Montenegro aloittavat läheisen yhteistyön, jonka tarkoituksena on edistää Montenegron kehitys- ja kasvumahdollisuuksia. Yhteistyöllä vahvistetaan olemassa olevia taloussuhteita mahdollisimman laajalla pohjalla molempien osapuolten etujen mukaisesti.

2. Poliitikat ja muut toimenpiteet suunnitellaan siten, että niillä edistetään Montenegron kestäväää taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä. Näiden politiikkojen yhteydessä olisi varmistettava, että myös ympäristöasiat otetaan alusta alkaen täysin huomioon ja että ne vastaavat sopu-sointuisen yhteiskunnallisen kehityksen vaatimuksia.

3. Yhteistyöpolitiikat liitetään osaksi alueellista yhteistyökehystä. Eri-tyistä huomiota on kiinnitettävä toimenpiteisiin, joilla voidaan kannustaa Montenegron ja sen naapurimaiden, myös yhteisön jäsenvaltioiden, yhteistyötä ja siten edistää alueen vakautta. Vakautus- ja assosiaationeu-vosto määrittelee, mitkä jäljempänä kuvatuista yhteistyöpolitiikoista tai niiden osana toteutettavista toimista ovat ensisijaisia Eurooppa-kumppanuuden mukaisesti.

89 Artikla

Talous- ja kauppapolitiikka

Yhteisö ja Montenegro helpottavat talousuudistusta yhteistyöllä, jonka tarkoituksena on lisätä tietämystä niiden talouksien perusteista sekä talouspolitiikan laatimisesta ja toteuttamisesta markkinataloudessa.

Tätä varten yhteisö ja Montenegro toimivat yhteistyössä:

- a) vaihtaakseen tietoja talouskehityksestä ja -näkömystä sekä kehittä-misstrategioista,
- b) tarkastellakseen yhdessä yhteisen edun mukaisia talouskysymyksiä, talouspolitiikan ja sen toteuttamiseksi tarvittavien keinojen suunnit-telu mukaan lukien, ja
- c) edistääkseen laajempaa yhteistyötä nopeuttaakseen taitotiedon leviä-mistä ja uusien teknologioiden käyttöä.

Montenegro pyrkii luomaan toimivan markkinatalouden ja lähentämään asteittain politiikkaansa taloudelliseen vakauteen tähtäävään Euroopan talous- ja rahaliiton politiikkaan. Montenegron viranomaisten pyynnöstä yhteisö voi tukea Montenegron toimia tällä alalla.

▼ B

Yhteistyöllä pyritään myös parantamaan oikeusturvaa liiketoiminnassa vakaa ja syrjimättömän kaupan sovellettavan oikeudellisen kehyksen avulla.

Tämän alan yhteistyöhön kuuluu Euroopan talous- ja rahaliiton periaatteita ja toimintaa koskeva tietojenvaihto.

*90 Artikla***Tilastoalan yhteistyö**

Osapuolten välisessä yhteistyössä keskitytään pääasiassa tilastoja koskevan yhteisön säännösten ensisijaisiin aloihin, mukaan lukien talous, kauppa, rahapolitiikka ja rahoitusala. Tavoitteena on kehittää tehokkaita ja kestäviä tilastojärjestelmät, joiden avulla voidaan toimittaa luotettavia, objektiivisia ja tarkkoja tilastotietoja Montenegron siirtymäprosessin ja uudistusten suunnittelua ja seuranta varten. Sen ansiosta Montenegron tilastokeskus pystyy paremmin tyydyttämään sekä julkishallinnon että yksityisen yritystoiminnan piiriin kuuluvien asiakkaidensa tarpeet. Tilastointijärjestelmän olisi oltava YK:n tilastointia koskevien peruseriaatteiden, eurooppalaisia tilastoja koskevien käytännesääntöjen ja eurooppalaisen tilastointilainsäädännön mukainen, ja sitä on kehitettävä vastaamaan tilastointia koskevan yhteisön säännösten vaatimuksia. Osapuolet toimivat yhteistyössä erityisesti varmistaakseen yksityishenkilöitä koskevien tietojen luotettavuuden, lisätäkseen asteittain tietojenkeruuta ja tietojen toimittamista eurooppalaiseen tilastojärjestelmään sekä edistääkseen menetelmiä koskevaa tietojenvaihtoa, taitotiedon välitystä ja koulutusta.

*91 Artikla***Pankki- vakuutus- ja muut rahoituspalvelut**

Montenegron ja yhteisön välisessä yhteistyössä keskitytään pääasiassa tiettyihin pankki-, vakuutus- ja muita rahoituspalveluja koskevan yhteisön säännösten ensisijaisiin aloihin. Osapuolet toimivat yhteistyössä tarkoituksenaan luoda ja kehittää asianmukaiset puitteet, joilla edistetään terveeseen kilpailuun perustuvaa Montenegron pankki-, vakuutus- ja rahoituspalvelujen alaa ja varmistetaan tarvittavat tasapuoliset toimintaedellytykset.

*92 Artikla***Varainhoidon sisäistä valvontaa ja ulkoista tilintarkastusta koskeva yhteistyö**

Osapuolten välisessä yhteistyössä keskitytään tiettyihin julkisen varainhoidon sisäistä valvontaa ja ulkoista tilintarkastusta koskevan yhteisön säännösten ensisijaisiin aloihin. Yhteistyöllä pyritään erityisesti kehittämään - asiaa koskevia säädöksiä laatimalla ja antamalla - Montenegroon läpinäkyvät, tehokkaat ja taloudelliset järjestelmät julkisen varainhoidon sisäistä valvontaa (mukaan lukien varainhoito ja sen valvonta sekä toiminnallisesti itsenäinen sisäinen tarkastus) sekä riippumaton ulkoinen

▼B

tilintarkastus, kansainvälisesti hyväksytyjen standardien ja menetelmien sekä EU:n parhaiden käytänteiden mukaisesti. Yhteistyössä keskitytään myös Montenegron ylimmän tilintarkastusviranomaisen toimintakyvyn kehittämiseen. Jotta edellä esitetyistä vaatimuksista johtuvat koordinointi- ja yhdenmukaistamisvelvollisuudet voidaan täyttää, yhteistyössä on keskityttävä myös varainhoidon ja sen valvonnan sekä sisäisen tarkastuksen keskitettyjen yhdenmukaistamisyksiköiden perustamiseen ja vahvistamiseen.

*93 Artikla***Sijoitusten edistäminen ja suoja**

Sijoitusten edistämistä ja suojaa koskevan yhteistyön tavoitteena on luoda osapuolten toimivallan rajoissa suotuisat edellytykset sekä kotimaisille että ulkomaisille yksityisille sijoituksille, mikä on keskeisessä asemassa Montenegron talouden ja teollisuuden elvyttämisen kannalta. Yhteistyön erityistavoitteena Montenegron osalta on sijoituksia edistävän ja suojaavan oikeudellisen kehyksen parantaminen.

*94 Artikla***Teollisuusyhteistyö**

Yhteistyöllä pyritään edistämään Montenegron teollisuuden ja yksittäisten tuotannonalojen nykyaikaistamista ja rakenneuudistusta. Se kattaa myös talouden toimijoiden välisen teollisuusyhteistyön, jonka tavoitteena on yksityissektorin vahvistaminen siten, että ympäristön suojelu voidaan varmistaa.

Teollisuusyhteistyötä koskevissa aloitteissa otetaan huomioon molempien osapuolten määrittämät painopistealueet. Niissä huomioidaan teollisuuden kehitykseen liittyvät alueelliset näkökohdat ja edistetään tarvittaessa valtioiden välisiä kumppanuussuhteita. Aloitteilla olisi erityisesti pyrittävä luomaan yrityksille sopiva toimintakehys, parantamaan liikkeenjohdollista osaamista ja taitotietoa sekä edistämään markkinoita, niiden avoimuutta ja yritysten toimintaolosuhteita. Erityistä huomiota kiinnitetään tehokkaiden vienninedistämistoimien toteuttamiseen Montenegrossa.

Yhteistyössä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon yhteisön säännöstö teollisuuspolitiikan alalla.

*95 Artikla***Pienet ja keskisuuret yritykset**

Osapuolet pyrkivät yhteistyössä kehittämään ja vahvistamaan yksityissektorin pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä), uusien yritysten perustamista kasvumahdollisuuksia tarjoavilla aloilla sekä yhteisön ja Montenegron pk-yritysten välistä yhteistyötä. Yhteistyössä otetaan asianmukaisesti huomioon pk-yrityksiä koskevaan yhteisön säännöstöön liittyvät painopistealat ja pienyrityksiä koskevassa eurooppalaisessa peruskirjassa vahvistetut kymmenen suuntaviivaa.

▼ B*96 Artikla***Matkailu**

Matkailualan yhteistyöllä pyritään vahvistamaan pääasiassa matkailua koskevaa tiedonkulkua (kansainvälisten verkkojen, tietopankkien ym. avulla), edistämään matkailualan investointeja suosivien infrastruktuurien kehittämistä ja Montenegron osallistumista Euroopan keskeisten matkailujärjestöjen toimintaan. Sillä pyritään myös selvittämään mahdollisuudet yhteiseen toimintaan ja lujittamaan matkailualan yritysten ja asiantuntijoiden sekä hallituksen ja sen toimivaltaisten elinten välistä yhteistyötä ja siirtämään taitotietoa (koulutuksen, henkilövaihdon ja seminaarien avulla). Yhteistyössä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon tätä alaa koskeva yhteisön säännöstö.

Yhteistyö liitetään osaksi alueellista yhteistyökehystä.

*97 Artikla***Maatalous ja maatalouden raaka-aineita jalostava teollisuus**

Osapuolten välistä yhteistyötä kehitetään maataloutta koskevan yhteisön säännöstön ensisijaisilla aloilla ja eläinlääkintä- ja kasvinsuojelualoilla. Yhteistyön tarkoituksena on erityisesti Montenegron maatalouden ja maatalouden raaka-aineita jalostavan teollisuuden nykyaikaistaminen ja rakenneuudistus, varsinkin yhteisössä asetettujen terveysvaatimusten saavuttamiseksi, vesitalouden, maaseudun ja metsätalouden kehittäminen sekä maan lainsäädännön ja käytäntöjen asteittainen lähentäminen yhteisön sääntöihin ja normeihin.

*98 Artikla***Kalastus**

Osapuolet selvittävät mahdollisuuksia yksilöidä yhteisen edun mukaisia kalatalouden aloja. Yhteistyössä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon tietyt ensisijaiset alat, jotka liittyvät yhteisön säännöstöön kalastusalalla, mukaan luettuna kalavarojen hoitoa ja säilyttämistä koskevien kansainvälisten ja alueellisten kalastusjärjestöjen sääntöjä koskevien kansainvälisten velvoitteiden noudattaminen.

*99 Artikla***Tulli**

Osapuolet aloittavat tämän alan yhteistyön taatakseen kaupan alalla vahvistettavien määräysten noudattamisen ja lähentääkseen Montenegron tullijärjestelmiä yhteisön järjestelmään helpottaen siten tässä sopimuksessa suunniteltuja vapauttamistoimenpiteitä ja Montenegron tullilainsäädännön asteittaista lähentämistä yhteisön säännöstöön.

Yhteistyössä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon tulliasioita koskevan yhteisön säännöstön ensisijaiset alat.

▼ B

Osapuolten keskinäistä hallinnollista avunantoa koskevat säännöt tullialalla vahvistetaan pöytäkirjassa N:o 6.

*100 Artikla***Verotus**

Osapuolet aloittavat veroalan yhteistyön ja toteuttavat sen yhteydessä muun muassa toimenpiteitä, joiden tavoitteena on Montenegron verojärjestelmän uudistaminen, verohallinnon nykyaikaistaminen veronkannon tehostamiseksi ja veropetosten torjunta.

Yhteistyössä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon verotusta ja haitallisen verokilpailun torjumista koskevan yhteisön säännösten ensisijaiset alat. Haitallinen verokilpailu olisi poistettava neuvoston 1 päivänä joulukuuta 1997 hyväksymien yritysverotukseen sovellettavien menettelysääntöjen periaatteita noudattaen.

Yhteistyötä suunnataan myös avoimuuden lisäämiseen ja korruption torjuntaan, ja sen piiriin kuuluu tietojenvaihto jäsenvaltioiden kanssa, jotta voitaisiin helpottaa veropetosten ja veronkierron estämiseen tähtäävien toimenpiteiden toteuttamista. Montenegron on saatettava päätökseen tuloa ja varallisuutta koskevan OECD:n malliverosopimuksen viimeisimpään toisintoon ja verotietojen vaihtoa koskevaan OECD:n mallisopimukseen perustuvien kahdenvälisen sopimusten verkosto niiden jäsenvaltioiden kanssa, jotka osallistuvat näihin sopimuksiin.

*101 Artikla***Sosiaalialan yhteistyö**

Työllisyyskysymyksissä osapuolten välisessä yhteistyössä keskitytään erityisesti parantamaan työnvälitys- ja ammatinvalintapalveluja, tarjoamaan tukitoimenpiteitä ja kannustamaan paikallista kehitystä elinkeinojen ja työmarkkinoiden rakennemuutoksen edistämiseksi. Yhteistyöhön sisältyvät myös esimerkiksi selvitykset, asiantuntijoiden siirto sekä tiedotus- ja koulutustoiminta.

Osapuolet tekevät yhteistyötä helpottaakseen Montenegron työllisyyspolitiikan uudistusta osana talousuudistusten ja taloudellisen yhdentymisen tehostamista. Yhteistyöllä pyritään myös tukemaan Montenegron sosiaaliturvajärjestelmän mukauttamista uusiin taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin vaatimuksiin, ja siihen kuuluu Montenegron lainsäädännön mukauttaminen työolojen sekä naisten ja miesten, vammaisten ja vähemmistöryhmiin kuuluvien henkilöiden yhtäläisten mahdollisuuksien osalta sekä työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelun tason parantaminen lähtökohtana yhteisössä vallitseva suojelutaso. Montenegro varmistaa, että se osallistuu ILO:n keskeisiin yleissopimuksiin ja panee ne tehokkaasti täytäntöön.

Yhteistyössä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon tietyt ensisijaiset alat, jotka liittyvät yhteisön säännöstöön tällä alalla.

▼ B*102 Artikla***Koulutus**

Osapuolet tekevät yhteistyötä tavoitteenaan parantaa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen sekä nuorisopolitiikan ja -työn tasoa Montenegrossa, mukaan lukien vapaamuotoinen koulutus. Korkea-asteen koulutusjärjestelmien osalta painotetaan Bolognan julistuksen tavoitteiden saavuttamista hallitusten välisen Bolognan prosessin yhteydessä.

Osapuolten yhteistyöllä pyritään myös varmistamaan, että kaiken tasoiseseen koulutukseen on Montenegrossa mahdollista päästä sukupuolesta, ihonväristä, etnisestä alkuperästä tai uskonnollisesta vakaumuksesta riippumatta.

Yhteisön koulutusalan ohjelmilla ja välineillä pyritään osaltaan kehittämään Montenegron koulutusrakenteita ja -toimia.

Yhteistyössä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon tietyt ensisijaiset alat, jotka liittyvät yhteisön säännöstöön tällä alalla.

*103 Artikla***Kulttuurialan yhteistyö**

Osapuolet sitoutuvat edistämään kulttuurialan yhteistyötä. Yhteistyön tarkoituksena on muun muassa lisätä yksilöiden, yhteisöjen ja kansojen keskinäistä ymmärtämystä ja arvostusta. Osapuolet sitoutuvat myös tekemään yhteistyötä edistääkseen kulttuurista monimuotoisuutta erityisesti kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä tehdyn Unescon yleissopimuksen puitteissa.

*104 Artikla***Audiovisuaalialan yhteistyö**

Osapuolet tekevät yhteistyötä Euroopan audiovisuaaliteollisuuden edistämiseksi ja yhteistuotannon lisäämiseksi elokuva- ja televisioalalla.

Yhteistyö voi käsittää muun muassa toimittajien ja muiden viestintäalan ammattilaisten koulutusohjelmat ja -palvelut sekä teknisen avun julkisille ja yksityisille tiedotusvälineille niiden riippumattomuuden ja ammattimaisuuden kehittämiseksi sekä yhteyksien edistämiseksi eurooppalaisiin tiedotusvälineisiin.

Montenegro mukauttaa rajat ylittävän lähetystoiminnan sisältöä säätelevät politiikkansa EY:n vastaaviin politiikkoihin ja yhdenmukaistaa lainsäädäntönsä yhteisön säännöston kanssa. Montenegro kiinnittää erityistä huomiota satelliittiteitse, kaapelin tai maanpäällisen verkon kautta lähetettävien ohjelmien tekijänoikeuksien hankintaan liittyviin kysymyksiin.

▼ B*105 Artikla***Tietoyhteiskunta**

Yhteistyötä kehitetään kaikilla tietoyhteiskuntaa koskevan yhteisön säännösten aloilla. Sillä tuetaan lähinnä Montenegron tätä alaa koskevien politiikkojen ja lainsäädännön asteittaista yhdenmukaistamista yhteisön politiikan ja lainsäädännön kanssa.

Osapuolet tekevät yhteistyötä myös tietoyhteiskunnan kehittämiseksi edelleen Montenegrossa. Yleisenä tavoitteena on valmistella yhteiskuntaa kokonaisuudessaan digitaaliaikaan, houkutella sijoituksia ja varmistaa verkkojen ja palvelujen yhteentoimivuus.

*106 Artikla***Sähköisen viestinnän verkot ja palvelut**

Yhteistyössä keskitytään pääasiassa tiettyihin ensisijaisiin aloihin, jotka liittyvät yhteisön säännösten tällä alalla. Osapuolet lujittavat yhteistyötä erityisesti sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen alalla pitäen lopullisena tavoitteenaan sitä, että Montenegro ottaa käyttöön tätä alaa koskevan yhteisön säännösten kolmen vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

*107 Artikla***Informaatio ja viestintä**

Yhteisö ja Montenegro toteuttavat keskinäisen tietojenvaihdon edistämiseksi tarvittavat toimenpiteet. Etusijalla ovat ohjelmat, joiden tarkoituksena on tarjota Montenegron suurelle yleisölle perustietoja ja eri ammattiryhmille kohdennettua tietoa yhteisöstä.

*108 Artikla***Liikenne**

Osapuolten välisessä yhteistyössä keskitytään tiettyihin liikennettä koskevan yhteisön säännösten ensisijaisiin aloihin.

Yhteistyöllä voidaan erityisesti pyrkiä edistämään Montenegron liikenteen rakenneuudistusta ja nykyaikaistamista, parantamaan matkustajien ja hyödykkeiden vapaata liikkuvuutta sekä pääsyä liikennemarkkinoille ja -palveluihin, mukaan luettuina satamat ja lentoasemat. Yhteistyöllä voidaan pyrkiä tukemaan multimodaali-infrastruktuurien kehittämistä tärkeimpien Euroopan laajuisten verkkojen yhteydessä, erityisesti alueellisten yhteyksien lujittamiseksi Kaakkois-Euroopan keskeisen alueellisen liikenneverkon kehittämisestä tehdyn yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisesti. Yhteistyöllä pyritään saavuttamaan yhteisön toimintastandardeihin verrattavissa olevat toimintastandardit, kehittämään Montenegroon liikennejärjestelmä, joka on yhteensopiva ja yhdenmukainen yhteisön järjestelmän kanssa, ja parantamaan ympäristönsuojelunäkökohtien huomioon ottamista liikennealalla.

▼ B*109 Artikla***Energia**

Yhteistyössä keskitytään energia-alaa koskevan yhteisön säännösten ensisijaisiin aloihin. Se perustuu energiayhteistön perustamissopimukseen ja sen tavoitteena on Montenegron asteittainen yhdentäminen Euroopan energiamarkkinoihin. Yhteistyössä voidaan keskittyä erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

- a) energiapolitiikan muotoilu ja suunnittelu, mikä sisältää infrastruktuurin nykyaikaistamisen, tarjonnan parantamisen ja monipuolistamisen sekä energiamarkkinoille pääsyn parantamisen, kauttakuljetusten, toimitusten ja jakelun helpottaminen mukaan lukien, alueellisesti tärkeiden sähköverkkojen liittäminen uudelleen yhteen naapurimaiden kanssa,
- b) energiansäästön, energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen sekä energian tuotannon ja kulutuksen ympäristövaikutusten selvittäminen,
- c) energialaitosten rakenneuudistuksen ja alan yritysten yhteistyön perusedellytysten muotoilu.

*110 Artikla***Ydinturvallisuus**

Osapuolet tekevät yhteistyötä ydinturvallisuuden ja ydinmateriaalivalvonnan alalla. Yhteistyö voi sisältää seuraavat alat:

- a) säteilysuojausta, ydinturvallisuutta ja ydinmateriaalikirjanpitoa ja valvontaa koskevien osapuolten lakien ja asetusten ajantasaistaminen sekä valvontaviranomaisten ja niiden voimavarojen lujittaminen,
- b) ydinonnettomuuksien pikaista ilmoittamista, niitä koskevaa tietojenvaihtoa, hätätapauksiin valmistautumista ja ydinturvallisuutta koskevien jäsenvaltioiden tai Euroopan atomienergiayhteisön ja Montenegron välisten sopimusten tekemisen edistäminen tarvittaessa,
- c) kolmannen vahingonkorvausvastuu ydinvahinkojen yhteydessä.

*111 Artikla***Ympäristö**

Osapuolet kehittävät ja vahvistavat ympäristöalan yhteistyötään elintärkeissä ympäristön pilaantumisen estämiseen liittyvissä kysymyksissä ja toteuttavat toimenpiteitä ympäristön tilan parantamiseksi tavoitteenaan tukea kestäväää ympäristökehitystä.

▼B

Osapuolet tekevät yhteistyötä erityisesti hallintorakenteiden ja -menettelyjen lujittamiseksi varmistaa ympäristönäkökohtien strategisen suunnittelun ja asianomaisten toimijoiden välisen koordinoinnin ja korostavat Montenegron lainsäädännön mukauttamista yhteisön säännöstöön. Yhteistyössä voitaisiin myös keskittyä kehittämään strategioita paikallisen, alueellisen ja rajat ylittävän ilman ja veden pilaantumisen vähentämiseksi merkittävästi, luomaan järjestelmä tehokasta, puhdasta, kestävä ja uusiutuvaa energiantuotantoa ja -kulutusta varten sekä toteuttamaan ympäristövaikutustenarviointi ja strateginen ympäristöarviointi. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää Kioton pöytäkirjan ratifiointiin ja täytäntöönpanoon.

*112 Artikla***Yhteistyö tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen alalla**

Osapuolet edistävät yhteistyötään siviilitarkoituksiin suunnatun tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen (TTK) alalla yhteisen edun mukaisesti ja varmistavat käytettävissä olevien voimavarojen perusteella riittävät mahdollisuudet osallistua toistensa ohjelmiin, jollei teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien asianmukaisesta suojamisesta muuta johdu.

Yhteistyössä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon tietyt ensisijaiset alat, jotka liittyvät yhteisön säännöstöön tutkimuksen ja teknologian kehittämisen alalla.

*113 Artikla***Alueellinen ja paikallinen kehitys**

Osapuolet pyrkivät vahvistamaan alueellista ja paikallista kehitystä koskevaa yhteistyötään tavoitteenaan talouskehityksen edistäminen ja alueellisen epätasapainon vähentäminen. Erityistä huomiota kiinnitetään rajat ylittävään sekä valtioiden ja alueiden väliseen yhteistyöhön.

Yhteistyössä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon tietyt ensisijaiset alat, jotka liittyvät yhteisön säännöstöön alueellisen kehittämisen alalla.

*114 Artikla***Julkishallinto**

Yhteistyön tavoitteena on varmistaa tehokkaan ja vastuuvollisen julkishallinnon kehittäminen Montenegrossa erityisesti tukemalla oikeusvaltioperiaatteen soveltamista, koko Montenegron väestöä hyödyttävää valtion instituutioiden moitteetonta toimintaa sekä EU:n ja Montenegron välisten suhteiden sujuvaa kehittämistä.

Yhteistyössä keskitytään pääasiassa instituutioiden kehittämiseen, mikä käsittää myös avoimien ja puolueettomien työhönottomenettelyjen kehittämisen ja täytäntöönpanon, henkilöstöhallinnon, virkamiesten urakehityksen,

▼B

jatkokoulutuksen ja julkishallinnon eettisten normien edistämisen. Yhteistyö käsittää kaikki julkishallinnon tasot, myös paikallishallinnon.

IX OSASTO

RAHOITUSYHTEISTYÖ*115 Artikla*

Montenegro voi tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi saada yhteisöltä rahoitustukea avustuksina ja lainoina, Euroopan investointipankin lainat mukaan luettuina, sopimuksen 5, 116 ja 118 artiklan mukaisesti. Yhteisön tuen edellytyksenä on edistyminen Kööpenhaminan poliittisten tavoitteiden saavuttamisessa ja erityisesti Eurooppa-kumppanuuden erityistavoitteiden saavuttamisessa. Huomioon otetaan vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuvien maiden vuotuisista uudelleentarkasteluista saadut tulokset, varsinkin tuensaajien sitoutuminen demokraattisiin, taloudellisiin ja institutionaalisiin uudistuksiin ja muihin neuvoston päätelmiin, jotka liittyvät erityisesti mukautusohjelmien noudattamiseen. Montenegrolle myönnetty tuki mukautetaan vastaamaan havaittuja tarpeita, sovittuja painopisteitä, tuen hyödyntämis- ja takaisinmaksukykyä sekä talousuudistusten ja talouden rakenneuudistuksen toteuttamiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

116 Artikla

Avustuksina annettava rahoitustuki toteutetaan asiaa koskevassa neuvoston asetuksessa säädetyillä toimenpiteillä ja noudattamalla monivuotista viiteohjelmaa ja vuosittaisia toimintaohjelmia, jotka yhteisö vahvistaa Montenegron kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen.

Rahoitustuki voi kattaa kaikki yhteistyöalat siten, että erityistä huomiota kiinnitetään oikeuteen, vapauteen ja turvallisuuteen, lainsäädännön yhdenmukaistamiseen, talouskehitykseen ja ympäristönsuojeluun.

117 Artikla

Montenegron pyynnöstä ja erityisen tarpeen ilmetessä yhteisö voi tarkastella yhdessä kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa mahdollisuutta myöntää poikkeuksellisesti makrotaloudellista rahoitusapua tietyin edellytyksin ja ottaen huomioon kaikki käytettävissä olevat rahoitusvarat. Tämä apu maksetaan, jos tietyt Montenegron Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa sopiman ohjelman yhteydessä vahvistetut edellytykset täyttyvät.

118 Artikla

Käytettävissä olevien voimavarojen mahdollisimman tehokkaan käytön varmistamiseksi osapuolet huolehtivat siitä, että yhteisön tuki yhteensovitetaan tarkoin muista lähteistä kuten jäsenvaltioista, muista maista ja kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta tulevan tuen kanssa.

Tätä varten osapuolet vaihtavat säännöllisesti tietoja kaikista tuen lähteistä.

X OSASTO

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET, YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

119 Artikla

Perustetaan vakautus- ja assosiaationeuvosto, joka valvoo tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja soveltamista. Se kokoontuu tarkoituksenmukaisessa kokoonpanossa säännöllisin väliajoin ja olosuhteiden sitä edellyttäessä. Vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee tähän sopimukseen liittyviä tärkeitä kysymyksiä sekä kaikkia muita kahdenvälisiä tai kansainvälisiä osapuolten yhteisen edun mukaisia kysymyksiä.

120 Artikla

1. Vakautus- ja assosiaationeuvosto koostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission jäsenistä sekä Montenegron hallituksen jäsenistä.

2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto vahvistaa työjärjestyksensä.

3. Vakautus- ja assosiaationeuvoston jäsenet voivat käyttää edustajaa sen työjärjestyksessä vahvistettavin edellytyksin.

4. Vakautus- ja assosiaationeuvoston puheenjohtajana toimii sen työjärjestyksen määräysten mukaisesti vuorotellen yhteisön edustaja ja Montenegron edustaja.

5. Euroopan investointipankki osallistuu sitä koskeissa asioissa tarkkailijana vakautus- ja assosiaationeuvoston työhön.

121 Artikla

Vakautus- ja assosiaationeuvosto käyttää päätösvaltaa tämän sopimuksen soveltamisalalla ja siinä määrätyissä tapauksissa sopimuksessa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tehdyt päätökset sitovat osapuolia, joiden on toteutettava päätösten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi tarvittaessa myös antaa suosituksia. Se tekee päätöksensä ja antaa suosituksensa osapuolten yhteisestä sopimuksesta.

▼ B*122 Artikla*

1. Vakautus- ja assosiaationeuvostoa avustaa sen tehtävissä vakautus- ja assosiaatiokomitea, joka koostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission edustajista sekä Montenegron hallituksen edustajista.

2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto määrää työjärjestyksessään vakautus- ja assosiaatiokomitean tehtävät, joihin kuuluu vakautus- ja assosiaationeuvoston kokousten valmistelu, ja päättää kyseisen komitean toimintatavoista.

3. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi siirtää toimivaltaansa vakautus- ja assosiaatiokomitealle. Tällöin vakautus- ja assosiaatiokomitea tekee päätöksensä 121 artiklassa määrätyn edellytyksin.

123 Artikla

Vakautus- ja assosiaatiokomitea voi perustaa alakomiteoita. Tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan ensimmäisen vuoden loppuun mennessä vakautus- ja assosiaationeuvosto perustaa tämän sopimuksen asianmukaisen täytäntöönpanon edellyttämät alakomiteat.

Perustetaan maahanmuuttokysymyksiä käsittelevä alakomitea.

124 Artikla

Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi päättää perustaa muita erityiskomiteoita tai -elimiä avustamaan sitä sen tehtävien hoitamisessa. Vakautus- ja assosiaationeuvosto määrittelee työjärjestyksessään tällaisten komiteoiden tai elinten kokoonpanon, tehtävät ja toimintatavat.

125 Artikla

Perustetaan parlamentaarinen vakautus- ja assosiaatiovaliokunta. Siinä kokoontuvat Montenegron tasavallan parlamentin ja Euroopan parlamentin jäsenet mielipiteiden vaihtoa varten. Se kokoontuu itse määräämnsä väliajoin.

Parlamentaarinen vakautus- ja assosiaatiovaliokunta muodostuu Euroopan parlamentin ja Montenegron parlamentin jäsenistä.

Parlamentaarinen vakautus- ja assosiaatiovaliokunta vahvistaa työjärjestyksensä.

▼B

Parlamentaarisen vakautus- ja assosiaatiovaliokunnan puheenjohtajana toimii sen työjärjestyksen määräysten mukaisesti vuorotellen Euroopan parlamentin jäsen ja Montenegron parlamentin jäsen.

126 Artikla

Kumpikin osapuoli sitoutuu varmistamaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, että toisen osapuolen luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat, ilman syrjintää sen omiin kansalaisiin verrattuna, saattaa asiansa osapuolten toimivaltaisten tuomioistuinten ja hallintoelinten käsiteltäväksi puolustaessaan yksilönoikeuksiaan ja omistusoikeuksiaan.

127 Artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolta toteuttamasta toimenpiteitä:

- a) joita se pitää tarpeellisina keskeisten turvallisuussetujensa vastaisten tietojen luovutuksen estämiseksi;
- b) jotka liittyvät aseiden, ammusten tai sotilastarvikkeiden tuotantoon tai kauppaan taikka puolustustarkoitusten kannalta välttämättömään tutkimukseen, kehitysohjelmiin tai tuotantoon, jos nämä toimenpiteet eivät heikennä sellaisten tuotteiden kilpailuedellytyksiä, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön;
- c) jotka se arvioi tärkeiksi oman turvallisuutensa kannalta yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa vakavissa sisäisissä levottomuuksissa, sodan aikana tai sodan uhkaa merkitsevässä vakavassa kansainvälisessä jännitystilassa taikka täyttääkseen velvoitteet, joihin se on sitoutunut rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi.

128 Artikla

1. Tämän sopimuksen soveltamisaloilla ja rajoittamatta siihen sisältyviä erityismääräyksiä:

- a) Montenegron yhteisöön soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään jäsenvaltioiden, niiden kansalaisten tai niiden yhtiöiden tai yritysten välillä;
- b) yhteisön Montenegroon soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään Montenegron kansalaisten tai sen yhtiöiden tai yritysten välillä.

2. Edellä olevan 1 kohdan määräykset eivät rajoita osapuolten oikeutta soveltaa verolainsäädännön asiaan liittyviä säännöksiä verovelvollisiin, jotka ovat keskenään erilaisessa tilanteessa asuinpaikkansa suhteen.

▼B*129 Artikla*

1. Osapuolet toteuttavat kaikki tarvittavat yleiset tai erityiset toimenpiteet varmistaakseen tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteidensa täyttämisen. Ne varmistavat, että tässä sopimuksessa asetetut tavoitteet saavutetaan.

2. Osapuolet sopivat aloittavansa kumman tahansa osapuolen pyynnöstä viipymättä neuvottelut sopivia kanavia käyttäen keskustellakseen tämän sopimuksen tulkintaa tai täytäntöönpanoa koskevista tai muista osapuolten suhteita koskevista kysymyksistä.

3. Kumpikin osapuoli voi saattaa vakautus- ja assosiaationeuvoston käsiteltäväksi kaikki tämän sopimuksen soveltamista tai tulkintaa koskevat riidat. Tällöin sovelletaan 130 artiklaa ja tarvittaessa pöytäkirjaa N:o 7.

Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi ratkaista riidan sitovalla päätöksellä.

4. Jos osapuoli katsoo, että toinen osapuoli on jättänyt täyttämättä tämän sopimuksen mukaisen velvoitteensa, se voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet. Ennen näiden toimenpiteiden toteuttamista, lukuun ottamatta erityisen kiireellisiä tapauksia, sen on annettava vakautus- ja assosiaationeuvostolle kaikki tarvittavat tiedot tilanteen perusteellista käsittelyä varten molempien osapuolten hyväksyttävissä olevan ratkaisun saavuttamiseksi.

Toimenpiteitä valittaessa on etusijalle asetettava ne, joista on vähiten haittaa tämän sopimuksen toiminnalle. Näistä toimenpiteistä on ilmoitettava viipymättä vakautus- ja assosiaationeuvostolle, ja toisen osapuolen sitä pyytäessä niistä neuvotellaan vakautus- ja assosiaationeuvostossa, vakautus- ja assosiaatiokomiteassa tai muussa 123 ja 124 artiklan nojalla perustetussa elimessä.

5. Edellä olevat 2, 3 ja 4 kohdan määräykset eivät vaikuta millään tavoin 32, 40, 41, 42 ja 46 artiklaan sekä pöytäkirjaan N:o 3 (Käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät) eivätkä rajoita niiden soveltamista.

130 Artikla

1. Jos osapuolten välillä syntyy tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskeva riita, toinen osapuoli esittää toiselle osapuolelle ja vakautus- ja assosiaationeuvostolle riidanalaisen asian ratkaisemista koskevan virallisen pyynnön.

Jos osapuoli katsoo, että toisen osapuolen toteuttama toimenpide tai laiminlyönti on vastoin sille tästä sopimuksesta johtuvia velvollisuuksia, riidan ratkaisemista koskevassa virallisessa pyynnössä on perusteltava tämä kanta ja tarvittaessa mainittava, että kyseinen osapuoli voi toteuttaa 129 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä.

▼B

2. Osapuolet pyrkivät ratkaisemaan riidan aloittamalla neuvottelut vakautus- ja assosiaationeuvostossa ja muissa 3 kohdassa tarkoitetuissa elimissä, jotta kummankin osapuolen hyväksyttävissä oleva ratkaisu saatutetaan mahdollisimman pian.

3. Osapuolet antavat vakautus- ja assosiaationeuvostolle kaikki tilanteen perusteellista käsittelyä varten tarvittavat tiedot.

Riidasta neuvotellaan jokaisessa vakaus- ja assosiaationeuvoston kokouksessa, kunnes se saadaan ratkaistua, ellei pöytäkirjan N:o 7 mukaista välimiesmenettelyä ole aloitettu. Riita katsotaan ratkaistuksi, kun vakautus- ja assosiaationeuvosto on tehnyt sitovan päätöksen asian ratkaisemiseksi 129 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla tai kun se on vahvistanut, että riitaa ei enää ole.

Riidasta voidaan neuvotella missä tahansa vakautus- ja assosiaatiokomitean tai muun 123 tai 124 artiklan nojalla perustetun komitean tai elimen kokouksessa osapuolten yhteisestä sopimuksesta tai toisen osapuolen pyynnöstä. Neuvotteluja voidaan käydä myös kirjallisesti.

Kaikki neuvottelujen aikana annetut tiedot ovat luottamuksellisia.

4. Pöytäkirjan N:o 7 soveltamisalaan kuuluvissa asioissa kumpi osapuoli tahansa voi saattaa riidan ratkaistavaksi pöytäkirjan mukaisessa välimiesmenettelyssä, jos osapuolet eivät ole onnistuneet ratkaisemaan sitä kahden kuukauden kuluttua 1 kohdan mukaisen riitojenratkaisumenettelyn aloittamisesta.

131 Artikla

Tämä sopimus ei vaikuta niihin oikeuksiin, jotka yksilöille ja talouden toimijoille varmistetaan voimassa olevissa yhtä tai useampaa jäsenvaltiota ja Montenegroa sitovissa sopimuksissa, ennen kuin samanarvoiset yksilöitä ja talouden toimijoita koskevat oikeudet on saavutettu tämän sopimuksen nojalla.

132 Artikla

Yleisperiaatteista, jotka koskevat Montenegron osallistumista yhteisön ohjelmiin, määrätään pöytäkirjassa N:o 8.

Liitteet I–VII sekä pöytäkirjat N:o 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ja 8 ovat erottamaton osa tätä sopimusta.

133 Artikla

Tämä sopimus tehdään rajoittamattomaksi ajaksi.

▼B

Kumpikin osapuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla asiasta toiselle osapuolelle. Sopimuksen voimassaolo päättyy kuuden kuukauden kuluttua tällaisesta ilmoituksesta.

Kumpikin osapuoli voi keskeyttää välittömästi tämän sopimuksen soveltamisen, jos toinen osapuoli ei noudata jotakin tämän sopimuksen keskeistä osaa.

134 Artikla

Tätä sopimusta sovellettaessa ”osapuolilla” tarkoitetaan yhteisöä tai sen jäsenvaltioita taikka yhteisöä ja sen jäsenvaltioita, kutakin toimivaltansa mukaisesti, sekä Montenegron tasavaltaa.

135 Artikla

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusta, näissä sopimuksissa olevien ehtojen mukaisesti, sekä Montenegron alueeseen.

136 Artikla

Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän sopimuksen tallettaja.

137 Artikla

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalilain, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakian, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä sekä Montenegrossa käytetyllä virallisella kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

138 Artikla

Osapuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti.

Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen menettelyjen päätökseen saattamisesta.

*139 Artikla***Väliaikainen sopimus**

Jos ennen tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämien menettelyjen päätökseen saattamista tämän sopimuksen joidenkin osien määräykset, erityisesti tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvät määräykset sekä liikennettä koskevat määräykset, saatetaan voimaan yhteisön ja Montenegron välisillä väliaikaisilla sopimuksilla, osapuolet sopivat, että näissä

▼B

olosuhteissa tämän sopimuksen IV osaston ja 73, 74 ja 75 artiklan sekä pöytäkirjojen N:o 1, 2, 3, 5, 6 ja 7 ja pöytäkirjan N:o 4 asiaan liittyvien määräysten soveltamiseksi ja ”sopimuksen voimaantulopäivällä” tarkoitetaan väliaikaisen sopimuksen voimaantulopäivää, kun viitataan kyseisissä määräyksissä määrättyihin velvoitteisiin.

▼B

Съставено в Люксембург, на петнайсти октомври две хиляди и седма година.

Hecho en Luxemburgo, el quince de octubre de dos mil siete.

V Lucemburku dne patnáctého října dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Luxembourg den femtende oktober to tusind og syv.

Geschehen zu Luxemburg am fünfzehnten Oktober zweitausendsieben.

Kahe tuhanda seitsmenda aasta oktoobrikuu viieteistkümnendal päeval Luxembourgis.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις δέκα πέντε Οκτωβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Luxembourg on the fifteenth day of October in the year two thousand and seven.

Fait à Luxembourg, le quinze octobre deux mille sept.

Fatto a Lussemburgo, addì quindici ottobre duemilasette.

Luksemburgā, divtūkstoš septiņā gada piecpadsmitajā oktobrī.

Priimta du tūkstančiai septintųjų metų spalio penkioliką dieną Liuksemburge.

Kelt Luxembourgban, a kétézer-hetedik év október tizenötödik napján.

Magħmul fil-Lussemburgu, fil-ħmistax-il jum ta' Ottubru tas-sena elfejn u sebgħa.

Gedaan te Luxemburg, de vijftiende oktober tweeduizend zeven.

Sporządzono w Luksemburgu dnia piętnastego października roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Luxemburgo, em quinze de Outubro de dois mil e sete.

Întocmit la Luxembourg, la cincisprezece octombrie două mii șapte.

V Luxemburgu dňa pätnásteho oktobra dvetisícisedem.

V Luxembourg, dne petnajstega oktobra leta dva tisoč sedem.

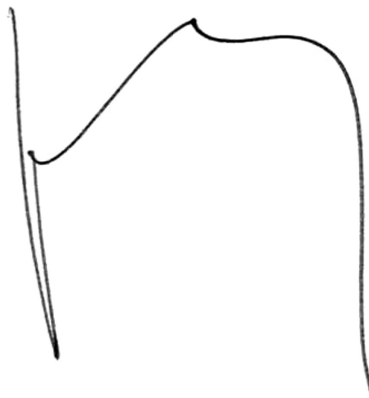
Tehty Luxemburgissa viidentenätoista päivänä lokakuuta vuonna kaksi-tuhattaseitsemän.

Som skedde i Luxemburg den femtonde oktober tjugohundrasju.

Sačinjeno u Luksemburgu petnaestog oktobra dvije hiljade i sedme godine.

▼B

Pour le Royaume de Belgique
Voor het Koninkrijk België
Für das Königreich Belgien

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

▼B

På Kongeriget Danmarks vegne

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

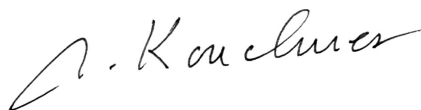

Por el Reino de España

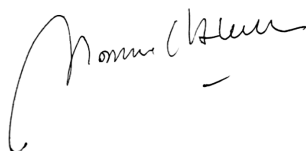

▼B

Pour la République française

Per la Repubblica italiana

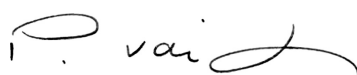
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā

Lietuvos Respublikos vardu

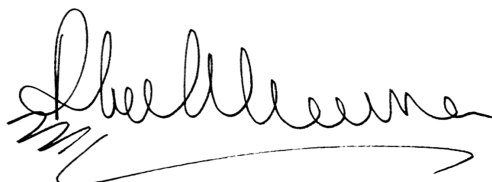
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A Magyar Köztársaság részéről

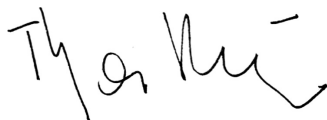

Għal Malta

▼B

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

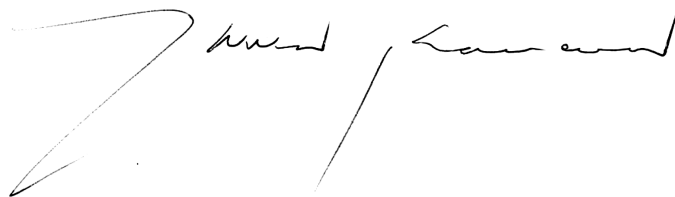

Za Slovenskú republiku

▼B

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

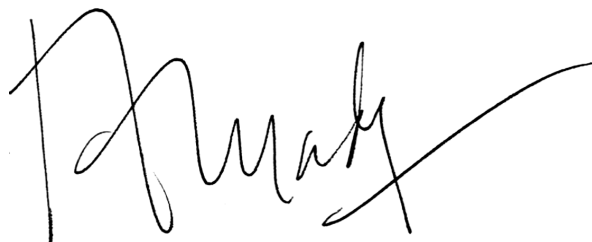
För Konungariket Sverige

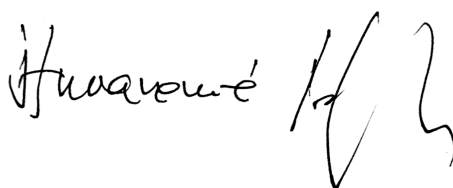
For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейската общност
Por las Comunidades Europeas
Za Evropská společenství
For De Europæiske Fællesskaber
Für die Europäischen Gemeinschaften
Euroopa ühenduste nimel
Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες
For the European Communities
Pour les Communautés européennes
Per le Comunità europee
Eiropas Kopienū vārdā
Europos Bendrijų vardu
Az Európai Közösségek részéről
Għall-Komunitajiet Ewropej
Voor de Europese Gemeenschappen
W imieniu Wspólnot Europejskich
Pelas Comunidades Europeias
Pentru Comunitatea Europeană
Za Európske spoločenstvá
Za Evropske skupnosti
Euroopan yhteisöjen puolesta
På europeiska gemenskapernas vägnar

U ime Republike Crne Gore

▼B

LIITE I

LIITE I A

**MONTENEGRON TULLIMYÖNNYTYKSET YHTEISÖN
TEOLLISUUSTUOTTEILLE**

(21 artikla)

Tullit alennetaan seuraavasti:

- a) tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tuontitulli alennetaan 80 prosenttiin perustullista;
- b) tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan ensimmäisen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 50 prosenttiin perustullista;
- c) tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan toisen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 25 prosenttiin perustullista;
- d) tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan kolmannen vuoden tammikuun 1. päivänä jäljellä olevat tuontitullit poistetaan.

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2515	Marmori, travertiini, Belgian marmori (eli Belgian graniitti) ja muu muistomerkki- ja rakennuskalkkikivi, jonka näennäinen ominaispaino on vähintään 2,5, sekä alabasteri, myös karkeasti lohkottu tai ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi:
	– marmori ja travertiini:
2515 11 00	– – raaka tai karkeasti lohkottu
2515 12	– – ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi:
2515 12 20	– – – paksuus enintään 4 cm
2515 12 50	– – – paksuus suurempi kuin 4 cm mutta enintään 25 cm
2515 12 90	– – – muut
2522	Kalkki, sammuttamaton tai sammutettu, ja hydraulinen kalkki, ei kuitenkaan nimikkeen 2825 kalsiumoksidi ja -hydroksidi:
2522 20 00	– sammutettu kalkki
2523	Portlandsementti, aluminaattisementti ja kuonasementti sekä niiden kaltainen hydraulinen sementti, myös värjätty tai klinkkereinä:
	– portlandsementti:
2523 29 00	– – muu
3602 00 00	Valmistetut räjähdysaineet, muut kuin ruuti
3603 00	Tulilanka; räjähtävä tulilanka; sytytysnallit ja räjähdysnallit; sytyttimet; sähköräjähdysnallit:
3603 00 10	– tulilanka; räjähtävä tulilanka

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
3603 00 90	– muut
3820 00 00	Jäätymistä estävät valmisteet sekä valmistetut huurteen- ja jäänpoistonesteet
4406	Puiset rata- ja raitiotiepölkkyt:
4406 90 00	– muut
4410	Puusta tai muusta puumaisesta aineesta valmistettu lastulevy ja sen kaltainen levy (esimerkiksi ”oriented strand board” ja ”waferboard”-levyt), myös hartsilla tai muulla orgaanisella sideaineella yhteenpuristettu:
	– puuta:
4410 12	– – ”oriented strand board” -levy
4410 12 10	– – – työstämätön tai ei enempää valmistettu kuin hiottu
4410 19 00	– – muut
4412	Ristiinliimattu vaneri, vaneroidut puulevyt ja niiden kaltainen kerrostettu puu:
4412 10 00	– bambua
	– muut:
4412 94	– – rimalevy, sälölevy ja kimpivaneri:
4412 94 10	– – – joissa ainakin yksi pintaviiluista on lehtipuuta
4412 94 90	– – – muut
4412 99	– – muut:
4412 99 70	– – – muut
6403	Jalkineet, joiden ulkopohjat ovat kumia, muovia, nahkaa tai tekonahkaa ja päälliset nahkaa:
	– muut jalkineet, joiden ulkopohjat ovat nahkaa:
6403 51	– – jotka peittävät nilkan:
	– – – muut:
	– – – – jotka peittävät nilkan, mutta eivät pohjetta, ja joiden sisäpohjan mitta on:
	– – – – – vähintään 24 cm:
6403 51 15	– – – – – miesten
6403 51 19	– – – – – naisten

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
	<p>– – – muut jalkineet, joiden sisäpohjan mitta on:</p> <p>– – – – – vähintään 24 cm:</p>
6403 51 95	– – – – – miesten
6403 51 99	– – – – – naisten
6405	Muut jalkineet:
6405 10 00	– päälliset nahkaa tai tekonahkaa
7604	Alumiinitangot ja -profiilit:
7604 10	– seostamatonta alumiinia:
7604 10 90	– – profiilit
	– alumiiniseosta:
7604 29	– – muut:
7604 29 90	– – – profiilit
7616	Muut alumiinitavarat:
	– muut:
7616 99	– – muut:
7616 99 90	– – – muut
8415	Ilmastointilaitteet, joissa on moottorituuletin ja laitteet lämpötilan ja kosteuden muuttamista varten, myös ilmastointilaitteet, joissa kosteutta ei voida säätää erikseen:
	– muut:
8415 81 00	– – joissa on jäähdytysyksikkö ja venttiili jäähdytys/lämmityskierron kääntämiseksi päinvastaiseksi (vaihtuvasuuntainen lämpöpumppu):
8507	Sähköakut sekä niihin kuuluvat erottimet, myös suorakaiteen tai neliön muotoiset:
8507 20	– muut lyijyakut:
	– – muut:
8507 20 98	– – – muut
8517	Puhelimet, myös soluverkoissa tai muissa langattomissa verkoissa käytettävät; äänen, kuvan tai muiden tietojen lähettämiseen tai vastaanottamiseen käytettävät muut laitteet, myös laitteet langallisissa tai langattomissa verkoissa (kuten lähijä ja kaukoverkoissa) tapahtuvaa tietoliikennettä varten, ei kuitenkaan nimikkeeseen 8443, 8525, 8527 ja 8528 lähettimet ja vastaanottimet:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
	– puhelimet, myös soluverkoissa tai muissa langattomissa verkoissa käytettävät:
8517 12 00	– – soluverkoissa tai muissa langattomissa verkoissa käytettävät puhelimet
8703	Autot ja muut moottoriajoneuvot, pääasiallisesti henkilökuljetukseen suunnitellut (muut kuin nimikkeeseen 8702 kuuluvat), myös farmariautot ja kilpa-autot:
	– muut ajoneuvot, joissa on kipinäsytytteinen iskumäntämoottori
8703 22	– – iskutilavuus suurempi kuin 1 000 cm ³ , mutta enintään 1 500 cm ³ :
8703 22 10	– – – uudet:
ex 8703 22 10	– – – – henkilökuljetukseen käytettävät autot
8703 22 90	– – – käytetyt
8703 23	– – iskutilavuus suurempi kuin 1 000 cm ³ , mutta enintään 1 500 cm ³ :
	– – – uudet:
8703 23 19	– – – – muut:
ex 8703 23 19	– – – – – henkilökuljetukseen käytettävät autot
8703 23 90	– – – käytetyt
	– muut ajoneuvot, joissa on puristusylytteinen mäntämoottori (diesel- tai puolidieselmoottori):
8703 32	– – iskutilavuus suurempi kuin 1 500 cm ³ , mutta enintään 2 500 cm ³ :
	– – – uudet:
8703 32 19	– – – – muut:
ex 8703 32 19	– – – – – henkilökuljetukseen käytettävät autot
8703 32 90	– – – käytetyt
8703 33	– – iskutilavuus suurempi kuin 2 500 cm ³ :
	– – – uudet:
8703 33 11	– – – – matkailuautot
8703 33 90	– – – käytetyt

▼B

LIITE I. B

**MONTENEGRON TULLIMYÖNNYTYKSET YHTEISÖN
TEOLLISUUSTUOTTEILLE**
(21 artikla)

Tullit alennetaan seuraavasti:

- a) tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tuontitulli alennetaan 85 prosenttiin perustullista;
- b) tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan ensimmäisen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 70 prosenttiin perustullista;
- c) tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan toisen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 55 prosenttiin perustullista;
- d) tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan kolmannen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 40 prosenttiin perustullista;
- e) tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan neljännen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 20 prosenttiin perustullista;
- f) tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan viidennen vuoden tammikuun 1. päivänä jäljellä olevat tuontitullit poistetaan.

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2501	<p>suola (myös pöytäsuola ja denaturoitu suola) ja puhdas natriumkloridi, myös vesiliuoksena tai lisättyä paakkuuntumisenestoainetta tai valuvuutta parantavaa ainetta sisältävänä; merivesi:</p> <p>– suola (myös pöytäsuola ja denaturoitu suola) ja puhdas natriumkloridi, myös vesiliuoksena tai lisättyä paakkuuntumisenestoainetta tai valuvuutta parantavaa ainetta sisältävänä:</p> <p>– – muut:</p> <p>– – – muut:</p>
2501 00 91	– – – – ihmisravinnoksi soveltuva suola
3304	<p>Kauneudenhoito- ja meikkivalmisteet sekä ihonhoitovalmisteet (muut kuin lääkkeet), myös aurinkosuoja- ja rusketusvalmisteet; manikyysi- ja pedikyri- ja pedikyri- ja pedikyri-</p> <p>– muut:</p>
3304 99 00	– – muut
3305	Hiuksiin käytettävät valmisteet:
3305 10 00	– sampoot

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
3305 90	– muut:
3305 90 90	– – muut
3306	Suun- ja hampaidenhoitovalmisteet, myös hammasproteesin kiinnitystahnat ja -jauheet; hammasvälien puhdistukseen käytettävä lanka (hammaslanka), yksittäisissä vähittäismyyntipakkauksissa:
3306 10 00	– hampaiden puhdistusaineet
3401	Saippua ja suopa; saippuana käytettävät orgaaniset pinta-aktiiviset tuotteet ja valmisteet tankoina, paloina tai valettuina kappaleina, myös jos niissä on saippuaa; ihon pesuun käytettävät orgaaniset pinta-aktiiviset tuotteet ja valmisteet nestemäisinä tai voiteina, vähittäismyyntimuodossa, myös jos niissä on saippuaa; saippualla tai puhdistusaineella kyllästetty, päällystetty tai peitetty paperi, vanu, huopa tai kuitukangas: – saippua, suopa ja orgaaniset pinta-aktiiviset tuotteet ja valmisteet tankoina, paloina tai valettuina kappaleina sekä saippualla tai puhdistusaineella kyllästetty, päällystetty tai peitetty paperi, vanu, huopa tai kuitukangas:
3401 11 00	– – toalettikäyttöön tarkoitettut (myös tuotteet, joihin on lisätty lääkeainetta)
3402	Orgaaniset pinta-aktiiviset aineet (muut kuin saippua ja suopa); pinta-aktiiviset valmisteet, pesuvalmisteet (myös pesuapuvalmisteet) ja puhdistusvalmisteet, myös jos niissä on saippuaa tai suopaa, muut kuin nimikkeen 3401 valmisteet:
3402 20	– vähittäismyyntipakkauksissa olevat valmisteet:
3402 20 20	– – pinta-aktiiviset valmisteet
3402 20 90	– – pesu- ja puhdistusvalmisteet
3402 90	– muut:
3402 90 90	– – pesu- ja puhdistusvalmisteet
3923	Tavaroiden kuljettamiseen tai pakkaamiseen käytettävät muovitavarat; muoviset tulpat, kannet, kapselit, korkit ja muut sulkimet: – säkit, kassit ja pussit (myös tötteröt):
3923 21 00	– – eteenipolymeereista valmistetut
3923 29	– – muusta muovista valmistetut:

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
3923 29 10	– – – poly(vinyylikloridista) valmistetut
3923 90	– muut:
3923 90 10	– – putkeksi valmistettu verkko
3923 90 90	– – muut
3926	Muut muovitavarat ja muista nimikkeiden 3901–3914 aineista valmistetut tavarat:
3926 90	– muut:
	– – muut:
3926 90 97	– – – muut
4011	Uudet pneumaattiset ulkorenkaat, kumia:
4011 10 00	– jollaisia käytetään henkilöautoissa (myös farmariautoissa ja kilpa-autoissa)
4202	Matka-arkut, matkalaukut, toalettilaukut (vanity-cases), attasealaukut, salkut, koululaukut, silmälasikotelot, kiikarikotelot, kameralaukut, soittimien kotelot ja laukut, asekotelot sekä niiden kaltaiset säilytysesineet; matkakassit ja -pussit, eristetyt laukut ja kassit elintarvikkeita varten, meikkilaukut ja -pussit (toilet bags), selkäreput, käsilaukut, ostoslaukut ja -kassit, lompakot, rahakukkarot, karttakotelot, savukekotelot, tupakkapussit, työkalulaukut ja -salkut, urheiluvälinelaukut, pullokotelot, korulippaat ja -rasiat, puuterirasiat, kotelot ruokailuvälineitä varten ja niiden kaltaiset säilytysesineet, jotka on valmistettu nahasta, tekonahasta, muovilevystä, tekstiiliaineesta, vulkaanikuidusta, kartongista tai pahvista tai kokonaan tai suurimmaksi osaksi päällystetty näillä aineilla tai paperilla:
	– matka-arkut, matkalaukut, toalettilaukut (vanity-cases), attasealaukut, salkut, koululaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet:
4202 11	– – joiden ulkopinta on nahkaa, tekonahkaa tai kiiltonahkaa:
4202 11 10	– – – attasealaukut, salkut, koululaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet
4202 11 90	– – – muut
4203	Vaatteet ja vaateustarvikkeet, nahasta tai tekonahasta:
4203 10 00	– vaatteet
	– kintaat ja muut käsineet:
4203 29	– – muut:

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
4203 29 10	– – – kaikkien ammattialojen suojakäsineet
4418	Rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet, myös puiset solulevyt, yhdistetyt lattialaatat, päreet ja paanut:
4418 10	– ikkunat, ranskalaiset ikkunat (lasiovet) ja niiden kehykset:
4418 10 50	– – havupuuta
4418 10 90	– – muut
4418 20	– ovet sekä niiden kehykset ja kynnykset:
4418 20 50	– – havupuuta
4418 20 80	– – muuta
4418 40 00	– betonivalumuotit
4418 90	– muut:
4418 90 10	– – liimapuu
4418 90 80	– – muut
4802	Päällystämätön paperi, kartonki ja pahvi, jollaisia käytetään kirjoitus-, painatus- tai muuhun graafiseen tarkoitukseen, sekä rei'ittämätön reikäkorttipaperi ja -kartonki ja reikänuhapaperi, rullina tai suorakaiteen tai neliön muotoisina arkkeina, minkä tahansa kokoisina, muu kuin nimikkeen 4801 tai 4803 paperi; käsin tehty paperi, kartonki ja pahvi:
	– muu paperi, kartonki ja pahvi, jossa ei ole mekaanisella tai kemimekaanisella menetelmällä saatuja kuituja tai jossa niitä on enintään 10 painoprosenttia kokonaiskuitusisällöstä:
4802 55	– – paino vähintään 40 g / m ² , mutta enintään 150 g / m ² , rullina:
4802 55 15	– – – paino vähintään 40 g / m ² , mutta pienempi kuin 60 g / m ² :
ex 4802 55 15	– – – – muu kuin käsittelemätön koristepaperi
4802 55 25	– – – paino vähintään 60 g/m ² , mutta pienempi kuin 75 g/m ² :
ex 4802 55 25	– – – – muu kuin käsittelemätön koristepaperi
4802 55 30	– – – paino vähintään 75 g / m ² , mutta pienempi kuin 80 g / m ² :
ex 4802 55 30	– – – – muu kuin käsittelemätön koristepaperi
4802 55 90	– – – paino vähintään 80 g / m ² :
ex 4802 55 90	– – – – muu kuin käsittelemätön koristepaperi

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
4819	Kotelot, rasiat, laatikot, pussit ja muut pakkauspäällykset, paperia, kartonkia, pahvia, selluloosavanua tai selluloosakuituharsoa; lokerolaatikot, kirjekaukalot ja niiden kaltaiset paperi-, kartonki- tai pahvitavarat, jollaisia käytetään esim. toimistoissa tai myymälöissä:
4819 10 00	– kotelot, rasiat ja laatikot, aaltopaperia, kartonkia tai -pahvia
4819 20 00	– taitekotelot, -rasiat ja -laatikot, aallotonta paperia, kartonkia tai pahvia
4819 30 00	– pussit ja säkit, joiden pohjan leveys on vähintään 40 cm
4819 40 00	– muut pussit ja säkit, myös tötteröt
4820	Konttorikirjat, tilikirjat, muistikirjat, tilauskirjat, kuittilomakekirjat, kirjepaperilehtiöt, muistilehtiöt, päiväkirjat ja niiden kaltaiset tavarat, harjoitusvihot, kirjoitus-alustat, keräilykannet (sekä irtolehtiä varten että muut), pahvikannet, asiakirjakannet, lomake- ja niiden kaltaiset sarjat, myös hiilipaperivälilehdin, ja muut koulu-, toimisto- ym. tarvikkeet, paperia, kartonkia tai pahvia; näyte- ja keräilykansiot sekä kirjankannet ja -päällykset, paperia, kartonkia tai pahvia:
4820 10	– konttorikirjat, tilikirjat, muistikirjat, tilauskirjat, kuittilomakekirjat, kirjepaperilehtiöt, muistilehtiöt, päiväkirjat ja niiden kaltaiset tavarat:
4820 10 10	– – konttorikirjat, tilikirjat, tilauskirjat ja kuittilomakekirjat
4820 20 00	– harjoitusvihot
4820 90 00	– muut
4821	Kaikenlaiset paperiset, kartonkiset tai pahviset nimi- ja osoitelaput, myös painetut:
4821 10	– painetut:
4821 10 10	– – itseliimautuvat
4821 90	– muut:
4821 90 10	– – itseliimautuvat
4910 00 00	Kaikenlaiset painetut kalenterit, myös irtolehtikalenterit
4911	Muut painotuotteet, myös painetut kuvat ja valokuvat:
4911 10	– kaupallinen mainosaineisto, kaupalliset luettelot ja niiden kaltaiset tuotteet:
4911 10 10	– – kaupalliset luettelot
4911 10 90	– – muut
	– muut:
4911 99 00	– – muut

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
5111	Kudotut kankaat karstavillaa tai karstattua hienoa eläimenkarvaa: – jossa on vähintään 85 painoprosenttia villaa tai hienoa eläimenkarvaa:
5111 19	– – muut:
5111 19 10	– – – paino suurempi kuin 300 g/m ² , mutta enintään 450 g/m ²
5111 19 90	– – – paino suurempi kuin 450 g/m ²
5112	Kudotut kankaat kampavillaa tai kammattua hienoa eläimenkarvaa: – jossa on vähintään 85 painoprosenttia villaa tai hienoa eläimenkarvaa:
5112 11 00	– – paino enintään 200 g/m ²
5112 19	– – muut:
5112 19 10	– – – paino suurempi kuin 200 g/m ² , mutta enintään 375 g/m ²
5112 19 90	– – – paino suurempi kuin 375 g/m ²
5209	Kudotut puuvillakankaat, joissa on vähintään 85 painoprosenttia puuvillaa, paino suurempi kuin 200 g/m ² : – valkaistut:
5209 21 00	– – palttina
5209 22 00	– – 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat
5209 29 00	– – muut kankaat – värjätyt:
5209 31 00	– – palttina
5209 32 00	– – 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat
5209 39 00	– – muut kankaat – erivärisistä langoista kudotut:
5209 41 00	– – palttina
5209 43 00	– – muut 3- tai 4-vartiset toimikkaat, myös ristitoimikkaat

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
5209 49 00	– – muut kankaat
6101	Miesten ja poikien päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut, anorakit (myös hiihtotakit ja -puserot), tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat, neulosta, muut kuin nimikkeeseen 6103 kuuluvat:
6101 90	– muuta tekstiiliainetta:
6101 90 20	– – päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut ja niiden kaltaiset tavarat:
ex 6101 90 20	– – – villaa tai hienoa eläimenkarvaa
6101 90 80	– – anorakit (myös hiihtotakit ja -puserot), tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat:
ex 6101 90 80	– – – villaa tai hienoa eläimenkarvaa
6115	Sukkahousut, myös terättömät, sukat, puolisukat ja niiden kaltaiset neuletuotteet, myös tukisukat (esimerkiksi suonikohjusukat) ja jalkineet, joissa ei ole kiinnitettyä anturaa, neulosta:
	– muut:
6115 95 00	– – puuvillaa
6115 96	– – synteettikuitua:
6115 96 10	– – – polvisukat
	– – – muut:
6115 96 99	– – – – muut
6205	Miesten ja poikien paidat:
6205 20 00	– puuvillaa
6205 30 00	– tekokuitua
6205 90	– muuta tekstiiliainetta:
6205 90 10	– – pellavaa tai ramia
6205 90 80	– – muut
6206	Naisten ja tyttöjen puserot, myös paitapuserot:
6206 10 00	– silkkiä tai jätesilkkiä
6206 20 00	– villaa tai hienoa eläimenkarvaa
6206 30 00	– puuvillaa
6206 40 00	– tekokuitua
6206 90	– muuta tekstiiliainetta:
6206 90 10	– – pellavaa tai ramia
6206 90 90	– – muut

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
6207	Miesten ja poikien aluspaidat, alushousut, yöpaidat, pyjamat, kylpytakit, aamutakit ja niiden kaltaiset tavarat:
	– alushousut:
6207 11 00	– – puuvillaa
6207 19 00	– – muuta tekstiiliainetta
	– yöpaidat ja pyjamat:
6207 21 00	– – puuvillaa
6207 22 00	– – tekokuitua
6207 29 00	– – muuta tekstiiliainetta
	– muut:
6207 91 00	– – puuvillaa
6207 99	– – muuta tekstiiliainetta
6207 99 10	– – – tekokuitua
6207 99 90	– – – muut
6208	Naisten ja tyttöjen aluspaidat, alushameet, pikkuhousut ja muut alushousut, yöpaidat, pyjamat, aamupuvut (negliges), kylpytakit, aamutakit ja niiden kaltaiset tavarat:
	– alushameet:
6208 11 00	– – tekokuitua
6208 19 00	– – muuta tekstiiliainetta
	– yöpaidat ja pyjamat:
6208 21 00	– – puuvillaa
6208 22 00	– – tekokuitua
6208 29 00	– – muuta tekstiiliainetta
	– muut:
6208 91 00	– – puuvillaa
6208 92 00	– – tekokuitua
6208 99 00	– – muuta tekstiiliainetta
6211	Verryttelypuvut, hiihtopuvut sekä uimapuvut ja uimahousut; muut vaatteet:
	– muut miesten ja poikien vaatteet:
6211 32	– – puuvillaa:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
6211 32 10	— — — työssä ja ammatissa käytettävät vaatteet — — — vuorilliset verryttelypuvut:
6211 32 31	— — — — joiden päällyspuoli on yhtä ja samaa kangasta — — — — muut:
6211 32 41	— — — — — yläosat
6211 32 42	— — — — — alaosat — muut naisten ja tyttöjen vaatteet:
6211 42	— — puuvillaa:
6211 42 10	— — — esiliinat, suojapuvut, työtakit ja muut työssä ja ammatissa käytettävät vaatteet (myös kotona käytettävät) — — — vuorilliset verryttelypuvut:
6211 42 31	— — — — joiden päällyspuoli on yhtä ja samaa kangasta — — — — muut:
6211 42 41	— — — — — yläosat
6211 42 42	— — — — — alaosat
6211 42 90	— — — muut
6211 43	— — tekokuitua:
6211 43 10	— — — esiliinat, suojapuvut, työtakit ja muut työssä ja ammatissa käytettävät vaatteet (myös kotona käytettävät) — — — vuorilliset verryttelypuvut:
6211 43 31	— — — — joiden päällyspuoli on yhtä ja samaa kangasta — — — — muut:
6211 43 41	— — — — — yläosat
6211 43 42	— — — — — alaosat
6211 43 90	— — — muut
6301	Vuode- ja matkahuovat:
6301 20	— vuodehuovat (muut kuin sähköhuovat) ja matkahuovat, villaa tai hienoa eläimenkarvaa:
6301 20 10	— — neulosta
6301 20 90	— — muut
6301 90	— muut vuode- ja matkahuovat:
6301 90 10	— — neulosta
6301 90 90	— — muut

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
6302	Vuodeliinavaatteet, pöytäliinat ja niiden kaltaiset tavarat sekä pyyheliinat:
	– muut vuodeliinavaatteet, painetut:
6302 21 00	– – puuvillaa
	– muut vuodeliinavaatteet:
6302 31 00	– – puuvillaa
	– muut pöytäliinat ja niiden kaltaiset tavarat:
6302 51 00	– – puuvillaa
6302 53	– – tekokuitua:
6302 53 90	– – – muut
6403	Jalkineet, joiden ulkopohjat ovat kumia, muovia, nahkaa tai tekonahkaa ja päälliset nahkaa:
	– muut jalkineet, joiden ulkopohjat ovat nahkaa:
6403 59	– – muut:
	– – – muut:
	– – – – jalkineet, joiden etupäällinen on valmistettu hihnoista tai joiden etupäällisestä puuttuu yksi tai useampi pala:
	– – – – – muut jalkineet, joiden sisäpohjan mitta on:
	– – – – – vähintään 24 cm:
6403 59 35	– – – – – miesten
6403 59 39	– – – – – naisten
	– – – – – muut jalkineet, joiden sisäpohjan mitta on:
	– – – – – vähintään 24 cm:
6403 59 95	– – – – – miesten
6403 59 99	– – – – – naisten
6802	Työstetty muistomerkki- ja rakennuskivi (ei kuitenkaan liuskekivi) ja siitä tehdyt tavarat, muut kuin nimikkeeseen 6801 kuuluvat; mosaiikki- ja niiden kaltaiset kivet, luonnonkiveä (myös liuskekiveä), myös alustalle kiinnitetyt; keinotekoisesti värjättyt rouheet, sirut ja jauheet, luonnonkiveä (myös liuskekiveä):
	– muut muistomerkki- ja rakennuskivet ja niistä tehdyt tavarat, ainoastaan leikatut tai sahatut ja tasa- tai sileäpintaist:
6802 21 00	– – marmoria, travertiinia ja alabasteria
6802 23 00	– – graniittia

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
6802 29 00	– – muuta kiveä:
ex 6802 29 00	– – – muuta kalkkikiveä
	– muut:
6802 91	– – marmoria, travertiinia ja alabasteria:
6802 91 10	– – – kiillotettu alabasteri, kuvioitu tai muulla tavalla työstetty, ei kuitenkaan veistetty
6802 91 90	– – – muut
6802 93	– – graniittia:
6802 93 10	– – – kiillotettu, kuvioitu tai muulla tavalla työstetty, ei kuitenkaan veistetty, nettopaino vähintään 10 kg
6802 93 90	– – – muu
6810	Sementistä, betonista tai tekkiviestä valmistetut tavarat, myös vahvistetut: – laatat, tiilet ja niiden kaltaiset tavarat:
6810 11	– – rakennusharkot ja -tiilet:
6810 11 10	– – – kevytbetonia (esimerkiksi murskattuun hohkakiveen tai jyvätettyyn kuonaan perustuvat)
6810 11 90	– – – muut – muut tavarat:
6810 91	– – tehdasvalmisteiset rakenne-elementit talonrakentamiseen tai tie- ja vesirakentamiseen:
6810 91 90	– – – muut
6810 99 00	– – muut
6904	Keraamiset rakennustiilet, lattiapalkit, tuki- tai täytetiilet ja niiden kaltaiset tuotteet:
6904 10 00	– rakennustiilet
6904 90 00	– muut
6905	Kattotiilet, savupiipun jatkokset, savuhatut, savupiipun sisävuoraukset, arkkitehtoniset koristeet ja muut keraamiset rakennustarvikkeet:
6905 10 00	– kattotiilet
7207	Välituotteet, rautaa tai seostamatonta terästä: – joissa on vähemmän kuin 0,25 painoprosenttia hiiltä:
7207 11	– – poikkileikkaukseltaan suorakaiteen tai neliön muotoiset, leveys pienempi kuin kaksi kertaa paksuus:
7207 11 90	– – – taotut

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
7207 12	– – muut poikkileikkaukseltaan suorakaiteen (muun kuin neliön) muotoiset:
7207 12 90	– – – taotut
7207 19	– – muut
	– – – poikkileikkaukseltaan ympyrän tai monikulmion muotoiset:
7207 19 12	– – – – valssatut tai jatkuvavaletut
7207 19 19	– – – – taotut
7207 19 80	– – – muut
7207 20	– joissa on vähintään 0,25 painoprosenttia hiiltä:
	– – poikkileikkaukseltaan suorakaiteen tai neliön muotoiset, leveys pienempi kuin kaksi kertaa paksuus:
	– – – valssatut tai jatkuvavaletut:
	– – – – muut, joissa on:
7207 20 15	– – – – vähintään 0,25 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 0,6 painoprosenttia hiiltä
7207 20 17	– – – – vähintään 0,6 painoprosenttia hiiltä
7207 20 19	– – – taotut
	– – muut poikkileikkaukseltaan suorakaiteen (muun kuin neliön) muotoiset:
7207 20 32	– – – valssatut tai jatkuvavaletut
7207 20 39	– – – taotut
	– – poikkileikkaukseltaan ympyrän tai monikulmion muotoiset:
7207 20 52	– – – valssatut tai jatkuvavaletut
7207 20 59	– – – taotut
7207 20 80	– – muut
7213	Tangot, kuumavalssatut, säännöttömästi kiepityt, rautaa tai seostamatonta terästä:
7213 10 00	– joissa on valssauksessa syntyneitä syvennyksiä, harjoja, uria tai muita muoto- poikkeamia
	– muut:
7213 91	– – joiden poikkileikkaus on ympyrän muotoinen ja läpimitta pienempi kuin 14 mm:
7213 91 10	– – – betonin raudoitukseen tarkoitettut
	– – – muut:
7213 91 49	– – – – joissa on enemmän kuin 0,06 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 0,25 painoprosenttia hiiltä:
ex 7213 91 49	– – – – muut kuin sellaiset, joiden läpimitta on enintään 8 mm

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
7213 99	– – muut:
7213 99 10	– – – joissa on vähemmän kuin 0,25 painoprosenttia hiiltä
7213 99 90	– – – joissa on vähintään 0,25 painoprosenttia hiiltä
7214	Muut tangot, rautaa tai seostamatonta terästä, ei enempää valmistetut kuin taotut, kuumavalssatut, kuumavedetyt tai kuumapursotetut, kuitenkin myös tangot, joita on valssauksen jälkeen kierretty:
7214 10 00	– taotut
7214 20 00	– joissa on valssauksessa syntyneitä syvennyksiä, harjoja, uria tai muita muoto- poikkeamia tai joita on valssauksen jälkeen kierretty
	– muut:
7214 99	– – muut:
	– – – joissa on vähemmän kuin 0,25 painoprosenttia hiiltä:
7214 99 10	– – – – betonin raudoitukseen tarkoitettut
	– – – – muut, joiden poikkileikkaus on ympyrän muotoinen ja läpimitta:
7214 99 31	– – – – – vähintään 80 mm
7214 99 39	– – – – – pienempi kuin 80 mm
7214 99 50	– – – – muut
	– – – joissa on vähintään 0,25 painoprosenttia hiiltä:
	– – – – joiden poikkileikkaus on ympyrän muotoinen ja läpimitta:
7214 99 71	– – – – – vähintään 80 mm
7214 99 79	– – – – – pienempi kuin 80 mm
7214 99 95	– – – – muut
7215	Muut tangot, rautaa tai seostamatonta terästä:
7215 10 00	– automaattiterästä, ei enempää valmistettu kuin kylmänä muokatut tai kylmänä viimeistellyt
7215 50	– muut, ei enempää valmistettu kuin kylmänä muokatut tai kylmänä viimeistellyt:
	– – joissa on vähemmän kuin 0,25 painoprosenttia hiiltä:
7215 50 11	– – – poikkileikkaukseltaan suorakaiteen (muun kuin neliön) muotoiset
7215 50 19	– – – muut
7215 50 80	– – joissa on vähintään 0,25 painoprosenttia hiiltä

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
7215 90 00	– muut
7224	Muu seosteräs, valanteina tai muussa alkumuodossa; välituotteet, muuta seosterästä:
7224 10	– valanteet ja muut alkumuodot:
7224 10 10	– – työkaluterästä
7224 10 90	– – muut
7224 90	– muut:
	– – muut:
	– – – poikkileikkaukseltaan suorakaiteen tai neliön muotoiset
	– – – – kuumavalssatut tai jatkuvavaletut:
	– – – – – leveys pienempi kuin kaksi kertaa paksuus:
7224 90 05	– – – – – joissa on enintään 0,7 painoprosenttia hiiltä, vähintään 0,5 painoprosenttia, mutta enintään 1,2 painoprosenttia mangaania, ja vähintään 0,6 painoprosenttia, mutta enintään 2,3 painoprosenttia piitä; joissa on vähintään 0,0008 painoprosenttia booria, mutta muiden niihin mahdollisesti sisältyvien aineiden osuudet jäävät pienemmiksi kuin tämän ryhmän 1 huomautuksen f alakohdassa mainitut vähimmäismäärät
7224 90 07	– – – – – muut
7224 90 14	– – – – – muut
7224 90 18	– – – – taotut
	– – – – muut:
	– – – – – kuumavalssatut tai jatkuvavaletut:
7224 90 31	– – – – – joissa on vähintään 0,9 painoprosenttia, mutta enintään 1,15 painoprosenttia hiiltä, vähintään 0,5 painoprosenttia, mutta enintään 2 painoprosenttia kromia, ja jos niissä on molybdeeniä, sitä enintään 0,5 painoprosenttia
7224 90 38	– – – – – muut
7224 90 90	– – – – taotut
7228	Muut tangot, muuta seosterästä; profiilit, muuta seosterästä; ontot poratangot, seosterästä tai seostamatonta terästä:
7228 20	– tangot, piimanganiterästä:
7228 20 10	– – poikkileikkaukseltaan suorakaiteen (muun kuin neliön) muotoiset, neljältä sivulta kuumavalssatut
	– – muut:
7228 20 99	– – – muut

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
7228 30	– muut tangot, ei enempää valmistetut kuin kuumavalssatut, kuumavedetyt tai kuumapursotetut:
7228 30 20	– – työkaluterästä – – joissa on vähintään 0,9 painoprosenttia, mutta enintään 1,15 painoprosenttia hiiltä, vähintään 0,5 painoprosenttia, mutta enintään 2 painoprosenttia kromia, ja jos niissä on molybdeeniä, sitä enintään 0,5 painoprosenttia:
7228 30 41	– – – poikkileikkaukseltaan ympyrän muotoiset, läpimitta vähintään 80 mm
7228 30 49	– – – muut – – muut: – – – poikkileikkaukseltaan ympyrän muotoiset, läpimitta:
7228 30 61	– – – – vähintään 80 mm
7228 30 69	– – – – pienempi kuin 80 mm
7228 30 70	– – – poikkileikkaukseltaan suorakaiteen (muun kuin neliön) muotoiset, neljältä sivulta kuumavalssatut
7228 30 89	– – – muut
7228 40	– muut tangot, ei enempää valmistetut kuin taotut:
7228 40 10	– – työkaluterästä
7228 40 90	– – muut
7228 60	– muut tangot:
7228 60 20	– – työkaluterästä
7228 60 80	– – muut
7314	Metallikangas (myös päätön), ristikko sekä aitaus- ja muu verkko, valmistettu rauta- tai teräslangasta; leikkoverkko, rautaa tai terästä:
7314 20	– ristikko sekä aitaus- ja muu verkko, valmistettu langasta, jonka poikkileikkauksen suurin läpimitta on vähintään 3 mm, yhteenhitsattu lankojen leikkauspisteistä, silmäkoko vähintään 100 cm ² :
7314 20 90	– – muut – muu ristikko sekä aitaus- ja muu verkko, yhteenhitsattu lankojen leikkauspisteistä:
7314 39 00	– – muut
7317 00	Naulat, piirustus- ja muut nastat, aaltonaulat, sinkilät (ei kuitenkaan nimikkeeseen 8305 nitomaniitit) ja niiden kaltaiset tavarat, rautaa tai terästä, myös jos niiden kanta on muuta ainetta, ei kuitenkaan kuparia: – muut: – – langasta kylmäpuristetut:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
7317 00 40	— — — teräsnaulat, joissa on vähintään 0,5 painoprosenttia hiiltä, karkaistut
	— — — muut:
7317 00 69	— — — — muut
7317 00 90	— — muut
7605	Alumiinilanka: — seostamatonta alumiinia:
7605 11 00	— — poikkileikkauksen suurin läpimitta suurempi kuin 7 mm
7605 19 00	— — muut
7606	Alumiinilevyt ja -nauhat, paksuus suurempi kuin 0,2 mm: — suorakaiteen tai neliön muotoiset:
7606 11	— — seostamatonta alumiinia: — — — muut, paksuus:
7606 11 91	— — — — pienempi kuin 3 mm
7606 11 93	— — — — vähintään 3 mm, mutta pienempi kuin 6 mm
7606 11 99	— — — — vähintään 6 mm
7606 12	— — alumiiniseosta: — — — muut: — — — — muut, paksuus:
7606 12 91	— — — — — pienempi kuin 3 mm
7606 12 93	— — — — — vähintään 3 mm, mutta pienempi kuin 6 mm
7606 12 99	— — — — — vähintään 6 mm
7607	Alumiinifolio (myös painettu tai paperilla, kartongilla, pahvilla, muovilla tai niiden kaltaisella tukiaineella vahvistettu), paksuus (tukiainetta huomioon ottamatta) enintään 0,2 mm: — vahvistamaton:
7607 11	— — valssattu, mutta ei enempää valmistettu:
7607 11 10	— — — paksuus pienempi kuin 0,021 mm
7607 11 90	— — — paksuus vähintään 0,021 mm, mutta enintään 0,2 mm
7607 19	— — muut:

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
7607 19 10	– – – paksuus pienempi kuin 0,021 mm – – – paksuus vähintään 0,021 mm, mutta enintään 0,2 mm:
7607 19 99	– – – – muut
7607 20	– vahvistettu:
7607 20 10	– – paksuus (tukiainetta huomioon ottamatta) pienempi kuin 0,021 mm – – paksuus (tukiainetta huomioon ottamatta) vähintään 0,021 mm, mutta enintään 0,2 mm:
7607 20 99	– – – muut
7610	Alumiiniset rakenteet (ei kuitenkaan nimikkeen 9406 tehdasvalmisteiset rakennukset) ja rakenteiden osat (esim. sillat ja siltaelementit, tornit, ristikkomastot, katot, rakenteiden osat (esim. sillat ja siltaelementit, tornit, ristikkomastot, katot, ja pylvää); alumiinilevyt, -tangot, -profiilit; alumiinilevyt, -tangot, -profiilit, -putket ja niiden kaltaiset tavarat, rakenteissa käytettäviksi valmistetut:
7610 10 00	– ovet, ikkunat, ovenkarmit, ikkunankehyykset ja -karmit sekä kynnykset
7610 90	– muut:
7610 90 90	– – muut
7614	Säikeislanka, kaapeli, punottu nauha ja niiden kaltaiset tavarat, alumiinia, ilman sähköeristystä:
7614 10 00	– joissa on terässydän
7614 90 00	– muut
8311	Lanka, puikot, putket, levyt, elektrodit ja niiden kaltaiset tavarat, epäjaloa metallia tai metallikarbida, juotos- tai hitsausainepäällyksin tai -täytein, jollaisia käytetään metallin tai metallikarbidien juottamiseen tai hitsaamiseen; lanka ja puikot, yhteenpuristettua epäjaloa metallijauhetta, metallin ruiskuttamiseen käytettävät:
8311 10	– päällystetyt elektrodit, epäjaloa metallia, kaarihitsaukseen:
8311 10 10	– – hitsauselektrodit, joissa on rauta- tai terästäyte ja tulenkestävää ainetta oleva päällyste
8311 10 90	– – muut
8311 20 00	– täytelanka, epäjaloa metallia, kaarihitsaukseen
8418	Jääkaapit, pakastimet ja muut jäähditys- tai jäädytyslaitteet ja -laitteistot, sähköllä toimivat ja muut; lämpöpumput, muut kuin nimikkeen 8415 ilmastointilaitteet:
8418 10	– jääkaappi-pakastinyhdistelmät, joissa on erilliset ulko-ovet:

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
8418 10 20	– – vetoisuus suurempi kuin 340 l:
ex 8418 10 20	– – – muut kuin siviili-ilma-aluksissa käytettävät
8418 10 80	– – muut:
ex 8418 10 80	– – – muut kuin siviili-ilma-aluksissa käytettävät
	– taloustyyppiset jääkaapit:
8418 21	– – kompressorijääkaapit:
	– – – muut:
	– – – – muut, vetoisuus:
8418 21 91	– – – – enintään 250 l
8418 21 99	– – – – suurempi kuin 250 l, mutta enintään 340 l
8418 30	– säiliöpakastimet, vetoisuus enintään 800 l:
8418 30 20	– – vetoisuus enintään 400 l:
ex 8418 30 20	– – – muut kuin siviili-ilma-aluksissa käytettävät
8418 30 80	– – vetoisuus suurempi kuin 400 l, mutta enintään 800 l:
ex 8418 30 80	– – – muut kuin siviili-ilma-aluksissa käytettävät
8418 40	– kaappipakastimet, vetoisuus enintään 900 l:
8418 40 20	– – vetoisuus enintään 250 l:
ex 8418 40 20	– – – muut kuin siviili-ilma-aluksissa käytettävät
8418 40 80	– – vetoisuus suurempi kuin 250 l, mutta enintään 900 l:
ex 8418 40 80	– – – muut kuin siviili-ilma-aluksissa käytettävät
8422	Astianpesukoneet; koneet ja laitteet pullojen tai muiden pakkausastioiden puhdistamista tai kuivaamista varten; koneet ja laitteet pullojen, tölkkien, laatikoiden, pussien, säkkien tai muiden tavarapäällysten täyttämistä, sulkemista tai nimilapulla varustamista varten; koneet ja laitteet pullojen, ruukkujen, putkiloiden ja niiden kaltaisten tavarapäällysten kapseloimista varten; muut pakkaus- tai käärimiskoneet ja -laitteet (myös kutistepakkaus-koneet ja -laitteet); juomien hiilihapottamiskoneet ja -laitteet:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
8422 11 00	– astianpesukoneet: – – taloustyyppiset
8426	Laivojen nostopuomit; nostokurjet, myös kaapelinosturit; liikkuvat portaalinosu- rit, haaratrukit ja nosturitrukit: – muut koneet:
8426 91	– – jotka on suunniteltu asennettaviksi maantiekulkuneuvoihin:
8426 91 10	– – – hydrauliset nostokurjet, jotka on suunniteltu kulkuneuvon kuormaamiseen ja tyhjentämiseen
8426 91 90	– – – muut
8450	Pyykinpesukoneet talouksia tai pesuloita varten, myös koneet, jotka sekä pesevät että kuivaavat: – koneet, joiden pesuteho on enintään 10 kg kuivapyykkiä:
8450 11	– – täysautomaattiset koneet: – – – pesuteho enintään 6 kg kuivapyykkiä:
8450 11 11	– – – – edestä täytettävät
8483	Voimansiirtoakselit (myös nokka-akselit ja kampiakselit); laakeripesät ja liukulaa- kerit; hammas- tai kitkapyörästöt; kuula- tai rullaruuvit; vaihdelaatikot ja muut vaihteistot, myös momentinmuuntimet; vauhtipyörät sekä hihna-, köysi- tai väki- pyörät; akselikytkimet (myös ristinivelet):
8483 30	– laakeripesät ilman kuula- tai rullalaakereita; liukulaakerit:
8483 30 80	– – liukulaakerit
8703	Autot ja muut moottoriajoneuvot, pääasiallisesti henkilökuljetukseen suunnitellut (muut kuin nimikkeeseen 8702 kuuluvat), myös farmariautot ja kilpa-autot: – muut ajoneuvot, joissa on kipinäsytytteinen iskumäntämoottori:
8703 24	– – iskutilavuus suurempi kuin 3 000 cm ³ :
8703 24 10	– – – uudet:
ex 8703 24 10	– – – – henkilökuljetukseen käytettävät autot

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
8703 24 90	– – – käytetyt
	– muut ajoneuvot, joissa on puristusytytteinen mäntämoottori (diesel- tai puoli-dieselmoottori):
8703 33	– – iskutilavuus suurempi kuin 2 500 cm ³ :
	– – – uudet:
8703 33 19	– – – – muut:
ex 8703 33 19	– – – – henkilökuljetukseen käytettävät autot
9401	Istuimet (muut kuin nimikkeeseen 9402 kuuluvat), myös vuoteiksi muutettavat, sekä niiden osat:
9401 40 00	– vuoteiksi muutettavat istuimet, muut kuin puutarhatuolit ja retkeilyvarusteet
	– muut istuimet, puurunkoiset:
9401 61 00	– – pehmustetut
9401 69 00	– – muut
	– muut istuimet, metallirunkoiset:
9401 71 00	– – pehmustetut
9401 79 00	– – muut
9401 80 00	– muut istuimet
9403	Muut huonekalut ja niiden osat:
9403 40	– puuhuonekalut, jollaisia käytetään keittiöissä:
9403 40 90	– – muut
9403 50 00	– puuhuonekalut, jollaisia käytetään makuuhuoneissa
9403 60	– muut puuhuonekalut:
9403 60 10	– – puuhuonekalut, jollaisia käytetään ruokailuhuoneissa ja olohuoneissa
9403 60 90	– – muut puuhuonekalut
9404	Vuoteiden joustinpohjat; vuodevarusteet ja niiden kaltaiset sisustustavarat (esim. patjat, täytetyt vuodepeitteet, tyynyt ja pielukset), jousitetut tai millä aineella tahansa täytetyt tai pehmustetut tai huokoisesta kumista tai huokoisesta muovista tehdyt, myös verhoamattomat:
	– patjat:
9404 29	– – muuta ainetta:
9404 29 10	– – – jousitetut

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
9404 90	– muut:
9404 90 90	– – muut
9406 00	Tehdasvalmisteiset rakennukset:
	– muut:
9406 00 20	– – puuta

LIITE II

PIKKUVASIKANLIHA ("BABY BEEF") -TUOTTEIDEN MÄÄRITELMÄ

(26 artiklan 3 kohta)

Tavaran kuvauksen sanamuotoa on pidettävä ainoastaan ohjeellisena, joten etuusmenettely määräytyy tässä liitteessä CN-koodien kattavuuden mukaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta yhteisen nimikkeistön tulkintasääntöjen määräyksiä. Kun CN-koodin edessä on etuliite "ex", etuuskohtelu määritetään soveltamalla sekä CN-koodia että vastaavaa tuotteen kuvausta.

CN-koodi	Taric-ala-nimike	Tavaran kuvaus
0102		Elävät nautaeläimet:
0102 90		– muut:
		– – kotieläinlajit:
		– – – paino suurempi kuin 300 kg:
		– – – – hiehot (naaraspuoliset nautaeläimet, jotka eivät ole koskaan poikineet):
ex 0102 90 51		– – – – – teuraseläimet:
	10	– joilla ei ole vielä pysyviä hampaita, paino vähintään 320 kg mutta enintään 470 kg ⁽¹⁾
ex 0102 90 59		– – – – – muut:
	11	– joilla ei ole vielä pysyviä hampaita, paino vähintään 320 kg mutta enintään 470 kg ⁽¹⁾
	21	
	31	
	91	
		– – – – – muut:
ex 0102 90 71		– – – – – teuraseläimet:
	10	– sonnit ja nuoret härät, joilla ei ole vielä pysyviä hampaita, paino vähintään 350 kg mutta enintään 500 kg ⁽¹⁾
ex 0102 90 79		– – – – – muut:
	21	– sonnit ja nuoret härät, joilla ei ole vielä pysyviä hampaita, paino vähintään 350 kg mutta enintään 500 kg ⁽¹⁾
	91	
0201		Naudanliha, tuore tai jäädytetty:
ex 0201 10 00		– ruhot ja puoliruhot
	91	– ruhot, paino vähintään 180 kg mutta enintään 300 kg, ja puoliruhot, paino vähintään 90 kg mutta enintään 150 kg, rustojen luutumisaste vähäinen (erityisesti häpyluun ja nikamien liitoksissa), joiden liha on väriltään vaalean punaista ja joiden erittäin hienorakenteisen rasvan väri vaihtelee valkoisesta vaalean keltaiseen ⁽¹⁾

▼B

CN-koodi	Taric-alanimike	Tavaran kuvaus
0201 20		– muut palat, luulliset:
ex 0201 20 20		– – saman ruhon neljännekset:
	91	– saman ruhon neljännekset, paino vähintään 90 kg mutta enintään 150 kg, rustojen luutumisasaste vähäinen (erityisesti häpyluun ja nikamien liitoksissa), joiden liha on väriltään vaalean punaista ja joiden erittäin hienorakenteisen rasvan väri vaihtelee valkoisesta vaalean keltaiseen ⁽¹⁾
ex 0201 20 30		– – erottamattomat tai erotetut etuneljännekset:
	91	– erotetut etuneljännekset, paino vähintään 45 kg mutta enintään 75 kg, rustojen luutumisasaste vähäinen (erityisesti nikamien liitoksissa), joiden liha on väriltään vaalean punaista ja joiden erittäin hienorakenteisen rasvan väri vaihtelee valkoisesta vaalean keltaiseen ⁽¹⁾
ex 0201 20 50		– – erottamattomat tai erotetut takaneljännekset:
	91	– erotetut takaneljännekset, paino vähintään 45 kg, mutta enintään 75 kg (vähintään 38 kg mutta enintään 68 kg leikattujen palojen osalta, joita kutsutaan nimellä ”Pistola”), rustojen luutumisasaste vähäinen (erityisesti nikamien liitoksissa), joiden liha on väriltään vaalean punaista ja joiden erittäin hienorakenteisen rasvan väri vaihtelee valkoisesta vaalean keltaiseen ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Tähän alanimikkeeseen luokiteltaessa on noudatettava asiaa koskeissa yhteisön säännöksissä määrättyjä edellytyksiä.

LIITE III a

**YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVIENT MAATALOUSPERÄISTEN
RAAKA-AINEIDEN OSALTA MONTENEGROLLE ANNETTAVAT
TARIFFIMYÖNNYTYKSET**

(27 artiklan 2 kohdan a alakohta)

Tulliton tuonti ilman määrällisiä rajoituksia sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0101	Elävät hevoset, aasit, muulit ja muuliaasit:
0101 90	– muut:
	– – hevoset:
0101 90 11	– – – teuraseläimet
0101 90 19	– – – muut
0101 90 30	– – aasit
0101 90 90	– – muulit ja muuliaasit
0105	Elävä siipikarja eli kanat, ankat, hanhet, kalkkunat ja helmikanat:
	– paino enintään 185 g:
0105 12 00	– – kalkkunat
0105 19	– – muut:
0105 19 20	– – – hanhet
0105 19 90	– – – ankat ja helmikanat
0106	Muut elävät eläimet:
	– nisäkkäät:
0106 19	– – muut:
0106 19 10	– – – kesyt kanit
0106 19 90	– – – muut
0106 20 00	– matelijat (myös käärmeet ja kilpikonnat)
	– linnut:
0106 39	– – muut:
0106 39 10	– – – kyyhkyt
0205 00	Hevoson-, aasin-, muulin- ja muuliaasinliha, tuore, jäädytetty tai jäädytetty:
0205 00 20	– tuore tai jäädytetty
0205 00 80	– jäädytetty

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0206	Naudan, sian, lampaan, vuohen, hevosen, aasin, muulin ja muuliaasin muut syötävät osat, tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt:
0206 10	– nautaa, tuoreet tai jäädytetyt:
0206 10 10	– – farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettut
	– – muut:
0206 10 91	– – – maksa
0206 10 95	– – – pallealiha ja kuveliha
0206 10 99	– – – muut
	nautaa, jäädytetyt:
0206 21 00	– – kieli
0206 22 00	– – maksa
0206 29	– – muut:
0206 29 10	– – – farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettut
	– – – muut:
0206 29 91	– – – – pallealiha ja kuveliha
0206 29 99	– – – – muut
0206 30 00	– sikaa, tuoreet tai jäädytetyt
	– sikaa, jäädytetyt:
0206 41 00	– – maksa
0206 49	– – muut:
0206 49 20	– – – kesyä sikaa
0206 49 80	– – – muut
0206 80	– muut, tuoreet tai jäädytetyt:
0206 80 10	– – farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettut
	– – muut:
0206 80 91	– – – hevosta, aasia, muulia tai muuliaasia
0206 80 99	– – – lammasta tai vuohta
0206 90	– muut, jäädytetyt:
0206 90 10	– – farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettut
	– – muut:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0206 90 91	– – – hevosta, aasia, muulia tai muuliaasia
0206 90 99	– – – lammasta tai vuohta
0208	Muu liha ja muut syötävät eläimenosat, tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt:
0208 10	– kania tai jänistä: – – kesyä kania:
0208 10 11	– – – tuore tai jäädytetty
0208 10 19	– – – jäädytetty
0208 10 90	– – – muuta
0208 30 00	– kädellistä nisäkstä
0208 40	– valasta, delfiiniä ja pyöriäistä (<i>Cetacea</i> -lahkon nisäkstä); manaattia ja merilehmää eli dugongia (<i>Sirenia</i> -lahkon nisäkstä)
0208 40 10	– – valaanlihaa
0208 40 90	– – muuta
0208 50 00	– matelijaa (myös käärmettä ja kilpikonaa)
0208 90	– muuta
0208 90 10	– – kesyä kyyhkyä – – riistaa, muuta kuin kania tai jänistä:
0208 90 20	– – – viiriäistä
0208 90 40	– – – muuta
0208 90 55	– – hylkeenlihaa
0208 90 60	– – poroa
0208 90 70	– – sammakonreidet
0208 90 95	– – muuta
0210	Liha ja muut syötävät eläimenosat, suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut; lihasta tai muista eläimenosista valmistettu syötävä jauho ja jauhe: – muut, myös lihasta tai muista eläimenosista valmistettu syötävä jauho ja jauhe:
0210 91 00	– – kädellistä nisäkstä
0210 92 00	– – valasta, delfiiniä ja pyöriäistä (<i>Cetacea</i> -lahkon nisäkstä); manaattia ja merilehmää eli dugongia (<i>Sirenia</i> -lahkon nisäkstä)
0210 93 00	– – matelijaa (myös käärmettä ja kilpikonaa)

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0210 99	— — muu: — — — liha:
0210 99 10	— — — — hevosenliha, suolattu, suolavedessä tai kuivattu — — — — lampaan- ja vuohenliha:
0210 99 21	— — — — — luullinen
0210 99 29	— — — — — luuton
0210 99 31	— — — — — poronliha
0210 99 39	— — — — muu — — — muut eläimenosat: — — — — kesyä sikaa:
0210 99 41	— — — — — maksa
0210 99 49	— — — — — muut — — — — — nautaa:
0210 99 51	— — — — — pallealiha ja kuveliha
0210 99 59	— — — — — muut
0210 99 60	— — — — lampaan- ja vuohenliha — — — — — muuta: — — — — — siipikarjan maksa:
0210 99 71	— — — — — hanhen tai ankan rasvainen maksa ("foie gras"), suolattu tai suolavedessä
0210 99 79	— — — — — muut
0210 99 80	— — — — — muut
0210 99 90	— — — lihasta tai muista eläimenosista valmistettu syötävä jauho ja jauhe
0407 00	Kuorelliset linnunmunat, tuoreet, säilötyt tai keitetyt: — siipikarjan munat: — — haudottaviksi tarkoitetut:
0407 00 11	— — — kalkkunan- tai hanhenmunat
0407 00 19	— — — muut
0408	Kuorettomat linnunmunat ja munankeltuainen, tuoreet, kuivatut, höyryssä tai vedessä keitetyt, muotoillut, jäädytetyt tai muulla tavalla säilötyt, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: — munankeltuainen:

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0408 11	– – kuivattu:
0408 11 20	– – – ihmisravinnoksi soveltumaton
0408 19	– – muu:
0408 19 20	– – – ihmisravinnoksi soveltumaton
	– muut:
0408 91	– – kuivatut:
0408 91 20	– – – ihmisravinnoksi soveltumattomat
0408 99	– – muut:
0408 99 20	– – – ihmisravinnoksi soveltumattomat
0410 00 00	Eläinperäiset syötävät tuotteet, muualle kuulumattomat
0601	Sipulit, juuri- ja varsimukulat sekä juurakot, kasvavat tai kukkivat; sikurit elävinä kasveina tai juurina, ei kuitenkaan nimikkeen 1212 juuret:
0601 10	– sipulit, juuri- ja varsimukulat sekä juurakot, lepotilassa:
0601 10 10	– – hyasintit
0601 10 20	– – narsissit
0601 10 30	– – tulppaanit
0601 10 40	– – gladiolukset
0601 10 90	– – muut
0601 20	– sipulit, juuri- ja varsimukulat sekä juurakot, kasvavat tai kukkivat; sikurit elävinä kasveina tai juurina:
0601 20 10	– – sikurit elävinä kasveina tai juurina
0601 20 30	– – orkideat, hyasintit, narsissit ja tulppaanit
0601 20 90	– – muut
0602	Muut elävät kasvit (myös niiden juuret), pistokkaat ja varttamisoksat; sienirihmasto:
0602 90	– muut:
0602 90 10	– – sienirihmasto
0602 90 20	– – ananakset
0604	Leikkovihreä, kasvien oksat ja muut osat, joissa ei ole kukkia tai kukkannuppuja, sekä ruoho, sammal ja jäkälä, jollaiset soveltuvat kukkakimppuihin tai koristetar-koituksiin, tuoreet, kuivatut, värjättyt, valkaistut, kyllästetyt tai muulla tavalla valmistetut:
	– muut:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0604 91	– – tuoreet:
0604 91 20	– – – joulupuut
0604 91 40	– – – havupuun oksat
0604 91 90	– – – muut
0604 99	– – muut:
0604 99 10	– – – ei enempää valmistetut kuin kuivatut
0604 99 90	– – – muut
0713	Kuivattu, silvitty palkovilja, myös kalvoton tai halkaistu:
0713 33	– – tarhapavut (<i>Phaseolus vulgaris</i>):
0713 33 90	– – – muut
0713 39 00	– – muut
0713 40 00	– Linssit eli kylvövirvilät
0713 50 00	– Härkäpavut (<i>Vicia faba</i> var. <i>major</i> , <i>Vicia faba</i> var. <i>equina</i> , <i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i>)
0713 90 00	– muut
0714	Maniokki- (kassava-), arrow- ja salepjuuret, maa-artisokat, bataatit ja niiden kaltaiset runsaasti tärkkelystä tai inuliinia sisältävät juuret ja mukulat, tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt tai kuivatut, myös paloittelut tai pelleteiksi valmistetut; saagodydin:
0714 10	– maniokkijuuret (kassava):
0714 10 10	– – hienoista tai karkeista jauhoista valmistetut pelletit
	– – muut:
0714 10 91	– – – jollaisia käytetään ihmisravinnoksi, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 28 kg, joko tuoreina ja kokonaisina tai kuorettomina ja jäädytettynä, myös paloitteluina
0714 10 99	– – – muut
0714 20	– bataatit:
0714 20 10	– – tuoreina, kokonaisina, ihmisravinnoksi tarkoitettuina
0714 20 90	– – muut
0714 90	– muut:
	– – Arrow- ja salepjuuret ja muut niiden kaltaiset runsaasti tärkkelystä sisältävät juuret ja mukulat:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0714 90 11	– – – jollaisia käytetään ihmisravinnoksi, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 28 kg, joko tuoreina ja kokonaisina tai kuorettomina ja jäädytettynä, myös paloitetuina
0714 90 19	– – – muut
0714 90 90	– – muut
0801	Tuoreet tai kuivatut kookos-, para- ja cashewpähkinät, myös kuorettomat: – kookospähkinät:
0801 11 00	– – kuivatut kookospähkinänsydämet
0801 19 00	– – muut
0802	Muut tuoreet tai kuivatut pähkinät, myös kuorettomat: – mantelit:
0802 11	– – kuorelliset:
0802 11 10	– – – karvaat
0802 11 90	– – – muut
0802 12	– – kuorettomat:
0802 12 10	– – – karvaat
0802 12 90	– – – muut
	– hasselpähkinät, myös filbertspähkinät (<i>Corylus</i> spp.):
0802 21 00	– – kuorelliset
0802 22 00	– – kuorettomat:
ex 0802 22 00	– – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
ex 0802 22 00	– – – muut
	– saksanpähkinät:
0802 31 00	– – kuorelliset
0802 32 00	– – kuorettomat
0802 40 00	– kastanjat (<i>Castanea</i> spp.)
0802 50 00	– pistaasimantelit (pistaasipähkinät)
0802 60 00	– australianpähkinät (macadamiapähkinät)
0802 90	– muut:
0802 90 20	– – areca- eli betelpähkinät, koolapähkinät (colapähkinät) ja pekaanipähkinät

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0802 90 50	– – männynsiemenet
0802 90 85	– – muut
0804	Tuoreet tai kuivatut taatelit, viikunat, ananakset, avokadot, guavat, mangot ja mangostanit:
0804 10 00	– taatelit
0804 30 00	– ananakset
0804 40 00	– avokadot
0804 50 00	– guavat, mangot ja mangostanit
0806	Tuoreet tai kuivatut viinirypäleet:
0806 20	– kuivatut:
0806 20 10	– – korintit
0806 20 30	– – sultanarusinat
0806 20 90	– – muut
0810	Muut tuoreet hedelmät:
0810 60 00	– durianit
0810 90	– muut:
0810 90 30	– – tamarindit, cashew-omenat, jakkipuun hedelmät, litsit ja sapotillat
0810 90 40	– – passiohedelmät, karambolat ja pitahaijat (pitahaya) – – musta-, valko- ja punaherukat sekä karviaiset:
0810 90 50	– – – mustaherukat
0810 90 60	– – – punaherukat
0810 90 70	– – – muut
0810 90 95	– – muut
0811	Jäädytetyt hedelmät ja pähkinät, keittämättömät tai vedessä tai höyryssä keitetyt, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät:
0811 90	– muut: – – lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: – – – sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia:
0811 90 11	– – – – trooppiset hedelmät ja trooppiset pähkinät
0811 90 19	– – – – muut: – – – muut:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0811 90 31	— — — — trooppiset hedelmät ja trooppiset pähkinät
0811 90 39	— — — — muut
	— — muut:
0811 90 50	— — — mustikat (<i>Vaccinium myrtillus</i> -lajin hedelmät)
0811 90 70	— — — <i>Vaccinium myrtilloides</i> - ja <i>Vaccinium angustifolium</i> -lajin hedelmät
0811 90 85	— — — trooppiset hedelmät ja trooppiset pähkinät
0812	Hedelmät ja pähkinät, väliaikaisesti (esim. rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa) säilöttyinä, mutta siinä tilassa välittömään kulutukseen soveltumattomina:
0812 90	— muut:
0812 90 70	— — guavat, mangot, mangostanit, tamarindit, cashew-omenat, litsit, jakkipuun hedelmät, sapotillat, passiohedelmät, karambolat, pitahajat (pitahayas) ja trooppiset pähkinät
0813	Kuivatut hedelmät, nimikkeisiin 0801-0806 kuulumattomat; tämän ryhmän pähkinöiden ja/tai kuivattujen hedelmien sekoitukset:
0813 40	— muut hedelmät:
0813 40 50	— — papaijat
0813 40 60	— — tamarindit
0813 40 70	— — cashew-omenat, litsit, jakkipuun hedelmät, sapotillat, passiohedelmät, karambolat ja pitahajat (pitahaya)
0813 40 95	— — muut
0813 50	— tämän ryhmän pähkinöiden ja/tai kuivattujen hedelmien sekoitukset:
	— — kuivattujen hedelmien sekoitukset, ei kuitenkaan nimikkeiden 0801–0806 hedelmien sekoitukset:
	— — — luumuja sisältämättömät:
0813 50 12	— — — — papaijoista, tamarindeista, cashew-omenoista, litseistä, jakkipuun hedelmistä, sapotilloista, passiohedelmistä, karamboloista ja pitahajoista (pitahaya)
0813 50 15	— — — — muut

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0813 50 19	– – – luumuja sisältävät – – sekoitukset, jotka sisältävät yksinomaan nimikkeiden 0801 ja 0802 pähkinöitä:
0813 50 31	– – – trooppisia pähkinöitä sisältävät
0813 50 39	– – – muut – – muut sekoitukset:
0813 50 91	– – – luumuja tai viikunoita sisältämättömät
0813 50 99	– – – muut
0814 00 00	Sitruhedelmien ja melonin (myös vesimelonin) kuoret, tuoreet, jäädytetyt, kuivatut tai väliaikaisesti suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa säilöttyinä
0901	Kahvi, myös paahdettu tai kofeiiniton; kahvinkuoret ja -kalvot; kahvinkorvikkeet, joissa on kahvia, sen määrästä riippumatta: – paahtamaton kahvi:
0901 11 00	– – kofeiinipitoinen
0901 12 00	– – kofeiiniton
0902	Tee, myös maustettu:
0902 10 00	– vihreä tee (fermentoimaton), tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 3 kg
0902 20 00	– muu vihreä tee (fermentoimaton)
0902 30 00	– musta tee (fermentoitu) ja osittain fermentoitu tee, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 3 kg
0902 40 00	– muu musta tee (fermentoitu) ja muu osittain fermentoitu tee
0904	<i>Piper</i> -sukuinen pippuri; kuivatut, murskatut tai jauhetut <i>Capsicum</i> - tai <i>Pimenta</i> -sukuiset hedelmät: – <i>Piper</i> -sukuinen pippuri:
0904 11 00	– – murskaamaton ja jauhamaton
0904 12 00	– – murskattu tai jauhettu
0904 20	– kuivatut, murskatut tai jauhetut <i>Capsicum</i> - tai <i>Pimenta</i> -sukuiset hedelmät: – – murskaamattomat ja jauhamattomat:
0904 20 10	– – – makeat ja miedot paprikat
0904 20 30	– – – muut

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0904 20 90	– – murskatut tai jauhetut
0905 00 00	Vanilja
0906	Kaneli ja kanelinnuput:
	– murskaamattomat ja jauhamattomat:
0906 11 00	– – kaneli (<i>Cinnamomum zeylanicum Blume</i>)
0906 19 00	– – muut
0906 20 00	– murskatut tai jauhetut
0907 00 00	Mausteneilikka (hedelmät, kukannuput ja kukkarret)
0908	Muskottipähkinä, muskottikukka ja kardemumma:
0908 10 00	– muskottipähkinä
0908 20 00	– muskottikukka
0908 30 00	– kardemumma
0909	Aniksen, tähtianiksen, fenkolin (saksankuminan), korianterin, roomankuminan tai kuminan hedelmät ja siemenet: katajanmarjat:
0909 10 00	– anis ja tähtianis
0909 20 00	– korianteri
0909 30 00	– roomankumina (<i>Cuminum cyminum</i>)
0909 40 00	– kumina (<i>Carum carvi</i>)
0909 50 00	– fenkoli (saksankumina); katajanmarjat
0910	Inkivääri, sahrami, kurkuma, timjami, laakerinlehdet, curry ja muut mausteet:
0910 10 00	– inkivääri
0910 20	– sahrami:
0910 20 10	– – murskaamaton ja jauhamaton
0910 20 90	– – murskattu tai jauhettu
0910 30 00	– kurkuma
	– muut mausteet:
0910 91	– – tämän ryhmän 1 huomautuksen b alakohdassa tarkoitettut sekoitukset:
0910 91 10	– – – murskaamattomat ja jauhamattomat
0910 91 90	– – – murskatut tai jauhetut
0910 99	– – muut:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0910 99 10	— — — sarviapilan siemenet — — — timjami: — — — — murskaamaton ja jauhamaton
0910 99 31	— — — — kangasajuruoho (villitimjami) (<i>Thymus serpyllum</i>)
0910 99 33	— — — — muut
0910 99 39	— — — — murskatut tai jauhetut
0910 99 50	— — — laakerinlehdet
0910 99 60	— — — curry — — — muut:
0910 99 91	— — — — murskaamattomat ja jauhamattomat
0910 99 99	— — — — murskatut tai jauhetut
1006	Riisi:
1006 10	— kuorimaton riisi (paddy- eli raakariisi):
1006 10 10	— — siemenvilja — — muu: — — — kiehautettu (parboiled) riisi:
1006 10 21	— — — — lyhytjyväinen
1006 10 23	— — — — keskipitkäjyväinen — — — — pitkäjyväinen:
1006 10 25	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2, mutta pienempi kuin 3
1006 10 27	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3 — — — muu:
1006 10 92	— — — — lyhytjyväinen
1006 10 94	— — — — keskipitkäjyväinen — — — — pitkäjyväinen:
1006 10 96	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2, mutta pienempi kuin 3
1006 10 98	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3
1006 20	— esikuorittu riisi (cargo- eli ruskerariisi): — — kiehautettu (parboiled) riisi:
1006 20 11	— — — lyhytjyväinen

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1006 20 13	— — — keskipitkäjyväinen — — — pitkäjyväinen:
1006 20 15	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2, mutta pienempi kuin 3
1006 20 17	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3 — — muu:
1006 20 92	— — — lyhytjyväinen
1006 20 94	— — — keskipitkäjyväinen — — — pitkäjyväinen:
1006 20 96	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2, mutta pienempi kuin 3
1006 20 98	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3
1006 30	— osittain tai kokonaan hiottu riisi, myös kiillotettu tai lasitettu: — — osittain hiottu riisi: — — — kiehautettu (parboiled) riisi:
1006 30 21	— — — — lyhytjyväinen
1006 30 23	— — — — keskipitkäjyväinen — — — — pitkäjyväinen:
1006 30 25	— — — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2, mutta pienempi kuin 3
1006 30 27	— — — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3 — — — — muu:
1006 30 42	— — — — lyhytjyväinen
1006 30 44	— — — — keskipitkäjyväinen — — — — pitkäjyväinen:
1006 30 46	— — — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2, mutta pienempi kuin 3
1006 30 48	— — — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3 — — kokonaan hiottu riisi: — — — kiehautettu (parboiled) riisi:
1006 30 61	— — — — lyhytjyväinen

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1006 30 63	— — — — keskipitkäjyväinen
	— — — — pitkäjyväinen:
1006 30 65	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2, mutta pienempi kuin 3
1006 30 67	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3
	— — — — muu:
1006 30 92	— — — — lyhytjyväinen
1006 30 94	— — — — keskipitkäjyväinen
	— — — — pitkäjyväinen:
1006 30 96	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku suurempi kuin 2, mutta pienempi kuin 3
1006 30 98	— — — — jyvän pituuden ja leveyden välinen suhdeluku vähintään 3
1006 40 00	— rikkoutuneet riisinjyvät
1007	Durra:
1007 00 10	— hybridit, kylvämiseen tarkoitettut
1007 00 90	— muu
1008	Tattari, hirssi ja kanariansiemenet; muu vilja:
1008 10 00	— tattari
1008 20 00	— hirssi
1008 30 00	— kanariansiemenet
1008 90	— muu vilja:
1008 90 10	— — ruisvehnä
1008 90 90	— — muu
1102	Muut hienot viljajauhot kuin vehnäjäuhot tai vehnän ja rukiin sekajauhot:
1102 10 00	— ruisjauho
1102 20	— maissijauho:
1102 20 10	— — rasvapitoisuus enintään 1,5 painoprosenttia
1102 20 90	— — muu
1102 90	— muut:
1102 90 10	— — ohrajauho
1102 90 30	— — kaurajauho

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1102 90 50	– – Riisijauho
1102 90 90	– – muu
1103	Viljarouheet, karkeat viljajauhot ja viljapelletit: – rouheet ja karkeat jauhot:
1103 11	– – vehnää:
1103 11 10	– – – makaroni- eli durumvehnää
1103 11 90	– – – tavallista vehnää tai spelttivehnää
1103 13	– – maissia:
1103 13 10	– – – rasvapitoisuus enintään 1,5 painoprosenttia
1103 13 90	– – – muu
1103 19	– – muuta viljaa:
1103 19 10	– – – ruista
1103 19 30	– – – ohraa
1103 19 40	– – – kauraa
1103 19 50	– – – riisiä
1103 19 90	– – – muuta viljaa
1103 20	– viljapelletit:
1103 20 10	– – ruista
1103 20 20	– – ohraa
1103 20 30	– – kauraa
1103 20 40	– – maissia
1103 20 50	– – riisiä
1103 20 60	– – vehnää
1103 20 90	– – muuta viljaa
1104	Muulla tavoin käsitellyt viljanjyvät (esim. kuoritut, valssatut, hiutaleiksi valmistetut, pyöristetyt, leikatut tai karkeasti rouhitut), ei kuitenkaan nimikkeeseen 1006 kuuluva riisi; viljanjyvien alkiot, kokonaiset, valssatut, hiutaleiksi valmistetut tai jauhetut: – valssatut tai hiutaleiksi valmistetut viljanjyvät:
1104 12	– – kauraa:
1104 12 10	– – – valssatut
1104 12 90	– – – hiutaleiksi valmistetut

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1104 19	– – muuta viljaa:
1104 19 10	– – – vehnää
1104 19 30	– – – ruista
1104 19 50	– – – maissia
	– – – ohraa:
1104 19 61	– – – – valssatut
1104 19 69	– – – – hiutaleiksi valmistetut
	– – – muuta viljaa:
1104 19 91	– – – – riisihiutaleet
1104 19 99	– – – – muut
	– muut käsitellyt viljanjyvät (esim. kuoritut, pyöristetyt, leikatut tai karkeasti rouhitut):
1104 22	– – kauraa:
1104 22 20	– – – kuoritut
1104 22 30	– – – kuoritut ja leikatut tai karkeasti rouhitut (”Grütze” tai ”grutten”)
1104 22 50	– – – pyöristetyt
1104 22 90	– – – ainoastaan karkeasti rouhitut
1104 22 98	– – – muut
1104 23	– – maissia:
1104 23 10	– – – kuoritut, myös leikatut tai karkeasti rouhitut
1104 23 30	– – – pyöristetyt
1104 23 90	– – – ainoastaan karkeasti rouhitut
1104 23 99	– – – muut
1104 29	– – muuta viljaa:
	– – – ohraa:
1104 29 01	– – – – kuoritut
1104 29 03	– – – – kuoritut ja leikatut tai karkeasti rouhitut (”Grütze” tai ”grutten”)
1104 29 05	– – – – pyöristetyt
1104 29 07	– – – – ainoastaan karkeasti rouhitut

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1104 29 09	– – – – muut – – – muuta viljaa: – – – – kuoritut, myös leikatut tai karkeasti rouhitut:
1104 29 11	– – – – – vehnää
1104 29 18	– – – – – muuta viljaa
1104 29 30	– – – – pyöristetyt – – – – ainoastaan karkeasti rouhitut:
1104 29 51	– – – – – vehnää
1104 29 55	– – – – – ruista
1104 29 59	– – – – – muuta viljaa – – – – muut:
1104 29 81	– – – – – vehnää
1104 29 85	– – – – – ruista
1104 29 89	– – – – – muuta viljaa
1104 30	– viljanjyvien alkiot, kokonaiset, valssatut, hiutaleiksi valmistetut tai jauhetut:
1104 30 10	– – vehnää
1104 30 90	– – muuta viljaa
1105	Perunasta valmistetut hienot ja karkeat jauhot ja jauhe sekä hiutaleet, jyväset ja pelletit:
1105 10 00	– jauhot ja jauhe
1105 20 00	– hiutaleet, jyväset ja pelletit
1106	Nimikkeen 0713 kuivatusta palkoviljasta, nimikkeen 0714 saagosta, juurista tai mukuloista valmistetut hienot ja karkeat jauhot sekä jauhe; 8 ryhmän tuotteista valmistetut hienot ja karkeat jauhot sekä jauhe:
1106 10 00	– nimikkeen 0713 kuivatusta palkoviljasta valmistetut
1106 20	– nimikkeen 0714 saagosta, juurista tai mukuloista valmistetut:
1106 20 10	– – denaturoidut
1106 20 90	– – muut
1106 30	– 8 ryhmän tuotteista valmistetut:
1106 30 10	– – banaaneista valmistetut
1106 30 90	– – muut

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1107	Maltaat, myös paahdetut:
1107 10	– paahtamattomat:
	– – vehnää:
1107 10 11	– – – jauhona
1107 10 19	– – – muussa muodossa
	– – muut:
1107 10 91	– – – jauhona
1107 10 99	– – – muussa muodossa
1107 20 00	– paahdetut
1108	Tärkkelys; inuliini:
	– tärkkelys:
1108 11 00	– – vehnäitärkkelys
1108 12 00	– – maissitärkkelys
1108 13 00	– – perunitärkkelys
1108 14 00	– – maniokkitärkkelys (kassavitärkkelys)
1108 19	– – muu tärkkelys:
1108 19 10	– – – riisitärkkelys
1108 19 90	– – – – muu
1108 20 00	– inuliini
1109 00 00	Vehnägluteeni, myös kuivattu
1502 00	Nautaeläinten, lampaan tai vuohen rasva, muut kuin nimikkeeseen 1503 kuuluvat:
1502 00 10	– muuhun teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettu
1502 00 90	– muut
1503 00	Laardisteariini, laardiöljy, oleosteariini, oleomargariini ja taliöljy, emulgoimattomat, sekoittamattomat tai muutoin valmistamattomat:
	– laardisteariini ja oleosteariini:
1503 00 11	– – teolliseen käyttöön tarkoitettut
1503 00 19	– – muut
1503 00 30	– taliöljy, muuhun teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettu
1503 00 90	– – muut

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1504	Kala- ja merinisäkäsrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:
1504 10	– kalanmaksaöljyt ja niiden jakeet:
1504 10 10	– – A-vitamiinipitoisuus enintään 2 500 ky/g
	– – muut:
1504 10 91	– – – pallasta
1504 10 99	– – – muuta
1504 20	– kalarasvat ja -öljyt (muut kuin kalanmaksaöljyt) sekä niiden jakeet:
1504 20 90	– – muut
1504 30	– merinisäkäsrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet:
1504 30 90	– – muut
1507	Soijaöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:
1507 10	– raaka öljy, myös sellainen, josta kasvilima on poistettu:
1507 10 10	– – muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettut
1507 90	– muut:
1507 90 10	– – muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettut
1508	Maapähkinäöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:
1508 10	– raaka öljy:
1508 10 10	– – muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettut
1508 10 90	– – muu
1508 90	– muut:
1508 90 10	– – muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettut
1508 90 90	– – muut
1510 00	Muut yksinomaan oliiveista saadut öljyt ja niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat, myös näiden öljyjen tai jakeiden ja nimikkeeseen 1509 kuuluvien öljyjen tai jakeiden sekoitukset:
1510 00 10	– raa'at öljyt

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1510 00 90	– muut
1512	Auringonkukka-, saflori- ja puuvillansiemenöljy sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:
	– puuvillansiemenöljy ja sen jakeet:
1512 21	– – raaka öljy, myös sellainen, josta gossypoli on poistettu:
1512 21 10	– – – muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitetut
1512 21 90	– – – muu
1512 29	– – muut:
1512 29 10	– – – muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitetut
1512 29 90	– – – muut
1514	Rapsi-, rypsi- ja sinappiöljy sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:
	– niukasti erukahappoa sisältävä rapsi- ja rypsiöljy sekä niiden jakeet:
1514 11	– – raa'at öljyt:
1514 11 10	– – – muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitetut
1514 11 90	– – – muut
1514 19	– – muut:
1514 19 10	– – – muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitetut
1514 19 90	– – – muut
	– muut:
1514 91	– – raa'at öljyt:
1514 91 10	– – – muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitetut
1514 91 90	– – – muut
1514 99	– – muut:
1514 99 10	– – – muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitetut
1514 99 90	– – – muut

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1516	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai elaidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut:
1516 20	– kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet: – – muut: – – – muut: – – – – muut:
1516 20 98	– – – – – muut
1518 00	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, keitetyt, hapetetut, dehydratoidut, rikitetyt, puhalletut, tyhjässä tai inertissä kaasussa kuumentamalla polymeroituidut tai muutoin kemiallisesti muunnetut, muut kuin nimikkeen 1516 eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet; muualle kuulumattomat syötäväksi kelpaamattomat seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista: – rasvaisten kasviöljyjen seokset, nestemäiset, muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitetut:
1518 00 31	– – raa'at
1518 00 39	– – muut
1522 00	Degras; rasva-aineiden tai eläin- ja kasvivojen käsittelyssä syntyneet jätteet: – rasva-aineiden tai eläin- ja kasvivojen käsittelyssä muodostuneet jätteet: – – joissa on oliiviöljyn ominaisuudet omaavaa öljyä:
1522 00 31	– – – neutralointimassa (soap-stock)
1522 00 39	– – – muut – – muut:
1522 00 91	– – – Öljyjen pohjasakat; neutralointimassa (soap-stock)
1522 00 99	– – – muut
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi (levuloosi), jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri: – laktoosi ja laktoosisiirappi
1702 11 00	– – laktoosipitoisuus vedettömänä laktoosina ilmaistuna vähintään 99 prosenttia kuiva-aineen painosta

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1702 19 00	– – muut
1702 20	– vaahterasokeri ja vaahterasiirappi:
1702 20 10	– – jähmeä vaahterasokeri, lisättyä maku- tai väriainetta sisältävä
1702 20 90	– – muut
1702 30	– Glukoosi ja glukoosisiirappi, joissa ei ole lainkaan fruktoosia tai joissa sitä on vähemmän kuin 20 prosenttia kuivapainosta:
1702 30 10	– – isoglukoosi
	– – muut:
	– – – joissa on vähintään 99 prosenttia glukoosia kuivapainosta:
1702 30 51	– – – – valkoisena kiteisenä jauheena, myös yhteenpuristettuna
1702 30 59	– – – – muut
	– – – muut:
1702 30 91	– – – – valkoisena kiteisenä jauheena, myös yhteenpuristettuna
1702 30 99	– – – – muut
1702 40	– glukoosi ja glukoosisiirappi, jossa on fruktoosia vähintään 20 prosenttia, mutta vähemmän kuin 50 prosenttia kuivapainosta, ei kuitenkaan inverttisokeri:
1702 40 10	– – isoglukoosi
1702 40 90	– – muu
1702 60	– muu fruktoosi tai fruktoosisiirappi, jossa on fruktoosia enemmän kuin 50 prosenttia kuivapainosta, ei kuitenkaan inverttisokeri:
1702 60 10	– – isoglukoosi
1702 60 80	– – inuliinisiirappi
1702 60 95	– – muut
1702 90	– muut, myös inverttisokeri ja muut sokeri- ja sokerisiirappiseokset, joissa on fruktoosia 50 prosenttia kuivapainosta:
1702 90 30	– – isoglukoosi
1702 90 50	– – maltodekstriini ja maltodekstriinisiirappi
	– – sokeriväri:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1702 90 71	– – – jossa on sakkaroosia vähintään 50 prosenttia kuivapainosta – – – muut:
1702 90 75	– – – – jauheena, myös yhteenpuristettuna
1702 90 79	– – – – muut
1702 90 80	– – inuliinisiirappi
1702 90 99	– – muut
1902	Makaronivalmisteet, kuten spagetti, makaroni, nuudelit, lasagne, gnocchi, ravioli ja cannelloni, myös kypsennetyt tai (lihalla tai muulla aineella) täytetyt tai muulla tavalla valmistetut; couscous, myös valmistettu:
1902 20	– Täytetyt makaronivalmisteet, myös kypsennetyt tai muulla tavalla valmistetut:
1902 20 30	– – joissa on enemmän kuin 20 painoprosenttia makkaraa ja sen kaltaisia tuotteita, lihaa ja muita eläimenosia (mukaan lukien rasva lajista tai alkuperästä riippumatta)
2007	Keittämällä valmistetut hillot, hedelmähyttelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinäsoseet sekä hedelmä- ja pähkinäpastat, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: – muut:
2007 99	– – muut: – – – muut:
2007 99 98	– – – – muu
2008	Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat, myös lisättyä sokeria, muuta makeutusainetta tai alkoholia sisältävät, muualle kuulumattomat: – pähkinät, maapähkinät ja muut siemenet, myös näiden sekoitukset:
2008 19	– – muut, myös sekoitukset: – – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg: – – – – muut:
2008 19 19	– – – – – muut
2009	Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu ”grape must”) ja kasvismehut, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: – appelsiinimehu:

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2009 11	-- jäädytetty: -- -- Brix-arvo suurempi kuin 67:
2009 11 11	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto
2009 11 19	---- muut -- -- Brix-arvo enintään 67:
2009 11 91	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto, lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia sisältävä
2009 11 99	---- muu
2009 19	-- muut: -- -- Brix-arvo suurempi kuin 67:
2009 19 11	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto
2009 19 19	---- muu -- -- Brix-arvo suurempi kuin 20 mutta enintään 67:
2009 19 91	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto, lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia sisältävä
2009 19 98	---- muu - greippi- tai pomelomehu:
2009 29	-- muut: -- -- Brix-arvo suurempi kuin 67:
2009 29 11	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto
2009 29 19	---- muu -- -- Brix-arvo suurempi kuin 20 mutta enintään 67:
2009 29 91	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto, lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia sisältävä
2009 29 99	---- muu - muun sitrushedelmän mehu:
2009 39	-- muut: -- -- Brix-arvo suurempi kuin 67:
2009 39 11	---- arvo enintään 30 €/100 kg netto

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2009 39 19	<p>— — — — muu</p> <p>— — — Brix-arvo suurempi kuin 20 mutta enintään 67:</p> <p>— — — — arvo suurempi kuin 30 €/100 kg netto:</p>
2009 39 31	— — — — lisättyä sokeria sisältävä
2009 39 39	<p>— — — — jossa ei ole lisättyä sokeria</p> <p>— — — — arvo enintään 30 €/100 kg netto:</p> <p>— — — — sitruunamehu:</p>
2009 39 51	— — — — — jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia
2009 39 55	— — — — — jossa on lisättyä sokeria enintään 30 painoprosenttia
2009 39 59	<p>— — — — — jossa ei ole lisättyä sokeria</p> <p>— — — — — muut sitruunahedelmämehut:</p>
2009 39 91	— — — — — jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia
2009 39 95	— — — — — jossa on lisättyä sokeria enintään 30 painoprosenttia
2009 39 99	<p>— — — — — jossa ei ole lisättyä sokeria</p> <p>— ananasmehu:</p>
2009 49	<p>— — muu:</p> <p>— — — Brix-arvo suurempi kuin 67:</p>
2009 49 11	— — — — arvo enintään 30 €/100 kg netto
2009 49 19	<p>— — — — muu</p> <p>— — — Brix-arvo suurempi kuin 20 mutta enintään 67:</p>
2009 49 30	<p>— — — — arvo suurempi kuin 30 €/100 kg netto, lisättyä sokeria sisältävä</p> <p>— — — — muu:</p>
2009 49 91	— — — — — jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia
2009 49 93	— — — — — jossa on lisättyä sokeria enintään 30 painoprosenttia
2009 49 99	<p>— — — — — jossa ei ole lisättyä sokeria</p> <p>— viinirypälemehu (mukaan lukien rypäleen puristemehu ”grape must”):</p>

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2009 69	-- muu: -- -- Brix-arvo suurempi kuin 67:
2009 69 11	---- arvo enintään 22 €/100 kg netto
2009 69 19	---- muu -- -- Brix-arvo suurempi kuin 30 mutta enintään 67: ---- arvo suurempi kuin 18 €/100 kg netto:
2009 69 51	----- tiivistetty
2009 69 59	----- muu ---- arvo enintään 18 €/100 kg netto: ---- -- jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia:
2009 69 71	----- tiivistetty
2009 69 79	----- muu
2009 69 90	----- muut -- omenamehu:
2009 79	-- muut: -- -- Brix-arvo suurempi kuin 67:
2009 79 11	---- arvo enintään 22 €/100 kg netto
2009 79 19	---- muu -- -- Brix-arvo suurempi kuin 20 mutta enintään 67:
2009 79 30	---- arvo suurempi kuin 18 €/100 kg netto, lisättyä sokeria sisältävä ---- muu:
2009 79 91	---- -- jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia
2009 79 93	---- -- jossa on lisättyä sokeria enintään 30 painoprosenttia
2009 79 99	---- -- jossa ei ole lisättyä sokeria
2009 80	-- muun hedelmän tai kasviksen mehu: -- -- Brix-arvo suurempi kuin 67: -- -- päärynämehu:
2009 80 11	---- arvo enintään 22 €/100 kg netto

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2009 80 19	— — — — muu — — — muu: — — — — arvo enintään 30 €/100 kg netto:
2009 80 34	— — — — trooppisista hedelmistä valmistettu
2009 80 35	— — — — muu — — — — muu:
2009 80 36	— — — — trooppisista hedelmistä valmistettu
2009 80 38	— — — — muut
2009 90	— sekamehu: — — Brix-arvo suurempi kuin 67: — — — omena- ja päärynämehusta valmistettu:
2009 90 11	— — — — arvo enintään 22 €/100 kg netto
2009 90 19	— — — — muu — — — muu:
2009 90 21	— — — — arvo enintään 30 €/100 kg netto
2009 90 29	— — — — muu
2106	Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet:
2106 90	— muut: — — lisättyä maku- tai väriainetta sisältävät sokerisiirapit:
2106 90 30	— — — isoglukoosisiirappi — — — muut:
2106 90 51	— — — — laktoosisiirappi
2106 90 55	— — — — glukoosi ja maltodekstriinisiirappi
2106 90 59	— — — — muut
2302	Leseet, lesejauhot ja muut viljan tai palkoviljan seulomisessa, jauhamisessa tai muussa käsittelyssä syntyneet jätetuotteet, myös pelleteiksi valmistetut:
2302 10	— maissista peräisin olevat:
2302 10 10	— — tärkkelyspitoisuus enintään 35 painoprosenttia
2302 10 90	— — muut

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2302 30	– vehnästä peräisin olevat:
2302 30 10	– – joiden tärkkelyspitoisuus on enintään 28 painoprosenttia ja joista se osuus, joka läpäisee seulan, jonka silmäkoko on 0,2 mm, on enintään 10 painoprosenttia, tai jos enemmän kuin 10 painoprosenttia läpäisee seulan, niin tämän osuuden tuhkapitoisuus on vähintään 1,5 prosenttia kuiva-aineen painosta
2302 30 90	– – muut
2302 40	– muusta viljasta peräisin olevat:
	– – riisistä peräisin olevat:
2302 40 02	– – – tärkkelyspitoisuus enintään 35 painoprosenttia
2302 40 08	– – – muut
	– – muut:
2302 40 10	– – – joiden tärkkelyspitoisuus on enintään 28 painoprosenttia ja joista se osuus, joka läpäisee seulan, jonka silmäkoko on 0,2 mm, on enintään 10 painoprosenttia, tai jos enemmän kuin 10 painoprosenttia läpäisee seulan, niin tämän osuuden tuhkapitoisuus on vähintään 1,5 prosenttia kuiva-aineen painosta
2302 40 90	– – – muut
2302 50 00	– palkoviljasta peräisin olevat
2303	Tärkkelyksenvalmistuksen jätetuotteet ja niiden kaltaiset jäteaineet, sokerijuurikasjätemassa, sokeriruokojäte ja muut sokerinvalmistuksen jätteet, rankki ja muut panimo- ja polttimojätteet, myös pelleteiksi valmistetut:
2303 10	– tärkkelyksenvalmistuksen jätetuotteet ja niiden kaltaiset jäteaineet:
	– – maissitärkkelyksen valmistuksessa syntyneet jätetuotteet (ei kuitenkaan tiivistetty maissinvaleluvesi), kuiva-aineen valkuaisainepitoisuus:
2303 10 11	– – – suurempi kuin 40 painoprosenttia
2303 10 19	– – – enintään 40 painoprosenttia
2303 20	– sokerijuurikasjätemassa, sokeriruokojäte ja muut sokerinvalmistuksen jätteet:
2303 20 90	– – muut
2303 30 00	– rankki ja muut panimo- ja polttimojätteet
2304 00 00	Öljykakut ja muut soijaöljyn erottamisessa syntyneet kiinteät jätetuotteet, myös jauhetut tai pelleteiksi valmistetut

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2305 00 00	Öljykakut ja muut maapähkinäöljyn erottamisessa syntyneet kiinteät jätetuotteet, myös jauhetut tai pelleteiksi valmistetut
2306	Öljykakut ja muut kasvirasvojen tai -öljyjen erottamisessa syntyneet kiinteät jätetuotteet, myös jauhetut tai pelleteiksi valmistetut, muut kuin nimikkeisiin 2304 ja 2305 kuuluvat, jotka ovat peräisin:
2306 10 00	– puuvillansiemenistä
2306 20 00	– pellavansiemenistä
2306 30 00	– auringonkukansiemenistä
	– rapsin- tai rypsinisiemenistä:
2306 41 00	– – niukasti erukahappoa sisältävistä rapsin- ja rypsinisiemenistä
2306 49 00	– – muut
2306 90	– muut:
2306 90 05	– – maissinalkioista
	– – muut:
	– – – öljykakut ja muut oliiviöljyn erottamisessa syntyneet jätetuotteet:
2306 90 11	– – – – joissa on enintään 3 painoprosenttia oliiviöljyä
2306 90 19	– – – – joissa on enemmän kuin 3 painoprosenttia oliiviöljyä
2306 90 90	– – – muut
2308 00	Muualle kuulumattomat kasviaineet ja kasviperäiset jätteet sekä kasviperäiset jätetuotteet ja sivutuotteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan, myös pelleteiksi valmistetut:
	– viinirypäleiden puristejäännös:
2308 00 11	– – kokonaisalkoholipitoisuus enintään 4,3 % mas ja kuiva-ainepitoisuus vähintään 40 painoprosenttia
2308 00 19	– – muu
2308 00 40	– tammenterhot ja hevuskastanjat; hedelmien (muiden kuin rypäleiden) puristejäännös
2308 00 90	– muut
2309	Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan:
2309 90	– muut:
2309 90 10	– – kala- tai merinisäkäsluimavesi

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2309 90 20	<p>-- tämän ryhmän 5 lisähuomautuksessa tarkoitetut tuotteet</p> <p>-- muut, myös esiseokset:</p> <p>-- -- -- joissa on tärkkelystä tai alanimikkeiden 1702 30 51–1702 30 99, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 glukoosia, glukoosisiirappia, maltodekstriiniä tai maltodekstriinisiirappia taikka joissa on maitotuotteita:</p> <p>-- -- -- joissa on tärkkelystä, glukoosia, glukoosisiirappia, maltodekstriiniä tai maltodekstriinisiirappia:</p> <p>-- -- -- -- joissa ei ole lainkaan tärkkelystä tai joissa sitä on enintään 10 painoprosenttia:</p>
2309 90 31	-- -- -- -- -- joissa ei ole lainkaan maitotuotteita tai joissa niitä on vähemmän kuin 10 painoprosenttia
2309 90 33	-- -- -- -- -- joissa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia
2309 90 35	-- -- -- -- -- joissa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 75 painoprosenttia
2309 90 39	-- -- -- -- -- joissa on maitotuotteita vähintään 75 painoprosenttia
	-- -- -- -- -- joissa on tärkkelystä enemmän kuin 10 painoprosenttia, mutta enintään 30 painoprosenttia:
2309 90 41	-- -- -- -- -- joissa ei ole lainkaan maitotuotteita tai joissa niitä on vähemmän kuin 10 painoprosenttia
2309 90 43	-- -- -- -- -- joissa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia
2309 90 49	-- -- -- -- -- joissa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia
	-- -- -- -- -- joissa on tärkkelystä enemmän kuin 30 painoprosenttia:
2309 90 51	-- -- -- -- -- joissa ei ole lainkaan maitotuotteita tai joissa niitä on vähemmän kuin 10 painoprosenttia
2309 90 53	-- -- -- -- -- joissa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia
2309 90 59	-- -- -- -- -- joissa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2309 90 70	— — — — joissa ei ole lainkaan tärkkelystä, glukoosia, glukoosisiirappia, maltodekstriiniä tai maltodekstriinisiirappia, mutta joissa on maitotuotteita — — — muut:
2309 90 91	— — — — lisättyä melassia sisältävä sokerijuurikasjättemassa — — — — muut:
2309 90 95	— — — — — joissa on koliinikloridia vähintään 49 painoprosenttia orgaanisessa tai epäorgaanisessa perusaineessa
2309 90 99	— — — — — muut
3301	Haihtuvat öljyt (terpeenittömät tai terpeenipitoiset); myös jähmeät (concretes) ja vahaa poistamalla saadut nesteet (absolutes); resinoidit; uutetut oleohartsit; haihtuvien öljyjen väkevöidyt rasva-, rasvaöljy- ja vahaliuokset tai niiden kaltaiset liuokset, kylmänä uuttamalla (enfleurage) tai maseroimalla saadut; terpeenipitoiset sivutuotteet, joita saadaan poistettaessa terpeenejä haihtuvista öljyistä; haihtuvien öljyjen vesitisleet ja -liuokset: — sitrushedelmistä saadut haihtuvat öljyt:
3301 12	— — appelsiiniöljy:
3301 12 10	— — — terpeeni poistamatta
3301 12 90	— — — terpeeni poistettu
3301 13	— — sitruunaöljy:
3301 13 10	— — — terpeeni poistamatta
3301 13 90	— — — terpeeni poistettu
3301 19	— — muut:
3301 19 20	— — — terpeeni poistamatta
3301 19 80	— — — terpeeni poistettu — muut kuin sitrushedelmistä saadut haihtuvat öljyt:
3301 24	— — piparminttuöljy (<i>Mentha piperita</i>):
3301 24 10	— — — terpeeni poistamatta
3301 24 90	— — — terpeeni poistettu
3301 25	— — muut minttuöljyt:
3301 25 10	— — — terpeeni poistamatta
3301 25 90	— — — terpeeni poistettu
3301 29	— — muut: — — — neilikasta, niaoulista ja ylang-ylangista saadut:
3301 29 11	— — — — terpeeni poistamatta

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
3301 29 31	– – – – terpeeni poistettu
	– – – – muista:
3301 29 41	– – – – terpeeni poistamatta
	– – – – terpeeni poistettu
3301 29 71	– – – – – pelargoniöljy (geraniumöljy); jasmiiniöljy; vetiveriaöljy
3301 29 79	– – – – – laventeliöljy ja lavandiiniöljy
3301 29 91	– – – – – muut
3301 30 00	– resinoidit
3302	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa; muut hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:
3302 10	– jollaisia käytetään elintarvike- tai juomateollisuudessa:
	– – jollaisia käytetään juomateollisuudessa:
3302 10 40	– – – muut
3302 10 90	– – jollaisia käytetään elintarviketeollisuudessa
3501	Kaseiini, kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset; kaseiiniliimat:
3501 90	– muut:
3501 90 10	– – kaseiiniliimat
3502	Albumiinit (myös kahden tai useamman heraproteiinin tiivisteet, joiden heraproteiinipitoisuus on suurempi kuin 80 prosenttia kuiva-aineen painosta), albuminaatit ja muut albumiinijohdannaiset:
	– muna-albumiini (ovalbumiini):
3502 11	– – kuivattu:
3502 11 10	– – – ihmisravinnoksi soveltumaton tai soveltumattomaksi tehtävä
3502 11 90	– – – muu
3502 19	– – muu:
3502 19 10	– – – ihmisravinnoksi soveltumattomat tai soveltumattomaksi tehtävät
3502 19 90	– – – muut

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
3502 20	– maitoalbumiini (laktalbumiini), myös kahden tai useamman heraproteiinin tiivisteet:
3502 20 10	– – ihmisravinnoksi soveltumaton tai soveltumattomaksi tehtävä
	– – muu:
3502 20 91	– – – kuivattu (esim, levyinä, suomuina, hiutaleina tai jauheena)
3502 20 99	– – – muu
3502 90	– muut:
	– – albumiinit, muut kuin muna-albumiini (ovalbumiini) ja maitoalbumiini (laktalbumiini):
3502 90 20	– – – ihmisravinnoksi soveltumattomat tai soveltumattomaksi tehtävät
3502 90 70	– – – muut
3502 90 90	– – albuminaatit ja muut albumiinijohdannaiset
3503 00	Gelatiini (myös suorakaiteen tai neliön muotoisina lehtisinä, myös pintakäsittelyinä tai värjättyinä) ja gelatiinijohdannaiset; kalanrakkoselvikkeet; muut eläinperäiset liimat, ei kuitenkaan nimikkeen 3501 kaseiiniliimat:
3503 00 10	– gelatiini ja gelatiinijohdannaiset
3503 00 80	– muut
3504 00 00	Peptonit ja niiden johdannaiset; muut proteiiniaineet ja niiden johdannaiset, muualle kuulumattomat; vuotajauhe, myös kromikäsittely
3505	Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys (esim. esihyytelöity tai esteröity tärkkelys); tärkkelykseen, dekstriiniin tai muuhun modifioituun tärkkelykseen perustuvat liimat ja liisterit:
3505 10	– dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys:
	– – muu modifioitu tärkkelys:
3505 10 50	– – – tärkkelys, esteröity tai eetteröity
4101	Nauta- ja hevoseläinten (myös puhvelien) raakavuodat ja -nahat (tuoreet tai suolatut, kuivatut, kalkitut, piklatut tai muulla tavalla säilötyt, mutta eivät parkitut, pergamenttinahaksi valmistetut tai enempää valmistetut), myös karvapeitteettömät tai halkaistut:
4101 20	– kokonaiset vuodat ja nahat, paino nahkaa kohti enintään 8 kg, jos nahka on ainoastaan kuivattu, enintään 10 kg, jos nahka on kuivasuolattu, ja enintään 16 kg, jos nahka on tuore, märkäsuolattu tai muulla tavalla säilötyt:
4101 20 10	– – tuoreet

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
4101 20 30	– – märkäsuolatut
4101 20 50	– – kuivatut tai kuivasuolatut
4101 20 90	– – muut
4101 50	– kokonaiset vuodat ja nahat, paino yli 16 kg:
4101 50 10	– – tuoreet
4101 50 30	– – märkäsuolatut
4101 50 50	– – kuivatut tai kuivasuolatut
4101 50 90	– – muut
4101 90 00	– muut, myös selkämät, puoliselkämät ja vatsanahat
4102	Lampaan ja karitsan raakanahat (tuoreet tai suolatut, kuivatut, kalkitut, piklatut tai muulla tavalla säilötyt, mutta eivät parkitut, pergamenttinahaksi valmistetut tai enempää valmistetut), myös villapeitteettömät tai halkaistut, muut kuin tämän ryhmän 1 huomautuksen c alakohdan mukaisesti tähän ryhmään kuulumattomat:
4102 10	– villapeitteiset:
4102 10 10	– – karitsan
4102 10 90	– – muut
	– villapeitteettömät:
4102 21 00	– – piklatut
4102 29 00	– – muut
4103	Muut raakavuodat ja -nahat (tuoreet tai suolatut, kuivatut, kalkitut, piklatut tai muulla tavalla säilötyt, mutta eivät parkitut, pergamenttinahaksi valmistetut tai enempää valmistetut), myös karvapeitteettömät tai halkaistut, muut kuin tämän ryhmän 1 huomautuksen c alakohdan mukaisesti tähän ryhmään kuulumattomat:
4103 20 00	– matelijoiden
4103 30 00	– sian
4103 90	– muut:
4103 90 10	– – vuohen tai vohlan
4103 90 90	– – muut
4301	Raa'at turkisinahat (myös päät, hännät, koivet ja muut osat tai leikkeet, jotka sopivat turkkurien käyttöön), muut kuin nimikkeen 4101, 4102 tai 4103 raa'at vuodat ja nahat:
4301 10 00	– minkinnahat, kokonaiset, myös jos niistä puuttuvat pää, häntä tai koivet

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
4301 30 00	– karitsannahoista seuraavat: astrakaani-, breitschwanz-, karakul-, persiaami- ja niiden kaltaisten karitsojen sekä intialaisen, kiinalaisen, mongolilaisen ja tiibetiläisen karitsan nahat, kokonaiset, myös jos niistä puuttuvat pää, häntä tai koivet
4301 60 00	– ketunnahat, kokonaiset, myös jos niistä puuttuvat pää, häntä tai koivet
4301 80	– muut turkisnahat, kokonaiset, myös jos niistä puuttuvat pää, häntä tai koivet:
4301 80 30	– – murmelinnahat
4301 80 50	– – luonnonvaraisten kissaeläinten nahat
4301 80 80	– – muut
4301 90 00	– päät, hännät, koivet ja muut osat tai leikkeet, jotka sopivat turkkurien käyttöön
5001 00 00	Kelaamiseen soveltuvat silkkikokongit
5002 00 00	Raakasilkki (kiertämätön)
5003 00 00	Silkkijätät (myös kelauskelvottomat kokongit, lankajätteet ja garnetoidut jätteet ja lumput)

▼B*LIITE III b***YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVIENTEN MAATALOUSPERÄISTEN
RAAKA-AINEIDEN OSALTA MONTENEGROLLE ANNETTAVAT
TARIFFIMYÖNNYTYKSET****(27 artiklan 2 kohdan b alakohta)**

Tässä liitteessä lueteltujen tuotteiden tullit alennetaan ja poistetaan kunkin tuotteen osalta esitetyn aikataulun mukaisesti

- tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tuontitulli alennetaan 80 prosenttiin tullista
- tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan ensimmäisen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 60 prosenttiin tullista
- tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan toisen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 40 prosenttiin tullista
- tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan kolmannen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 20 prosenttiin tullista
- tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan neljännen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 0 prosenttiin tullista

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0102	Elävät nautaeläimet:
0102 90	– muut:
	– – kotieläinlajit:
0102 90 05	– – – paino enintään 80 kg
	– – – paino suurempi kuin 80 kg, mutta enintään 160 kg:
0102 90 21	– – – – teuraseläimet
0102 90 29	– – – – muut
	– – – paino suurempi kuin 160 kg, mutta enintään 300 kg:
0102 90 41	– – – – teuraseläimet
0102 90 49	– – – – muut
	– – – paino suurempi kuin 300 kg:
	– – – – hiehot (naaraspuoliset nautaeläimet, jotka eivät ole koskaan poikineet):
0102 90 51	– – – – – teuraseläimet
0102 90 59	– – – – – muut
	– – – – lehmät:
0102 90 61	– – – – – teuraseläimet

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0102 90 69	— — — — muut
	— — — — muut:
0102 90 71	— — — — teuraseläimet
0102 90 79	— — — — muut
0102 90 90	— — muut
0103	Elävät siat:
	— muut:
0103 91	— — paino pienempi kuin 50 kg:
0103 91 10	— — — kotieläinlajit
0103 91 90	— — — muut
0103 92	— — paino vähintään 50 kg:
	— — — kotieläinlajit:
0103 92 11	— — — — emakot, jotka ovat porsineet vähintään kerran, paino vähintään 160 kg
0103 92 19	— — — — muut
0103 92 90	— — — muut
0105	Elävä siipikarja eli kanat, ankat, hanhet, kalkkunat ja helmikanat:
	— paino enintään 185 g:
0105 11	— — kanat:
	— — — naaraspuoliset kananpojat kantavanhemmiksi tai vanhemmiksi:
0105 11 19	— — — — muut
	— — — muut:
0105 11 99	— — — — muut
	— muut:
0105 94 00	— — kanat
0105 99	— — muut:
0105 99 10	— — — ankat
0105 99 20	— — — hanhet
0105 99 30	— — — kalkkunat
0105 99 50	— — — helmikanat

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0203	Sianliha, tuore, jäädytetty tai jäädytetty:
	– tuore tai jäädytetty:
0203 11	– – ruhot ja puoliruhot:
0203 11 10	– – – kesyä sikaa
0203 11 90	– – – muuta
0203 12	– – kinkku, lapa ja niiden palat, luulliset:
	– – – kesyä sikaa:
0203 12 11	– – – – kinkku ja sen palat
0203 12 19	– – – – lapa ja sen palat
0203 12 90	– – – muuta
0203 19	– – muut:
	– – – kesyä sikaa:
0203 19 11	– – – – etuosa ja sen palat
0203 19 13	– – – – selkä ja sen palat, luulliset
0203 19 15	– – – – kylki ja kuve (lihaskudosta sisältävä silava) sekä niiden palat
	– – – – muut:
0203 19 55	– – – – luuttomat
0203 19 59	– – – – muut
0203 19 90	– – – muuta
	– jäädytetty:
0203 21	– – ruhot ja puoliruhot:
0203 21 10	– – – kesyä sikaa
0203 21 90	– – – muuta
0203 22	– – kinkku, lapa ja niiden palat, luulliset:
	– – – kesyä sikaa:
0203 22 11	– – – – kinkku ja sen palat
0203 22 19	– – – – lapa ja sen palat
0203 22 90	– – – muuta
0203 29	– – muu:
	– – – kesyä sikaa:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0203 29 11	— — — — etuosa ja sen palat
0203 29 13	— — — — selkä ja sen palat, luulliset
0203 29 15	— — — — kylki ja kuve (lihaskudosta sisältävä silava) sekä niiden palat
	— — — — muu:
0203 29 55	— — — — — luuton
0203 29 59	— — — — — muut
0203 29 90	— — — — muuta
0207	Nimikkeen 0105 siipikarjan liha ja muut syötävät osat, tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt:
	— kalkkunaa:
0207 24	— — paloittelematon, tuore tai jäädytetty:
0207 24 10	— — — kynittyinä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 80-prosenttista kalkkunaa)
0207 24 90	— — — kynittyinä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 73-prosenttista kalkkunaa), tai muussa muodossa
0207 25	— — paloittelematon, jäädytetty:
0207 25 10	— — — kynittyinä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 80-prosenttista kalkkunaa)
0207 25 90	— — — kynittyinä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 73-prosenttista kalkkunaa), tai muussa muodossa
0207 26	— — paloiteltu liha ja muut eläimenosat, tuoreet tai jäädytetyt:
	— — — palat:
0207 26 10	— — — — luuttomat
	— — — — luulliset:
0207 26 20	— — — — — puolikkaat ja neljännekset
0207 26 30	— — — — — kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä
0207 26 40	— — — — — selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet
0207 26 50	— — — — — rinta ja sen palat
	— — — — — koipi-reisipalat ja niiden palat:
0207 26 60	— — — — — koivet ja niiden palat

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0207 26 70	— — — — — muut
0207 26 80	— — — — — muut
	— — — muut eläimenosat:
0207 26 91	— — — — maksa
0207 26 99	— — — — muut
0207 27	— — paloiteltu liha ja muut eläimenosat, jäädytetyt:
	— — — palat:
0207 27 10	— — — — luuttomat
	— — — — luulliset:
0207 27 20	— — — — puolikkaat ja neljännekset
0207 27 30	— — — — kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä
0207 27 40	— — — — selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet
0207 27 50	— — — — rinta ja sen palat
	— — — — koipi-reisipalat ja niiden palat:
0207 27 60	— — — — — koivet ja niiden palat
0207 27 70	— — — — — muut
0207 27 80	— — — — — muut
	— — — muut eläimenosat:
0207 27 91	— — — — maksa
0207 27 99	— — — — muut
	— ankkaa, hanhea tai helmikanaa:
0207 32	— — paloittelematon, tuore tai jäädytetty:
	— — — ankkaa:
0207 32 11	— — — kynittynä, veret laskettuna, puhdistamattomana tai suolistettuna, päineen ja koipineen (ns. 85-prosenttista ankkaa)
0207 32 15	— — — kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 70-prosenttista ankkaa)
0207 32 19	— — — — kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 63-prosenttista ankkaa), tai muussa muodossa
	— — — hanhea:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0207 32 51	— — — — kynittynä, veret laskettuna, puhdistamattomana, päineen ja koipineen (ns. 82-prosenttista hanhea)
0207 32 59	— — — — kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, sydämen ja kivipiiran kanssa tai ilman (ns. 75-prosenttista hanhea), tai muussa muodossa
0207 32 90	— — — helmikanaa
0207 33	— — paloitlematon, jäädytetty: — — — ankkaa:
0207 33 11	— — — — kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 70-prosenttista ankkaa)
0207 33 19	— — — — kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 63-prosenttista ankkaa), tai muussa muodossa — — — hanhea:
0207 33 51	— — — — kynittynä, veret laskettuna, puhdistamattomana, päineen ja koipineen (ns. 82-prosenttista hanhea)
0207 33 59	— — — — kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, sydämen ja kivipiiran kanssa tai ilman (ns. 75-prosenttista hanhea), tai muussa muodossa
0207 33 90	— — — helmikanaa
0207 34	— — rasvainen maksa ("foie gras"), tuore tai jäädytetty:
0207 34 10	— — — hanhea
0207 34 90	— — — ankkaa
0207 35	— — muu, tuore tai jäädytetty: — — — palat: — — — — luuttomat:
0207 35 11	— — — — — hanhea
0207 35 15	— — — — — ankkaa tai helmikanaa — — — — — luulliset: — — — — — puolikkaat ja neljännekset:
0207 35 21	— — — — — ankkaa
0207 35 23	— — — — — hanhea
0207 35 25	— — — — — helmikanaa

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0207 35 31	----- kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä
0207 35 41	----- selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet ----- rinta ja sen palat:
0207 35 51	----- hanhea
0207 35 53	----- ankkaa tai helmikanaa ----- koipi-reisipalat ja niiden palat:
0207 35 61	----- hanhea
0207 35 63	----- ankkaa tai helmikanaa
0207 35 71	----- puhdistettua hanhea tai ankkaa
0207 35 79	----- muut ----- muut eläimenosat:
0207 35 91	----- maksa, muu kuin rasvainen maksa ("foie gras")
0207 35 99	----- muut
0207 36	-- muut, jäädytetyt: --- palat: ---- luuttomat:
0207 36 11	----- hanhea
0207 36 15	----- ankkaa tai helmikanaa ----- luulliset: ----- puolikkaat ja neljännekset:
0207 36 21	----- ankkaa
0207 36 23	----- hanhea
0207 36 25	----- helmikanaa
0207 36 31	----- kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä
0207 36 41	----- selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet ----- rinta ja sen palat:
0207 36 51	----- hanhea
0207 36 53	----- ankkaa tai helmikanaa ----- koipi-reisipalat ja niiden palat:
0207 36 61	----- hanhea
0207 36 63	----- ankkaa tai helmikanaa
0207 36 71	----- puhdistettua hanhea tai ankkaa

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0207 36 79	— — — — — muut — — — — muut eläimenosat: — — — — maksa:
0207 36 81	— — — — — hanhen rasvainen maksa ("foie gras")
0207 36 85	— — — — — ankan rasvainen maksa ("foie gras")
0207 36 89	— — — — — muu
0207 36 90	— — — — — muut
0209 00	Siansilava vailla lihaskudosta, sianrasva sekä siipikarjanrasva, sulattamattomat tai muutoin erottamattomat, tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt, suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut: — siansilava:
0209 00 11	— — tuore, jäädytetty, jäädytetty, suolattu tai suolavedessä
0209 00 19	— — kuivattu tai savustettu
0209 00 30	— sianrasva, muu kuin alanimikkeeseen 0209 00 11 tai 0209 00 19 kuuluva
0209 00 90	— siipikarjanrasva
0404	Hera, myös tiivistetty tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä; muualle kuulumattomat maidon luonnollisista aineosista koostuvat tuotteet, myös sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät:
0404 10	— hera ja modifioitu hera, myös tiivistetty tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä: — — jauheena, rakeina tai muussa kiinteässä muodossa: — — — lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön, proteiinipitoisuus (typpipitoisuus: × 6,38): — — — — enintään 15 painoprosenttia ja rasvapitoisuus:
0404 10 02	— — — — — enintään 1,5 painoprosenttia
0404 10 04	— — — — — suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0404 10 06	— — — — — suurempi kuin 27 painoprosenttia — — — — suurempi kuin 15 painoprosenttia ja rasvapitoisuus:
0404 10 12	— — — — — enintään 1,5 painoprosenttia
0404 10 14	— — — — — suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0404 10 16	<p>— — — — suurempi kuin 27 painoprosenttia</p> <p>— — — muu, proteiinipitoisuus (typpipitoisuus × 6,38):</p> <p>— — — — enintään 15 painoprosenttia ja rasvapitoisuus:</p>
0404 10 26	— — — — enintään 1,5 painoprosenttia
0404 10 28	— — — — suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0404 10 32	<p>— — — — suurempi kuin 27 painoprosenttia</p> <p>— — — — suurempi kuin 15 painoprosenttia ja rasvapitoisuus:</p>
0404 10 34	— — — — enintään 1,5 painoprosenttia
0404 10 36	— — — — suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0404 10 38	<p>— — — — suurempi kuin 27 painoprosenttia</p> <p>— — muu:</p> <p>— — — lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön, proteiinipitoisuus (typpipitoisuus: × 6,38):</p> <p>— — — — enintään 15 painoprosenttia ja rasvapitoisuus:</p>
0404 10 48	— — — — enintään 1,5 painoprosenttia
0404 10 52	— — — — suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0404 10 54	<p>— — — — suurempi kuin 27 painoprosenttia</p> <p>— — — — suurempi kuin 15 painoprosenttia ja rasvapitoisuus:</p>
0404 10 56	— — — — enintään 1,5 painoprosenttia
0404 10 58	— — — — suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0404 10 62	<p>— — — — suurempi kuin 27 painoprosenttia</p> <p>— — — muu, proteiinipitoisuus (typpipitoisuus × 6,38):</p> <p>— — — — enintään 15 painoprosenttia ja rasvapitoisuus:</p>
0404 10 72	— — — — enintään 1,5 painoprosenttia
0404 10 74	— — — — suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0404 10 76	– – – – – suurempi kuin 27 painoprosenttia – – – – – suurempi kuin 15 painoprosenttia ja rasvapitoisuus:
0404 10 78	– – – – – enintään 1,5 painoprosenttia
0404 10 82	– – – – – suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0404 10 84	– – – – – suurempi kuin 27 painoprosenttia
0404 90	– muu: – – lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön, rasvapitoisuus:
0404 90 21	– – – enintään 1,5 painoprosenttia
0404 90 23	– – – suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0404 90 29	– – – suurempi kuin 27 painoprosenttia – – muu, rasvapitoisuus:
0404 90 81	– – – enintään 1,5 painoprosenttia
0404 90 83	– – – suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0404 90 89	– – – suurempi kuin 27 painoprosenttia
0407 00	Kuorelliset linnunmunat, tuoreet, säilötyt tai keitetyt: – siipikarjan munat:
0407 00 30	– – muut
0407 00 90	– muut
0408	Kuorettomat linnunmunat ja munankeltuainen, tuoreet, kuivatut, höyryssä tai vedessä keitetyt, muotoillut, jäädytetyt tai muulla tavalla säilötyt, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: – munankeltuainen:
0408 11	– – kuivattu:
0408 11 80	– – – muu
0408 19	– – muu: – – – muu:
0408 19 81	– – – – nestemäinen
0408 19 89	– – – – muu, myös jäädytetty – muut:
0408 91	– – kuivattu:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0408 91 80	— — — muut
0408 99	— — muut:
0408 99 80	— — — muut
0602	Muut elävät kasvit (myös niiden juuret), pistokkaat ja varttamisoksat; sienirihmasto:
0602 10	— juurruttamattomat pistokkaat ja varttamisoksat:
0602 10 90	— — muut
0602 20	— puut ja pensaat, myös varttetut, joiden hedelmät tai pähkinät ovat syötäviä:
0602 20 10	— — viiniköynnökset, varttetut tai juurutetut
0602 30 00	— rhododendronit ja atsaleat, myös oksastetut
0602 40	— ruusut, myös varttetut:
0602 40 10	— — silmuttamattomat ja varttamattomat
0602 40 90	— — silmutetut tai varttetut
0602 90	— muut:
0602 90 30	— — kasvikset ja mansikat
	— — muut:
	— — — avomaankasvit:
	— — — — puut ja pensaat:
0602 90 41	— — — — — metsäpuut
	— — — — — muut:
0602 90 45	— — — — — juurutetut pistokkaat ja nuoret taimet
0602 90 49	— — — — — muut
	— — — — muut avomaankasvit:
0602 90 51	— — — — — monivuotiset kasvit
0602 90 59	— — — — — muut
	— — — huonekasvit:
0602 90 70	— — — — juurutetut pistokkaat ja nuoret taimet, ei kuitenkaan kaktukset
	— — — — muut:
0602 90 91	— — — — kukkivat huonekasvit nupullisina tai kukkivina, ei kuitenkaan kaktukset
0602 90 99	— — — — — muut

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0603	Leikkokukat ja kukannuput, jollaiset soveltuvat kukkakimppuihin tai koristetarkoituksiin, tuoreet, kuivatut, värjättyt, valkaistut, kyllästetyt tai muulla tavalla valmistetut:
	– tuoreet:
0603 11 00	– – ruusut
0603 12 00	– – neilikat
0603 13 00	– – orkideat
0603 14 00	– – krysanteemit
0603 19	– – muut:
0603 19 10	– – – gladiolukset
0603 19 90	– – – muut
0603 90 00	– muut
0703	Tuoreet tai jäädytetyt kepa-, salotti-, valko- ja purjosipulit sekä muut Allium-sukuiset kasvikset:
0703 10	– kepasipuli ja salottisipuli:
	– – kepasipuli:
0703 10 11	– – – istukassipulit
0703 10 19	– – – muut
0703 10 90	– – salottisipuli
0703 20 00	– valkosipuli
0703 90 00	– purjosipuli ja muut Allium-sukuiset kasvikset
0704	Tuore tai jäädytetty keräkaali, kukkakaali, kyssäkaali ja lehtikaali sekä niiden kaltainen Brassica-sukuinen syötävä kaali:
0704 90	– muut:
0704 90 90	– – muut
0705	Tuoreet tai jäädytetyt salaattit (<i>Lactuca sativa</i>) sekä sikurit ja endiivit (<i>Cichorium spp.</i>):
	– salaattit (<i>Lactuca sativa</i>):
0705 11 00	– – keräsalaatti
0705 19 00	– – muut
	– sikurit ja endiivit:
0705 21 00	– – salaattisikuri eli suppusikuri (<i>Cichorium intybus</i> var. <i>foliosum</i>)
0705 29 00	– – muut

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0706	Tuoreet tai jäädytetyt porkkanat, nauriit, punajuuret, kaurajuuret, mukulasellerit, retiisit ja retikat sekä niiden kaltaiset syötävät juuret:
0706 10 00	– porkkanat ja nauriit
0706 90	– muut:
0706 90 10	– – mukulasellerit
0706 90 30	– – piparjuuret (<i>Cochlearia armoracia</i>)
0706 90 90	– – muut
0708	Tuoreet tai jäädytetyt palkokasvit, myös silvityt:
0708 10 00	– herneet (<i>Pisum sativum</i>)
0708 20 00	– pavut (<i>Vigna</i> spp ja <i>Phaseolus</i> spp.)
0708 90 00	– muut palkokasvit
0709	Muut tuoreet tai jäädytetyt kasvikset:
0709 20 00	– parsat
0709 30 00	– munakoisot
0709 40 00	– ruoti- eli lehtiselleri
	– sienet ja multasienet (tryffelit):
0709 51 00	– – <i>Agaricus</i> -sukuiset sienet
0709 59	– – muut:
0709 59 10	– – – kanttarellit
0709 59 30	– – – tatit
0709 59 50	– – – multasienet (tryffelit)
0709 59 90	– – – muut
0709 90	– muut:
0709 90 10	– – salaattikasvit, muut kuin salaattit (<i>Lactuca sativa</i>) sekä sikurit ja endiivit (<i>Cichorium</i> spp.)
0709 90 20	– – lehtijuurikkaat (mangoldit) ja kardonit
	– – oliivit:
0709 90 31	– – – muuhun käyttöön kuin öljyn valmistukseen tarkoitettut
0709 90 39	– – – muut
0709 90 40	– – kaprikset
0709 90 50	– – fenkoli
0709 90 60	– – sokerimaissi

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0709 90 70	– – kesäkurpitsat
0709 90 80	– – latva-artisokat
0709 90 90	– – muut
0710	Jäädetyt kasvikset (myös höyryssä tai vedessä keitetyt):
0710 10 00	– perunat
	– palkokasvit, myös silvityt:
0710 21 00	– – herneet (<i>Pisum sativum</i>)
0710 22 00	– – pavut (<i>Vigna spp</i> ja <i>Phaseolus spp.</i>)
0710 29 00	– – muut
0710 30 00	– pinaatti, uudenseelanninpinaatti ja tarhamaltsa
0710 80	– muut kasvikset:
0710 80 10	– – oliivit
	– – <i>Capsicum</i> - tai <i>Pimenta</i> -sukuiset hedelmät:
0710 80 51	– – – makeat ja miedot paprikat
0710 80 59	– – – muuta
	– – sienet:
0710 80 61	– – – <i>Agaricus spp.</i>
0710 80 69	– – – muut
0710 80 70	– – tomaatit
0710 80 80	– – latva-artisokat
0710 80 85	– – parsat
0710 80 95	– – muut
0710 90 00	– kasvissekoitukset
0711	Kasvikset, väliaikaisesti (esim. rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa) säilöttyinä, mutta siinä tilassa välit- tömään kulutukseen soveltumattomina:
0711 20	– oliivit:
0711 20 10	– – muuhun käyttöön kuin öljyn valmistukseen tarkoitetut
0711 20 90	– – muu
0711 40 00	– kurkut
	– sienet ja mult sienet (tryffelit):

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0711 51 00	– – <i>Agaricus</i> -sukuiset sienet
0711 59 00	– – muut
0711 90	– muut kasvikset; kasvissekoitukset:
	– – kasvikset:
0711 90 10	– – – <i>Capsicum</i> - tai <i>Pimenta</i> -sukuiset hedelmät, ei kuitenkaan makeat ja miedot paprikat
0711 90 50	– – – kepasipulit
0711 90 80	– – – muut
0711 90 90	– – kasvissekoitukset
0712	Kuivatut kasvikset, myös paloitetut, viipaloitett, rouhitut tai jauhetut, mutta ei enempää valmistett:
0712 20 00	– kepasipulit
	– sienet, puunkorvat (<i>Auricularia</i> spp.), poimuhuhtykät (<i>Tremella</i> spp.) ja multa-sienet (tryffelit):
0712 31 00	– – <i>Agaricus</i> -sukuiset sienet
0712 32 00	– – puunkorvat (<i>Auricularia</i> spp.)
0712 33 00	– – poimuhuhtykät (<i>Tremella</i> spp.)
0712 39 00	– – muut
0712 90	– muut kasvikset; kasvissekoitukset:
0712 90 05	– – perunat, myös paloitetut tai viipaloitett, mutta ei enempää valmistett
	– – sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>):
0712 90 19	– – – muut
0712 90 30	– – tomaatit
0712 90 50	– – porkkanat
0712 90 90	– – muut
0713	Kuivattu, silvitty palkovilja, myös kalvoton tai halkaistu:
0713 10	– herneet (<i>Pisum sativum</i>):
0713 10 90	– – muut
0713 20 00	– kahviherneet (garbanzot)
	– pavut (<i>Vigna</i> spp ja <i>Phaseolus</i> spp.):
0713 31 00	– – <i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper tai <i>Vigna radiata</i> (L.) Wilczek -lajin pavut
0713 32 00	– – adsukupavut (<i>Phaseolus</i> tai <i>Vigna angularis</i>)

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0803 00	Tuoreet tai kuivatut banaanit, myös jauhobanaanit:
	– tuoreet:
0803 00 11	– – jauhobanaanit
0803 00 19	– – muut
0803 00 90	– kuivatut
0804	Tuoreet tai kuivatut taatelit, viikunat, ananakset, avokadot, guavat, mangot ja mangostanit:
0804 20	– viikunat:
0804 20 10	– – tuoreet
0804 20 90	– – kuivatut
0805	Tuoreet tai kuivatut sitrushedelmät:
0805 10	– appelsiinit:
0805 10 20	– – makeat appelsiinit, tuoreet:
0805 10 80	– – muut
0805 40 00	– greipit ja pomelot
0805 50	– sitruunat (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>) ja limetit (<i>Citrus aurantifolia</i> , <i>Citrus latifolia</i>):
0805 50 10	– – sitruunat (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>)
0805 50 90	– – limetit (<i>Citrus aurantifolia</i> , <i>Citrus latifolia</i>)
0805 90 00	– muuta
0807	Tuoreet melonit (myös vesimelonit) ja papaijat:
	– Melonit (myös vesimelonit):
0807 19 00	– – muut
0807 20 00	– papaijat
0810	Muut tuoreet hedelmät:
0810 40	– karpalot, puolukat, mustikat ja muut <i>Vaccinium</i> -suvun hedelmät:
0810 40 10	– – puolukat (<i>Vaccinium vitis-idaea</i> -lajin hedelmät)
0810 40 30	– – mustikat (<i>Vaccinium myrtillus</i> -lajin hedelmät)
0810 40 50	– – pensaskarpalot ja pensasmustikat (<i>Vaccinium macrocarpon</i> ja <i>Vaccinium corymbosum</i> -lajin hedelmät)
0810 40 90	– – muut

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0811	Jäädetyt hedelmät ja pähkinät, keittämättömät tai vedessä tai höyryssä keitetyt, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät:
0811 10	– mansikat: – – lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät:
0811 10 11	– – – sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia
0811 10 19	– – – muut
0811 10 90	– – muut
0811 20	– vadelmat, karhunvatukat, mulperinmarjat, loganinmarjat, musta-, valko- ja punaherukat sekä karviaiset: – – lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät:
0811 20 11	– – – sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia
0811 20 19	– – – muut – – muut:
0811 20 31	– – – vadelmat
0811 20 39	– – – mustaherukat
0811 20 51	– – – punaherukat
0811 20 59	– – – karhunvatukat tai mulperinmarjat
0811 20 90	– – – muut
0811 90	– muut: – – muut: – – – kirsikat:
0811 90 75	– – – – hapankirsikat (<i>Prunus cerasus</i>)
0811 90 80	– – – – muut
0811 90 95	– – – muut:
ex 0811 90 95	– – – – aprikoosit
ex 0811 90 95	– – – – persikat
ex 0811 90 95	– – – – muut
0812	Hedelmät ja pähkinät, väliaikaisesti (esim. rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa) säilöttyinä, mutta siinä tilassa välittömään kulutukseen soveltumattomina:
0812 10 00	– kirsikat
0812 90	– muut:

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0812 90 10	– – aprikoosit
0812 90 20	– – appelsiinit
0812 90 30	– – papaijat
0812 90 40	– – mustikat (<i>Vaccinium myrtillus</i> -lajin hedelmät)
0812 90 98	– – muut:
ex 0812 90 98	– – – karhunvatukat
ex 0812 90 98	– – – vadelmat
ex 0812 90 98	– – – muut
0813	Kuivatut hedelmät, nimikkeisiin 0801-0806 kuulumattomat; tämän ryhmän pähkinöiden ja/tai kuivattujen hedelmien sekoitukset:
0813 10 00	– aprikoosit
0813 20 00	– luumut
0813 30 00	– omenat
0813 40	– muut hedelmät:
0813 40 10	– – persikat, myös nektariinit
0813 40 30	– – päärynät
0901	Kahvi, myös paahdettu tai kofeiiniton; kahvinkuoret ja -kalvot; kahvinkorvikkeet, joissa on kahvia, sen määrästä riippumatta:
	– paahdettu kahvi:
0901 21 00	– – kofeiinipitoinen
0901 22 00	– – kofeiiniton
0901 90	– muut:
0901 90 10	– – kahvinkuoret ja -kalvot
0901 90 90	– – kahvia sisältävät kahvinkorvikkeet
1101 00	Hienot vehnäjauhot sekä vehnän ja rukiin sekajauhot:
	– hienot vehnäjauhot:
1101 00 11	– – makaroni- eli durumvehnää
1101 00 15	– – tavallista vehnää ja spelttivehnää
1101 00 90	– vehnän ja rukiin sekajauhot
1501 00	Sianrasva, myös sianihra (laardi) ja siipikarjanrasva, muut kuin nimikkeeseen 0209 tai 1503 kuuluvat:
1501 00 90	– siipikarjanrasva

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1603 00	Lihasta, kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista saadut uutteen ja mehut:
1603 00 10	– tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg
1603 00 80	– muut
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi (levuloosi), jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri:
1702 90	– muut, myös inverttisokeri ja muut sokeri -ja sokerisiirapit, joissa on fruktoosia 50 prosenttia kuivapainosta:
1702 90 60	– – keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna
2001	Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt kasvikset, hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat:
2001 10 00	– kurkut
2001 90	– muut:
2001 90 10	– – mango-chutney
2001 90 20	– – <i>Capsicum</i> -sukuiset hedelmät, muut kuin makeat ja miedot paprikat
2001 90 50	– – sienet
2001 90 65	– – oliivit
2001 90 70	– – makeat ja miedot paprikat
2001 90 91	– – trooppiset hedelmät ja trooppiset pähkinät
2001 90 93	– – kepasipulit
2001 90 99	– – muut
2002	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt tomaatit:
2002 10	– kokonaiset tai paloittelut tomaatit:
2002 10 10	– – kuoritut
2002 10 90	– – muut
2002 90	– muut:
	– – kuiva-ainepitoisuus pienempi kuin 12 painoprosenttia:
2002 90 11	– – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg
2002 90 19	– – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
	– – kuiva-ainepitoisuus vähintään 12 painoprosenttia, mutta enintään 30 painoprosenttia:
2002 90 31	– – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg
2002 90 39	– – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg
	– – kuiva-ainepitoisuus suurempi kuin 30 painoprosenttia:
2002 90 91	– – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg
2002 90 99	– – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg
2003	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt sienet ja multasienet (tryffelit):
2003 10	- <i>Agaricus</i> -sukuiset sienet:
2003 10 20	– – väliaikaisesti säilötyt, täysin kypsennetyt
2003 10 30	– – muut
2003 20 00	– multasienet (tryffelit)
2003 90 00	– muut
2004	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädytetyt, muut kuin nimikkeen 2006 tuotteet:
2004 10	– perunat:
2004 10 10	– – kypsennetyt, mutta muuten valmistamattomat
	– – muut:
2004 10 99	– – – muut
2004 90	– muut kasvikset sekä kasvissekoitukset:
2004 90 30	– – hapankaali, kaprikset ja oliivit
2004 90 50	– – herneet (<i>Pisum sativum</i>) ja vihreät pavut
	– – muut, myös sekavalmistet:
2004 90 91	– – – kepasipulit, kypsennetyt, mutta muuten valmistamattomat
2004 90 98	– – – muut
2005	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädyttämättömät, muut kuin nimikkeen 2006 tuotteet:
2005 10 00	– homogenoidut kasvikset
2005 20	– perunat:
	– – muut:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2005 20 20	— — — ohuina viipaleina, rasvassa kiehausetut, myös suolatut tai maustetut, ilmanpitiävissä pakkauksissa, siinä tilassa välittömään kulutukseen soveltuvat
2005 20 80	— — — muut
2005 40 00	— herneet (<i>Pisum sativum</i>) — pavut (<i>Vigna spp</i> ja <i>Phaseolus spp.</i>):
2005 51 00	— — silvityt pavut
2005 59 00	— — muut
2005 60 00	— parsa
2005 70	— oliivit:
2005 70 10	— — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 5 kg
2005 70 90	— — muut — muut kasvikset sekä kasvissekoitukset:
2005 91 00	— — bambunidut
2005 99	— — muut:
2005 99 10	— — — <i>Capsicum</i> -sukuiset hedelmät, muut kuin makeat ja miedot paprikat
2005 99 20	— — — kaprikset
2005 99 30	— — — latva-artisokat
2005 99 40	— — — porkkanat
2005 99 50	— — — kasvissekoitukset
2005 99 60	— — — hapankaali
2005 99 90	— — — muut
2006 00	Sokerilla säilötyt (valellut, lasitetut tai kandeeratut) kasvikset, hedelmät, pähkinät, hedelmänkuoret ja muut kasvinosat:
2006 00 10	— inkivääri — muut: — — sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia:
2006 00 31	— — — kirsikat
2006 00 35	— — — trooppiset hedelmät ja trooppiset pähkinät
2006 00 38	— — — muut — — muut:
2006 00 91	— — — trooppiset hedelmät ja trooppiset pähkinät

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2006 00 99	— — — muut
2007	Keittämällä valmistetut hillot, hedelmähytyelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinänsoseet sekä hedelmä- ja pähkinäpastat, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät:
2007 10	— homogenoidut valmisteet:
2007 10 10	— — sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia — — muut:
2007 10 91	— — — trooppisista hedelmistä valmistetut
2007 10 99	— — — muut — muut:
2007 91	— — sitrushedelmistä valmistetut:
2007 91 10	— — — sokeripitoisuus suurempi kuin 30 painoprosenttia
2007 91 30	— — — sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia, mutta enintään 30 painoprosenttia
2007 91 90	— — — muut
2007 99	— — muut: — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 30 painoprosenttia:
2007 99 10	— — — — luumusose ja -pasta, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 100 kg, teolliseen valmistukseen tarkoitettut
2007 99 20	— — — — kastanjasose ja -pasta — — — — muut:
2007 99 31	— — — — kirsikoista valmistetut
2007 99 33	— — — — mansikoista valmistetut
2007 99 35	— — — — vadelmista valmistetut
2007 99 39	— — — — muut — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia, mutta enintään 30 painoprosenttia:
2007 99 55	— — — — omenasose ja -hilloke
2007 99 57	— — — — muut — — — muut:
2007 99 91	— — — — omenasose ja -hilloke
2007 99 93	— — — — trooppisista hedelmistä ja trooppisista pähkinöistä valmistetut

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2008	Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat, myös lisättyä sokeria, muuta makeutusainetta tai alkoholia sisältävät, muualle kuulumattomat: – pähkinät, maapähkinät ja muut siemenet, myös näiden sekoitukset:
2008 11	– – maapähkinät: – – – muut, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino: – – – – suurempi kuin 1 kg:
2008 11 92	– – – – – paahdetut
2008 11 94	– – – – – muut – – – – – enintään 1 kg:
2008 11 96	– – – – – paahdetut
2008 11 98	– – – – – muut
2008 19	– – muut, myös sekavalmisteet: – – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg:
2008 19 11	– – – – trooppiset pähkinät; sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä – – – – muut:
2008 19 13	– – – – – paahdetut mantelit ja pistaasipähkinät – – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg:
2008 19 91	– – – – trooppiset pähkinät; sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä – – – – muut: – – – – – paahdetut pähkinät:
2008 19 93	– – – – – mantelit ja pistaasipähkinät
2008 19 95	– – – – – muut
2008 19 99	– – – – – muut
2008 20	– ananakset: – – lisättyä alkoholia sisältävät: – – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg:
2008 20 11	– – – – sokeripitoisuus suurempi kuin 17 painoprosenttia

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2008 20 19	<p>— — — — muut</p> <p>— — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg:</p>
2008 20 31	— — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 19 painoprosenttia
2008 20 39	<p>— — — — muut</p> <p>— — lisättyä alkoholia sisältämättömät:</p> <p>— — — lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg:</p>
2008 20 51	— — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 17 painoprosenttia
2008 20 59	<p>— — — — muut</p> <p>— — — lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg:</p>
2008 20 71	— — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 19 painoprosenttia
2008 20 79	— — — — muut
2008 20 90	— — — lisättyä sokeria sisältämättömät
2008 30	<p>— sitrushedelmät:</p> <p>— — lisättyä alkoholia sisältävät:</p> <p>— — — sokeripitoisuus suurempi kuin 9 painoprosenttia:</p>
2008 30 11	— — — — todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 30 19	<p>— — — — muut</p> <p>— — — muut:</p>
2008 30 31	— — — — todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 30 39	<p>— — — — muut</p> <p>— — lisättyä alkoholia sisältämättömät:</p> <p>— — — lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg:</p>
2008 30 51	— — — — greipit ja pomelot lohkoina
2008 30 55	— — — — mandariinit (myös tangeriinit ja satsumat); klementiinit, wilkingit ja muut niiden kaltaiset sitrushedelmähybridit
2008 30 59	<p>— — — — muut</p> <p>— — — lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1kg:</p>

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2008 30 71	— — — — greipit ja pomelot lohkoina
2008 30 75	— — — — mandariinit (myös tangeriinit ja satumat); klementiinit, wilkingit ja muut niiden kaltaiset sitrushedelmähybridit
2008 30 79	— — — — muut
2008 30 90	— — — lisättyä sokeria sisältämättömät
2008 40	— päärynät: — — lisättyä alkoholia sisältävät: — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg: — — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia:
2008 40 11	— — — — — todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 40 19	— — — — — muut — — — — — muut:
2008 40 21	— — — — — todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 40 29	— — — — — muut — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg:
2008 40 31	— — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 15 painoprosenttia
2008 40 39	— — — — muut — — lisättyä alkoholia sisältämättömät: — — — lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg:
2008 40 51	— — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia
2008 40 59	— — — — muut — — — lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg:
2008 40 71	— — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 15 painoprosenttia
2008 40 79	— — — — muut — — — lisättyä sokeria sisältämättömät

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2008 50	– aprikoosit: – – lisättyä alkoholia sisältävät: – – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg: – – – – sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia:
2008 50 11	– – – – – todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 50 19	– – – – – muut – – – – – muut:
2008 50 31	– – – – – todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 50 39	– – – – – muut – – – – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg:
2008 50 51	– – – – – sokeripitoisuus suurempi kuin 15 painoprosenttia
2008 50 59	– – – – – muut – – – – – lisättyä alkoholia sisältämättömät: – – – – – lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg:
2008 50 61	– – – – – sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia
2008 50 69	– – – – – muut – – – – – lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg:
2008 50 71	– – – – – sokeripitoisuus suurempi kuin 15 painoprosenttia
2008 50 79	– – – – – muut – – – – – lisättyä sokeria sisältämättömät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino:
2008 50 92	– – – – – vähintään 5 kg
2008 50 94	– – – – – vähintään 4,5 kg, mutta pienempi kuin 5 kg
2008 50 99	– – – – – pienempi kuin 4,5 kg
2008 60	– kirsikat: – – lisättyä alkoholia sisältävät: – – – sokeripitoisuus suurempi kuin 9 painoprosenttia:

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2008 60 11	— — — — todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 60 19	— — — — muut — — — — muut:
2008 60 31	— — — — todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 60 39	— — — — muut — — lisättyä alkoholia sisältämättömät: — — — lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino:
2008 60 50	— — — — suurempi kuin 1 kg
2008 60 60	— — — — enintään 1 kg — — — lisättyä sokeria sisältämättömät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino:
2008 60 70	— — — — vähintään 4,5 kg
2008 60 90	— — — — pienempi kuin 4,5 kg
2008 70	— persikat, myös nektariinit: — — lisättyä alkoholia sisältävät: — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg: — — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia:
2008 70 11	— — — — — todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 70 19	— — — — — muut — — — — — muut:
2008 70 31	— — — — — todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 70 39	— — — — — muut — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg:
2008 70 51	— — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 15 painoprosenttia
2008 70 59	— — — — — muut — — lisättyä alkoholia sisältämättömät: — — — lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1kg:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2008 70 61	— — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia
2008 70 69	— — — — muut
	— — — lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg:
2008 70 71	— — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 15 painoprosenttia
2008 70 79	— — — — muut
	— — — lisättyä sokeria sisältämättömät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino:
2008 70 92	— — — — vähintään 5 kg
2008 70 98	— — — — pienempi kuin 5 kg
2008 80	— mansikat:
	— — lisättyä alkoholia sisältävät:
	— — — sokeripitoisuus suurempi kuin 9 painoprosenttia:
2008 80 11	— — — — todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 80 19	— — — — muut
	— — — muut:
2008 80 31	— — — — todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 80 39	— — — — muut
	— — lisättyä alkoholia sisältämättömät:
2008 80 50	— — — lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg
2008 80 70	— — — lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg
2008 80 90	— — — lisättyä sokeria sisältämättömät
	— muut, myös muut sekoitukset kuin alanimikkeeseen 2008 19 kuuluvat:
2008 92	— — sekoitukset:
	— — — lisättyä alkoholia sisältävät:
	— — — — sokeripitoisuus suurempi kuin 9 painoprosenttia:
	— — — — — todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2008 92 12	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)
2008 92 14	----- muut
	----- muut:
2008 92 16	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)
2008 92 18	----- muut
	----- muut:
	----- todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas:
2008 92 32	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)
2008 92 34	----- muut
	----- muut:
2008 92 36	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)
2008 92 38	----- muut
	--- lisättyä alkoholia sisältämättömät:
	----- lisättyä sokeria sisältävät:
	----- tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg:
2008 92 51	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)
2008 92 59	----- muut
	----- muut:
	----- hedelmäsekoitukset, joissa yksittäisen hedelmälajin osuus on enintään 50 prosenttia hedelmien kokonaispainosta:
2008 92 72	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2008 92 74	----- muut ----- muut:
2008 92 76	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)
2008 92 78	----- muut ----- lisättyä sokeria sisältämättömät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino: ----- vähintään 5 kg:
2008 92 92	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)
2008 92 93	----- muut ----- vähintään 4,5 kg, mutta pienempi kuin 5 kg:
2008 92 94	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)
2008 92 96	----- muut ----- pienempi kuin 4,5 kg:
2008 92 97	----- trooppisista hedelmistä valmistetut (myös sekoitukset, jotka sisältävät vähintään 50 painoprosenttia trooppisia pähkinöitä ja trooppisia hedelmiä)
2008 92 98	----- muut
2008 99	-- muut: --- lisättyä alkoholia sisältävät: ---- inkivääri:
2008 99 11	----- todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas
2008 99 19	----- muut ----- viinirypäleet:
2008 99 21	----- sokeripitoisuus suurempi kuin 13 painoprosenttia
2008 99 23	----- muut ----- muut: ----- sokeripitoisuus suurempi kuin 9 painoprosenttia:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
	----- todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas:
2008 99 24	----- trooppiset hedelmät
2008 99 28	----- muut
	----- muut:
2008 99 31	----- trooppiset hedelmät
2008 99 34	----- muut
	----- muut:
	----- todellinen alkoholipitoisuus enintään 11,85 % mas:
2008 99 36	----- trooppiset hedelmät
2008 99 37	----- muut
	----- muut:
2008 99 38	----- trooppiset hedelmät
2008 99 40	----- muut
	--- lisättyä alkoholia sisältämättömät:
	---- lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 1 kg:
2008 99 41	----- inkivääri
2008 99 43	----- viinirypäleet
2008 99 45	----- luumut
2008 99 46	----- passiohedelmät, guavat ja tamarindit
2008 99 47	----- mangot, mangostanit, papaijat, cashew-omenat, litsit, jakkipuun hedelmät, sapotillat, karambolat ja pitahaijat
2008 99 49	----- muut
	---- lisättyä sokeria sisältävät, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg:
2008 99 51	----- inkivääri
2008 99 61	----- passiohedelmät ja guavat
2008 99 62	----- mangot, mangostanit, papaijat, tamarindit, cashew-omenat, litsit, jakkipuun hedelmät, sapotillat, karambolat ja pitahaijat

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2008 99 67	<p>----- muut</p> <p>----- lisättyä sokeria sisältämättömät:</p> <p>----- luumut, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino:</p>
2008 99 72	----- vähintään 5 kg
2008 99 78	----- pienempi kuin 5 kg
2008 99 99	----- muut
2009	<p>Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu ”grape must”) ja kasvismehut, myös lisättyä sokeria tai muuta ma- keutusainetta sisältävät:</p> <p>– appelsiinimehu:</p>
2009 12 00	<p>– – jäädyttämätön, Brix-arvo enintään 20</p> <p>– greippi- tai pomelomehu:</p>
2009 21 00	<p>– – Brix-arvo enintään 20</p> <p>– muun sitruhedelmän mehu:</p>
2009 31	<p>– – Brix-arvo enintään 20:</p> <p>– – – arvo suurempi kuin 30 €/100 kg netto:</p>
2009 31 11	----- lisättyä sokeria sisältävä
2009 31 19	<p>----- jossa ei ole lisättyä sokeria</p> <p>– – – arvo enintään 30 €/100 kg netto:</p> <p>----- sitruunamehu:</p>
2009 31 51	----- lisättyä sokeria sisältävä
2009 31 59	<p>----- jossa ei ole lisättyä sokeria</p> <p>----- muut sitruhedelmämehut:</p>
2009 31 91	----- lisättyä sokeria sisältävä
2009 31 99	<p>----- jossa ei ole lisättyä sokeria</p> <p>– ananasmehu:</p>
2009 41	– – Brix-arvo enintään 20:
2009 41 10	<p>– – – arvo suurempi kuin 30 €/100 kg netto, lisättyä sokeria sisältävä</p> <p>– – – muu:</p>
2009 41 91	----- lisättyä sokeria sisältävä
2009 41 99	----- jossa ei ole lisättyä sokeria

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2009 50	– tomaattimehu:
2009 50 10	– – jossa on lisättyä sokeria
2009 50 90	– – muu
	– viinirypälemehu (mukaan lukien rypäleen puristemehu ”grape must”):
2009 61	– – – Brix-arvo enintään 30:
2009 61 10	– – – arvo suurempi kuin 18 €/100 kg netto
2009 61 90	– – – arvo enintään 18 €/100 kg netto
	– omenamehu:
2009 71	– – Brix-arvo enintään 20:
2009 71 10	– – – arvo suurempi kuin 18 €/100 kg netto, lisättyä sokeria sisältävä
	– – – muu:
2009 71 91	– – – – lisättyä sokeria sisältävä
2009 71 99	– – – – jossa ei ole lisättyä sokeria
2009 80	– muun hedelmän tai kasviksen mehu
	– – Brix-arvo enintään 67:
	– – – päärynämehu:
2009 80 50	– – – – arvo suurempi kuin 18 €/100 kg netto, lisättyä sokeria sisältävä
	– – – – muu:
2009 80 61	– – – – – jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia
2009 80 63	– – – – – jossa on lisättyä sokeria enintään 30 painoprosenttia
2009 80 69	– – – – – jossa ei ole lisättyä sokeria
	– – – muut:
	– – – – arvo suurempi kuin 30 €/100 kg netto, lisättyä sokeria sisältävä:
2009 80 71	– – – – – kirsikkamehu
2009 80 73	– – – – – trooppisista hedelmistä valmistettu
2009 80 79	– – – – – muu
	– – – – muu:
	– – – – – jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2009 80 85	trooppisista hedelmistä valmistettu
2009 80 86	muu
	jossa on lisättyä sokeria enintään 30 painoprosenttia:
2009 80 88	trooppisista hedelmistä valmistettu
2009 80 89	muu
	jossa ei ole lisättyä sokeria:
2009 80 95	pensaskarpalomehu (<i>Vaccinium macrocarpon</i> -lajin hedelmistä valmistettu mehu)
2009 80 96	kirsikkamehu
2009 80 97	trooppisista hedelmistä valmistettu
2009 80 99	muu
2009 90	sekamehu:
	Brix-arvo enintään 67:
	omena- ja päärynämehusta valmistettu:
2009 90 31	arvo enintään 18 €/100 kg netto, lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia sisältävä
2009 90 39	muu
	muu:
	arvo suurempi kuin 30 €/100 kg netto:
	sitruhedelmä- ja ananasmehusta valmistettu:
2009 90 41	jossa on lisättyä sokeria
2009 90 49	muu
	muu:
2009 90 51	jossa on lisättyä sokeria
2009 90 59	muu
	arvo enintään 30 €/100 kg netto:
	sitruhedelmä- ja ananasmehusta valmistettu:
2009 90 71	jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia
2009 90 73	jossa on lisättyä sokeria enintään 30 painoprosenttia

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2009 90 79	<p>— — — — — jossa ei ole lisättyä sokeria</p> <p>— — — — — muu:</p> <p>— — — — — jossa on lisättyä sokeria enemmän kuin 30 painoprosenttia:</p>
2009 90 92	— — — — — trooppisista hedelmistä valmistettu
2009 90 94	<p>— — — — — muu</p> <p>— — — — — jossa on lisättyä sokeria enintään 30 painoprosenttia:</p>
2009 90 95	— — — — — trooppisista hedelmistä valmistettu
2009 90 96	<p>— — — — — muu</p> <p>— — — — — jossa ei ole lisättyä sokeria:</p>
2009 90 97	— — — — — trooppisista hedelmistä valmistettu
2009 90 98	— — — — — muu
2206 00	Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja sima); käymisen avulla valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymisen avulla valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualle kuulumattomat:
2206 00 10	<p>— piquette (puristejäännöksestä valmistettu viini)</p> <p>— muut:</p> <p>— — kuohuvat:</p>
2206 00 31	— — — siideri ja päärynäviini
2206 00 39	<p>— — — muut</p> <p>— — kuohumattomat:</p> <p>— — — enintään 2 litraa vetävissä astioissa:</p>
2206 00 51	— — — — siideri ja päärynäviini
2206 00 59	<p>— — — — muut</p> <p>— — — enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa:</p>
2206 00 81	— — — — siideri ja päärynäviini
2206 00 89	— — — — muut
2209 00	Etikka ja etikkahaposta valmistetut etikankorvikkeet:
	— viinietikka:
2209 00 11	— — enintään 2 litraa vetävissä astioissa

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2209 00 19	– – enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa – muut:
2209 00 91	– – enintään 2 litraa vetävissä astioissa
2209 00 99	– – enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa
2309	Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan:
2309 10	– koiran- tai kissanruoka vähittäismyyntipakkauksissa: – – joissa on tärkkelystä tai alanimikkeiden 1702 30 51–1702 30 99, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 glukoosia, glukoosisiirappia, maltodekstriiniä tai maltodekstriinisiirappia taikka joissa on maitotuotteita: – – – jossa on tärkkelystä, glukoosia, glukoosisiirappia, maltodekstriiniä tai maltodekstriinisiirappia: – – – – jossa ei ole lainkaan tärkkelystä tai jossa sitä on enintään 10 painoprosenttia:
2309 10 11	– – – – – jossa ei ole lainkaan maitotuotteita tai jossa niitä on vähemmän kuin 10 painoprosenttia
2309 10 13	– – – – – jossa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia
2309 10 15	– – – – – jossa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 75 painoprosenttia
2309 10 19	– – – – – jossa on maitotuotteita vähintään 75 painoprosenttia – – – – – jossa on tärkkelystä enemmän kuin 10 painoprosenttia, mutta enintään 30 painoprosenttia:
2309 10 31	– – – – – jossa ei ole lainkaan maitotuotteita tai jossa niitä on vähemmän kuin 10 painoprosenttia
2309 10 33	– – – – – jossa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia
2309 10 39	– – – – – jossa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia – – – – – jossa on tärkkelystä enemmän kuin 30 painoprosenttia:
2309 10 51	– – – – – jossa ei ole lainkaan maitotuotteita tai jossa niitä on vähemmän kuin 10 painoprosenttia

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2309 10 53	— — — — jossa on maitotuotteita vähintään 10 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia
2309 10 59	— — — — jossa on maitotuotteita vähintään 50 painoprosenttia
2309 10 70	— — — jossa ei ole tärkkelystä, glukoosia, glukoosisiirappia, maltodekstriiniä tai maltodekstriinisiirappia, mutta jossa on maitotuotteita
2309 10 90	— — muut
2401	Valmistamaton tupakka; tupakanjätteet:
2401 10	— riipimätön tupakka:
	— — ”flue-cured” virginia ja ”light air-cured” burley (myös burleyhybridit); ”light air-cured” maryland ja ”fire-cured”-tupakka:
2401 10 10	— — — ”flue-cured” virginia
2401 10 20	— — — ”light air-cured” burley (myös burleyhybridit)
2401 10 30	— — — ”light air-cured” maryland
	— — — ”fire-cured”-tupakka:
2401 10 41	— — — — kentucky
2401 10 49	— — — — muu
	— — — muu:
2401 10 50	— — — ”light air-cured”-tupakka
2401 10 60	— — — ”sun-cured” itämainen tupakka
2401 10 70	— — — ”dark air-cured”-tupakka
2401 10 80	— — — ”flue-cured”-tupakka:
2401 10 90	— — — muu tupakka
2401 20	— osittain tai kokonaan riivitty tupakka:
	— — ”flue-cured” virginia ja ”light air-cured” burley (myös burleyhybridit); ”light air-cured” maryland ja ”fire-cured”-tupakka:
2401 20 10	— — — ”flue-cured” virginia
2401 20 20	— — — ”light air-cured” burley (myös burleyhybridit)
2401 20 30	— — — ”light air-cured” maryland
	— — — ”fire-cured”-tupakka:
2401 20 41	— — — — kentucky

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
2401 20 49	— — — — muu — — muu:
2401 20 50	— — — ”light air-cured”-tupakka
2401 20 60	— — — ”sun-cured” itämainen tupakka
2401 20 70	— — — ”dark air-cured”-tupakka
2401 20 80	— — — ”flue-cured”-tupakka:
2401 20 90	— — — muu tupakka
2401 30 00	— tupakanjätteet

▼B*LIITE III c***YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVIENT MAATALOUSPERÄISTEN
RAAKA-AINEIDEN OSALTA MONTENEGROLLE ANNETTAVAT
TARIFFIMYÖNNYTYKSET****(27 artiklan 2 kohdan c alakohta)**

Tässä liitteessä lueteltujen tuotteiden tullit alennetaan 50 prosenttiin kunkin tuotteen osalta esitetyn aikataulun mukaisesti

- tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tuontitulli alennetaan 90 prosenttiin tullista
- tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan ensimmäisen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 80 prosenttiin tullista
- tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan toisen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 70 prosenttiin tullista
- tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan kolmannen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 60 prosenttiin tullista
- tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavan neljännen vuoden tammikuun 1. päivänä tuontitulli alennetaan 50 prosenttiin tullista

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0104	Elävät lampaat ja vuohet:
0104 10	– lampaat:
	– – muut:
0104 10 30	– – – karitsat (enintään vuoden ikäiset)
0104 10 80	– – – muut
0104 20	– vuohet:
0104 20 90	– – muut
0201	Naudanliha, tuore tai jäädytetty:
0201 10 00	– ruhot ja puoliruhot:
ex 0201 10 00	– – vasikanlihaa
ex 0201 10 00	– – nuorta nautaa
ex 0201 10 00	– – muuta lihaa
0201 20	– muut palat, luulliset:
0201 20 20	– – saman ruhon neljännekset:
ex 0201 20 20	– – – vasikanlihaa

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
ex 0201 20 20	— — — nuorta nautaa
ex 0201 20 20	— — — muuta lihaa
0201 20 30	— — erottamattomat tai erotetut etuneljännekset:
ex 0201 20 30	— — — vasikanlihaa
ex 0201 20 30	— — — nuorta nautaa
ex 0201 20 30	— — — muuta lihaa
0201 20 50	— — erottamattomat tai erotetut takaneljännekset:
ex 0201 20 50	— — — vasikanlihaa
ex 0201 20 50	— — — nuorta nautaa
ex 0201 20 50	— — — muuta lihaa
0201 20 90	— — muut:
ex 0201 20 90	— — — vasikanlihaa
ex 0201 20 90	— — — nuorta nautaa
ex 0201 20 90	— — — muuta lihaa
0201 30 00	— luuton liha:
ex 0201 30 00	— — — vasikanlihaa
ex 0201 30 00	— — — nuorta nautaa
ex 0201 30 00	— — — muuta lihaa
0202	Naudanliha, jäädytetty:
0202 10 00	— ruhot ja puoliruhot:
ex 0202 10 00	— — vasikanlihaa
ex 0202 10 00	— — nuorta nautaa
ex 0202 10 00	— — muuta lihaa
0202 20	— muut palat, luulliset:
0202 20 10	— — saman ruhon neljännekset:
ex 0202 20 10	— — — vasikanlihaa
ex 0202 20 10	— — — nuorta nautaa
ex 0202 20 10	— — — muuta lihaa
0202 20 30	— — erottamattomat tai erotetut etuneljännekset:
ex 0202 20 30	— — — vasikanlihaa
ex 0202 20 30	— — — nuorta nautaa
ex 0202 20 30	— — — muuta lihaa
0202 20 50	— — erottamattomat tai erotetut takaneljännekset:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
ex 0202 20 50	— — — vasikanlihaa
ex 0202 20 50	— — — nuorta nautaa
ex 0202 20 50	— — — muuta lihaa
0202 20 90	— — muut:
ex 0202 20 90	— — — vasikanlihaa
ex 0202 20 90	— — — nuorta nautaa
ex 0202 20 90	— — — muuta lihaa
0202 30	— luuton liha:
0202 30 10	— — etuneljännekset, kokonaisina tai leikattuina enintään viideksi palaksi, kunkin neljänneksen ollessa omana kokonaisuutena; saman ruhon neljännekset, kahden kokonaisuutena, joista toinen sisältää etuneljänneksen kokonaisena tai leikattuna enintään viideksi palaksi ja toinen takaneljänneksen, ilman sisäfilettä, yhtenä palana:
ex 0202 30 10	— — — vasikanlihaa
ex 0202 30 10	— — — nuorta nautaa
ex 0202 30 10	— — — muuta lihaa
0202 30 50	— — leikatut palat, joita kutsutaan nimillä ”etuneljänneksen selkäosa” (crop), ”niska ja etuselkä sekä lapa” (chuck and blade) ja ”rinta” (brisket):
ex 0202 30 50	— — — vasikanlihaa
ex 0202 30 50	— — — nuorta nautaa
ex 0202 30 50	— — — muuta lihaa
0202 30 90	— — muut
ex 0202 30 90	— — — vasikanlihaa
ex 0202 30 90	— — — nuorta nautaa
ex 0202 30 90	— — — muuta lihaa
0204	Lampaan- ja vuohenliha, tuore, jäähdytetty tai jäädytetty:
0204 10 00	— karitsanruhot ja puoliruhot, tuoreet tai jäähdytetyt — muu lampaanliha, tuore tai jäähdytetty:
0204 21 00	— — ruhot ja puoliruhot
0204 22	— — muut palat, luulliset:
0204 22 10	— — — lyhyet etuneljännekset

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0204 22 30	— — — kyljysrivi ja/tai satula
0204 22 50	— — — paistit
0204 22 90	— — — muut
0204 23 00	— — luuton liha
0204 30 00	— karitsanruhot ja puoliruhot, jäädytetyt — muu lampaanliha, jäädytetty:
0204 41 00	— — ruhot ja puoliruhot
0204 42	— — muut palat, luulliset:
0204 42 10	— — — lyhyet etuneljännekset
0204 42 30	— — — kyljysrivi ja/tai satula
0204 42 50	— — — paistit
0204 42 90	— — — muut
0204 43	— — luuton liha:
0204 43 10	— — — karitsaa
0204 43 90	— — — muuta
0204 50	— vuohenliha: — — tuore tai jäädytetty:
0204 50 11	— — — ruhot ja puoliruhot
0204 50 13	— — — lyhyet etuneljännekset
0204 50 15	— — — kyljysrivi ja/tai satula
0204 50 19	— — — paistit — — — muut:
0204 50 31	— — — — luulliset palat
0204 50 39	— — — — luuttomat palat — — jäädytetty:
0204 50 51	— — — ruhot ja puoliruhot
0204 50 53	— — — lyhyet etuneljännekset
0204 50 55	— — — kyljysrivi ja/tai satula

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0204 50 59	— — — paistit
	— — — muut:
0204 50 71	— — — — luulliset palat
0204 50 79	— — — — luuttomat palat
0207	Nimikkeen 0105 siipikarjan liha ja muut syötävät osat, tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt:
	— kanaa:
0207 11	— — paloittelematon, tuore tai jäädytetty:
0207 11 10	— — — kynittynä ja suolistettuna, päineen ja koipineen (ns. 83-prosenttista kanaa)
0207 11 30	— — — kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 70-prosenttista kanaa)
0207 11 90	— — — kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 65-prosenttista kanaa), tai muussa muodossa
0207 12	— — paloittelematon, jäädytetty:
0207 12 10	— — — kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 70-prosenttista kanaa)
0207 12 90	— — — kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 65-prosenttista kanaa), tai muussa muodossa
0207 13	— — paloiteltu liha ja muut eläimenosat, tuoreet tai jäädytetyt:
	— — — palat:
0207 13 10	— — — — luuttomat
	— — — — luulliset:
0207 13 20	— — — — — puolikkaat ja neljännekset
0207 13 30	— — — — — kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä
0207 13 40	— — — — — selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet
0207 13 50	— — — — — rinta ja sen palat
0207 13 60	— — — — — koipi-reisipalat ja niiden palat
0207 13 70	— — — — — muut
	— — — muut eläimenosat:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0207 13 91	----- maksa
0207 13 99	----- muut
0207 14	-- paloiteltu liha ja muut eläimenosat, jäädytetyt:
	--- palat:
0207 14 10	----- luuttomat
	----- luulliset:
0207 14 20	----- puolikkaat ja neljännekset
0207 14 30	----- kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä
0207 14 40	----- selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet
0207 14 50	----- rinta ja sen palat
0207 14 60	----- koipi-reisipalat ja niiden palat
0207 14 70	----- muut
	--- muut eläimenosat:
0207 14 91	----- maksa
0207 14 99	----- muut
0210	Liha ja muut syötävät eläimenosat, suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut; lihasta tai muista eläimenosista valmistettu syötävä jauho ja jauhe:
	- sianliha:
0210 11	-- kinkku, lapa ja niiden palat, luulliset:
	--- kesyä sikaa:
	---- suolattu tai suolavedessä:
0210 11 11	----- kinkku ja sen palat
0210 11 19	----- lapa ja sen palat
	---- kuivattu tai savustettu:
0210 11 31	----- kinkku ja sen palat
0210 11 39	----- lapa ja sen palat
0210 11 90	--- muuta
0210 12	-- kylki ja kuve (lihaskudosta sisältävä silava) sekä niiden palat:
	--- kesyä sikaa:
0210 12 11	---- suolattu tai suolavedessä
0210 12 19	---- kuivattu tai savustettu

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0210 12 90	— — — muuta
0210 19	— — muut:
	— — — kesyä sikaa:
	— — — — suolattu tai suolavedessä:
0210 19 10	— — — — pekoni puolikas ja kinkuton pekoni puolikas
0210 19 20	— — — — etuosaton pekoni puolikas ja keskiosa
0210 19 30	— — — — etuosa ja sen palat
0210 19 40	— — — — selkä ja sen palat
0210 19 50	— — — — muut
	— — — — kuivattu tai savustettu:
0210 19 60	— — — — etuosa ja sen palat
0210 19 70	— — — — selkä ja sen palat
	— — — — muut:
0210 19 81	— — — — — luuttomat
0210 19 89	— — — — — muut
0210 19 90	— — — muuta
0210 20	— naudanliha:
0210 20 10	— — luullinen
0210 20 90	— — luuton
0401	Maito ja kerma, tiivistämätön ja lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön:
0401 10	— rasvapitoisuus enintään 1 painoprosentti:
0401 10 10	— — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa
0401 10 90	— — muu
0401 20	— rasvapitoisuus suurempi kuin 1 painoprosentti, mutta enintään 6 painoprosenttia:
	— — enintään 3 painoprosenttia:
0401 20 11	— — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa
0401 20 19	— — — muu
	— — suurempi kuin 3 painoprosenttia:
0401 20 91	— — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0401 20 99	— — — muu
0401 30	— rasvapitoisuus suurempi kuin 6 painoprosenttia: — — enintään 21 painoprosenttia:
0401 30 11	— — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa
0401 30 19	— — — muu — — suurempi kuin 21 painoprosenttia, mutta enintään 45 painoprosenttia:
0401 30 31	— — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa
0401 30 39	— — — muu — — suurempi kuin 45 painoprosenttia:
0401 30 91	— — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettosisältö enintään 2 litraa
0401 30 99	— — — muu
0402	Maito ja kerma, tiivistetty tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä:
0402 10	— jauheena, rakeina tai muussa kiinteässä muodossa, rasvapitoisuus enintään 1,5 painoprosenttia: — — lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön:
0402 10 11	— — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
0402 10 19	— — — muu — — muu:
0402 10 91	— — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
0402 10 99	— — — muu — jauheena, rakeina tai muussa kiinteässä muodossa, rasvapitoisuus suurempi kuin 1,5 painoprosenttia:
0402 21	— — lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön: — — — rasvapitoisuus enintään 27 painoprosenttia:
0402 21 11	— — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg — — — — muu:
0402 21 17	— — — — — rasvapitoisuus enintään 11 painoprosenttia

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0402 21 19	— — — — rasvapitoisuus suurempi kuin 11 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia — — — rasvapitoisuus suurempi kuin 27 painoprosenttia:
0402 21 91	— — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
0402 21 99	— — — — muu
0402 29	— — muu: — — — rasvapitoisuus enintään 27 painoprosenttia: — — — — muu:
0402 29 15	— — — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
0402 29 19	— — — — — muu — — — rasvapitoisuus suurempi kuin 27 painoprosenttia:
0402 29 91	— — — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
0402 29 99	— — — — — muu — muu:
0402 91	— — lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön: — — — rasvapitoisuus enintään 8 painoprosenttia:
0402 91 11	— — — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
0402 91 19	— — — — — muu — — — rasvapitoisuus suurempi kuin 8 painoprosenttia, mutta enintään 10 painoprosenttia:
0402 91 31	— — — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
0402 91 39	— — — — — muu — — — rasvapitoisuus suurempi kuin 10 painoprosenttia, mutta enintään 45 painoprosenttia:
0402 91 51	— — — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
0402 91 59	— — — — — muu — — — rasvapitoisuus suurempi kuin 45 painoprosenttia:
0402 91 91	— — — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0402 91 99	— — — — muu
0402 99	— — muu: — — — rasvapitoisuus enintään 9,5 painoprosenttia:
0402 99 11	— — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
0402 99 19	— — — — muu — — — rasvapitoisuus suurempi kuin 9,5 painoprosenttia, mutta enintään 45 painoprosenttia:
0402 99 31	— — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
0402 99 39	— — — — muu — — — rasvapitoisuus suurempi kuin 45 painoprosenttia:
0402 99 91	— — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 2,5 kg
0402 99 99	— — — — muu
0403	Kirnumaito ja kimupiimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri ja muu käynyt tai hapatettu maito ja kerma, myös tiivistetty tai maustettu tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta, hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:
0403 10	— jogurtti: — — maustamaton tai lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältämätön: — — — sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön, rasvapitoisuus:
0403 10 11	— — — — enintään 3 painoprosenttia
0403 10 13	— — — — suurempi kuin 3 painoprosenttia, mutta enintään 6 painoprosenttia
0403 10 19	— — — — suurempi kuin 6 painoprosenttia — — — muu, rasvapitoisuus:
0403 10 31	— — — — enintään 3 painoprosenttia
0403 10 33	— — — — suurempi kuin 3 painoprosenttia, mutta enintään 6 painoprosenttia
0403 10 39	— — — — suurempi kuin 6 painoprosenttia
0403 90	— muu: — — maustamaton tai lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältämätön: — — — jauheena, rakeina, tai muussa kiinteässä muodossa:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
	— — — — lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön, rasvapitoisuus:
0403 90 11	— — — — enintään 1,5 painoprosenttia
0403 90 13	— — — — suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0403 90 19	— — — — suurempi kuin 27 painoprosenttia
	— — — — muu, rasvapitoisuus:
0403 90 31	— — — — enintään 1,5 painoprosenttia
0403 90 33	— — — — suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0403 90 39	— — — — suurempi kuin 27 painoprosenttia
	— — — — muu:
	— — — — lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön, rasvapitoisuus:
0403 90 51	— — — — enintään 3 painoprosenttia
0403 90 53	— — — — suurempi kuin 3 painoprosenttia, mutta enintään 6 painoprosenttia
0403 90 59	— — — — suurempi kuin 6 painoprosenttia
	— — — — muu, rasvapitoisuus:
0403 90 61	— — — — enintään 3 painoprosenttia
0403 90 63	— — — — suurempi kuin 3 painoprosenttia, mutta enintään 6 painoprosenttia
0403 90 69	— — — — suurempi kuin 6 painoprosenttia
0405	Voi ja muut maitorasvat; maidosta valmistetut levitteet:
0405 10	— voi:
	— — rasvapitoisuus enintään 85 painoprosenttia:
	— — — luonnollinen voi:
0405 10 11	— — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 1 kg
0405 10 19	— — — — muut
0405 10 30	— — — uudelleen yhdistetty (recombined) voi
0405 10 50	— — — heravoi
0405 10 90	— — muut
0405 20	— Maidosta valmistetut levitteet:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0405 20 90	– – rasvapitoisuus vähintään 75 mutta pienempi kuin 80 painoprosenttia
0405 90	– muut:
0405 90 10	– – rasvapitoisuus vähintään 99,3 painoprosenttia ja vesipitoisuus enintään 0,5 painoprosenttia
0405 90 90	– – muut
0406	Juusto ja juustoaine:
0406 10	– tuorejuusto (kypsyttämätön), myös herajuusto ja juustoaine:
0406 10 20	– – rasvapitoisuus enintään 40 painoprosenttia
0406 10 80	– – muu
0406 20	– juustoraaste ja juustojauhe, juustolaadusta riippumatta:
0406 20 10	– – vihreä alppijuusto (Schabziger), valmistettu kuoritusta maidosta, lisättyjä hienoksi jauhettuja yrtejä sisältävä
0406 20 90	– – muu
0406 30	– sulatejuusto, ei kuitenkaan raaste eikä jauhe:
0406 30 10	– – valmistettu yksinomaan Emmental-, Gruyère- ja Appenzell-juustoista ja voi sisältää lisättyä vihreää alppijuustoa (Schabziger); vähittäismyyntipakkauksissa, rasvapitoisuus enintään 56 prosenttia kuiva-aineen painosta
	– – muu:
	– – – rasvapitoisuus enintään 36 painoprosenttia ja rasvapitoisuus kuiva-aineen painosta:
0406 30 31	– – – – enintään 48 prosenttia
0406 30 39	– – – – suurempi kuin 48 prosenttia
0406 30 90	– – – rasvapitoisuus suurempi kuin 36 painoprosenttia
0406 40	– sinihomejuusto ja muut juustot, joissa on <i>Penicillium roqueforti</i> -homeitiöillä tuotettuja juuvia:
0406 40 10	– – Roquefort
0406 40 50	– – Gorgonzola
0406 40 90	– – muut
0406 90	– muu juusto:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0406 90 01	-- jalostettavaksi tarkoitettu
	-- muu:
0406 90 13	--- Emmental
0406 90 15	--- Gruyère, Sbrinz
0406 90 17	--- Bergkäse, Appenzell
0406 90 18	--- Fromage Fribourgeois, Vacherin Mont d'Or ja Tête de Moine
0406 90 19	--- vihreä alppijuusto (Schabziger), valmistettu kuoritusta maidosta, lisättyä hienoksi jauhettuja yrttejä sisältävä
0406 90 21	--- Cheddar
0406 90 23	--- Edam
0406 90 25	--- Tilsit
0406 90 27	--- Butterkäse
0406 90 29	--- Kashkaval
0406 90 32	--- Feta:
0406 90 35	--- Kefalo-Tyri
0406 90 37	--- Finlandia
0406 90 39	--- Jarlsberg
	-- muu:
0406 90 50	--- juusto, joka on valmistettu lampaan- tai puhvelinmaidosta, suolavettä sisältävissä astioissa tai lampaan- tai vuohennahkaisissa leleissä
	--- muu:
	--- rasvapitoisuus enintään 40 painoprosenttia ja rasvattoman aineen vesipitoisuus:
	--- enintään 47 painoprosenttia:
0406 90 61	--- Grana Padano, Parmigiano Reggiano
0406 90 63	--- Fiore Sardo, Pecorino
0406 90 69	--- muu
	--- suurempi kuin 47 painoprosenttia, mutta enintään 72 painoprosenttia:
0406 90 73	--- Provolone
0406 90 75	--- Asiago, Caciocavallo, Montasio, Ragusano
0406 90 76	--- Danbo, Fontal, Fontina, Fynbo, Havarti, Maribo, Samsé

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0406 90 78	----- Gouda
0406 90 79	----- Esrom, Italico, Kernhem, Saint-Nectaire, Saint-Paulin, Taleggio
0406 90 81	----- Cantal, Cheshire, Wensleydale, Lancashire, Double Gloucester, Blarney, Colby, Monterey
0406 90 82	----- Camembert
0406 90 84	----- Brie
0406 90 85	----- Kefalograviera, Kasseri ----- muu juusto, rasvattoman aineen vesipitoisuus:
0406 90 86	----- suurempi kuin 47 painoprosenttia, mutta enintään 52 painoprosenttia
0406 90 87	----- suurempi kuin 52 painoprosenttia, mutta enintään 62 painoprosenttia
0406 90 88	----- suurempi kuin 62 painoprosenttia, mutta enintään 72 painoprosenttia
0406 90 93	----- suurempi kuin 72 painoprosenttia
0406 90 99	----- muu
0409 00 00	Luonnonhunaja
0701	Tuoreet tai jäädytetyt perunat:
0701 90	– muut:
0701 90 10	– – tärkkelyksen valmistukseen tarkoitettut – – muut:
0701 90 50	– – – uudet perunat, tullattaessa 1.1.–30.6.
0701 90 90	– – – muut
0702 00 00	Tuoreet tai jäädytetyt tomaatit:
ex 0702 00 00	– tullattaessa 1.4.–31.8.
0704	Tuore tai jäädytetty keräkaali, kukkakaali, kyssäkaali ja lehtikaali sekä niiden kaltainen <i>Brassica</i> -sukuinen syötävä kaali:
0704 10 00	– kukkakaali:
ex 0704 10 00	– – kukkakaali
ex 0704 10 00	– – parsakaali
0704 20 00	– ruusukaali
0704 90	– muut:
0704 90 10	– – valko- ja punakaali

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0707 00	Tuoreet tai jäädytetyt kurkut:
0707 00 05	– kurkut (ei kuitenkaan pikkukurkut):
ex 0707 00 05	– – tullattaessa 1.4.–30.6.
0707 00 90	– pikkukurkut:
ex 0707 00 90	– – tullattaessa 1.9.–31.10.
0709	Muut tuoreet tai jäädytetyt kasvikset:
0709 60	– <i>Capsicum</i> - tai <i>Pimenta</i> -sukuiset hedelmät:
0709 60 10	– – makeat ja miedot paprikat
	– – muut:
0709 60 91	– – – <i>Capsicum</i> -sukuiset hedelmät, kapsasiinin tai <i>Capsicumin</i> alkoholipitoisten oleoresiiniin valmistukseen tarkoitettut
0709 60 95	– – – haihtuvien öljyjen ja resinoidien teolliseen valmistukseen tarkoitettut
0709 60 99	– – – muut
0709 70 00	– pinaatti, uudenseelanninpinaatti ja tarhamaltsa
0805	Tuoreet tai kuivatut sitruhedelmät:
0805 20	– mandariinit (myös tangeriinit ja satsumat); klementiinit, wilkingit ja muut niiden kaltaiset sitruhedelmähybridit:
0805 20 10	– – klementiinit:
ex 0805 20 10	– – – tullattaessa 1.10.–31.12.
0805 20 30	– – monrealit (monreales) ja satsumat:
ex 0805 20 30	– – – tullattaessa 1.10.–31.12.
0805 20 50	– – mandariinit ja wilkingit:
ex 0805 20 50	– – – tullattaessa 1.10.–31.12.
0805 20 70	– – tangeriinit:
ex 0805 20 70	– – – tullattaessa 1.10.–31.12.
0805 20 90	– – muut:
ex 0805 20 90	– – – tullattaessa 1.10.–31.12.
0806	Tuoreet tai kuivatut viinirypäleet:
0806 10	– tuoreet:
0806 10 10	– – syötäväksi tarkoitettut viinirypäleet:
ex 0806 10 10	– – – tullattaessa 1.7.–30.9.

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0806 10 90	– – muut:
ex 0806 10 90	– – – tullattaessa 1.7.–30.9.
0807	Tuoreet melonit (myös vesimelonit) ja papaijat:
	– Melonit (myös vesimelonit):
0807 11 00	– – vesimelonit:
ex 0807 11 00	– – – tullattaessa 1.7.–30.8.
0808	Tuoreet omenat, päärynät ja kvittenit:
0808 10	– omenat:
0808 10 10	– – omenasiiderin tai omenamehun valmistukseen tarkoitettut, irtotavarana, tullattaessa 16.9.–15.12.
0808 10 80	– – muut
0808 20	– päärynät ja kvittenit:
	– – päärynät:
0808 20 10	– – – päärynäsiiderin tai päärynämehun valmistukseen tarkoitettut, irtotavarana, tullattaessa 1.8.–31.12.
0808 20 50	– – – muut
0808 20 90	– – kvittenit
0809	Tuoreet aprikoosit, kirsikat, persikat (myös nektariinit), luumut ja oratuomenmarjat:
0809 10 00	– aprikoosit
0809 20	– kirsikat:
0809 20 05	– – hapankirsikat (<i>Prunus cerasus</i>)
0809 20 95	– – muut
0809 30	– persikat, myös nektariinit:
0809 30 10	– – nektariinit
0809 30 90	– – muut:
ex 0809 30 90	– – – tullattaessa 1.6.–30.8.
0809 40	– luumut ja oratuomenmarjat:
0809 40 05	– – luumut
0809 40 90	– – oratuomenmarjat
0810	Muut tuoreet hedelmät:
0810 10 00	– mansikat

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
0810 20	– vadelmat, karhunvatukat, mulperinmarjat ja loganinmarjat:
0810 20 10	– – vadelmat
0810 20 90	– – muut
0810 50 00	– kiivit:
ex 0810 50 00	– – tullattaessa 1.11.–31.3.
1509	Oliiviöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:
1509 10	– neitsytöljy:
1509 10 10	– – oliiviöljylamppuöljy (lampante olive oil)
1509 10 90	– – muu
1509 90 00	– muut:
ex 1509 90 00	– – suuremmissa kuin 25 litran pakkauksissa
ex 1509 90 00	– – muut
1601 00	Makkarat ja niiden kaltaiset tuotteet, jotka on valmistettu lihasta, muista eläimenosista tai verestä; näihin tuotteisiin perustuvat elintarvikevalmisteet:
1601 00 10	– maksasta valmistetut
	– muut:
1601 00 91	– – makkarat, kuivatut tai levitteiksi valmistetut, kypsentämättömät
1601 00 99	– – muut
1602	Muut valmisteet ja säilykkeet, jotka on valmistettu lihasta, muista eläimenosista tai verestä:
1602 10 00	– homogenoidut valmisteet
1602 20	– eläimenmaksasta valmistetut:
	– – hanhen- tai ankanmaksasta valmistetut:
1602 20 11	– – – joissa on vähintään 75 painoprosenttia hanhen tai ankan rasvaista maksaa
1602 20 19	– – – muut
1602 20 90	– – muut
	– nimikkeen 0105 siipikarjasta valmistetut:
1602 31	– – kalkkunasta valmistetut:
	– – – joissa on vähintään 57 painoprosenttia siipikarjan lihaa tai muita osia:
1602 31 11	– – – – joissa on yksinomaan kypsentämätöntä kalkkunalihaa
1602 31 19	– – – – muut

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1602 31 30	— — — joissa on vähintään 25 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 57 painoprosenttia siipikarjan lihaa tai muita osia
1602 31 90	— — — muut
1602 32	— — kanaa:
	— — — joissa on vähintään 57 painoprosenttia siipikarjan lihaa tai muita osia:
1602 32 11	— — — — kypsentämättömät
1602 32 19	— — — — muut
1602 32 30	— — — joissa on vähintään 25 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 57 painoprosenttia siipikarjan lihaa tai muita osia
1602 32 90	— — — muut
1602 39	— — muut:
	— — — joissa on vähintään 57 painoprosenttia siipikarjan lihaa tai muita osia:
1602 39 21	— — — — kypsentämättömät
1602 39 29	— — — — muut
1602 39 40	— — — joissa on vähintään 25 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 57 painoprosenttia siipikarjan lihaa tai muita osia
1602 39 80	— — — muut
	— siasta valmistetut:
1602 41	— — kinkku ja sen palat:
1602 41 10	— — — kesyä sikaa
1602 41 90	— — — muuta
1602 42	— — lapa ja sen palat:
1602 42 10	— — — kesyä sikaa
1602 42 90	— — — muuta
1602 49	— — muut, myös sekavalmisteet:
	— — — kesyä sikaa:
	— — — — joissa on vähintään 80 painoprosenttia lihaa tai muita eläimenosia (mukaan lukien ihra ja rasva lajista tai alkuperästä riippumatta):
1602 49 11	— — — — — selkä ilman niskaa ja sen palat, myös selästä ja kinkusta tehdyt sekavalmisteet

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
1602 49 13	– – – – – niska ja sen palat, myös niskasta ja lavasta tehdyt sekavalmisteet
1602 49 15	– – – – – muut sekavalmisteet, joissa on kinkkua, lapaa, selkää tai niskaa taikka niiden paloja
1602 49 19	– – – – – muut
1602 49 30	– – – – – joissa on vähintään 40 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 80 painoprosenttia lihaa tai muita eläimenosia (mukaan lukien ihra ja rasva lajista tai alkuperästä riippumatta)
1602 49 50	– – – – – joissa on vähemmän kuin 40 painoprosenttia lihaa tai muita eläimenosia (mukaan lukien ihra ja rasva lajista tai alkuperästä riippumatta)
1602 49 90	– – – – – muuta
1602 50	– naudasta valmistetut:
1602 50 10	– – kypsentämättömät; kypsennetystä lihasta tai kypsennetyistä muista eläimenosista sekä kypsentämättömästä lihasta tai kypsentämättömistä muista eläimenosista tehdyt sekavalmisteet
	– – muut:
	– – – ilmanpitävissä pakkauksissa:
1602 50 31	– – – – säilykeliha (corned beef)
1602 50 39	– – – – muut
1602 50 80	– – – – muut
1602 90	– muut; myös eläimenverestä tehdyt valmisteet:
1602 90 10	– – eläimenverestä tehdyt valmisteet
	– – muut:
1602 90 31	– – – riistasta tai kanista valmistetut
1602 90 41	– – – porosta valmistetut
	– – – muut:
1602 90 51	– – – – joissa on kesyn sian lihaa tai kesyä sikaa olevia muita eläimenosia
	– – – – muut:
	– – – – – joissa on naudanlihaa tai nautaa olevia muita eläimenosia:
1602 90 61	– – – – – kypsentämättömät; kypsennetystä lihasta tai kypsennetyistä muista eläimenosista sekä kypsentämättömästä lihasta tai kypsentämättömistä muista eläimenosista tehdyt sekavalmisteet
1602 90 69	– – – – – muut
	– – – – – muut:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
	----- lampaasta tai vuohesta valmistetut:
	----- kypsentämättömät; kypsennetystä lihasta tai kypsennetyistä muista eläimenosista sekä kypsentämättömästä lihasta tai kypsentämättömistä muista eläimenosista tehdyt sekavalmistet:
1602 90 72	----- lampaasta valmistetut
1602 90 74	----- vuohesta valmistetut
	----- muut:
1602 90 76	----- lampaasta valmistetut
1602 90 78	----- vuohesta valmistetut
1602 90 98	----- muut

▼ **M1***LIITE III d***Montenegron tariffimyönnytykset Euroopan unionista peräisin oleville maatalousperäisille raaka-aineille****(27 artiklan 3 kohta)**

(Ilmoitettuja tulleja (arvotulleja ja/tai paljoustulleja) sovelletaan tässä liitteessä oleviin tuotteisiin kunkin tuotteen osalta esitetyn määrän mukaisesti tämän pöytäkirjan voimaantulopäivästä lähtien)

CN-koodi 2013	Tavaran kuvaus	Vuotuinen määrä (tonnia)	Kiintiön sisäinen tulli (% suosituim- muustullista)
0207 11 90 0207 12 90 0207 13 10 0207 13 30 0207 13 60 0207 13 99 0207 14 10 0207 14 30 0207 14 50 0207 14 60 0207 14 99	Siipikarja	500	20 %
0406 10 20 0406 10 80 0406 30 31 0406 40 50 0406 90 78 0406 90 88 0406 90 99	Juusto	65	30 %
1602 20 90 1602 32 11 1602 32 19 1602 32 30 1602 32 90 1602 41 10 1602 49 15 1602 49 30 1602 50 31 1602 50 95	Lihavalmisteet	130	30 %

LIITE IV

**YHTEISÖN TARIFFIMYÖNNYTYKSET MONTENEGRON
KALASTUSTUOTTEILLE (29 ARTIKLAN 2 KOHTA)**

Seuraavien Montenegron alkuperä tuotteiden tuonnissa yhteisöön sovelletaan jäljempänä mainittuja myönnytyksiä (TK = tariffikiintiö):

CN-koodi	TARIC-ala-nimike	Tavaran kuvaus	Tämän sopimuksen voimaantulopäivästä saman vuoden joulukuun 31. päivään (n)	Tammikuun 1. päivästä joulukuun 31. päivään (n+1)	Sen jälkeen joka vuosi tammikuun 1. päivästä joulukuun 31. päivään
0301 91 10		Taimenet (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i>), kirjolohi (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), punakurkkulohi (<i>Oncorhynchus clarki</i>), kultalohi (<i>Oncorhynchus aguabonita</i>), <i>Oncorhynchus apache</i> ja <i>Onchorhynchus chrysogaster</i> : elävät; tuoreet tai jäädytetyt; jäädytetyt; kuivatut, suolatut tai suolavedessä olevat, savustetut; kalafileet ja muu kalanliha; ihmisravinnoksi sopivat jauhot, jauheet ja pelletit	TK: 20 t tullitta	TK: 20 t tullitta	TK: 20 t tullitta
0301 91 90			TK:n ylittävät määrät: 90 % suosituim-muustullista	TK:n ylittävät määrät: 80 % suosituim-muustullista	TK:n ylittävät määrät: 70 % suosituim-muustullista
0302 11 10					
0302 11 20					
0302 11 80					
0303 21 10					
0303 21 20					
0303 21 80					
0304 19 15					
0304 19 17					
ex 0304 19 19	30				
ex 0304 19 91	10				
0304 29 15					
0304 29 17					
ex 0304 29 19	30				
ex 0304 99 21	11, 12, 20				
ex 0305 10 00	10				
ex 0305 30 90	50				
0305 49 45	61				
ex 0305 59 80	61				
ex 0305 69 80					

▼B

CN-koodi	TARIC-alamike	Tavaran kuvaus	Tämän sopimuksen voimaantulopäivästä saman vuoden joulukuun 31. päivään (n)	Tammikuun 1. päivästä joulukuun 31. päivään (n+1)	Sen jälkeen joka vuosi tammikuun 1. päivästä joulukuun 31. päivään
0301 93 00 0302 69 11 0303 79 11 ex 0304 19 19 ex 0304 19 91 ex 0304 29 19 ex 0304 99 21 ex 0305 10 00 ex 0305 30 90 ex 0305 49 80 ex 0305 59 80 ex 0305 69 80	20 20 20 16 20 60 30 63 63	Karppi: elävä; tuore tai jäädytetty; jäädytetty; kuivattu, suolattu tai suolavedessä oleva, savustettu; kalafileet ja muu kalanliha; ihmisravinnoksi sopivat jauhot, jauheet ja pelletit	TK: 10 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 90 % suositui-muus-tullista	TK: 10 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 80 % suositui-muus-tullista	TK: 10 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 70 % suositui-muus-tullista
ex 0301 99 80 0302 69 61 0303 79 71 ex 0304 19 39 ex 0304 19 99 ex 0304 29 99 ex 0304 99 99 ex 0305 10 00 ex 0305 30 90 ex 0305 49 80 ex 0305 59 80 ex 0305 69 80	80 80 77 50 20 30 70 40 65 65	Hammasahven (<i>Dentex dentex</i>) ja pagellit (<i>Pagellus spp.</i>): elävät; tuoreet tai jäädytetty; jäädytetty; kuivatut, suolatut tai suolavedessä olevat, savustetut; kalafileet ja muu kalanliha; ihmisravinnoksi sopivat jauhot, jauheet ja pelletit	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 80 % suositui-muus-tullista	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 55 % suositui-muus-tullista	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 30 % suositui-muus-tullista
ex 0301 99 80 0302 69 94 ex 0303 77 00 ex 0304 19 39 ex 0304 19 99 ex 0304 29 99 ex 0304 99 99 ex 0305 10 00 ex 0305 30 90 ex 0305 49 80 ex 0305 59 80 ex 0305 69 80	22 10 85 79 60 70 40 80 50 67 67	Meribassi (<i>Dicentrarchus labrax</i>): elävä; tuore tai jäädytetty; jäädytetty; kuivattu, suolattu tai suolavedessä oleva, savustettu; kalafileet ja muu kalanliha; ihmisravinnoksi sopivat jauhot, jauheet ja pelletit	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 80 % suositui-muus-tullista	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 55 % suositui-muus-tullista	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 30 % suositui-muus-tullista

▼ B

CN-koodi	TARIC-ala-nimike	Tavaran kuvaus	Tämän sopimuksen voimaantulopäivästä saman vuoden joulukuun 31. päivään (n)
1604 13 11 1604 13 19 ex 1604 20 50	10, 19	Sardiinivalmisteet ja -säilykkeet	TK: 200 t, tulli 6 % TK:n ylittävät määrät: täysi suosituimmustulli ⁽¹⁾
1604 16 00 1604 20 40		Sardellivalmisteet ja -säilykkeet (aito anjovis)	TK: 200 t, tulli 12,5 % TK:n ylittävät määrät: täysi suosituimmustulli ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Alkuperäinen kiintiömäärä on 200 tonnia. Tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan neljännen vuoden 1. tammikuuta alkaen kiintiön vuotuinen määrä korotetaan 250 tonniin, jos vähintään 80 % edellisen vuoden kiintiön kokonaismäärästä on käytetty kyseisen vuoden 31. joulukuuta mennessä. Jos kiintiömäärää korotetaan, korotettu kiintiö on voimassa, kunnes tämän sopimuksen osapuolet päättävät muunlaisista järjestelyistä.

Kaikista HS-nimikkeeseen 1604 luokiteltavista tuotteista, sardiinivalmisteita ja -säilykkeitä sekä sardellivalmisteita ja -säilykkeitä (aito anjovis) lukuun ottamatta, kannettavat tullit alennetaan seuraavan aikataulun mukaisesti:

Vuosi	Vuosi 1 (tulli %)	Vuosi 3 (tulli %)	Vuosi 5 ja sitä seuraavat vuodet (tulli %)
Tulli	90 % suosituimmustul- lista	80 % suosituimmustul- lista	70 % suosituimmustul- lista

LIITE V

**MONTENEGRON TARIFFIMYÖNNYTYKSET YHTEISÖN
KALASTUSTUOTTEILLE (30 ARTIKLAN 2 KOHTA)**

Seuraavien yhteisön alkuperätuotteiden tuonnissa Montenegroon sovelletaan jäljempänä mainittuja myönnytyksiä (TK = tariffikiintiö):

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tämän sopimuksen voimaantulo-päivästä saman vuoden joulukuun 31. päivään (n)	Tammikuun 1. päivästä joulukuun 31. päivään (n+1)	Sen jälkeen joka vuosi tammikuun 1. päivästä joulukuun 31. päivään
0301 91 10 0301 91 90 0302 11 10 0302 11 20 0302 11 80 0303 21 10 0303 21 20 0303 21 80 0304 19 15 0304 19 17 ex 0304 19 19 ex 0304 19 91 0304 29 15 0304 29 17 ex 0304 29 19 ex 0304 99 21 ex 0305 10 00 ex 0305 30 90 0305 49 45 ex 0305 59 80 ex 0305 69 80	Taimenet (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i>), kirjolohi (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), punakurkkulohi (<i>Oncorhynchus clarki</i>), kultalohi (<i>Oncorhynchus agabonita</i>), <i>Oncorhynchus apache</i> ja <i>Oncorhynchus chrysogaster</i> : elävät; tuoreet tai jäädytetyt; jäädytetyt; kuivatut, suolatut tai suolavedessä olevat, savustetut; kalafileet ja muu kalanliha; ihmisravinnoksi sopivat jauhot, jauheet ja pelletit	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 90 % suosituim-muustullista	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 80 % suosituim-muustullista	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 70 % suosituim-muustullista
ex 0301 99 80 0302 69 61 0303 79 71 ex 0304 19 39 ex 0304 19 99 ex 0304 29 99 ex 0304 99 99 ex 0305 10 00 ex 0305 30 90 ex 0305 49 80 ex 0305 59 80 ex 0305 69 80	Hammasahven (<i>Dentex dentex</i>) ja pagellit (<i>Pagellus spp.</i>): elävät; tuoreet tai jäädytetyt; jäädytetyt; kuivatut, suolatut tai suolavedessä olevat, savustetut; kalafileet ja muu kalanliha; ihmisravinnoksi sopivat jauhot, jauheet ja pelletit	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 80 % suosituim-muustullista	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 60 % suosituim-muustullista	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 40 % suosituim-muustullista

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tämän sopimuksen voimaantulo-päivästä saman vuoden joulukuun 31. päivään (n)	Tammikuun 1. päivästä joulukuun 31. päivään (n+1)	Sen jälkeen joka vuosi tammikuun 1. päivästä joulukuun 31. päivään
ex 0301 99 80 0302 69 94 ex 0303 77 00 ex 0304 19 39 ex 0304 19 99 ex 0304 29 99 ex 0304 99 99 ex 0305 10 00 ex 0305 30 90 ex 0305 49 80 ex 0305 59 80 ex 0305 69 80	Meribassi (<i>Dicentrarchus labrax</i>): elävä; tuore tai jäädytetty; jäädytetty; kuivattu, suolattu tai suolavedessä oleva, savustettu; kalafileet ja muu kalanliha; ihmisravinnoksi sopivat jauhot, jauheet ja pelletit	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 80 % suosituim-muus-tullista	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 60 % suosituim-muus-tullista	TK: 20 t tullitta TK:n ylittävät määrät: 40 % suosituim-muustullista

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Vuotuisen tariffikiintiön määrä (nettopaino)
1604 13 11 1604 13 19 ex 1604 20 50	Sardiinivalmisteet ja -säilykkeet	TK: 20 t, tulli 50 % suosituimmuustullista TK:n ylittävät määrät: täysi suosituimmuustulli
1604 16 00 1604 20 40	Sardellivalmisteet ja -säilykkeet (aito anjovis)	TK: 10 t, tulli 50 % TK:n ylittävät määrät: täysi suosituimmuustulli

Kaikista HS-nimikkeeseen 1604 luokiteltavista tuotteista, sardiinivalmisteita ja -säilykkeitä sekä sardellivalmisteita ja -säilykkeitä (aito anjovis) lukuun ottamatta, kannettavat tullit alennetaan seuraavan aikataulun mukaisesti:

Vuosi	Vuosi 1 (tulli %)	Vuosi 2 (tulli %)	Vuosi 3 (tulli %)	Vuosi 4 ja sitä seuraavat vuodet (tulli %)
Tulli	80 % suosituim-muus-tullista	70 % suosituim-muus-tullista	60 % suosituim-muus-tullista	50 % suosituim-muus-tullista

▼ **M1***LIITE V a***Montenegron tariffimyönnytykset Euroopan unionin kalastustuotteille
(tämän sopimuksen 30 artiklan 3 kohta)**

Seuraavien yhteisön alkuperätuotteiden tuonnissa Montenegroon sovelletaan jäljempänä mainittuja kiintiöitä:

CN-koodi 2013	Tavaran kuvaus	Vuotuinen määrä (tonnia)	Kiintiön sisäinen tulli
1604 13 11 1604 13 19 1604 13 90	Sardiinivalmisteet ja -säilykkeet	200	0 % (tulliton)
1604 14 11 1604 14 16 1604 14 18	Tonnikala- ja boniittivalmisteet ja -säilykkeet; fileet (ns. ”loins”)	75	0 % (tulliton)
1604 15 11 1604 15 19	Makrillivalmisteet ja -säilykkeet	30	0 % (tulliton)

▼B*LIITE VI***SJOITTAUTUMINEN: RAHOITUSPALVELUT****(V osaston II luku)****RAHOITUSPALVELUT: MÄÄRITELMÄT**

Rahoituspalveluilla tarkoitetaan toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajan tarjoamaa rahoitusluonteista palvelua.

Rahoituspalveluihin kuuluvat seuraavat toiminnot:

A. Kaikki vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut:

1. ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus):
  - a) henkivakuutus;
  - b) vahinkovakuutus;
2. jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
3. vakuutusedustus, kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta;
4. vakuutusten liitännäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskinarviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut.

B. Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja):

1. talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanotto yleisöltä;
2. kaikenlainen antolainaustoiminta, muun muassa kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoiminnan rahoitus;
3. rahoitusleasing;
4. kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut, mukaan luettuina luotto- ja maksukortit, matkasekit ja pankkivekselit;
5. takaukset ja sitoumukset;
6. kauppa omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muulla tavalla, erityisesti seuraavilla välineillä:
  - a) rahamarkkinavälineet (sekit, vekselit, talletustodistukset jne.);
  - b) ulkomaanvaluutta;
  - c) johdannaistuotteet, mukaan luettuina, muttei yksinomaan, futuurit ja optiot;
  - d) valuuttakurssit ja korkovälineet, mukaan luettuina sellaiset tuotteet kuin swap-sopimukset, korkoterminit jne.;

▼ B

- e) siirtokelpoiset arvopaperit;
- f) muut markkinakelpoiset välineet ja rahoitusomaisuus, mukaan lukien jalometalliharkot;
- 7. osallistuminen asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) kaikenkertyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, myös merkintävastuuseen ja sijoitukseen, ja liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen;
- 8. välitystoiminta rahamarkkinoilla;
- 9. omaisuuden hoito, erityisesti käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot, eläkerahastojen hoito sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut;
- 10. rahoitusvaroihin kuten arvopapereihin, johdannaistuotteisiin ja muihin siirtokelpoisiin välineisiin liittyvät maksu- ja selvityspalvelut;
- 11. rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvien ohjelmistojen toimittaminen muiden rahoituspalvelujen tarjoajien toimesta;
- 12. neuvonta, välitys ja muut edellä 1–11 alakohdassa lueteltuihin erilaisiin toimintoihin liittyvät rahoituspalvelut, mukaan luettuina luottotiedot ja luottoarviot, sijoituksiin ja salkunhoitoon liittyvä tutkimus ja neuvonta sekä yritysostoihin ja yritysten uudelleenjärjestelyihin ja toimintaperiaatteisiin liittyvä neuvonta.

Seuraavat toimet eivät kuulu rahoituspalvelujen määrittelyyn:

- a) keskuspankkien tai muiden julkisten laitosten toteuttamat raha- ja valuuttakurssipolitiikkaa harjoitettaessa;
- b) keskuspankkien sekä julkisten toimielinten, viranomaisten tai laitosten harjoittama toiminta valtion lukuun tai valtion takuulla lukuun ottamatta tapauksia, joissa näiden julkisten yhteisöjen kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat voivat harjoittaa tätä toimintaa;
- c) lakisääteiseen sosiaaliturva- tai eläkejärjestelmään kuuluva toiminta lukuun ottamatta tapauksia, joissa julkisten yhteisöjen tai yksityisten laitosten kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat voivat harjoittaa tätä toimintaa.

▼ B*LIITE VII***TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUDET SEKÄ KAUPALLISET OIKEUDET****(75 artikla)**

Tämän sopimuksen 75 artiklan 4 kohta koskee seuraavia monenvälisiä sopimuksia, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat tai joita jäsenvaltiot tosiasiallisesti soveltavat:

- maailman henkisen omaisuuden järjestön perustava yleissopimus (WIPO-yleissopimus, Tukholma 1967, muutettu vuonna 1979);
- Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta (Pariisin asiakirja 1971);
- Brysselin yleissopimus satelliitin välittämien ohjelmasignaalien jakamisesta (Bryssel 1974);
- Budapestin sopimus mikro-organismien tallettamisen kansainvälisestä tunnistamisesta patentinhakumenettelyä varten (Budapest 1977, muutettu vuonna 1980);
- Haagin sopimus teollismallien kansainvälisestä rekisteröinnistä (Lontoon asiakirja 1934 ja Haagin asiakirja 1960);
- Locarnon sopimus teollisuusmallien kansainvälisen luokituksen perustamisesta (Locarno 1968, muutettu 1979);
- Madridin sopimus tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä (Tukholman asiakirja 1967, muutettu 1979);
- tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä tehdyn Madridin sopimuksen pöytäkirja (Madridin pöytäkirja 1989);
- Nizzan sopimus tavaroiden ja palvelujen kansainvälisestä luokituksesta tavaramerkkien rekisteröintiä varten (Geneve 1977, muutettu 1979);
- Pariisin yleissopimus teollisuus oikeuden suojelemisesta (Tukholman asiakirja 1967, muutettu 1979);
- patenttiyhteistyösopimus (Washington 1970, muutettu 1979 ja tarkistettu 1984);
- tavaramerkkilainsäädäntöä koskeva yleissopimus (Geneve 2000);
- uusien kasvilajikkeiden suojaamista koskeva kansainvälinen yleissopimus (UPOV-yleissopimus, Pariisi 1961, tarkistettu vuosina 1972, 1978 ja 1991);
- äänitteiden valmistajien suojaamiseksi heidän äänitteidensä luvattomalta jäljentämiseltä tehty yleissopimus (ääniteyleissopimus, Geneve 1971);
- kansainvälinen yleissopimus esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radiorytysten suojaamisesta (Rooman yleissopimus 1961);

▼ B

- Strasbourgin sopimus kansainvälisestä patenttiluokituksesta (Strasbourg 1971, muutettu 1979);
- tavaramerkkioikeutta koskeva sopimus (Geneve 1994);
- Wienin sopimus tavaramerkkien kuvallisia elementtejä sisältävien osuuksien kansainvälisen luokituksen perustamisesta (Wien 1973, muutettu 1985);
- WIPO:n tekijänoikeussopimus (Geneve, 1996);
- WIPO:n esitys- ja äänitesopimus (Geneve, 1996);
- Euroopan patenttisopimus;
- WTO:n sopimus teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista.

PÖYTÄKIRJA N:o 1**jalostettujen maataloustuotteiden kaupasta yhteisön ja Montenegron välillä***1 artikla*

1. Yhteisö ja Montenegro soveltavat liitteissä I ja II lueteltuja tulleja jalostettuihin maataloustuotteisiin kyseisissä liitteissä määrätyn edellytyksin riippumatta siitä, sovelletaanko tuotteisiin kiintiötä.

2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto päättää:

- a) tässä pöytäkirjassa tarkoitettujen jalostettujen maataloustuotteiden luettelon laajentamisesta,
- b) liitteissä I ja II tarkoitettujen tullien muuttamisesta,
- c) tariffikiintiöiden korottamisesta tai poistamisesta.

3. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi korvata tässä pöytäkirjassa vahvistetut tullit järjestelmällä, joka perustuu tämän pöytäkirjan mukaisten jalostettujen maataloustuotteiden valmistuksessa tosiasiallisesti käytettyjen maataloustuotteiden markkinahintoihin yhteisössä ja Montenegrossa.

2 artikla

Vakautus- ja assosiaationeuvoston päätöksellä voidaan alentaa 1 artiklan mukaisesti sovellettavia tulleja:

- a) kun yhteisön ja Montenegron välisessä kaupassa perustuotteisiin sovellettavia tulleja alennetaan, tai
- b) vastauksena jalostettuihin maataloustuotteisiin liittyvistä vastavuoroisista myönnytyksistä johtuville alennuksille.

Edellä olevassa a alakohdassa määrätty alennukset lasketaan maatalouden maksuosaksi tarkoitetun tullin osan perusteella, joka vastaa kyseisten jalostettujen maataloustuotteiden valmistuksessa tosiasiallisesti käytettyjä maataloustuotteita ja joka on vähennetty näihin perusmaataloustuotteisiin sovelletuista tulleista.

3 artikla

Yhteisö ja Montenegro ilmoittavat toisilleen hallinnollisista järjestelyistä, jotka on hyväksytty tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluville tuotteille. Näiden järjestelyjen avulla olisi taattava kaikille asianomaisille osapuolille tasavertainen kohtelu, jonka on oltava mahdollisimman yksinkertainen ja joustava.

LIITE I

**MONTENEGROSTA PERÄISIN OLEVIEN TAVAROIDEN TUONNISSA
YHTEISÖÖN SOVELLETTAVAT TULLIT**

Tullit ovat nollatulleja tuotaessa yhteisöön Montenegrosta peräisin olevia, jäljempänä lueteltuja jalostettuja maataloustuotteita.

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
0403	Kirnumaito ja kimupiimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri ja muu käynyt tai hapatettu maito ja kerma, myös tiivistetty tai maustettu tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta, hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:
0403 10	– jogurtti:
	– – maustettu tai lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:
	– – – jauheena, rakeina tai muussa kiinteässä muodossa, maitorasvapitoisuus:
0403 10 51	– – – – enintään 1,5 painoprosenttia
0403 10 53	– – – – suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0403 10 59	– – – – suurempi kuin 27 painoprosenttia
	– – – muu, maitorasvapitoisuus:
0403 10 91	– – – – enintään 3 painoprosenttia
0403 10 93	– – – – suurempi kuin 3 painoprosenttia, mutta enintään 6 painoprosenttia
0403 10 99	– – – – suurempi kuin 6 painoprosenttia
0403 90	– muu:
	– – maustettu tai lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:
	– – – jauheena, rakeina tai muussa kiinteässä muodossa, maitorasvapitoisuus:
0403 90 71	– – – – enintään 1,5 painoprosenttia
0403 90 73	– – – – suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0403 90 79	– – – – suurempi kuin 27 painoprosenttia
	– – – muu, maitorasvapitoisuus:
0403 90 91	– – – – enintään 3 painoprosenttia
0403 90 93	– – – – suurempi kuin 3 painoprosenttia, mutta enintään 6 painoprosenttia

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
0403 90 99	– – – – suurempi kuin 6 painoprosenttia
0405	Voi ja muut maitorasvat; maidosta valmistetut levitteet:
0405 20	– Maidosta valmistetut levitteet:
0405 20 10	– – rasvapitoisuus vähintään 39, mutta pienempi kuin 60 painoprosenttia
0405 20 30	– – rasvapitoisuus vähintään 60 mutta enintään 75 painoprosenttia
0501 00 00	Hiukset, valmistamattomat, myös pestyt tai rasvattomiksi tehdyt; hiusjätteet
0502	Sian ja villisian harjakset ja muut karvat; mäyränkarvat ja muut harjantekoon käytettävät karvat; tällaisten harjaksien ja karvojen jätteet
0505	Höyhen- tai untuvapeitteiset linnunnaihat ja muut osat, höyhenet ja höyhenen osat (myös leikatuin reunoin) sekä untuvat, joita ei ole enempää valmistettu kuin puhdistettu, desinfioitu tai käsitelty säilytystä varten; höyhenistä tai höyhenen osista saatu jauhe ja jätteet
0506	Luat ja sarvitohlot, valmistamattomat, rasvattomiksi tehdyt, yksinkertaisesti valmistetut (mutta ei määrämuotoisiksi leikatut), hapolla käsitellyt tai degelatinoitut; näistä tuotteista saatu jauhe ja jätteet
0507	Norsunluu, kilpikonnankuori, valaanhetulat ja -hetulaharjat, sarvet, kaviot, sorkat, kynnet ja nokat, valmistamattomat tai yksinkertaisesti valmistetut, mutta ei määrämuotoisiksi leikatut; näistä tuotteista saatu jauhe ja jätteet
0508 00 00	Koralli ja sen kaltaiset aineet, valmistamattomat tai yksinkertaisesti valmistetut, mutta muutoin työstämättömät; nilviäisten, äyriäisten tai piikkihahkaisten kuoret sekä mustekalan selkäkilvet, valmistamattomat tai yksinkertaisesti valmistetut, mutta ei määrämuotoisiksi leikatut, näistä tuotteista saatu jauhe ja jätteet
0510 00 00	Harmaa ambra, majavanhausta, sivetti ja myski; espanjankärpänen; sappi, myös kuivattu; tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt tai muuten väliaikaisesti säilötyt rauhaset ja muut eläintuotteet, joita käytetään farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen
0511	Muualle kuulumattomat eläintuotteet; ihmisravinnoksi soveltumattomat kuolleet 1 tai 3 ryhmän eläimet:
	– muut:
0511 99	– – muut:
	– – – Pesusienet, eläinperäiset:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
0511 99 31	– – – – valmistamattomat
0511 99 39	– – – – muut
0511 99 85	– – – muut
ex 0511 99 85	– – – – jouhet ja jouhenjätteet, myös kerrostettuina, tukiaineeseen yhdistettyinä tai sitä ilman
0710	Jäädetyt kasvikset (myös höyryssä tai vedessä keitetyt):
0710 40 00	– sokerimaissi
0711	Kasvikset, väliaikaisesti (esim. rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa) säilöttyinä, mutta siinä tilassa välittömään kulutukseen soveltumattomina:
0711 90	– muut kasvikset; kasvissekoitukset: – – kasvikset:
0711 90 30	– – – sokerimaissi
0903 00 00	Mate
1212	Johanneksenleipä, merilevät ja muut levät, sokerijuurikas ja sokeriruoko, tuoreet, jäädytetyt, jäädetyt tai kuivatut, myös jauhetut; hedelmänkivet ja -sydämet sekä muut kasviuotteet (myös paahtamattomat juurisikurin <i>Cichorium intybus-sativum</i> juuret), jollaisia käytetään pääasiallisesti ihmisravinnoksi, muualle kuulumattomat:
1212 20 00	– merilevät ja muut levät
1302	Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut: – kasvimehut ja -uutteet:
1302 12 00	– – lakritsista saadut
1302 13 00	– – humalasta saadut
1302 19	– – muut:
1302 19 80	– – – muut
1302 20	– pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit:
1302 20 10	– – kuivassa muodossa
1302 20 90	– – muut – kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:
1302 31 00	– – agar-agar

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
1302 32	– – johanneksenleipäpuun paloista tai palkojen siemenistä tai guar-siemenistä saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:
1302 32 10	– – – johanneksenleipäpuun paloista tai palkojen siemenistä saadut
1401	Kasviaineet, jollaisia käytetään pääasiallisesti palmikointiin tai punontaan (esim. bambu, rottinki, ruoko, kaisla, koripaju, raffia, puhdistettu, valkaistu tai värjätty olki sekä niini):
1404	Muualle kuulumattomat kasvituotteet:
1505	Villarasva ja siitä saadut rasva-aineet (myös lanoliini):
1506 00 00	Muut eläinrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat
1515	Muut kasvirasvat ja rasvaiset kasviöljyt (myös jojobaöljy) sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:
1515 90	– muut:
1515 90 11	– – kiinanpuuöljy (tung-öljy); jojoba- ja oiticicaöljy; myrttivaha ja japaninvaha; niiden jakeet
ex 1515 90 11	– – – jojoba- ja oiticicaöljy; myrttivaha ja japaninvaha; niiden jakeet
1516	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai elaidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut:
1516 20	– kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet:
1516 20 10	– – hydrattu risiiniöljy (opaalivaha)
1517	Margariini; syötävät seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista, muut kuin nimikkeen 1516 syötävät rasvat ja öljyt sekä niiden jakeet:
1517 10	– margariini, ei kuitenkaan nestemäinen margariini:
1517 10 10	– – joissa on enemmän kuin 10 painoprosenttia, mutta enintään 15 painoprosenttia maitorasvaa
1517 90	– muut:
1517 90 10	– – joissa on enemmän kuin 10 painoprosenttia, mutta enintään 15 painoprosenttia maitorasvaa
	– – muut:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
1517 90 93	– – – muotiniirrotusvalmisteina käytettävät syötävät seokset ja valmisteet
1518 00	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, keitetyt, hapetetut, dehydratoidut, rikitetyt, puhalletut, tyhjöissä tai inertissä kaasussa kuumentamalla polymeroidut tai muutoin kemiallisesti muunnetut, muut kuin nimikkeen 1516 eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet; muualle kuulumattomat syötäväksi kelpaamattomat seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista:
1518 00 10	– linoksiini – muut:
1518 00 91	– – eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, keitetyt, hapetetut, dehydratoidut, rikitetyt, puhalletut, tyhjöissä tai inertissä kaasussa kuumentamalla polymeroidut tai muutoin kemiallisesti muunnetut, muut kuin nimikkeen 1516 eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet – – muut:
1518 00 95	– – – syötäväksi kelpaamattomat seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläinrasvoista ja -öljyistä tai eläin- ja kasvirasvoista tai -öljyistä tai niiden jakeista
1518 00 99	– – – muut
1520 00 00	Raaka glyseroli; glyserolivesi ja -lipeä
1521	Kasvivahat (ei kuitenkaan triglyseridit), mehiläisvaha ja muut hyönteisvahat sekä spermaseetti, myös puhdistetut tai värjätyt:
1522 00	Degras; rasva-aineiden tai eläin- ja kasvivahojen käsittelyssä syntyneet jätteet:
1522 00 10	– degras
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi (levuloosi), jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri:
1702 50 00	– kemiallisesti puhdas fruktoosi
1702 90	– muut, myös inverttisokeri ja muut sokeri- ja sokerisiirappiseokset, joissa on fruktoosia 50 prosenttia kuivapainosta
1702 90 10	– – kemiallisesti puhdas maltoosi
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkoinen suklaa):
1803	Kaakaomassa, myös sellainen, josta rasva on poistettu:

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
1804 00 00	Kaakaovoi, -rasva ja -öljy
1805 00 00	Kaakaojauhe, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön
1806	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet:
1901	Mallasuute; muualle kuulumattomat hienoista tai karkeista jauhoista, rouheista, tärkkelyksestä tai mallasuutteesta tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 40 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna; muualle kuulumattomat nimikkeiden 0401–0404 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 5 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna:
1902	Makaronivalmisteet, kuten spagetti, makaroni, nuudelit, lasagne, gnocchi, ravioli ja cannelloni, myös kypsennetyt tai (lihalla tai muulla aineella) täytetyt tai muulla tavalla valmistetut; couscous, myös valmistettu: – kypsentämättömät makaronivalmisteet, joita ei ole täytetty eikä muullakaan tavalla valmistettu:
1902 11 00	– – munaa sisältävät
1902 19	– – muut:
1902 19 10	– – – jotka eivät sisällä tavallisia vehnäjauhoja
1902 19 90	– – – muut
1902 20	– täytetyt makaronivalmisteet, myös kypsennetyt tai muulla tavalla valmistetut: – – muut:
1902 20 91	– – – kypsennetyt
1902 20 99	– – – muut
1902 30	– muut makaronivalmisteet:
1902 30 10	– – kuivatut
1902 30 90	– – muut
1902 40	– couscous:
1902 40 10	– – valmistamaton
1902 40 90	– – muu
1903 00 00	Tapioka ja tärkkelyksestä valmistetut tapiokankorvikkeet, hiutaleina, jyvinä, helmisuurimoina, seulomisjääminä tai niiden kaltaisessa muodossa

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
1904	Viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahattamalla tehdyt elintarvikevalmistukset (esim. maissihiutaleet); vilja (ei kuitenkaan maissi) jyvinä tai jyväsina tai hiutaleina tai muulla tavalla valmistettuina jyvinä tai jyväsina (lukuun ottamatta jauhoja ja rouheita), esikypsennetty tai muulla tavalla valmistettu, muualle kuulumattomat:
1905	Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät (biscuits) sekä muut leipomatuotteet, myös jos niissä on kaakaota; ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet:
2001	Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt kasvikset, hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat:
2001 90	– muut:
2001 90 30	– – sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)
2001 90 40	– – jamssit, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, joissa on vähintään 5 painoprosenttia tärkkelystä
2001 90 60	– – palmunsydämet
2004	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädytetyt, muut kuin nimikkeen 2006 tuotteet
2004 10	– perunat: – – muut
2004 10 91	– – – hienoina tai karkeina jauhoina taikka hiutaleina
2004 90	– muut kasvikset sekä kasvissekoitukset:
2004 90 10	– – sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)
2005	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädyttämättömät, muut kuin nimikkeen 2006 tuotteet:
2005 20	– perunat:
2005 20 10	– – hienoina tai karkeina jauhoina taikka hiutaleina
2005 80 00	– sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)
2008	Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat, myös lisättyä sokeria, muuta makeutusainetta tai alkoholia sisältävät, muualle kuulumattomat: – pähkinät, maapähkinät ja muut siemenet, myös näiden sekoitukset:

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
2008 11	– – maapähkinät:
2008 11 10	– – – maapähkinävoi
	– muut, myös muut sekoitukset kuin alanimikkeeseen 2008 19 kuuluvat:
2008 91 00	– – palmunsydämet
2008 99	– – muut:
	– – – lisättyä alkoholia sisältämättömät:
	– – – – lisättyä sokeria sisältämättömät:
2008 99 85	– – – – maissi, muu kuin sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)
2008 99 91	– – – – jamssit, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, joissa on tärkkelystä vähintään 5 painoprosenttia
2101	Kahvi-, tee- ja mateuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin tai kahviin, teehen ja mateen perustuvat valmisteet; paahdettu juurisikuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteen, esanssit ja tiivisteet:
2102	Hiiwa (elävä eli aktiivinen tai kuollut eli inaktiivinen); muut kuolleet yksisoluiset mikro-organismit (ei kuitenkaan nimikkeen 3002 rokotteen); valmistetut leivinjauheet:
2103	Kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset; sinappijauho ja valmistettu sinappi:
2104	Keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten; homogenoituneet sekoitetut elintarvikevalmisteet:
2105 00	Jäätelö, mehujää ja niiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet, myös kaakaota sisältävät:
2106	Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet:
2106 10	– proteiinitiiivisteet ja teksturoidut proteiiniaineet:
2106 10 20	– – joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä
2106 10 80	– – muut
2106 90	– muut:

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
2106 90 20	– – alkoholipitoiset valmisteet (seokset), jollaisia käytetään juomien valmistukseen, muut kuin hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat – – muut:
2106 90 92	– – joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä
2106 90 98	– – – muut
2201	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi:
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- ja kasvismehut:
2203 00	Mallasjuomat:
2205	Vermutti ja muu tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla:
2207	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia; denaturoitu etyylialkoholi (etanoli) ja muut denaturoidut väkevät alkoholijuomat, väkevyydestä riippumatta:
2208	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat:
2402	Tupakasta tai tupakankorvikkeesta valmistetut sikarit, pikkusikarit ja savukkeet:
2403	Muu valmistettu tupakka sekä muut valmistetut tupakankorvikkeet; ”homogeenoitu” tai ”rekonstruoitu” tupakka; tupakkauutteet ja -esanssit:
2905	Asykliset alkoholit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset: – muut moniarvoiset alkoholit:
2905 43 00	– – mannitoli
2905 44	– – D-glusitoli (sorbitoli): – – – vesiliuksena:
2905 44 11	– – – – jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
2905 44 19	— — — — muut — — — muut:
2905 44 91	— — — — joissa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna
2905 44 99	— — — — muut
2905 45 00	— — glyseroli
3301	Haihtuvat öljyt (terpeenittömät tai terpeenipitoiset); myös jähmeät (concretes) ja vahaa poistamalla saadut nesteet (absolutes); resinoidit; uutetut oleohartsit; haihtuvien öljyjen väkevöidyt rasva-, rasvaöljy- ja vahaliuokset tai niiden kaltaiset liuokset, kylmänä uuttamalla (enfleurage) tai maseroimalla saadut; terpeenipitoiset sivutuotteet, joita saadaan poistettaessa terpeenejä haihtuvista öljyistä; haihtuvien öljyjen vesitislleet ja -liuokset:
3301 90	— muut:
3301 90 10	— — terpeenipitoiset sivutuotteet, joita saadaan poistettaessa terpeenejä haihtuvista öljyistä — — uutetut oleohartsit:
3301 90 21	— — — lakritsista ja humalasta saadut
3301 90 30	— — — muut
3301 90 90	— — muut
3302	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa; muut hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:
3302 10	— jollaisia käytetään elintarvike- tai juomateollisuudessa — — jollaisia käytetään juomateollisuudessa: — — — valmisteet, joissa on kaikki juomille luonteenomaiset aromiaineet:
3302 10 10	— — — — todellinen alkoholipitoisuus suurempi kuin 0,5 tilavuusprosenttia — — — — muut:
3302 10 21	— — — — joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukosia tai tärkkelystä
3302 10 29	— — — — muut

▼ **B**

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
3501	Kaseiini, kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset; kaseiiniliimat:
3501 10	– kaseiini:
3501 10 10	– – keinotekoisien tekstiilikuitujen valmistukseen tarkoitettu
3501 10 50	– – teollisuuskäyttöön, ei kuitenkaan elintarvikkeiden tai rehun valmistukseen tarkoitettu
3501 10 90	– – muut
3501 90	– muut:
3501 90 90	– – muut
3505	Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys (esim. esihyytelöity tai esteröity tärkkelys); tärkkelykseen, dekstriiniin tai muuhun modifioituun tärkkelykseen perustuvat liimat ja liisterit:
3505 10	– dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys:
3505 10 10	– – dekstriini
	– – muu modifioitu tärkkelys:
3505 10 90	– – – muu
3505 20	– liimat ja liisterit:
3505 20 10	– – joissa on vähemmän kuin 25 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä
3505 20 30	– – joissa on vähintään 25 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 55 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä
3505 20 50	– – joissa on vähintään 55 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 80 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä
3505 20 90	– – joissa on vähintään 80 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä
3809	Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriaineiden kiinnittymistä, sekä muut tuotteet ja valmisteet (esim. liistausaineet ja peittäusaineet), jollaisia käytetään tekstiili-, paperi-, nahka- tai niiden kaltaisessa teollisuudessa, muualle kuulumattomat:
3809 10	– tärkkelyspitoisiin aineisiin perustuvat:

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
3809 10 10	– – joissa on vähemmän kuin 55 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita
3809 10 30	– – joissa on vähintään 55 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 70 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita
3809 10 50	– – joissa on vähintään 70 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 83 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita
3809 10 90	– – joissa on vähintään 83 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita
3823	Teolliset monokarboaksyylirasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt; teolliset rasva-alkoholit:
3824	Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jo ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat:
3824 60	– sorbitoli, muu kuin alanimikkeeseen 2905 44 kuuluva: – – vesiliuksena:
3824 60 11	– – – jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitoli-pitoisuudesta laskettuna
3824 60 19	– – – muu – – muu:
3824 60 91	– – – jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitoli-pitoisuudesta laskettuna
3824 60 99	– – – muut

LIITE II

YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVIEN TAVAROIDEN TUONNISSA MONTENEGROON SOVELLETTAVAT TULLIT

(välittömästi tai asteittain)

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
0403	Kirnumaito ja kirnupiimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri ja muu käynyt tai hapattettu maito ja kerma, myös tiivistetty tai maustettu tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta, hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:					
0403 10	– jogurtti:					
	– – maustettu tai lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:					
	– – – jauheena, rakeina tai muussa kiinteässä muodossa, maitorasvapitoisuus:					
0403 10 51	– – – – enintään 1,5 painoprosenttia	80	60	40	20	0
0403 10 53	– – – – suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia	80	60	40	20	0
0403 10 59	– – – – suurempi kuin 27 painoprosenttia	80	60	40	20	0
	– – – muu, maitorasvapitoisuus:					
0403 10 91	– – – – enintään 3 painoprosenttia	80	60	40	20	0
0403 10 93	– – – – suurempi kuin 3 painoprosenttia, mutta enintään 6 painoprosenttia	80	60	40	20	0
0403 10 99	– – – – suurempi kuin 6 painoprosenttia	80	60	40	20	0
0403 90	– muu:					
	– – maustettu tai lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:					
	– – – jauheena, rakeina tai muussa kiinteässä muodossa, maitorasvapitoisuus:					
0403 90 71	– – – – enintään 1,5 painoprosenttia	80	60	40	20	0
0403 90 73	– – – – suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia	80	60	40	20	0
0403 90 79	– – – – suurempi kuin 27 painoprosenttia	80	60	40	20	0
	– – – muu, maitorasvapitoisuus:					
0403 90 91	– – – – enintään 3 painoprosenttia	80	60	40	20	0
0403 90 93	– – – – suurempi kuin 3 painoprosenttia, mutta enintään 6 painoprosenttia	80	60	40	20	0
0403 90 99	– – – – suurempi kuin 6 painoprosenttia	80	60	40	20	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
0405	Voi ja muut maitorasvat; maidosta valmistetut levitteet:					
0405 20	– Maidosta valmistetut levitteet:					
0405 20 10	– – rasvapitoisuus vähintään 39, mutta pienempi kuin 60 painoprosenttia	90	80	70	60	50
0405 20 30	– – rasvapitoisuus vähintään 60 mutta enintään 75 painoprosenttia	90	80	70	60	50
0501 00 00	Hiukset, valmistamattomat, myös pestyt tai rasvattomiksi tehdyt; hiusjätteet	0	0	0	0	0
0502	Sian ja villisian harjakset ja muut karvat; mäyränkarvat ja muut harjantekoon käytettävät karvat; tällaisten harjaksien ja karvojen jätteet:					
0502 10 00	– sian ja villisian harjakset ja muut karvat sekä niiden jätteet	0	0	0	0	0
0502 90 00	– muut	0	0	0	0	0
0505	Höyhen- tai untuvapeitteiset linnunnahat ja muut osat, höyhenet ja höyhenen osat (myös leikatuin reunoin) sekä untuvat, joita ei ole enempää valmistettu kuin puhdistettu, desinfioitu tai käsitelty säilytystä varten; höyhenistä tai höyhenen osista saatu jauhe ja jätteet:					
0505 10	– pehmustehöyhenet; untuvat:					
0505 10 10	– – valmistamattomat	0	0	0	0	0
0505 10 90	– – muut	0	0	0	0	0
0505 90 00	– muut	0	0	0	0	0
0506	Luat ja sarvitohlot, valmistamattomat, rasvattomiksi tehdyt, yksinkertaisesti valmistetut (mutta ei määrämuotoisiksi leikatut), hapolla käsitellyt tai degelatinoituidut; näistä tuotteista saatu jauhe ja jätteet:					
0506 10 00	– osseiini ja hapolla käsitellyt luut	0	0	0	0	0
0506 90 00	– muut	0	0	0	0	0
0507	Norsunluu, kilpikonnankuori, valaanhetulat ja -hetulaharjat, sarvet, kaviot, sorkat, kynnet ja nokat, valmistamattomat tai yksinkertaisesti valmistetut, mutta ei määrämuotoisiksi leikatut; näistä tuotteista saatu jauhe ja jätteet:					
0507 10 00	– norsunluu; norsunluusta saatu jauhe ja jätteet	0	0	0	0	0
0507 90 00	– muut	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
0508 00 00	Koralli ja sen kaltaiset aineet, valmistamattomat tai yksikertaisesti valmistetut, mutta muutoin työstämättömät; nilviäisten, äyriäisten tai piikkinahkaisten kuoret sekä mustekalan selkäkilvet, valmistamattomat tai yksinkertaisesti valmistetut, mutta ei määrämuotoisiksi leikatut, näistä tuotteista saatu jauhe ja jätteet	0	0	0	0	0
0510 00 00	Harmaa ambra, majavanhausta, sivetti ja myski; espanjankärpänen; sappi, myös kuivattu; tuoret, jäädytetyt, jäädytetyt tai muuten väliaikaisesti säilötyt rauhaset ja muut eläintuotteet, joita käytetään farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen	0	0	0	0	0
0511	Muualle kuulumattomat eläintuotteet; ihmisravinnoksi soveltumattomat kuolleet 1 tai 3 ryhmän eläimet:					
	– muut:					
0511 99	– – muut:					
	– – – Pesusienet, eläinperäiset:					
0511 99 31	– – – – valmistamattomat	0	0	0	0	0
0511 99 39	– – – – muut	0	0	0	0	0
0511 99 85	– – – muut					
ex 0511 99 85	– – – – jouhet ja jouhenjätteet, myös kerrostettuina, tukiaineeseen yhdistettyinä tai sitä ilman	0	0	0	0	0
0710	Jäädytetyt kasvikset (myös höyryssä tai vedessä keitetyt):					
0710 40 00	– sokerimaissi	0	0	0	0	0
0711	Kasvikset, väliaikaisesti (esim. rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa) säilöttyinä, mutta siinä tilassa välittömään kulutukseen soveltumattomina:					
0711 90	– muut kasvikset; kasvissekoitukset:					
	– – kasvikset:					
0711 90 30	– – – sokerimaissi	0	0	0	0	0
0903 00 00	Mate	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1212	Johanneksenleipä, merilevät ja muut levät, sokerijuurikas ja sokeriruoko, tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt tai kuivatut, myös jauhetut; hedelmänkivet ja -sydämet sekä muut kasvituotteet (myös paahtamattomat juurisikurin <i>Cichorium intybus</i> juuret), jollaisia käytetään pääasiallisesti ihmisravinnoksi, muualle kuulumattomat:					
1212 20 00	– merilevät ja muut levät	0	0	0	0	0
1302	Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektiinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:					
	– kasvimehut ja -uutteet:					
1302 12 00	– – lakritsista saadut	0	0	0	0	0
1302 13 00	– – humalasta saadut	0	0	0	0	0
1302 19	– – muut:					
1302 19 80	– – – muut	0	0	0	0	0
1302 20	– pektiiniaineet, pektiinaatit ja pektaatit:					
1302 20 10	– – kuivassa muodossa	0	0	0	0	0
1302 20 90	– – muut	0	0	0	0	0
	– kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:					
1302 31 00	– – agar-agar	0	0	0	0	0
1302 32	– – johanneksenleipäpuun paloista tai palkojen siemenistä tai guar-siemenistä saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:					
1302 32 10	– – – johanneksenleipäpuun paloista tai palkojen siemenistä saadut	0	0	0	0	0
1401	Kasviaineet, jollaisia käytetään pääasiallisesti palmikointiin tai punontaan (esim. bambu, rottinki, ruoko, kaisla, koripaju, raffia, puhdistettu, valkaistu tai värjätty olki sekä niini):					
1401 10 00	– bambu	0	0	0	0	0
1401 20 00	– rottinki	0	0	0	0	0
1401 90 00	– muut	0	0	0	0	0
1404	Muualle kuulumattomat kasvituotteet:					
1404 20 00	– puuvillalintterit	0	0	0	0	0
1404 90 00	– muut	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1505	Villarasva ja siitä saadut rasva-aineet (myös lanoliini):					
1505 00 10	– villarasva, raaka	0	0	0	0	0
1505 00 90	– muut	0	0	0	0	0
1506 00 00	Muut eläinrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat	0	0	0	0	0
1515	Muut kasvirasvat ja rasvaiset kasviöljyt (myös jojobaöljy) sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:					
1515 90	– muut:					
1515 90 11	– – kiinanpuuöljy (tung-öljy); jojoba- ja oiticicaöljy; myrttivaha ja japaninvaha; niiden jakeet					
ex 1515 90 11	– – jojoba- ja oiticicaöljy; myrttivaha ja japaninvaha; niiden jakeet	0	0	0	0	0
1516	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai elaidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut:					
1516 20	– kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet:					
1516 20 10	– – hydrattu risiiniöljy (opaalivaha)	0	0	0	0	0
1517	Margariini; syötävät seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista, muut kuin nimikkeen 1516 syötävät rasvat ja öljyt sekä niiden jakeet:					
1517 10	– margariini, ei kuitenkaan nestemäinen margariini:					
1517 10 10	– – joissa on enemmän kuin 10 painoprosenttia, mutta enintään 15 painoprosenttia maitorasvaa	0	0	0	0	0
1517 90	– muut:					
1517 90 10	– – joissa on enemmän kuin 10 painoprosenttia, mutta enintään 15 painoprosenttia maitorasvaa	0	0	0	0	0
	– – muut:					
1517 90 93	– – – muotiniirrotusvalmisteina käytettävät syötävät seokset ja valmisteet	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1518 00	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, keitetyt, hapetetut, dehydratoidut, rikitetyt, puhalletut, tyhjöissä tai inertissä kaasussa kuumentamalla polymeroidut tai muutoin kemiallisesti muunnetut, muut kuin nimikkeen 1516 eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet; muualle kuulumattomat syötäväksi kelpaamattomat seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista:					
1518 00 10	– linoksiini	0	0	0	0	0
	– muut:					
1518 00 91	– – eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, keitetyt, hapetetut, dehydratoidut, rikitetyt, puhalletut, tyhjöissä tai inertissä kaasussa kuumentamalla polymeroidut tai muutoin kemiallisesti muunnetut, muut kuin nimikkeen 1516 eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet	0	0	0	0	0
	– – muut:					
1518 00 95	– – – syötäväksi kelpaamattomat seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläinrasvoista ja -öljyistä tai eläin- ja kasvirasvoista tai -öljyistä tai niiden jakeista	0	0	0	0	0
1518 00 99	– – – muut	0	0	0	0	0
1520 00 00	Raaka glyseroli; glyserolivesi ja -lipeä	0	0	0	0	0
1521	Kasvivahat (ei kuitenkaan triglyseridit), mehiläisvaha ja muut hyönteisvahat sekä spermaseetti, myös puhdistetut tai värjättyt:					
1521 10 00	– kasvivahat	0	0	0	0	0
1521 90	– muut:					
1521 90 10	– – spermaseetti, myös puhdistettu tai värjätty	0	0	0	0	0
	– – mehiläisvaha ja muut hyönteisvahat, myös puhdistetut tai värjättyt:					
1521 90 91	– – – raa'at	0	0	0	0	0
1521 90 99	– – – muut	0	0	0	0	0
1522 00	Degras; rasva-aineiden tai eläin- ja kasvivahojen käsittelyssä syntyneet jätteet:					
1522 00 10	– degras	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi (levuloosi), jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri:					
1702 50 00	– kemiallisesti puhdas fruktoosi	0	0	0	0	0
1702 90	– muut, myös inverttisokeri ja muut sokeri- ja sokerisiirappiseokset, joissa on fruktoosia 50 prosenttia kuivapainosta					
1702 90 10	– – kemiallisesti puhdas maltoosi	0	0	0	0	0
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkoinen suklaa):					
1704 10	– purukumi, myös sokerilla kuorrutettu:					
	– – jossa on vähemmän kuin 60 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan luettuna inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna):					
1704 10 11	– – – levypurukumi	80	60	40	20	0
1704 10 19	– – – muu	80	60	40	20	0
	– – jossa on vähintään 60 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan luettuna inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna):					
1704 10 91	– – – levypurukumi	80	60	40	20	0
1704 10 99	– – – muu	80	60	40	20	0
1704 90	– muut:					
1704 90 10	– – lakritsiuute, jossa on sakkaroosia enemmän kuin 10 painoprosenttia, mutta ei muita lisättyjä aineita	80	60	40	20	0
1704 90 30	– – valkoinen suklaa	80	60	40	20	0
	– – muut:					
1704 90 51	– – – pastat ja massat, myös marsipaani, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino vähintään 1 kg	80	60	40	20	0
1704 90 55	– – – kurkkupastillit ja yskänkaramellit	80	60	40	20	0

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1704 90 61	— — — valmisteet, joissa on erillinen kova soke- rikuorutuskerros	80	60	40	20	0
	— — — muut:					
1704 90 65	— — — — viini- ja hedelmäkumit, geleemakeiset sekä hedelmäpastat, jotka ovat soke- rimakeisina	80	60	40	20	0
1704 90 71	— — — — keitetyt makeiset, myös täytetyt	80	60	40	20	0
1704 90 75	— — — — toffees ja niiden kaltaiset makeiset	80	60	40	20	0
	— — — — muut:					
1704 90 81	— — — — — tabletit, jotka on valmistettu puris- tamalla	80	60	40	20	0
1704 90 99	— — — — — muut	80	60	40	20	0
1803	Kaakaomassa, myös sellainen, josta rasva on poistettu:					
1803 10 00	— josta rasvaa ei ole poistettu	0	0	0	0	0
1803 20 00	— josta rasva on joko kokonaan tai osittain poistettu	0	0	0	0	0
1804 00 00	Kaakaovoi, -rasva ja -öljy	0	0	0	0	0
1805 00 00	Kaakaojauhe, lisättyä sokeria tai muuta makeu- tusainetta sisältämätön	0	0	0	0	0
1806	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet:					
1806 10	— kaakaojauhe, lisättyä sokeria tai muuta ma- keutusainetta sisältävä:					
1806 10 15	— — jossa ei ole lainkaan sakkaroosia tai jossa on vähemmän kuin 5 painoprosenttia sak- karoosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna	0	0	0	0	0
1806 10 20	— — jossa on vähintään 5 painoprosenttia sak- karoosia, mutta vähemmän kuin 65 pai- noprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna	0	0	0	0	0
1806 10 30	— — jossa on vähintään 65 painoprosenttia sak- karoosia, mutta vähemmän kuin 80 pai- noprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna	0	0	0	0	0
1806 10 90	— — jossa on vähintään 80 painoprosenttia sak- karoosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1806 20	– muut valmisteet enemmän kuin 2 kg:n painoisina levyinä tai tankoina taikka nesteinä, tahnana, jauheena, rakeina tai niiden kaltaisessa muodossa, astian tai muun tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 2 kg:					
1806 20 10	– – joissa on vähintään 31 painoprosenttia kaakaovoita tai jotka sisältävät kaakaovoita ja maitorasvaa yhteensä vähintään 31 painoprosenttia	0	0	0	0	0
1806 20 30	– – joissa on kaakaovoita ja maitorasvaa yhteensä vähintään 25 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 31 painoprosenttia	0	0	0	0	0
	– – muut:					
1806 20 50	– – – joissa on vähintään 18 painoprosenttia kaakaovoita	0	0	0	0	0
1806 20 70	– – – ”chocolate milk crumb”	0	0	0	0	0
1806 20 80	– – – suklaakuorrutteen	0	0	0	0	0
1806 20 95	– – – muut	0	0	0	0	0
	– muut, levyinä, tankoina tai patukoina:					
1806 31 00	– – täytetyt	80	60	40	20	0
1806 32	– – täyttämättömät					
1806 32 10	– – – lisättyä viljaa, hedelmää tai pähkinää sisältävät	80	60	40	20	0
1806 32 90	– – – muut	80	60	40	20	0
1806 90	– muut:					
	– – suklaa ja suklaatuotteet:					
	– – – konvehdit, myös täytetyt:					
1806 90 11	– – – – alkoholia sisältävät	80	60	40	20	0
1806 90 19	– – – – muut	80	60	40	20	0
	– – – – muut:					
1806 90 31	– – – – täytetyt	80	60	40	20	0
1806 90 39	– – – – täyttämättömät	80	60	40	20	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1806 90 50	– – sokerivalmisteet ja niiden korvikkeet, jotka perustuvat muihin makeutusaineisiin kuin sokeriin, kaakaota sisältävät	80	60	40	20	0
1806 90 60	– – kaakaota sisältävät levitteet	80	60	40	20	0
1806 90 70	– – kaakaota sisältävät valmisteet juomien valmistukseen	80	60	40	20	0
1806 90 90	– – muut	80	60	40	20	0
1901	Mallasuute; muualle kuulumattomat hienoista tai karkeista jauhoista, rouheista, tärkkelyksestä tai mallasuutteesta tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 40 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna; muualle kuulumattomat nimikkeiden 0401–0404 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 5 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna:					
1901 10 00	– pikkulasten ruoaksi tarkoitetut valmisteet vähittäismyyntipakkauksissa	0	0	0	0	0
1901 20 00	– seokset ja taikinat, nimikkeen 1905 leipomatuotteiden valmistukseen tarkoitetut	0	0	0	0	0
1901 90	– muut:					
	– – mallasuute:					
1901 90 11	– – – kuivauutteen määrä vähintään 90 painoprosenttia	0	0	0	0	0
1901 90 19	– – – muu	0	0	0	0	0
	– – muut:					
1901 90 91	– – – jotka eivät sisällä maitorasvoja, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä tai jotka sisältävät vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri) tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä, eivät kuitenkaan nimikkeiden 0401–0404 tuotteista jauheeksi valmistettuja elintarvikkeita	0	0	0	0	0
1901 90 99	– – – muut	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1902	Makaronivalmisteet, kuten spagetti, makaroni, nuudelit, lasagne, gnocchi, ravioli ja cannelloni, myös kypsennetyt tai (lihalla tai muulla aineella) täytetyt tai muulla tavalla valmistetut; couscous, myös valmistettu: – kypsentämättömät makaronivalmisteet, joita ei ole täytetty eikä muullakaan tavalla valmistettu:					
1902 11 00	– – munaa sisältävät	0	0	0	0	0
1902 19	– – muut:					
1902 19 10	– – – jotka eivät sisällä tavallisia vehnä jauhoja	0	0	0	0	0
1902 19 90	– – – muut	0	0	0	0	0
1902 20	– täytetyt makaronivalmisteet, myös kypsennetyt tai muulla tavalla valmistetut: – – muut:					
1902 20 91	– – – kypsennetyt	0	0	0	0	0
1902 20 99	– – – muut	0	0	0	0	0
1902 30	– muut makaronivalmisteet:					
1902 30 10	– – kuivatut	0	0	0	0	0
1902 30 90	– – muut	0	0	0	0	0
1902 40	– couscous:					
1902 40 10	– – valmistamaton	0	0	0	0	0
1902 40 90	– – muu	0	0	0	0	0
1903 00 00	Tapioka ja tärkkelyksestä valmistetut tapiokankorvikkeet, hiutaleina, jyvänä, helmisuurimoina, seulomisjääminä tai niiden kaltaisessa muodossa	0	0	0	0	0
1904	Viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahattamalla tehdyt elintarvikevalmisteet (esim. maissihiutaleet); vilja (ei kuitenkaan maissi) jyvänä tai jyväsiniä tai hiutaleina tai muulla tavalla valmistettuina jyvänä tai jyväsiniä (lukuun ottamatta jauhoja ja rouheita), esikypsennetty tai muulla tavalla valmistettu, muualle kuulumattomat:					
1904 10	– viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahattamalla tehdyt elintarvikevalmisteet:					
1904 10 10	– – maissista tehdyt	0	0	0	0	0
1904 10 30	– – riisistä tehdyt	0	0	0	0	0
1904 10 90	– – muut:	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1904 20	– paahtamattomista viljahiutaleista tai paahtamattomien viljahiutaleiden ja paahtettujen viljahiutaleiden tai paisutetun viljan sekoituksesta saadut elintarvikevalmisteet:					
1904 20 10	– – myslin kaltaiset valmisteet, jotka perustuvat paahtamattomiin viljahiutaleisiin	0	0	0	0	0
	– – muut:					
1904 20 91	– – – maissista tehdyt	0	0	0	0	0
1904 20 95	– – – riisistä tehdyt	0	0	0	0	0
1904 20 99	– – – muut	0	0	0	0	0
1904 30 00	Bulgurvehnä	0	0	0	0	0
1904 90	– muut:					
1904 90 10	– – riisi	0	0	0	0	0
1904 90 80	– – muut	0	0	0	0	0
1905	Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät (biscuits) sekä muut leipomatuotteet, myös jos niissä on kaakaota; ehtoollisleipä, tyhjä oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet:					
1905 10 00	– näkkileipä	0	0	0	0	0
1905 20	– maustekakut:					
1905 20 10	– – joissa on vähemmän kuin 30 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna)	0	0	0	0	0
1905 20 30	– – joissa on vähintään 30 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna)	0	0	0	0	0
1905 20 90	– – joissa on vähintään 50 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna)	0	0	0	0	0
	– makeat keksit ja pikkuleivät (sweet biscuits); vohvelit ja vohvelikeksit:					
1905 31	– – makeat keksit ja pikkuleivät (sweet biscuits):					
	– – – kokonaan tai osittain suklaalla tai muilla kaakaota sisältävillä valmisteilla päällystetyt tai peitetyt:					

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1905 31 11	— — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 85 g	0	0	0	0	0
1905 31 19	— — — — muut	0	0	0	0	0
	— — — — muut:					
1905 31 30	— — — — joissa on maitorasvaa vähintään 8 painoprosenttia	0	0	0	0	0
	— — — — muut:					
1905 31 91	— — — — täytekeksit	0	0	0	0	0
1905 31 99	— — — — muut	0	0	0	0	0
1905 32	— — vohvelit ja vohvelikeksit:					
1905 32 05	— — — joissa on vettä enemmän kuin 10 painoprosenttia	0	0	0	0	0
	— — — — muut					
	— — — — kokonaan tai osittain suklaalla tai muilla kaakaota sisältävillä valmis-teilla päällystetyt tai peitetyt:					
1905 32 11	— — — — tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 85 g	0	0	0	0	0
1905 32 19	— — — — muut	0	0	0	0	0
	— — — — muut:					
1905 32 91	— — — — suolatut, myös täytetyt	0	0	0	0	0
1905 32 99	— — — — muut	0	0	0	0	0
1905 40	— korput, paahdetut leivät ja niiden kaltaiset paahdetut tuotteet:					
1905 40 10	— — korput	0	0	0	0	0
1905 40 90	— — muut	0	0	0	0	0
1905 90	— muut:					
1905 90 10	— — happamaton leipä (matzos)	0	0	0	0	0
1905 90 20	— — ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet	0	0	0	0	0
	— — muut:					
1905 90 30	— — — ruokaleipä, jossa ei ole lisättyä hunajaa, muna, juustoa tai hedelmää ja jossa on sokeria enintään 5 prosenttia ja/tai rasvaa enintään 5 prosenttia kuivapainosta	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1905 90 45	— — — keksit ja pikkuleivät (biscuits)	0	0	0	0	0
1905 90 55	— — — puristetut tai paisutetut tuotteet, maustetut tai suolatut	0	0	0	0	0
	— — — muut:					
1905 90 60	— — — — lisättyä makeutusainetta sisältävät	0	0	0	0	0
1905 90 90	— — — — muut	0	0	0	0	0
2001	Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt kasvikset, hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat:					
2001 90	— muut:					
2001 90 30	— — sokerimaissi (Zea mays var. saccharata)	80	60	40	20	0
2001 90 40	— — jamssit, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, joissa on vähintään 5 painoprosenttia tärkkelystä	80	60	40	20	0
2001 90 60	— — palmunsydämet	80	60	40	20	0
2004	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädytetyt, muut kuin nimikkeen 2006 tuotteet					
2004 10	— perunat:					
	— — muut					
2004 10 91	— — — hienoina tai karkeina jauhoina taikka hiutaleina	80	60	40	20	0
2004 90	— muut kasvikset sekä kasvissekoitukset:					
2004 90 10	— — sokerimaissi (Zea mays var. saccharata)	80	60	40	20	0
2005	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädyttämättömät, muut kuin nimikkeen 2006 tuotteet:					
2005 20	— perunat:					
2005 20 10	— — hienoina tai karkeina jauhoina taikka hiutaleina	80	60	40	20	0
2005 80 00	— sokerimaissi (Zea mays var. saccharata)	80	60	40	20	0
2008	Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat, myös lisättyä sokeria, muuta makeutusainetta tai alkoholia sisältävät, muualle kuulumattomat:					
	— pähkinät, maapähkinät ja muut siemenet, myös näiden sekoitukset:					

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2008 11	-- maapähkinät:					
2008 11 10	--- maapähkinävoi	80	60	40	20	0
	-- muut, myös muut sekoitukset kuin alanimikkeeseen 2008 19 kuuluvat:					
2008 91 00	-- palmunsydämet	80	60	40	20	0
2008 99	-- muut:					
	--- lisättyä alkoholia sisältämättömät:					
	---- lisättyä sokeria sisältämättömät:					
2008 99 85	----- maissi, muu kuin sokerimaissi (Zea mays var. saccharata)	0	0	0	0	0
2008 99 91	----- jamssit, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, joissa on tärkkelystä vähintään 5 painoprosenttia	0	0	0	0	0
2101	Kahvi-, tee- ja mateuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin tai kahviin, teehen ja mateen perustuvat valmisteet; paahdettu juurisikuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteet, esanssit ja tiivisteet:					
	-- kahviuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin, esansseihin tai tiivisteisiin tai kahviin perustuvat valmisteet:					
2101 11	-- uutteet, esanssit ja tiivisteet:					
2101 11 11	--- kahviin perustuvan kuiva-aineen pitoisuus vähintään 95 painoprosenttia	0	0	0	0	0
2101 11 19	--- muut	0	0	0	0	0
2101 12	-- tuotteisiin, esansseihin tai tiivisteisiin perustuvat valmisteet tai kahviin perustuvat valmisteet:					
2101 12 92	--- kahviuutteisiin, -esansseihin tai -tiivisteisiin perustuvat valmisteet	0	0	0	0	0
2101 12 98	--- muut	0	0	0	0	0
2101 20	-- tee- ja mateuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin, esansseihin ja tiivisteisiin taikka teehen tai mateen perustuvat valmisteet:					

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2101 20 20	– – uutteet, esanssit ja tiivisteet	0	0	0	0	0
	– – valmisteet:					
2101 20 92	– – – tee- tai mateuutteisiin, -esansseihin tai -tiivisteisiin perustuvat valmisteet	0	0	0	0	0
2101 20 98	– – – muut	0	0	0	0	0
2101 30	– paahdettu juurisikuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteet, esanssit ja tiivisteet:					
	– – paahdettu juurisikuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet:					
2101 30 11	– – – paahdettu juurisikuri	0	0	0	0	0
2101 30 19	– – – muut	0	0	0	0	0
	– – uutteet, esanssit ja tiivisteet:					
2101 30 91	– – – paahdetusta juurisikurista saadut	0	0	0	0	0
2101 30 99	– – – muut	0	0	0	0	0
2102	Hiiva (elävä eli aktiivinen tai kuollut eli inaktiivinen); muut kuolleet yksisoluiset mikro-organismit (ei kuitenkaan nimikkeeseen 3002 rokotteet); valmistetut leivinjauheet:					
2102 10	– elävä eli aktiivinen hiiva:					
2102 10 10	– – valikoitu kantahiiva (hiivaviljelmät)	80	60	40	20	0
	– – leivontahiiva:					
2102 10 31	– – – kuivattu	80	60	40	20	0
2102 10 39	– – – muu	80	60	40	20	0
2102 10 90	– – muu	80	60	40	20	0
2102 20	– kuollut eli inaktiivinen hiiva; muut kuolleet yksisoluiset mikro-organismit:					
	– – kuollut eli inaktiivinen hiiva:					
2102 20 11	– – – tabletteina, kuutioina tai niiden kaltaisessa muodossa taikka nettopainoltaan enintään 1 kg:n tuotetta lähinnä olevissa pakkauksissa	0	0	0	0	0
2102 20 19	– – – muu	0	0	0	0	0
2102 20 90	– – muut	0	0	0	0	0
2102 30 00	– valmistetut leivinjauheet	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2103	Kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset; sinappijauho ja valmistettu sinappi:					
2103 10 00	– soijakastike	0	0	0	0	0
2103 20 00	– tomaattiketsuppi ja muut tomaattikastikkeet	0	0	0	0	0
2103 30	– sinappijauho ja valmistettu sinappi:					
2103 30 10	– – sinappijauho	0	0	0	0	0
2103 30 90	– – valmistettu sinappi	0	0	0	0	0
2103 90	– muut:					
2103 90 10	– – nestemäinen mango-chutney	0	0	0	0	0
2103 90 30	– – aromaattiset katkerot, alkoholipitoisuus 44,2–49,2 tilavuusprosenttia, katkeroa, mausteita ja erilaisia aineksia 1,5–6 painoprosenttia sekä sokeria 4–10 painoprosenttia sisältävät, enintään 0,5 litraa vetävissä astioissa	0	0	0	0	0
2103 90 90	– – muut	0	0	0	0	0
2104	Keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten; homogenoidut sekoitetut elintarvikevalmisteet:					
2104 10	– keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten:					
2104 10 10	– – kuivatut	80	60	40	20	0
2104 10 90	– – muut	80	60	40	20	0
2104 20 00	– homogenoidut sekoitetut elintarvikevalmisteet	80	60	40	20	0
2105 00	Jäätelö, mehujää ja niiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet, myös kaakaota sisältävät:					
2105 00 10	– joissa ei ole lainkaan maitorasvaa tai joissa sitä on vähemmän kuin 3 painoprosenttia	80	60	40	20	0
	– joissa on maitorasvaa:					
2105 00 91	– – vähintään 3 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 7 painoprosenttia	80	60	40	20	0
2105 00 99	– – vähintään 7 painoprosenttia	80	60	40	20	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2106	Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet:					
2106 10	– proteiinituotteet ja teksturoidut proteiiniaineet:					
2106 10 20	– – joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä	80	60	40	20	0
2106 10 80	– – muut	80	60	40	20	0
2106 90	– muut:					
2106 90 20	– – alkoholipitoiset valmisteet (seokset), jollaisia käytetään juomien valmistukseen, muut kuin hyvähajuisiin aineisiin perustuvat	80	60	40	20	0
	– – muut:					
2106 90 92	– – – joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä	80	60	40	20	0
2106 90 98	– – – muut	80	60	40	20	0
2201	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi:					
2201 10	– kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi:					
	– – luonnon kivennäisvesi:					
2201 10 11	– – – hiilihapoton	90	80	70	60	50
2201 10 19	– – – muu	90	80	70	60	50
2201 10 90	– – muu:	90	80	70	60	50
2201 90 00	– muu	90	80	70	60	50
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- ja kasvismehut:					
2202 10 00	– vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu	90	80	70	60	50

▼ B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2202 90	– muut:					
2202 90 10	– – nimikkeiden 0401–0404 tuotteita tai niistä saatuja rasvoja sisältämättömät	90	80	70	60	50
	– – muut, jotka sisältävät nimikkeiden 0401–0404 tuotteista saatuja rasvoja:					
2202 90 91	– – – vähemmän kuin 0,2 painoprosenttia	90	80	70	60	50
2202 90 95	– – – vähintään 0,2 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 2 painoprosenttia	90	80	70	60	50
2202 90 99	– – – vähintään 2 painoprosenttia	90	80	70	60	50
2203 00	Mallasjuomat:					
	– enintään 10 litraa vetävissä astioissa:					
2203 00 01	– – pulloissa	80	60	40	20	0
2203 00 09	– – muut	80	60	40	20	0
2203 00 10	– enemmän kuin 10 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2205	Vermutti ja muu tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla:					
2205 10	– enintään 2 litraa vetävissä astioissa:					
2205 10 10	– – todellinen alkoholipitoisuus enintään 18 tilavuusprosenttia	80	60	40	20	0
2205 10 90	– – todellinen alkoholipitoisuus suurempi kuin 18 tilavuusprosenttia	80	60	40	20	0
2205 90	– muu:					
2205 90 10	– – todellinen alkoholipitoisuus enintään 18 tilavuusprosenttia	80	60	40	20	0
2205 90 90	– – todellinen alkoholipitoisuus suurempi kuin 18 tilavuusprosenttia	80	60	40	20	0
2207	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia; denaturoitu etyylialkoholi (etanoli) ja muut denaturoidut väkevät alkoholijuomat, väkevyydestä riippumatta:					
2207 10 00	– denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia	80	60	40	20	0
2207 20 00	– denaturoitu etyylialkoholi (etanoli) ja muut denaturoidut väkevät alkoholijuomat, väkevyydestä riippumatta	80	60	40	20	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2208	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat:					
2208 20	– väkevät alkoholijuomat, rypäleviinistä tai viininvalmistuksen puristejäännöksestä tisaamalla valmistetut:					
	– – enintään 2 litraa vetävissä astioissa:					
2208 20 12	– – – konjakki	80	60	40	20	0
2208 20 14	– – – armanjakki	80	60	40	20	0
2208 20 26	– – – grappa	80	60	40	20	0
2208 20 27	– – – brandy de Jerez	80	60	40	20	0
2208 20 29	– – – muut	80	60	40	20	0
	– – enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa:					
2208 20 40	– – – raakatisleet	80	60	40	20	0
	– – – muut:					
2208 20 62	– – – – konjakki	80	60	40	20	0
2208 20 64	– – – – armanjakki	80	60	40	20	0
2208 20 86	– – – – grappa	80	60	40	20	0
2208 20 87	– – – – brandy de Jerez	80	60	40	20	0
2208 20 89	– – – – muut	80	60	40	20	0
2208 30	– viski:					
	– – bourbon:					
2208 30 11	– – – enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 30 19	– – – enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
	– – skotlantilainen viski:					
	– – – mallasviski:					
2208 30 32	– – – – enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 30 38	– – – – enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
	– – – viskisekoitukset:					
2208 30 52	– – – – enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 30 58	– – – – enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
	– – – muu:					
2208 30 72	– – – – enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2208 30 78	— — — — enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
	— — muu:					
2208 30 82	— — — enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 30 88	— — — enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 40	— Rommi ja muut väkevät alkoholijuomat, jotka on valmistettu tislamalla käyneitä so-keriru'osta saatuja tuotteita: — — enintään 2 litraa vetävissä astioissa					
2208 40 11	— — — rommi, jossa on muita haihtuvia aineita kuin etyyli- ja metyylialkoholia vähintään 225 grammaa hehtolitrassa puhdasta alkoholia (sallittu poikkeama 10 prosenttia)	80	60	40	20	0
	— — — muu:					
2208 40 31	— — — — arvo suurempi kuin 7,9 € litralta puhdasta alkoholia	80	60	40	20	0
2208 40 39	— — — — muu	80	60	40	20	0
	— — enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa:					
2208 40 51	— — — rommi, jossa on muita haihtuvia aineita kuin etyyli- ja metyylialkoholia vähintään 225 grammaa hehtolitrassa puhdasta alkoholia (sallittu poikkeama 10 prosenttia)	80	60	40	20	0
	— — muu:					
2208 40 91	— — — — arvo suurempi kuin 2 € litralta puhdasta alkoholia	80	60	40	20	0
2208 40 99	— — — — muu	80	60	40	20	0
2208 50	— gini ja genever: — — gini:					
2208 50 11	— — — enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 50 19	— — — enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
	— — genever:					
2208 50 91	— — — enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 50 99	— — — enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2208 60	– votka:					
	– – alkoholipitoisuus enintään 45,4 tilavuusprosenttia:					
2208 60 11	– – – enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 60 19	– – – enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
	– – alkoholipitoisuus suurempi kuin 45,4 tilavuusprosenttia:					
2208 60 91	– – – enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 60 99	– – – enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 70	– liköörit:					
2208 70 10	– – enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 70 90	– – enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 90	– muut:					
	– – arrakki:					
2208 90 11	– – – enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 90 19	– – – enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
	– – luumu-, päärynä- ja kirsikkaviina (ei kuitenkaan liköörit):					
2208 90 33	– – – enintään 2 litraa vetävissä astioissa:	80	60	40	20	0
2208 90 38	– – – enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa:	80	60	40	20	0
	– – muut väkevät alkoholijuomat ja muut alkoholipitoiset juomat:					
	– – – enintään 2 litraa vetävissä astioissa:					
2208 90 41	– – – – ouzo	80	60	40	20	0
	– – – – muut:					
	– – – – väkevät alkoholijuomat (ei kuitenkaan liköörit):					
	– – – – hedelmistä tislattut:					
2208 90 45	– – – – – calvados	80	60	40	20	0
2208 90 48	– – – – – muut	80	60	40	20	0
	– – – – – muut:					
2208 90 52	– – – – – korn	80	60	40	20	0
2208 90 54	– – – – – tequila	80	60	40	20	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2208 90 56	----- muut	80	60	40	20	0
2208 90 69	----- muut alkoholipitoiset juomat	80	60	40	20	0
	--- enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa:					
	----- väkevät alkoholijuomat (ei kuitenkaan liköörit):					
2208 90 71	----- hedelmistä tislatus	80	60	40	20	0
2208 90 75	----- tequila	80	60	40	20	0
2208 90 77	----- muut	80	60	40	20	0
2208 90 78	----- muut alkoholipitoiset juomat	80	60	40	20	0
	-- denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia:					
2208 90 91	--- enintään 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2208 90 99	--- enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa	80	60	40	20	0
2402	Tupakasta tai tupakankorvikkeesta valmistetut sikarit, pikkusikarit ja savukkeet:					
2402 10 00	-- tupakkaa sisältävät sikarit ja pikkusikarit	80	60	40	20	0
2402 20	-- tupakkaa sisältävät savukkeet:					
2402 20 10	-- mausteneilikkaa sisältävät	80	60	40	20	0
2402 20 90	-- muut	80	60	40	20	0
2402 90 00	-- muut	80	60	40	20	0
2403	Muu valmistettu tupakka sekä muut valmistetut tupakankorvikkeet; ”homogenoitu” tai ”rekonstruoitu” tupakka; tupakkauutteet ja -esanssit:					
2403 10	-- piippu- ja savuketupakka, myös jos siinä on tupakankorviketta, sen määrästä riippumatta:					
2403 10 10	-- tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 500 g	80	60	40	20	0
2403 10 90	-- muu	80	60	40	20	0
	-- muut:					
2403 91 00	-- ”homogenoitu” tai ”rekonstruoitu” tupakka	80	60	40	20	0
2403 99	-- muut:					
2403 99 10	--- purutupakka ja nuuska	80	60	40	20	0
2403 99 90	--- muut	80	60	40	20	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2905	Asykliset alkoholit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset:					
	– muut moniarvoiset alkoholit:					
2905 43 00	– – mannitoli	0	0	0	0	0
2905 44	– – D-glusitoli (sorbitoli):					
	– – – vesiliuksena:					
2905 44 11	– – – – jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna	0	0	0	0	0
2905 44 19	– – – – muut	0	0	0	0	0
	– – – muut:					
2905 44 91	– – – – joissa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna	0	0	0	0	0
2905 44 99	– – – – muut	0	0	0	0	0
2905 45 00	– – glyseroli	0	0	0	0	0
3301	Haihtuvat öljyt (terpeenittömät tai terpeenipitoiset); myös jähmeät (concretes) ja vahaa poistamalla saadut nesteet (absolutes); resinoidit; uutetut oleohartsit; haihtuvien öljyjen väkevöidyt rasva-, rasvaöljy- ja vahaliuokset tai niiden kaltaiset liuokset, kylmänä uuttamalla (enfleurage) tai maseroimalla saadut; terpeenipitoiset sivutuotteet, joita saadaan poistettaessa terpeenejä haihtuvista öljyistä; haihtuvien öljyjen vesisileet ja -liuokset:					
3301 90	– muut:					
3301 90 10	– – terpeenipitoiset sivutuotteet, joita saadaan poistettaessa terpeenejä haihtuvista öljyistä	0	0	0	0	0
	– – uutetut oleohartsit:					
3301 90 21	– – – lakritsista ja humalasta saadut	0	0	0	0	0
3301 90 30	– – – muut	0	0	0	0	0
3301 90 90	– – muut	0	0	0	0	0
3302	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa; muut hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:					

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
3302 10	– jollaisia käytetään elintarvike- tai juomateollisuudessa – – jollaisia käytetään juomateollisuudessa: – – – valmisteet, joissa on kaikki juomille luonteenomaiset aromiaineet:					
3302 10 10	– – – – todellinen alkoholipitoisuus suurempi kuin 0,5 tilavuusprosenttia – – – – muut:	0	0	0	0	0
3302 10 21	– – – – – joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukosia tai tärkkelystä	0	0	0	0	0
3302 10 29	– – – – – muut	0	0	0	0	0
3501	Kaseiini, kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset; kaseiiniliimat:					
3501 10	– kaseiini:					
3501 10 10	– – keinokekoisten tekstiilikuitujen valmistukseen tarkoitettu	0	0	0	0	0
3501 10 50	– – teollisuuskäyttöön, ei kuitenkaan elintarvikkeiden tai rehun valmistukseen tarkoitettu	0	0	0	0	0
3501 10 90	– – muut	0	0	0	0	0
3501 90	– muut:					
3501 90 90	– – muut	0	0	0	0	0
3505	Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys (esim. esihyytelöity tai esteröity tärkkelys); tärkkelykseen, dekstriiniin tai muuhun modifioituun tärkkelykseen perustuvat liimat ja liisterit:					
3505 10	– dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys:					
3505 10 10	– – dekstriini – – muu modifioitu tärkkelys:	0	0	0	0	0
3505 10 90	– – – muu	0	0	0	0	0
3505 20	– liimat ja liisterit:					
3505 20 10	– – joissa on vähemmän kuin 25 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
3505 20 30	– – joissa on vähintään 25 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 55 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä	0	0	0	0	0
3505 20 50	– – joissa on vähintään 55 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 80 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä	0	0	0	0	0
3505 20 90	– – joissa on vähintään 80 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä	0	0	0	0	0
3809	Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriaineiden kiinnittymistä, sekä muut tuotteet ja valmisteet (esim. liistausaineet ja peittausaineet), jollaisia käytetään tekstiili-, paperi-, nahka- tai niiden kaltaisessa teollisuudessa, muualle kuulumattomat:					
3809 10	– tärkkelyspitoisiin aineisiin perustuvat:					
3809 10 10	– – joissa on vähemmän kuin 55 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita	0	0	0	0	0
3809 10 30	– – joissa on vähintään 55 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 70 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita	0	0	0	0	0
3809 10 50	– – joissa on vähintään 70 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 83 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita	0	0	0	0	0
3809 10 90	– – joissa on vähintään 83 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita	0	0	0	0	0
3823	Teolliset monokarboksyylirasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt; teolliset rasva-alkoholit:					
	– teolliset monokarboksyylirasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt:					
3823 11 00	– – steariinihappo	0	0	0	0	0
3823 12 00	– – öljyhappo	0	0	0	0	0
3823 13 00	– – mäntyöljyrasvahapot	0	0	0	0	0
3823 19	– – muut:					
3823 19 10	– – – tislattut rasvahapot	0	0	0	0	0
3823 19 30	– – – rasvahappotisle	0	0	0	0	0
3823 19 90	– – – muut	0	0	0	0	0
3823 70 00	– Teolliset rasva-alkoholit	0	0	0	0	0

▼B

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tulli (% suosituiimmuustullista)				
		2008	2009	2010	2011	2012 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
3824	Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemiantai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jo ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat:					
3824 60	– sorbitoli, muu kuin alanimikkeeseen 2905 44 kuuluva:					
	– – vesiliuksena:					
3824 60 11	– – – jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitoli-pitoisuudesta laskettuna	0	0	0	0	0
3824 60 19	– – – muu	0	0	0	0	0
	– – muu:					
3824 60 91	– – – jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitoli-pitoisuudesta laskettuna	0	0	0	0	0
3824 60 99	– – – muut	0	0	0	0	0

▼ M1

PÖYTÄKIRJAN 1 LIITE IIa

Euroopan unionista peräisin olevien tavaroiden tuonnissa Montenegroon sovellettavat tariffikiintiöt

CN-koodi 2013	Tavaran kuvaus	Vuotuinen määrä (litraa)	Kiintiön sisäinen tulli
2201	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton;		0 %
2201 10	Kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi	240 000	
Ex 2201 90	Muut		
2201 90 00 10	Tavallinen luonnonvesi pakkauksessa	430 000	
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- ja kasvismehut	810 000	0 %

PÖYTÄKIRJA N:o 2

eräiden viinien vastavuoroiset etuusmyönnytykset, viinien nimien vastavuoroinen tunnustaminen, suoja ja valvonta sekä väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien nimitysten vastavuoroinen tunnustaminen, suoja ja valvonta

1 artikla

Tähän pöytäkirjaan sisältyy:

- 1) sopimus eräiden viinien vastavuoroisista etuusmyönnytyksistä (tämän pöytäkirjan liite I),
- 2) sopimus viinien nimien vastavuoroisesta tunnustamisesta, suojasta ja valvonnasta sekä väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien nimitysten vastavuoroisesta tunnustamisesta, suojasta ja valvonnasta (tämän pöytäkirjan liite II).

2 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitettuja sopimuksia sovelletaan

- 1) Brysselissä 14 päivänä kesäkuuta 1983 tehdyn harmonoitua tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmää koskevan kansainvälisen yleissopimuksen mukaisen harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen 2204 kuuluviin viineihin, jotka on tuotettu tuoreista rypäleistä,
  - a) ovat peräisin yhteisöstä ja ne on tuotettu noudattaen viinin yhteisestä markkinajärjestelystä 17 päivänä toukokuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999 ⁽¹⁾ V osastossa tarkoitettuja enologisia käytänteitä ja prosesseja koskevia sääntöjä, sekä viinin yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EY) N:o 1493/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä sekä viininvalmistusmenetelmiä ja -käsittelyjä koskevista yhteisön säännöistä 24 päivänä heinäkuuta 2000 annettua komission asetusta (EY) N:o 1622/2000 ⁽²⁾;
  - tai
  - b) ovat peräisin Montenegrosta ja ne on tuotettu noudattaen Montenegron lainsäädännön mukaisia enologisia käytänteitä ja prosesseja koskevia sääntöjä. Mainittujen enologisten käytänteiden ja prosessien on oltava yhteisön lainsäädännön mukaiset.

⁽¹⁾ EYVL L 179, 14.7.1999, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna tiettyjen asetusten ja päätösten mukauttamisesta tavaroiden vapaan liikkuvuuden, henkilöiden vapaan liikkuvuuden, yhtiöoikeuden, kilpailupolitiikan, maatalouden (eläinlääkintä- ja kasvinuojelulainsäädäntö mukaan luetuna), liikennepolitiikan, verotuksen, tilastojen, energian, ympäristön, oikeus- ja sisäasioiden yhteistyön, tulliliiton, ulkosuhteiden, yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä toimielinten aloilla Bulgarian ja Romanian liittymisen johdosta 20. marraskuuta 2006 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1791/2006 (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 1).

⁽²⁾ EYVL L 194, 31.7.2000, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 556/2007 (EUVL L 132, 24.5.2007, s. 3).

▼B

- 2) edellä 1 kohdassa tarkoitettun kansainvälisen yleissopimuksen mukaisen harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen 2208 kuuluviin väkeviin alkoholijuomiin, jotka
- a) ovat peräisin yhteisöstä ja noudattavat tislattujen alkoholijuomien määritelmää, kuvausta ja esittelyä koskevista yleisistä säännöistä 29 päivänä toukokuuta 1989 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1576/89 ⁽¹⁾ ja tislattujen alkoholijuomien määritelmää, kuvausta ja esittelyä koskevista yksityiskohtaisista täytäntöönpanosäännöistä 24 päivänä huhtikuuta 1990 annettua komission asetusta (ETY) N:o 1014/90 ⁽²⁾;
- tai
- b) ovat peräisin Montenegrosta ja ne on tuotettu noudattaen yhteisön lainsäädännön mukaista Montenegron lainsäädäntöä.
- 3) edellä 1 kohdassa tarkoitettun kansainvälisen yleissopimuksen mukaisen harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen 2205 kuuluviin maustettuihin viineihin, jotka
- a) ovat peräisin yhteisöstä ja noudattavat maustettujen viinien, maustettujen viinipohjaisten juomien ja maustettujen viinistä valmistettujen juomasekoitusten määritelmää, kuvausta ja esittelyä koskevista yleisistä säännöistä 10 päivänä kesäkuuta 1991 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1601/91 ⁽³⁾;
- tai
- b) ovat peräisin Montenegrosta ja ne on tuotettu noudattaen yhteisön lainsäädännön mukaista Montenegron lainsäädäntöä.

⁽¹⁾ EYVL L 160, 12.6.1989, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 2005 liittymisasiakirjalla.

⁽²⁾ EYVL L 105, 25.4.1990, s. 9, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 2140/98 (EYVL L 270, 7.10.1998, s. 9).

⁽³⁾ EYVL L 149, 14.6.1991, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 2005 liittymisasiakirjalla.

▼ B

LIITE I

YHTEISÖN

ja Montenegron sopimus eräiden viinien vastavuoroisista etuusmyönnytyksistä

1. Seuraavien tämän pöytäkirjan 2 artiklassa tarkoitettujen viinien tuonnissa yhteisöön sovelletaan jäljempänä mainittuja myönnytyksiä:

CN-koodi	Tavaran kuvaus (pöytäkirjan N:o 2 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti)	Sovellettava tulli	Määrä (hl)
ex 2204 10	Laatukuohuviini	vapaa	16 000
ex 2204 21	Tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini		

2. Yhteisö myöntää etuuskohtelun mukaisesti tullittomuuden 1 kohdassa määritetyissä tariffikiintiöissä tapahtuvalle tuonnille edellyttäen, että Montenegro ei maksa näille tuotemäärille vientitukea.

3. Seuraavien tämän pöytäkirjan 2 artiklassa tarkoitettujen viinien tuonnissa Montenegroon sovelletaan jäljempänä mainittuja myönnytyksiä:

Montenegron tullitariffin koodi	Tavaran kuvaus (pöytäkirjan N:o 2 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti)	Sovellettava tulli	Määrä sopimuksen voimaantullessa (hl)	Vuotuinen lisäys (hl)	Erityis-määräykset
ex 2204 10	Laatukuohuviini	vapaa	1 500	1 000	(¹)
ex 2204 21	Tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini				

(¹) Vuosittaista lisäystä sovelletaan siihen saakka, kun kiintiö saavuttaa 3 500 hehtolitrin rajan.

4. Montenegro myöntää etuuskohtelun mukaisesti tullittomuuden 3 kohdassa määritetyissä tariffikiintiöissä tapahtuvalle tuonnille edellyttäen, että yhteisö ei maksa näille tuotemäärille vientitukea.

5. Tätä sopimusta sovellettaessa noudatetaan pöytäkirjassa N:o 3 vahvistettuja alkuperäsääntöjä.

6. Tässä sopimuksessa määrättyjen myönnytysten mukaisesti tapahtuva viinin tuonti edellyttää neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä kolmansien maiden kanssa käytävän viinialan tuotteiden kaupan osalta 24 päivänä huhtikuuta 2001 annetun

▼B

komission asetuksen (EY) N:o 883/2001⁽¹⁾ mukaisen todistuksen ja saateasiakirjan esittämistä, joiden mukaan kyseinen viini täyttää pöytäkirjassa N:o 2 olevan 2 artiklan 1 kohdan vaatimukset. Todistuksen ja saateasiakirjan laatii yhdessä laadituilla listoilla mainittu ja molempien sopimuspuolten tunnustama virallinen elin.

7. Osapuolten on tarkastettava viimeistään kolmen vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta mahdollisuuksia myöntää toisilleen lisämyönnytyksiä osapuolten välisen viinikaupan kehittymisen perusteella.
8. Osapuolten on varmistettava, että muut toimenpiteet eivät vaaranna vastavuoroisesti myönnettyjä etuuksia.
9. Osapuolen pyynnöstä aloitetaan neuvottelut tämän sopimuksen toimintaa koskevista ongelmista.

⁽¹⁾ EYVL L 128, 10.5.2001, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna tiettyjen asetusten ja päätösten mukauttamisesta tavaroiden vapaan liikkuvuuden, henkilöiden vapaan liikkuvuuden, yhtiöoikeuden, kilpailupolitiikan, maatalouden (eläinlääkintä- ja kasvinuojelulainsäädäntö mukaan luettuna), liikennepolitiikan, verotuksen, tilastojen, energian, ympäristön, oikeus- ja sisäasioiden yhteistyön, tulliliiton, ulkosuhteiden, yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä toimielinten aloilla Bulgarian ja Romanian liittymisen johdosta 20. marraskuuta 2006 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1791/2006 (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 1).

*LIITE II***YHTEISÖN JA MONTENEGRON****sopimus viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien vastavuoroisesta tunnustamisesta, suojasta ja valvonnasta***1 artikla***Tavoitteet**

1. Osapuolet tunnustavat, suojaavat ja valvovat syrjimättä ja vastavuoroisesti tämän pöytäkirjan 2 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden nimityksiä tässä liitteessä määrättyjen edellytysten mukaisesti.

2. Osapuolet toteuttavat kaikki tarvittavat yleiset ja erityiset toimenpiteet varmistukseen tässä liitteessä määrättyjen velvoitteiden täyttämisen ja siinä asetettujen tavoitteiden saavuttamisen.

*2 artikla***Määritelmät**

Jollei nimenomaisesti toisin määrätä, tätä sopimusta sovellettaessa tarkoitetaan ilmaisulla

a) ”peräisin oleva” tai ”alkuperätuote”, jota edeltää osapuolen nimi:

— viiniä, joka on tuotettu kokonaan kyseisen osapuolen alueella yksinomaan sen alueella kokonaisuudessaan korjatuista rypäleistä;

— väkevää alkoholijuomaa tai maustettua viiniä, joka on tuotettu kyseisen osapuolen alueella;

b) Lisäyksessä 1 luetelluilla ”maantieteellisillä merkinnöillä” merkintää, joka määritellään teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen, jäljempänä ”TRIPS-sopimus”, 22 artiklan 1 kohdassa;

c) ”perinteisellä merkinnällä” perinteisesti käytettyä lisäyksessä 2 mainittua nimeä, joka viittaa ennen kaikkea kyseisen viinin valmistustapaan, laatuun, väriin, tyyppiin, paikkaan tai tiettyyn historialliseen tapahtumaan ja jota osapuolen lainsäädännön mukaan käytetään sen alueelta peräisin olevan viinin kuvauksessa ja esittelyssä;

d) ”homonymisellä” eri paikkoja, menettelyitä tai asioita tarkoittavaa samaa maantieteellistä merkintää, samaa perinteistä merkintää tai niin samankaltaista ilmaisua, että se voi aiheuttaa sekaannuksen;

e) ”kuvauksella” etiketeissä tai viinin, väkevän alkoholijuoman tai maustetun viinin mukana kuljetuksen aikana seuraavissa asiakirjoissa, kaupallisissa asiakirjoissa, erityisesti kauppalaskuissa ja lähetysluetteloissa sekä mainonnassa käytettyjä viinin, väkevän alkoholijuoman tai maustetun viinin nimityksiä;

▼ B

- f) ”etiketillä” kaikkia kuvauksia ja muita merkintöjä, merkkejä, kuvia, maantieteellisiä nimityksiä tai tavaramerkkejä, jotka erottavat viinit, väkevät alkoholijuomat tai maustetut viinit toisistaan ja jotka ovat samassa astiassa, myös sulkimessa, astiassa riippuvassa lapussa tai pullon kaulan päällystyksessä;
- g) ”esittelyllä” viiniin, väkevään alkoholijuomaan tai maustettuun viiniin viittavia ja merkinnöissä, pakkauksissa, astioissa, sulkimissa sekä kaikenlaisessa mainonnassa ja/tai myyninedistämisessä käytettyjä kaikkia ilmaisia, viittauksia ja vastaavia;
- h) ”pakkauksella” suojakääreitä, kuten papereita, erilaisia olkikääreitä, pahvi- ja puulaatikoita, joita käytetään yhden tai useamman astian kuljetuksessa tai myynissä loppukuluttajalle;
- i) ”valmistetulla” koko viinin, väkevän alkoholijuoman ja väkevän viinin valmistusprosessia;
- j) ”viinillä” viiniköynnöslajikkeista saaduista, murskatuista tai murskaamattomista tuoreista rypäleistä tai rypäleen puristemehusta täydellisellä tai osittaisella alkoholikäymisellä saatua juomaa;
- k) ”viiniköynnöslajikkeilla” *Vitis vinifera* -lajiin kuuluvia lajikkeita, rajoittamatta osapuolen sellaisen mahdollisen lainsäädännön soveltamista, joka koskee eri viiniköynnöslajikkeiden käyttämistä kyseisen osapuolen alueella valmistetuissa viineissä;
- l) ”WTO-sopimuksella” Maailman kauppajärjestön perustamisesta 15 päivänä huhtikuuta 1994 tehtyä Marrakešin sopimusta.

*3 artikla***Tuontia ja kaupan pitämistä koskevat yleiset säännöt**

Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, 2 artiklassa tarkoitettuja tuotteita tuodaan ja pidetään kaupan osapuolen alueella sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.

I OSASTO

VIINIEN, VÄKEVIEN ALKOHOLIJUOMIEN JA MAUSTETTUJEN VIINIEN VASTAVUORONINEN SUOJA*4 artikla***Suojatut nimitykset**

Seuraavat nimitykset ovat suojattuja, sanotun kuitenkin rajoittamatta 5, 6 ja 7 artiklan soveltamista:

▼B

a) edellä 2 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden osalta:

— viittaukset sen jäsenvaltion nimeen, josta viini, väkevä alkoholijuoma ja maustettu viini on peräisin, tai muut jäsenvaltiota osoittavat nimet,

— lisäyksessä 1 olevan A osan a kohdassa viinien osalta, b kohdassa väkevien alkoholijuomien osalta ja c kohdassa maustettujen viinien osalta luetellut maantieteelliset merkinnät,

— lisäyksessä 2 olevassa A osassa luetellut perinteiset merkinnät.

b) Montenegrosta peräisin olevien viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien osalta:

— viittaukset nimeen ”Montenegro” tai muut kyseistä maata kuvaavat nimet,

— lisäyksessä 1 olevan B osan a kohdassa viinien osalta, b kohdassa väkevien alkoholijuomien osalta ja c kohdassa maustettujen viinien osalta luetellut maantieteelliset merkinnät.

5 artikla

Yhteisön jäsenvaltioihin ja montenegroon viittavien nimien suoja

1. Viinin, väkevän alkoholijuoman ja maustetun viinin alkuperän tunnistamiseksi Montenegrossa käytetyt viittaukset yhteisön jäsenvaltioihin sekä muut jäsenvaltiota osoittavat nimet

a) on varattu kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin oleville viineille, väkeville alkoholijuomille ja maustetuille viineille, ja

b) saavat olla yhteisössä käytössä vain sen lainsäädännön mukaisin edellytyksin.

2. Viinin, väkevän alkoholijuoman ja maustetun viinin alkuperän tunnistamiseksi yhteisössä käytetyt viittaukset Montenegroon (myös, jos niitä seuraa viiniköynnöslajikkeen nimi) sekä muut Montenegroa osoittavat nimet

a) on varattu Montenegrosta peräisin oleville viineille, väkeville alkoholijuomille ja maustetuille viineille, ja

b) saavat olla Montenegrossa käytössä vain sen lainsäädännön mukaisin edellytyksin.

▼B*6 artikla***Maantieteellisten merkintöjen suoja**

1. Montenegrossa lisäyksessä 1 olevassa A osassa luetellut yhteisön maantieteelliset merkinnät

a) on suojattu yhteisöstä peräisin olevien viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien osalta, ja

b) saavat olla käytössä vain yhteisön lainsäädännön mukaisin edellytyksin.

2. Yhteisössä lisäyksessä 1 olevassa B osassa luetellut Montenegron maantieteelliset merkinnät

a) on varattu Montenegrosta peräisin oleville viineille, väkeville alkoholijuomille ja maustetuille viineille, ja

b) saavat olla käytössä vain Montenegron lainsäädännön mukaisin edellytyksin.

3. Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimenpiteet tämän sopimuksen mukaisesti varmistaakseen 4 artiklan a alakohdan toisessa luetelmakohdassa ja b alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettujen ja osapuolten alueelta peräisin olevien viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien kuvauksessa ja esittelyssä käytettävien nimitysten vastavuoroisen suojan. Tässä tarkoituksessa osapuolten on sovellettava WTO:n TRIPS-sopimuksen 23 artiklassa tarkoitettuja asianmukaisia oikeudellisia keinoja, jotta maantieteelliset merkinnät ovat tehokkaasti suojattuja ja jotta estetään niiden käyttö sellaisten viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien kuvauksessa, joita kyseessä olevat merkinnät ja kuvaukset eivät koske.

4. Edellä 4 artiklassa tarkoitetut maantieteelliset merkinnät varataan yksinomaan osapuolten alkuperä tuotteille, joihin niitä sovelletaan, ja se saavat olla käytössä vain kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisin edellytyksin.

5. Tässä sopimuksessa määrätty suoja estää ennen kaikkea suojattujen nimitysten käytön viineissä, väkevissä alkoholijuomissa ja maustetuissa viineissä, jotka eivät ole peräisin mainitulta maantieteelliseltä alueelta, ja sitä sovelletaan myös silloin, kun

a) viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien oikea alkuperä ilmoitetaan,

b) kyseistä maantieteellistä merkintää käytetään käänöksessä,

c) nimitykseen liittyy ilmaisu, kuten laji, tyyppi, tapa, jäljitelmä, menetelmä tai jokin muu vastaava ilmaisu,

▼B

d) suojattua nimitystä käytetään Brysselissä 14 päivänä kesäkuuta 1983 tehdyn harmonoitua tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmää koskevan kansainvälisen yleissopimuksen mukaisen harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen 2009 kuuluiin tuotteisiin.

6. Jos lisäyksessä 1 luetellut maantieteelliset merkinnät ovat homonyymisiä, suoja myönnetään jokaiselle nimitykselle edellyttäen, että nimityksiä käytetään vilpittömässä mielessä. Osapuolet voivat yhdessä päättää niistä käytännön edellytyksistä, joilla homonyymiset maantieteelliset merkinnät erotetaan toisistaan, ottaen huomioon tarve varmistaa kyseisten tuottajien tasapuolinen kohtelu ja se, että kuluttajia ei johdeta harhaan.

7. Jos lisäyksessä 1 lueteltu maantieteellinen merkintä on homonyyminen jonkin kolmannen maan merkinnän kanssa, sovelletaan TRIPS-sopimuksen 23 artiklan 3 kohtaa.

8. Tämän sopimuksen määräykset eivät missään tapauksessa saa estää kenenkään oikeutta käyttää kaupallisiin tarkoituksiin omaa tai edeltäjänsä nimeä edellyttäen, että tätä nimitystä käytetään tavalla, joka ei johda kuluttajaa harhaan.

9. Mikään tämän sopimuksen määräys ei velvoita osapuolta suojaamaan lisäyksessä 1 lueteltua toisen osapuolen maantieteellistä merkintää, joka ei ole suojattu tai jonka suoja lakkaa alkuperämaassa tai jonka käyttö lopetetaan siellä.

10. Tämän sopimuksen tullessa voimaan osapuolet eivät enää katso, että lisäyksessä 1 luetellut suojatut maantieteelliset merkinnät ovat osapuolten arkikielessä viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien yleisnimiä, kuten TRIPS-sopimuksen 24 artiklan 6 kohdassa määrätään.

*7 artikla***Perinteisten merkintöjen suoja**

1. Montenegrossa lisäyksessä 2 lueteltuja yhteisön perinteisiä merkintöjä

a) ei käytetä Montenegrosta peräisin olevan viinin kuvauksessa tai esittelyssä, ja

b) niitä saa käyttää yhteisöstä peräisin olevan viinin kuvauksessa tai esittelyssä vain tällaisten alkuperätuotteiden ja tällaiseen luokkaan kuuluvan viinin osalta ja lisäyksessä 2 luetelluilla kielillä sekä yhteisön lainsäädännön mukaisin edellytyksin.

2. Montenegro toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tämän sopimuksen mukaisesti varmistaa 4 artiklassa tarkoitettujen ja yhteisön alueelta peräisin olevien viinien kuvauksessa ja esittelyssä käytettyjen perinteisten merkintöjen suojan. Tässä tarkoituksessa Montenegro ottaa käyttöön asianmukaiset oikeudelliset keinot, jotta perinteiset merkinnät ovat tehokkaasti suojattuja ja jotta estetään niiden

▼B

käyttö viineissä, joita kyseiset merkinnät eivät koske, vaikka perinteiseen merkintään liitettäisiin ilmaisu kuten laji, tyyppi, tapa, jäljitelmä, menetelmä tai muu vastaava ilmaisu.

3. Perinteisen merkinnän suoja koskee vain

a) yhtä tai useampaa kieltä, jolla se esitetään lisäyksessä 2, käännökset pois luettuina, ja

b) lisäyksessä 2 lueteltuja, yhteisössä suojattuja tuoteluokkia.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettu suoja ei rajoita 4 artiklan soveltamista.

*8 artikla***Tavaramerkit**

1. Vastuussa olevien osapuolten toimistojen on evättävä sellaisen viinin, väkevän alkoholijuoman tai maustetun viinin tavaramerkin rekisteröinti, joka on samanlainen tai samankaltainen kuin tämän sopimuksen 1 osaston 4 artiklan nojalla suojattu maantieteellinen merkintä tai joka sisältää viittauksen tällaiseen merkintään tai muodostuu viittauksesta tällaiseen merkintään, jollei tällaisella viinillä, väkevällä alkoholijuomalla tai maustetulla viinillä ole tätä alkuperää eivätkä tavaramerkin käyttöä koskevat säännöt täyty.

2. Vastuussa olevien osapuolten toimistojen on evättävä sellaisen viinin tavaramerkin rekisteröinti, joka sisältää tämän sopimuksen nojalla suojatun perinteisen merkinnän tai muodostuu tällaisesta merkinnästä, jollei kyseessä olevalle viinille ole varattu perinteistä merkintää lisäyksessä 2 ilmoitetulla tavalla.

3. Montenegro toteuttaa tarvittavat toimenpiteet muuttaakseen kaikki tavaramerkit siten, että kaikki viitaukset tämän sopimuksen I osaston 4 artiklan nojalla suojattuihin yhteisön maantieteellisiin merkintöihin poistetaan kokonaisuudessaan. Kaikki mainitut viitaukset poistetaan 31 päivään joulukuuta 2008 mennessä.

*9 artikla***Vienti**

Osapuolet toteuttavat kaikki tarpeelliset toimenpiteet taatakseen, että kun osapuolen alueelta peräisin olevia viinejä, väkeviä alkoholijuomia ja maustettuna viinejä viedään sen alueen ulkopuolelle tai pidetään siellä kaupan, 4 artiklan a alakohdan toisessa luetelmakohdassa ja b alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettuja suojattuja maantieteellisiä nimityksiä ja viinien osalta 4 artiklan a alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettuja kyseisen osapuolen perinteisiä merkintöjä ei käytetä kuvaamaan ja esittelemään sellaisia tuotteita, jotka ovat peräisin toisen osapuolen alueelta.

▼B

II OSASTO

**TÄYTÄNTÖÖNPANO, TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN
VÄLINEN KESKINÄINEN AVUNANTO JA TÄMÄN SOPIMUKSEN
HALLINNOINTI***10 artikla***Työryhmä**

1. Perustetaan tämän sopimuksen 123 artiklan mukaisesti maatalouden alakomitean alaisuudessa toimiva työryhmä.

2. Työryhmä valvoo tämän sopimuksen moitteetonta soveltamista ja tutkii kaikkia sen täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä.

3. Työryhmä voi esittää suosituksia, keskustella ja tehdä ehdotuksia viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien alan yhteisen edun mukaisista kysymyksistä, jotka voivat edistää tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamista. Työryhmä kokoontuu jommankumman osapuolen pyynnöstä vuorotellen yhteisössä ja Montenegrossa, ja osapuolet sopivat yhdessä tapaamisajan, -paikan ja -tavan.

*11 artikla***Osapuolten tehtävät**

1. Osapuolet ovat yhteydessä joko suoraan tai 10 artiklassa tarkoitettun työryhmän välityksellä kaikissa tämän sopimuksen täytäntöönpanoon ja soveltamiseen liittyvissä asioissa.

2. Montenegro nimeää edustavaksi elimekseen maatalous-, metsätalous- ja vesihuoltoministeriön. Yhteisö nimeää edustavaksi elimekseen Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston. Osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle edustavaa elintään koskevat muutokset.

3. Edustava elin varmistaa kaikkien tämän sopimuksen täytäntöönpanosta vastaavien elinten toimien koordinoinnin.

4. Osapuolet

a) muuttavat yhdessä tämän sopimuksen 4 artiklassa tarkoitettuja luetteloja vakautus- ja assosiaatiokomitean päätöksellä ottaakseen huomioon osapuolten lainsäädännön muutokset;

b) päättävät yhdessä vakautus- ja assosiaatiokomitean päätöksellä tämän sopimuksen lisäysten mahdollisesta muuttamisesta. Lisäysten muutokset tulevat voimaan tapauksen mukaan osapuolten välisessä kirjeenvaihdossa ilmoitettuna päivänä tai päivänä, jona työryhmä tekee päätöksensä;

▼B

- c) päättävät yhdessä 6 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut käytännön edellytykset;
- d) ilmoittavat toisilleen aikeistaan antaa uusia säädöksiä tai tehdä muutoksia voimassa oleviin, terveyden tai kuluttajansuojan kaltaisia yleisiä asioita koskeviin säädöksiin, joilla on vaikutuksia viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien alalla;
- e) ilmoittavat toisilleen kaikista lainsäädännöllisistä ja hallinnollisista toimenpiteistä sekä oikeudellisista päätöksistä, jotka koskevat tämän sopimuksen soveltamista sekä sellaisten päätösten perusteella toteutetuista toimenpiteistä.

*12 artikla***Tämän sopimuksen soveltaminen ja toiminta**

1. Osapuolet nimeävät lisäyksessä 3 tarkoitetut yhteyspisteet, jotka vastaavat tämän sopimuksen soveltamisesta ja toiminnasta.

*13 artikla***Täytäntöönpano ja osapuolten välinen keskinäinen avunanto**

1. Jos viinien, väkevien alkoholijuomien tai maustettujen viinien alan tuotteen kuvaus tai esittely erityisesti etiketeissä, virallisissa tai kaupallisissa asiakirjoissa tai mainonnassa on tämän sopimuksen vastainen, osapuolet toteuttavat tarvittavat hallinnolliset toimenpiteet ja/tai ryhtyvät oikeustoimiin poistaakseen epärehellisen kilpailun tai estääkseen suojatun nimityksen virheellisen käytön muulla tavalla.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet ja menettelyt toteutetaan erityisesti, kun:
  - a) viinin, väkevän alkoholijuoman tai maustetun viinin, jonka nimitys suojataan tällä sopimuksella, kuvausta tai kuvauksen käännöstä, nimitystä, merkintöjä tai kuvia käytetään suoraan tai välillisesti siten, että ne antavat väärää tai harhaanjohtavaa tietoa viinin, väkevän alkoholijuoman tai maustetun viinin alkuperästä, luonteesta tai laadusta;
  - b) pakkaamisessa käytetään astioita, jotka antavat harhaanjohtavan kuvan viinin alkuperästä.
3. Jos toisella osapuolella on syytä epäillä, että:
  - a) edellä 2 artiklassa määritelty viini, väkevä alkoholijuoma tai maustettu viini, jolla käydään tai on käyty kauppaa Montenegrossa ja yhteisössä, ei ole viinien, väkevien alkoholijuomien tai maustettujen viinien alalla yhteisössä tai Montenegrossa voimassa olevien sääntöjen tai tämän sopimuksen mukaista, ja

▼ B

- b) sääntöjen- ja määräystenvastaisuudesta on erityisesti hyötyä toiselle osapuolelle ja se saattaa johtaa hallinnollisiin toimenpiteisiin ja/tai oikeustoimiin,

se ilmoittaa tästä viipymättä toisen osapuolen edustavalle elimelle.

4. Edellä 3 kohdan mukaisesti toimitettaviin tietoihin sisältyvät viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien alan osapuolen sääntöjen ja/tai tämän sopimuksen määräysten noudattamatta jättämistä koskevat yksityiskohtaiset tiedot, ja niihin on liitettävä viralliset, kaupalliset tai muut asianmukaiset asiakirjat ja tarpeen mukaan tiedot toteutettavista hallinnollisista toimenpiteistä tai oikeustoimista.

*14 artikla***Neuvottelut**

1. Osapuolet neuvottelevat keskenään, jos toinen osapuoli katsoo toisen laiminlyövän tämän sopimuksen veloitteita.

2. Neuvotteluja pyytänyt osapuoli toimittaa toiselle osapuolelle kaikki kyseisen tapauksen huolelliseen tutkimiseen tarvittavat tiedot.

3. Jos mikä tahansa viivästys voi vaarantaa ihmisten terveyden tai tehdä tehottomiksi petoksen vastaiset toimenpiteet, voidaan toteuttaa asianmukaisia väliaikaisia suojatoimenpiteitä ilman ennakkoneuvotteluja edellyttäen, että neuvottelut aloitetaan välittömästi mainittujen toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen.

4. Jos osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen 1 ja 3 kohdassa määrätyissä neuvotteluissa, neuvotteluja pyytänyt tai 3 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet toteuttanut osapuoli voi toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä tämän sopimuksen moitteettoman soveltamisen mahdollistamiseksi tämän sopimuksen 129 artiklan mukaisesti.

III OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET*15 artikla***Pienten määrien kauttakuljetus**

I. Tätä sopimusta ei sovelleta viineihin, väkeviin alkoholijuomiin ja maustettuihin viineihin, jotka:

a) kuljetetaan toisen osapuolen alueen kautta, tai

b) ovat peräisin toisen osapuolen alueelta ja jotka lähetetään osapuolten välillä pieninä määrinä II kohdassa määrätyn edellytyksin ja siinä määrättyjä menettelyjä noudattaen.

▼ B

II. Viinien, väkevien alkoholijuomien ja maustettujen viinien pieninä määrinä pidetään seuraavia:

1. määrät, jotka on pakattu etiketöityihin enintään 5 litran astioihin, joiden suljinta ei voida käyttää uudestaan, silloin kun kuljetuksen, vaikka se koostuisi erillisistä eristä, kokonaismäärä ei ole yli 50 litraa,
2. a) matkailijoiden henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvät juomat, joiden määrä on enintään 30 litraa,
b) yksityishenkilöltä toiselle lähetetyt juomat, joiden määrä on enintään 30 litraa,
c) yksityishenkilöiden henkilökohtaisiin tavaroihin muuton yhteydessä kuuluvat juomat,
d) tieteellisiin tai teknisiin tutkimuksiin tarkoitetut juomat, joiden määrä on enintään yksi hehtolitra,
e) diplomaattisille edustustoille, konsulaateille tai vastaaville elimille niille myönnetyn tullivapauden mukaisesti tuodut juomat,
f) kansainvälisten kuljetusvälineiden muonitusvarastoihin kuuluvat juomat.

Edellä 1 kohdassa tarkoitettua vapautusta ei voida käyttää yhdessä yhden tai useamman 2 kohdassa tarkoitetun vapautuksen kanssa.

*16 artikla***Aiempien varastojen kaupan pitäminen**

1. Viinejä, väkeviä alkoholijuomia ja maustettuja viinejä, jotka on tämän liitteen voimaantulopäivänä tuotettu, valmistettu, kuvattu ja esitelty osapuolten lakien ja asetusten mukaisesti mutta tämän sopimuksen vastaisesti, voidaan pitää kaupan kunnes varastot tyhjenevät.
2. Viinejä, väkeviä alkoholijuomia tai maustettuja viinejä, jotka on tuotettu, valmistettu, kuvattu ja esitelty tämän sopimuksen mukaisesti mutta joiden tuotanto, valmistus, kuvaus ja esittely eivät enää ole tämän sopimuksen mukaisia sopimukseen tehdyn muutoksen vuoksi, voidaan pitää kaupan kunnes varastot tyhjenevät, jolleivät osapuolet toisin määrää.

▼ B*LISÄYS 1***LUETTELO SUOJATUISTA NIMITYKSISTÄ****(Pöytäkirjan N:o 2 liitteessä II olevassa 4 ja 6 artiklassa tarkoitettu luettelo)****A OSA: YHTEISÖ****a) YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVAT VIINIT****ITÄVALTA****1. Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)***Määritely alue*

Burgenland
 Carnuntum
 Donauland
 Kamptal
 Kärnten
 Kremstal
 Mittelburgenland
 Neusiedlersee
 Neusiedlersee-Hügelland
 Niederösterreich
 Oberösterreich
 Salzburg
 Steiermark
 Südburgenland
 Süd-Oststeiermark
 Südsteiermark
 Thermenregion
 Tirol
 Traisental
 Vorarlberg
 Wachau
 Weinviertel
 Weststeiermark
 Wien

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

Bergland
 Steirerland
 Weinland
 Wien

▼ B**BELGIA**

1. Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

Määritelty alue

Côtes de Sambre et Meuse
 Hagelandse Wijn
 Haspengouwse Wijn
 Heuvellandse wijn
 Vlaamse mousserende kwaliteitswijn

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

Vin de pays des jardins de Wallonie
 Vlaamse landwijn

BULGARIA

1. Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

Määritelty alue

Асеновград (*Asenovgrad*)
 Черноморски район (*Mustanmeren alue*)
 Брестник (*Brestnik*)
 Драгоево (*Dragoevo*)
 Евксиноград (*Evksinograd*)
 Хан Крум (*Han Krum*)
 Хърсово (*Harsovo*)
 Хасково (*Haskovo*)
 Хисаря (*Hisarya*)
 Ивайловград (*Ivaylovgrad*)
 Карлово (*Karlovo*)
 Карнобат (*Karnobat*)
 Ловеч (*Lovech*)
 Лозица (*Lozitsa*)
 Лом (*Lom*)
 Любимец (*Lyubimets*)
 Лясковец (*Lyaskovets*)
 Мелник (*Melnik*)
 Монтана (*Montana*)
 Нова Загора (*Nova Zagora*)
 Нови Пазар (*Novi Pazar*)
 Ново село (*Novo Selo*)
 Оряховица (*Oryahovitsa*)

▼ **B**

Määritelty alue

- Павликени (*Pavlikeni*)
- Пазарджик (*Pazardjik*)
- Перущица (*Perushtitsa*)
- Плевен (*Pleven*)
- Пловдив (*Plovdiv*)
- Поморие (*Pomorie*)
- Русе (*Ruse*)
- Сакар (*Sakar*)
- Сандански (*Sandanski*)
- Септември (*Septemvri*)
- Шивачево (*Shivachevo*)
- Шумен (*Shumen*)
- Славянци (*Slavyantsi*)
- Сливен (*Sliven*)
- Южно Черноморие (*Mustanmeren etelärannikko*)
- Стамболово (*Stambolovo*)
- Стара Загора (*Stara Zagora*)
- Сухиндол (*Suhindol*)
- Сунгурларе (*Sungurlare*)
- Свищов (*Svishtov*)
- Долината на Струма (*Struman laakso*)
- Търговище (*Targovishte*)
- Върбица (*Varbitsa*)
- Варна (*Varna*)
- Велики Преслав (*Veliki Preslav*)
- Видин (*Vidin*)
- Враца (*Vratsa*)
- Ямбол (*Yambol*)
2. Маантиетеellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit
-
- Дунавска равнина (*Danube Plain*)
- Тракийска низина (*Thracian Lowlands*)

▼ **B****KYPROS**

1. Määritetyillä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Kreikaksi</i>		<i>Englanniksi</i>	
<i>Määritely alue</i>	<i>Seutukunta (jota voi edeltää määritellyn alueen nimi)</i>	<i>Määritely alue</i>	<i>Seutukunta (jota voi edeltää määritellyn alueen nimi)</i>
Κουμανδάρια		Commandaria	
Λαόνα Ακάμα		Laona Akama	
Βουνί Παναγιάς – Αμπελιτίης		Vouni Panayia – Ambelitis	
Πιτσιλιά		Pitsilia	
Κρασοχώρια Λεμεσού	Αφάμης <i>tai</i> Λαόνα	Krasohoria Lemesou	Afames <i>tai</i> Laona

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

<i>Kreikaksi</i>	<i>Englanniksi</i>
Λεμεσός	Lemosos
Πάφος	Pafos
Λευκωσία	Lefkosia
Λάρνακα	Larnaka

TŠEKIN TASAVALTA

1. Määritetyillä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Määritely alue (jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta (jota voi seurata joko viininviljelykunnan ja/tai viinitilan nimi)</i>
čechy	Litoměřická mělnická
Morava	mikulovská slovácká velkopavlovická znojemská

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

české zemské víno
moravské zemské víno

RANSKA

1. Määritetyillä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

Alsace Grand Cru, <i>jota seuraa pienemmän maantieteellisen yksikön nimi</i>
Alsace, <i>jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi</i>
Alsace <i>tai</i> Vin d'Alsace, <i>jota voi seurata "Edelzwicker" tai viiniköynnös- jikkeen nimi ja/tai pienemmän maantieteellisen yksikön nimi</i>

▼B

Ajaccio

Aloxe-Corton

Anjou, *jota voi seurata* Val de Loire *tai* Coteaux de la Loire *tai* Villages
Brissac

Anjou, *jota voi seurata* "Gamay", "Mousseux" *tai* "Villages"

Arbois

Arbois Pupillin

Auxey-Duresses *tai* Auxey-Duresses Côte de Beaune *tai* Auxey-Duresses
Côte de Beaune-Villages

Bandol

Banyuls

Barsac

Bâtard-Montrachet

Béarn *tai* Béarn Bellocq

Beaujolais Supérieur

Beaujolais, *jota voi seurata* *pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Beaujolais-Villages

Baumes-de-Venise, *jota voi edeltää* "Muscat de"

Beaune

Bellet *tai* Vin de Bellet

Bergerac

Bienvenues Bâtard-Montrachet

Blagny

Blanc Fumé de Pouilly

Blanquette de Limoux

Blaye

Bonnes Mares

Bonnezeaux

Bordeaux Côtes de Francs

Bordeaux Haut-Benauge

Bordeaux, *jota voi seurata* "Clairat" *tai* "Supérieur" *tai* "Rosé" *tai* "mousseux"

Bourg

Bourgeois

Bourgogne, *jota voi seurata* "Clairat" *tai* "Rosé" *tai* *pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Bourgogne Aligoté

Bourgueil

Bouzeron

Brouilly

Buzet

▼ B

Cabardès
 Cabernet d'Anjou
 Cabernet de Saumur
 Cadillac
 Cahors
 Canon-Fronsac
 Cap Corse, *jota edeltää "Muscat de"*
 Cassis
 Cérons
 Chablis Grand Cru, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*
 Chablis, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*
 Chambertin
 Chambertin Clos de Bèze
 Chambolle-Musigny
 Champagne
 Chapelle-Chambertin
 Charlemagne
 Charmes-Chambertin
 Chassagne-Montrachet *tai* Chassagne-Montrachet Côte de Beaune *tai* Chassagne-Montrachet Côte de Beaune-Villages
 Château Châlon
 Château Grillet
 Châteaumeillant
 Châteauneuf-du-Pape
 Châtillon-en-Diois
 Chénas
 Chevalier-Montrachet
 Cheverny
 Chinon
 Chiroubles
 Chorey-lès-Beaune *tai* Chorey-lès-Beaune Côte de Beaune *tai* Chorey-lès-Beaune Côte de Beaune-Villages
 Clairette de Bellegarde
 Clairette de Die
 Clairette du Languedoc, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*
 Clos de la Roche
 Clos de Tart
 Clos des Lambrays
 Clos Saint-Denis

▼B

Clos Vougeot

Collioure

Condrieu

Corbières, *jota voi seurata Boutenac*

Cornas

Corton

Corton-Charlemagne

Costières de Nîmes

Côtes de Beaune, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Côte de Beaune-Villages

Côte de Brouilly

Côte de Nuits

Côte Roannaise

Côte Rôtie

Coteaux Champenois, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Coteaux d'Aix-en-Provence

Coteaux d'Ancenis, *jota voi seurata viiniköynnöslajikkeen nimi*

Coteaux de Die

Coteaux de l'Aubance

Coteaux de Pierrevet

Coteaux de Saumur

Coteaux du Giennois

Coteaux du Languedoc Picpoul de Pinet

Coteaux du Languedoc, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Coteaux du Layon *tai* Coteaux du Layon Chaume

Coteaux du Layon, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Coteaux du Loir

Coteaux du Lyonnais

Coteaux du Quercy

Coteaux du Tricastin

Coteaux du Vendômois

Coteaux Varois

Côte-de-Nuits-Villages

Côtes Canon-Fronsac

Côtes d'Auvergne, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Côtes de Beaune, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

▼B

Côtes de Bergerac

Côtes de Blaye

Côtes de Bordeaux Saint-Macaire

Côtes de Bourg

Côtes de Brulhois

Côtes de Castillon

Côtes de Duras

Côtes de la Malepère

Côtes de Millau

Côtes de Montravel

Côtes de Provence, *jota voi seurata* Sainte Victoire

Côtes de Saint-Mont

Côtes de Toul

Côtes du Frontonnais, *jota voi seurata* Fronton *tai* Villaudric

Côtes du Jura

Côtes du Lubéron

Côtes du Marmandais

Côtes du Rhône

Côtes du Rhône Villages, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Côtes du Roussillon

Côtes du Roussillon Villages, *jota voi seurata seuraavien kuntien nimi: Caraman *tai* Latour de France *tai* Les Aspres *tai* Lesquerde *tai* Tautavel*

Côtes du Ventoux

Côtes du Vivarais

Cour-Cheverny

Crémant d'Alsace

Crémant de Bordeaux

Crémant de Bourgogne

Crémant de Die

Crémant de Limoux

Crémant de Loire

Crémant du Jura

Crépy

Criots Bâtard-Montrachet

Crozes Ermitage

Crozes-Hermitage

Echezeaux

Entre-Deux-Mers *tai* Entre-Deux-Mers Haut-Benauge

Ermitage

▼ B

Faugères

Fiefs Vendéens, *jota voi seurata "lieu dits" Mareuil tai Brem tai Vix tai*
Pissotte

Fitou

Fixin

Fleurie

Floc de Gascogne

Fronsac

Frontignan

Gaillac

Gaillac Premières Côtes

Gevrey-Chambertin

Gigondas

Givry

Grand Roussillon

Grands Echezeaux

Graves

Graves de Vayres

Griotte-Chambertin

Gros Plant du Pays Nantais

Haut Poitou

Haut-Médoc

Haut-Montravel

Hermitage

Irancy

Irouléguy

Jasnières

Juliéna

Jurançon

L'Etoile

La Grande Rue

Ladoix *tai* Ladoix Côte de Beaune *tai* Ladoix Côte de beaune-Villages

Lalande de Pomerol

Languedoc, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Latricières-Chambertin

Les-Baux-de-Provence

Limoux

Lirac

Lustrac-Médoc

▼ B

Loupiac

Lunel, jota voi edeltää ”Muscat de”

Lussac Saint-Émilion

Mâcon *tai* Pinot-Chardonnay-Macôn

Mâcon, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Mâcon-Villages

Macvin du Jura

Madiran

Maranges Côte de Beaune *tai* Maranges Côtes de Beaune-Villages

Maranges, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Marcillac

Margaux

Marsannay

Maury

Mazis-Chambertin

Mazoyères-Chambertin

Médoc

Menetou Salon, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Mercurey

Meursault *tai* Meursault Côte de Beaune *tai* Meursault Côte de Beaune-Villages

Minervois

Minervois-la-Livinière

Mireval

Monbazillac

Montagne Saint-Émilion

Montagny

Monthélie *tai* Monthélie Côte de Beaune *tai* Monthélie Côte de Beaune-Villages

Montlouis, *jota voi seurata ”mousseux” tai ”pétillant”*

Montrachet

Montravel

Morey-Saint-Denis

Morgon

Moselle

Moulin-à-Vent

Moulis

Moulis-en-Médoc

Muscadet

Muscadet Coteaux de la Loire

▼B

Muscadet Côtes de Grandlieu

Muscadet Sèvre-et-Maine

Musigny

Néac

Nuits

Nuits-Saint-Georges

Orléans

Orléans-Cléry

Pacherenc du Vic-Bilh

Palette

Patrimonio

Pauillac

Pécharmant

Pernand-Vergelesses *tai* Pernand-Vergelesses Côte de Beaune *tai*
Pernand-Vergelesses Côte de Beaune-Villages

Pessac-Léognan

Petit Chablis, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Pineau des Charentes

Pinot-Chardonnay-Macôn

Pomerol

Pommard

Pouilly Fumé

Pouilly-Fuissé

Pouilly-Loché

Pouilly-sur-Loire

Pouilly-Vinzelles

Premières Côtes de Blaye

Premières Côtes de Bordeaux, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Puisseguin Saint-Émilion

Puligny-Montrachet *tai* Puligny-Montrachet Côte de Beaune *tai*
Puligny-Montrachet Côte de Beaune-Villages

Quarts-de-Chaume

Quincy

Rasteau

Rasteau Rancio

Régnié

Reuilly

Richebourg

Rivesaltes, *jota voi edeltää "Muscat de"*

▼ B

Rivesaltes Rancio

Romanée (La)

Romanée Conti

Romanée Saint-Vivant

Rosé des Riceys

Rosette

Roussette de Savoie, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Roussette du Bugey, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*

Ruchottes-Chambertin

Rully

Saint Julien

Saint-Amour

Saint-Aubin *tai* Saint-Aubin Côte de Beaune *tai* Saint-Aubin Côte de Beaune-Villages

Saint-Bris

Saint-Chinian

Sainte-Croix-du-Mont

Sainte-Foy Bordeaux

Saint-Émilion

Saint-Emilion Grand Cru

Saint-Estèphe

Saint-Georges Saint-Émilion

Saint-Jean-de-Minervois, *jota voi edeltää "Muscat de"*

Saint-Joseph

Saint-Nicolas-de-Bourgueil

Saint-Péray

Saint-Pourçain

Saint-Romain *tai* Saint-Romain Côte de Beaune *tai* Saint-Romain Côte de Beaune-Villages

Saint-Véran

Sancerre

Santenay *tai* Santenay Côte de Beaune *tai* Santenay Côte de Beaune-Villages

Saumur Champigny

Saussignac

Sauternes

Savennières

Savennières-Coulée-de-Serrant

Savennières-Roche-aux-Moines

Savigny *tai* Savigny-lès-Beaune

▼B

Seysssel
 Tâche (La)
 Tavel
 Thouarsais
 Touraine Amboise
 Touraine Azay-le-Rideau
 Touraine Mesland
 Touraine Noble Joue
 Touraine, *jota voi seurata "mousseux" tai "pétillant"*
 Tursan
 Vacqueyras
 Valençay
 Vin d'Entraygues et du Fel
 Vin d'Estaing
 Vin de Corse, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*
 Vin de Lavedieu
 Vin de Savoie tai Vin de Savoie-Ayze, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*
 Vin du Bugey, *jota voi seurata pienemmän maantieteellisen yksikön nimi*
 Vin Fin de la Côte de Nuits
 Viré Clessé
 Volnay
 Volnay Santenots
 Vosne-Romanée
 Vougeot
 Vouvray, *jota voi seurata "mousseux" tai "pétillant"*

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

Vin de pays de l'Agenais
 Vin de pays d'Aigues
 Vin de pays de l'Ain
 Vin de pays de l'Allier
 Vin de pays d'Allobrogie
 Vin de pays des Alpes de Haute-Provence
 Vin de pays des Alpes Maritimes
 Vin de pays de l'Ardèche
 Vin de pays d'Argens
 Vin de pays de l'Ariège
 Vin de pays de l'Aude

▼B

Vin de pays de l'Aveyron

Vin de pays des Balmes dauphinoises

Vin de pays de la Bénovie

Vin de pays du Bérange

Vin de pays de Bessan

Vin de pays de Bigorre

Vin de pays des Bouches du Rhône

Vin de pays du Bourbonnais

Vin de pays du Calvados

Vin de pays de Cassan

Vin de pays Cathare

Vin de pays de Caux

Vin de pays de Cessenon

Vin de pays des Cévennes, *jota voi seurata* Mont Bouquet

Vin de pays Charentais, *jota voi seurata* Ile de Ré *tai* Ile d'Oléron *tai* Saint-Sornin

Vin de pays de la Charente

Vin de pays des Charentes-Maritimes

Vin de pays du Cher

Vin de pays de la Cité de Carcassonne

Vin de pays des Collines de la Moure

Vin de pays des Collines rhodaniennes

Vin de pays du Comté de Grignan

Vin de pays du Comté tolosan

Vin de pays des Comtés rhodaniens

Vin de pays de la Corrèze

Vin de pays de la Côte Vermeille

Vin de pays des coteaux charitois

Vin de pays des coteaux d'Enserune

Vin de pays des coteaux de Besilles

Vin de pays des coteaux de Cèze

Vin de pays des coteaux de Coiffy

Vin de pays des coteaux Flaviens

Vin de pays des coteaux de Fontcaude

Vin de pays des coteaux de Glanes

Vin de pays des coteaux de l'Ardèche

Vin de pays des coteaux de l'Auxois

Vin de pays des coteaux de la Cabrerisse

Vin de pays des coteaux de Laurens

▼B

Vin de pays des coteaux de Miramont
Vin de pays des coteaux de Montélimar
Vin de pays des coteaux de Murviel
Vin de pays des coteaux de Narbonne
Vin de pays des coteaux de Peyriac
Vin de pays des coteaux des Baronnies
Vin de pays des coteaux du Cher et de l'Arnon
Vin de pays des coteaux du Grésivaudan
Vin de pays des coteaux du Libron
Vin de pays des coteaux du Littoral Audois
Vin de pays des coteaux du Pont du Gard
Vin de pays des coteaux du Salagou
Vin de pays des coteaux de Tannay
Vin de pays des coteaux du Verdon
Vin de pays des coteaux et terrasses de Montauban
Vin de pays des côtes catalanes
Vin de pays des côtes de Gascogne
Vin de pays des côtes de Lastours
Vin de pays des côtes de Montestruc
Vin de pays des côtes de Pérignan
Vin de pays des côtes de Prouilhe
Vin de pays des côtes de Thau
Vin de pays des côtes de Thongue
Vin de pays des côtes du Brian
Vin de pays des côtes de Ceressou
Vin de pays des côtes du Condomois
Vin de pays des côtes du Tarn
Vin de pays des côtes du Vidourle
Vin de pays de la Creuse
Vin de pays de Cucugnan
Vin de pays des Deux-Sèvres
Vin de pays de la Dordogne
Vin de pays du Doubs
Vin de pays de la Drôme
Vin de pays Duché d'Uzès
Vin de pays de Franche-Comté, *jota voi seurata* Coteaux de Champlitte
Vin de pays du Gard
Vin de pays du Gers

▼B

Vin de pays des Hautes-Alpes

Vin de pays de la Haute-Garonne

Vin de pays de la Haute-Marne

Vin de pays des Hautes-Pyrénées

Vin de pays d’Hauterive, *jota voi seurata* Val d’Orbieu *tai* Coteaux du Termenès *tai* Côtes de Lézignan

Vin de pays de la Haute-Saône

Vin de pays de la Haute-Vienne

Vin de pays de la Haute vallée de l’Aude

Vin de pays de la Haute vallée de l’Orb

Vin de pays des Hauts de Badens

Vin de pays de l’Hérault

Vin de pays de l’Ile de Beauté

Vin de pays de l’Indre et Loire

Vin de pays de l’Indre

Vin de pays de l’Isère

Vin de pays du Jardin de la France, *jota voi seurata* Marches de Bretagne *tai* Pays de Retz

Vin de pays des Landes

Vin de pays de Loire-Atlantique

Vin de pays du Loir et Cher

Vin de pays du Loiret

Vin de pays du Lot

Vin de pays du Lot et Garonne

Vin de pays des Maures

Vin de pays de Maine et Loire

Vin de pays de la Mayenne

Vin de pays de Meurthe-et-Moselle

Vin de pays de la Meuse

Vin de pays du Mont Baudile

Vin de pays du Mont Caume

Vin de pays des Monts de la Grage

Vin de pays de la Nièvre

Vin de pays d’Oc

Vin de pays du Périgord, *jota voi seurata* Vin de Domme

Vin de pays de la Petite Crau

Vin de pays des Portes de Méditerranée

Vin de pays de la Principauté d’Orange

Vin de pays du Puy de Dôme

Vin de pays des Pyrénées-Atlantiques

▼B

Vin de pays des Pyrénées-Orientales
 Vin de pays des Sables du Golfe du Lion
 Vin de pays de la Sainte Baume
 Vin de pays de Saint Guilhem-le-Désert
 Vin de pays de Saint-Sardos
 Vin de pays de Sainte Marie la Blanche
 Vin de pays de Saône et Loire
 Vin de pays de la Sarthe
 Vin de pays de Seine et Marne
 Vin de pays du Tarn
 Vin de pays du Tarn et Garonne
 Vin de pays des Terroirs landais, *jota voi seurata* Coteaux de Chalosse *tai*
 Côtes de L'Adour *tai* Sables Fauves *tai* Sables de l'Océan
 Vin de pays de Thézac-Perricard
 Vin de pays du Torgan
 Vin de pays d'Urfé
 Vin de pays du Val de Cesse
 Vin de pays du Val de Dagne
 Vin de pays du Val de Montferrand
 Vin de pays de la Vallée du Paradis
 Vin de pays du Var
 Vin de pays du Vaucluse
 Vin de pays de la Vaunage
 Vin de pays de la Vendée
 Vin de pays de la Vicomté d'Aumelas
 Vin de pays de la Vienne
 Vin de pays de la Vistrenque
 Vin de pays de l'Yonne

SAKSA

1. Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Määritelty alue (jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Ahr	Walporzheim / Ahrtal
Baden	Badische Bergstraße Bodensee Breisgau Kaiserstuhl Kraichgau Markgräflerland Ortenau Tauberfranken Tuniberg

▼ **B**

<i>Määritelty alue (jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Franken	Maindreieck Mainviereck Steigerwald
Hessische Bergstraße	Starkenburg Umstadt
Mittelrhein	Loreley Siebengebirge
Mosel-Saar-Ruwer <i>tai</i> Mosel <i>tai</i> Saar <i>tai</i> Ruwer	Bernkastel Burg Cochem Moseltor Obermosel Ruwertal Saar
Nahe	Nahetal
Pfalz	Mittelhaardt Deutsche Weinstraße Südliche Weinstraße
Rheingau	Johannisberg
Rheinhessen	Bingen Nierstein Wonnegau
Saale-Unstrut	Mansfelder Seen Schloß Neuenburg Thüringen
Sachsen	Elstertal Meißen
Württemberg	Bayerischer Bodensee Kocher-Jagst-Tauber Oberer Neckar Remstal-Stuttgart Württembergischer Bodensee Württembergisch Unterland

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

<i>Landwein</i>	<i>Tafelwein</i>
Ahrtaler Landwein	Albrechtsburg
Badischer Landwein	Bayern
Bayerischer Bodensee-Landwein	Burgengau
Landwein Main	Donau
Landwein der Mosel	Lindau
Landwein der Ruwer	Main
Landwein der Saar	Mosel
Mecklenburger Landwein	Neckar
Mitteldeutscher Landwein	Oberrhein

▼ **B**

<i>Landwein</i>	<i>Tafelwein</i>
Nahegauer Landwein	Rhein
Pfälzer Landwein	Rhein-Mosel
Regensburger Landwein	Römertor
Rheinburgen-Landwein	Stargarder Land
Rheingauer Landwein	
Rheinischer Landwein	
Saarländischer Landwein der Mosel	
Sächsischer Landwein	
Schwäbischer Landwein	
Starkenburger Landwein	
Taubertäler Landwein	

KREIKKA

1. Määritetyillä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Määrittely alue</i>	
<i>Kreikaksi</i>	<i>Englanniksi</i>
Σάμος	Samos
Μοσχάτος Πατρών	Moschatos Patra
Μοσχάτος Ρίου – Πατρών	Moschatos Riou Patra
Μοσχάτος Κεφαλληνίας	Moschatos Kephalinia
Μοσχάτος Λήμνου	Moschatos Lemnos
Μοσχάτος Ρόδου	Moschatos Rhodos
Μαυροδάφνη Πατρών	Mavrodafni Patra
Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας	Mavrodafni Kephalinia
Σητεία	Sitia
Νεμέα	Nemea
Σαντορίνη	Santorini
Δαφνές	Dafnes
Ρόδος	Rhodos
Νάουσα	Naoussa
Ρομπόλα Κεφαλληνίας	Robola Kephalinia
Ραψάνη	Rapsani
Μαντινεία	Mantinia
Μεσσηνικόλα	Mesenicola
Πεζά	Peza
Αρχάνες	Archanes
Πάτρα	Patra
Ζίτσα	Zitsa
Αμύνταιο	Amynteon
Γουμένισσα	Goumenissa
Πάρος	Paros
Λήμνος	Lemnos
Αγκιάλος	Anchialos
Πλαγιές Μελίτων	Slopes of Melitona

▼ B

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

<i>Kreikaksi</i>	<i>Englanniksi</i>
Ρετσίνα Μεσογείων, <i>jota voi seurata</i> Αττικής	Retsina of Mesogia, <i>jota voi seurata</i> Attika
Ρετσίνα Κρωπίας <i>tai</i> Ρετσίνα Κορωπίου, <i>jota voi seurata</i> Αττικής	Retsina of Kropia <i>tai</i> Retsina Koropi, <i>jota voi seurata</i> Attika
Ρετσίνα Μαρκοπούλου, <i>jota voi seurata</i> Αττικής	Retsina of Markopoulou, <i>jota voi seurata</i> Attika
Ρετσίνα Μεγάρων, <i>jota voi seurata</i> Αττικής	Retsina of Megara, <i>jota voi seurata</i> Attika
Ρετσίνα Παιανίας <i>tai</i> Ρετσίνα Λιοπεσίου, <i>jota voi seurata</i> Αττικής	Retsina of Peania <i>tai</i> Retsina of Liopesi, <i>jota voi seurata</i> Attika
Ρετσίνα Παλλήνης, <i>jota voi seurata</i> Αττικής	Retsina of Pallini, <i>jota voi seurata</i> Attika
Ρετσίνα Πικερμίου, <i>jota voi seurata</i> Αττικής	Retsina of Pikermi, <i>jota voi seurata</i> Attika
Ρετσίνα Σπάτων, <i>jota voi seurata</i> Αττικής	Retsina of Spata, <i>jota voi seurata</i> Attika
Ρετσίνα Θηβών, <i>jota voi seurata</i> Βοιωτίας	Retsina of Thebes, <i>jota voi seurata</i> Viotias
Ρετσίνα Γιάλτρων, <i>jota voi seurata</i> Ευβοίας	Retsina of Gialtra, <i>jota voi seurata</i> Evvia
Ρετσίνα Καρύστου, <i>jota voi seurata</i> Ευβοίας	Retsina of Karystos, <i>jota voi seurata</i> Evvia
Ρετσίνα Χαλκίδας, <i>jota voi seurata</i> Ευβοίας	Retsina of Halkida, <i>jota voi seurata</i> Evvia
Βερντεα Ζακύνθου	Verntea Zakynthou
Αγιορείτικος Τοπικός Οίνος	Alueviini, Mount Athos Agioritikos
Τοπικός Οίνος Αναβύσσου	Alueviini, Anavyssos
Αττικός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Attiki-Attikos
Τοπικός Οίνος Βίλιτσα	Alueviini, Vilitsa
Τοπικός Οίνος Γρεβενών	Alueviini, Grevena
Τοπικός Οίνος Δράμας	Alueviini, Drama
Δωδεκανησιακός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Dodekanese - Dodekanissiakos
Τοπικός Οίνος Επανομής	Alueviini, Epanomi
Ηρακλειώτικος Τοπικός Οίνος	Alueviini, Heraklion - Herakliotikos
Θεσσαλικός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Thessalia - Thessalikos
Θηβαϊκός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Thebes - Thivaikos
Τοπικός Οίνος Κισσάμου	Alueviini, Kissamos
Τοπικός Οίνος Κρανιάς	Alueviini, Krania
Κρητικός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Crete - Kritikos
Λασιθιώτικος Τοπικός Οίνος	Alueviini, Lasithi - Lasithiotikos
Μακεδονικός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Macedonia - Macedonikos
Τοπικός Οίνος Νέας Μεσήμβριας	Alueviini, Nea Messimvria
Μεσσηνιακός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Messinia - Messiniakos
Παιανίτικος Τοπικός Οίνος	Alueviini, Peanea

▼ B

<i>Kreikaksi</i>	<i>Englanniksi</i>
Παλληγιώτικος Τοπικός Οίνος	Alueviini, Pallini - Palliniotikos
Πελοποννησιακός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Peloponnese - Peloponnisiakos
Τοπικός Οίνος Πλαγιές Αμπέλου	Alueviini, Slopes of Ambelos
Τοπικός Οίνος Πλαγιές Βερτίσκου	Alueviini, Slopes of Vertiskos
Τοπικός Οίνος Πλαγιών Κιθαιρώνα	Alueviini, Slopes of Kitherona
Κορινθιακός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Korinthos - Korinthiakos
Τοπικός Οίνος Πλαγιών Πάρνηθας	Alueviini, Slopes of Parnitha
Τοπικός Οίνος Πυλίας	Alueviini, Pylia
Τοπικός Οίνος Τριφυλίας	Alueviini, Trifilia
Τοπικός Οίνος Τυρνάβου	Alueviini, Tyrnavos
Τοπικός Οίνος Σιάτιστας	Alueviini, Siatista
Τοπικός Οίνος Ριτσώνας Αυλίδας	Alueviini, Ritsona Avlidas
Τοπικός Οίνος Λετρίνων	Alueviini, Letrines
Τοπικός Οίνος Σπάτων	Alueviini, Spata
Τοπικός Οίνος Πλαγιών Πεντελικού	Alueviini, Slopes of Pendeliko
Αιγαιοπελαγίτικος Τοπικός Οίνος	Alueviini, Aegean Sea
Τοπικός Οίνος Ληλάντιου πεδίου	Alueviini, Lilantio Pedio
Τοπικός Οίνος Μαρκόπουλου	Alueviini, Markopoulo
Τοπικός Οίνος Τεγέας	Alueviini, Tegea
Τοπικός Οίνος Αδριανής	Alueviini, Adriani
Τοπικός Οίνος Χαλικούνας	Alueviini, Halikouna
Τοπικός Οίνος Χαλκιδικής	Alueviini, Halkidiki
Καρυστινός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Karystos - Karystinos
Τοπικός Οίνος Πέλλας	Alueviini, Pella
Τοπικός Οίνος Σερρών	Alueviini, Serres
Συριανός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Syros - Syrianos
Τοπικός Οίνος Πλαγιών Πετρωτού	Alueviini, Slopes of Petroto
Τοπικός Οίνος Γερανείων	Alueviini, Gerania
Τοπικός Οίνος Οπούντιας Λοκρίδος	Alueviini, Opountia Lokridos
Τοπικός Οίνος Στερεάς Ελλάδας	Alueviini, Sterea Ellada
Τοπικός Οίνος Αγοράς	Alueviini, Agora
Τοπικός Οίνος Κοιλάδος Αταλάντης	Alueviini, Valley of Atalanti
Τοπικός Οίνος Αρκαδίας	Alueviini, Arkadia
Τοπικός Οίνος Παγγαίου	Alueviini, Pangeon
Τοπικός Οίνος Μεταξάτων	Alueviini, Metaxata

▼ B

<i>Kreikaksi</i>	<i>Englanniksi</i>
Τοπικός Οίνος Ημαθίας	Alueviini, Imathia
Τοπικός Οίνος Κλημέντι	Alueviini, Klimenti
Τοπικός Οίνος Κέρκυρας	Alueviini, Corfu
Τοπικός Οίνος Σιθωνίας	Alueviini, Sithonia
Τοπικός Οίνος Μαντζαβινάτων	Alueviini, Mantzavinata
Ισμαρικός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Ismaros – Ismarikos
Τοπικός Οίνος Αβδήρων	Alueviini, Avdira
Τοπικός Οίνος Ιωαννίνων	Alueviini, Ioannina
Τοπικός Οίνος Πλαγιές Αιγιαλείας	Alueviini, Slopes of Egialia
Τοπικός Οίνος Πλαγιές Αίνου	Alueviini, Slopes of Enos
Θρακικός Τοπικός Οίνος <i>or</i> Τοπικός Οίνος Θράκης	Alueviini, Thrace – Thrakikos <i>tai</i> alueviini, Thrakis
Τοπικός Οίνος Ιλίου	Alueviini, Ilion
Μετσοβίτικος Τοπικός Οίνος	Alueviini, Metsovo - Metsovitikos
Τοπικός Οίνος Κοροπίου	Alueviini, Koropi
Τοπικός Οίνος Φλώρινας	Alueviini, Florina
Τοπικός Οίνος Θαψανών	Alueviini, Thapsana
Τοπικός Οίνος Πλαγιών Κνημίδος	Alueviini, Slopes of Knimida
Ηπειρωτικός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Epirus - Epirotikos
Τοπικός Οίνος Πισάτιδος	Alueviini, Pisatis
Τοπικός Οίνος Λευκάδας	Alueviini, Lefkada
Μονεμβάσιος Τοπικός Οίνος	Alueviini, Monemvasia - Monemvasios
Τοπικός Οίνος Βελβεντού	Alueviini, Velvendos
Λακωνικός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Lakonia - Lakonikos
Τοπικός Οίνος Μαρτίνου	Alueviini, Martino
Αχαϊκός Τοπικός Οίνος	Alueviini, Achaia
Τοπικός Οίνος Ηλιείας	Alueviini, Ilia
Τοπικός Οίνος Θεσσαλονίκης	Alueviini, Thessaloniki
Τοπικός Οίνος Κραννόνος	Alueviini, Krannona
Τοπικός Οίνος Παρνασσού	Alueviini, Parnassos
Τοπικός Οίνος Μετεώρων	Alueviini, Meteora
Τοπικός Οίνος Ικαρίας	Alueviini, Icaria
Τοπικός Οίνος Καστοριάς	Alueviini, Kastoria

▼ **B****UNKARI**

1. Määritelyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Määritely alue</i>	<i>Seutukunta (jota voi edeltää määrittelyn alueen nimi)</i>
Ászár-Neszmély(-i)	Ászár(-i) Neszmély(-i)
Badacsony(-i)	
Balatonboglár(-i)	Balatonlelle(-i) Marcali
Balatonfelvidék(-i)	Balatonederics-Lesence(-i) Cserszeg(-i) Kál(-i)
Balatonfüred-Csopak(-i)	Zánka(-i)
Balatonmelléke <i>tai</i> Balatonmelléki	Muravidéki
Bükkalja(-i)	
Csongrád(-i)	Kistelek(-i) Mórahalom <i>tai</i> Móraalmi Pusztamérges(-i)
Eger <i>tai</i> Egri	Debrő(-i), <i>jota voi seurata</i> Andornaktálya(-i) <i>tai</i> Demjén(-i) <i>tai</i> Egerbakta(-i) <i>tai</i> Egerszalók(-i) <i>tai</i> Egerszólát(-i) <i>tai</i> Felsőtárkány(-i) <i>tai</i> Kerecsend(-i) <i>tai</i> Maklár(-i) <i>tai</i> Nagytálya(-i) <i>tai</i> Noszvaj(-i) <i>tai</i> Novaj(-i) <i>tai</i> Ostoros(-i) <i>tai</i> Szomolya(-i) <i>tai</i> Aldebrő(-i) <i>tai</i> Feldebrő(-i) <i>tai</i> Tófalu(-i) <i>tai</i> Verpelét(-i) <i>tai</i> Kompolt(-i) <i>tai</i> Tarnaszentmária(-i)
Etyek-Buda(-i)	Buda(-i) Etyek(-i) Velençe(-i)
Hajós-Baja(-i)	
Kőszegi	
Kunság(-i)	Bácska(-i) Cegléd(-i) Duna mente <i>tai</i> Duna menti Izsák(-i) Jászság(-i) Kecskemét-Kiskunfőlegyháza <i>tai</i> Kecskemét-Kiskunfőlegyházi Kiskunhalas-Kiskunmajsa(-i) Kiskőrös(-i) Monor(-i) Tisza mente <i>tai</i> Tisza menti
Mátra(-i)	
Mór(-i)	
Pannonhalma (Pannonhalmi)	
Pécs(-i)	Versend(-i) Szigetvár(-i) Kapos(-i)

▼B

<i>Määritely alue</i>	<i>Seutukunta (jota voi edeltää määrittelyn alueen nimi)</i>
Szekszárd(-i)	
Somló(-i)	Kissomlyó-Sághegyi
Sopron(-i)	Köszeg(-i)
Tokaj(-i)	Abaújszántó(-i) tai Bekecs(-i) tai Bodrogkeresztúr(-i) tai Bodrogkisfalud(-i) tai Bodrogolaszi tai Erdőbénye(-i) tai Erdőhorváti tai Golop(-i) tai Hercegkút(-i) tai Legyesbénye(-i) tai Makkoshotyka(-i) tai Mád(-i) tai Mezőzombor(-i) tai Monok(-i) tai Olaszliszka(-i) tai Rátka(-i) tai Sárazsadány(-i) tai Sárospatak(-i) tai Sátoraljaújhely(-i) tai Szegi tai Szegilong(-i) tai Szerencs(-i) tai Tarcál(-i) tai Tállya(-i) tai Tolcsva(-i) tai Vámosújfalú(-i)
Tolna(-i)	Tamási Völgység(-i)
Villány(-i)	Siklós(-i), jota voi seurata Kisharsány(-i) tai Nagyhar-sány(-i) tai Palkonya(-i) tai Villánykövesd(-i) tai Bisse(-i) tai Csarnóta(-i) tai Diósvizsló(-i) tai Harkány(-i) tai Hegyszentmárton(-i) tai Kistótfalu(-i) tai Márfa(-i) tai Nagytótfalu(-i) tai Szava(-i) tai Túrony(-i) tai Vo-kány(-i)

ITALIA

1. Määrittelyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

D.O.C. G (Denominazioni di Origine Controllata e Garantita)

Albana di Romagna

Asti tai Moscato d'Asti tai Asti Spumante

Barbaresco

Bardolino superiore

Barolo

Brachetto d'Acqui tai Acqui

Brunello di Montalcino

Carmignano

Chianti, jota voi seurata Colli Aretini tai Colli Fiorentini tai Colline Pisane tai Colli Senesi tai Montalbano tai Montespertoli tai Rufina

Chianti Classico

Fiano di Avellino

Forgiano

Franciacorta

Gattinara

Gavi tai Cortese di Gavi

Ghemme

Greco di Tufo

Montefalco Sagrantino

Montepulciano d'Abruzzo Colline Trmiane

Ramandolo

Recioto di Soave

Sforzato di Valtellina tai Sfursat di Valtellina

▼B

D.O.C. G (Denominazioni di Origine Controllata e Garantita)

Soave superiore

Taurasi

Valtellina Superiore, *jota voi seurata* Grumello *tai* Inferno *tai* Maroggia *tai* Sassella *tai* Stagafassli *tai* VagellaVermentino di Gallura *tai* Sardegna Vermentino di Gallura

Vernaccia di San Gimignano

Vino Nobile di Montepulciano

D.O.C. (Denominazioni di Origine Controllata)

Aglanico del Taburno *tai* Taburno

Aglanico del Vulture

Albugnano

Alcamo *tai* Alcamo classico

Aleatico di Gradoli

Aleatico di Puglia

Alezio

Alghero *tai* Sardegna Alghero

Alta Langa

Alto Adige *tai* dell'Alto Adige (Südtirol *tai* Südtiroler), *jota voi seurata*:

— Colli di Bolzano (Bozner Leiten),

— Meranese di Collina *tai* Meranese (Meraner Hugel *tai* Meraner),

— Santa Maddalena (St. Magdalener),

— Terlano (Terlaner),

— Valle Isarco (Eisacktal *tai* Eisacktaler),

— Valle Venosta (Vinschgau)

Ansonica Costa dell'Argentario

Aprilia

Arborea *tai* Sardegna Arborea

Arcole

Assisi

Atina

Aversa

Bagnoli di Sopra *tai* Bagnoli

Barbera d'Asti

Barbera del Monferrato

Barbera d'Alba

Barco Reale di Carmignano *tai* Rosato di Carmignano *tai* Vin Santo di Carmignano *tai* Vin Santo Carmignano Occhio di Pernice

Bardolino

Bianchello del Metauro

Bianco Capena

Bianco dell'Empolese

Bianco della Valdinievole

▼B*D.O.C. (Denominazioni di Origine Controllata)*

Bianco di Custoza
 Bianco di Pitigliano
 Bianco Pisano di S. Torpè
 Biferno
 Bivongi
 Boca
 Bolgheri e Bolgheri Sassicaia
 Bosco Eliceo
 Botticino
 Bramaterra
 Breganze
 Brindisi
 Cacc'e mmitte di Lucera
 Cagnina di Romagna
 Caldaro (Kalterer) *tai* Lago di Caldaro (Kalterersee), *jota voi seurata "Classico"*
 Campi Flegrei
 Campidano di Terralba *tai* Terralba *tai* Sardegna Campidano di Terralba *tai* Sardegna Terralba
 Canavese
 Candia dei Colli Apuani
 Cannonau di Sardegna, *jota voi seurata* Capo Ferrato *tai* Oliena *tai* Nepente di Oliena Jerzu
 Capalbio
 Capri
 Capriano del Colle
 Carema
 Carignano del Sulcis *tai* Sardegna Carignano del Sulcis
 Carso
 Castel del Monte
 Castel San Lorenzo
 Casteller
 Castelli Romani
 Cellatica
 Cerasuolo di Vittoria
 Cerveteri
 Cesanese del Piglio
 Cesanese di Affile *tai* Affile
 Cesanese di Olevano Romano *tai* Olevano Romano
 Cilento
 Cinque Terre *tai* Cinque Terre Sciacchetrà, *jota voi seurata* Costa de sera *tai* Costa de Campu *tai* Costa da Posa
 Circeo
 Cirò

▼B

D.O.C. (Denominazioni di Origine Controllata)

Cisterna d’Asti

Colli Albani

Colli Altotiberini

Colli Amerini

Colli Berici, *jota voi seurata* ”Barbarano”

Colli Bolognesi, *jota voi seurata* Colline di Riposto *tai* Colline Marconiane
tai Zola Predona *tai* Monte San Pietro *tai* Colline di Oliveto *tai* Terre di
Montebudello *tai* Serravalle

Colli Bolognesi Classico-Pignoletto

Colli del Trasimeno *tai* Trasimeno

Colli della Sabina

Colli dell’Etruria Centrale

Colli di Conegliano, *jota voi seurata* Refrontolo *tai* Torchiato di Fregona

Colli di Faenza

Colli di Luni (*Regione Liguria*)

Colli di Luni (*Regione Toscana*)

Colli di Parma

Colli di Rimini

Colli di Scandiano e di Canossa

Colli d’Imola

Colli Etruschi Viterbesi

Colli Euganei

Colli Lanuvini

Colli Maceratesi

Colli Martani, *jota voi seurata* Todi

Colli Orientali del Friuli, *jota voi seurata* Cialla *tai* Rosazzo

Colli Perugini

Colli Pesaresi, *jota voi seurata* Focara *tai* Roncaglia

Colli Piacentini, *jota voi seurata* Vigoleno *tai* Gutturnio *tai* Monterosso Val
d’Arda *tai* Trebbianino Val Trebbia *tai* Val Nure

Colli Romagna Centrale

Colli Tortonesi

Collina Torinese

Colline di Levanto

Colline Lucchesi

▼B

D.O.C. (Denominazioni di Origine Controllata)

Colline Novaresi

Colline Saluzzesi

Collio Goriziano *tai* Collio

Conegliano-Valdobbiadene, *jota voi seurata* Cartizze

Conero

Contea di Sclafani

Contessa Entellina

Controguerra

Copertino

Cori

Cortese dell'Alto Monferrato

Corti Benedettine del Padovano

Cortona

Costa d'Amalfi, *jota voi seurata* Furore *tai* Ravello *tai* Tramonti

Coste della Sesia

Delia Nivolelli

Dolcetto d'Acqui

Dolcetto d'Alba

Dolcetto d'Asti

Dolcetto delle Langhe Monregalesi

Dolcetto di Diano d'Alba *tai* Diano d'Alba

Dolcetto di Dogliani *superior tai* Dogliani

Dolcetto di Ovada

Donnici

Elba

Eloro, *jota voi seurata* Pachino

Erbaluce di Caluso *tai* Caluso

Erice

Esino

Est! Est!! Est!!! Di Montefiascone

Etna

Falerio dei Colli Ascolani *tai* Falerio

Falerno del Massico

Fara

▼B

D.O.C. (Denominazioni di Origine Controllata)

Faro

Frascati

Freisa d'Asti

Freisa di Chieri

Friuli Annia

Friuli Aquileia

Friuli Grave

Friuli Isonzo *tai* Isonzo del Friuli

Friuli Latisana

Gabiano

Galatina

Galluccio

Gambellara

Garda (*Regione Lombardia*)

Garda (*Regione Veneto*)

Garda Colli Mantovani

Genazzano

Gioia del Colle

Girò di Cagliari *tai* Sardegna Girò di Cagliari

Golfo del Tigullio

Gravina

Greco di Bianco

Greco di Tufo

Grignolino d'Asti

Grignolino del Monferrato Casalese

Guardia Sanframondi o Guardiolo

Irpinia

I Terreni di Sanseverino

Ischia

Lacrime di Morro *tai* Lacrime di Morro d'Alba

Lago di Corbara

Lambrusco di Sorbara

Lambrusco Grasparossa di Castelvetro

▼ B

D.O.C. (Denominazioni di Origine Controllata)

Lambrusco Mantovano, *jota voi seurata* Oltrepò Mantovano *tai* Viadanese-Sabbionetano

Lambrusco Salamino di Santa Croce

Lamezia

Langhe

Lessona

Leverano

Lison Pramaggiore

Lizzano

Loazzolo

Locorotondo

Lugana (*Regione Veneto*)

Lugana (*Regione Lombardia*)

Malvasia delle Lipari

Malvasia di Bosa *tai* Sardegna Malvasia di Bosa

Malvasia di Cagliari *tai* Sardegna Malvasia di Cagliari

Malvasia di Casorzo d'Asti

Malvasia di Castelnuovo Don Bosco

Mandrolisai *tai* Sardegna Mandrolisai

Marino

Marmetino di Milazzo *tai* Marmetino

Marsala

Martina *tai* Martina Franca

Matino

Melissa

Menfi, *jota voi seurata* Feudo *tai* Fiori *tai* Bonera

Merlara

Molise

Monferrato, *jota voi seurata* Casalese

Monica di Cagliari *tai* Sardegna Monica di Cagliari

Monica di Sardegna

Monreale

Montecarlo

Montecompatri Colonna *tai* Montecompatri *tai* Colonna

▼ B

D.O.C. (Denominazioni di Origine Controllata)

Montecucco

Montefalco

Montello e Colli Asolani

Montepulciano d'Abruzzo

Monteregio di Massa Marittima

Montescudaio

Monti Lessini *tai* Lessini

Morellino di Scansano

Moscadello di Montalcino

Moscato di Cagliari *tai* Sardegna Moscato di Cagliari

Moscato di Noto

Moscato di Pantelleria *tai* Passito di Pantelleria *tai* PantelleriaMoscato di Sardegna, *jota voi seurata* Gallura *tai* Tempio Pausania *tai* Tempio

Moscato di Siracusa

Moscato di Sorso-Sennori *tai* Moscato di Sorso *tai* Moscato di Sennori *tai* Sardegna Moscato di Sorso-Sennori *tai* Sardegna Moscato di Sorso *tai* Sardegna Moscato di Sennori

Moscato di Trani

Nardò

Nasco di Cagliari *tai* Sardegna Nasco di Cagliari

Nebiole d'Alba

Nettuno

Nuragus di Cagliari *tai* Sardegna Nuragus di Cagliari

Offida

Oltrepò Pavese

Orcia

Orta Nova

Orvieto (*Regione Umbria*)Orvieto (*Regione Lazio*)

Ostuni

Pagadebit di Romagna, *jota voi seurata* Bertinoro

Parrina

Penisola Sorrentina, *jota voi seurata* Gragnano *tai* Lettere *tai* Sorrento

▼B

D.O.C. (Denominazioni di Origine Controllata)

Pentro di Isernia *tai* Pentro

Pergola

Piemonte

Pietraviva

Pinerolese

Pollino

Pomino

Pornassio *tai* Ormeasco di Pornassio

Primitivo di Manduria

Reggiano

Reno

Riesi

Riviera del Brenta

Riviera del Garda Bresciano *tai* Garda Bresciano

Riviera Ligure di Ponente, *jota voi seurata* Riviera dei Fiori *tai* Albenga o Albenganese *tai* Finale *or* Finalese *tai* Ormeasco

Roero

Romagna Albana spumante

Rossese di Dolceacqua *tai* Dolceacqua

Rosso Barletta

Rosso Canosa *tai* Rosso Canosa Canusium

Rosso Conero

Rosso di Cerignola

Rosso di Montalcino

Rosso di Montepulciano

Rosso Orvietano *tai* Orvietano Rosso

Rosso Piceno

Rubino di Cantavenna

Ruchè di Castagnole Monferrato

Salice Salentino

Sambuca di Sicilia

San Colombano al Lambro *tai* San Colombano

San Gimignano

San Martino della Battaglia (*Regione Veneto*)

▼B

D.O.C. (Denominazioni di Origine Controllata)

San Martino della Battaglia (*Regione Lombardia*)

San Severo

San Vito di Luzzi

Sangiovese di Romagna

Sannio

Sant'Agata de Goti

Santa Margherita di Belice

Sant'Anna di Isola di Capo Rizzuto

Sant'Antimo

Sardegna Semidano, *jota voi seurata* Mogoro

Savuto

Scanzo *or* Moscato di Scanzo

Scavigna

Sciacca, *jota voi seurata* Rayana

Serrapetrona

Sizzano

Soave

Solopaca

Sovana

Squinzano

Strevi

Tarquinia

Teroldego Rotaliano

Terracina, *jota voi edeltää "Moscato di"*

Terre dell'Alta Val Agri

Terre di Franciacorta

Torgiano

Trebbiano d'Abruzzo

Trebbiano di Romagna

Trentino, *jota voi seurata* Sorni *tai* Isera *tai* d'Isera *tai* Ziresi *tai* dei Ziresi

Trento

Val d'Arbia

Val di Cornia, *jota voi seurata* Suvereto

▼ B

D.O.C. (Denominazioni di Origine Controllata)

Val Polcevera, *jota voi seurata* Coronata

Valcalegpio

Valdadige (Etschaler) (*Regione Trentino Alto Adige*)

Valdadige (Etschtaler), *jota voi seurata* Terra dei Forti (*Regione Veneto*)

Valdichiana

Valle d'Aosta *tai* Vallée d'Aoste, *jota voi seurata* Arnad-Montjovet *tai* Donnas *tai* Enfer d'Arvier *tai* Torrette *tai* Blanc de Morgex et de la Salle *tai* Chambave *tai* Nus

Valpolicella, *jota voi seurata* Valpantena

Valsusa

Valtellina

Valtellina superiore, *jota voi seurata* Grumello *tai* Inferno *tai* Maroggia *tai* Sassella *tai* Vagella

Velletri

Verbicaro

Verdicchio dei Castelli di Jesi

Verdicchio di Matelica

Verduno Pelaverga *tai* Verduno

Vermentino di Sardegna

Vernaccia di Oristano *tai* Sardegna Vernaccia di Oristano

Vernaccia di San Gimignano

Vernacia di Serrapetrona

Vesuvio

Vicenza

Vignanello

Vin Santo del Chianti

Vin Santo del Chianti Classico

Vin Santo di Montepulciano

Vini del Piave *tai* Piave

Vittorio

Zagarolo

▼B

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit:

Allerona
Alta Valle della Greve
Alto Livenza (*Regione veneto*)
Alto Livenza (*Regione Friuli Venezia Giulia*)
Alto Mincio
Alto Tirino
Arghillà
Barbagia
Basilicata
Benaco bresciano
Beneventano
Bergamasca
Bettona
Bianco di Castelfranco Emilia
Calabria
Camarro
Campania
Cannara
Civitella d'Agliano
Colli Aprutini
Colli Cimini
Colli del Limbara
Colli del Sangro
Colli della Toscana centrale
Colli di Salerno
Colli Ericini
Colli Trevigiani
Collina del Milanese
Colline del Genovesato
Colline Frentane
Colline Pescaresi
Colline Savonesi
Colline Teatine
Condoleo
Conselvano
Costa Viola
Daunia
Del Vastese *tai* Histonium

▼B

Delle Venezie (*Regione Veneto*)
Delle Venezie (*Regione Friuli Venezia Giulia*)
Delle Venezie (*Regione Trentino – Alto Adige*)
Dugenta
Emilia *tai* dell'Emilia
Epomeo
Esaro
Fontanarossa di Cerda
Forlì
Fortana del Taro
Frusinate *tai* del Frusinate
Golfo dei Poeti La Spezia *tai* Golfo dei Poeti
Grottino di Roccanova
Isola dei Nuraghi
Lazio
Lipuda
Locride
Marca Trevigiana
Marche
Maremma toscana
Marmilla
Mitterberg *tai* Mitterberg tra Cauria e Tel *tai* Mitterberg zwischen Gfrill und Toll
Modena *tai* Provincia di Modena
Montecastelli
Montenetto di Brescia
Murgia
Narni
Nurra
Ogliastra
Osco *tai* Terre degli Osci
Paestum
Palizzi
Parteolla
Pellaro
Planargia
Pompeiano
Provincia di Mantova
Provincia di Nuoro

▼B

Provincia di Pavia
Provincia di Verona *tai* Veronese
Puglia
Quistello
Ravenna
Roccamonfina
Romangia
Ronchi di Brescia
Ronchi Varesini
Rotae
Rubicone
Sabbioneta
Salemi
Salento
Salina
Scilla
Sebino
Sibiola
Sicilia
Sillaro *tai* Bianco del Sillaro
Spello
Tarantino
Terrazze Retiche di Sondrio
Terre del Volturno
Terre di Chieti
Terre di Veleja
Tharros
Toscana *tai* Toscano
Trexenta
Umbria
Valcamonica
Val di Magra
Val di Neto
Val Tidone
Valdamato
Vallagarina (*Regione Trentino – Alto Adige*)
Vallagarina (*Regione Veneto*)
Valle Belice
Valle del Crati

▼ B

Valle del Tirso
 Valle d'Itria
 Valle Peligna
 Valli di Porto Pino
 Veneto
 Veneto Orientale
 Venezia Giulia
 Vigneti delle Dolomiti *tai* Weinberg Dolomiten (*Regione Trentino – Alto Adige*)
 Vigneti delle Dolomiti *tai* Weinberg Dolomiten (*Regione Veneto*)

LUXEMBURG

Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Määritely alue</i> (<i>jota voi seurata kunnan tai kunnanosan nimi</i>)	<i>Kunnan tai kunnanosan nimi</i>
Moselle Luxembourgeoise	Ahn Assel Bech-Kleinmacher Born Bous Burmerange Canach Ehnen Ellingen Elvange Erpeldingen Gostingen Greiveldingen Grevenmacher Lenningen Machtum Mertert Moersdorf Mondorf Niederdonven Oberdonven Oberwormeldingen Remerschen Remich Rolling Rosport

▼ **B**

<i>Määritely alue</i> <i>(jota voi seurata kunnan tai kunnanosan nimi)</i>	<i>Kunnan tai kunnanosan nimi</i>
	Schengen Schwebsingen Stadtbredimus Trintingen Wasserbillig Wellenstein Wintringen Wormeldingen

MALTA

1. Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Määritely alue</i> <i>(jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Island of Malta	Rabat Mdina <i>tai</i> Medina Marsaxlokk Marnisi Mgarr Ta' Qali Siggiewi
Gozo	Ramla Marsalforn Nadur Victoria Heights

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

<i>Maltaksi</i>	<i>Englanniksi</i>
Gzejjer Maltin	Maltese Islands

PORTUGALI

1. Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Määritely alue</i> <i>(jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Alenquer Alentejo	Borba Évora Granja-Amareleja Moura Portalegre Redondo Reguengos Vidigueira

▼ **B**

<i>Määritelty alue (jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Arruda	
Bairrada	
Beira Interior	Castelo Rodrigo Cova da Beira Pinhel
Biscoitos	
Bucelas	
Carcavelos	
Colares	
Trentino, jota voi seurata <i>Nobre</i>	Alva Besteiros Castendo Serra da Estrela Silgueiros Terras de Azurara Terras de Senhorim
Douro, jota voi edeltää <i>Vinho do tai Moscatel do</i>	Baixo Corgo Cima Corgo Douro Superior
Encostas d’Aire	Alcobaça Ourém
Graciosa	
Lafões	
Lagoa	
Lagos	
Lourinhã	
Madeira tai Madère tai Madera tai Vinho da Madeira tai Madeira Wine tai Vin de Madère tai Vino di Madera tai Madeira Wijn	
Madeirense	
Óbidos	
Palmela	
Pico	
Portimão	
Port tai Porto tai Oporto tai Portwein tai Portvin tai Portwijn tai Vin de Porto tai Port Wine tai Vinho do Porto	
Ribatejo	Almeirim Cartaxo Chamusca Coruche Santarém Tomar

▼ **B**

<i>Määritely alue (jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Setúbal, jota voi edeltää Moscatel tai seurata Roxo	
Tavira	
Távora-Varosa	
Torres Vedras	
Trás-os-Montes	Chaves Planalto Mirandês Valpaços
Vinho Verde	Amarante Ave Baião Basto Cávado Lima Monção Paiva Sousa

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

<i>Määritely alue (jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Açores	
Alentejano	
Algarve	
Beiras	Beira Alta Beira Litoral Terras de Sicó
Duriense	
Estremadura	Alta Estremadura
Minho	
Ribatejano	
Terras Madeirenses	
Terras do Sado	
Transmontano	

ROMANIA

1. Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Määritely alue (jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Aiud	
Alba Iulia	
Babadag	
Banat, jonka jälkeen voi seurata	Dealurile Tirolului Moldova Nouă Silagiu

▼ **B**

<i>Määritely alue (jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Banu Mărăcine	
Bohotin	
Cernătești - Podgoria	
Cotești	
Cotnari	
Crișana, jonka jälkeen voi seurata	Biharia Diosig Șimleu Silvaniei
Dealul Bujorului	
Dealul Mare, jonka jälkeen voi seurata	Boldești Breaza Ceptura Merei Tohani Urleași Valea Călugărească Zorești
Drăgășani	
Huși, jonka jälkeen voi seurata	Vutcani
Iana	
Iași, jonka jälkeen voi seurata	Bucium Copou Uricani
Lechința	
Mehedinți, jonka jälkeen voi seurata	Corcova Golul Drâncei Orevița Severin Vânju Mare
Miniș	
Murfatlar, jonka jälkeen voi seurata	Cernavodă Medgidia
Nicorești	
Odobești	
Oltina	
Panciu	
Pietroasa	
Recaș	
Sâmburești	
Sarica Niculițel, jonka jälkeen voi seurata	Tulcea
Sebeș - Apold	
Segarcea	
Ștefănești, jonka jälkeen voi seurata	Costești
Târnave, jonka jälkeen voi seurata	Blaj Jidvei Mediaș

▼ **B**

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

<i>Määritelty alue (jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Colinele Dobrogei	
Dealurile Crișanei	
Dealurile Moldovei, tai	Dealurile Covurluiului Dealurile Hârlăului Dealurile Hușilor Dealurile Iașilor Dealurile Tutovei Terasele Siretului
Dealurile Munteniei	
Dealurile Olteniei	
Dealurile Sătmăruului	
Dealurile Transilvaniei	
Dealurile Vrancei	
Dealurile Zarandului	
Terasele Dunării	
Viile Carașului	
Viile Timișului	

SLOVAKIA

Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Määritelty alue (jota seuraa ilmaisu "vinohradnícka oblasť")</i>	<i>Seutukunta (jota voi seurata määritellyn alueen nimi) (jota seuraa ilmaisu "vinohradnícky rajón")</i>
Južnoslovenská	Dunajskostredský Galantský Hurbanovský Komárňanský Palárikovský Šamorínsky Strekovský Štúrovský
Malokarpatská	Bratislavský Doľanský Hlohovecký Modranský Orešanský Pezinský Senecký Skalický Stupavský Tmavský Vrbovský Záhorský

▼ **B**

<i>Määritelty alue</i> (jota seuraa ilmaisu "vinohradnícka oblasť")	<i>Seutukunta</i> (jota voi seurata määritellyn alueen nimi) (jota seuraa ilmaisu "vinohradnícky rajón")
Nitrianska	Nitriansky Pukanecký Radošínský Šintavský Tekovský Vrábeľský Želiezovský Žitavský Zlatomoravecký
Stredoslovenská	Fiľakovský Gemerský Hontiansky Ipeľský Modrokamenecký Tornaľský Vinický
Tokaj / -ská / -sky / -ské	Čerhov Černochoch Malá Třňa Slovenské Nové Mesto Veľká Bara Veľká Třňa Viničky
Východoslovenská	Kráľovskochľmecký Michalovský Moldavský Sobrancecký

SLOVENIA

1. Määritetyillä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Määritelty alue</i> (jota voi seurata joko viininviljelykunnan ja/tai viinitilan nimi)
Bela krajina <i>tai</i> Belokranjec
Bizeljsko-Sremič <i>tai</i> Sremič-Bizeljsko
Dolenjska
Dolenjska, cviček
Goriška Brda <i>tai</i> Brda
Haloze <i>tai</i> Haložan
Koper <i>tai</i> Koprčan
Kras
Kras, teran
Ljutomer-Ormož <i>tai</i> Ormož-Ljutomer
Maribor <i>tai</i> Mariborčan

▼ B

Määritelty alue
(jota voi seurata joko viininviljelykunnan ja/tai viinitilan nimi)

Radgona-Kapela *tai* Kapela RadgonaPrekmurje *tai* PrekmurčanŠmarje-Virštanj *tai* Virštanj-Šmarje

Srednje Slovenske gorice

Vipavska dolina *tai* Vipavec *tai* Vipavčan

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

 Podravje

Posavje

Primorska

ESPANJA

1. Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

<i>Määritelty alue</i> (jota voi seurata seutukunnan nimi)	<i>Seutukunta</i>
Abona	
Alella	
Alicante	Marina Alta
Almansa	
Ampurdán-Costa Brava	
Arabako Txakolina-Txakolí de Alava <i>tai</i> Chacolí de Álava	
Arlanza	
Arribes	
Bierzo	
Binissalem-Mallorca	
Bullas	
Calatayud	
Campo de Borja	
Cariñena	
Cataluña	
Cava	
Chacolí de Bizkaia-Bizkaiko Txakolina	
Chacolí de Getaria-Getariako Txakolina	
Cigales	
Conca de Barberá	
Condado de Huelva	

▼ B

<i>Määritely alue (jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Costers del Segre	Raimat Artesa Valls de Riu Corb Les Garrigues
Dehesa del Carrizal	
Dominio de Valdepusa	
El Hierro	
Finca Élez	
Guijoso	
Jerez-Xérès-Sherry tai Jerez or Xérès tai Sherry	
Jumilla	
La Mancha	
La Palma	Hoyo de Mazo Fuencaliente Norte de la Palma
Lanzarote	
Málaga	
Manchuela	
Manzanilla	
Manzanilla-Sanlúcar de Barrameda	
Méntrida	
Mondéjar	
Monterrei	Ladera de Monterrei Val de Monterrei
Montilla-Moriles	
Montsant	
Navarra	Baja Montaña Ribera Alta Ribera Baja Tierra Estella Valdizarbe
Penedés	
Pla de Bages	
Pla i Llevant	
Priorato	
Rías Baixas	Condado do Tea O Rosal Ribera do Ulla Soutomaior Val do Salnés
Ribeira Sacra	Amandi Chantada Quiroga-Bibei Ribeiras do Miño Ribeiras do Sil

▼B

<i>Määritelty alue (jota voi seurata seutukunnan nimi)</i>	<i>Seutukunta</i>
Ribeiro	
Ribera del Duero	
Ribera del Guardiana	Cañamero Matanegra Montánchez Ribera Alta Ribera Baja Tierra de Barros
Ribera del Júcar	
Rioja	Alavesa Alta Baja
Rueda	
Sierras de Málaga	Serranía de Ronda
Somontano	
Tacoronte-Acentejo	Anaga
Tarragona	
Terra Alta	
Tierra de León	
Tierra del Vino de Zamora	
Toro	
Uclés	
Utiel-Requena	
Valdeorras	
Valdepeñas	
Valencia	Alto Turia Clariano Moscatel de Valencia Valentino
Valle de Güímar	
Valle de la Orotava	
Valles de Benavente (Los)	
Vinos de Madrid	Arganda Navalcarnero San Martín de Valdeiglesias
Ycoden-Daute-Isora	
Yecla	

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

Vino de la Tierra de Abanilla

Vino de la Tierra de Bailén

Vino de la Tierra de Bajo Aragón

▼B

Vino de la Tierra de Betanzos

Vino de la Tierra de Cádiz

Vino de la Tierra de Campo de Belchite

Vino de la Tierra de Campo de Cartagena

Vino de la Tierra de Cangas

Vino de la Tierra de Castelló

Vino de la Tierra de Castilla

Vino de la Tierra de Castilla y León

Vino de la Tierra de Contraviesa-Alpujarra

Vino de la Tierra de Córdoba

Vino de la Tierra de Desierto de Almería

Vino de la Tierra de Extremadura

Vino de la Tierra Formentera

Vino de la Tierra de Gálvez

Vino de la Tierra de Granada Sur-Oeste

Vino de la Tierra de Ibiza

Vino de la Tierra de Illes Balears

Vino de la Tierra de Isla de Menorca

Vino de la Tierra de La Gomera

Vino de la Tierra de Laujar-Alapujarra

Vino de la Tierra de Los Palacios

Vino de la Tierra de Norte de Granada

Vino de la Tierra Norte de Sevilla

Vino de la Tierra de Pozohondo

Vino de la Tierra de Ribera del Andarax

Vino de la Tierra de Ribera del Arlanza

Vino de la Tierra de Ribera del Gállego-Cinco Villas

Vino de la Tierra de Ribera del Queiles

Vino de la Tierra de Serra de Tramuntana-Costa Nord

Vino de la Tierra de Sierra de Alcaraz

Vino de la Tierra de Valdejalón

Vino de la Tierra de Valle del Cinca

Vino de la Tierra de Valle del Jiloca

Vino de la Tierra del Valle del Miño-Ourense

Vino de la Tierra Valles de Sadacia

▼B**YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA**

1. Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

English Vineyards

Welsh Vineyards

2. Maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit

England *tai* Berkshire

Buckinghamshire

Cheshire

Cornwall

Derbyshire

Devon

Dorset

East Anglia

Gloucestershire

Hampshire

Herefordshire

Isle of Wight

Isles of Scilly

Kent

Lancashire

Leicestershire

Lincolnshire

Northamptonshire

Nottinghamshire

Oxfordshire

Rutland

Shropshire

Somerset

Staffordshire

Surrey

Sussex

Warwickshire

West Midlands

Wiltshire

Worcestershire

Yorkshire

Wales *tai* Cardiff

Cardiganshire

▼ B

Carmarthenshire

Denbighshire

Gwynedd

Monmouthshire

Newport

Pembrokeshire

Rhondda Cynon Taf

Swansea

The Vale of Glamorgan

Wrexham

b) YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVAT VÄKEVÄT ALKOHOLIJUOMAT**1. Rommi**

Rhum de la Martinique / Rhum de la Martinique traditionnel

Rhum de la Guadeloupe / Rhum de la Guadeloupe traditionnel

Rhum de la Réunion / Rhum de la Réunion traditionnel

Rhum de la Guyane / Rhum de la Guyane traditionnel

Ron de Málaga

Ron de Granada

Rum da Madeira

2. a) Viski (Whisky)

Scotch Whisky

Irish Whisky

Whisky español

(Näitä nimityksiä voidaan täydentää ilmaisulla ”malt” tai ”grain”).

b) Viski (Whiskey)

Irish Whiskey

Uisce Beatha Eireannach / Irish Whiskey

(Näitä nimityksiä voidaan täydentää ilmaisulla ”Pot Still”).

3. Viljapohjainen alkoholijuoma

Eau-de-vie de seigle de marque nationale luxembourgeoise

Korn

Kornbrand

▼B**4. Viinipohjainen alkoholijuoma**

Eau-de-vie de Cognac

Eau-de-vie des Charentes

Cognac

(Nimitystä ”Cognac” voidaan täydentää seuraavilla ilmaisuilla:

— Fine

— Grande Fine Champagne

— Grande Champagne

— Petite Champagne

— Petite Fine Champagne

— Fine Champagne

— Borderies

— Fins Bois

— Bons Bois)

Fine Bordeaux

Armagnac

Bas-Armagnac

Haut-Armagnac

Ténarèse

Eau-de-vie de vin de la Marne

Eau-de-vie de vin originaire d'Aquitaine

Eau-de-vie de vin de Bourgogne

Eau-de-vie de vin originaire du Centre-Est

Eau-de-vie de vin originaire de Franche-Comté

Eau-de-vie de vin originaire du Bugey

Eau-de-vie de vin de Savoie

Eau-de-vie de vin originaire des Coteaux de la Loire

Eau-de-vie de vin des Côtes-du-Rhône

Eau-de-vie de vin originaire de Provence

Eau-de-vie de Faugères / Faugères

Eau-de-vie de vin originaire du Languedoc

▼B

Aguardente do Minho

Aguardente do Douro

Aguardente da Beira Interior

Aguardente da Bairrada

Aguardente do Oeste

Aguardente do Ribatejo

Aguardente do Alentejo

Aguardente do Algarve

Сунгурларска гроздова ракия / Sungurlarska grozdova rakiya

Гроздова ракия от Сунгурларе / Grozdova rakiya from Sungurlare

Сливенска перла (Сливенска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сливен) / Slivenska perla (Slivenska grozdova rakiya / Grozdova rakiya from Sliven)

Стралджанска Мускатова ракия / Straldjanska Muscatova rakiya

Мускатова ракия от Стралджа / Muscatova rakiya from Straldja

Поморийска гроздова ракия / Pomoriyska grozdova rakiya

Гроздова ракия от Поморие / Grozdova rakiya from Pomorie

Русенска бисерна гроздова ракия / Russenska biserna grozdova rakiya

Бисерна гроздова ракия от Русе / Biserna grozdova rakiya from Russe

Бургаска Мускатова ракия / Bourgaska Muscatova rakiya

Мускатова ракия от Бургас / Muscatova rakiya from Bourgas

Добруджанска мускатова ракия / Dobrudjanska muscatova rakiya

Мускатова ракия от Добруджа / muscatova rakiya from Dobrudja

Сухиндолска гроздова ракия / Suhindolska grozdova rakiya

Гроздова ракия от Сухиндол / Grozdova rakiya from Suhindol

Карловска гроздова ракия / Karlovska grozdova rakiya

Гроздова Ракия от Карлово / Grozdova Rakiya from Karlovo

Vinars Târnave

Vinars Vaslui

Vinars Murfatlar

Vinars Vrancea

Vinars Segarcea

▼ B**5. Brandy**

Brandy de Jerez

Brandy del Penedés

Brandy italiano

Brandy Αττικής /Brandy of Attica

Brandy Πελοποννήσου / Brandy of the Peloponnese

Brandy Κεντρικής Ελλάδας / Brandy of Central Greece

Deutscher Weinbrand

Wachauer Weinbrand

Weinbrand Dürnstein

Karpatské brandy speciál

6. Rypäleiden puristusjännöksestä tislaamalla valmistettu alkoholijuoma

Eau-de-vie de marc de Champagne tai

Marc de Champagne

Eau-de-vie de marc originaire d'Aquitaine

Eau-de-vie de marc de Bourgogne

Eau-de-vie de marc originaire du Centre-Est

Eau-de-vie de marc originaire de Franche-Comté

Eau-de-vie de marc originaire de Bugey

Eau-de-vie de marc originaire de Savoie

Marc de Bourgogne

Marc de Savoie

Marc d'Auvergne

Eau-de-vie de marc originaire des Coteaux de la Loire

Eau-de-vie de marc des Côtes du Rhône

Eau-de-vie de marc originaire de Provence

Eau-de-vie de marc originaire du Languedoc

Marc d'Alsace Gewürztraminer

Marc de Lorraine

Bagaceira do Minho

Bagaceira do Douro

Bagaceira da Beira Interior

▼ B

- Bagaceira da Bairrada
- Bagaceira do Oeste
- Bagaceira do Ribatejo
- Bagaceiro do Alentejo
- Bagaceira do Algarve
- Orujo gallego
- Grappa
- Grappa di Barolo
- Grappa piemontese / Grappa del Piemonte
- Grappa lombarda / Grappa di Lombardia
- Grappa trentina / Grappa del Trentino
- Grappa friulana / Grappa del Friuli
- Grappa veneta / Grappa del Veneto
- Südtiroler Grappa / Grappa dell'Alto Adige
- Τσικουδιά Κρήτης / Tsikoudia of Crete
- Τσίπουρο Μακεδονίας / Tsipouro of Macedonia
- Τσίπουρο Θεσσαλίας / Tsipouro of Thessaly
- Τσίπουρο Τυρνάβου / Tsipouro of Tyrnavos
- Eau-de-vie de marc de marque nationale luxembourgeoise
- Ζιβανία / Zivania
- Pálinka
- 7. **Hedelmäviina**
  - Schwarzwälder Kirschwasser
  - Schwarzwälder Himbeergeist
  - Schwarzwälder Mirabellenwasser
  - Schwarzwälder Williamsbirne
  - Schwarzwälder Zwetschgenwasser
  - Fränkisches Zwetschgenwasser
  - Fränkisches Kirschwasser
  - Fränkischer Obstler
  - Mirabelle de Lorraine
  - Kirsch d'Alsace

▼B

Quetsch d'Alsace

Framboise d'Alsace

Mirabelle d'Alsace

Kirsch de Fougerolles

Südtiroler Williams / Williams dell'Alto Adige

Südtiroler Aprikot / Südtiroler

Marille / Aprikot dell'Alto Adige / Marille dell'Alto Adige

Südtiroler Kirsch / Kirsch dell'Alto Adige

Südtiroler Zwetschgeler / Zwetschgeler dell'Alto Adige

Südtiroler Obstler / Obstler dell'Alto Adige

Südtiroler Gravensteiner / Gravensteiner dell'Alto Adige

Südtiroler Golden Delicious / Golden Delicious dell'Alto Adige

Williams friulano / Williams del Friuli

Sliwovitz del Veneto

Sliwovitz del Friuli-Venezia Giulia

Sliwovitz del Trentino-Alto Adige

Distillato di mele trentino / Distillato di mele del Trentino

Williams trentino / Williams del Trentino

Sliwovitz trentino / Sliwovitz del Trentino

Aprikot trentino / Aprikot del Trentino

Medronheira do Algarve

Medronheira do Buçaco

Kirsch Friulano / Kirschwasser Friulano

Kirsch Trentino / Kirschwasser Trentino

Kirsch Veneto / Kirschwasser Veneto

Aguardente de pêra da Lousã

Eau-de-vie de pommes de marque nationale luxembourgeoise

Eau-de-vie de poires de marque nationale luxembourgeoise

Eau-de-vie de kirsch de marque nationale luxembourgeoise

Eau-de-vie de quetsch de marque nationale luxembourgeoise

Eau-de-vie de mirabelle de marque nationale luxembourgeoise

Eau-de-vie de prunelles de marque nationale luxembourgeoise

▼B

Wachauer Marillenbrand

Bošacka Slivovica

Szatmári Szilvapálinka

Kecskeméti Barackpálinka

Békési Szilvapálinka

Szabolcsi Almapálinka

Slivovice

Pálinka

Троянска сливова ракия / Troyanska slivova rakiya

Сливова ракия от Троян / Slivova rakiya from Troyan

Силистренска кайсиева ракия / Silistrenska kayssieva rakiya

Кайсиева ракия от Силистра / Kayssieva rakiya from Silistra

Тервелска кайсиева ракия / Tervelska kayssieva rakiya

Кайсиева ракия от Тервел / Kayssieva rakiya from Tervel

Ловешка сливова ракия / Loveshka slivova rakiya

Сливова ракия от Ловеч / Slivova rakiya from Lovech

Pălincă

Țuică Zetea de Medieșu Aurit

Țuică de Valea Milcovului

Țuică de Buzău

Țuică de Argeș

Țuică de Zalău

Țuică Ardelenească de Bistrița

Horincă de Maramureș

Horincă de Cămărzan

Horincă de Seini

Horincă de Chioar

Horincă de Lăpuș

Turț de Oaș

Turț de Maramureș

▼ B**8. Omena- tai päärynäsiideristä valmistettu alkoholijuoma**

Calvados

Calvados du Pays d'Auge

Eau-de-vie de cidre de Bretagne

Eau-de-vie de poiré de Bretagne

Eau-de-vie de cidre de Normandie

Eau-de-vie de poiré de Normandie

Eau-de-vie de cidre du Maine

Aguardiente de sidra de Asturias

Eau-de-vie de poiré du Maine

9. Gentianviina

Bayerischer Gebirgsenzian

Südtiroler Enzian / Genzians dell'Alto Adige

Genziana trentina / Genziana del Trentino

10. Hedelmistä valmistettu tislattu alkoholijuoma

Pacharán

Pacharán navarro

11. Katajanmarjoilla maustettu tislattu alkoholijuoma

Ostfriesischer Korngenever

Genièvre Flandres Artois

Hasseltse jenever

Balegemse jenever

Péket de Wallonie

Steinhäger

Plymouth Gin

Gin de Mahón

Vilniaus Džinas

Spišská Borovička

Slovenská Borovička Juniperus

Slovenská Borovička

Inovecká Borovička

Liptovská Borovička

▼B**12. Kuminalla maustettu tislattu alkoholijuoma**

Dansk Akvavit / Dansk Aquavit

Svensk Aquavit / Svensk Akvavit / Swedish Aquavit

13. Aniksella maustettu tislattu alkoholijuoma

Anis español

Évoca anisada

Cazalla

Chinchón

Ojén

Rute

Oúço / Ouzo

14. Likööri

Berliner Kümmel

Hamburger Kümmel

Münchener Kümmel

Chiemseer Klosterlikör

Bayerischer Kräuterlikör

Cassis de Dijon

Cassis de Beaufort

Irish Cream

Palo de Mallorca

Ginjinha portuguesa

Licor de Singeverga

Benediktbeurer Klosterlikör

Ettaler Klosterlikör

Ratafia de Champagne

Ratafia catalana

Anis português

Finnish berry / Finnish fruit liqueur

Grossglockner Alpenbitter

Mariazeller Magenlikör

Mariazeller Jagasaftl

Puchheimer Bitter

▼B

Puchheimer Schlossgeist
 Steinfelder Magenbitter
 Wachauer Marillenlikör
 Jägertee / Jagertee / Jagatee
 Allažu Kimelis
 Čepkelių
 Demänovka Bylinný Likér
 Polish Cherry
 Karlovarská Hořká

15. Tislatut alkoholijuomat

Pommeau de Bretagne
 Pommeau du Maine
 Pommeau de Normandie
 Svensk Punsch / Swedish Punch
 Slivovice

16. Vodka

Svensk Vodka / Swedish Vodka
 Suomalainen Vodka / Finsk Vodka / Vodka of Finland
 Polska Wódka/ Polish Vodka
 Laugarício Vodka
 Originali Lietuviška Degtinė
 Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej / Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass
 Latvijas Dzidrais
 Rīgas Degvīns
 LB Degvīns
 LB Vodka

17. Karvaanmakuiset alkoholijuomat

Rīgas melnais Balzāms / Riga Black Balsam
 Demänovka bylinná horká

c) YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVAT MAUSTETUT VIINIT

Nürnbergner Glühwein
 Pelin

▼B

Thüringer Glühwein

Vermouth de Chambéry

Vermouth di Torino

B OSA: MONTENEGROSSA:

a) MONTENEGROSTA PERÄISIN OLEVAT VIINIT

1. Määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit)

Määritelty alue	Seutukunnat (jota voi seurata joko viininviljelykunnan ja/tai viinitilan nimi)
Crnogorsko primorje	Boko-kotorski Budvansko-barski Ulcinjski Grahovsko-nudoski
Crnogorski basen Skadarskog jezera	Podgorički Crnjički Riječki Bjelopavlički Katunski

LISÄYS 2

LUETTELO YHTEISÖN VIINEJÄ KOSKEVISTA PERINTEISISTÄ MERKINNÖISTÄ JA LAATUA KOSKEVISTA ILMAISUISTA

(Pöytäkirjan N:o 7 liitteessä II olevassa 4 ja 7 artiklassa tarkoitettu luettelo)

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
TŠEKIN TASAVALTA			
pozdní sběr	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>tšekki</i>
archivní víno	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>tšekki</i>
panenské víno	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>tšekki</i>
SAKSA			
Qualitätswein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Qualitätswein garantierten Ursprungs / Q.g. U	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Qualitätswein mit Prädikat / at / Q.b.A.m. Pr / Prädikatswein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Qualitätsschaumwein garantierten Ursprungs / Q.g. U	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuohuviini</i>	<i>saksa</i>
Auslese	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Beerenauslese	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Eiswein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Kabinett	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Spätlese	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Trockenbeerenauslese	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Landwein	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	
Affentaler	<i>Altschweier, Bühl, Eisentäl, Neusatz / Bühl, Bühlertal, Neuweier / Baden-Baden</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Badisch Rotgold	<i>Baden</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Ehrentrudis	<i>Baden</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Hock	<i>Rhein, Ahr, Hessische Bergstraße, Mittelrhein, Nahe, Rheinhessen, Pfalz, Rheingau</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i> <i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Klassik / Classic	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Liebfrau(en)milch	<i>Nahe, Rheinhessen, Pfalz, Rheingau</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Moseltaler	<i>Mosel-Saar-Ruwer</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Riesling-Hochgewächs	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Schillerwein	<i>Württemberg</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Weißherbst	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Winzersekt	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatukuohuviini</i>	<i>saksa</i>

ΚΡΕΙΚΚΑ

Ονομασία Προελεύσεως Ελεγχόμενη (ΟΠΕ) (Appellation d'origine contrôlée)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>kreikka</i>
Ονομασία Προελεύσεως Ανωτέρας Ποιότητας (ΟΠΑΠ) (Appellation d'origine de qualité supérieure)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>kreikka</i>
Οίνος γλυκός φυσικός (Vin doux naturel)	<i>Μοσχάτος Κεφαλληνίας (Muscat de Céhalonie), Μοσχάτος Πατρών (Muscat de Patras), Μοσχάτος Ρίου-Πατρών (Muscat Rion de Patras), Μοσχάτος Λήμνου (Muscat de Lemnos), Μοσχάτος Ρόδου (Muscat de Rhodos), Μαυροδάφνη Πατρών (Mavrodaphne de Patras), Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας (Mavrodaphne de Céhalonie), Σάμος (Samos), Σητεία (Sitia), Δαφνές (Dafnès), Σαντορίνη (Santorini)</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>kreikka</i>
Οίνος φυσικός γλυκός (Vin naturellement doux)	<i>Vins de paille: Κεφαλληνίας (de Céhalonie), Δαφνές (de Dafnès), Λήμνου (de Lemnos), Πατρών (de Patras), Ρίου-Πατρών (de Rion de Patras), Ρόδου (de Rhodos), Σάμος (de Samos), Σητεία (de Sitia), Σαντορίνη (Santorini)</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>kreikka</i>
Ονομασία κατά παράδοση (Onomasia kata paradosi)	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Τοπικός Οίνος (vins de pays)	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Αγρέπαυλη (Agrepaulis)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Αμπέλι (Ampeli)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Αμπελώνας (ες) (Ampelonas ès)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Αρχοντικό (Archontiko)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Κάβα ⁽¹⁾ (Cava)	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Από διαλεκτούς αμπελώνες (Grand Cru)	<i>Μοσχάτος Κεφαλληνίας (Muscat de Céphalonie), Μοσχάτος Πατρών (Muscat de Patras), Μοσχάτος Ρίου-Πατρών (Muscat Rion de Patras), Μοσχάτος Λήμνου (Muscat de Lemnos), Μοσχάτος Ρόδου (Muscat de Rhodos), Σάμος (Samos)</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>kreikka</i>
Ειδικά Επιλεγμένος (Grand réserve)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>kreikka</i>
Κάστρο (Kastro)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Κτήμα (Ktima)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Λιαστός (Liaostos)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Μετόχι (Metochi)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Μοναστήρι (Monastiri)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Νάμα (Nama)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Νυχτέρι (Nychteri)	<i>Σαντορίνη</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>kreikka</i>
Ορεινό κτήμα (Orino Ktima)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Ορεινός αμπελώνας (Orinos Ampelonas)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Πύργος (Pyrgos)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Επιλογή ή Επιλεγμένος (Réserve)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>kreikka</i>
Παλαιωθείς επιλεγμένος (Vieille réserve)	<i>kaikki</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>kreikka</i>

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Βερντέα (Verntea)	Ζάκυνθος	maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini	kreikka
Vinsanto	Σαντοπίνη	tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini	kreikka

ESPANJA

Denominacion de origen (DO)	kaikki	tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini	espanja
Denominacion de origen calificada (DOCa)	kaikki	tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini	espanja
Vino dulce natural	kaikki	väkevä tma-laatuviini	espanja
Vino generoso	(²)	väkevä tma-laatuviini	espanja
Vino generoso de licor	(³)	väkevä tma-laatuviini	espanja
Vino de la Tierra	kaikki	maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini	
Aloque	DO Valdepeñas	tma-laatuviini	espanja
Amontillado	DDOO Jerez-Xérès-Sherry y Manzanilla Sanlúcar de Barrameda DO Montilla Moriles	väkevä tma-laatuviini	espanja
Añejo	kaikki	tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini	espanja
Añejo	DO Malaga	väkevä tma-laatuviini	espanja
Chacoli / Txakolina	DO Chacoli de Bizkaia DO Chacoli de Getaria DO Chacoli de Alava	tma-laatuviini	espanja
Clásico	DO Abona DO El Hierro DO Lanzarote DO La Palma DO Tacoronte-Acentejo DO Tarragona DO Vkaikkie de Güímar DO Vkaikkie de la Orotava DO Ycoden-Daute-Isora	tma-laatuviini	espanja

▼B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Cream	<i>DDOO Jerez-Xerès-Sherry y Manzanilla Sanlúcar de Barra-meda</i> <i>DO Montilla Moriles</i> <i>DO Málaga</i> <i>DO Condado de Hu-elva</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>englanti</i>
Criadera	<i>DDOO Jerez-Xerès-Sherry y Manzanilla Sanlúcar de Barra-meda</i> <i>DO Montilla Moriles</i> <i>DO Málaga</i> <i>DO Condado de Hu-elva</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Criaderas y Soleras	<i>DDOO Jerez-Xerès-Sherry y Manzanilla Sanlúcar de Barra-meda</i> <i>DO Montilla Moriles</i> <i>DO Málaga</i> <i>DO Condado de Hu-elva</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Crianza	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Dorado	<i>DO Rueda</i> <i>DO Malaga</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Fino	<i>DO Montilla Moriles</i> <i>DDOO Jerez-Xerès-Sherry y Manzanilla Sanlúcar de Barra-meda</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Fondillon	<i>DO Alicante</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>Espanja</i>
Gran Reserva	<i>Kaikki tma-laatuviinit</i> <i>Cava</i>	<i>tma-laatuviini</i> <i>tma-laatukuohuviini</i>	<i>espanja</i>
Lágrima	<i>DO Málaga</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Noble	<i>Kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>espanja</i>
Noble	<i>DO Malaga</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Oloroso	<i>DDOO Jerez-Xerès-Sherry y Manzanilla Sanlúcar de Barra-meda</i> <i>DO Montilla- Moriles</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Pajarete	<i>DO Málaga</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Pálido	<i>DO Condado de Hu-elva</i> <i>DO Rueda</i> <i>DO Málaga</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Palo Cortado	<i>DDOO Jerez-Xérès-Sherry y Manzanilla Sanlúcar de Barrameda DO Montilla- Moriles</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Primero de cosecha	<i>DO Valencia</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Rancio	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Raya	<i>DO Montilla-Moriles</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Reserva	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Sobremadre	<i>DO vinos de Madrid</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Solera	<i>DDOO Jerez-Xerès-Sherry y Manzanilla Sanlúcar de Barrameda DO Montilla Moriles DO Málaga DO Condado de Huelva</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Superior	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Trasañejo	<i>DO Málaga</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Vino Maestro	<i>DO Málaga</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Vendimia inicial	<i>DO Utiel-Requena</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>
Viejo	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>espanja</i>
Vino de tea	<i>DO La Palma</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>espanja</i>

RANSKA

Appellation d'origine contrôlée	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Appellation contrôlée	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	
Appellation d'origine Vin Délémité de qualité supérieure	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Vin doux naturel	<i>AOC Banyuls, Banyuls Grand Cru, Muscat de Frontignan, Grand Roussillon, Maury, Muscat de Beaume de Venise, Muscat du Cap Corse, Muscat de Lunel, Muscat de Mireval, Muscat de Rivesaltes, Muscat de St Jean de Minervois, Rasteau, Rivesaltes</i>	<i>Tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Vin de pays	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>ranska</i>
Ambré	<i>kaikki</i>	<i>väkevä tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>ranska</i>
Château	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini</i>	<i>ranska</i>
Clairét	<i>AOC Bourgogne AOC Bordeaux</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Claret	<i>AOC Bordeaux</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Clos	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Cru Artisan	<i>AOC Médoc, Haut-Médoc, Margaux, Moulis, Lustrac, St Julien, Pauillac, St Estèphe</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Cru Bourgeois	<i>AOC Médoc, Haut-Médoc, Margaux, Moulis, Lustrac, St Julien, Pauillac, St Estèphe</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Cru Classé, <i>jota edeltää mahdollisesti:</i> Grand, Premier Grand, Deuxième, Troisième, Quatrième, Cinquième.	<i>AOC Côtes de Provence, Graves, St Emilion Grand Cru, Haut-Médoc, Margaux, St Julien, Pauillac, St Estèphe, Sauternes, Pessac Léognan, Barsac</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>

▼B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Edelzwicker	<i>AOC Alsace</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Grand Cru	<i>AOC Alsace, Banyuls, Bonnes Mares, Chablis, Chambertin, Chappelle Chambertin, Chambertin Clos-de-Bèze, Mazoyeres tai Charmes Chambertin, Latricières-Chambertin, Mazis Chambertin, Ruchottes Chambertin, Griottes-Chambertin, Clos de la Roche, Clos Saint Denis, Clos de Tart, Clos de Vougeot, Clos des Lambray, Corton, Corton Charlemagne, Charlemagne, Echézeaux, Grand Echézeaux, La Grande Rue, Montrachet, Chevalier-Montrachet, Bâtard-Montrachet, Bienvenues-Bâtard-Montrachet, Criots-Bâtard-Montrachet, Musigny, Romanée St Vivant, Richebourg, Romanée-Conti, La Romanée, La Tâche, St Emilion</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Grand Cru	<i>Champagne</i>	<i>tma-laatukuohuviini</i>	<i>ranska</i>
Hors d'âge	<i>AOC Rivesaltes</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Passe-tout-grains	<i>AOC Bourgogne</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Premier Cru	<i>AOC Aloxe Corton, Auxey Duresses, Beaune, Blagny, Chablis, Chambolle Musigny, Chassagne Montrachet, Champagne, Côtes de Brouilly, Fixin, Gevrey Chambertin, Givry, Ladoix, Maranges, Mercurey, Meursault, Monthélie, Montagny, Morey St Denis, Musigny, Nuits, Nuits-Saint-Georges, Pernand-Vergelesses, Pommard, Puligny-Montrachet, Rully, Santenay, Savigny-les-Beaune, St Aubin, Volnay, Vougeot, Vosne-Romanée</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini</i>	<i>ranska</i>

▼B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
<i>Primeur</i>	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>ranska</i>
<i>Rancio</i>	<i>AOC Grand Roussillon, Rivesaltes, Banyuls, Banyuls grand cru, Maury, Clairette du Languedoc, Rasteau</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
<i>Sélection de grains nobles</i>	<i>AOC Alsace, Alsace Grand cru, Monbazillac, Graves supérieures, Bonnezeaux, Jurançon, Cérons, Quarts de Chaume, Sauternes, Loupiac, Côteaux du Layon, Barsac, Ste Croix du Mont, Coteaux de l'Aubance, Cadillac</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
<i>Sur Lie</i>	<i>AOC Muscadet, Muscadet –Coteaux de la Loire, Muscadet-Côtes de Grandlieu, Muscadet- Sèvres et Maine, AOVDQS Gros Plant du Pays Nantais, VDT avec IG Vin de pays d'Oc et Vin de pays des Sables du Golfe du Lion</i>	<i>tma-laatuviini maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>ranska</i>
<i>Tuilé</i>	<i>AOC Rivesaltes</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
<i>Vendanges tardives</i>	<i>AOC Alsace, Jurançon</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
<i>Villages</i>	<i>AOC Anjou, Beaujolais, Côte de Beaune, Côte de Nuits, Côtes du Rhône, Côtes du Roussillon, Mâcon</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
<i>Vin de paille</i>	<i>AOC Côtes du Jura, Arbois, L'Etoile, Hermitage</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
<i>Vin jaune</i>	<i>AOC du Jura (Côtes du Jura, Arbois, L'Etoile, Château-Châlon)</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>

ITALIA

Denominazione di Origine Controllata/D.O.C.	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustetut käymistilassa olevat rypäleen puristemehut</i>	<i>italia</i>
---	---------------	--	---------------

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Denominazione di Origine Controllata e Garantita / D.O.C.G.	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustetut käymistilassa olevat rypäleen puristemehut</i>	<i>italia</i>
Vino Dolce Naturale	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Inticazione geografica tipica (IGT)	<i>kaikki</i>	<i>pöytäviini, "vin de pays", ylikypsistä rypäleistä valmistettu viini ja maantieteellisellä merkinnällä varustetut käymistilassa olevat rypäleen puristemehut</i>	<i>italia</i>
Landwein	<i>Bolzanon provinssin maantieteellisellä merkinnällä varustettu viini</i>	<i>pöytäviini, "vin de pays", ylikypsistä rypäleistä valmistettu viini ja maantieteellisellä merkinnällä varustetut käymistilassa olevat rypäleen puristemehut</i>	<i>saksa</i>
Vin de pays	<i>Aostan alueen maantieteellisellä merkinnällä varustettu viini</i>	<i>pöytäviini, "vin de pays", ylikypsistä rypäleistä valmistettu viini ja maantieteellisellä merkinnällä varustetut käymistilassa olevat rypäleen puristemehut</i>	<i>ranska</i>
Alberata o vigneti ad alberata	<i>DOC Aversa</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini</i>	<i>italia</i>
Amarone	<i>DOC Valpolicella</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Ambra	<i>DOC Marsala</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Ambrato	<i>DOC Malvasia delle Lipari DOC Vernaccia di Oristano</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Annoso	<i>DOC Controguerra</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Apianum	<i>DOC Fiano di Avellino</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>latina</i>
Auslese	<i>DOC Caldaro ja Caldaro classico- Alto Adige</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Barco Reale	<i>DOC Barco Reale di Carmignano</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Brunello	<i>DOC Brunello di Montalcino</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Buttafuoco	<i>DOC Oltrepò Pavese</i>	<i>tma-laatuviini, helmeilevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Cacc'e mitte	<i>DOC Cacc'e Mitte di Lucera</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Cagnina	<i>DOC Cagnina di Romagna</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Cannellino	<i>DOC Frascati</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Cerasuolo	<i>DOC Cerasuolo di Vittoria</i> <i>DOC Montepulciano d'Abruzzo</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Chiaretto	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, väkevä tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>italia</i>
Ciaret	<i>DOC Monferrato</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Château	<i>DOC de la région Valle d'Aosta</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Classico	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Dunkel	<i>DOC Alto Adige</i> <i>DOC Trentino</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Est! Est!! Est!!!	<i>DOC Est! Est!! Est!!! di Montefiascone</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini</i>	<i>latina</i>
Falerno	<i>DOC Falerno del Massico</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Fine	<i>DOC Marsala</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Fior d'Arancio	<i>DOC Colli Euganei</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>italia</i>
Falerio	<i>DOC Falerio dei colli Ascolani</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Flétri	<i>DOC Valle d'Aosta o Vallée d'Aoste</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Garibaldi Dolce (tai GD)	<i>DOC Marsala</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Governo all'uso toscano	<i>DOCG Chianti ja Chianti Classico</i> <i>IGT Colli della Toscana Centrale</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>italia</i>
Gutturnio	<i>DOC Colli Piacentini</i>	<i>tma-laatuviini, helmeilevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>

▼B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Italia Particolare (tai IP)	<i>DOC Marsala</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Klassisch/Klassisches Ursprungsgebiet	<i>DOC Caldaro</i> <i>DOC Alto Adige (yhdistettynä nimitykseen Santa Maddalena e Terlano)</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Kretzer	<i>DOC Alto Adige</i> <i>DOC Trentino</i> <i>DOC Teroldego Rotaliano</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Lacrima	<i>DOC Lacrima di Morro d'Alba</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Lacryma Christi	<i>DOC Vesuvio</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Lambiccato	<i>DOC Castel San Lorenzo</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
London Particular (tai LP tai Ingilterra)	<i>DOC Marsala</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Morellino	<i>DOC Morellino di Scansano</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Occhio di Pernice	<i>DOC Bolgheri, Vin Santo Di Carmignano, Colli dell'Etruria Centrale, Colline Lucchesi, Cortona, Elba, Montecarlo, Monteregio di Massa Maritima, San Gimignano, Sant'Antimo, Vin Santo del Chianti, Vin Santo del Chianti Classico, Vin Santo di Montepulciano</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Oro	<i>DOC Marsala</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Pagadebit	<i>DOC pagadebit di Romagna</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Passito	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>italia</i>
Ramie	<i>DOC Pinerolese</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Rebola	<i>DOC Colli di Rimini</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Recioto	<i>DOC Valpolicella</i> <i>DOC Gambellara</i> <i>DOCG Recioto di Soave</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatuohuviini</i>	<i>italia</i>

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Riserva	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Rubino	<i>DOC Garda Colli Mantovani DOC Rubino di Cantavenna DOC Teroldego Rotaliano DOC Trentino</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Rubino	<i>DOC Marsala</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Sangue di Giuda	<i>DOC Oltrepò Pavese</i>	<i>tma-laatuviini, helmeilevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Scelto	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Sciacchetrà	<i>DOC Cinque Terre</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Sciac-trà	<i>DOC Pornassio o Ormeasco di Pornassio</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Sforzato, Sfursat	<i>DO Valtellina</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Spätlese	<i>DOC/IGT de Bolzano</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>saksa</i>
Soleras	<i>DOC Marsala</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Stravecchio	<i>DOC Marsala</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Strohwein	<i>DOC/IGT de Bolzano</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>saksa</i>
Superiore	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Superiore Old Marsala (tai SOM)	<i>DOC Marsala</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Torchiato	<i>DOC Colli di Conegliano</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Torcolato	<i>DOC Breganze</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Vecchio	<i>DOC Rosso Barletta, Aglianico del Vulture, Marsala, Falerno del Massico</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Vendemmia Tardiva	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, helmeilevä tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>italia</i>
Verdolino	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>italia</i>
Vergine	<i>DOC Marsala DOC Val di Chiana</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Vermiglio	<i>DOC Colli dell'Etruria Centrale</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Vino Fiore	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Vino Nobile	<i>Vino Nobile di Montepulciano</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Vino Novello o Novello	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>italia</i>
Vin santo/Vino Santo/Vinsanto	<i>DOC et DOCG Bianco dell'Empolese, Bianco della Valdinievole, Bianco Pisano di San Torpé, Bolgheri, Candia dei Colli Apuani, Capalbio, Carmignano, Colli dell'Etruria Centrale, Colline Lucchesi, Colli del Trasimeno, Colli Perugini, Colli Piacentini, Cortona, Elba, Gambellera, Montecarlo, Monteregio di Massa Maritima, Montescudaio, Offida, Orcia, Pomino, San Gimignano, San'Antimo, Val d'Arbia, Val di Chiana, Vin Santo del Chianti, Vin Santo del Chianti Classico, Vin Santo di Montepulciano, Trentino</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>italia</i>
Vivace	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>italia</i>

KYPROS

Οίνος Ελεγχόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΟΕΟΠ)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>kreikka</i>
Τοπικός Οίνος Regional wine	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Μοναστήρι (Monastiri)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>

▼ **B**

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Κτήμα (Ktima)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Αμπελώνας (-ες) (Ampelonas (-es))	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>
Μονή (Moni)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>kreikka</i>

LUXEMBURG

Marque nationale	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini</i>	<i>ranska</i>
Appellation contrôlée	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini</i>	<i>ranska</i>
Appellation d'origine contrôlée	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini</i>	<i>ranska</i>
Vin de pays	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>ranska</i>
Grand premier cru	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Premier cru	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Vin classé	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>ranska</i>
Château	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini</i>	<i>ranska</i>

UNKARI

minőségi bor	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>
különleges minőségű bor	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>
fordítás	<i>Tokaj/-i</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>
máslás	<i>Tokaj/-i</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>
szamorodni	<i>Tokaj/-i</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>
aszú ... puttonyos, täydennettynä numeroilla 3–6	<i>Tokaj/-i</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>
aszúeszencia	<i>Tokaj/-i</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>
eszencia	<i>Tokaj/-i</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>
tájbor	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>unkari</i>
bikavér	<i>Eger, Szekszárd</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>

▼B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
késői szüretelésű bor	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>
válogatott szüretelésű bor	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>
muzeális bor	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>
siller	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini ja tma-laatuviini</i>	<i>unkari</i>

ITÄVALTA

Qualitätswein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Qualitätswein besonderer Reife und Leseart/Prädikatswein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Qualitätswein mit staatlicher Prüfnummer	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Ausbruch/Ausbruchwein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Auslese/Auslesewein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Beerenauslese (wein)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Eiswein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Kabinett/Kabinettwein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Schilfwein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Spätlese/Spätlesewein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Strohwein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Trockenbeerenauslese	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Landwein	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	
Ausstich	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini ja maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>saksa</i>
Auswahl	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini ja maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>saksa</i>
Bergwein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini ja maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>saksa</i>
Klassik/Classic	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Erste Wahl	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini ja maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>saksa</i>
Hausmarke	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini ja maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>saksa</i>

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Heuriger	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini ja maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>saksa</i>
Jubiläumswein	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini ja maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>saksa</i>
Reserve	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>saksa</i>
Schilcher	<i>Steiermark</i>	<i>tma-laatuviini ja maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>saksa</i>
Sturm	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustetut käymistilassa olevat rypäleen puristemehut</i>	<i>saksa</i>

PORTUGALI

Denominação de origem (DO)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Denominação de origem controlada (DOC)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Indicação de proveniência regulamentada (IPR)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, helmeilevä tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Vinho doce natural	<i>kaikki</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Vinho generoso	<i>DO Porto, Madeira, Moscatel de Setúbal, Carcavelos</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Vinho regional	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>portugali</i>
Canteiro	<i>DO Madeira</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Colheita Seleccionada	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>portugali</i>
Crusted/Crusting	<i>DO Porto</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>englanti</i>
Escolha	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>portugali</i>
Escuro	<i>DO Madeira</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Fino	<i>DO Porto DO Madeira</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Frasqueira	<i>DO Madeira</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Garrafeira	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Lágrima	<i>DO Porto</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Leve	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini Estremadura ja Ribatejano DO Madeira, DO Porto</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Nobre	<i>DO Dão</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Reserva	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>portugali</i>
Reserva velha (tai grande reserva)	<i>DO Madeira</i>	<i>tma-laatukuohuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Ruby	<i>DO Porto</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>englanti</i>
Solera	<i>DO Madeira</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>portugali</i>
Super reserva	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatukuohuviini</i>	<i>portugali</i>
Superior	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, väkevä tma-laatuviini, maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>portugali</i>
Tawny	<i>DO Porto</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>englanti</i>
Vintage, jonka lisäksi ilmaisu Late Bottle (LBV) tai Character	<i>DO Porto</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>englanti</i>
Vintage	<i>DO Porto</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>englanti</i>

SLOVENIA

Penina	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatukuohuviini</i>	<i>sloveeni</i>
pozna trgatav	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>sloveeni</i>
izbor	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>sloveeni</i>
jagodni izbor	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>sloveeni</i>
suhi jagodni izbor	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>sloveeni</i>
ledeno vino	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>sloveeni</i>

▼ B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
arhivsko vino	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>sloveeni</i>
mlado vino	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>sloveeni</i>
Cviček	<i>Dolenjska</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>sloveeni</i>
Teran	<i>Kras</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>sloveeni</i>

SLOVAKIA

forditáš	<i>Tokaj/-ská/-ský/-ské</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>slovakki</i>
másláš	<i>Tokaj/-ská/-ský/-ské</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>slovakki</i>
samorodné	<i>Tokaj/-ská/-ský/-ské</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>slovakki</i>
výber ... putňový, täydennettynä numeroilla 3–6	<i>Tokaj/-ská/-ský/-ské</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>slovakki</i>
výberová esencia	<i>Tokaj/-ská/-ský/-ské</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>slovakki</i>
esencia	<i>Tokaj/-ská/-ský/-ské</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>slovakki</i>

BULGARIA

Гарантирано наименование за произход (ГНП) (<i>guaranteed appellation of origin</i>)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, helmeilevä tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>bulgaria</i>
Гарантирано и контролирано наименование за произход (ГКНП) (<i>guaranteed and controlled appellation of origin</i>)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini, helmeilevä tma-laatuviini, tma-laatukuohuviini, väkevä tma-laatuviini</i>	<i>bulgaria</i>
Благородно сладко вино (БСВ) (<i>noble sweet wine</i>)	<i>kaikki</i>	<i>väkevä tma-laatuviini</i>	<i>bulgaria</i>
регионално вино (<i>Regional wine</i>)	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>bulgaria</i>
Ново (<i>young</i>)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>bulgaria</i>
Премиум (<i>premium</i>)	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>bulgaria</i>
Резерва (<i>reserve</i>)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>bulgaria</i>
Премиум резерва (<i>premium reserve</i>)	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>bulgaria</i>
Специална резерва (<i>special reserve</i>)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>bulgaria</i>
Специална селекция (special selection)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>bulgaria</i>

▼B

Perinteinen merkintä	Viini	Viiniluokka	Kieli
Колекционно (<i>collection</i>)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>bulgaria</i>
Премиум оук, или първо зареждане в бъчва (<i>premium oak</i>)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>bulgaria</i>
Беритба на презряло грозде (<i>vintage of overripe grapes</i>)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>bulgaria</i>
Розенталер (<i>Rosenthaler</i>)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>bulgaria</i>

ROMANIA

Vin cu denumire de origine controlată (D.O.C)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>romania</i>
Cules la maturitate deplină (C.M.D.)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>romania</i>
Cules târziu (C.T.)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>romania</i>
Cules la înnobilarea boabelor (C.I.B.)	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>romania</i>
Vin cu indicație geografică	<i>kaikki</i>	<i>maantieteellisellä merkinnällä varustettu pöytäviini</i>	<i>romania</i>
Rezervă	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>romania</i>
Vin de vinotecă	<i>kaikki</i>	<i>tma-laatuviini</i>	<i>romania</i>

(¹) Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1493/1999 ilmaisulle ”cava” säädettyä suojaa sovelletaan rajoittamatta tma-kuohuviinejä ”Cava” koskevan maantieteellisten merkintöjen suojan soveltamista.

(²) Nämä viinit ovat neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999 liitteessä VI olevan L kohdan 8 kohdassa tarkoitettuja väkeviä tma-laatuviinejä.

(³) Nämä viinit ovat neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999 liitteessä VI olevan L kohdan 11 kohdassa tarkoitettuja väkeviä tma-laatuviinejä.

▼B

LISÄYS 3

LUETTELO YHTEYSPISTEISTÄ

(ks. pöytäkirjan N:o 2 liitteessä II oleva 12 artikla)

a) **Montenegro**

Ljiljana Simovic, kansainvälistä yhteistyötä koskevien asioiden neuvonantaja

Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management

Government of the Republic of Montenegro

Rimski trg 46, 81000 Podgorica

Puhelin: (+382) 81 48 22 71

Faksi: (+382) 81 23 43 06

Sähköposti: ljiljanas@mn.yu; radanad@mn.yu

b) **Yhteisö**

European Commission

Directorate-General for Agriculture and Rural Development

Directorate B International Affairs II

Head of Unit B.2 Enlargement

B-1049 Bruxelles/Brussel

Belgium

Puhelin: (+32-2) 299 11 11

Faksi: (+32-2) 296 62 92

Sähköposti: AGRI EC Montenegro wine trade

▼ **M3****PÖYTÄKIRJA N:o 3****käsitteen ”alkuperätuotteet” (”peräisin olevat tuotteet”) määrittelystä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmistä***1 artikla***Sovellettavat alkuperäsäännöt**

1. Sopimuksen panemiseksi täytäntöön sovelletaan etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen ⁽¹⁾, jäljempänä ’yleissopimus’, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna ja julkaistuna Euroopan unionin virallisessa lehdessä, lisäystä I ja lisäyksen II asiaankuuluvia määräyksiä.

2. Kaikki yleissopimuksen lisäyksessä I ja lisäyksen II asiaankuuluvissa määräyksissä olevat viittaukset ”asiaankuuluvaan sopimukseen” katsotaan viittauksiksi sopimukseen.

3. Sen estämättä, mitä yleissopimuksen lisäyksessä I olevan 16 artiklan 5 kohdassa ja 21 artiklan 3 kohdassa määrätään, silloin kun kumulatioon osallistuu ainoastaan EFTA-valtioita, Färsaaret, Euroopan unioni, Turkin tasavalta, vakautus- ja assosiaatioprosessin osallistujia, Moldovan tasavalta, Georgia ja Ukraina, alkuperäselvityksenä voidaan käyttää EUR.1-tavaratodistusta tai alkuperäilmoitusta.

*2 artikla***Vaihtoehtoisesti sovellettavat alkuperäsäännöt**

1. Sen estämättä, mitä tämän pöytäkirjan 1 artiklassa määrätään, pantassa sopimusta täytäntöön pidetään tuotteita, jotka saavat etuuskohteluun oikeuttavan alkuperäseman tämän pöytäkirjan lisäyksessä A olevien vaihtoehtoisesti sovellettavien alkuperäsääntöjen, jäljempänä ’siirtymäsäännöt’, mukaisesti, myös Euroopan unionin tai Montenegron tasavaltaa alkuperätuotteina.

2. Siirtymäsääntöjä sovelletaan siihen asti, kun siirtymäsääntöjen perustana oleva yleissopimuksen muutos tulee voimaan.

*3 artikla***Riitojen ratkaiseminen**

1. Jos yleissopimuksen lisäyksessä I olevassa 32 artiklassa tai tämän pöytäkirjan lisäyksessä A olevassa 34 artiklassa määrätyistä tarkastusmenettelyistä syntyy riita, jota tarkastusta pyytävät tulliviranomaiset ja kyseisen tarkastuksen tekemisestä vastaavat tulliviranomaiset eivät pysty keskenään sopimaan, asia saatetaan vakautus- ja assosiaationeuvoston ratkaistavaksi.

2. Tuojan ja tuojamaan tulliviranomaisten väliset riidat ratkaistaan aina kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti.

⁽¹⁾ EUVL L 54, 26.2.2013, s. 4.

▼ M3*4 artikla***Pöytäkirjan muuttaminen**

Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi päättää tämän pöytäkirjan määräysten muuttamisesta.

*5 artikla***Yleissopimuksesta eroaminen**

1. Jos joko Euroopan unioni tai Montenegron tasavalta ilmoittaa kirjallisesti yleissopimuksen tallettajalle aikeestaan erota yleissopimuksesta sen 9 artiklan mukaisesti, Euroopan unioni ja Montenegron tasavalta aloittavat viipymättä alkuperäsääntöjä koskevat neuvottelut sopimuksen täytäntöön panemiseksi.

2. Yleissopimuksen lisäyksen I alkuperäsääntöjä ja soveltuvin osin sen lisäyksen II asiaankuuluvia määräyksiä, joita sovelletaan eroamishetkenä, sovelletaan edelleen sopimukseen tällaisten uudelleen neuvoteltujen alkuperäsääntöjen voimaantuloon asti. Yleissopimuksen lisäyksen I alkuperäsääntöjä ja soveltuvin osin sen lisäyksen II asiaankuuluvia määräyksiä tulkitaan kuitenkin eroamishetkestä alkaen siten, että ainoastaan Euroopan unionin ja Montenegron tasavallan välinen kahdenvälinen kumulaatio on sallittua.

▼ **M3***Lisäys A***VAIHTOEHTOISESTI SOVELLETTAVAT ALKUPERÄSÄÄNNÖT**

Säännöt, joita sovelletaan valinnaisesti etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen sopimuspuolissa yleissopimuksen muutoksen tekemiseen ja voimaantuloon asti,

jäljempänä 'säännöt' tai 'siirtymäsäännöt'

KÄSITTEEN "ALKUPERÄTUOTTEET" ("PERÄISIN OLEVAT TUOTTEET") MÄÄRITTELY JA HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN MENETELMÄT

SISÄLLYSLUETTELO

TAVOITTEET

I OSASTO	YLEISET MÄÄRÄYKSET
	1 artikla Määritelmät
II OSASTO	KÄSITTEEN "ALKUPERÄTUOTTEET" ("PERÄISIN OLEVAT TUOTTEET") MÄÄRITTELY
	2 artikla Yleiset vaatimukset
	3 artikla Kokonaan tuotetut tuotteet
	4 artikla Riittävä valmistus tai käsittely
	5 artikla Toleranssisääntö
	6 artikla Riittämätön valmistus tai käsittely
	7 artikla Alkuperäkumulaatio
	8 artikla Alkuperäkumulaation soveltamisedellytykset
	9 artikla Kelpuuttamisen yksikkö
	10 artikla Sarjat
	11 artikla Neutraalit tekijät
	12 artikla Kirjanpidollinen erottelu
III OSASTO	ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET
	13 artikla Alueperiaate
	14 artikla Muuttumattomuus
	15 artikla Näyttelyt
IV OSASTO	TULLINPALAUTUS TAI TULLEISTA VAPAUTTAMINEN
	16 artikla Tullinpalautus tai tulleista vapauttaminen
V OSASTO	ALKUPERÄSELVITYS
	17 artikla Yleiset vaatimukset
	18 artikla Alkuperäilmoituksen laatimisedellytykset
	19 artikla Valtuutettu viejä
	20 artikla EUR.1-tavaratodistuksen antamismenettely
	21 artikla Jälkikäteen annetut EUR.1-tavaratodistukset
	22 artikla EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen antaminen

▼ **M3**

- 23 artikla **Alkuperäselvityksen voimassaolo**
- 24 artikla **Vapaa-alueet**
- 25 artikla **Tuontivaatimukset**
- 26 artikla **Tuonti osalähetyksinä**
- 27 artikla **Poikkeukset alkuperäselvityksen toimittamisesta**
- 28 artikla **Poikkeavuudet ja muotovirheet**
- 29 artikla **Tavarantoimittajan ilmoitukset**
- 30 artikla **Euroina ilmaistavat määrät**

VI OSASTO **YHTEISTYÖN JA ASIAKIRJANÄYTÖN PERIAATTEET**

- 31 artikla **Asiakirjanäyttö, alkuperäselvitysten ja todistusasiakirjojen säilyttäminen**
- 32 artikla **Riitojen ratkaiseminen**

VII OSASTO **HALLINNOLLINEN YHTEISTYÖ**

- 33 artikla **Ilmoitukset ja yhteistyö**
- 34 artikla **Alkuperäselvitysten tarkastaminen**
- 35 artikla **Tavarantoimittajan ilmoitusten tarkastaminen**
- 36 artikla **Seuraamukset**

VIII OSASTO **LISÄYKSEN A SOVELTAMINEN**

- 37 artikla **Euroopan talousalue**
- 38 artikla **Liechtenstein**
- 39 artikla **San Marinon tasavalta**
- 40 artikla **Andorran ruhtinaskunta**
- 41 artikla **Ceuta ja Melilla**

Liiteluettelo

LIITE I: **Alkuhuomautukset liitteen II luetteloon**

LIITE II: **Luettelo ei-alkuperäaineisiin sovellettavasta valmistuksesta tai käsittelystä, joka on tehtävä, jotta valmistettu tuote voi saada alkuperäaseman**

LIITE III: **Alkuperäilmoituksen teksti**

LIITE IV: **EUR.1-tavaratodistuksen ja EUR.1-tavaratodistushakemuksen mallit**

LIITE V: **Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita koskevat erityisedellytykset**

LIITE VI: **Tavarantoimittajan ilmoitus**

LIITE VII: **Tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus**

▼ **M3**

TAVOITTEET

Nämä säännöt ovat valinnaiset. Niitä on tarkoitus soveltaa väliaikaisesti Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus', muutoksen tekemiseen ja voimaantuloon asti. Näitä sääntöjä sovelletaan kahdenvälisesti sellaisten sopimuspuolten väliseen kauppaan, jotka sopivat viittaavansa niihin tai sisällyttävät ne etuuskohtelukauppaa koskeviin kahdenvälisiin sopimuksiinsa. Näitä sääntöjä on tarkoitus soveltaa vaihtoehtoisesti sellaisten yleissopimuksen sääntöjen sijaan, jotka yleissopimuksessa määrättyllä tavalla eivät rajoita sopimuspuolten välisissä asiaankuuluvissa sopimuksissa ja muissa niihin liittyvissä kahdenvälisissä sopimuksissa vahvistettujen periaatteiden noudattamista. Tämän mukaisesti näiden sääntöjen soveltaminen ei ole pakollista vaan valinnaista. Niitä voivat soveltaa sellaiset talouden toimijat, jotka haluavat hakea etuuksia näiden sääntöjen perusteella yleissopimuksen sääntöjen sijaan.

Näiden sääntöjen tarkoituksena ei ole muuttaa yleissopimusta. Yleissopimusta sovelletaan edelleen täysimääräisesti yleissopimuksen sopimuspuolten kesken. Näillä säännöillä ei muuteta yleissopimuksen mukaisia sopimuspuolten oikeuksia ja velvollisuuksia.

I OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

*1 artikla***Määritelmät**

Näitä sääntöjä sovellettaessa

- a) 'soveltavalla sopimuspuolella' tarkoitetaan yleissopimuksen sopimuspuolta, joka sisällyttää nämä säännöt yleissopimuksen toisen sopimuspuolen kanssa tekemiinsä etuuskohtelukauppaa koskeviin kahdenvälisiin sopimuksiin, ja se kattaa sopimuksen osapuolet;
- b) 'ryhmillä', 'nimikkeillä' ja 'alanimikkeillä' (neli- tai kuusinumeroisia) ryhmiä, nimikkeitä ja alanimikkeitä, joita käytetään harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän muodostavassa nimikkeistössä, jäljempänä 'harmonoitu järjestelmä', sellaisena kuin se on muutettuna tulliyhteistyöneuvoston 26 päivänä kesäkuuta 2004 antamalla suosituksella;
- c) ilmaisulla 'luokitella' tavarankuvauksen luokittelua harmonoidun järjestelmän tiettyyn nimikkeeseen tai alanimikkeeseen;
- d) 'lähetyksellä' tuotteita, jotka joko
  - i) lähetetään samanaikaisesti yhdeltä viejältä yhdelle vastaanottajalle; tai
  - ii) jotka kattaa sellainen yksi kuljetusasiakirja, joka kattaa kuljetuksen viejältä vastaanottajalle, tai jos tällaista asiakirjaa ei ole, yksi kauppalasku;
- e) 'osapuolen tai soveltavan sopimuspuolen tulliviranomaisilla' Euroopan unionin osalta kaikkia Euroopan unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaisia;

▼ M3

- f) 'tullausarvolla' tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen VII artiklan soveltamisesta vuonna 1994 tehdyn sopimuksen (WTO:n sopimus tullausarvosta) mukaisesti määritettyä arvoa;
- g) 'noudettuna-hinnalla' sille osapuolen valmistajalle, jonka yrityksessä viimeinen valmistus tai käsittely on suoritettu, tuotteesta maksettua noudettuna-hintaa, johon sisältyvät kaikkien käytettyjen aineiden arvo ja muut sen tuottamiseen liittyvät kustannukset ja josta on vähennetty mahdolliset sisäiset verot, jotka palautetaan tai voidaan palauttaa valmista tuotetta vietäessä. Jos viimeinen valmistus tai käsittely on annettu alihankkijan tehtäväksi, ilmaisulla 'valmistaja' tarkoitetaan yritystä, joka on teettänyt toiminnan kyseisellä alihankkijalla.

Jos todellinen maksettu hinta ei vastaa kaikkia tuotteen valmistukseen liittyviä kustannuksia, jotka tosiasiallisesti aiheutuivat osapuollessa, noudettuna-hinnalla tarkoitetaan kaikkien näiden kustannusten summaa, josta on vähennetty mahdolliset sisäiset verot, jotka palautetaan tai voidaan palauttaa valmista tuotetta vietäessä;

- h) 'keskenään korvattavissa olevalla aineksella' tai 'keskenään korvattavissa olevalla tuotteella' saman lajin ja saman kauppalaadun aineksia ja tuotteita, joiden tekniset ja fyysiset ominaisuudet ovat samat ja joita ei voida erottaa toisistaan;
- i) 'tavaralla' sekä aineesta että tuotetta;
- j) 'valmistuksella' kaikenlaista valmistusta tai käsittelyä, myös kokoamista;
- k) 'aineksella' kaikkia ainesosia, raaka-aineita, komponentteja, osia jne., joita käytetään tuotteen valmistuksessa;
- l) 'ei-alkuperäainesten enimmäismäärällä' sitä, kuinka paljon enintään ei-alkuperäaineita sallitaan valmistuksessa, jotta sitä voidaan pitää riittävänä valmistuksena tai käsittelynä antamaan tuotteelle alkuperäaseman. Tämä voidaan ilmaista prosenttiosuutena tuotteen noudettuna-hinnasta tai prosenttiosuutena sellaisten käytettyjen aineiden nettopainosta, jotka kuuluvat tiettyyn ryhmäkokonaisuuteen, ryhmään, nimikkeeseen tai alanimikkeeseen;
- m) 'tuotteella' valmistettavaa tuotetta, vaikka se olisi tarkoitettu käytettäväksi myöhemmin toisessa valmistustoiimassa;
- n) 'alueella' aluetta, joka sisältää osapuolen maa-alueen, sisäiset aluededet ja aluemeret;
- o) 'arvonlisäyksellä' tuotteen noudettuna-hintaa, josta on vähennetty kaikkien sellaisten käytettyjen aineiden tullausarvo, jotka ovat sellaisten muiden soveltavien sopimuspuolten alkuperä tuotteita, joiden kanssa kumulaatio on sallittua, tai jos tullausarvoa ei tiedetä tai voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa aineksista viejäosapuollessa maksettua hintaa;

▼ **M3**

- p) 'ainesten arvolla' valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten tullausarvoa tuontihetkellä, tai jos sitä ei tiedetä tai voida todeta, ensimmäistä todennettavissa olevaa aineksista viejäosapuolella maksettua hintaa. Kun käytettyjen alkuperäainesten arvo on määritettävä, tätä alakohtaa sovelletaan soveltuvin osin.

II OSASTO

KÄSITTEEN "ALKUPERÄTUOTTEET" ("PERÄISIN OLEVAT TUOTTEET") MÄÄRITTELY*2 artikla***Yleiset vaatimukset**

Sopimuksen panemiseksi täytäntöön pidetään seuraavia tuotteita osapuolen alkuperätuotteina viettäessä niitä toiseen osapuoleen:

- a) 3 artiklan mukaiset osapuolella kokonaan tuotetut tuotteet;
- b) osapuolella tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin siellä kokonaan tuotettuja aineksia, jos näille aineksille on tehty kyseisessä osapuolella 4 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely.

*3 artikla***Kokonaan tuotetut tuotteet**

1. Seuraavia tuotteita pidetään osapuolella kokonaan tuotettuina, kun ne vietään toiseen osapuoleen:

- a) sen maaperästä tai sen merenpohjasta saadut kivennäistuotteet ja luonnonvesi;
- b) siellä kasvatetut tai korjatut kasvit, mukaan lukien vesikasvit, ja kasvituotteet;
- c) siellä syntyneet ja kasvatetut elävät eläimet;
- d) siellä kasvatetuista elävistä eläimistä saadut tuotteet;
- e) siellä syntyneistä ja kasvatetuista teurastetuista eläimistä saadut tuotteet;
- f) siellä metsästämyllä tai kalastamalla saadut tuotteet;
- g) vesiviljelytuotteet, kun kalat, äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat ovat syntyneet tai ne on kasvatettu siellä munista, toukista tai kalanpoikasista;
- h) sen alusten aluemerten ulkopuolelta pyytämät merikalastustuotteet ja muut sen alusten aluemerten ulkopuolelta saamat tuotteet;

▼ **M3**

- i) sen tehdasaluksilla ainoastaan h alakohdassa tarkoitetuista tuotteista valmistetut tuotteet;
- j) siellä kerätyt yksinomaan raaka-aineiden talteenottoon soveltuvat käytetyt tavarat;
- k) siellä suoritetuista valmistustoimista syntyneet jätteet ja romu;
- l) sen aluemerren ulkopuolisesta merenpohjasta tai merenpohjan alaisista kerrostumista saadut tuotteet, jos sillä on yksinoikeus hyödyntää tätä merenpohjaa tai sen alaisia kerrostumia;
- m) siellä yksinomaan a–l alakohdassa tarkoitetuista tuotteista tuotetut tavarat.

2. Edellä 1 kohdan h alakohdassa käytetyllä ilmaisulla 'sen alusten' ja 1 kohdan i alakohdassa käytetyllä ilmaisulla 'sen tehdasaluksilla' tarkoitetaan ainoastaan sellaisia aluksia ja tehdasaluksia, jotka täyttävät kaikki seuraavat vaatimukset:

- a) ne on rekisteröity viejä- tai tuojaosapuolella;
- b) ne purjehtivat viejä- tai tuojaosapuolen lipun alla;
- c) ne täyttävät toisen seuraavista edellytyksistä:
  - i) ne ovat vähintään puoliksi viejä- tai tuojaosapuolen kansalaisten omistamia, tai
  - ii) ne ovat sellaisten yritysten omistamia,
    - joiden kotipaikka ja päätoimipaikka ovat viejä- tai tuojaosapuolella, ja
    - jotka ovat vähintään puoliksi viejä- tai tuojaosapuolen tai näiden osapuolten julkisyhteisöjen tai kansalaisten omistamia.

3. Kun edellä olevaa 2 kohtaa sovellettaessa viejä- tai tuojaosapuoli on Euroopan unioni, tarkoitetaan Euroopan unionin jäsenvaltioita.

4. Edellä olevaa 2 kohtaa sovellettaessa EFTA-valtioita pidetään yhtenä soveltavana sopimuspuolena.

4 artikla

Riittävä valmistus tai käsittely

1. Tuotteita, joita ei ole tuotettu kokonaan osapuolella, pidetään riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä, jos liitteen II luettelossa määrätyt edellytykset täyttyvät asianomaisten tavaroiden osalta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 3 kohdan ja 6 artiklan soveltamista.

2. Jos tuotetta, joka on saanut alkuperäaseman osapuolella 1 kohdan mukaisesti, käytetään aineksena toisen tuotteen valmistuksessa, sen valmistuksessa mahdollisesti käytettyjä ei-alkuperäaineita ei oteta huomioon.

3. Kunkin tuotteen osalta on määritettävä, täytyvätkö 1 kohdan vaatimukset.

▼ **M3**

Kuitenkin kun asianomainen sääntö perustuu ei-alkuperäaainesten enimmäismäärän noudattamiseen, osapuolten tulliviranomaiset voivat antaa viejille luvan laskea tuotteen noudettuna-hinnan ja ei-alkuperäaainesten arvon 4 kohdan mukaisesti keskiarvon perusteella, jotta kustannus- ja valuuttakurssivaihtelut voidaan ottaa huomioon.

4. Kun 3 kohdan toista alakohtaa sovelletaan, tuotteen keskimääräinen noudettuna-hinta on laskettava samojen tuotteiden kaikesta edellisestä verovuonna tapahtuneesta myynnistä veloitetujen noudettuna-hintojen summan perusteella ja käytettyjen ei-alkuperäaainesten keskimääräinen arvo on laskettava edellisestä verovuonna tapahtuneessa samojen tuotteiden valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäaainesten arvon summan perusteella, sellaisina kuin ne on määritelty viejäosapuolella, tai, jos koko verovuotta koskevia lukuja ei ole saatavilla, käytetään lyhyempää, kuitenkin vähintään kolmen kuukauden pituista ajanjaksoa.

5. Jos viejät ovat valinneet keskiarvoihin perustuvat laskelmat, niiden on johdonmukaisesti sovellettava tällaista menetelmää viiteverovuotta seuraavana vuonna tai, soveltuvin osin, viitekautena käytettyä lyhyempää ajanjaksoa seuraavana vuonna. Ne voivat lopettaa tällaisen menetelmän soveltamisen, jos ne toteavat jonkin verovuoden tai vähintään kolmen kuukauden pituisen lyhyemmän edustavan ajanjakson aikana, että tällaisen menetelmän käytön perusteena olleita kustannus- tai valuuttakurssivaihteluita ei enää ole.

6. Edellä 4 kohdassa tarkoitettua keskimääräistä noudettuna-hintaa on käytettävä noudettuna-hintana ja keskimääräistä arvoa ei-alkuperäaainesten arvona ei-alkuperäaainesten enimmäismäärää koskevan vaatimuksen noudattamisen toteamiseksi.

5 artikla

Toleranssisääntö

1. Poiketen siitä, mitä 4 artiklassa määrätään, ja jollei tämän artiklan 2 ja 3 kohdasta muuta johdu, ei-alkuperäaaineita, joita liitteen II luettelossa vahvistettujen edellytysten mukaan ei saa käyttää tietyn tuotteen valmistuksessa, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden kokonaisnettopaino tai tuotteen arvioitu arvo on enintään

- a) 15 prosenttia 2 tai 4–24 ryhmään kuuluvan tuotteen, lukuun ottamatta 16 ryhmään kuuluvia jalostettuja kalastustuotteita, nettopainosta;
- b) 15 prosenttia tuotteen, lukuun ottamatta a alakohdassa tarkoitettuja tuotteita, noudettuna-hinnasta.

Tätä kohtaa ei sovelleta harmonoidun järjestelmän 50–63 ryhmän tuotteisiin, joihin sovelletaan liitteen I huomautuksissa 6 ja 7 mainittuja poikkeamia.

2. Tämän artiklan 1 kohtaa sovellettaessa ei saa ylittää mitään liitteen II luettelossa vahvistetuissa säännöissä eriteltyä ei-alkuperäaainesten enimmäismäärän prosentiosuutta.

▼ **M3**

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta tuotteisiin, jotka on tuotettu kokonaan osapuolella 3 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Mainituissa määräyksissä määrättyä poikkeamaa sovelletaan kuitenkin tuotteeseen, jonka osalta liitteen II luettelossa vahvistettu sääntö edellyttää, että kyseisen tuotteen valmistuksessa käytetyt ainekset ovat kokonaan tuotettuja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 6 artiklan ja 9 artiklan 1 kohdan soveltamista.

*6 artikla***Riittämätön valmistus tai käsittely**

1. Seuraavia toimia pidetään riittämättömänä valmistuksena tai käsitteilynä antamaan alkuperäasema riippumatta siitä, täytyvätkö 4 artiklan vaatimukset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 2 kohdan soveltamista:

- a) toimet tuotteiden hyvän kunnan säilymistä varten kuljetuksen ja varastoinnin aikana;
- b) kyllien jakaminen ja yhdistäminen;
- c) pesu, puhdistus; pölyn, oksidin, öljyn, maalin tai muun peiteaineen poistaminen;
- d) tekstiilien silytys tai prässäys;
- e) pelkkä maalaus- ja kiillotustoimet;
- f) riisin esikuorinta ja hiominen osittain tai kokonaan; viljan ja riisin kiillotus ja lasitus;
- g) toimet sokerin värjäämiseksi tai maustamiseksi taikka sokeripalojen muodostamiseksi; kidesokerin hienontaminen osittain tai kokonaan;
- h) hedelmien, pähkinöiden ja vihannesten kuoriminen ja kivien poisto;
- i) teroitus, pelkkä hiominen tai pelkkä leikkaaminen;
- j) seulonta, lajittelu, luokittelu, ryhmittely, yhteensovitus; (myös tavaroiden järjestäminen sarjoiksi);
- k) pelkkä pullotus, tölkitys, pussitus, koteloihin tai rasioihin pakkaaminen, kartongille tai levyille kiinnittäminen ja kaikki muut yksinkertaiset pakkaustoimet;
- l) merkkien, nimilappujen, logojen ja muiden vastaavanlaisten tunnusien kiinnittäminen tai painaminen tuotteisiin tai niiden pakkauksiin;
- m) pelkkä tuotteiden sekoittaminen, myös jos ne ovat erilaisia;
- n) sokerin sekoittaminen muun aineksen kanssa;
- o) pelkkä veden lisääminen taikka tuotteiden laimentaminen, dehydrotointi tai denaturointi;
- p) pelkkä tavaroiden osien yhdistäminen kokonaiseksi tavaraksi tai tuotteiden purkaminen osiin;

▼ M3

- q) eläinten teurastus;
- r) kahden tai useamman a–q alakohdassa eritellyn toimen toteuttaminen yhdessä.

2. Kaikki tietylle tuotteelle viejäosapuolella suoritettavat toimet on otettava huomioon määritettäessä, pidetäänkö tälle tuotteelle suoritettua valmistusta tai käsittelyä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla riittämättömänä.

*7 artikla***Alkuperäkumulaatio**

1. Tuotteita pidetään viejäosapuolen alkuperätuotteina vietäessä ne toiseen osapuoleen, jos ne on tuotettu viejäosapuolella käyttäen minkä tahansa muun soveltavan sopimuspuolen kuin viejäosapuolen alkuperäaineita, edellyttäen että niitä on valmistettu tai käsitelty viejäosapuolella 6 artiklassa tarkoitettuja toimia enemmän, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan soveltamista. Näiden aineiden ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä.

2. Jos viejäosapuolella suoritettu valmistus tai käsittely ei ylitä 6 artiklassa tarkoitettuja toimia, minkä tahansa muun soveltavan sopimuspuolen alkuperäaineita sisällyttämällä saatua tuotetta pidetään viejäosapuolen alkuperätuotteena ainoastaan, jos siellä syntynyt arvonlisäys on suurempi kuin sellaisten käytettyjen aineiden arvo, jotka ovat jonkin toisen soveltavan sopimuspuolen alkuperäaineita. Muussa tapauksessa saatua tuotetta pidetään sen soveltavan sopimuspuolen alkuperätuotteena, jonka viejäosapuolella suoritettua valmistuksessa käytettyjen alkuperäaineiden arvo on korkein.

3. Muussa soveltavassa sopimuspuolella kuin viejäosapuolella suoritettua valmistusta tai käsittelyä pidetään suoritettuna viejäosapuolella, jos saaduille tuotteille suoritetaan myöhemmin valmistus tai käsittely kyseisessä viejäosapuolella, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan soveltamista ja lukuun ottamatta 50–63 ryhmän tuotteita.

4. Kun kyseessä on osapuolten kahdenvälinen kauppa, tuojaosapuolella suoritettua valmistusta tai käsittelyä pidetään suoritettuna viejäosapuolella, jos tuotteille suoritetaan myöhemmin valmistus tai käsittely kyseisessä viejäosapuolella, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan soveltamista ja lukuun ottamatta 50–63 ryhmän tuotteita.

Tätä kohtaa sovellettaessa Euroopan unionin vakautus- ja assosiaatioprosessin osallistujia ja Moldovan tasavaltaa pidetään yhtenä soveltavana sopimuspuolena.

5. Osapuolet voivat laajentaa tämän artiklan 3 kohdan soveltamisen koskemaan 50–63 ryhmään kuuluvien tuotteiden tuontia. Osapuolen, joka valitsee tällaisen laajentamisen, on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle ja Euroopan komissiolle 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

▼ **M3**

6. Tämän artiklan 3–5 kohdassa tarkoitettua kumulaatiota sovellettaessa alkuperätuotteiden katsotaan olevan viejäosapuolen alkuperätuotteita ainoastaan, jos siellä suoritettu valmistus tai käsittely ylittää 6 artiklassa tarkoitettut toimet.

7. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen soveltavien sopimuspuolten alkuperätuotteet, joille ei suoriteta mitään valmistusta tai käsittelyä viejäosapuolella, säilyttävät alkuperänsä, jos ne viedään johonkin muuhun soveltavaan sopimuspuoleen.

*8 artikla***Alkuperäkumulaation soveltamisedellytykset**

1. Edellä 7 artiklassa määrättyä kumulaatiota voidaan soveltaa ainoastaan, jos

a) alkuperäaseman saamiseen osallistuvien soveltavien sopimuspuolten ja määräpaikkana olevan soveltavan sopimuspuolen välillä sovelletaan vuonna 1994 tehdyn tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT) XXIV artiklan mukaista etuuskohtelukauppaa koskevaa sopimusta; ja

b) tavarat ovat saaneet alkuperäaseman sellaisia alkuperäsääntöjä soveltaen, jotka ovat identtiset näissä säännöissä annettujen alkuperäsääntöjen kanssa.

2. Ilmoitukset kumulaation soveltamiseksi tarvittavien vaatimusten täytymisestä julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä (C-sarja) sekä Montenegrossa virallisessa julkaisussa sen omien menettelyjen mukaisesti.

Edellä 7 artiklassa määrättyä kumulaatiota sovelletaan kyseisissä ilmoituksissa ilmoitetusta päivämäärästä alkaen.

Osapuolten on annettava Euroopan komissiolle muiden soveltavien sopimuspuolten kanssa tehtyjä asiaankuuluvia sopimuksia koskevat tiedot, mukaan lukien kyseisten sääntöjen voimaantulopäivät.

3. Alkuperäselvityksessä olisi oltava englanninkielinen maininta ”CUMULATION APPLIED WITH (asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten nimi englannin kielellä)”, jos tuotteet ovat saaneet alkuperäaseman 7 artiklan mukaista alkuperäkumulaatiota soveltaen.

Jos alkuperäselvityksenä käytetään EUR.1-tavaratodistusta, tämä maininta on tehtävä EUR.1-tavaratodistuksen 7 kohtaan.

4. Osapuolet voivat päättää, että sellaisten niihin vietävien tuotteiden osalta, jotka ovat saaneet alkuperäaseman viejäosapuolella 7 artiklan mukaista alkuperäkumulaatiota soveltaen, luovutaan velvoitteesta lisätä alkuperäselvitykseen tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettu maininta ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Osapuolet sopivat luopuvansa velvoitteesta lisätä alkuperäselvitykseen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu maininta.

▼ M3

Osapuolten on annettava luopumisesta Euroopan komissiolle 8 artiklan 2 kohdan mukainen ilmoitus.

*9 artikla***Kelpuuttamisen yksikkö**

1. Näitä sääntöjä sovellettaessa kelpuuttamisen yksikkö on se tuote, jota pidetään perusyksikkönä määritettäessä luokitus harmonoidun järjestelmän nimikkeistöä käyttäen. Tästä seuraa, että

- a) kun tavararyhmästä tai -yhdistelmästä koostuva tuote luokitellaan harmonoidun järjestelmän mukaan yhteen ainoaan nimikkeeseen, tämä kokonaisuus muodostaa kelpuuttamisen yksikön;
- b) kun lähetys koostuu useasta samanlaisesta tuotteesta, jotka luokitellaan samaan harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen, kukin yksittäinen tuote on otettava huomioon näitä sääntöjä sovellettaessa.

2. Jos harmonoidun järjestelmän yleisen tulkintasäännön 5 mukaan pakkausta pidetään tuotteeseen kuuluvana sitä luokiteltaessa, sitä on pidettävä tuotteeseen kuuluvana myös alkuperää määritettäessä.

3. Tarvikkeiden, varaosien ja työkalujen, jotka toimitetaan yhdessä laitteen, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa, jotka kuuluvat tavanomaisena varustuksena tähän laitteistoon, koneeseen, laitteeseen tai ajoneuvoon ja jotka sisältyvät sen noudettuna-hintaan, on katsottava muodostavan kyseisen laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa yhden kokonaisuuden.

*10 artikla***Sarjat**

Harmonoidun järjestelmän yleisen tulkintasäännön 3 mukaisia sarjoja pidetään alkuperätuotteina, jos kaikki sarjaan kuuluvat tuotteet ovat alkuperätuotteita.

Jos sarja koostuu sekä alkuperätuotteista että ei-alkuperätuotteista, sitä on kuitenkin kokonaisuutena pidettävä alkuperätuotteena, jos ei-alkuperätuotteiden arvo on enintään 15 prosenttia sarjan noudettuna-hinnasta.

*11 artikla***Neutraalit tekijät**

Määritettäessä, onko jokin tuote alkuperätuote, huomioon ei oteta sen valmistuksessa mahdollisesti käytettyjen seuraavien tuotteiden alkuperää:

- a) energia ja polttoaineet;
- b) laitokset ja laitteistot;
- c) koneet ja työkalut;

▼ **M3**

- d) kaikki muut tavarat, jotka eivät sisälly ja joiden ei ole tarkoitus sisällyä tuotteen lopullisen koostumukseen.

*12 artikla***Kirjanpidollinen erottelu**

1. Jos tuotteen valmistuksessa tai käsittelyssä käytetään keskenään korvattavissa olevia alkuperä- ja ei-alkuperäaineita, talouden toimijat voivat varmistaa aineiden hallinnon käyttämällä kirjanpidollisen erottelun menetelmää ilman aineiden erillisvarastointia.

2. Talouden toimijat voivat varmistaa keskenään korvattavissa olevien nimikkeeseen 1701 alkuperä- ja ei-alkuperätuotteiden hallinnon käyttämällä kirjanpidollisen erottelun menetelmää ilman tuotteiden erillisvarastointia.

3. Osapuolet voivat vaatia, että kirjanpidollisen erottelun soveltaminen edellyttää tulliviranomaisten antamaa ennakkolupaa. Tulliviranomaiset voivat vaatia, että luvan saamiseksi on täytettävä kaikki niiden asianmukaisina pitämät edellytykset, ja ne valvovat luvan käyttöä. Tulliviranomaiset voivat peruuttaa luvan, jos luvan saanut käyttää lupaa millään tavoin väärin tai ei täytä jotakin muuta näissä säännöissä vahvistettua edellytystä.

Kirjanpidollisen erottelun avulla on varmistettava, ettei useampia tuotteita voida pitää "viejäosapuolen alkuperätuotteina" kuin siinä tapauksessa, että varastot olisivat olleet fyysisesti erillään.

Menetelmää on sovellettava ja sen soveltamisesta on pidettävä kirjaa viejäosapuolella sovellettavien yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn käyttäjän on laadittava tai haettava alkuperäselvitykset sellaiselle tuotemäärälle, jonka voidaan katsoa muodostuvan viejäosapuolen alkuperätuotteista. Käyttäjän on tulliviranomaisten pyynnöstä annettava selvitys siitä, kuinka määriä on hallinnoitu.

III OSASTO

ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET*13 artikla***Alueperiaate**

1. Edellä II osastossa vahvistettujen edellytysten on täytyttävä keskeytyksittä asianomaisessa osapuolella.

2. Jos osapuolesta toiseen maahan viedyt alkuperätuotteet palautetaan, niitä on pidettävä ei-alkuperätuotteina, jollei tulliviranomaisten hyväksymällä tavalla voida osoittaa, että

- a) palautetut tuotteet ovat samat kuin viedyt tuotteet; ja

▼ M3

b) niille ei ole suoritettu kyseisessä maassa tai viennin aikana muita kuin niiden kunnan säilyttämiseksi tarvittavia toimia.

3. Valmistus tai käsittely, joka suoritetaan kyseisestä osapuolesta viedyille ja sinne myöhemmin jälleentuoduille aineksille viejäosapuolen ulkopuolella, ei vaikuta alkuperäaseman saamiseen II osastossa määrättyillä edellytyksillä, jos

a) kyseiset ainekset ovat viejäosapuolella kokonaan tuotettuja tai niitä on valmistettu tai käsitelty 6 artiklassa tarkoitettuja toimia enemmän ennen niiden vientiä; ja

b) tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla voidaan osoittaa, että

i) jälleentuodut tavarat on saatu vietyjä aineksia valmistamalla ja käsittelemällä; ja

ii) viejäosapuolen ulkopuolella tätä artiklaa soveltamalla yhteensä saavutettu arvonlisäys on enintään 10 prosenttia sen valmiin tuotteen noudettuna-hinnasta, jolle alkuperäasemaa haetaan.

4. Tämän artiklan 3 kohtaa sovellettaessa II osastossa määrättyjä edellytyksiä alkuperäaseman saamiselle ei sovelleta viejäosapuolen ulkopuolella suoritettuun valmistukseen tai käsittelyyn. Kuitenkin kun valmiin tuotteen alkuperäaseman määrittämiseksi sovelletaan liitteen II luettelossa olevaa sääntöä, jossa vahvistetaan kaikkien tuotteeseen sisältyvien ei-alkuperäainesten enimmäisarvo, viejäosapuolen alueella sisällytettyjen ei-alkuperäainesten yhteisarvon ja tämän artiklan mukaisesti kyseisen osapuolen ulkopuolella yhteensä saavutetun arvonlisäyksen summa ei saa ylittää mainittua prosenttimäärää.

5. Sovellettaessa 3 ja 4 kohtaa ilmaisu 'yhteensä saavutettu arvonlisäys' tarkoittaa kaikkia viejäosapuolen ulkopuolella syntyneitä kustannuksia, mukaan lukien siellä sisällytettyjen aineiden arvo.

6. Tämän artiklan 3 ja 4 kohtaa ei sovelleta tuotteisiin, jotka eivät täytä liitteen II luettelossa vahvistettuja edellytyksiä tai joita voidaan pitää riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä vain soveltamalla 5 artiklassa määrättyä yleistä poikkeamaa.

7. Viejäosapuolen ulkopuolella suoritettavan, tämän artiklan mukaisen valmistuksen tai käsittelyn on tapahduttava ulkoisessa jalostusmenettelyssä tai sen kaltaisessa järjestelyssä.

▼ **M3***14 artikla***Muuttumattomuus**

1. Sopimuksessa määrättyä etuuskohtelua sovelletaan ainoastaan tuotteisiin, jotka täyttävät näiden sääntöjen vaatimukset ja jotka on ilmoitettu tuotaviksi osapuoleen, edellyttäen että kyseiset tuotteet ovat samat kuin viejäosapuolesta viedyt tuotteet. Niitä ei saa olla muutettu tai muunnettu millään tavalla eikä niille saa olla tehty muita toimia kuin toimet, joilla säilytetään niiden hyvä kunto tai joissa niihin lisätään tai kiinnitetään merkkejä, etikettejä, sinettejä tai asiakirjoja tuojaosapuolen erityisten kotimaisten vaatimusten täyttämiseksi ja jotka suoritetaan tullivalvonnassa kolmannessa passitus- tai jakomaassa (kolmansissa passitus- tai jakomaissa) ennen niiden ilmoittamista kulutukseen luovutettaviksi.

2. Tuotteet tai lähetykset voidaan varastoida, jos ne pysyvät tullivalvonnassa kolmannessa passitusmaassa (kolmansissa passitusmaissa).

3. Lähetykset voidaan jakaa osalähetyksiin, jos ne pysyvät tullivalvonnassa kolmannessa jakomaassa (kolmansissa jakomaissa), sanotun kuitenkin rajoittamatta tässä lisäyksessä olevan V osaston soveltamista.

4. Epäselvissä tapauksissa tuojaosapuoli voi pyytää tuojaa tai tuojan edustajaa toimittamaan milloin tahansa kaikki asianmukaiset asiakirjat tämän artiklan noudattamisen todistamiseksi, ja tämä voidaan antaa millä tahansa asiakirjanäytöllä ja erityisesti esittämällä

- a) sopimusperusteiset kuljetusasiakirjat, kuten konossementit;
- b) kollien merkintöihin tai numeroihin perustuva tosiasiallinen tai konkreettinen näyttö;
- c) passitus- tai jakomaan (-maiden) tulliviranomaisten antama todistus siitä, ettei tavaroita ole käsitelty, tai mikä tahansa muu asiakirja, joka osoittaa tavaroiden pysyneen tullivalvonnassa passitus- tai jakomaassa (-maissa); tai
- d) mikä tahansa itse tavaroihin liittyvä näyttö.

*15 artikla***Näyttelyt**

1. Muussa kuin sellaisessa maassa, jonka kanssa 7 ja 8 artiklan mukaista kumulaatiota voidaan soveltaa, pidettävään näyttelyyn lähetetyille alkuperätuotteille, jotka myydään näyttelyn jälkeen osapuoleen tuotaviksi, myönnetään tuonnissa asiaankuuluvan sopimuksen määräysten mukaiset etuudet, jos tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että

- a) viejä on lähettänyt tuotteet osapuolesta maahan, jossa näyttely pidetään, ja pitänyt niitä näytteillä siellä;
- b) kyseinen viejä on myynyt tai muutoin luovuttanut tuotteet jossakin toisessa osapuolella olevalla henkilöllä,

▼ **M3**

c) tuotteet on lähetetty näyttelyn aikana tai välittömästi sen jälkeen siinä tilassa, jossa ne lähetettiin näyttelyyn; ja

d) tuotteita ei ole niiden näyttelyyn lähettämisen jälkeen käytetty muihin tarkoituksiin kuin näyttelyssä esittelyyn.

2. Alkuperäselvitys on annettava tai laadittava tässä lisäyksessä olevan V osaston mukaisesti ja toimitettava tavanomaisella tavalla tuojaosapuolen tulliviranomaisille. Siinä on ilmoitettava näyttelyn nimi ja osoite. Tarvittaessa voidaan vaatia lisäasiakirjanäyttöä olosuhteista, joissa tuotteita on pidetty näytteillä.

3. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan kaikkiin kaupan, teollisuuden, maatalouden ja käsiteollisuuden näyttelyihin, messuihin tai niiden kaltaisiin julkisiin esittelytilaisuuksiin, joita ei ole järjestetty yksityisiin tarkoituksiin kauppoissa tai liiketiloissa ulkomaisten tuotteiden myymiseksi ja joiden aikana tuotteet pysyvät tullivalvonnassa.

IV OSASTO

TULLINPALAUTUS TAI TULLEISTA VAPAUTTAMINEN*16 artikla***Tullinpalautus tai tulleista vapauttaminen**

1. Jonkin osapuolen ei-alkuperäaineiksille, joita on käytetty harmonoidun järjestelmän 50–63 ryhmän tuotteiden valmistuksessa ja joille on annettu tai laadittu alkuperäselvitys tässä lisäyksessä olevan V osaston mukaisesti, ei myönnetä viejäosapuolella minkäänlaista tullinpalautusta tai vapautusta tulleista.

2. Kun tullien tai vaikutukseltaan vastaavien maksujen osittaista tai täydellistä palauttamista ja peruuttamista tai niistä vapauttamista sovelletaan nimenomaisesti tai tosiasiallisesti, 1 kohdassa tarkoitettu kielto koskee kaikkia tällaiseen palauttamiseen, peruuttamiseen tai vapauttamiseen liittyviä järjestelyjä, joita sovelletaan viejäosapuolella valmistuksessa käytettäviin aineksiin, kun näistä aineksista valmistetut tuotteet viedään, mutta ei silloin, kun ne on tarkoitettu kotimaiseen käyttöön siellä.

3. Alkuperäselvityksessä tarkoitettujen tuotteiden viejän on oltava valmis milloin tahansa tulliviranomaisten pyynnöstä toimittamaan kaikki asianmukaiset asiakirjat, joilla todistetaan, ettei asianomaisten tuotteiden valmistuksessa käytetyistä ei-alkuperäaineiksista ole saatu tullinpalautusta ja että kaikki tällaisiin aineksiin sovellettavat tullit tai vaikutukseltaan vastaavat maksut on tosiasiallisesti maksettu.

4. Tämän artiklan 1 kohdan kielto ei koske osapuolten välistä kauppaa sellaisilla tuotteilla, jotka ovat saaneet alkuperäaseman 7 artiklan 4 tai 5 kohdan soveltamisalaan kuuluvaa alkuperäkumulaatiota soveltamalla.

▼ **M3**

V OSASTO

ALKUPERÄSELVITYS*17 artikla***Yleiset vaatimukset**

1. Osapuolen alkuperätuotteet saavat toiseen osapuoleen tuotaessa sopimuksen mukaiset etuudet, jos niistä toimitetaan jokin seuraavista alkuperäselvityksistä:

a) EUR.1-tavaratodistus, jonka malli on tämän lisäyksen liitteessä IV;

b) 18 artiklan 1 kohdassa eritellyissä tapauksissa ilmoitus, jäljempänä 'alkuperäilmoitus', jonka viejä antaa kauppalaskussa, lähetysluettelossa tai muussa sellaisessa kaupallisessa asiakirjassa, jossa asianomaisten tuotteiden kuvaus on riittävän yksityiskohtainen niiden tunnistamiseksi; alkuperäilmoituksen teksti on tämän lisäyksen liitteessä III.

2. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa määrätään, näiden sääntöjen mukaiset alkuperätuotteet saavat 27 artiklassa eritellyissä tapauksissa sopimuksen määräysten mukaiset etuudet ilman tarvetta toimittaa mitään tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista alkuperäselvityksistä.

3. Rajoittamatta 1 kohdan soveltamista osapuolet voivat sopia, että niiden välisessä etuuskohtelucaupassa 1 kohdan a ja b alakohdassa luetellut alkuperäselvitykset korvataan sähköiseen tietokantaan osapuolten sisäisen lainsäädännön mukaisesti rekisteröityjen viejien laatimilla alkuperävakuutuksilla.

Kahden tai useamman soveltavan sopimuspuolen hyväksymään sähköiseen tietokantaan rekisteröityjen viejien laatimien alkuperävakuutusten käyttö ei estä käyttämästä diagonaalista kumulaatiota muiden soveltavien sopimuspuolten kanssa.

4. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa osapuolet voivat sopia sellaisen järjestelmän perustamisesta, jossa 1 kohdan a ja b alakohdassa luetellut alkuperäselvitykset voidaan antaa sähköisesti ja/tai toimittaa sähköisesti.

5. Jos 8 artiklan 4 kohtaa sovelletaan, soveltavaan sopimuspuoleen sijoitautuneen viejän, joka antaa alkuperäselvityksen tai hakee sitä sellaisen toisen alkuperäselvityksen perusteella, jonka osalta velvoitteesta lisätä 8 artiklan 3 kohdassa muutoin edellytetty maininta on luovuttu, on 7 artiklan soveltamiseksi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaa, että kumulaation soveltamisedellytykset täyttyvät, ja oltava valmis toimittamaan kaikki asiaankuuluvat asiakirjat tulliviranomaisille.

*18 artikla***Alkuperäilmoituksen laatimisedellytykset**

1. Edellä 17 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua alkuperäilmoituksen voi laatia

▼ **M3**

- a) jäljempänä 19 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä, tai
- b) kuka tahansa viejä, kun lähetys muodostuu yhdestä tai useammasta kollista ja sisältää alkuperä tuotteita yhteensä enintään 6 000 euron arvosta.
2. Alkuperä ilmoitus voidaan laatia, jos tuotteita voidaan pitää soveltavan sopimuspuolen alkuperä tuotteina ja jos ne täyttävät näiden sääntöjen muut vaatimukset.
3. Alkuperä ilmoituksen laativan viejän on oltava valmis toimittamaan milloin tahansa viejä osapuolen tulliviranomaisten pyynnöstä kaikki asianmukaiset asiakirjat, joilla todistetaan asianomaisten tuotteiden alkuperä asema ja näiden sääntöjen muiden vaatimusten täytyminen.
4. Viejä laatii alkuperä ilmoituksen kirjoittamalla koneella, leimaamalla tai painamalla kauppalaskuun, lähetysluetteloon tai muuhun kaupalliseen asiakirjaan tämän lisäyksen liitteessä III olevan tekstin mukaisen ilmoituksen käyttäen jotakin mainitussa liitteessä olevista erikielisistä toisinoista ja viejään sisäisen lainsäädännön sääntösten mukaisesti. Jos ilmoitus kirjoitetaan käsin, se on kirjoitettava musteella painokirjaimin.
5. Alkuperä ilmoituksissa on oltava viejän käsin kirjoittama alkuperäinen allekirjoitus. Jäljempänä 19 artiklassa tarkoitettua valtuutettua viejää ei kuitenkaan vaadita allekirjoittamaan tällaisia ilmoituksia, jos hän antaa viejä osapuolen tulliviranomaisille kirjallisen sitoumuksen, että hän ottaa jokaisesta alkuperä ilmoituksesta, josta hänet voidaan tunnistaa, täyden vastuun, niin kuin hän olisi itse käsin allekirjoittanut sen.
6. Viejä voi laatia alkuperä ilmoituksen, kun siinä tarkoitettut tuotteet viedään tai viennin jälkeen, jäljempänä 'jälkikäteen laadittu alkuperä ilmoitus', jos se esitetään tuojamaassa kahden vuoden kuluessa siitä, kun siinä tarkoitettut tuotteet on tuotu.

Jos lähetys jaetaan osiin 14 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja edellyttäen, että samaa kahden vuoden määräaika noudatetaan, tuotteiden viejä osapuolen valtuutetun viejän on annettava jälkikäteen laadittu alkuperä ilmoitus.

*19 artikla***Valtuutettu viejä**

1. Jollei kansallisista vaatimuksista muuta johdu, viejä osapuolen tulliviranomaiset voivat valtuuttaa kyseiseen osapuoleen sijoittautuneen viejän, jäljempänä 'valtuutettu viejä', laatimaan alkuperä ilmoituksia asianomaisten tuotteiden arvosta riippumatta.
2. Tällaista valtuutusta hakevan viejän on annettava kaikki tulliviranomaisten tarpeellisia pitämät takeet tuotteiden alkuperä aseman ja muiden näissä sääntöissä asetettujen vaatimusten täyttymisen tarkastamiseksi.

▼M3

3. Tulliviranomaiset antavat valtuutetulle viejälle tullin lupanumeron, joka merkitään alkuperäilmoitukseen.

4. Tulliviranomaisten on tarkastettava valtuutuksen asianmukainen käyttö. Ne voivat peruuttaa valtuutuksen, jos valtuutettu viejä käyttää sitä väärin, ja niiden on tehtävä niin, jos valtuutettu viejä ei enää anna 2 kohdassa tarkoitettuja takeita.

*20 artikla***EUR.1-tavaratodistuksen antamismenettely**

1. Viejäosapuolen tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen viejän tai tämän valtuuttaman edustajan viejän vastuulla tekemästä kirjallisesta hakemuksesta.

2. Tätä varten viejä tai tämän valtuuttama edustaja täyttää sekä EUR.1-tavaratodistuksen että hakemuslomakkeen, joiden mallit ovat tämän liisäyksen liitteessä IV. Kyseiset lomakkeet täytetään jollakin niistä kielistä, joilla sopimus on laadittu, ja viejämään kansallisen lainsäädännön säännösten mukaisesti. Jos lomakkeet täytetään käsin, ne on täytettävä musteella painokirjaimin. Tuotteiden kuvaus on merkittävä sille varattuun kohtaan jättämättä väliin tyhjiä rivejä. Jos kohtaa ei täytetä kokonaan, kuvauksen viimeisen rivin alle on vedettävä vaakasuora viiva ja täyttämätön tila on suljettava viivalla.

3. EUR.1-tavaratodistuksen 7 kohtaan on lisättävä englanninkielinen maininta ”TRANSITIONAL RULES”.

4. EUR.1-tavaratodistuksen antamista hakevan viejän on oltava valmis toimittamaan milloin tahansa sen viejäosapuolen tulliviranomaisten pyynnöstä, jossa EUR.1-tavaratodistus annetaan, kaikki asianmukaiset asiakirjat, joilla todistetaan asianomaisten tuotteiden alkuperäasema sekä näissä säännöissä asetettujen muiden vaatimusten täyttyminen.

5. Viejäosapuolen tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen, jos asianomaisia tuotteita voidaan pitää alkuperätuotteina ja jos ne täyttävät näissä säännöissä asetetut muut vaatimukset.

6. EUR.1-tavaratodistuksia antavien tulliviranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimet tuotteiden alkuperäaseman ja näissä säännöissä asetettujen muiden vaatimusten täyttymisen tarkastamiseksi. Tätä varten niillä on oikeus vaatia näyttöä ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeellisiksi katsomiaan tarkastuksia. Ne myös varmistavat, että tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen lomakkeiden täytetään asianmukaisesti. Ne tarkastavat erityisesti, että tavarankuvaukselle varattu kohta on täytetty siten, että siihen on mahdotonta tehdä vilpillisiä lisäyksiä.

▼ **M3**

7. EUR.1-tavaratodistuksen antamispäivä merkitään EUR.1-tavaratodistuksen 11 kohtaan.

8. Tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen, ja se annetaan viejän käyttöön heti, kun vienti on tosiasiallisesti tapahtunut tai varmistunut.

*21 artikla***Jälkikäteen annetut EUR.1-tavaratodistukset**

1. Sen estämättä, mitä 20 artiklan 8 kohdassa määrätään, EUR.1-tavaratodistus voidaan antaa siihen merkittyjen tuotteiden viennin jälkeen, jos:

- a) sitä ei ole annettu vientihetkellä erehdysten, tahattomien laiminlyöntien tai erityisolosuhteiden vuoksi;
- b) tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että EUR.1-tavaratodistus on annettu, mutta sitä ei ole tuonnissa hyväksytty teknisistä syistä;
- c) asianomaisten tuotteiden lopullinen määräpaikka ei ole ollut tiedossa vientihetkellä, vaan se on määritetty niiden kuljetuksen tai varastoinnin aikana ja sen jälkeen, kun ne on mahdollisesti jaettu osalähetyksiin 14 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- d) EUR.1- tai EUR.MED-tavaratodistus on annettu yleissopimuksen määräysten mukaisesti sellaisille tuotteille, jotka ovat myös näiden sääntöjen mukaisia alkuperätuotteita; viejän on toteutettava kaikki tarvittavat toimet varmistaakseen, että kumulaation soveltamisedellytykset täyttyvät, ja oltava valmis toimittamaan tulliviranomaisille kaikki asiaankuuluvat asiakirjat, joilla todistetaan, että tuotteet ovat näiden sääntöjen mukaisia alkuperätuotteita; tai
- e) EUR.1-tavaratodistus on annettu 8 artiklan 4 kohdan perusteella, ja 8 artiklan 3 kohdan soveltamista vaaditaan tuonnin yhteydessä toisessa soveltavassa sopimuspuolessa.

2. Sovellettaessa 1 kohtaa viejän on ilmoitettava hakemuksessaan EUR.1-tavaratodistukseen merkittyjen tuotteiden vientipaikka ja -päivä sekä perusteet pyynnölleen.

3. Tulliviranomaiset voivat antaa EUR.1-tavaratodistuksen jälkikäteen kahden vuoden kuluessa vientipäivästä ja vasta todettuaan viejän hakemuksessa annettujen tietojen olevan vastaavien asiakirjojen mukaisia.

4. Edellä olevan 20 artiklan 3 kohdan vaatimuksen lisäksi jälkikäteen annettuihin EUR.1-tavaratodistuksiin on merkittävä seuraava englanninkielinen maininta: "ISSUED RETROSPECTIVELY".

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitettu maininta tehdään EUR.1-tavaratodistuksen 7 kohtaan.

▼ **M3***22 artikla***EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen antaminen**

1. Jos EUR.1-tavaratodistus varastetaan tai se katoaa tai tuhoutuu, viejä voi pyytää todistuksen antaneilta tulliviranomaisilta kaksoiskappaleen, joka laaditaan niiden hallussa olevien vientiasiakirjojen perusteella.
2. Edellä olevan 20 artiklan 3 kohdan vaatimuksen lisäksi tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti annettuun kaksoiskappaleeseen on merkittävä seuraava englanninkielinen maininta: ”DUPLICATE”.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu maininta merkitään EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen 7 kohtaan.
4. Kaksoiskappale, johon on merkittävä alkuperäisen EUR.1-tavaratodistuksen antopäivämäärä, on voimassa kyseisestä päivästä alkaen.

*23 artikla***Alkuperäselvityksen voimassaolo**

1. Alkuperäselvitys on voimassa kymmenen kuukautta siitä päivästä, jona se on annettu tai laadittu viejäosapuolella, ja se on toimitettava mainitun ajan kuluessa tuojaosapuolen tulliviranomaisille.
2. Alkuperäselvitykset, jotka toimitetaan tuojaosapuolen tulliviranomaisille 1 kohdassa tarkoitetun voimassaoloajan päätyttyä, voidaan hyväksyä tullietuuksien myöntämiseksi, jos kyseiset asiakirjat ovat jääneet toimittamatta ennen määräajan päättymistä poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.
3. Muissa myöhästymistapauksissa tuojaosapuolen tulliviranomaiset voivat hyväksyä alkuperäselvitykset, jos tuotteet on esitetty tullille ennen mainitun määräajan päättymistä.

*24 artikla***Vapaa-alueet**

1. Osapuolet toteuttavat kaikki tarpeelliset toimet varmistaakseen, että kaupan kohteena olevia tuotteita, joista on annettu alkuperäselvitys ja joita kuljetuksen aikana pidetään niiden alueella sijaitsevalla vapaa-alueella, ei vaihdeta toisiin tuotteisiin eikä niille tehdä muita toimintoja kuin niiden kunnon säilyttämiseksi tarkoitetut tavallomaiset toiminnot.
2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään, kun soveltavan sopimuspuolen alkuperätuotteita, joista on annettu alkuperäselvitys, tuodaan vapaa-alueelle ja niille suoritetaan valmistus tai käsittely, uusi alkuperäselvitys voidaan antaa tai laatia, jos kyseinen valmistus tai käsittely on näiden sääntöjen määräysten mukaista.

▼ **M3***25 artikla***Tuontivaatimukset**

Alkuperäselvitykset on toimitettava tuojaosapuolen tulliviranomaisille kyseisessä osapuolella sovellettavien menettelyjen mukaisesti.

*26 artikla***Tuonti osalähetyksinä**

Jos harmonoidun järjestelmän XVI tai XVII jaksoon taikka nimikkeeseen 7308 tai 9406 kuuluvat, harmonoidun järjestelmän yleisessä tulkintasäännössä 2 olevassa a alakohdassa tarkoitetut osiin puretut tai kokoa-mattomat tuotteet tuodaan osalähetyksinä tuojan pyynnöstä ja tuojaosa-puolen tulliviranomaisten määräämin edellytyksin, tulliviranomaisille toimitetaan tällaisista tuotteista yksi alkuperäselvitys ensimmäistä osalä-hetystä tuotaessa.

*27 artikla***Poikkeukset alkuperäselvityksen toimittamisesta**

1. Yksityishenkilöiden yksityishenkilöille pikkulähetyksinä lähettämät tuotteet ja matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvät tuotteet voidaan tuoda alkuperätuotteina ilman alkuperäselvityksen toi-mittamista, jos kyseessä ei ole kaupallinen tuonti ja tuotteiden on ilmoi-tettu täyttävän näissä säännöissä asetetut vaatimukset ja kun ei ole syytä epäillä tällaisen ilmoituksen todenmukaisuutta.

2. Tuontia ei pidetä kaupallisena tuontina, jos kaikki seuraavat edelly-tykset täyttyvät:

- a) tuonti on satunnaista;
- b) tuonti koostuu ainoastaan vastaanottajien tai matkustajien tai heidän perheidensä henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetuista tuotteista;
- c) tuotteiden luonne tai määrä ei viittaa mihinkään kaupalliseen tarkoitukseen.

3. Kyseisten tuotteiden yhteisarvo ei saa olla yli 500 euroa pikkulähe-tysten osalta eikä yli 1 200 euroa matkustajien henkilökohtaisiin matka-tavaroihin sisältyvien tuotteiden osalta.

*28 artikla***Poikkeavuudet ja muotovirheet**

1. Pienet poikkeavuudet alkuperäselvityksen merkintöjen ja tuotteiden tuontimuodollisuuksien täyttämiseksi tullitoimipaikkaan toimitettujen asiakirjojen merkintöjen välillä eivät sinänsä tee alkuperäselvityksestä mitätöntä, jos asianmukaisesti osoitetaan, että kyseinen asiakirja vastaa toimitettuja tuotteita.

2. Alkuperäselvityksessä olevat lyöntivirheiden kaltaiset selvät muoto-virheet eivät saa johtaa tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen asiakir-jojen hylkäämiseen, elleivät nämä virheet ole sellaisia, että ne antavat aihetta epäillä kyseisten asiakirjojen merkintöjen oikeellisuutta.

▼ **M3***29 artikla***Tavarantoimittajan ilmoitukset**

1. Kun osapuolella annetaan EUR.1-tavaratodistus tai laaditaan alkuperäilmoitus alkuperätuotteille, joiden valmistuksessa on käytetty 7 artiklan 3 tai 4 kohdan mukaisesti muusta soveltavasta sopimuspuolesta tulevia tavaroita, joille on suoritettu siellä valmistus tai käsittely mutta jotka eivät ole saaneet etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperäasemaa, kyseisille tavaroille tämän artiklan mukaisesti annettu tavarantoimittajan ilmoitus on otettava huomioon.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu tavarantoimittajan ilmoitus on asianomaisille tavaroille soveltavassa sopimuspuolella suoritettua valmistusta tai käsittelyä koskeva näyttö määritettäessä, voidaanko tuotteita, joiden valmistuksessa kyseisiä tavaroita käytetään, pitää viejäosapuolen alkuperätuotteina ja täyttävätkö ne näissä säännöissä asetetut muut vaatimukset.

3. Jäljempänä 4 kohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta tavarantoimittajan on laadittava erillinen tavarantoimittajan ilmoitus jokaisesta tavaralähetyksestä liitteessä VI määrättyssä muodossa paperille, joka liitetään kauppalaskuun, lähetysluetteloon tai muuhun sellaiseen kaupalliseen asiakirjaan, jossa tavaroiden kuvaus on riittävän yksityiskohtainen niiden tunnistamiseksi.

4. Jos tavarantoimittaja toimittaa tietyille asiakkaalle säännöllisesti tavaroita, joille soveltavassa sopimuspuolella suoritettavan valmistuksen tai käsittelyn oletetaan pysyvän jonkin aikaa muuttumattomana, tavarantoimittaja voi antaa yhden tavarantoimittajan ilmoituksen, joka koskee myös kyseisten tavaroiden myöhempiä lähetyksiä, jäljempänä 'tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus'. Tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus voi tavallisesti olla voimassa enintään kahden vuoden ajan päivästä, jona se on laadittu. Sen soveltavan sopimuspuolen tulliviranomaiset, jossa ilmoitus laaditaan, vahvistavat edellytykset, joilla pidempiä ajanjaksoja voidaan käyttää. Tavarantoimittajan on laadittava tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus liitteessä VII määrättyssä muodossa ja kuvattava tavarat riittävän yksityiskohtaisesti niiden tunnistamiseksi. Ilmoitus on toimitettava asianomaiselle asiakkaalle ennen ensimmäistä tavaralähetystä, jota kyseinen ilmoitus koskee, tai ensimmäisen tavaralähetysten yhteydessä. Jos tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitusta ei voida enää soveltaa toimitettuihin tavarihin, tavarantoimittajan on ilmoitettava asiasta välittömästi asiakkaalleen.

5. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen tavarantoimittajan ilmoitukset on kirjoitettava koneella tai painettava yhdellä sopimuksen kielellä sen soveltavan sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jossa ilmoitus laaditaan, ja siinä on oltava tavarantoimittajan alkuperäinen omakätinen allekirjoitus. Ilmoitus voidaan kirjoittaa myös käsin; siinä tapauksessa se on kirjoitettava musteella painokirjaimin.

6. Ilmoituksen laativan tavarantoimittajan on oltava valmis toimittamaan milloin tahansa sen soveltavan sopimuspuolen tulliviranomaisten pyynnöstä, jossa ilmoitus laaditaan, kaikki asiaankuuluvat asiakirjat, joilla todistetaan ilmoituksessa annetut tiedot oikeiksi.

▼ **M3***30 artikla***Euroina ilmaistavat määrät**

1. Edellä olevien 18 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 27 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi tapauksissa, joissa tuotteet laskutetaan muuna valuuttana kuin euroina, kukin asianomainen maa vahvistaa vuosittain euroina ilmaistavia määriä vastaavat määrät osapuolten kansallisena valuuttana.
2. Lähetykseen sovelletaan 18 artiklan 1 kohdan b alakohtaa tai 27 artiklan 3 kohtaa sen valuutan perusteella, jona kauppalasku on laadittu, asianomaisen maan vahvistaman määrän mukaisesti.
3. Kansallisena valuuttana käytettävät määrät ovat euroina ilmaistujen määrien vasta-arvot kyseisenä valuuttana lokakuun ensimmäisen arkipäivän euron kurssin mukaisesti. Nämä määrät on annettava tiedoksi Euroopan komissiolle viimeistään 15 päivänä lokakuuta, ja niitä sovelletaan seuraavan vuoden 1 päivästä tammikuuta. Euroopan komissio ilmoittaa asiaankuuluvat määrät kaikille asianomaisille maille.
4. Osapuoli voi pyöristää ylöspäin tai alaspäin määrän, joka saadaan muunnettaessa euroina ilmaistava määrä sen kansalliseksi valuutaksi. Pyöristyksen tuloksena saatu määrä voi poiketa muuntamisen tuloksena saadusta määrästä enintään viisi prosenttia. Osapuoli voi pitää euroina ilmaistavan määrän kansallisena valuuttana ilmaistavan vasta-arvon muuttumattomana, jos kyseisen määrän muuntaminen 3 kohdassa määrättyinä vuotuisen tarkistuksen ajankohtana ennen mahdollista pyöristystä korottaisi kansallisena valuuttana ilmaistavaa vasta-arvoa alle 15 prosenttia. Kansallisena valuuttana ilmaistava vasta-arvo voidaan pitää samana, jos kyseinen vasta-arvo alenisi muuntamisen tuloksena.
5. Vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee osapuolen pyynnöstä uudelleen euroina ilmaistavia määriä. Kyseistä uudelleentarkastelua tehdessään vakautus- ja assosiaationeuvosto harkitsee, onko toivottavaa säilyttää asianomaisten arvorajojen reaali vaikutus entisellään. Tätä tarkoitusta varten se voi päättää muuttaa euroina ilmaistavia määriä.

VI OSASTO

YHTEISTYÖN JA ASIAKIRJANÄYTÖN PERIAATTEET*31 artikla***Asiakirjanäyttö, alkuperäselvitysten ja todistusasiakirjojen säilyttäminen**

1. Viejän, joka on laatinut alkuperäilmoituksen tai hakenut EUR.1-tavaratodistusta, on säilytettävä kyseisten alkuperäselvitysten ja kaikkien tuotteen alkuperäasemaa koskevien todistusasiakirjojen paperituloste tai sähköinen versio vähintään kolmen vuoden ajan alkuperäilmoituksen antamis- tai laatimispäivästä.
2. Tavarantoimittajan ilmoituksen laativan tavarantoimittajan on säilytettävä jäljennös ilmoituksesta ja kaikista niistä kauppalaskuista, lähetysluetteloista tai muista kaupallisista asiakirjoista, joiden liitteenä kyseinen ilmoitus on, sekä 29 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen asiakirjain vähintään kolme vuotta.

▼ **M3**

Tavarantoimittajan, joka laatii tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksen, on säilytettävä ilmoituksen jäljennös sekä kaikkien siinä mainittuja asianomaiselle asiakkaalle lähetettyjä tavaroita koskevien kauppalaskujen, lähetysluetteloiden ja muiden kaupallisten asiakirjojen jäljennökset sekä 29 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut asiakirjat vähintään kolme vuotta. Tämä ajanjakso alkaa tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksen voimassaolon päättymispäivänä.

3. Tämän artiklan 1 kohtaa sovellettaessa alkuperäasemaa koskevia todistusasiakirjoja ovat muun muassa seuraavat:

- a) esimerkiksi viejän tai tavarantoimittajan tileihin tai sisäiseen kirjanpitoon sisältyvä suora näyttö käsittelyistä, jotka tämä on suorittanut tavaroiden tuottamiseksi;
- b) asiakirjat, joilla todistetaan käytettyjen ainesten alkuperäasema ja jotka on annettu tai laadittu asiaankuuluvassa soveltavassa sopimuspuolella sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti;
- c) asiakirjat, joilla todistetaan ainesten valmistus tai käsittely asiaankuuluvassa osapuolella ja jotka on laadittu tai annettu kyseisessä osapuolella sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti;
- d) alkuperäilmoitukset tai EUR.1-tavaratodistukset, joilla todistetaan käytettyjen ainesten alkuperäasema ja jotka on laadittu tai annettu osapuolissa näiden sääntöjen mukaisesti;
- e) osapuolten ulkopuolella 13 ja 14 artiklaa soveltaen suoritettua valmistusta tai käsittelyä koskevat asianmukaiset todisteet, joilla todistetaan kyseisten artiklojen vaatimusten täytyminen.

4. EUR.1-tavaratodistuksia antavien viejäosapuolen tulliviranomaisten on säilytettävä 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hakemuslomake vähintään kolme vuotta.

5. Tuojaosapuolen tulliviranomaisten on säilytettävä niille toimitetut alkuperäilmoitukset ja EUR.1-tavaratodistukset vähintään kolme vuotta.

6. Tavarantoimittajan ilmoituksia, joilla todistetaan käytetyille aineksille jossakin soveltavassa sopimuspuolella suoritettu valmistus tai käsittely ja jotka on laadittu kyseisessä soveltavassa sopimuspuolella, on käsiteltävä 18 artiklan 3 kohdassa, 20 artiklan 4 kohdassa ja 29 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuna asiakirjana, jota käytetään todisteena siitä, että EUR.1-tavaratodistuksessa tai alkuperäilmoituksessa tarkoitettuja tuotteita voidaan pitää kyseisen soveltavan sopimuspuolen alkuperä tuotteina ja että ne täyttävät muut näissä säännöissä asetetut vaatimukset.

32 artikla

Riitojen ratkaiseminen

Jos 34 ja 35 artiklassa määrätyistä tarkastusmenettelyistä tai lisäyksen tulkinnasta syntyy riita, jota tarkastusta pyytävät tulliviranomaiset ja kyseisen tarkastuksen tekemisestä vastaavat tulliviranomaiset eivät pysty keskenään sopimaan, asia saatetaan vakautus- ja assosiaationeuvoston ratkaistavaksi.

▼ M3

Tuojan ja tuojaosapuolen tulliviranomaisten väliset riidat ratkaistaan aina kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti.

VII OSASTO

HALLINNOLLINEN YHTEISTYÖ*33 artikla***Ilmoitukset ja yhteistyö**

1. Osapuolten tulliviranomaisten on annettava toisilleen tullitoimipaikkojensa EUR.1-tavaratodistusten antamisessa käyttämien leimasinten leimanäytteet ja valtuutetuille viejille myönnettyjen lupanumeroiden mallit sekä niiden tulliviranomaisten osoitteet, jotka vastaavat kyseisten todistusten ja alkuperäilmoitusten tarkastamisesta.

2. Sen varmistamiseksi, että tätä näitä sääntöjä sovelletaan asianmukaisesti, osapuolet avustavat toisiaan toimivaltaisten tulliviranomaisten välityksellä tarkastaessaan EUR.1-tavaratodistusten, alkuperäilmoitusten, tavarantoimittajan ilmoitusten sekä kyseisissä asiakirjoissa annettujen tietojen oikeellisuutta.

*34 artikla***Alkuperäselvitysten tarkastaminen**

1. Alkuperäselvitysten jälkitarkastukset tehdään pistokokein tai aina kun tuojaosapuolen tulliviranomaisilla on perusteltua aihetta epäillä tällaisten asiakirjojen aitoutta, asianomaisten tuotteiden alkuperäasemaa tai näissä säännöissä asetettujen muiden vaatimusten täyttymistä.

2. Kun tuojaosapuolen tulliviranomaiset esittävät jälkitarkastuspyynnön, ne palauttavat viejäosapuolen tulliviranomaisille EUR.1-tavaratodistuksen ja kauppalaskun, jos se on toimitettu, sekä alkuperäilmoituksen tai kyseisten asiakirjojen jäljennökset ja esittävät tarvittaessa syyt tarkastuspyyntöön. Tarkastuspyynnön tueksi annetaan kaikki asiakirjat ja saadut tiedot, joiden perusteella alkuperäselvityksessä olevia tietoja voidaan epäillä virheellisiksi.

3. Viejäosapuolen tulliviranomaiset tekevät tarkastuksen. Tätä varten niillä on oikeus vaatia näyttöä ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeellisiksi katsomiaan tarkastuksia.

4. Jos tuojaosapuolen tulliviranomaiset päättävät lykätä etuuskohtelun myöntämistä asianomaisille tuotteille tarkastuksen tulosten saamiseen asti, niiden on tarjottava tuojalle mahdollisuutta tavaroiden luovutukseen, jos tarpeellisiksi katsotut varotoimenpiteet toteutetaan.

▼ **M3**

5. Tarkastuksen tulokset ilmoitetaan tarkastusta pyytäneille tulliviranomaisille mahdollisimman pian. Kyseisistä tuloksista on käytävä selvästi ilmi, ovatko asiakirjat aitoja ja voidaanko asianomaisia tuotteita pitää jonkin osapuolen alkuperätuotteina ja täyttävätkö ne näissä säännöissä asetetut muut vaatimukset.

6. Jos perustellun epäilyn tapauksessa vastausta ei ole saatu kymmenen kuukauden kuluessa tarkastuspyynnön päivämäärästä tai saadussa vastauksessa ei ole riittävästi tietoja sen ratkaisemiseksi, ovatko kyseiset asiakirjat aitoja tai mikä on tuotteiden tosiasiallinen alkuperä, tarkastusta pyytäneet tulliviranomaiset epäävät etuuskohtelun, paitsi poikkeuksellisissa olosuhteissa.

*35 artikla***Tavarantoimittajan ilmoitusten tarkastaminen**

1. Tavarantoimittajan ilmoitusten tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitusten jälkitarkastus voidaan tehdä pistokokein tai aina, kun sen osapuolen tulliviranomaisilla, jossa nämä ilmoitukset on otettu huomioon EUR.1-tavaratodistuksen antamiseksi tai alkuperäilmoituksen laatimiseksi, on perusteltu syy epäillä kyseisen asiakirjan aitoutta tai siinä annettujen tietojen oikeellisuutta.

2. Sovellettaessa 1 kohdan määräyksiä 1 kohdassa tarkoitetun osapuolen tulliviranomaiset palauttavat tavarantoimittajan ilmoituksen tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksen ja siinä tarkoitettuja tavaroita koskevan kauppalaskun (koskevat kauppalaskut), lähetysluettelon (lähetysluettelot) tai muun kaupallisen asiakirjan (muut kaupalliset asiakirjat) sen soveltavan sopimuspuolen tulliviranomaisille, jossa ilmoitus on laadittu, ja esittävät tarvittaessa sisältöä tai muotoa koskevat syyt tarkastuspyynnölle.

Ne toimittavat jälkitarkastuspyynnön tueksi kaikki asiakirjat ja saadut tiedot, joiden perusteella tavarantoimittajan ilmoituksessa tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksessa olevia tietoja voidaan epäillä virheellisiksi.

3. Tarkastuksen suorittavat sen soveltavan sopimuspuolen tulliviranomaiset, jossa tavarantoimittajan ilmoitus tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus on laadittu. Tätä varten niillä on oikeus vaatia näyttöä ja tarkastaa tavarantoimittajan tilejä tai tehdä muita tarpeelliseksi katsomiaan tarkastuksia.

4. Tarkastuksen tulokset ilmoitetaan tarkastusta pyytäneille tulliviranomaisille mahdollisimman pian. Kyseisistä tuloksista on käytävä selvästi ilmi, ovatko tavarantoimittajan ilmoituksessa tai tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksessa olevat tiedot oikein, ja niiden perusteella tulliviranomaisen on voitava määrittellä, voidaanko tällainen ilmoitus ottaa huomioon EUR.1-tavaratodistusta annettaessa tai alkuperäilmoitusta laadittaessa ja missä määrin tämä voidaan tehdä.

▼ **M3***36 artikla***Seuraamukset**

Kumpikin osapuoli määrää, että sen näihin sääntöihin liittyvän kansallisen lainsäädännön rikkomisesta langetetaan rikosoikeudellisia, siviilioikeudellisia tai hallinnollisia seuraamuksia.

VIII OSASTO

LISÄYKSEN A SOVELTAMINEN*37 artikla***Euroopan talousalue**

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen pöytäkirjassa 4 tarkoitettuja Euroopan talousalueen (ETA) alkuperätavaroita pidetään Euroopan unionin, Islannin, Liechtensteinin tai Norjan, jäljempänä 'ETA-osapuolet', alkuperätuotteina, kun ne viedään Euroopan unionista, Islannista, Liechtensteinista tai Norjasta Montenegroon, edellyttäen että näiden sääntöjen perusteella tehtyjä vapaakauppasopimuksia sovelletaan Montenegron ja ETA-osapuolten välillä.

*38 artikla***Liechtenstein**

Liechtensteinin alkuperätuotetta pidetään Sveitsin ja Liechtensteinin välisen tulliliiton vuoksi Sveitsin alkuperätuotteena, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan soveltamista.

*39 artikla***San Marinon tasavalta**

Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen tulliliiton vuoksi San Marinon tasavallan alkuperätuotetta pidetään Euroopan unionin alkuperätuotteena, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan soveltamista.

*40 artikla***Andorran ruhtinaskunta**

Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välisen tulliliiton vuoksi harmonoidun järjestelmän 25–97 ryhmään kuuluvaa Andorran ruhtinaskunnan alkuperätuotetta pidetään Euroopan unionin alkuperätuotteena, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan soveltamista.

*41 artikla***Ceuta ja Melilla**

1. Näitä sääntöjä sovellettaessa ilmaisu 'Euroopan unioni' ei sisällä Ceutaa ja Melillaa.

▼ M3

2. Ceutaan ja Melillaan tuotaviin Montenegron alkuperätuotteisiin sovelletaan kaikilta osin samaa tullikohtelua, jota sovelletaan Euroopan unionin tullialueen alkuperätuotteisiin Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisohdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan pöytäkirjan N:o 2 ⁽¹⁾ mukaisesti. Kun Montenegro tuo asiaankuuluvan sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita, se myöntää niille saman tullikohtelun kuin Euroopan unionista tuotaville Euroopan unionin alkuperätuotteille.

3. Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita koskevaa tämän artiklan 2 kohtaa sovellettaessa näitä sääntöjä sovelletaan soveltuvin osin liitteessä V määrättyjä erityisedellytyksiä noudattaen.

⁽¹⁾ EYVL L 302, 15.11.1985, s. 23.

▼ M3*LIITE I***ALKUHUOMAUTUKSET LIITTEEN II LUETTELOON****Huomautus 1 – Yleistä**

Luettelossa asetetaan edellytykset, jotka kaikkien tuotteiden on täytettävä, jotta niitä voitaisiin pitää tässä lisäyksessä olevan II osan 4 artiklan mukaisesti riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä. Tuotteesta riippuen sääntöjä on neljä erilaista

- a) valmistuksessa tai käsittelyssä ei ylitetä ei-alkuperäainesten enimmäismäärää;
- b) valmistuksen tai käsittelyn seurauksena valmistettujen tuotteiden harmonoidun järjestelmän nelinumeroinen nimike muuttuu muuksi kuin käytettyjen ainesten nelinumeroinen nimike tai valmistettujen tuotteiden kuusinumeroinen alanimike muuttuu muuksi kuin käytettyjen ainesten kuusinumeroinen alanimike;
- c) erityinen valmistus- tai käsittelytoimi toteutetaan;
- d) valmistus tai käsittely tehdään tietyille kokonaan tuotetuille aineksille.

Huomautus 2 – Luettelon rakenne

- 2.1 Luettelon kahdessa ensimmäisessä sarakkeessa kuvataan tuotettu tuote. Sarakkeessa (1) on harmonoidussa järjestelmässä käytetty nimikkeen tai ryhmän numero ja sarakkeessa (2) harmonoidussa järjestelmässä tästä nimikkeestä tai ryhmästä käytetty tavaran kuvaus. Jokaista kahdessa ensimmäisessä sarakkeessa olevaa merkintää koskeva sääntö on sarakkeessa (3). Jos sarakkeen (1) numeron edellä on maininta ”ex”, tämä tarkoittaa, että sarakkeen (3) sääntöä sovelletaan ainoastaan sarakkeessa (2) mainittuun nimikkeen osaan.
- 2.2 Kun sarakkeessa (1) on koottu yhteen useita nimikkeitä tai mainittu ryhmän numero ja sarakkeessa (2) on tämän vuoksi yleisluonteinen tavaran kuvaus, vastaavaa sarakkeen (3) sääntöä sovelletaan kaikkiin niihin tuotteisiin, jotka harmonoidussa järjestelmässä luokitellaan kyseisen ryhmän nimikkeisiin tai johonkin nimikkeistä, jotka on koottu sarakkeeseen (1).
- 2.3 Kun luettelossa on eri sääntöjä, joita sovelletaan samaan nimikkeeseen kuuluviin eri tuotteisiin, jokaisessa luetelmakohdassa on sen nimikkeen osan tavaran kuvaus, jota vastaavat sarakkeen (3) säännöt koskevat.
- 2.4 Kun sarakkeessa (3) on kaksi vaihtoehtoista sääntöä ”tai”-sanalla erotettuina, viejä voi itse valita, kumpaa käyttää.

Huomautus 3 – Esimerkkejä sääntöjen soveltamisesta

- 3.1 Tässä lisäyksessä olevan II osaston 4 artiklaa alkuperäaseman saaneista, muiden tuotteiden valmistuksessa käytettävistä tuotteista sovelletaan riippumatta siitä, onko kyseinen asema saatu siinä tehtaassa, jossa kyseiset tuotteet käytetään, vai jossakin muussa osapuolen tehtaassa.

▼ **M3**

- 3.2 Suoritetun valmistuksen tai käsittelyn on tämän lisäyksen II osan 6 artiklan mukaisesti ylitettävä mainitussa artiklassa luetellut toimet. Jos näin ei tapahdu, tavarat eivät täytä tullietuuskohtelun myöntämisen edellytyksiä, vaikka jäljempänä luetellut edellytykset täytyisivät.

Jollei tässä lisäyksessä olevan II osan 6 artiklasta muuta johdu, luettelon säännöissä vahvistetaan vaadittavan valmistuksen tai käsittelyn vähimmäismäärä, jonka ylittävä valmistus tai käsittely antaa myös alkuperäaseman; sen sijaan sitä vähäisempi valmistus tai käsittely ei voi antaa alkuperäasemaa.

Jos siis säännössä määrätään, että tietyllä valmistusasteella olevia ei-alkuperäaineita saadaan käyttää, sitä aiemmalla valmistusasteella olevien tällaisten aineiden käyttö on myös sallittua, mutta sen sijaan myöhemmällä valmistusasteella olevien aineiden käyttö ei ole.

Jos säännössä määrätään, että tietyllä valmistusasteella olevia ei-alkuperäaineita ei voida käyttää, sitä aiemmalla valmistusasteella olevien tällaisten aineiden käyttö on sallittua, mutta sen sijaan myöhemmällä valmistusasteella olevien aineiden käyttö ei ole.

Esimerkki: kun 19 ryhmää koskevassa luettelon säännössä vaaditaan, että ”nimikkeiden 1101–1108 ei-alkuperäainesten osuus saa olla enintään 20 painoprosenttia”, 10 ryhmän viljojen (aiemman valmistusasteen ainekset) käyttöä (eli tuontia) ei ole rajoitettu.

- 3.3 Rajoittamatta huomautuksen 3.2 soveltamista, kun säännössä käytetään ilmaisuja ”Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista”, minkä tahansa nimikkeen (nimikkeiden) aineksia voidaan käyttää (myös sellaisia, joiden kuvaus ja nimike ovat samat kuin tuotteella), jollei sääntöön mahdollisesti sisältyvistä erityisrajoituksista muuta johdu.

Ilmaisu ”Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeiden ... aineksista” tai ”Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavista aineksista” tarkoittaa kuitenkin, että minkä tahansa nimikkeen (nimikkeiden) aineksia voidaan käyttää paitsi niitä, joiden kuvaus on sama kuin luettelon sarakeessa (2) oleva tuotteen kuvaus.

- 3.4 Kun luettelon säännössä määrätään, että tuote voidaan valmistaa useammasta kuin yhdestä aineksesta, tämä tarkoittaa, että yhtä tai useampaa ainesta voidaan käyttää. Se ei tarkoita, että niitä kaikkia olisi käytettävä.
- 3.5 Kun luettelon säännössä määrätään, että tuote on valmistettava tietyistä aineksesta, tämä edellytys ei estä käyttämästä muita aineksia, jotka eivät luonteensa vuoksi voi sitä täyttää.
- 3.6 Jos luettelon säännössä määrätään kaksi prosenttimäärää enimmäisarvoksi ei-alkuperäaineille, joita voidaan käyttää, näitä prosenttimääriä ei saa laskea yhteen. Toisin sanoen kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten enimmäisarvo ei saa koskaan olla suurempi kuin korkeampi kyseisistä prosenttimääristä. Lisäksi yksittäisiä prosenttimääriä ei saa ylittää niiden nimenomaisten aineiden osalta, joita ne koskevat.

Huomautus 4 – Tiettyjä maataloustuotteita koskevat yleiset säännökset

- 4.1 Osapuolen alueella kasvatettuja tai siellä korjattuja 6, 7, 8, 9, 10 ja 12 ryhmän sekä nimikkeen 2401 maataloustuotteita on kohdeltava kyseisen osapuolen alueen alkuperätuotteina, vaikka ne olisi kasvatettu tuoduista siemenistä, sipuleista, juurakoista, pistokkaista, varttamisoksista, versoista, nupuista tai kasvien muista elävistä osista.

▼ **M3**

- 4.2 Jos jonkin tuotteen sisältämään ei-alkuperäsokerin pitoisuuteen sovelletaan rajoituksia, valmiin tuotteen valmistuksessa ja valmiiseen tuotteeseen sisällytettyjen ei-alkuperä tuotteiden valmistuksessa käytetyn, nimikkeeseen 1701 (sakkaroosi) tai 1702 (esim. fruktoosi, glukoosi, laktoosi, maltoosi, isogluukoosi ja inverttisokeri) kuuluvan sokerin paino otetaan huomioon tällaisia rajoituksia laskettaessa.

Huomautus 5 – Tiettyjä tekstiilituotteita koskeva terminologia

- 5.1 Luettelossa käytetyllä ilmaisulla 'luonnonkuidut' tarkoitetaan muita kuituja kuin muunto- ja synteetikuituja. Se rajoittuu kehruuta edeltävillä valmistusasteilla oleviin kuituihin ja siihen kuuluvat myös jätteet ja, jollei toisin mainita, kuidut, jotka on karstattu, kammattu tai muulla tavoin valmistettu, mutta joita ei ole kehrätty.
- 5.2 Ilmaisuun 'luonnonkuidut' kuuluvat nimikkeen 0511 jouhi, nimikkeiden 5002 ja 5003 silkki, nimikkeiden 5101–5105 villakuidut ja hieno ja karkea eläimenkarva, nimikkeiden 5201–5203 puuvillakuidut ja nimikkeiden 5301–5305 muut kasvitekstiilikuidut.
- 5.3 Ilmaisuja 'tekstiilimassa', 'kemialliset aineet' ja 'paperinvalmistusaineet' käytetään luettelossa kuvaamaan 50–63 ryhmään kuulumattomia aineksia, joita voidaan käyttää muunto-, synteetti- tai paperikuitujen tai -lankojen valmistukseen.
- 5.4 Luettelossa käytettyyn ilmaisuun 'katkotut tekokuidut' kuuluvat nimikkeiden 5501–5507 synteetti- tai muuntokuitufilamenttitouvi, synteetti- ja muuntokatkokuidut ja niiden jätteet.
- 5.5 Painaminen (yhdessä kehruun, neulomisen/virkkaamisen, tuftauksen tai nukkaamisen kanssa) määritellään tekniikaksi, jolla tekstiilialustalle annetaan rasteri-, rulla-, digitaalista tai muuta siirtotekniikkaa käyttäen pysyvä objektiivisesti arvioitu funktio, kuten väri, kuvio tai tekninen suorituskyky.
- 5.6 Painaminen (itsenäisenä toimenä) määritellään tekniikaksi, jolla tekstiilialustalle annetaan rasteri-, rulla-, digitaalista tai muuta siirtotekniikkaa käyttäen pysyvä objektiivisesti arvioitu funktio, kuten väri, rakenne ja tekninen suorituskyky, ja sille tehdään vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimea (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen että käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.

Huomautus 6 – Tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuihin tuotteisiin sovellettavat poikkeamat

- 6.1 Kun luettelossa mainittuun tuotteeseen liittyy viittaus tähän huomautukseen, luettelon sarakkeessa (3) vahvistettuja edellytyksiä ei sovelleta kyseisen tuotteen valmistuksessa käytettyihin perustekstiiliaineisiin, joiden paino yhteensä on enintään 15 prosenttia kaikkien käytettyjen perustekstiiliaineiden yhteispainosta (katso myös huomautukset 6.3 ja 6.4).
- 6.2 Huomautuksessa 6.1 mainittua poikkeamaa voidaan kuitenkin soveltaa ainoastaan sekoitetuotteisiin, jotka on tehty kahdesta tai useammasta perustekstiiliaineesta.

▼ M3

Perustekstiiliaineet ovat seuraavat:

- silkki,
- villa,
- karkea eläimenkarva,
- hieno eläimenkarva,
- jouhet,
- puuvilla,
- paperinvalmistusaineet ja paperi,
- pellava,
- hamppu,
- juutti ja muut niinitekstiilikuidut,
- sisali ja muut Agave-sukuisista kasveista saadut tekstiilikuidut,
- kookoskuidut, manilla, rami ja muut kasvitekstiilikuidut,
- polypropeenista valmistetut synteettiset filamenttikuidut,
- polyesteristä valmistetut synteettiset filamenttikuidut,
- polyamidista valmistetut synteettiset filamenttikuidut,
- polyakrylonitriilistä valmistetut synteettiset filamenttikuidut,
- polyimidistä valmistetut synteettiset filamenttikuidut,
- polytetrafluorieteenistä valmistetut synteettiset filamenttikuidut,
- poly(fenyleenisulfidista) valmistetut synteettiset filamenttikuidut,
- poly(vinyylikloridista) valmistetut synteettiset filamenttikuidut,
- muut synteettiset filamenttikuidut,
- viskoosista valmistetut muuntofilamenttikuidut,
- muut muuntofilamenttikuidut,
- sähköä johtavat filamentit,
- polypropeenista valmistetut synteettikatkokuidut,
- polyesteristä valmistetut synteettikatkokuidut,
- polyamidista valmistetut synteettikatkokuidut,
- polyakrylinitriilistä valmistetut synteettikatkokuidut,
- polyimidistä valmistetut synteettikatkokuidut,
- polytetrafluorieteenistä valmistetut synteettikatkokuidut,
- poly(fenyleenisulfidista) valmistetut synteettikatkokuidut,
- poly(vinyylikloridista) valmistetut synteettikatkokuidut,
- muut synteettikatkokuidut,

▼ M3

- viskoosista valmistetut muuntokatkokuidut,
  - muut muuntokatkokuidut,
  - segmentoitu polyuretaania oleva lanka, jossa on joustavia polyeetterisegmenttejä, myös kierrepäällystetty,
  - nimikkeen 5605 tuotteet (metalloitu lanka), joissa on kaistaleita, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin joko värittömällä tai värillisellä liimalla kiinnitetystä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinijauheella peitettyä, olevasta sydäimestä,
  - muut nimikkeen 5605 tuotteet,
  - lasikuidut,
  - metallikuidut,
  - mineraalikuidut.
- 6.3 Tuotteissa, joissa on ”segmentoitua polyuretaania olevaa lankaa, jossa on joustavia polyeetterisegmenttejä, myös kierrepäällystettyä”, tämä poikkeama on tällaisen langan osalta 20 prosenttia.
- 6.4 Tuotteissa, joissa on ”kaistaleita, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin joko värittömällä tai värillisellä liimalla kiinnitetystä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinijauheella peitettyä, olevasta sydäimestä”, tämä poikkeama on tällaisen kaistaleen osalta 30 prosenttia.

Huomautus 7 – Tiettyihin tekstiilituotteisiin sovellettavat muut poikkeamat

- 7.1 Kun luettelossa on viittaus tähän huomautukseen, sellaisia tekstiiliaineita voidaan käyttää (vuoria ja välivuoria lukuun ottamatta), jotka eivät täytä kyseistä sovitettua tuotetta koskevaa luettelon sarakkeen (3) sääntöä, jos ne luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote ja jos niiden arvo on enintään 15 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.
- 7.2 Aineksia, joita ei luokitella 50–63 ryhmään, voidaan käyttää vapaasti tekstiilituotteiden valmistuksessa riippumatta siitä, sisältävätkö ne tekstiiliainetta, sanotun kuitenkin rajoittamatta huomautuksen 7.3 soveltamista.
- 7.3 Kun prosenttisääntöä sovelletaan, käytettyjen ei-alkuperäainesten arvoa laskettaessa on otettava huomioon sellaisten aineiden arvo, joita ei luokitella 50–63 ryhmään.

Huomautus 8 – Tiettyjen käsittelyjen määritelmä ja tietyille 27 ryhmän tuotteille tehdyt yksinkertaiset toiminnot

- 8.1 Nimikkeissä ex 2707 ja 2713 ilmaisu ”tietty käsittely” tarkoittaa seuraavia toimia:
- a) tyhjötislaus;
  - b) toistotislaus perusteellisen jakotislausmenetelmän avulla;
  - c) krakkaus;
  - d) reformointi;
  - e) uuttaminen valikoivien liuottimien avulla;

▼ **M3**

- f) käsittely, jossa yhdistyvät kaikki seuraavat toiminnot: käsittely tiivistetyllä rikkihapolla, oleumilla tai rikkiatrioksidilla; neutralointi emäksisillä aineilla; värinpoisto ja puhdistus luonnostaan aktiivisilla maalajeilla, aktivoituilla maalajeilla, aktiivihieillä tai bauksiitilla;
- g) polymerointi;
- h) alkylointi;
- i) isomerointi.
- 8.2 Nimikkeissä 2710, 2711 ja 2712 ilmaisu 'tietty käsittely' tarkoittaa seuraavia toimia:
- a) tyhjötislaus;
- b) toistotislaus perusteellisen jakotislausmenetelmän avulla;
- c) krakkaus;
- d) reformointi;
- e) uuttaminen valikoivien liuottimien avulla;
- f) käsittely, jossa yhdistyvät kaikki seuraavat toiminnot: käsittely tiivistetyllä rikkihapolla, oleumilla tai rikkiatrioksidilla; neutralointi emäksisillä aineilla; värinpoisto ja puhdistus luonnostaan aktiivisilla maalajeilla, aktivoituilla maalajeilla, aktiivihieillä tai bauksiitilla;
- g) polymerointi;
- h) alkylointi;
- i) isomerointi;
- j) ainoastaan nimikkeen ex 2710 raskasöljyjen osalta rikinpoisto vedyn avulla, jonka tuloksena valmistettujen tuotteiden rikkipitoisuus vähenee vähintään 85 prosenttia (ASTM D 1266-59 T -menetelmä);
- k) ainoastaan nimikkeeseen 2710 kuuluvien tuotteiden osalta parafiinin poisto muulla käsittelyllä kuin suodattamalla;
- l) ainoastaan nimikkeen ex 2710 raskasöljyjen osalta vetykäsittely yli 20 baarin paineessa ja yli 250 °C:n lämpötilassa katalysaattoria käyttäen, muussa kuin rikinpoistotarkoituksessa, kun vety on aktiivisena aineena kemiallisessa reaktiossa. Nimikkeen ex 2710 voiteluöljyjen jatkokäsittelyä vedyn avulla (esimerkiksi vedyn avulla tapahtuva viimeistely eli "hydrofinishing" tai värinpoisto) erityisesti värin tai stabiliteetin parantamiseksi ei kuitenkaan pidetä tietynä käsittelynä;
- m) ainoastaan nimikkeen ex 2710 polttoöljyjen osalta ilmatislaus, jos alle 30 tilavuusprosenttia näistä tuotteista (hävikki mukaan lukien) tislautuu 300 °C:n lämpötilassa ASTM D 86 -menetelmän avulla määritettynä;

▼ M3

- n) ainoastaan nimikkeen ex 2710 raskasöljyjen, lukuun ottamatta kaasölyjyitä ja polttoöljyjä, osalta käsittely suurtaajuudella toimivan sähköisen huiskupurkauksen avulla;
- o) ainoastaan nimikkeen ex 2712 raakatarviden (lukuun ottamatta vaseliinia, otsokeriittia, ruskohiilivahaa, turvevahaa ja alle 0,75 painoprosenttia öljyä sisältävää parafiinia) osalta rasvanpoisto kiteyttämällä jakotislausemenetelmän avulla.
- 8.3 Nimikkeissä ex 2707 ja 2713 yksinkertaiset toimet, kuten puhdistus, dekantointi, suolan poisto, veden erotus, suodatus, värjäys, merkintä ja rikkiptoisuuden lisääminen sekoittamalla rikkiptoisuudeltaan erilaisia tuotteita taikka näiden toimien tai niitä vastaavien toimien yhdistelmät, eivät anna alkuperäasemaa.

Huomautus 9 – Tiettyjen käsittelyjen määritelmä ja tietyille tuotteille tehdyt yksinkertaiset toiminnot

- 9.1 Osapuolella soluviljelmiä käyttämällä saatuja 30 ryhmän tuotteita pidetään kyseisen osapuolen alkuperätuotteina. Ilmaisulla 'soluviljely' tarkoitetaan ihmisen, eläimen ja kasvin solujen viljelyä valvotuissa olosuhteissa (lämpötila, kasvualusta, kaasuseos, pH jne. on määritelty) elävän organismin ulkopuolella.
- 9.2 Käymällä osapuolella saatuja 29 ryhmän (lukuun ottamatta nimikkeitä 2905 43–2905 44), 30, 32 ja 33 ryhmän (lukuun ottamatta nimikkeitä 3302 10 ja 3301), 34 ja 35 ryhmän (lukuun ottamatta nimikkeitä 3501, 3502 11–3502 19, 3502 20 ja 3505), 36, 37 ja 38 ryhmän (lukuun ottamatta nimikkeitä 3809 10, 3823, 3824 60 ja 3826) sekä 39 ryhmän (lukuun ottamatta nimikkeitä 3916–3926) tuotteita pidetään kyseisen osapuolen alkuperätuotteina. Ilmaisulla 'käyminen' tarkoitetaan bioteknistä prosessia, jossa käytetään ihmisten, eläinten tai kasvien soluja taikka bakteereita, hiivoja, sieniä tai entsyymejä 29–39 ryhmän tuotteiden tuottamiseksi.
- 9.3 Seuraavia käsittelytoimia pidetään 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti riittävinä 28 ja 29 ryhmän (lukuun ottamatta nimikkeitä 2905 43–2905 44), 30, 32 ja 33 ryhmän (lukuun ottamatta nimikkeitä 3302 10 ja 3301), 34 ja 35 ryhmän (lukuun ottamatta nimikkeitä 3501, 3502 11–3502 19, 3502 20 ja 3505), 36, 37 ja 38 ryhmän (lukuun ottamatta nimikkeitä 3809 10, 3823, 3824 60 ja 3826) sekä 39 ryhmän (lukuun ottamatta nimikkeitä 3916–3926) tuotteille:
- Kemiallinen reaktio: Ilmaisulla 'kemiallinen reaktio' tarkoitetaan (myös biokemiallista) prosessia, jossa syntyy uusi molekyyli siten, että atomien väliset sidokset katkeavat ja muodostuu uusia sidoksia tai atomien avaruusjärjestys molekyyliässä muuttuu. Kemiallinen reaktio voidaan ilmaista "CAS-numeron" muutoksella.
- Seuraavat prosessit olisi jätettävä huomiotta alkuperää määritettäessä: a) veteen tai muihin liuottimiin liuottaminen; b) liuottimien, myös liuotinveden, poistaminen; tai c) kideveden lisääminen tai poistaminen. Edellä määritellyn kemiallisen reaktion katsotaan antavan alkuperäaseman.
- Seokset ja sekoitukset: Aineiden tarkoituksellista ja mittasuhteiden osalta kontrolloitua toimea (myös dispergointi), ei kuitenkaan laimentimen lisääminen, ennalta määritettyjen eritelmien mukaisesti siten, että saadaan tuote, jonka fysikaaliset tai kemialliset ominaisuudet ovat merkitykselliset tuotteen tarkoituksen tai käytön kannalta ja eroavat tuotantopanokista, pidetään alkuperäaseman antavana.
  - Puhdistus: Puhdistuksen katsotaan antavan alkuperäaseman, jos puhdistus tapahtuu toisen tai kummankin osapuolen alueella ja johtaa siihen, että jokin seuraavista arviointiperusteista täyttyy:
    - a) tavaran puhdistaminen johtaa siihen, että vähintään 80 prosenttia sen epäpuhtauspitoisuudesta poistuu; tai

▼ M3

- b) epäpuhtauksien väheneminen tai poistuminen johtaa siihen, että tavara soveltuu yhteen tai useampaan seuraavista käyttötarkoituksista:
- i) lääkeaine taikka lääkkeenkaltainen, kosmeettinen, eläinlääketeellinen tai elintarvikelaatuinen aine;
  - ii) analyttiseen käyttöön taikka taudinmääritys- tai laboratoriokäyttöön tarkoitettu kemiallinen tuote tai reagenssi;
  - iii) mikroelektronikassa käytettävä osa tai komponentti;
  - iv) erityinen optinen käyttötarkoitus;
  - v) biotekninen käyttö (esimerkiksi solujen viljelyssä, geeniteknologiassa tai katalysaattorina);
  - vi) erotusprosessissa käytettävä kantaja-aine; tai
  - vii) laadultaan ydintekniseen käyttöön sopiva käyttötarkoitus.
- Hiukkaskoon muutos: Alkuperäasema myönnetään tavaralle, jolle on toteutettu tarkoituksellinen ja kontrolloitu toimi (ei kuitenkaan pelkkä murskaaminen tai puristaminen) sen hiukkaskoon muuttamiseksi, minkä tuloksena saadaan tavara, jolla on tuloksena olevan tavaran kannalta merkittäväksi katsottava määritelty hiukkaskoko, hiukkaskojakauma tai pinta-ala ja jonka fyysiset tai kemialliset ominaisuudet poikkeavat tuotantopanosten ominaisuuksista.
- Standardiainekset: Standardiainekset (mukaan lukien standardiliuokset) ovat valmisteita, jotka soveltuvat analyttisiin tarkoituksiin taikka kalibrointi- tai viitekäyttötarkoituksiin ja joiden täsmälliset puhtausasteet ja määräsuhteet valmistaja on todentanut. Standardiaineisten tuotannon katsotaan antavan alkuperäaseman.
- Isomeerien erottaminen: Isomeerien eristämisen tai erottamisen isomeerien seoksesta katsotaan antavan alkuperäaseman.

LIITE II

LUETTELO EI-ALKUPERÄAINEKSIIN SOVELLETTAVASTA VALMISTUKSESTA TAI KÄSITTELYSTÄ, JOKA ON TEHTÄVÄ, JOTTA VALMISTETTU TUOTE VOI SAADA ALKUPERÄASEMAN

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
1 ryhmä	Elävät eläimet	Kaikkien 1 ryhmän eläinten on oltava kokonaan tuotettuja
2 ryhmä	Liha ja muut syötävät eläimenosat	Valmistus, jossa kaikki tämän ryhmän tuotteisiin sisältyvä liha ja kaikki niihin sisältyvät syötävät eläimenosat ovat kokonaan tuotettuja
3 ryhmä	Kalat sekä äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 3 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
4 ryhmä	Maito ja meijerituotteet; linnunmunat; luonnonhunaja; muualle kuulumattomat eläinperäiset syötävät tuotteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 4 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
ex 5 ryhmä	Muualle kuulumattomat muut eläinperäiset tuotteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
ex 0511 91	Syötäväksi kelpaamaton maiti ja maiti	Maiti ja maiti ovat kokonaan tuotettuja
6 ryhmä	Elävät puut ja muut elävät kasvit; sipulit, juuret ja niiden kaltaiset tuotteet; leikkokukat ja leikkovihreä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 6 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
7 ryhmä	Kasvikset sekä tietyt syötävät kasvit, juuret ja mukulat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 7 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
8 ryhmä	Syötävät hedelmät ja pähkinät; sitruhedelmien ja melonin kuoret	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 8 ryhmän hedelmät ja pähkinät sekä sitruhedelmien ja melonin kuoret ovat kokonaan tuotettuja
9 ryhmä	Kahvi, tee, mate ja mausteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
10 ryhmä	Viljat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 10 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
11 ryhmä	Myllyteollisuustuotteet; maltaat; tärkkelys; inuliini; vehnägluteeni	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 8, 10 ja 11 ryhmän, nimikkeiden 0701, 0714, 2302 ja 2303 sekä alanimikkeen 0710 10 ainekset ovat kokonaan tuotettuja
12 ryhmä	Öljysiemenet ja -hedelmät; erinäiset siemenet ja hedelmät; teollisuus- ja lääkekasvit; oljet ja kasvirehu	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 13 ryhmä	Kumilakat; kumit, hartsit ja muut kasvimehut ja -uutteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
ex 1302	Pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ja käytetyn sokerin paino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta
14 ryhmä	Kasvipäriset punonta- ja palmikointiaineet; muualle kuulumattomat kasvit tuotteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
ex 15 ryhmä	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden pilkkoutumistuotteet; valmistetut ravintorasvat; eläin- ja kasvivaivat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
1504–1506	Kala- ja merinisäkäsrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet; villarasva ja siitä saadut rasva-aineet (myös lanoliini); muut eläinrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
1508	Maapähkinäöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman alanimikkeen aineksista
1509 ja 1510	Oliiviöljy ja sen jakeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen kasviainesten on oltava kokonaan tuotettuja
1511	Palmuöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman alanimikkeen aineksista

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
ex 1512	Auringonkukkaöljyt ja niiden jakeet — muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitetut — muut	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen kasviainesten on oltava kokonaan tuotettuja
1515	Muut kasvirasvat ja rasvaiset kasviöljyt (myös jojobaöljy) sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman alanimikkeen aineksista
ex 1516	Kalarasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
1520	Raaka glyseroli; glyserolivesi ja -lipeä	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
16 ryhmä	Lihasta, kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista valmistetut tuotteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 2, 3 ja 16 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
ex 17 ryhmä	Sokeri ja sokerivalmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi (levuloosi), jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri: — kemiallisesti puhdas maltoosi ja fruktoosi — muut	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 1702 aineksista Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytettyjen nimikkeiden 1101–1108, 1701 ja 1703 aineiden paino on enintään 30 % valmiin tuotteen painosta

▼M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkosuklaa)	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista: — käytetyn sokerin paino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta tai — käytetyn sokerin arvo on enintään 30 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 18 ryhmä	Kaakao ja kaakaovalmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytetyn sokerin paino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta
ex 1806	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista: — käytetyn sokerin paino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta tai — käytetyn sokerin arvo on enintään 30 % tuotteen noudettuna-hinnasta
1806 10	Kaakaojauhe, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytetyn sokerin paino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta
1901	Mallasuute; muualle kuulumattomat hienoista tai karkeista jauhoista, tärkkelyksestä tai mallasuutteesta tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 40 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna; muualle kuulumattomat nimikkeiden 0401–0404 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 5 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna:	

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
	<ul style="list-style-type: none"> — mallasuute — muut 	<p>Valmistus 10 ryhmän viljasta</p> <p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytetyn sokerin ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden erillispaino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta</p>
1902	Makaronivalmisteet, kuten spagetti, makaroni, nuudelit, lasagne, gnocchi, ravioli ja cannelloni, myös kypsennetyt tai (lihalla tai muulla aineella) täytetyt tai muulla tavalla valmistetut; couscous, myös valmistettu	<p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista:</p> <ul style="list-style-type: none"> — käytettyjen nimikkeiden 1006 ja 1101–1108 aineiden paino on enintään 20 % valmiin tuotteen painosta, ja — käytettyjen 2, 3 ja 16 ryhmän aineiden paino on enintään 20 % valmiin tuotteen painosta
1903	Tapioka ja tärkkelyksestä valmistetut tapiokankorvikkeet, hiutaleina, jyvänä, helmisuurimoina, seulomisjäminä tai niiden kaltaisessa muodossa	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 1108 perunatärkkelyksestä
1904	Viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahtamalla saadut elintarvikevalmisteet (esim. maissihiutaleet); vilja (ei kuitenkaan maissi) jyvänä tai jyväsiniinä tai hiutaleina tai muulla tavalla valmistettuina jyvänä tai jyväsiniinä (lukuun ottamatta jauhoja ja rouheita), esikypsennetty tai muulla tavalla valmistettu, muualle kuulumattomat	<p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista:</p> <ul style="list-style-type: none"> — käytettyjen nimikkeiden 1006 ja 1101–1108 aineiden paino on enintään 20 % valmiin tuotteen painosta, ja — käytetyn sokerin paino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta
1905	Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät (biscuits) sekä muut leipomatuotteet, myös jos niissä on kaakaota; ehtoollisleipä, tyhjat oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytettyjen nimikkeiden 1006 ja 1101–1108 aineiden paino on enintään 20 % valmiin tuotteen painosta
ex 20 ryhmä	Kasviksista, hedelmistä, pähkinöistä tai muista kasvosista valmistetut tuotteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
2002 ja 2003	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt tomaatit, sienet ja multasienet (tryffelit)	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja kaikki käytetyt 7 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
2006	Sokerilla säilötyt (valellut, lasitetut tai kandeeratut) kasvikset, hedelmät, pähkinät, hedelmänkuoret ja muut kasvinosat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytetyn sokerin paino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta
2007	Keittämällä valmistetut hillot, hedelmähyttelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinäsoseet sekä hedelmä- ja pähkinäpastat, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytetyn sokerin paino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta
ex 2008	Tuotteet, lukuun ottamatta seuraavia: — pähkinät, lisättyä sokeria tai alkoholia sisältämättömät — maapähkinävoi; viljaan perustuvat sekoitukset; palmunsydämet; maissi — hedelmät ja pähkinät, muulla tavalla kypsennetyt kuin vedessä tai höyryssä keitetyt, lisättyä sokeria sisältämättömät, jäädytetyt	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytetyn sokerin paino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta
2009	Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämehut, myös rypälemehu (grape must) ja kasvimehut, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytetyn sokerin paino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta
ex 21 ryhmä	Erinäiset elintarvikevalmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
2103	— kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset — sinappijauho ja valmistettu sinappi	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sinappijauhoa tai valmistettua sinappia voidaan kuitenkin käyttää Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
2105	Jäätelö, mehujää ja niiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet, myös kaakaota sisältävät	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista: — käytetyn sokerin ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden erillispaino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta ja — käytetyn sokerin ja käytettyjen 4 ryhmän aineiden yhteispaino on enintään 60 % valmiin tuotteen painosta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
2106	Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja käytetyn sokerin paino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta
ex 22 ryhmä	Juomat, väkevät alkoholijuomat ja etikka; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, kaikki käytetyt alanimikkeiden 0806 10, 2009 61 ja 2009 69 ainekset ovat kokonaan tuotettuja
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- ja kasvismehut	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
2207 ja 2208	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus suurempi tai pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat	Valmistus minkä tahansa muun kuin nimikkeen 2207 tai 2208 aineksista, kaikki käytetyt alanimikkeiden 0806 10, 2009 61 ja 2009 69 ainekset ovat kokonaan tuotettuja
ex 23 ryhmä	Elintarviketeollisuuden jätetuotteet ja jätteet; valmistettu rehu; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
2309	Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen 2 ja 3 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja — käytettyjen 10 ja 11 ryhmän sekä nimikkeiden 2302 ja 2303 ainesten paino on enintään 20 % valmiin tuotteen painosta — käytetyn sokerin ja käytettyjen 4 ryhmän ainesten erillispaino on enintään 40 % valmiin tuotteen painosta, ja — käytetyn sokerin ja käytettyjen 4 ryhmän ainesten yhteispaino on enintään 50 % valmiin tuotteen painosta
ex 24 ryhmä	Tupakka ja valmistetut tupakankorvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, ja käytettyjen nimikkeen 2401 ainesten paino on enintään 30 % käytettyjen 24 ryhmän ainesten yhteispainosta

▼M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
2401	Valmistamaton tupakka; tupakanjätteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt 2401 ryhmän ainekset ovat kokonaan tuotettuja
ex 2402	Savukkeet, tupakasta tai tupakankorvikkeista	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista ja alanimikkeen 2403 19 piippu- ja savuketupakasta, ja vähintään 10 painoprosenttia kaikista käytetyistä nimikkeen 2401 aineksista on kokonaan tuotettuja
ex 2403	Tuotteet, jotka on tarkoitettu hengitettäväksi sisään kuumennettuina tai muulla tavoin ilman polttamista	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja vähintään 10 painoprosenttia kaikista käytetyistä nimikkeen 2401 aineksista on kokonaan tuotettuja
ex 25 ryhmä	Suola; rikki; maa- ja kivilajit; kipsi, kalkki ja sementti; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 70 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 2519	Murskattu luonnon magnesiumkarbonaatti (magnesiitti) ilmanpitävissä astioissa ja magnesiumoksidi, myös puhdas, ei kuitenkaan sulatettu magnesiumoksidi (magnesia) tai perkipoltettu (sintrattu) magnesiumoksidi	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Luonnon magnesiumkarbonaattia (magnesiittia) voidaan kuitenkin käyttää
26 ryhmä	Malmit, kuona ja tuhka	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 27 ryhmä	Kivennäispoltoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislauustuotteet; bitumiset aineet; kivennäisvahat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman
(1)	(2)	(3)
ex 2707	Korkean lämpötilan kivihiilitervasta tislamalla saatujen kivennäisöljyjen kaltaiset öljyt, joissa aromaattisten aineosien paino ylittää muiden kuin aromaattisten aineosien painon ja joista 250 °C:seen tislattaessa tislautuu yli 65 tilavuusprosenttia (myös bensiini- ja bentsoliseokset), moottori- tai muuna polttoaineena käytettävät	Puhdistustoimet ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
2710	Maaöljyt ja bitumisista kivennäisistä saadut öljyt, muut kuin raa'at; muualle kuulumatomat valmisteet, joissa on perusaineosana maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä vähintään 70 painoprosenttia; jäteöljyt	Puhdistustoimet ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
2711	Maaöljykaasut ja muut kaasumaiset hiilivedyt	Puhdistustoimet ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
2712	Vaseliini; parafiini, mikrokiteinen maaöljyvaha, puristettu parafiini (slack wax), otsokeriitti, ruskohiilivaha, turvevaha ja muut kivennäisvahat sekä niiden kaltaiset synteettisesti tai muulla menetelmällä valmistetut tuotteet, myös värjätty	Puhdistustoimet ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
2713	Maaöljykoksi, maaöljybitumi ja muut maaöljyjen tai bitumisista kivennäisistä saatujen öljyjen jätetuotteet	Puhdistustoimet ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
28 ryhmä	Epäorgaaniset kemikaalit; jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 29 ryhmä	Orgaaniset kemikaalit; lukuun ottamatta seuraavia:	Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) ⁽⁴⁾ tai Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
ex 2901	Asykliset hiilivedyt, moottori- tai muuna polttoaineena käytettävät	<p>Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) ⁽⁴⁾</p> <p>tai</p> <p>Puhdistustoimet ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾</p> <p>tai</p> <p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
ex 2902	Syklaanit ja sykleenit (muut kuin atsuleenit), bentseeni, tolueni ja ksyleenit, moottori- tai muuna polttoaineena käytettävät	<p>Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) ⁽⁴⁾</p> <p>tai</p> <p>Puhdistustoimet ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾</p> <p>tai</p> <p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
ex 2905	Tämän nimikkeen alkoholien ja etanolin metallialkoholaatit	<p>Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) ⁽⁴⁾</p> <p>tai</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 2905 aineksista. Tämän nimikkeen metallialkoholaatteja voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
30 ryhmä	Farmaseuttiset tuotteet	Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) (4) tai Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
31 ryhmä	Lannoitteet	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
32 ryhmä	Parkitus- tai väriutteen; tanniinit ja niiden johdannaiset; värit, pigmentit ja muut väriaineet; maalit ja lakat; kitti sekä muut täyte- ja tiivistystahnat; painovärit, musta ja tussi	Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) (4) tai Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
33 ryhmä	Haihtuvat öljyt ja resinoidit; hajuste-, kosmeettiset ja toalettivalmisteet	Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) (4) tai Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
34 ryhmä	Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuvalmisteet, voiteluvalmisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus-, hankaus- ja puhdistusvalmisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovailumassat, ”hammasvahat” ja kipsiin perustuvat hammaslääkinnässä käytettävät valmisteet	Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) (4) tai Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
35 ryhmä	Valkuaisaineet; modifioidut tärkkelykset; liimat ja liisterit; entsyymit	Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) (4) tai Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta
36 ryhmä	Räjähdyksineet; pyrotekniset tuotteet; tulitikut; pyroforiset seokset; helposti syttyvät aineet	Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) (4) tai Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman
(1)	(2)	(3)
37 ryhmä	Valokuvaus- ja elokuvausvalmisteet	Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) ⁽⁴⁾ tai Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 38 ryhmä	Erinäiset kemialliset tuotteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) ⁽⁴⁾ tai Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 3811	Nakutusta, hapettumista, hartsitumista tai syöpymistä estävät valmisteet, viskositeettia parantavat valmisteet ja muut kivennäisöljyjen (myös bensiniin) ja muiden nesteiden, joita käytetään samaan tarkoitukseen kuin kivennäisöljyjä, lisäainevalmisteet: — voiteluöljyjen lisäainevalmisteet, joissa on maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä	Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) ⁽⁴⁾ tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen nimikkeen 3811 aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 3824 99 ex 3826 00	ja Biodiesel	Valmistus, jossa biodiesel saadaan transesteröimällä ja/tai esteröimällä tai vetykäsittelyllä

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
39 ryhmä	Muovi ja muovitavarat	Tietty käsittely (tietyt käsittelyt) (4) tai Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Sellaisia aineksia, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 20 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 40 ryhmä	Kumi ja kumitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 4012	Uudelleen pinnoitetut pneumaattiset ulkorenkaat, umpikumirenkaat tai joustorenkaat, kumia	Käytettyjen renkaiden uudelleen pinnoittaminen
ex 41 ryhmä	Raakavuodat ja -nahat (muut kuin turkisinahat) sekä muokattu nahka; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
4104–4106	Parkitut tai viimeistelemättömät vuodat ja nahat, villa- tai karvapeitteettömät, myös halkaistut, mutta ei enempää valmistetut	Esiparkitun nahan jälkiparkitus tai Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
42 ryhmä	Nahkatavarat; satula- ja valjasteokset; matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet; suolesta (ei kuitenkaan silkkitoukan gutista) valmistetut tavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 43 ryhmä	Turkisinahat ja tekoturkikset; niistä valmistetut tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
ex 4302	Parkitut tai muokatut turkisnahat, yhdistetyt: — levyt, ristit ja niiden kaltaiset muodot — muut	Yhdistämättömien parkittujen tai muokattujen turkisnahkojen valkaisu tai värjäys leikkuun ja yhdistämisen lisäksi Valmistus yhdistämättömistä parkituista tai muokatuista turkisnahoista
4303	Vaatteet, vaatetustarvikkeet ja muut turkisnahasta valmistetut tavarat	Valmistus nimikkeen 4302 yhdistämättömistä parkituista tai muokatuista turkisnahoista
ex 44 ryhmä	Puu ja puusta valmistetut tavarat; puuhiili; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 4407	Puu, sahattu tai veistetty (chipped) pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, paksuus suurempi kuin 6 mm, höylätty, hiottu tai sormijatkettu	Höyläminen, hiominen tai päistä jatkaminen
ex 4408	Viilut vanerointia (myös kerrostettua puuta tasoleikkaamalla saadut), ristiinliimattua vaneria tai niiden kaltaista kerrostettua puuta varten ja muu puu, sahattu pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, myös höylätty, hiottu, saumattu tai päistään jatkettu, paksuus enintään 6 mm	Saumaaminen, höyläminen, hiominen tai päistä jatkaminen
ex 4410–ex 4413	Muotolista ja -lauta, myös muotoiltu jalkalista ja niiden kaltainen muotolauta	Muotolistaksi tai -laudaksi työstäminen
ex 4415	Puiset pakkauslaatikot, -rasiat, -häkit, -pytyt ja niiden kaltaiset päällykset	Valmistus määräkokoon leikkaamattomista laudoista
ex 4418	— Puiset rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet — Muotolista ja -lauta	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Puisia solu-levyjä, kattopäreitä ja -paanuja voidaan kuitenkin käyttää Muotolistaksi tai -laudaksi työstäminen

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
ex 4421	Tulitikkukitkut; jalkineiden puunaulat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen puusta paitsi nimikkeen 4409 puulangasta
45 ryhmä	Korkki ja korkkitavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
46 ryhmä	Oljesta, espartosta tai muista punonta- tai palmikointiaineista valmistetut tavarat; kori- ja punontateokset	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
47 ryhmä	Puusta tai muusta kuituisesta selluloosa-aineesta valmistettu massa; keräyspaperi, -kartonki ja -pahvi (-jäte)	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
48 ryhmä	Paperi, kartonki ja pahvi; paperimassa-, paperi-, kartonki- ja pahvitavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
49 ryhmä	Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet; käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpiirustukset	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 50 ryhmä	Silkki; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
ex 5003	Silkkijätteet (myös kelauskelvottomat kokongit, lankajätteet ja garnetoidut jätteet ja lumput), karstatut tai kammatut	Silkkijätteiden karstausta tai kampausta
5004–ex 5006	Silkkilanka ja silkkijätteistä kehrätty lanka	⁽²⁾ Luonnonkuitujen kehruu tai Jatkuvan tekokuitufilamentin suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai Jatkuvan tekokuitufilamentin suulakepuristus yhdessä kiertämisen kanssa tai Kiertäminen yhdessä minkä tahansa mekaanisen toimen kanssa
5007	Kudotut silkki- ja silkkijätekankaat	⁽²⁾ Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä kutomisen kanssa tai Kiertäminen tai mekaaninen toimi yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen kanssa tai Langan värjääminen yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä painamisen kanssa tai Painaminen (itsenäisenä toimena)

▼M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
ex 51 ryhmä	Villa sekä hieno ja karkea eläimenkarva; jouhilanka ja jouhesta kudotut kankaat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
5106–5110	Lanka villaa, hienoa tai karkeaa eläimenkarvaa tai jouhta	(2) Luonnonkuitujen kehruu tai Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai Kiertäminen yhdessä minkä tahansa mekaanisen toimen kanssa
5111–5113	Kudotut kankaat, villaa, hienoa tai karkeaa eläimenkarvaa tai jouhta:	(2) Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen kanssa tai Langan värjääminen yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä painamisen kanssa tai Painaminen (itsenäisenä toimena)
ex 52 ryhmä	Puuvilla; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäisyyden
(1)	(2)	(3)
5204–5207	Puuvillalanka ja puuvillaompelulanka	⁽²⁾ Luonnonkuitujen kehruu tai Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai Kiertäminen yhdessä minkä tahansa mekaanisen toimen kanssa
5208–5212	Kudotut puuvillakankaat	⁽²⁾ Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä kutomisen kanssa tai Kiertäminen tai mekaaninen toimi yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen tai laminoinnin kanssa tai Langan värjäminen yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä painamisen kanssa tai Painaminen (itsenäisenä toimena)
ex 53 ryhmä	Muut kasviteksiilikuidut; paperilanka ja kudotut paperilankakankaat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
5306–5308	Lanka muista kasvitekstiilikuiduista; paperilanka	(2) Luonnonkuitujen kehruu tai Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai Kiertäminen yhdessä minkä tahansa mekaanisen toimen kanssa
5309–5311	Kudotut kankaat, muista kasvitekstiilikuiduista valmistetut; kudotut paperilankakankaat	(2) Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen tai laminoinnin kanssa tai Langan värjäminen yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä painamisen kanssa tai Painaminen (itsenäisenä toimena)
5401–5406	Lanka, monofilamenttilanka ja ompelulanka, tekokuitufilamenttia	(2) Luonnonkuitujen kehruu tai Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai Kiertäminen yhdessä minkä tahansa mekaanisen toimen kanssa

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäaisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
5407 ja 5408	Kudotut kankaat, tekokuitufilamenttilankaa	<p>(²) Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä kutomisen kanssa tai Kiertäminen tai mekaaninen toimi yhdessä kutomisen kanssa tai Langan värjääminen yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen tai laminoinnin kanssa tai Kutominen yhdessä painamisen kanssa tai Painaminen (itsenäisenä toimena)</p>
5501–5507	Katkotut tekokuidut	Tekokuitujen suulakepuristus
5508–5511	Lanka ja ompelulanka, katkottua tekokuitua	<p>(²) Luonnonkuitujen kehruu tai Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai Kiertäminen yhdessä minkä tahansa mekaanisen toimen kanssa</p>

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman
(1)	(2)	(3)
5512–5516	Kudotut kankaat, katkottua tekokuitua:	⁽²⁾ Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä kutomisen kanssa tai Kiertäminen tai mekaaninen toimi yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen tai laminoinnin kanssa tai Langan värjäminen yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä painamisen kanssa tai Painaminen (itsenäisenä toimenä)
ex 56 ryhmä	Vanu, huopa ja kuitukangas; erikoislangat; side- ja purjelanka, nuora ja köysi; sekä niistä valmistetut tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	⁽²⁾ Luonnonkuitujen kehruu tai Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa
5601	Vanu, tekstiiliainetta, ja siitä valmistetut tavarat; tekstiilikuidut, joiden pituus on enintään 5 mm (flokki), tekstiilinöyhtä ja -nypyt	Luonnonkuitujen kehruu tai Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa tai

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman
(1)	(2)	(3)
		Päällystäminen, nukkaaminen, laminointi tai metallointi vähintään kahden muun pääasiallisen valmistelu- tai viimeistelytoimen kanssa (kuten kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, lämpökiinnitys, kestoviimeistely), edellyttäen että kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
5602	<p>Huopa, myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu:</p> <p>— neulahuopa</p> <p>— muut</p>	<p>(²)</p> <p>Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kankaan valmistamisen kanssa</p> <p>Kuitenkin</p> <p>— nimikkeen 5402 polypropeenifilamenttia,</p> <p>— nimikkeen 5503 tai 5506 polypropeenikuituja, tai</p> <p>— nimikkeen 5501 polypropeenifilamenttitoivia,</p> <p>joissa jokainen yksittäinen filamentti tai kuitu on alle 9 desitexiä, voidaan käyttää, jos niiden yhteisarvo on enintään 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Kuitukankaan valmistaminen, kun kyseessä on luonnonkuiduista tehty huopa</p> <p>(²)</p> <p>Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kankaan valmistamisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Kuitukankaan valmistaminen, kun kyseessä on luonnonkuiduista tehty muu huopa</p>
5603	Kuitukangas, myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu:	

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
5603 11–5603 14	Kuitukangas, myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu	Valmistus <ul style="list-style-type: none"> — suunnatuista tai satunnaisesti suuntautuneista filamenteista tai — luonnollisista tai ihmisen tuottamista aineista tai polymeereistä, jota seuraa molemmissa tapauksissa kuitukankaaseen liittäminen
5603 91–5603 94	Kuitukangas, myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu, muusta kuin teko-kuitufilamentista	Valmistus <ul style="list-style-type: none"> — suunnatuista tai satunnaisesti suuntautuneista katkokuiduista ja/tai — luonnollisista tai ihmisen tuottamista silvotuista langoista, jota seuraa molemmissa tapauksissa kuitukankaaseen liittäminen
5604	Yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty; tekstiililangat ja nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet, muovilla tai kumilla kyllästetyt, päällystetyt tai peitettyt tai kumi- tai muovivaippaiset: <ul style="list-style-type: none"> — yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty — muut 	Valmistus yksinkertaisesta tai kerratusta tekstiilillä päällystämättömästä kumilangasta ⁽²⁾ Luonnonkuitujen kehruu tai Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai Kiertäminen yhdessä minkä tahansa mekaanisen toimen kanssa

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman
(1)	(2)	(3)
5605	Metalloitu lanka, myös kierrepäällystetty, eli tekstiililanka tai nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet, jotka on yhdistetty lankana, kaistaleena tai jauheena olevaan metalliin tai päällystetty metallilla	⁽²⁾ Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai Kiertäminen yhdessä minkä tahansa mekaanisen toimen kanssa
5606	Kierrepäällystetty lanka sekä kierrepäällystetyt nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet (muut kuin nimikkeen 5605 tuotteet ja kierrepäällystetty jouhilanka); chenillelanka (myös flokki-chenillelanka); chainettelanka	⁽²⁾ Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai Kiertäminen yhdessä kierrepäällystämisen kanssa tai Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen kanssa
57 ryhmä	Matot ja muut lattianpäällysteet, tekstiiliainetta	⁽²⁾ Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen tai tuftauksen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä kutomisen tai tuftauksen kanssa tai Valmistus kookoskuitu- tai sisallangasta tai juuttilangasta taikka klassisesta renkaasta kehrätystä viskoosilangasta tai Tuftaus yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäisensä
(1)	(2)	(3)
		tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa tai Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä neulaamisen kaltaisten kuitukangastekniikoiden kanssa Juuttikangasta voidaan käyttää pohjana
ex 58 ryhmä	Kudotut erikoiskankaat; tuftatut tekstiilikankaat; pitsit; kuvakudokset; koristepunokset; korusuompeukset; lukuun ottamatta seuraavia:	(2) Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen tai tuftauksen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä kutomisen tai tuftauksen kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen, nukkaamisen, päällystämisen, kerrostamisen tai metallonin kanssa tai Tuftaus yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa tai Langan värjäminen yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen yhdessä painamisen kanssa tai Painaminen (itsenäisenä toimena)

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäaainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
5805	Käsin kudotut kuvakudokset (kuten gobeliinit, flander-, aubusson-, beauvais- ja niiden kaltaiset kudokset) ja käsin neulatyönä (esim. petit point- tai ristipistoilla) kirjoitetut kuvakudokset, myös sovitettut	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
5810	Koruompelukset metritavarana, kaistaleina tai koristekuvioina	Koruompeleminen, jossa kaikkien käytettyjen muiden kuin tuotteen oman nimikkeen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
5901	Liimalla tai tärkkelyspitoisella aineella päällystetyt tekstiilikankaat, jollaisia käytetään kirjankansien päällystämiseen tai sen kaltaiseen tarkoitukseen; kuultokangas; maalausta varten käsitellyt kankaat; jäykistekangas (buckram) ja sen kaltaiset jäykistetyt tekstiilikankaat, jollaisia käytetään hatunrunkoihin	Kutominen yhdessä värjäämisen, nukkaamisen, päällystämisen, kerrostamisen tai metalloinnin kanssa tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa
5902	Kordikangas ulkorenkaita varten, nailonia tai muuta polyamidia, polyesteriä tai viskooisia olevasta erikoislujasta langasta valmistettu — jossa on enintään 90 painoprosenttia tekstiiliainetta — muut	Kutominen Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa
5903	Muovilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat	Kutominen yhdessä kyllästämisen, päällystämisen, peittämisen, kerrostamisen tai metalloinnin kanssa tai Kutominen yhdessä painamisen kanssa tai Painaminen (itsenäisenä toimena)
5904	Linoleumi, myös määrämuotoiseksi leikattu; lattianpäällysteet, joissa on tekstiiliainepohjalla muu päällyste- tai peitekerros, myös määrämuotoisiksi leikatut	(²) Kutominen yhdessä värjäämisen, päällystämisen, kerrostamisen tai metalloinnin kanssa Juuttikangasta voidaan käyttää pohjana

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman
(1)	(2)	(3)
5905	Seinäpäällysteet, tekstiiliainetta — kumilla, muovilla tai muilla aineilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut — muut	Kutominen, neulominen tai kuitukankaan valmistaminen yhdessä kyllästämisen, päällystämisen, peittämisen, kerrostamisen tai metalloinnin kanssa (2) Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä kutomisen kanssa tai Kutominen, neulominen tai kuitukankaan valmistaminen yhdessä värjäämisen, päällystämisen tai kerrostamisen kanssa tai Kutominen yhdessä painamisen kanssa tai Painaminen (itsenäisenä toimena)
5906	Kumilla käsitellyt tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat: — neulokset	(2) Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä neulomisen/virkkaamisen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä neulomisen/virkkaamisen kanssa tai Neulominen tai virkkaaminen yhdessä kumilla käsittelemisen kanssa tai Kumilla käsitteleminen vähintään kahden muun pääasiallisen valmistelu- tai viimeistelytoimen kanssa (kuten kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, lämpökiinnitys, kes-toviimeistely), edellyttäen että kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
	<ul style="list-style-type: none"> — muut synteettikuitufilamenttilangasta valmistetut kankaat, joissa on yli 90 painoprosenttia tekstiiliainetta — muut 	<p>Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa</p> <p>Kutominen, neulominen tai kuitukankaan valmistaminen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen / kumilla käsittelemisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Langan värjäminen yhdessä kutomisen, neulomisen tai kuitukangasprosessin kanssa</p> <p>tai</p> <p>Kumilla käsitteleminen vähintään kahden muun pääasiallisen valmistelu- tai viimeistelytoimen kanssa (kuten kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, lämpökiinnitys, kes-toviimeistely), edellyttäen että kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
5907	Muulla tavalla kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt tekstiilikankaat; teatterikulissiksi, studion taustakankaaksi tai sen kaltaista tarkoitusta varten maalattu kangas	<p>Kutominen, neulominen tai kuitukankaan valmistaminen yhdessä värjäämisen, painamisen, päällystämisen, kyllästämisen tai peittämisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa</p> <p>tai</p> <p>Painaminen (itsenäisenä toimena)</p>
5908	<p>Lampun-, kamiinan-, sytyttimen-, kynttilän- ja niiden kaltaisten tavaroiden sydämet, tekstiili-aineesta kudotut, palmikoidut, punotut tai neulotut; hehkusukat ja pyöröneulottu hehkusukkakangas, myös kyllästetyt:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kyllästetyt hehkusukat — muut 	<p>Valmistus pyöröneulotusta/virkatusta hehkusukkakangasta</p> <p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista</p>

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäisyyden
(1)	(2)	(3)
5909–5911	Tekstiilituotteet ja -tavarat, jollaiset soveltuvat teknisiin tarkoituksiin:	<p>(²) Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen kanssa tai Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa tai Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen tai laminoinnin kanssa tai Päällystäminen, nukkaaminen, laminointi tai metallointi vähintään kahden muun pääasiällisen valmistelu- tai viimeistelytoimen kanssa (kuten kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, lämpökiinnitys, kesto viimeistely), edellyttäen että kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
60 ryhmä	Neulokset	<p>(²) Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä neulomisen/virkkaamisen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä neulomisen/virkkaamisen kanssa tai Neulominen/virkkaaminen yhdessä värjäämisen, nukkaamisen, päällystämisen, kerrostamisen tai painamisen kanssa tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa tai Langan värjäminen yhdessä neulomisen/virkkaamisen kanssa tai Kiertäminen tai teksturointi yhdessä neulomisen/virkkaamisen kanssa, jos käytettyjen kiertämättömien/teksturoimattomien lankojen arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
61 ryhmä	Vaatteet ja vaateustarvikkeet, neulosta: — kahdesta tai useammasta määrämuotoon leikatusta tai suoraan määrämuotoon neulotusta neuloskappaleesta yhteen ompelemalla tai muuten yhdistämällä valmistetut — muut	(2) (3) Neulominen tai virkkaaminen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa (2) Luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä neulomisen tai virkkaamisen kanssa tai Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus yhdessä neulomisen tai virkkaamisen kanssa tai Neulominen ja sovittaminen yhtenä toimena
ex 62 ryhmä	Vaatteet ja vaateustarvikkeet, muuta kuin neulosta; lukuun ottamatta seuraavia:	(2) (3) Kutominen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa tai Kankaan sovittaminen, mukaan lukien leikkaaminen, jota edeltää painaminen (itsenäisenä toimena)
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 ja ex 6211	Naisten ja tyttöjen vaatteet ja vauvanvaatteet ja vauvanvaateustarvikkeet, koruompeleet	(3) Kutominen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa tai Valmistus koruompelemattomasta kankaasta, jos käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman
(1)	(2)	(3)
ex 6210 ja ex 6216	Tulensuojavarusteet, aluminoidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta	⁽²⁾ ⁽³⁾ Kutominen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa tai Päällystäminen tai kerrostaminen, edellyttäen että käytetyn päällystämättömän tai laminoitun kankaan arvo ei ylitä 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta, yhdessä sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa
ex 6212	Rintaliivit, lantioliivit, korsetit, housunkannattimet, sukanpitimet, sukkanauhat ja niiden kaltaiset tavarat sekä niiden osat, neulosta, kahdesta tai useammasta määrämuotoon leikatusta tai suoraan määrämuotoon neulotusta neuloskappaleesta yhteen ompelemalla tai muuten yhdistämällä valmistetut	⁽²⁾ ⁽³⁾ Neulominen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa tai Kankaan sovittaminen, mukaan lukien leikkaaminen, jota edeltää painaminen (itsenäisenä toimena)
6213 ja 6214	Nenäliinat ja taskuliinat, hartiahuivit, kaulaliinat ja muut huivit, mantiljat, hunnut ja niiden kaltaiset tavarat — koruommellut — muut	⁽²⁾ ⁽³⁾ Kutominen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa tai Valmistus koruompelemattomasta kankaasta, jos käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai Kankaan sovittaminen, mukaan lukien leikkaaminen, jota edeltää painaminen (itsenäisenä toimena) ⁽²⁾ ⁽³⁾ Kutominen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen (itsenäisenä toimena)

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
6217	<p>Muut sovitetut vaateustarvikkeet; vaatteiden ja vaateustarvikkeiden osat, muut kuin nimikkeeseen 6212 kuuluvat:</p> <p>— koruommellut</p> <p>— tulensuojavarusteet, aluminoidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta</p> <p>— välivuorit kauluksia ja kalvosimia varten, määrämuotoon leikatut</p> <p>— muut</p>	<p>(³)</p> <p>Kutominen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa tai</p> <p>Valmistus koruompelemattomasta kankaasta, jos käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>tai</p> <p>Sovittaminen, jota edeltää painaminen (itsenäisenä toimena)</p> <p>(³)</p> <p>Kutominen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa tai</p> <p>Päällystäminen tai kerrostaminen, edellyttäen että käytetyn päällystämättömän tai laminoitun kankaan arvo ei ylitä 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta, yhdessä sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa</p> <p>Valmistus</p> <p>— minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja</p> <p>— jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>(³)</p> <p>Kutominen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa</p>
ex 63 ryhmä	Muut sovitetut tekstiilitavarat; sarjat; käytetyt vaatteet ja muut käytetyt tekstiilitavarat, jalkineet ja päähineet; lumput; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäaainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
6301–6304	<p>Vuode- ja matkahuovat, vuodeliinavaatteet jne.; verhot jne.; muut sisustustavarat:</p> <ul style="list-style-type: none"> — huopaa, kuitukangasta — muut – korusommellut – muut 	<p>(²) Kuitukankaan valmistaminen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa</p> <p>(²) (³) Kutominen tai neulominen/virkkaaminen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa tai Valmistus korusommellomattomasta kankaasta (muusta kuin neuloksesta), jos käytetyn korusommellomattoman kankaan arvo on enintään 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p> <p>(²) (³) Kutominen tai neulominen/virkkaaminen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa</p>
6305	Säkit ja pussit, jollaisia käytetään tavaroiden pakkaamiseen	<p>(²) Tekokuitujen suulakepuristus tai luonnon- ja/tai katkottujen tekokuitujen kehruu yhdessä kutomisen tai neulomisen ja kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa</p>
6306	<p>Tavarapeitteet, ulkokaihtimet ja aurinkokatokset; teltat; purjeet veneitä, purjelautoja tai maakulkuneuvoja varten; leirintävarusteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kuitukangasta — muut 	<p>(²) (³) Kuitukankaan valmistaminen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa</p> <p>(²) (³) Kutominen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa</p>

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
6307	Muut sovitetut tavarat, myös vaatteiden leikkuukaavat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta
6308	Sarjat, joissa on kudottua kangasta ja lankaa (ja joissa voi olla myös tarvikkeita), mattojen, kuvakudosten, koruommentujen pöytäliinojen tai lautasliinojen tai niiden kaltaisten tekstiilitavaroitten valmistusta varten, vähittäismyyntipakkauksissa	Jokaisen sarjaan kuuluvan tavarahan on täytettävä se sääntö, jota siihen sovellettaisiin erillisenä sarjaan kuulumattomana tavarana. Ei-alkuperä tuotteita voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden yhteisarvo on enintään 15 % sarjan noudettuna-hinnasta
ex 64 ryhmä	Jalkineet, nilkkaimet ja niiden kaltaiset tavarat; niiden osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 6406 kokoonpannuista päällisistä, jotka on kiinnitetty sisäpohjiin tai muihin pohjan osiin
6406	Jalkineiden osat (mukaan lukien päälliset, myös jos ne on kiinnitetty muihin pohjiin kuin ulkopohjiin); irtopohjat, kantapäätynyt ja niiden kaltaiset tavarat;- nilkkaimet, säärystimet ja niiden kaltaiset tavarat sekä niiden osat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
65 ryhmä	Päähineet ja niiden osat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
66 ryhmä	Sateenvarjat, päivänvarjat, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
67 ryhmä	Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat; tekkokukat; hiuksista valmistetut tavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
68 ryhmä	Kivistä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 70 % tuotteen noudettuna-hinnasta
69 ryhmä	Keraamiset tuotteet	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 70 ryhmä	Lasi ja lasitavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
7010	Lasiset pullot, myös koripullot, tölkit, ruukut, ampullit ja muut astiat, jollaisia käytetään tavaroiden kuljetukseen tai pakkaamiseen; lasiset säilöntätölkit; lasiset tulpat, kannet ja muut sulkimet	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Lasiesineiden hiominen, jos hiomattomien lasiesineiden yhteisarvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
7013	Lasiesineet, jollaisia käytetään pöytä-, keittiö-, toaletti- tai toimistoesineinä, sisäkoristeluun tai sen kaltaiseen tarkoitukseen (muut kuin nimikkeeseen 7010 tai 7018 kuuluvat)	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 71 ryhmä	Luonnonhelmet tai viljellyt helmet, jalo- tai puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pleteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut; metallirahat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 70 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 7102, ex 7103 ja ex 7104	Luonnonjalo- ja puolijalokivet ja synteettiset tai rekonstruoidut jalo- ja puolijalokivet, valmistetut	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman alanimikkeen aineksista

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
7106, 7108 ja 7110	Jalometallit — muokkaamattomat — puolivalmisteina tai jauheena	Valmistus nimikkeeseen 7106, 7108 tai 7110 kuulumattomista aineksista, tai nimikkeeseen 7106, 7108 tai 7110 jalometallien elektrolyyttinen, terminen tai kemiallinen erottaminen, tai nimikkeeseen 7106, 7108 tai 7110 jalometallien sulattaminen ja/tai seostaminen toistensa tai epäjalojen metallien kanssa, tai puhdistaminen Valmistus muokkaamattomista jalometalleista
ex 7107, ex 7109 ja ex 7111	Jalometallilla pletteroidut metallit, puolivalmisteina	Valmistus muokkaamattomista jalometalleilla pletteroiduista metalleista
ex 72 ryhmä	Rauta ja teräs; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
7207	Välituotteet, rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeeseen 7201, 7202, 7203, 7204 tai 7205 aineksista
7208–7212	Levyvalmisteet, rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeeseen 7207 välituotteista
7213–7216	Levyvalmisteet, tangot ja profiilit, rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeeseen 7206 valanteista tai muista alkumuodoista
7217	Lanka, rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeeseen 7207 välituotteista
7218 91 ja 7218 99	Välituotteet	Valmistus nimikkeeseen 7201, 7202, 7203, 7204 tai 7205 aineksista
7219–7222	Levyvalmisteet, tangot ja profiilit, ruostumatonta terästä	Valmistus nimikkeeseen 7218 valanteista tai muista alkumuodoista
7223	Lanka, ruostumatonta terästä	Valmistus nimikkeeseen 7218 välituotteista
7224 90	Välituotteet	Valmistus nimikkeeseen 7201, 7202, 7203, 7204 tai 7205 aineksista

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
7225–7228	Levyvalmisteet, kuumavalssatut tangot, säännöttömästi kiepitetty; profiilit, muuta seosterästä; ontot poratangot, seosterästä tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7206, 7218 tai 7224 valanteista tai muista alkumuodoista
7229	Lanka, muuta seosterästä	Valmistus nimikkeen 7224 välituotteista
ex 73 ryhmä	Rauta- ja terästavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 7301	Ponttirauta	Valmistus nimikkeen 7207 aineksista
7302	Rautatie- tai raitiotieradan rakennusosat, rautaa tai terästä, kuten kiskot, johtokiskot, hammaskiskot, vaihteenkielet, risteyskappaleet, vaihdetangot ja muut raideristeyksien tai -vaihteiden osat, ratapölkkyt, sidekiskot, kiskontuolit ja niiden kiilat, aluslaatat, puristuslaatat, liukulaatat, sideraudat ja muut kiskojen asentamiseen, liittämiseen tai kiinnittämiseen käytettävät erityistavarat	Valmistus nimikkeen 7206 aineksista
7304, 7305 ja 7306	Putket ja profiiliputket, rautaa tai terästä	Valmistus nimikkeen 7206–7212 ja 7218 tai 7224 aineksista
ex 7307	Putkien liitos- ja muut osat, ruostumatonta terästä (ISO nro X5CrNiMo 1712), useista osista koostuvat	Taottujen teelmien sorvaaminen, poraus, väljentäminen, kierteittäminen, purseenpoisto ja hiekkapuhallus, jos käytettyjen teelmien yhteisarvo on enintään 35 % tuotteen noudettuna-hinnasta
7308	Rakenteet (ei kuitenkaan nimikkeen 9406 tehdasvalmisteiset rakennukset) ja rakenteiden osat (esim. sillat ja siltaelementit, sulkuportit, tornit, ristikkomastot, katot, kattorakenteet, ovet, ikkunat, ovenkarmit, ikkunankehukset ja -karmit, kynnykset, ikkunaluukut, portit, kaiteet ja pylvääät), rautaa tai terästä; levyt, tangot, profiilit, putket ja niiden kaltaiset tavarat, rakenteissa käytettäviksi valmistetut, rautaa tai terästä	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Nimikkeen 7301 hitsattuja profiileja ei kuitenkaan voida käyttää
ex 7315	Lumi- ja muut liukuesteketjut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen nimikkeen 7315 aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
ex 74 ryhmä	Kupari ja kuparitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
7403	Puhdistettu kupari ja kupariseokset, muokkaamattomat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
7408	Kuparilanka	Valmistus — minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja — jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
75 ryhmä	Nikkeli ja nikkelitavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
ex 76 ryhmä	Alumiini ja alumiinitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus — minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja — jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
7601	Muokkaamaton alumiini	Valmistus — minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja — jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta tai valmistus seostamattomasta alumiinista tai alumiinijätteistä ja -romusta termisen tai elektrolyyttisen käsittelyn avulla
7602	Alumiinijätteet ja -romu	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
ex 7616	Alumiinitavarat, ei kuitenkaan metallikangas, ristikko, aitaus-, betoni- ja muut verkot ja niiden kaltaiset alumiinilangasta valmistetut tavarat (myös päättömät nauhat), eikä alumiinileikkoverkko	Valmistus — minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista. Alumiinilangasta valmistettua metallikangasta, ristikkoa, aitaus-, betoni- ja muuta verkkoa tai niiden kaltaisia tavaroita (myös päättömiä kankaita) sekä alumiinileikkoverkkoa voidaan kuitenkin käyttää; ja — Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
78 ryhmä	Lyijy ja lyijytavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
79 ryhmä	Sinkki ja sinkkitavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
80 ryhmä	Tina ja tinatavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista
81 ryhmä	Muut epäjalot metallit; kermetit; niistä valmistetut tavarat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista
ex 82 ryhmä	Työkalut ja -välineet sekä veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia; niiden epäjaloa metallia olevat osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
8206	Sarjoiksi vähittäismyyntiä varten pakatut, kahteen tai useampaan nimikkeistä 8202–8205 kuuluvat työkalut	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeiden 8202–8205 aineksista. Nimikkeiden 8202–8205 työkaluja voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden yhteisarvo on enintään 15 % sarjan noudettuna-hinnasta
83 ryhmä	Erinäiset epäjalosta metallista valmistetut tavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
ex 84 ryhmä	Ydinreaktorit, höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet; niiden osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
8407	Kipinäsytytteiset iskumäntä- tai kiertomäntämoottorit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
8408	Puristusytytteiset mäntämoottorit (diesel- tai puolidieselmoottorit)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
8425–8430	<p>Taljat ja muut väkipyörästöt; vintturit, muut kuin kippikauhavintturit; nostoruuvit ja väkivivut</p> <p>Laivojen nostopuomit; nostokurjet, myös kaapelinosturit; liikkuvat portaalinosturit, haaratrukit ja nosturitrukit</p> <p>Haarukkatrukit; muut trukit, joissa on nosto- tai käsittelylaitteet</p> <p>Muut nosto-, käsittely-, lastaus- tai purkauskoneet ja -laitteet (esim. hissit, liukuportaat, kuljettimet ja ilmaköysiradat)</p> <p>Itseliikkuvat puskutraktorit (bulldozerit ja angledozerit), tiehöylät, raappauskoneet, kaivinkoneet, kauhakuormaajat, maantiivistyskoneet ja tiejyrät</p> <p>Muut maan, kivennäisten tai malmien siirto-, höyläys-, tasoitus-, raappaus-, kaivin-, tiivistys-, juntaus-, louhinta- tai porauskoneet ja -laitteet; paalujuntat ja paalunylösveitäjät; lumiaurat ja lumilingot</p>	<p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8431 aineksista</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman
(1)	(2)	(3)
8444–8447	<p>Koneet tekstiilitekokuitujen suulakepuristamista, venytystä, teksturoimista tai katkomista varten</p> <p>Tekstiilikuitujen käsittelykoneet; kehruu-, kertaus- tai kiertämiskoneet sekä muut tekstiililankojen valmistuskoneet ja -laitteet; tekstiililankojen vyyhteämis-, kelaus- tai puolauskoneet (myös kuteenpuolaajat) sekä koneet tekstiililangan käsittelemiseksi nimikkeiden 8446 ja 8447 koneita varten</p> <p>Kutomakoneet (myös kangaspuut):</p> <p>Neulekoneet, ommelkangaskoneet ja koneet kierrepäällystetyn langan, tyllin, pitsin, koroimpeleiden, nauhojen, punosten tai verkon valmistusta varten sekä tuftauskoneet</p>	<p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8448 aineksista</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
8456–8465	<p>Mitä tahansa ainetta työstävät koneet, jotka irrottavat ainetta</p> <p>Työstökeskukset, yksikkörakenteiset koneet (yksiasemaiset työstöyksiköt) ja moniasemaiset transferkoneet, metallin työstöön</p> <p>Lastuavat sorvit metallin työstöön</p> <p>Työstökoneet</p>	<p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8466 aineksista</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
8470–8472	<p>Laskukoneet ja taskukokoiset tietojen tallennus-, toisto- ja näyttölaitteet, joissa on laskutoimintoja; kirjanpitokoneet, postin frankeeraus-koneet, lippukoneet ja sen kaltaiset koneet, joissa on laskulaite; rekisteröivät kassakoneet</p> <p>Automaattiset tietojenkäsittelykoneet ja niiden yksiköt; magneettimerkkien lukijat ja optiset lukijat, koneet tietojen siirtämistä varten tietovälille koodimuodossa ja koneet tällaisten tietojen käsittelemistä varten</p> <p>Muut toimistokoneet ja -laitteet</p>	<p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8473 aineksista</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
ex 85 ryhmä	<p>Sähkökoneet ja -laitteet sekä niiden osat; äänen tallennus- tai toistolaitteet, televisiokuvan tai -äänien tallennus- tai toistolaitteet sekä tällaisten tavaroiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:</p>	<p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista</p> <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
8501–8502	Sähkömoottorit ja -generaattorit Sähkögeneraattorihdistelmät ja pyörivät sähkömuuttajat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8503 aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
8519, 8521	Äänen tallennus- tai toistolaitteet Videosignaalien tallennus- tai toistolaitteet, myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin videovirittimin	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8522 aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
8525–8528	Yleisradio- tai televisiolähettimet, televisiokamerat, digitaalikamerat ja videokamera-nauhurit Tutkalaitteet, radionavigointilaitteet ja radiokauko-ohjauslaitteet Yleisradiovastaanottimet Monitorit ja projektorit, joissa ei ole yhteenrakennettua televisiovastaanotinta; televisio-vastaanottimet, videosignaalien tallennus- tai toistolaitteet	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8529 aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
8535–8537	Sähkölaitteet sähkövirtapiiriin kytkemistä, katkaisemista tai suojaamista varten tai siihen liittämistä varten; liittimet valokuituja, valokuitukimppuja tai valokaapeleita varten; taulut, paneelit, konsolit, pöydät, kaapit ja muut alustat, sähköistä ohjausta tai sähkön-jakelua varten	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen ja nimikkeen 8538 aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman
(1)	(2)	(3)
8542 31–8542 39	Integroidut monoliittipiirit	Diffuusio, jossa integroidut piirit muodostuvat puolijohdealustalle sopivan seostusaineen selektiivisellä käytöllä, myös jos kokoaminen ja/tai testaus suoritetaan muualla kuin osapuolella tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudeuttuna-hinnasta
8544–8548	Eristetyt johtimet, kaapelit (ja muut eristetyt sähköjohtimet, optiset kuitukaapelit) Hiilielektrodit, hiiliharjat, lampunhiilet, paristohiilet ja muut grafiitista tai muusta hiilestä valmistetut tavarat, jollaisia käytetään sähkötarkoituksiin Mitä ainetta tahansa olevat sähköeristimet Sähkökoneiden tai -laitteiden eristystarvikkeet, sähköjohdinputket ja niiden liitoskappaleet, epäjaloa metallia, eristysaineella vuoratut Galvaanisten parien, galvaanisten paristojen ja sähköakkujen jätteet ja romu; loppuunkäytetyt galvaaniset parit ja paristot sekä loppuunkäytetyt sähköakut; koneiden ja laitteiden sähköosat, muualle tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudeuttuna-hinnasta
86 ryhmä	Rautatieveturit, raitiomotorivaunut ja muu liikkuva kalusto sekä niiden osat; rautatie- ja raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet sekä niiden osat; kaikenlaiset mekaaniset (myös sähkömekaaniset) liikennemerkinantolaitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudeuttuna-hinnasta
ex 87 ryhmä	Kuljetusvälineet ja kulkuneuvot, muut kuin rautatien tai raitiotien liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 45 % tuotteen noudeuttuna-hinnasta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäaisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
8708	Nimikkeiden 8701–8705 kulkuneuvojen osat ja tarvikkeet	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
8711	Moottoripyörät (myös mopot) ja apumoottorilla varustetut polkupyörät, myös sivuvaunuineen; sivuvaunut	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
88 ryhmä	Ilma-alukset, avaruusaluukset sekä niiden osat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
89 ryhmä	Alukset ja uivat rakenteet	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista; nimikkeen 8906 alusten runkoja ei kuitenkaan voida käyttää tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta
ex 90 ryhmä	Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet; niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman
(1)	(2)	(3)
9001 50	Silmälasilinsit, muuta ainesta kuin lasia	<p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai</p> <p>Valmistus, jossa suoritetaan jokin seuraavista toimista:</p> <ul style="list-style-type: none"> — puolivalmiin linssin pintakäsittely valmiiksi silmälasin linssiksi, jolla on optinen korjaava voimakkuus ja joka on tarkoitettu istutettavaksi silmälasisiin — linssin päällystäminen asianmukaisilla käsittelyillä näön parantamiseksi ja käyttäjän suojelun varmistamiseksi <p>tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
91 ryhmä	Kellot ja niiden osat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 40 % tuotteen noudettuna-hinnasta
92 ryhmä	Soittimet; niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
93 ryhmä	Aseet ja ampumatarvikkeet; niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
94 ryhmä	Huonekalut; vuoteiden joustinpuhjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyynyt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat; valaisimet ja valaistusvarusteet, muualle kuulumattomat; valokilvet ja niiden kaltaiset tavarat; tehdasvalmisteiset rakennukset	<p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>
95 ryhmä	Lelut, pelit ja urheiluvälineet; niiden osat ja tarvikkeet	<p>Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta</p>

▼ M3

Nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3)
96 ryhmä	Erinäiset tavarat	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista tai Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo on enintään 50 % tuotteen noudettuna-hinnasta
97 ryhmä	Taideteokset, kokoelmaesineet ja antiikkiesineet	Valmistus minkä tahansa muun kuin tuotteen oman nimikkeen aineksista

(1) Katso "tiettyä käsittelyä" koskevat erityisedellytykset alkukuomautuksissa 8.1–8.3.

(2) Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset alkukuomautuksessa 6.

(3) Katso alkukuomautus 7.

(4) Katso alkukuomautus 9.

▼ M3

LIITE III

ALKUPERÄILMOITUKSEN TEKSTI

Alkuperäilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

Albaniankielinen toisinto

Eksportuesi i produkteve të mbuluara nga ky dokument (autorizim doganor Nr.....⁽¹⁾) deklaron që përveç rasteve kur tregohet qartësisht ndryshe, këto produkte janë me origjinë preferenciale .....⁽²⁾ n në përputhje me Rregullat kalimtare të origjinës.

Arabiankielinen toisinto

يصرح مصدر المنتجات التي تشملها هذه الوثيقة (التصريح الجمركي رقم .....⁽¹⁾) باستثناء ما ينص بوضوح على خلاف ذلك، بأن هذه المنتجات من منشأ تفضيلي من .....⁽²⁾ طبقاً لقواعد المنشأ الانتقالية.

Bosniankielinen toisinto

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je to drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi .....⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa prijelaznim pravilima porijekla.

Bulgariankielinen toisinto

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение №.....⁽¹⁾), декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с .....⁽²⁾ преференциален произход съгласно преходните правила за произход.

Kroatiankielinen toisinto

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi .....⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla prema prijelaznim pravilima o podrijetlu.

Tšekinkielinen toisinto

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení .....⁽¹⁾) prohlašuje, že podle přechodných pravidel původu mají tyto výrobky kromě zřetelně označených preferenční původ v .....⁽²⁾.

Tanskankielinen toisinto

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument (toldmyndighedernes tilladelse nr. ....⁽¹⁾) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i .....⁽²⁾ i henhold til overgangsreglerne for oprindelse.

Hollanninkielinen toisinto

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ....⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële .....⁽²⁾ oorsprong zijn in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong.

Englanninkielinen toisinto

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No.....⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of .....⁽²⁾ preferential origin according to the transitional rules of origin.

▼ **M3****Vironkielinen toisinto**

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli kinnitus nr. ....⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on päritolureeglite üleminekueeskirjade kohaselt .....⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Fäärinkielinen toisinto

Útflytarin av vörunum, sum hetta skjal fevnir um (tollvaldsins loyvi nr. ....⁽¹⁾) vátar, át um ikki nakað annað er tilskilað, eru hesar vörur upprunavörur .....⁽²⁾ sambært skiftisreglunum um uppruna.

Suomenkielinen toisinto

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa nro .....⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohdelluun oikeutettuja .....⁽²⁾ alkuperätuotteita siirtymäkauden alkuperäsääntöjen nojalla.

Ranskankielinen toisinto

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° .....⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle .....⁽²⁾ selon les règles d'origine transitaires.

Saksankielinen toisinto

Der Ausfüh­rer (Ermäch­tigter Ausfüh­rer; Bewil­ligungs-Nr. ....⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte .....⁽²⁾ Ursprungswaren gemäß den Übergangsregeln für den Ursprung sind.

Georgiankielinen toisinto

ამ დოკუმენტით წარმოდგენილი საქონლის ექსპორტიორი (საბაჟოორგანოს მიერ მინიჭებული ავტორიზაციის No.....¹) აცხადებს, რომეს საქონელი არის .....² შეღავათიანი წარმოშობის, გარდამავალი წარმოშობის წესების შესაბამისად, თუ სხვარ ამ არ არის პირდაპირ მითითებული.

Kreikankielinen toisinto

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ....⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής. ....⁽²⁾ σύμφωνα με τους μεταβατικούς κανόνες καταγωγής.

Hepreankielinen toisinto

היצואן של הטובין המכוסים במסמך זה (אישור מכס מס'.....¹) מצהיר כי מקורם של הטובין הללו המועדף ב. בהתאם לכללי המעבר, אלא אם כן צוין אחרת במפורש.²

Unkarinkielinen toisinto

A jelen okmányban szereplő termékek exportőre (vámfelhatalmazási szám: .....⁽¹⁾) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában a termékek az átmeneti származási szabályok szerint preferenciális .....⁽²⁾ származásúak.

Islanninkielinen toisinto

Útflytjandi framleiðsluvara sem skjal þetta tekur til (leyfi tollyfirvalda nr.....⁽¹⁾), lýsir því yfir að vörurnar séu, ef annars er ekki greinilega getið, af.....⁽²⁾ uppruna samkvæmt upprunareglum á umbreytingartímabili.

▼ **M3****Italiankielinen toisinto**

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ....⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale .....⁽²⁾ conformemente alle norme di origine transitorie.

Latviankielinen toisinto

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr.....⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir.....⁽²⁾ preferenciāla izcelsme saskaņā ar pārejas noteikumiem par izcelsmi.

Liettuankielinen toisinto

Šiame dokumente nurodytų produktų eksportuotojas (muitinės leidimo Nr.....⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu aiškiai nenurodyta kitaip, šie produktai turi .....⁽²⁾ lengvatinės kilmės statusą pagal pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklės.

Makedoniankielinen toisinto

Извозникот на производите што ги покрива овој документ (царинско одобрение бр. ....⁽¹⁾) изјавува дека, освен ако тоа не е јасно поинаку назначено, овие производи се со .....⁽²⁾ преференцијално потекло, во согласност со преодните правила за потекло.

Maltankielinen toisinto

L-esportatur tal-prodotti koperti minn dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru.....⁽¹⁾) jiddikjara li, hliief fejn indikat mod iehor b'mod ċar, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali .....⁽²⁾ skont ir-regoli ta' oriġini tranzitorji.

Montenegronkielinen toisinto

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр.....⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи.....⁽²⁾ преференцијалног поријекла, у складу са транзиционим правилима поријекла.

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito naведено, ovi proizvodi .....⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa tranzicionim pravilima porijekla.

Norjankielinen toisinto

Eksportøren av produktene omfattet av dette dokument (tollmyndighetenes autorisasjonsnr.....⁽¹⁾) erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har.....preferanseopprinnelse i henhold til overgangsreglene for opprinnelse ⁽²⁾.

Puolankielinen toisinto

Eksporтер produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr.....⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają .....⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie zgodnie z przejściowymi regulami pochodzenia.

Portugalinkielinen toisinto

O exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º .....⁽¹⁾) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial .....⁽²⁾ de acordo com as regras de origem transitórias.

Romaniankielinen toisinto

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document (autorizația vamală nr. ....⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care se indică altfel în mod clar, aceste produse sunt de origine preferențială .....⁽²⁾ în conformitate cu regulile de origine tranzitorii.

▼ M3

Serbiankielinen toisinto

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр.....⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи.....⁽²⁾ преференцијалног порекла, у складу са прелазним правилима о пореклу.

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlašćenje br.....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi.....⁽²⁾ preferencijalnog porekla, u skladu sa prelaznim pravilima o poreklu.

Slovakinkielinen toisinto

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia .....⁽¹⁾) vyhlasuje, že pokiaľ nie je zreteľne uvedené inak, tieto výrobky majú v súlade s prechodnými pravidlami pôvodu preferenčný pôvod v .....⁽²⁾.

Sloveninkielinen toisinto

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št.....⁽¹⁾), izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno.....⁽²⁾ poreklo v skladu s prehodnimi pravili o poreklu.

Espanjankielinen toisinto

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n.º .....⁽¹⁾) declara que, excepto donde se indique claramente lo contrario, estos productos son de origen preferencial.....⁽²⁾ con arreglo a las normas de origen transitorias.

Ruotsinkielinen toisinto

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. ....⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande .....⁽²⁾ ursprung i enlighet med övergångsreglerna om ursprung.

Turkinkielinen toisinto

Bu belge kapsamındaki ürünlerin ihracatçısı (gümrük yetki No: .....⁽¹⁾), aksi açıkça belirtilmedikçe, bu ürünlerin geçiş menşei kurallarına göre .....⁽²⁾ tercihli menşeli olduğunu beyan eder.

Ukrainankielinen toisinto

Експортер продукції, на яку поширюється цей документ (митний дозвіл № .....⁽¹⁾) заявляє, що, за винятком випадків, де це явно зазначено, ця продукція має .....⁽²⁾ преференційне походження згідно з перехідними правилами походження.

.....
(Paikka ja päiväys) ⁽³⁾
.....

(Viejän allekirjoitus, lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä) ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ Kun alkuperäilmoituksen laatii valtuutettu viejä, tähän kohtaan on merkittävä valtuutetun viejän lupanumero. Kun alkuperäilmoitusta ei laadi valtuutettu viejä, suluisia olevat sanat jätetään pois tai kohta jätetään tyhjäksi.

⁽²⁾ Merkittävä tuotteiden alkuperä. Kun alkuperäilmoitus koskee kokonaan tai osittain Ceutan ja Melillan alkuperä tuotteita, viejän on selvästi osoitettava ne tunnuksella "CM" asiakirjassa, jolle ilmoitus laaditaan.

⁽³⁾ Nämä merkinnät voidaan jättää pois, jos tiedot sisältyvät itse asiakirjaan.

⁽⁴⁾ Tapauksissa, joissa ei vaadita viejän allekirjoitusta, vapautus allekirjoituksesta merkitsee myös vapautusta allekirjoittajan nimen merkitsemisestä.

▼ **M3***LIITE IV***EUR.1-TAVARATODISTUKSEN JA EUR.1-TAVARATODISTUSHAKEMUKSEN MALLIT**

PAINO-OHJEET

1. Kummankin lomakkeen koon on oltava 210 × 297 mm; lomakkeen pituus saa kuitenkin olla enintään 5 mm määrämittaa pienempi tai enintään 8 mm sitä suurempi. Käytettävän paperin on oltava valkoista, liimakäsiteltyä, hiokkeetonta kirjoituspaperia, joka painaa vähintään 25 g/m². Siinä on oltava vihreä painettu aaltomainen taustakuvio, joka tekee kaikki mekaanisin tai kemiallisin keinoin tehdyt väärennykset havaittaviksi.
2. Osapuolten toimivaltaiset viranomaiset voivat pidättää itselleen lomakkeiden paino-oikeuden tai antaa niiden painamisen hyväksymiensä kirjapainojen tehtäväksi. Jälkimmäisessä tapauksessa jokaisessa lomakkeessa on oltava maininta tästä hyväksymisestä. Jokaisessa lomakkeessa on oltava kirjapainon nimi ja osoite tai merkki, josta kirjapaino voidaan tunnistaa. Siinä on myös oltava painettu tai muulla tavoin tehty sarjanumero, josta se voidaan tunnistaa.

▼ **M3**

13. TARKASTUSPYYNTÖ, lähetetään osoitteeseen:	14. TARKASTUKSEN TULOS Tehty tarkastus on osoittanut, että tämä todistus ⁽¹⁾ ☐ on mainitun tullitoimipaikan antama ja että siinä olevat tiedot ovat oikeita. ☐ ei vastaa vaadittuja aitous- ja oikeellisuusedellytyksiä (katso oheisia huomautuksia).
Pyydetään tarkastamaan tämän todistuksen aitous ja oikeellisuus. ..... (Paikka ja päiväys) Leima ..... (Allekirjoitus)	..... (Paikka ja päiväys) Leima ..... (Allekirjoitus)
⁽¹⁾ Merkitään rasti asianomaiseen kohtaan.	

HUOMAUTUKSIA

1. Todistuksesta ei saa pyyhkiä pois merkintöjä eikä siihen saa tehdä uusia merkintöjä vanhojen päälle. Mahdolliset muutokset on tehtävä viivaamalla yli virheelliset merkinnät ja tarvittaessa lisäämällä halutut merkinnät. Lomakkeen täyttäneen on varmennettava näin tehdyt muutokset ja antamaan tai -alueen tulliviranomaisen on vahvistettava ne.
2. Tavarat on merkittävä todistukseen jättämättä väliin tyhjää tilaa, ja kunkin tavaran eteen on merkittävä järjestysnumero. Välittömästi viimeisen rivin alle on vedettävä vaakasuora viiva. Käyttämättömät tilat on viivattava siten, että niihin on mahdotonta tehdä myöhemmin lisäyksiä.
3. Tavarat ilmaistaan tavanomaisin kaupanimityksin ja riittävän yksityiskohteisesti, että ne voidaan tunnistaa.

▼ **M3**

TAVARATODISTUSHAKEMUS

1. Viejä (nimi, täydellinen osoite, maa)	EUR.1 N:o A 000.000		
Lukekaa kääntöpuolella olevat huomautukset ennen lomakkeen täyttämistä.			
3. Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	2. Hakemus todistusta varten, jota käytetään etuuskohteluun oikeutetussa kaupassa		
	..... <p style="text-align: center;">ja</p> ..... välillä (mainitkaa asianomaiset maat, maaryhmät tai alueet)		
4. Maa, maaryhmä tai alue, jonka alkuperää tavaroiden katsotaan olevan		5. Määrämaa, -maaryhmä tai -alue	
6. Kuljetusta koskevat tiedot (merkintä ei pakollinen)	7. Huomautuksia		
8. Järjestysnumero; kollien merkit, numerot; kollien lukumäärä ja laji (!); tavarau kuvaus	9. Bruttomassa (kg) tai muu mitta (l, m3 jne.)	10. Kauppalaskut (merkintä ei pakollinen)	
(!) Pakkaamattomien tavaroiden osalta ilmoitetaan kappalemäärä tai tehdään merkintä ”irtotavaraa”.			

▼ **M3**

VIEJÄN ILMOITUS

Allekirjoittanut kääntöpuolella mainittujen tavaroiden viejä

ILMOITTAA, että nämä tavarat täyttävät oheisen todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset;

MAINITSEE seuraavassa seikat, joiden nojalla nämä tavarat täyttävät mainitut edellytykset:

.....
 .....
 .....

TOIMITTAA seuraavat todistusasiakirjat ⁽¹⁾:

.....
 .....
 .....

SITOUTUU toimittamaan asianomaisten viranomaisten pyynnöstä kaiken sen lisätodistusaineiston, jonka ne mahdollisesti katsovat tarpeelliseksi oheisen todistuksen antamiseksi, sekä tarvittaessa hyväksymään kaikki mainittujen viranomaisten suorittamat, kirjanpitoonsa ja yllä mainittujen tavaroiden valmistusolosuhteisiin kohdistuvat tarkastukset;

PYYTÄÄ, että näille tavaroille annettaisiin oheinen todistus.

.....

(Paikka ja päiväys)

.....

(Allekirjoitus)

⁽¹⁾ Esimerkiksi: tuontiasiakirjat, tavaratodistukset, kauppalaskut, valmistajan ilmoitukset jne., jotka koskevat valmistuksessa käytettyjä tuotteita tai samassa tilassa jälleenvietyjä tavaroita.

▼ **M3***LIITE V***CEUTAN JA MELILLAN ALKUPERÄTUOTTEITA KOSKEVAT
ERITYISEDELLYTYKSET***Ainoa artikla*

1. Jos tuotteet ovat tässä lisäyksessä olevan 14 artiklan muuttumattomuussäännön mukaisia, ne katsotaan

1) Ceutan ja Melillan alkuperätuotteiksi:

- a) Ceutassa ja Melillassa kokonaan tuotetut tuotteet;
- b) Ceutassa ja Melillassa tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita tuotteita kuin Ceutassa ja Melillassa kokonaan tuotettuja tuotteita, jos
  - i) näille tuotteille on suoritettu tässä lisäyksessä olevan 4 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely; tai
  - ii) kyseiset tuotteet ovat Montenegron tai Euroopan unionin alkuperätuotteita, edellyttäen että niitä on valmistettu tai käsitelty tässä lisäyksessä olevassa 6 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä enemmän;

2) Montenegron alkuperätuotteiksi:

- a) Montenegrossa kokonaan tuotetut tuotteet;
- b) Montenegrossa tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin Montenegrossa kokonaan tuotettuja tuotteita, jos
  - i) kyseisille tuotteille on suoritettu tässä lisäyksessä olevan 4 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely; tai
  - ii) kyseiset tuotteet ovat Ceutan ja Melillan tai Euroopan unionin alkuperätuotteita ja niitä on valmistettu tai käsitelty tässä lisäyksessä olevassa 6 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä enemmän.

2. Ceutaa ja Melillaa pidetään yhtenä alueena.

3. Viejän tai tämän valtuuttaman edustajan on merkittävä viejäosapuolen nimi sekä tehtävä merkintä ”Ceuta ja Melilla” EUR.1- tavaratodistusten 2 kohtaan tai alkuperäilmoituksiin. Kun kyseessä ovat Ceutan ja Melillan alkuperätuotteet, on lisäksi tehtävä alkuperäasemaa koskeva merkintä EUR.1-tavaratodistuksen 4 kohtaan tai alkuperäilmoitukseen.

4. Espanjan tulliviranomaisten on vastattava näiden säännösten soveltamisesta Ceutassa ja Melillassa.

▼ **M3***LIITE VI***TAVARANTOIMITTAJAN ILMOITUS**

Tavarantoimittajan ilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

TAVARANTOIMITTAJAN ILMOITUS

tavaroille, joita on valmistettu tai käsitelty soveltavissa sopimuspuolissa niiden saamatta etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperäasemaa

Allekirjoittanut, oheisessa asiakirjassa mainittujen tavaroiden toimittaja, ilmoittaa että:

1. Seuraavia aineksia, jotka eivät ole [asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] alkuperätuotteita, on käytetty [asiaankuuluvassa soveltavassa sopimuspuolella / asiaankuuluvissa soveltavissa sopimuspuolissa] näiden tavaroiden tuottamiseksi:

Toimitettujen tavaroiden kuvaus ⁽¹⁾	Käytettyjen ei-alkuperäainesten kuvaus	Käytettyjen ei-alkuperäainesten nimike ⁽²⁾	Käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ⁽²⁾ ⁽³⁾
Yhteisarvo			

2. Kaikki muut kyseisten tavaroiden tuottamiseksi [asiaankuuluvassa soveltavassa sopimuspuolella / asiaankuuluvissa soveltavissa sopimuspuolissa] käytetyt ainekset ovat [asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] alkuperäaineksia;

3. Seuraavia tavaroita on valmistettu tai käsitelty [asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] ulkopuolella tässä lisäyksessä olevan 13 artiklan mukaisesti, ja ne ovat saavuttaneet siellä yhteensä seuraavan arvonlisäyksen:

Toimitetun tavaran kuvaus	[Asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] ulkopuolella saavutettu arvonlisäys yhteensä ⁽⁴⁾
	(Paikka ja päiväys)
	(Tavarantoimittajan osoite ja allekirjoitus; lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

▼ M3

- (1) Kun kauppalasku, lähetysluettelo tai muu kaupallinen asiakirja, johon ilmoitus liittyy, koskee erilaisia tavaroita tai tavaroita, joiden valmistuksessa ei ole käytetty samassa suhteessa ei-alkuperäaineita, tavarantoimittajan on selvästi eriteltävä ne.
- Esimerkki:
Asiakirja koskee erimallisia nimikkeen 8501 sähkömoottoreita, joita käytetään nimikkeen 8450 pesukoneiden valmistuksessa. Näiden moottoreiden valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten luonne ja arvo vaihtelevat mallista toiseen. Mallit on sen vuoksi eriteltävä ensimmäisessä sarakkeessa ja muihin sarakkeisiin on tehtävä eri merkinnät kunkin mallin osalta, jotta pesukoneiden valmistaja voi arvioida oikein tuotteidensa alkuperäaseman sen mukaan, mitä sähkömoottorimallia hän käyttää.
- (2) Kyseisiin sarakkeisiin pyydytetyt merkinnät tehdään vain tarvittaessa.
- Esimerkkejä:
Ex 62 ryhmän vaatteita koskevassa säännössä todetaan, että kutominen yhdessä kankaan soveltamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa on sallittua. Jos tällaisten vaatteiden valmistaja soveltavassa sopimuspuolessa käyttää Euroopan unionista tuotua kangasta, joka on tuotettu siellä kutomalla ei-alkuperätuotetta olevasta langasta, Euroopan unionin tavarantoimittajan osalta riittää, että hän merkitsee ilmoitukseensa ei-alkuperäainekseksi langan eikä hänen tarvitse ilmoittaa langan nimikettä eikä arvoa.
- Nimikkeen 7217 rautalangan valmistajan, joka on valmistanut langan ei-alkuperä tuotteita olevista rautatangoista, on merkittävä toiseen sarakkeeseen ”rautatankoja”. Jos tätä langaa on määrä käyttää sellaisen koneen valmistuksessa, jota koskevassa säännössä kaikkien valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo rajoitetaan tiettyyn prosenttimäärään, kolmannessa sarakkeessa on ilmoitettava ei-alkuperä tuotteita olevien tankojen arvo.
- (3) Ilmaisulla ”ainesten arvo” tarkoitetaan valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten tuloarvoa tuontihetkellä tai, jos sitä ei tiedetä tai voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa aineksista [asiaankuuluvassa soveltavassa sopimuspuolessa / asiaankuuluvissa soveltavissa sopimuspuolissa] maksettua hintaa.
- Jokaisen valmistuksessa käytetyn ei-alkuperäaineksen tarkka arvo on ilmoitettava ensimmäisessä sarakkeessa kyseisen tavaran yksikköä kohti.
- (4) Ilmaisulla ”arvonlisäys yhteensä” tarkoitetaan kaikkia [asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] ulkopuolella kertyneitä kustannuksia, mukaan lukien kaikkien siellä lisättyjen aineiden arvo. [Asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] ulkopuolella saatutun arvonlisäyksen tarkka yhteisarvo on merkittävä ensimmäiseen sarakkeeseen kyseisen tavaran yksikköä kohti.

▼ **M3***LIITE VII***TAVARANTOIMITTAJAN PITKÄAIKAISILMOITUS**

Tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

TAVARANTOIMITTAJAN PITKÄAIKAISILMOITUS

tavaroille, joita on valmistettu tai käsitelty soveltavassa sopimuspuolella niiden saamatta etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperäasemaa

Allekirjoittanut, oheisessa asiakirjassa mainittujen ⁽¹⁾..... säännöllisesti toimitettavien tavaroiden toimittaja ilmoittaa, että

1. Seuraavia aineksia, jotka eivät ole [asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] alkuperä tuotteita, on käytetty [asiaankuuluvassa soveltavassa sopimuspuolella / asiaankuuluvissa soveltavissa sopimuspuolissa] näiden tavaroiden tuottamiseksi:

Toimitettujen tavaroiden kuvaus ⁽²⁾	Käytettyjen ei-alkuperäainesten kuvaus	Käytettyjen ei-alkuperäainesten nimike ⁽³⁾	Käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ⁽³⁾ ⁽⁴⁾
Yhteisarvo			

2. Kaikki muut kyseisten tavaroiden tuottamiseksi [asiaankuuluvassa soveltavassa sopimuspuolella / asiaankuuluvissa soveltavissa sopimuspuolissa] käytetyt ainekset ovat [asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] alkuperäaineiksi;
3. Seuraavia tavaroita on valmistettu tai käsitelty [asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] ulkopuolella tässä lisäyksessä olevan 13 artiklan mukaisesti, ja ne ovat saavuttaneet siellä yhteensä seuraavan arvonlisäyksen:

Toimitetun tavaran kuvaus	[Asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] ulkopuolella saavutettu arvonlisäys yhteensä ⁽⁵⁾

Tämä ilmoitus on voimassa näiden tavaroiden kaikkien seuraavien lähetysten osalta, jotka lähetetään (mistä lähtien).....

(mihin asti) ..... ⁽⁶⁾

Sitoudun ilmoittamaan..... ⁽¹⁾ välittömästi, jos tämä ilmoitus ei ole enää voimassa.

▼ M3

(Paikka ja päiväys)
(Tavarantoimittajan osoite ja allekirjoitus; lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

(¹) Asiakkaan nimi ja osoite.

(²) Kun kauppalasku, lähetysluettelo tai muu kaupallinen asiakirja, johon ilmoitus liittyy, koskee erilaisia tavaroita tai tavaroita, joiden valmistuksessa ei ole käytetty samassa suhteessa ei-alkuperäaineita, tavarantoimittajan on selvästi eriteltävä ne.

Esimerkki:

Asiakirja koskee erimallisia nimikkeen 8501 sähkömoottoreita, joita käytetään nimikkeen 8450 pesukoneiden valmistuksessa. Näiden moottoreiden valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten luonne ja arvo vaihtelevat mallista toiseen. Mallit on sen vuoksi eriteltävä ensimmäisessä sarakkeessa ja muihin sarakkeisiin on tehtävä eri merkinnät kunkin mallin osalta, jotta pesukoneiden valmistaja voi arvioida oikein tuotteidensa alkuperäaseman sen mukaan, mitä sähkömoottorimallia hän käyttää.

(³) Näihin sarakkeisiin pyydytetyt merkinnät tehdään vain tarvittaessa.

Esimerkkejä:

Ex 62 ryhmän vaatteita koskevassa säännössä todetaan, että kutominen yhdessä kankaan sovittamisen, mukaan lukien leikkaaminen, kanssa on sallittua. Jos tällaisten vaatteiden valmistaja soveltavassa sopimuspuolella käyttää Euroopan unionista tuotua kangasta, joka on tuotettu siellä kutomalla ei-alkuperätuotetta olevasta langasta, Euroopan unionin tavarantoimittajan osalta riittää, että hän merkitsee ilmoitukseensa ei-alkuperäainekseksi langan eikä hänen tarvitse ilmoittaa langan nimikettä eikä arvoa.

Nimikkeen 7217 rautalangon valmistajan, joka on valmistanut langan ei-alkuperä tuotteita olevista rautatangoista, on merkittävä toiseen sarakkeeseen ”rautatankoja”. Jos tätä lankaa on määrä käyttää sellaisen koneen valmistuksessa, jota koskevassa säännössä kaikkien valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo rajoitetaan tiettyyn prosentimäärään, kolmannessa sarakkeessa on ilmoitettava ei-alkuperä tuotteita olevien tankojen arvo.

(⁴) Ilmaisulla ’ainesten arvo’ tarkoitetaan valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten tulla-arvoa tuontihetkellä tai, jos sitä ei tiedetä tai voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa aineksista [asiaankuuluvassa soveltavassa sopimuspuolella / asiaankuuluvissa soveltavissa sopimuspuolissa] maksettua hintaa.

Jokaisen valmistuksessa käytetyn ei-alkuperäaineksen tarkka arvo on ilmoitettava ensimmäisessä sarakkeessa kyseisen tavarankokoa kohti.

(⁵) Ilmaisulla ”arvonlisäys yhteensä” tarkoitetaan kaikkia [asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] ulkopuolella kertyneitä kustannuksia, mukaan lukien kaikkien siellä lisättyjen aineiden arvo. [Asiaankuuluvan soveltavan sopimuspuolen / asiaankuuluvien soveltavien sopimuspuolten] ulkopuolella saatutun arvonlisäyksen tarkka yhteisarvo on merkittävä ensimmäiseen sarakkeeseen kyseisen tavarankokoa kohti.

(⁶) Merkitään päiväykset. Tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoituksen voimassaoloaika ei yleensä saisi olla yli 24 kuukautta, jollei sen soveltavan sopimuspuolen, jossa tavarantoimittajan pitkäaikaisilmoitus laaditaan, tulliviranomaisten määräämistä ehdoista muuta johdu.

▼B**PÖYTÄKIRJA N:o 4**
maakuljetuksista*1 artikla***Kohde**

Tämän pöytäkirjan tavoitteena on edistää osapuolten välistä maakuljetusalan yhteistyötä erityisesti kauttakululiikenteen osalta ja varmistaa tätä varten osapuolten alueiden välisen ja niiden kautta kulkevan liikenteen yhteensovitettu kehitys soveltamalla tämän sopimuksen määräyksiä täysimääräisesti ja yhdenmukaisesti.

*2 artikla***Soveltamisala**

1. Yhteistyö kattaa maakuljetukset, erityisesti maantie- ja rautatiekuljetukset sekä yhdistetyt kuljetukset ja niihin liittyvät infrastruktuurit.

2. Täten tämän pöytäkirjan soveltamisalaan sisältyvät erityisesti:

- liikenteen infrastruktuurit kummankin osapuolen alueella siltä osin kuin se on tarpeen tämän pöytäkirjan tavoitteen saavuttamiseksi,
- vastavuoroinen pääsy maantiekuljetusten markkinoille,
- välttämättömät oikeudelliset ja hallinnolliset oheistoimenpiteet, mukaan lukien kaupalliset, verotukselliset, sosiaaliset ja tekniset toimenpiteet,
- yhteistyö ympäristön tarpeita vastaavan kuljetusjärjestelmän kehittämisessä,
- osapuolten liikennepolitiikkojen ja erityisesti liikenteen infrastruktuurien kehittämistä koskeva säännöllinen tietojenvaihto.

*3 artikla***Määritelmät**

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

- a) ”yhteisön kauttakululiikenteellä” sellaista Montenegron alueen kautta tapahtuvaa tavaraliikennettä yhteisön jäsenvaltiosta tai yhteisön jäsenvaltioon, jonka suorittaa yhteisöön sijoittautunut liikenteenharjoittaja,
- b) ”Montenegron kauttakululiikenteellä” sellaista yhteisön alueen kautta tapahtuvaa tavaraliikennettä Montenegrosta kolmanteen maahan tai jostakin kolmannelle maasta Montenegroon, jonka suorittaa Montenrgroon sijoittautunut liikenteenharjoittaja,

▼B

c) ”yhdistetyllä kuljetuksella” tavaroiden kuljetusta, jossa kuorma-auton, perävaunun, vetoautollisen tai vetoautottoman puoli-perävaunun, vaihtokuormatilan tai vähintään 20 jalan kontin kuljetamiseen käytetään maantietä matkan alku- tai loppuosuudella ja toisella osuudella rautatie-, sisävesi- tai merikuljetusta, silloin kun tämän osuuden pituus on yli 100 km linnuntietä ja se muodostaa maantiekuljetuksen alku- tai loppuosuuden:

— joko tavaroiden kuormauspaikan ja lähimmän sopivan rautatien kuormausaseman välillä alkuosuuden, ja lähimmän sopivan rautatien purkausaseman ja tavaroiden purkauspaikan välillä loppuosuuden, tai

— enintään 150 km säteellä linnuntietä sisävesisatamasta tai merisatamasta, missä tavarat laivataan tai puretaan.

INFRASTRUKTUURIT*4 artikla***Yleismääräys**

Osapuolet sopivat toteuttavansa vastavuoroisesti yhteensovitettuja toimenpiteitä multimodaaliliikenteen infrastruktuurien kehittämiseksi olennaisena keinona ratkaista ongelmia, jotka liittyvät Montenegron kautta kulkevaan tavaraliikenteeseen, erityisesti Kroatian vastaisen rajan Bariin yhdistävällä tiellä nro 1, Bosnian ja Hertsegovinan vastaisen rajan Albanian vastaiseen rajaan yhdistävällä tiellä nro 2b, Serbian vastaisen rajan Misiciin yhdistävällä tiellä nro 4, Ribaravinan Serbian vastaisella rajalla olevaan Baciin yhdistävällä tiellä nro 6, Podgorican Albanian vastaiseen rajaan yhdistävällä rautatiellä nro 2, Serbian vastaisen rajan Bariin yhdistävällä rautatiellä nro 4, Barin satamassa ja Podgorican lentokentällä, jotka muodostavat osan yhteisymmärryspöytäkirjan 5 artiklassa tarkoitetusta keskeisestä alueellisesta liikenneverkosta.

*5 artikla***Suunnittelu**

Montenegron ja Kaakkois-Euroopan alueen tarpeita palvelevan, tärkeimmät maantie- ja rautatieväylät, sisävesiväylät ja -satamat, meriliikennesatamat, lentoasemat ja muut liikenneverkon tärkeät osat kattavan alueellisen multimodaaliliikenneverkon kehittäminen Montenegron alueella on yhteisölle ja Montenegrolle erityisen tärkeää. Tämä verkko määriteltiin alueen ministerien ja Euroopan komission kesäkuussa 2004 allekirjoittamassa yhteisymmärryspöytäkirjassa keskeisen alueellisen kuljetusinfrastruktuuriverkon kehittämisestä Kaakkois-Euroopassa. Allekirjoittajapuolten edustajista koostuva ohjauskomitea huolehtii verkon kehittämisestä ja ensisijaisten alojen valinnasta.

▼B*6 artikla***Rahoitus**

1. Yhteisö osallistuu 5 artiklassa tarkoitettujen infrastruktuuritöiden rahoitukseen tämän sopimuksen 116 artiklan mukaisesti. Rahoitukseen osallistuminen voidaan toteuttaa Euroopan investointipankin myöntäminä luottoina sekä käyttäen muita rahoitusmuotoja, joilla voidaan antaa käyttöön lisävaroja.

2. Töiden nopeuttamiseksi Euroopan komissio pyrkii mahdollisuuksien mukaan edistämään muiden täydentävien rahoituslähteiden käyttöä, kuten tiettyjen yhteisön jäsenvaltioiden kahdenvälisiä sijoituksia tai sijoituksia julkisista ja yksityisistä rahastoista.

RAUTATIEKULJETUKSET JA YHDISTETYT KULJETUKSET*7 artikla***Yleismääräys**

Osapuolet toteuttavat vastavuoroisesti yhteensovitetut toimenpiteet rautatiekuljetusten ja yhdistettyjen kuljetusten kehittämiseksi ja edistämiseksi, jotta näiden kuljetusmuotojen avulla voidaan tulevaisuudessa hoitaa merkittävä osa osapuolten välisistä kuljetuksista ja kauttakulkuliikenteestä Montenegron kautta entistä ympäristöystävällisemmällä tavalla.

*8 artikla***Infrastruktuureihin liittyvät erityisnäkökohdat**

Montenegron rautateiden nykyaikaistamisen yhteydessä toteutetaan tarvittavat toimet niiden mukauttamiseksi yhdistettyjen kuljetusten järjestelmää varten kiinnittäen erityisesti huomiota pääteasemien kehittämiseen ja rakentamiseen, tunnelien kokoon sekä kapasiteettiin, mikä edellyttää huomattavia sijoituksia.

*9 artikla***Tukitoimenpiteet**

Osapuolet toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet yhdistettyjen kuljetusten kehittämiseksi.

Näiden toimenpiteiden tarkoituksena on:

- kannustaa kuljetuspalvelujen käyttäjiä ja tavarantoimittajia käyttämään yhdistettyjä kuljetuksia,
- saattaa yhdistetyt kuljetukset kilpailukykyisiksi maantiekuljetuksiin verrattuna erityisesti yhteisön tai Montenegron lainsäädäntönsä mukaisesti myöntämän taloudellisen tuen avulla,

▼ B

- kannustaa yhdistettyjen kuljetusten käyttöä pitkillä matkoilla ja edistää erityisesti vaihtokorien, konttien ja yleensä miehittämättömien kuljetusten käyttöä,
- nopeuttaa yhdistettyjä kuljetuksia ja parantaa niiden luotettavuutta sekä erityisesti:
- lisätä junavuoroja ja mukauttaa ne tavarantoimittajien ja kuljetuspalvelujen tarpeisiin,
- lyhentää odotusaikoja pääteasemilla ja lisätä asemien tuottavuutta,
- poistaa soveltuvin keinoin esteet lähestymisväyliltä yhdistettyjen kuljetusten käytön helpottamiseksi,
- yhdenmukaistaa tarvittaessa erityiskaluston painoja, mittoja ja tiettyjä muita teknisiä ominaisuuksia koskevia määräyksiä, erityisesti mittojen riittävän yhteensopivuuden varmistamiseksi, ja toteuttaa yhteensovitettuja toimenpiteitä liikennemäärien vaatiman kaluston tilaamiseksi ja käyttöön ottamiseksi, ja
- toteuttaa yleensä muut asiaa koskevat toimenpiteet.

*10 artikla***Rautateiden osuus**

Osapuolet suosittelvat sen mukaisesti, kuuluuko asia valtion vai rautateiden toimivaltaan, sekä matkustaja- että tavaraliikenteen osalta seuraavia toimia:

- kahden- ja monenvälisen sekä rautatiealan kansainvälisissä järjestöissä tehtävän yhteistyön lujittaminen kaikilla aloilla erityisesti liikennepalvelujen laadun ja turvallisuuden parantamiseksi,
- sellaisen yhteisen rautatiejärjestelmän käyttöön ottaminen, jonka avulla tavarantoimittajia kannustetaan lähettämään lasti erityisesti kauttakulkuliikenteessä mieluummin rautatie- kuin maantiekuljetuksena noudattaen terveen kilpailun ja käyttäjän vapaan valinnan periaatteita,
- Montenegron valmistautuminen osallistumaan rautateiden kehittämistä koskevan yhteisön säännösten täytäntöönpanoon ja tulevaan kehitykseen.

MAANTIELIIKENNE*11 artikla***Yleismääräykset**

1. Vastavuoroisen kuljetusmarkkinoille pääsyn osalta osapuolet sopivat säilyttävänsä alkuvaiheessa järjestelmän, joka perustuu kunkin yhteisön jäsenvaltion ja Montenegron välillä tehtyihin kahdenvälisiin sopimuksiin

▼B

tai muihin kahdenvälisiin kansainvälisiin asiakirjoihin, tai jos tällaisia sopimuksia tai asiakirjoja ei ole, vuonna 1991 vallinneeseen tosiasialliseen tilanteeseen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan soveltamista.

Kunnes 12 artiklassa tarkoitettu yhteisön ja Montenegron välinen maantiekuljetusten markkinoille pääsyä koskeva sopimus ja 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yhteisön ja Montenegron tieliikenteen verotusta koskeva sopimus tehdään, Montenegro toimii yhteistyössä yhteisön jäsenvaltioiden kanssa tarvittavien muutosten tekemiseksi voimassa oleviin kahdenvälisiin sopimuksiin niiden mukauttamiseksi tähän pöytäkirjaan

2. Osapuolet sopivat vapauttavansa kokonaan yhteisön kauttakulkuliikenteen pääsyn Montenegron kautta ja Montenegron kauttakulkuliikenteen pääsyn yhteisön kautta tämän sopimuksen voimaantulopäivästä.

3. Jos yhteisön tieliikenteen harjoittajien kauttakulkuliikenne lisääntyy 2 kohdan nojalla myönnettyjen oikeuksien seurauksena siten, että se aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavaa vahinkoa teiden infrastruktuurille ja/tai liikenteen sujuvuudelle 5 artiklassa mainituilla väylillä, tai jos Montenegron rajojen lähellä olevalla yhteisön alueella ilmenee ongelmia samoissa olosuhteissa, asia toimitetaan vakautus- ja assosiaationeuvoston käsiteltäväksi tämän sopimuksen 121 artiklan mukaisesti. Osapuolet voivat ehdottaa kyseisen vahingon rajoittamiseksi tai lieventämiseksi tarvittavia poikkeuksellisia väliaikaisia syrjimättömiä toimenpiteitä.

4. Jos yhteisö vahvistaa sääntöjä, joiden tavoitteena on vähentää Euroopan unionissa rekisteröityjen raskaiden tavarankuljetusajoneuvojen aiheuttamaa ympäristön pilaantumista ja parantaa liikenneturvallisuutta, samanlaista järjestelmää sovelletaan Montenegrossa rekisteröityihin raskaisiin tavarankuljetusajoneuvoihin, jotka haluavat liikkua yhteisön alueella. Vakautus- ja assosiaationeuvosto päättää tarvittavista yksityiskohtaisista säännöistä.

5. Osapuolet pidättäytyvät yksipuolisista toimista, jotka voivat johtaa syrjintään yhteisön ja Montenegron liikenteenharjoittajien tai ajoneuvojen välillä. Kumpikin osapuoli toteuttaa tarvittavat toimet toisen osapuolen alueelle suuntautuvan tai sen kautta kulkevan maantieliikenteen helpottamiseksi.

*12 artikla***Pääsy markkinoille**

Osapuolet sitoutuvat ensisijaisesti toimimaan yhdessä sisäisten sääntöjensä mukaisesti löytääkseen:

— toimintatapoja, joilla voidaan edistää sellaisen kuljetusjärjestelmän kehittämistä, joka vastaa osapuolten tarpeita ja joka on yhteensopiva yhteisön sisämarkkinoiden täytäntöönpanon ja yhteisen kuljetuspolitiikan toteuttamisen sekä Montenegron talous- ja liikennepolitiikan kanssa,

▼B

- lopullisen järjestelmän, jolla säännellään osapuolten pääsyä tulevaisuudessa toistensa maantiekuljetusmarkkinoille vastavuoroisuusperiaatteen mukaisesti.

*13 artikla***Verotus, tiemaksut ja muut maksut**

1. Osapuolet hyväksyvät, että kummankin osapuolen tieliikenteen ajoneuvojen verotus, tiemaksut ja muut maksut eivät saa olla syrjiviä.

2. Osapuolet aloittavat neuvottelut päästäkseen sopimukseen tieliikenteen verotuksesta mahdollisimman pian yhteisön hyväksymien asiaa koskevien sääntöjen perusteella. Tämän sopimuksen tarkoituksena on erityisesti rajat ylittävän liikenteen vapaan kulun varmistaminen, osapuolten soveltamien tieliikennettä koskevien verotusjärjestelmien välisten erojen asteittainen poistaminen ja kyseisistä eroista johtuvien kilpailun vääristymien poistaminen.

3. Siihen saakka, kun 2 kohdassa mainitut neuvottelut saatetaan päätökseen, osapuolet poistavat yhteisön tai Montenegron tieliikenteen harjoittajien välisen eriarvoisen kohtelun raskaiden tavarankuljetusajoneuvojen liikennöimistä ja/tai omistamista koskevien verojen ja maksujen määräämisessä sekä osapuolten alueella tapahtuvaa kuljetustoimintaa koskevien verojen tai maksujen määräämisessä. Montenegro sitoutuu pyydettäessä ilmoittamaan Euroopan komissiolle soveltamiensa verojen, tiemaksujen ja muiden maksujen määristä sekä niiden laskentamenetelmästä.

4. Edellä 2 kohdassa ja 12 artiklassa tarkoitetun sopimuksen tekemiseen saakka tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen esitetyistä Montenegron kautta kulkevaan yhteisön kauttakulkuliikenteeseen sovellettavien verojen, tiemaksujen tai muiden maksujen sekä niiden kantamisjärjestelyjen muutoksista on järjestettävä ennakolta kuulemismenettely.

*14 artikla***Painot ja mitat**

1. Montenegro hyväksyy yhteisön paino- ja mittastandardien mukaisten tieliikenteen ajoneuvojen vapaan ja esteettömän liikkumisen 5 artiklassa mainituilla väylillä. Kuuden kuukauden ajan tämän sopimuksen voimaantulosta Montenegron standardeista poikkeavista tieliikenteen ajoneuvoista peritään erityinen ketään syrjimätön maksu, joka on suhteessa ylimääräisestä akselipainosta aiheutuvaan vahinkoon.

2. Montenegro pyrkii yhdenmukaistamaan lainsäädäntönsä ja standardinsa tienrakentamisen alalla yhteisössä voimassa olevan lainsäädännön kanssa viidennen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden loppuun mennessä ja tekee kaiken voitavansa 5 artiklassa tarkoitettujen olemassa olevien väylien parantamiseksi ehdotetussa ajassa uuden lainsäädännön ja uusien standardien mukaisiksi taloudellisten mahdollisuuksiensa perusteella.

▼ B*15 artikla***Ympäristö**

1. Osapuolet pyrkivät ympäristön suojelemiseksi ottamaan käyttöön raskaiden tavarankuljetusajoneuvojen kaasu- ja hiukkaspäästöjä sekä melutasoa koskevia standardeja, joiden avulla varmistetaan suojelun korkea taso.

2. Jotta alan teollisuudelle voidaan antaa selkeää tietoa ja jotta kannustettaisiin tutkimus- ja ohjelmointitoiminnan sekä tuotannon yhteensovittamista, vältetään poikkeuksellisten kansallisten standardien antamista.

Myös ympäristöä koskevissa kansainvälisissä sopimuksissa vahvistettujen standardien mukaiset ajoneuvot voivat liikennöidä osapuolten alueella ilman muita rajoituksia.

3. Osapuolet toimivat yhdessä uusien standardien käyttöön ottamiseksi ja edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

*16 artikla***Sosiaaliset näkökohdat**

1. Montenegro yhdenmukaistaa maantiekuljetusalan henkilöstön koulutusta koskevan lainsäädäntönsä EY:n standardien mukaiseksi erityisesti vaarallisten aineiden kuljetuksen osalta.

2. Kansainvälisessä tieliikenteessä käytettävien ajoneuvojen miehistöjen työstä tehdyn Euroopan sopimuksen (AETR) osapuolena Montenegro ja yhteisö pyrkivät yhdenmukaistamaan mahdollisimman hyvin ajoaikaa ja kuljettajien taukoja ja lepoaikoja sekä miehistöjen kokoonpanoa koskevat politiikkansa tieliikennealan sosiaalilainsäädännön tulevan kehityksen mukaisesti.

3. Osapuolet toimivat yhteistyössä tieliikennealan sosiaalilainsäädännön täytäntöönpanossa ja soveltamisessa.

4. Osapuolet varmistavat tieliikenteen harjoittajan ammattiin pääsyä koskevien lainsäädäntöjensä vastaavuuden, jotta ne voitaisiin vastavuoroisesti tunnustaa.

*17 artikla***Liikennettä koskevat määräykset**

1. Osapuolet asettavat kokemuksensa yhteiseen käyttöön ja pyrkivät yhdenmukaistamaan lainsäädäntönsä liikennevirran sujuvuuden parantamiseksi ruuhka-aikoina (viikonloput, juhlapyhät, matkailukausi).

2. Osapuolet edistävät yleisesti tieliikenteen tietojärjestelmän käyttöön-ottoa, kehittämistä ja yhteensovittamista.

▼B

3. Ne pyrkivät yhdenmukaistamaan lainsäädäntönsä pilaantuvien tavaroiden, elävien eläinten ja vaarallisten aineiden kuljetuksen osalta.

4. Osapuolet pyrkivät myös yhdenmukaistamaan kuljettajille annettavan teknisen avun, liikennettä ja muita keskeisiä kysymyksiä koskevien olennaisten tietojen jakamisen matkailijoille sekä pelastuspalvelut, mukaan lukien sairaankuljetukset.

*18 artikla***Liikenneturvallisuus**

1. Montenegro yhdenmukaistaa erityisesti vaarallisten aineiden kuljetuksen osalta liikenneturvallisuutta koskevan lainsäädäntönsä yhteisön lainsäädännön kanssa tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan toisen vuoden loppuun mennessä.

2. Vaarallisten aineiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehdyn eurooppalaisen sopimuksen (ADR) osapuolena Montenegro ja yhteisö pyrkivät yhdenmukaistamaan mahdollisimman hyvin vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevat politiikkansa.

3. Osapuolet toimivat yhteistyössä liikenneturvallisuutta koskevan lainsäädännön täytäntöönpanossa ja soveltamisessa erityisesti ajokorttien ja liikenneonnettomuuksien vähentämiseen tähtäävien toimenpiteiden osalta.

MUODOLLISUUKSIEN YKSINKERTAISTAMINEN*19 artikla***Muodollisuuksien yksinkertaistaminen**

1. Osapuolet sopivat yksinkertaistavansa tavaravirtojen kulkua sekä niiden välisessä että niiden kautta kulkevassa rautatie- ja maantieliikenteessä.

2. Osapuolet sopivat aloittavansa neuvottelut tavaraliikenteeseen liittyvien tarkastusten ja muodollisuuksien helpottamista koskevan sopimuksen tekemiseksi.

3. Osapuolet sopivat tarpeen mukaan toimivansa yhdessä muiden yksinkertaistamiseen liittyvien toimenpiteiden toteuttamisessa ja edistävänä tätä.

LOPPUMÄÄRÄYKSET*20 artikla***Soveltamisalan laajentaminen**

Jos toinen osapuoli päättelee tämän pöytäkirjan soveltamisesta saadun kokemuksen perusteella, että muiden pöytäkirjan soveltamisalaan kuulumattomien toimenpiteiden toteuttaminen on yhteensovitun eurooppalaisen kuljetuspolitiikan edun mukaista ja että niiden avulla voidaan erityisesti edistää kauttakulkuliikenteen ongelman ratkaisemista, se tekee toiselle osapuolelle asiaa koskevat ehdotukset.

▼ B

21 artikla

Täytäntöönpano

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä tämän sopimuksen 123 artiklan mukaisesti perustettavassa erityisessä alakomiteassa.
2. Kyseinen alakomitea:
  - a) laatii yhteistyösuunnitelmia rautatiekuljetusten, yhdistettyjen kuljetusten, liikenteen tutkimuksen sekä ympäristön alalla;
  - b) tutkii tässä pöytäkirjassa määrättyjen päätösten soveltamista ja suosittelee vakautus- ja assosiaatiokomitealle tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä mahdollisten ongelmien ratkaisemiseksi;
  - c) arvioi tilannetta kahden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta infrastruktuurien parantamisen ja vapaasta kauttakulusta aiheutuneiden seurausten osalta;
  - d) yhteensovittaa kansainvälisten kuljetusten ja erityisesti kauttakululiikenteen seurantaa, ennusteita ja muuta tilastointia koskevia toimia.

▼B

YHTEINEN JULISTUS

1. Yhteisö ja Montenegro ottavat huomioon, että raskaiden tavarankuljetusajoneuvojen tyyppihyväksyntää varten yhteisössä tällä hetkellä hyväksytyt kaasupäästö- ja kohinarajat ovat 9 päivästä marraskuuta 2006 ⁽¹⁾ seuraavat ⁽²⁾:

ESC- ja ELR-testeissä mitatut raja-arvot:

		Hiilimonoksidin massa	Hiilivetyjen massa	Typen oksidien massa	Hiukkasten massa	Savu
		(CO) g/kWh	(HC) g/kWh	(NO _x) g/kWh	(PT) g/kWh	m ⁻¹
Rivi B1	Euro IV	1,5	0,46	3,5	0,02	0,5

ETC-testissä mitatut raja-arvot:

		Hiilimonoksidin massa	Metaanittomien hiilivetyjen massa	Metaanin massa	Typen oksidien massa	Hiukkasten massa
		(CO) g/kWh	(NMHC) g/kWh	(CH ₄) ^(a) g/kWh	(NO _x) g/kWh	(PT) ^(b) g/kWh
Rivi B1	Euro IV	4,0	0,55	1,1	3,5	0,03

^(a) Ainoastaan maakaasumootoreille.

^(b) Ei sovelleta kaasukäyttöisiin moottoreihin.

2. Yhteisö ja Montenegro pyrkivät tulevaisuudessa vähentämään moottoriajoneuvojen päästöjä käyttämällä edistynyttä ajoneuvopäästöjen valvontatekniikkaa ja laadukkaampia moottoripolttoaineita.

⁽¹⁾ Ajoneuvojen puristusytetysmootoreiden kaasumaisten ja hiukkasmaisten päästöjen sekä ajoneuvoissa käytettävien maa- tai nestekaasulla toimivien ottomootoreiden kaasupäästöjen torjumiseksi toteutettavia toimenpiteitä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 28. syyskuuta 2005 annettu direktiivi 2005/55/EY (EUVL L 275, 20.10.2005, s. 1).

⁽²⁾ Näitä raja-arvoja ajantasaistetaan sen mukaisesti kuin asiaan liittyvissä direktiiveissä ja niiden myöhemmissä tarkistuksissa säädetään.

PÖYTÄKIRJA N:o 5
terästeollisuuden valtiontuki

1. Osapuolet toteavat, että Montenegron on pyrittävä ratkaisemaan viipymättä teräsalansa mahdolliset rakenteelliset heikkoudet maailmanlaajuisen kilpailukykyä varmistamiseksi tällä tuotannon alalla.
2. Tämän sopimuksen 73 artiklan 1 kohdan iii alakohdan mukaisten sääntöjen lisäksi alueellisista valtiontuista vuosiksi 2007–2013 annettujen suuntaviivojen liitteessä I määritellyn terästeollisuuden valtiontuen soveltuutta arvioidaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklan ja johdetun oikeuden perusteella.
3. Sovellettaessa tämän sopimuksen 73 artiklan 1 kohdan iii alakohdan määräyksiä terästeollisuuteen yhteisö tunnustaa, että viiden vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulosta Montenegro voi poikkeuksellisesti myöntää valtiontukea vaikeuksissa olevien terästeollisuusyritysten rakenneuudistuksiin, kunhan
  - a) tuki johtaa siihen, että tuensaajayritykset ovat pitkällä aikavälillä kannattavia tavanomaisissa markkinaolosuhteissa rakenneuudistuskauden lopussa, ja
  - b) tuen määrä ja intensiteetti rajoitetaan tiukasti tasolle, joka on ehdottomasti välttämätön kannattavuuden palauttamiseksi, ja tukea vähennetään tarvittaessa asteittain;
  - c) Montenegro laatii rakenneuudistusohjelmat, jotka liittyvät yleiseen tuotantokyvyn järkeistämiseen myös sulkemalla tehotonta tuotantokapasiteettia. Jokainen rakenneuudistustukea saava terästeollisuusyritys tarjoaa mahdollisuuksien mukaan vastasuoritteita tuen aiheuttaman kilpailun vääristymisen tasapainottamiseksi.
4. Montenegron on toimitettava Euroopan komission arvioitavaksi kansallinen rakenneuudistusohjelma ja jokaisen rakenneuudistustukea saavan yrityksen osalta erillinen liiketoimintasuunnitelma, joka osoittaa, että edellä mainitut edellytykset on täytetty.

Erillisten liiketoimintasuunnitelmien on oltava Montenegron valtiontuen valvontaviranomaisen arvioimia ja hyväksymiä tämän pöytäkirjan 3 kohdan noudattamisen osalta.

Euroopan komissio varmistaa, että kansallinen rakenneuudistusohjelma noudattaa 3 kohdan vaatimuksia.

5. Euroopan komissio valvoo suunnitelmien täytäntöönpanoa läheisessä yhteistyössä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa ja erityisesti Montenegron valtiontuen valvontaviranomaisen kanssa.

Jos valvonta osoittaa, että tämän sopimuksen allekirjoituspäivän jälkeen on myönnetty sellaista tukea tuensaajille, jota ei ole hyväksytty kansallisessa rakenneuudistusohjelmassa, tai rakenneuudistustukea on myönnetty terästeollisuusyrityksille, joita ei ole mainittu kansallisessa rakenneuudistusohjelmassa, Montenegron valtiontuen valvontaviranomaisen on varmistettava, että tällainen tuki maksetaan takaisin.

6. Yhteisö antaa Montenegrolle pyydettyä teknistä tukea kansallisen rakenneuudistussuunnitelman ja erillisten liiketoimintasuunnitelmien valmisteluun.

▼ B

7. Osapuolet varmistavat valtiontukien täydellisen läpinäkyvyyden. Erityisesti terästuotantoon Montenegrossa myönnetystä valtiontuesta sekä rakenneuudistusohjelman ja liiketoimintasuunnitelmien täytäntöönpanosta vaihdetaan jatkuvasti kattavia tietoja.
8. Vakautus- ja assosiaationeuvosto valvoo 1–4 kohdassa määrättyjen vaatimusten täytäntöönpanoa. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi laatia täytäntöönpanosääntöjä tässä tarkoituksessa.
9. Jos toinen osapuolista katsoo, että toisen osapuolen tietty käytäntö on ristiriidassa tämän pöytäkirjan määräysten kanssa, ja jos tämä käytäntö aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa haittaa ensiksi mainitun osapuolen eduille tai merkittävää vahinkoa sen omalle tuotannonalalle, kyseinen osapuoli voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet neuvoteltuaan tilanteesta kilpailuasioden alakomiteassa tai kolmenkymmenen työpäivän kuluttua neuvottelupyynnön esittämisestä.

▼B**PÖYTÄKIRJA N:o 6****keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta tulliasioissa Montenegro***1 artikla***Määritelmät**

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

- a) ”tullilainsäädännöllä” osapuolten alueilla sovellettavia säännöksiä tai määräyksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja asettamista mihin tahansa tullimenettelyyn, mukaan luettuina kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;
- b) ”pyynnön esittäväällä / esittäneellä viranomaisella” toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka pyytää avunantoa tämän pöytäkirjan mukaisesti;
- c) ”pyynnön vastaanottavalla / vastaanottaneella viranomaisella” toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa pyynnön avunannosta tämän pöytäkirjan mukaisesti;
- d) ”henkilötiedoilla” kaikkia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa yksilöä koskevia tietoja;
- e) ”tullilainsäädännön vastaisella toimella” mitä tahansa tullilainsäädännön rikkomista tai yritystä rikkoa kyseistä lainsäädäntöä.

*2 artikla***Soveltamisala**

1. Osapuolet antavat toisilleen apua toimivaltaansa kuuluvilla aloilla tässä pöytäkirjassa määrätyin tavoin ja edellytyksin varmistaakseen erityisesti tullilainsäädäntöä rikkovia toimia ehkäisemällä, tutkimalla ja torjumalla, että tätä lainsäädäntöä sovelletaan oikein.

2. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettu avunanto tulliasioissa koskee niitä osapuolten hallintoviranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia soveltamaan tätä pöytäkirjaa. Avunanto ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien sääntöjen soveltamista. Avunannon piiriin eivät myöskään kuulu tiedot, jotka on saatu oikeusviranomaisten pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät nämä viranomaiset ole ennakolta hyväksyneet kyseisten tietojen luovuttamista.

3. Tämän pöytäkirjan soveltamisalaan ei kuulu tullien, verojen ja sakkojen kantamisessa annettava apu.

▼B*3 artikla***Pyynnöstä annettava apu**

1. Pyynnön vastaanottanut viranomainen toimittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä kaikki tarvittavat tiedot, jotta tämä voi varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein, mukaan luettuina tiedot havaituista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai saattaisivat olla tullilainsäädännön vastaisia.

2. Pyynnön vastaanottanut viranomainen ilmoittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä:

a) onko toisen osapuolen alueelta viedyt tavarat tuotu asianmukaisesti toisen osapuolen alueelle, ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn;

b) onko toisen osapuolen alueelle tuodut tavarat viety asianmukaisesti toisen osapuolen alueelta, ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn.

3. Pyynnön vastaanottanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä tarvittavat säännösten mukaiset toimenpiteet varmistukseksi, että erityinen valvonta kohdistetaan:

a) luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan osallistuvan tai osallistuneen tullilainsäädännön vastaisiin toimiin;

b) paikkoihin, joihin tavaroita on koottu tai voidaan koota varastoitaviksi siten, että on perusteltua uskoa, että tavarat on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa;

c) tavaroihin, joita kuljetetaan tai voidaan kuljettaa siten, että on perusteltua uskoa, että ne on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa;

d) kuljetusvälineisiin, joita käytetään tai voidaan käyttää siten, että on perusteltua uskoa, että ne on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa.

*4 artikla***Oma-aloitteinen avunanto**

Osapuolet antavat omasta aloitteestaan toisilleen apua säännöstensä ja määräystensä mukaisesti, jos ne pitävät sitä tullilainsäädännön oikean soveltamisen kannalta tarpeellisena, erityisesti välittämällä seuraavia seikkoja koskevia saamia tietoja:

▼ B

- a) toimet, jotka ovat tai näyttävät olevan tullilainsäädännön vastaisia ja joilla saattaa olla merkitystä toiselle osapuolelle;
- b) tullilainsäädännön vastaisissa toimissa käytettävät uudet keinot tai menetelmät;
- c) tavarat, joiden tiedetään olevan tullilainsäädännön vastaisten toimien kohteena;
- d) luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden perustellusti uskotaan osallistuvan tai osallistuneen tullilainsäädännön vastaisiin toimiin;
- e) kulkuvälineet, joita perustellusti uskotaan käytetyn tai käytettävän tai voitavan käyttää tullilainsäädännön vastaisissa toimissa.

*5 artikla***Asiakirjojen toimittaminen ja päätöksistä ilmoittaminen**

Pyynnön vastaanottanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä säännöstensä ja määräystensä mukaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet:

- a) kaikkien sellaisten asiakirjojen toimittamiseksi tai
- b) sellaisista päätöksistä ilmoittamiseksi,

jotka tulevat pyynnön esittävältä viranomaiselta ja jotka kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan, pyynnön vastaanottaneen viranomaisen alueella asuvalle tai sinne sijoittautuneelle vastaanottajalle.

Asiakirjojen toimittamista tai päätöksistä ilmoittamista koskevat pyynnöt on esitettävä kirjallisesti pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä.

*6 artikla***Avunantoa koskevien pyyntöjen muoto ja sisältö**

1. Tämän pöytäkirjan mukaisesti esitetyt pyynnöt on tehtävä kirjallisesti. Pyyntöön on liitettävä asiakirjat, jotka katsotaan tarpeellisiksi sen täyttämiseksi. Myös suulliset pyynnöt voidaan hyväksyä asian kiireellisyyden perusteella, mutta ne on viipymättä vahvistettava kirjallisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on oltava seuraavat tiedot:

- a) pyynnön esittänyt viranomainen,
- b) pyydetty toimenpide,
- c) pyynnön tarkoitus ja syy,

▼ B

- d) asiaan liittyvä lainsäädäntö ja muu oikeudellinen aineisto,
- e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkimuksen kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä,
- f) yhteenveto asiaa koskevista merkityksellisistä seikoista ja jo tehdyistä tutkimuksista.

3. Pyynnöt on tehtävä pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä. Tämä vaatimus ei koske 1 kohdassa tarkoitettuun pyyntöön liitettyjä asiakirjoja.

4. Jos pyyntö ei täytä edellä määrättyjä muotovaatimuksia, sen korjaamista tai täydentämistä voidaan vaatia; sitä ennen voidaan kuitenkin määrätä toteutettaviksi varotoimenpiteitä.

*7 artikla***Pyyntöjen täyttäminen**

1. Pynnön vastaanottanut viranomainen toimii avunpyynnön täyttämiseksi toimivaltansa ja käytettävissä olevien voimavarojensa mukaan samalla tavoin kuin se toimisi omaan lukuunsa tai saman osapuolen muiden viranomaisten pyynnöstä ja toimittaa sillä jo olevia tietoja sekä tekee tai teettää tarkoituksenmukaisia tutkimuksia. Tämä määräys koskee myös kaikkia muita viranomaisia, joille pyynnön vastaanottanut viranomainen on välittänyt pyyntönsä, kun se ei voi toimia itse.

2. Avunantopyynnöt täytetään pyynnön vastaanottaneen osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

3. Osapuolen toimivaltaiset viranomaiset voivat toisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin saada pyynnön vastaanottaneelta tai 1 kohdan mukaisesti valtuutetulta muulta viranomaiselta näiden toimipaikassa tietoja, jotka koskevat tosiasiallisesti tai mahdollisesti tullilainsäädännön vastaisia toimia ja joita pyynnön esittänyt viranomainen tarvitsee tämän pöytäkirjan soveltamiseksi.

4. Osapuolen toimivaltaiset viranomaiset voivat toisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin olla läsnä tämän alueella suoritettavissa tutkimuksissa.

*8 artikla***Ilmoitettavien tietojen muoto**

1. Pynnön vastaanottanut viranomainen ilmoittaa tiedustelujen tulokset pyynnön esittäneelle viranomaiselle kirjallisesti ja liittää mukaan tarvittavat asiakirjat, oikeaksi todistetut asiakirjajäljennökset tai muun aineiston.

▼ B

2. Nämä tiedot voivat olla sähköisessä muodossa.

3. Asiakirjojen alkuperäiskappaleita voidaan toimittaa pyynnöstä ainoastaan tapauksissa, joissa oikeiksi todistetut jäljennökset eivät riitä. Alkuperäiset asiakirjat on palautettava mahdollisimman pian.

*9 artikla***Poikkeukset avunantovelvollisuudesta**

1. Avunannosta voidaan kieltäytyä tai sen antamiselle voidaan asettaa edellytyksiä tai vaatimuksia, jos osapuoli katsoo, että tämän pöytäkirjan mukainen avunanto:

- a) todennäköisesti vaarantaisi Montenegron tai yhteisön sellaisen jäsenvaltion täysivaltaisuuden, jolta on tämän pöytäkirjan mukaisesti pyydetty apua; tai
- b) todennäköisesti uhkaisi yleistä järjestystä, turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja erityisesti 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa; tai
- c) loukkaa teollisia salaisuuksia taikka liike- tai ammattisalaisuuksia.

2. Pynnön vastaanottanut viranomainen voi lykätä avun antamista, jos se katsoo avunannon häiritsevän vireillä olevia tutkimuksia, syytetoimia tai oikeuskäsittelyjä. Tällöin pynnön vastaanottanut viranomainen neuvottelee pynnön esittäneen viranomaisen kanssa sen selvittämiseksi, voidaanko apua antaa sen tarpeellisina pitämiä edellytyksiä tai vaatimuksia noudattaen.

3. Jos pynnön esittävä viranomainen pyytää apua, jota se ei itse voisi pyydettyäessä antaa, se huomauttaa tästä seikasta pynnössään. Pynnön vastaanottanut viranomainen saa päättää, miten se vastaa tällaiseen pyyntöön.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa pynnön vastaanottaneen viranomaisen päätöksestä ja sen perusteluista on ilmoitettava pynnön esittäneelle viranomaiselle viipymättä.

*10 artikla***Tietojenvaihto ja luottamuksellisuus**

1. Kaikki tiedot, jotka annetaan missä tahansa muodossa tämän pöytäkirjan mukaisesti, ovat luonteeltaan luottamuksellisia tai rajoitettuun käyttöön tarkoitettuja riippuen kunkin osapuolen alueella sovellettavista säännöistä. Tiedot kuuluvat virka-asioita koskevan salassapitovelvollisuuden piiriin, ja niille on taattava tiedot vastaanottaneen osapuolen asiaa koskevassa lainsäädännössä sekä yhteisön toimielimiin sovellettavissa vastaavissa säännöksissä samanlaisille tiedoille säädetty suojat.

▼B

2. Henkilötietoja saa toimittaa ainoastaan, jos ne vastaanottava osapuoli sitoutuu suojelemaan niitä vähintään samalla tavalla kuin tiedot toimitettava osapuoli suojelisi niitä kyseisessä tapauksessa. Tätä varten osapuolet antavat toisilleen tietoja, joista ilmenevät osapuolten soveltamat säännöt, tarvittaessa myös yhteisön jäsenvaltioiden voimassa olevat säännökset.

3. Tämän pöytäkirjan mukaisesti saatujen tietojen käytön tullilainsäädännön vastaisia toimia koskevissa oikeudenkäynti- tai hallintomenettelyissä katsotaan olevan tämän pöytäkirjan mukaista. Näin ollen osapuolet voivat käyttää tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti saatuja tietoja ja tutkittuja asiakirjoja näyttönä todistusasiakirjoissa, kertomuksissa ja lausunnoissa sekä oikeudessa esitetyissä kanteissa ja syytteissä. Tällaisesta käytöstä ilmoitetaan tiedot toimittaneelle tai asiakirjat käyttöön antaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle.

4. Saatuja tietoja voidaan käyttää ainoastaan tämän pöytäkirjan soveltamiseksi. Jos toinen osapuoli haluaa käyttää kyseisiä tietoja muihin tarkoituksiin, sen on hankittava tiedot toimittaneelta viranomaiselta kirjallinen ennakkosuostumus. Tietojen käytössä on noudatettava tämän viranomaisen asettamia rajoituksia.

*11 artikla***Asiantuntijat ja todistajat**

Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen virkailija voidaan valtuuttaa annetussa valtuutuksessa olevin rajoituksin esiintymään asiantuntijana tai todistajana oikeudenkäynti- tai hallintomenettelyissä, jotka koskevat tässä pöytäkirjassa tarkoitettuja asioita, sekä esittämään esineitä taikka asiakirjoja tai niiden virallisesti oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joita mahdollisesti tarvitaan näissä menettelyissä. Todistamis- tai kuulemispyynnössä on ilmoitettava selkeästi, minkä oikeus- tai hallintoviranomaisen edessä, missä asiassa ja missä asemassa tai ominaisuudessa edustajaa kuullaan.

*12 artikla***Avunannosta aiheutuneet kustannukset**

Osapuolet eivät vaadi toisiltaan korvausta tämän pöytäkirjan soveltamisesta aiheutuvista kustannuksista, lukuun ottamatta tapauksen mukaan asiantuntijoita ja todistajia sekä tulkkeja ja kääntäjiä koskevia kustannuksia silloin, kun nämä eivät ole julkishallinnon palveluksessa.

*13 artikla***Täytäntöönpano**

1. Tämän pöytäkirjan täytäntöönpano annetaan Montenegron tulliviranomaisten ja Euroopan komission sekä soveltuvien osien jäsenvaltioiden tulliviranomaisten tehtäväksi. Ne päättävät kaikista pöytäkirjan soveltamisessa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä, ja ne ottavat

▼B

huomioon erityisesti tietosuojaa koskevat voimassa olevat säännöt. Ne voivat suositella toimivaltaisille elimille muutoksia, jotka niiden käsityksen mukaan pitäisi tehdä tähän pöytäkirjaan.

2. Osapuolet neuvottelevat keskenään ja ilmoittavat sen jälkeen toisilleen yksityiskohtaisista täytäntöönpanosäännöistä, jotka vahvistetaan tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti.

*14 artikla***Muut sopimukset**

1. Ottaen huomioon yhteisön toimivallan ja sen jäsenvaltioiden toimivallan tämän pöytäkirjan määräykset

- a) eivät vaikuta kansainvälisistä yleissopimuksista tai muista sopimuksista johtuviin osapuolten velvollisuuksiin;
- b) katsotaan yksittäisten jäsenvaltioiden ja Montenegron välillä tehtyjä tai mahdollisesti tehtäviä keskinäistä avunantoa koskevia sopimuksia täydentäviksi;
- c) eivät vaikuta niiden yhteisön säännösten ja määräysten soveltamiseen, jotka koskevat tämän pöytäkirjan perusteella saatujen, yhteisölle mahdollisesti merkityksellisten tietojen vaihtamista Euroopan komission toimivaltaisten yksiköiden ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välillä.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, tämän pöytäkirjan määräykset ovat ensisijaisia niiden kahdenvälisen, keskinäistä avunantoa koskevien sopimusten määräyksiin nähden, joita yksittäiset jäsenvaltiot ja Montenegro ovat tehneet tai mahdollisesti tekevät, jos viimeksi mainitut määräykset ovat ristiriidassa tämän pöytäkirjan määräysten kanssa.

3. Osapuolet pyrkivät ratkaisemaan tämän pöytäkirjan soveltamista koskevat kysymykset tämän sopimuksen 119 artiklalla perustetussa vakautus- ja assosiaatiokomiteassa käytävissä neuvotteluissa.

▼B**PÖYTÄKIRJA N:o 7**
Riitojen ratkaiseminen*I LUKU****Kohde ja soveltamisala****1 artikla***Kohde**

Tämän pöytäkirjan tarkoituksena on välttää ja ratkaista osapuolten väliset riidat molempien osapuolten hyväksyttävissä olevien ratkaisujen saavuttamiseksi.

*2 artikla***Soveltamisala**

Tämän pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan ainoastaan seuraavien määräysten tulkintaa ja soveltamista koskeviin riitoihin, myös silloin kun osapuoli katsoo, että toisen osapuolen toteuttama toimenpide tai toiminnan laiminlyönti on vastoin sille näistä määräyksistä johtuvia velvollisuuksia:

a) IV osasto ”Tavaroiden vapaa liikkuvuus”, lukuun ottamatta 33 artiklaa, 40 artiklaa ja 41 artiklan 1, 4 ja 5 kohtaa (siltä osin kuin ne koskevat 41 artiklan 1 nojalla toteutettuja toimenpiteitä) sekä 47 artiklaa;

b) V osasto ”Työntekijöiden liikkuvuus, sijoittautuminen, palvelujen tarjoaminen ja pääoma”:

— II luku ”Sijoittautuminen” (52–56 artikla ja 58 artikla)

— III luku ”Palvelujen tarjoaminen” (59 artikla, 60 artikla ja 61 artiklan 2 ja 3 kohta)

— IV luku ”Maksuliikenne ja pääomanliikkeet” (62 artikla ja 63 artikla lukuun ottamatta 4 kohdan ensimmäisen alakohdan toista virkettä)

— V luku ”Yleiset määräykset” (65–71 artikla);

c) IV osasto ”Lainsäädännön lähentäminen, lainvalvonta ja kilpailusäännöt”:

— 75 artiklan 2 kohta (teollis- ja tekijänoikeudet sekä kaupalliset oikeudet) ja 76 artiklan 1–6 kohta (julkiset hankinnat).

▼ B*II LUKU***Riitojenratkaisumenettelyt****I j a k s o****Välimiesmenettely***3 artikla***Välimiesmenettelyn aloittaminen**

1. Jos osapuolet eivät ole saavuttaneet riitaan ratkaisua, kantajaosapuoli voi toimittaa tämän sopimuksen 130 artiklan mukaisten ehtojen täyttyessä kirjallisen pyynnön välimiespaneelin perustamisesta vastaajaosapuolelle ja vakautus- ja assosiaatiokomitealle.
2. Kantajaosapuolen on pyynnössään ilmoitettava riidan aihe ja vastaajaosapuolen toteuttama toimenpide tai laiminlyönti, jonka kantajaosapuoli katsoo rikkovan 2 artiklassa mainittuja määräyksiä.

*4 artikla***Välimiespaneelin kokoonpano**

1. Välimiespaneeli koostuu kolmesta välimiehestä.
2. Osapuolet kuulevat toisiaan sopiakseen välimiespaneelin kokoonpanosta 10 päivän kuluessa siitä, kun vakautus- ja assosiaatiokomitealle on toimitettu pyyntö välimiespaneelin perustamisesta.
3. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen kokoonpanosta 2 kohdan mukaisessa määräajassa, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää vakautus- ja assosiaatiokomitean puheenjohtajaa tai tämän valtuuttamaa henkilöä valitsemaan arvalla kaikki kolme jäsentä 15 artiklan mukaisesti laaditusta luettelosta siten, että yksi valitaan kantajaosapuolen ehdokkaista, yksi vastaajaosapuolen ehdokkaista ja yksi osapuolten puheenjohtajiksi valitsemista välimiehistä.

Jos osapuolet pääsevät sopimukseen yhdestä tai useammasta välimiespaneelin jäsenestä, vielä nimittämättä olevat jäsenet nimitetään samaa menettelyä noudattaen.

4. Vakautus- ja assosiaatiokomitean puheenjohtaja tai tämän valtuuttama henkilö valitsee välimiehet kummankin osapuolen edustajan läsnäollessa.
5. Välimiespaneelin perustamispäiväksi katsotaan päivä, jolloin osapuolten yhteisellä sopimuksella nimittämistä kolmesta välimiehestä ilmoitetaan paneelin puheenjohtajalle, tai tarvittaessa päivä, jolloin välimiehet valitaan 3 kohdan mukaisesti.

▼B

6. Jos osapuoli katsoo, että välimies ei noudata 18 artiklassa tarkoitettujen menettelysääntöjen mukaisia vaatimuksia, osapuolet kuulevat toisiaan ja voivat sopia välimiehen korvaamisesta ja valita korvaavan välimiehen 7 kohdan mukaisesti. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen välimiehen korvaamisen tarpeesta, asia siirretään välimiespaneelin puheenjohtajalle, jonka päätös asiassa on lopullinen.

Jos osapuoli katsoo, että välimiespaneelin puheenjohtaja ei noudata 18 artiklassa tarkoitettujen menettelysääntöjen mukaisia vaatimuksia, asia siirretään jollekin toiselle niiden välimiesten joukosta, jotka on valittu toimimaan puheenjohtajana, siten, että vakautus- ja assosiaationeuvoston puheenjohtaja tai tämän valtuuttama henkilö valitsee kyseisen henkilön arvalla kummankin osapuolen edustajan läsnäollessa, ellei osapuolten kesken toisin sovita.

7. Jos välimies ei pysty osallistumaan menettelyyn, vetäytyy tai korvataan 6 kohdan mukaisesti, korvaava välimies valitaan viiden päivän kuluessa alkuperäisen välimiehen valinnassa sovellettua valintamenettelyä noudattaen. Paneelimenettelyt keskeytetään valintaprosessin edellyttämäksi ajaksi.

*5 artikla***Välitystuomiot**

1. Välimiespaneeli ilmoittaa tuomiostaan osapuolille ja vakautus- ja assosiaatiokomitealle 90 päivän kuluessa välimiespaneelin perustamispäivästä. Jos paneeli katsoo, että määräaika ei pystytä noudattamaan, paneelin puheenjohtajan on ilmoitettava asiasta kirjallisesti osapuolille ja vakautus- ja assosiaatiokomitean puheenjohtajalle ja mainittava syyt viivästykseen. Välitystuomio olisi joka tapauksessa annettava viimeistään 120 päivän kuluttua paneelin perustamispäivästä.

2. Kiireellisissä tapauksissa, mukaan lukien pilaantuvia tavaroita koskevat tapaukset, välimiespaneelin olisi kaikin keinoin pyrittävä antamaan tuomionsa 45 päivän kuluessa paneelin perustamispäivästä. Välitystuomio olisi joka tapauksessa annettava viimeistään 100 päivän kuluttua paneelin perustamispäivästä. Välimiespaneeli voi tehdä 10 päivän kuluessa perustamispäivästään alustavan päätöksen siitä, katsotaanko asia kiireelliseksi.

3. Välitystuomiossa esitetään selvitetty tosiseikat, tämän sopimuksen asiaa koskevien määräysten sovellettavuus sekä selvitettyjen seikkojen ja niihin pohjautuvien päätelmien perustelut. Välitystuomio voi sisältää suosituksia sen noudattamiseksi toteuttavista toimenpiteistä.

4. Kantajaosapuoli voi peruuttaa valituksensa ilmoittamalla asiasta kirjallisesti välimiespaneelin puheenjohtajalle, vastaajaosapuolelle ja vakautus- ja assosiaatiokomitealle milloin tahansa ennen välitystuomion tiedoksiantoa osapuolille ja vakautus- ja assosiaatiokomitealle. Valituksen peruuttaminen ei rajoita kantajaosapuolen oikeutta esittää myöhemmin uusi samaa asiaa koskeva valitus.

▼B

5. Molempien osapuolten sitä pyytäessä välimiespaneelin on keskeytettävä työnsä milloin tahansa enintään 12 kuukaudeksi. Näiden 12 kuukauden kuluttua paneelin perustamisvaltuutus raukeaa, mutta tämä ei kuitenkaan vaikuta kantajaosapuolen oikeuteen pyytää myöhemmin paneelin perustamista saman toimenpiteen osalta.

II j a k s o

Välitystuomioiden noudattaminen*6 artikla***Välitystuomioiden noudattaminen**

Kumpikin osapuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet välitystuomion noudattamiseksi, ja osapuolet pyrkivät sopimukseen välitystuomioiden noudattamista koskevasta kohtuullisesta määräajasta.

*7 artikla***Välitystuomioiden noudattamista koskeva kohtuullinen määräaika**

1. Vastajaosapuolen on ilmoitettava kantajaosapuolelle viimeistään 30 päivän kuluttua välitystuomion tiedoksiannosta määräaika, jonka kuluessa se edellyttää välitystuomion noudattamista, jäljempänä ”kohtuullinen määräaika”. Osapuolet pyrkivät sopimaan yhdessä kohtuullisesta määräajasta.

2. Jos osapuolten välillä on erimielisyyttä välitystuomion noudattamisen edellyttämästä kohtuullisesta määräajasta, kantajaosapuoli voi pyytää 20 päivän kuluessa 1 kohdan mukaisesta tiedoksiannosta vakautus- ja assosiaatiokomiteaa kutsumaan alkuperäisen välimiespaneelin uudelleen koolle määrittämään kohtuullisen määräajan pituuden. Välimiespaneeli antaa tuomionsa tiedoksi 20 päivän kuluessa tämän pyynnön esittämisestä.

3. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut sen jäsenistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen, sovelletaan tämän pöytäkirjan 4 artiklan mukaisia menettelyjä. Välitystuomion tiedoksiannon määräaika on 20 päivää paneelin perustamispäivästä.

*8 artikla***Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu**

1. Vastajaosapuolen on ilmoitettava toiselle osapuolelle ja vakautus- ja assosiaatiokomitealle ennen kohtuullisen määräajan päättymistä toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välitystuomion noudattamiseksi.

▼B

2. Jos osapuolten välillä on erimielisyyttä 1 kohdan nojalla ilmoitettujen toimenpiteiden yhteensopivuudesta 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten kanssa, kantajaosapuoli voi pyytää alkuperäistä välimiespaneelia ratkaisemaan asian. Tällaisessa pyynnössä on selitettävä, miksi toimenpide ei ole yhteensopiva sopimuksen kanssa. Kun välimiespaneeli on kutsuttu uudelleen koolle, se antaa tuomionsa 45 päivän kuluessa päivästä, jona se perustettiin uudelleen.

3. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut sen jäsenistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen, sovelletaan 4 artiklan mukaisia menettelyjä. Väilystuomion tiedoksiannon määräaika on 45 päivää paneelin perustamispäivästä.

*9 artikla***Väilystuomioiden noudattamatta jättämisestä seuraavat väliaikaiset korjaavat toimenpiteet**

1. Jos vastaajaosapuoli ei ilmoita väilystuomioiden noudattamiseksi toteuttamistaan toimenpiteistä ennen kohtuullisen määräajan päättymistä tai jos välimiespaneeli päättää, että 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettu toimenpide ei ole tästä sopimuksesta johtuvien osapuolten velvollisuuksien mukainen, vastaajaosapuolen on kantajaosapuolen tätä vaatiessa tarjottava väliaikaista korvausta.

2. Jos korvauksesta ei päästä sopimukseen 30 päivän kuluessa kohtuullisen määräajan päättymisestä tai 8 artiklan nojalla annetusta väilystuomiosta, jonka mukaan toimenpide ei ole tämän sopimuksen mukainen, kantajaosapuolella on oikeus keskeyttää tämän pöytäkirjan 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten nojalla myönnettyjen etuuksien soveltaminen tuomion rikkomisesta johtuvia taloudellisia haittavaikutuksia vastaavassa määrin ilmoitettuaan tästä toiselle osapuolelle ja vakautus- ja assosiaatiokomitealle. Kantajaosapuoli voi aloittaa keskeytyksen 10 päivän kulluttua ilmoituksesta, ellei vastaajaosapuoli ole pyytänyt välimiesmenettelyä 3 kohdan mukaisesti.

3. Jos vastaajaosapuoli katsoo, että etuuksien keskeyttämisen taso ei vastaa rikkomisen aiheuttamia taloudellisia haittavaikutuksia, se voi pyytää kirjallisesti alkuperäisen välimiespaneelin puheenjohtajalta ennen 2 kohdassa tarkoitettua 10 päivän määräajan päättymistä alkuperäisen välimiespaneelin kutsumista uudelleen koolle. Välimiespaneelin on annettava etuuksien keskeyttämisen tasoa koskeva tuomionsa tiedoksi osapuolille ja vakautus- ja assosiaatiokomitealle 30 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Etuuksia ei saa keskeyttää ennen kuin välimiespaneeli on antanut tuomionsa, ja keskeytys on toteutettava väilystuomiota noudattaen.

4. Etuuksien keskeyttämisen on oltava tilapäistä, ja sitä voidaan jatkaa ainoastaan siihen asti kun tämän sopimuksen vastaiseksi katsottu toimenpide peruutetaan tai sitä muutetaan sen saattamiseksi tämän sopimuksen mukaiseksi tai kun osapuolet ovat sopineet riidan ratkaisemisesta.

▼B*10 artikla***Välitystuomioiden noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu etuuskien keskeyttämisen jälkeen**

1. Vastajaosapuolen on ilmoitettava toiselle osapuolelle ja vakautus- ja assosiaatiokomitealle toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välitystuomion noudattamiseksi, ja pyynnöstään kantajaosapuolen soveltaman etuuskien keskeyttämisen lopettamiseksi.

2. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen ilmoitetun toimenpiteen yhteensopivuudesta sopimuksen kanssa 30 päivän kuluessa ilmoituksen tekemisestä, kantajaosapuoli voi pyytää kirjallisesti alkuperäisen välimiespaneelin puheenjohtajalta, että paneeli ratkaisee asian. Tällaisesta pyynnöstä on ilmoitettava samanaikaisesti toiselle osapuolelle ja vakautus- ja assosiaatiokomitealle. Välimiespaneeli antaa tuomionsa tiedoksi 45 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Jos välimiespaneeli päättää, että välitystuomion noudattamiseksi toteutettu toimenpide ei ole tämän sopimuksen mukainen, välimiespaneeli määrittää, voiko kantajaosapuoli jatkaa etuuskien keskeyttämistä alkuperäisessä tai muussa määrin. Jos välimiespaneeli päättää, että välitystuomion noudattamiseksi toteutettu toimenpide on tämän sopimuksen mukainen, etuuskien keskeyttäminen lopetetaan.

3. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut sen jäsenistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen, sovelletaan tämän 4 artiklan mukaisia menettelyjä. Välitystuomion tiedoksiannon määräaika on 45 päivää paneelin perustamispäivästä.

III j a k s o

Yhteiset määräykset*11 artikla***Käsittelyjen julkisuus**

Välimiespaneelin kokoukset ovat yleisölle avoimia 18 artiklassa tarkoitettun työjärjestyksen mukaisin ehdoin, ellei välimiespaneeli toisin päätä omasta aloitteestaan tai osapuolten pyynnöstä.

*12 artikla***Tiedot ja tekniset neuvot**

Paneeli voi osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan hankkia tietoja kaikista lähteistä, joita se pitää asianmukaisena paneelimenettelyn kannalta. Paneelilla on myös oikeus hankkia asianmukaiseksi katsomansa asiantuntijalausunnat. Kaikki tällä tavoin saadut tiedot on ilmoitettava molemmille osapuolille ja niiden johdosta on voitava esittää huomautuksia. Muut asiaan liittyvät tahot saavat toimittaa amicus curiae –lausumia välimiespaneelille 18 artiklassa tarkoitetun työjärjestyksen mukaisin edellytyksin.

▼B*13 artikla***Tulkintaperiaatteet**

Välimiespaneelien on sovellettava ja tulkittava tämän sopimuksen määräyksiä yleisen kansainvälisen oikeuden tavanomaisten tulkintasääntöjen ja myös valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen mukaisesti. Paneelit eivät saa tulkita yhteisön säännöstöä. Vaikka määräys vastaisi asiasisällöltään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräystä, sitä ei pidetä kyseisen määräyksen tulkinnan kannalta ratkaisevana.

*14 artikla***Välimiespaneelin päätökset ja välitystuomiot**

1. Kaikki välimiespaneelin päätökset, myös välitystuomiot, tehdään enemmistöpäätöksellä.
2. Välitystuomiot ovat osapuolia velvoittavia. Ne annetaan tiedoksi osapuolille ja vakautus- ja assosiaatiokomitealle, joka asettaa ne yleisön saataville, ellei komitea yksimielisesti toisin päättää.

*III LUKU****Yleiset määräykset****15 artikla***Välimiesten luettelo**

1. Vakautus- ja assosiaatiokomitea laatii viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän pöytäkirjan voimaantulosta luettelon 15 henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan välimiehinä. Kumpikin osapuoli valitsee viisi henkilöä toimimaan välimiehinä. Osapuolet sopivat viidestä henkilöstä, jotka toimivat välimiespaneelin puheenjohtajina. Vakautus- ja assosiaatiokomitea varmistaa, että luettelossa on aina 15 henkilöä.
2. Välimiehillä pitäisi olla erityistietoja ja -kokemusta lainsäädännön, kansainvälisen oikeuden, yhteisön oikeuden ja/tai kansainvälisen kaupan alalta. Välimiesten on oltava riippumattomia, toimittava henkilökohtaisessa ominaisuudessaan eikä heillä saa olla sidoksia mihinkään organisaatioon tai hallitukseen, he eivät saa ottaa näiltä ohjeita ja heidän on noudatettava 18 artiklassa tarkoitettuja menettelysääntöjä.

*16 artikla***Suhde Maailman kauppajärjestön asettamiin velvoitteisiin**

Jos Montenegro liittyy Maailman kauppajärjestöön, jäljempänä ”WTO”, sovelletaan seuraavia määräyksiä:

- a) Tämän pöytäkirjan nojalla perustetut välimiespaneelit eivät käsittele riitoja, jotka koskevat Maailman kauppajärjestön perustamisesta tehdystä sopimuksesta johtuvia kummankin osapuolen oikeuksia ja velvoitteita.

▼B

- b) Osapuolten oikeus soveltaa tämän pöytäkirjan riitojenratkaisua koskevia määräyksiä ei vaikuta WTO:n puitteissa toteutettuihin toimiin, riitojenratkaisumenettelyt mukaan lukien. Jos osapuoli kuitenkin on aloittanut tiettyä toimenpidettä koskevan riitojenratkaisumenettelyn joko tämän pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohdan tai WTO-sopimuksen mukaisesti, se ei voi aloittaa samaa toimenpidettä koskevaa riitojenratkaisumenettelyä toisella foorumilla ennen ensimmäisen menettelyn päättymistä. Osapuolen katsotaan aloittaneen tässä kohdassa tarkoitettulla tavalla WTO-sopimuksen mukaisen riitojenratkaisumenettelyn, jos se pyytää paneelin perustamista WTO:n riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan sopimuksen 6 artiklan mukaisesti.
- c) Tämän pöytäkirjan määräykset eivät estä osapuolta soveltamasta WTO:n riitojenratkaisuelimen hyväksymää velvoitteiden keskeyttämistä.

*17 artikla***Määräajat**

1. Tässä pöytäkirjassa vahvistetut määräajat lasketaan kalenteripäivinä alkaen sitä toimea tai tosiseikkaa seuraavasta päivästä, johon ne viittaavat.
2. Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella pidentää mitä tahansa tässä pöytäkirjassa mainittua määräaikaa.
3. Välimiespaneelin puheenjohtaja voi jatkaa tässä pöytäkirjassa mainittua määräaikaa jommankumman osapuolen perustellusta pyynnöstä tai omasta aloitteestaan.

*18 artikla***Työjärjestys, menettelysäännöt ja tämän pöytäkirjan muuttaminen**

1. Vakautus- ja assosiaationeuvosto vahvistaa viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän pöytäkirjan voimaantulopäivästä välimiespanelimenettelyissä noudatettavan työjärjestyksen.
2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto täydentää työjärjestystä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän pöytäkirjan voimaantulopäivästä antamalla menettelysäännöt, joilla varmistetaan välimiesten riippumattomuus ja puolueettomuus.
3. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi tämän pöytäkirjan muutoksista.

▼B**PÖYTÄKIRJA N:o 8****Montenegron osallistumista yhteisön ohjelmiin koskevat yleisperiaatteet***1 artikla*

Montenegro voi osallistua seuraaviin yhteisön ohjelmiin:

- a) Serbia ja Montenegron yhteisön ohjelmiin osallistumista koskevista yleisperiaatteista tehdyn Euroopan yhteisön ja Serbia ja Montenegron välisen puitesopimuksen ⁽¹⁾ liitteessä luetellut ohjelmat,
- b) ohjelmat, jotka on otettu käyttöön tai uudistettu 27 päivän heinäkuuta 2005 jälkeen ja jotka sisältävät Montenegron osallistumiseen liittyvän lausekkeen.

2 artikla

Montenegro suorittaa Euroopan unionin yhteiseen talousarvioon rahoitusosuuden, joka vastaa sen osallistumista kuhunkin ohjelmaan.

3 artikla

Montenegron edustajat voivat ottaa osaa Montenegroa koskevissa asioissa tarkkailijoina sellaisiin hallintokomiteoihin, jotka vastaavat niiden ohjelmien valvonnasta, joiden rahoitukseen Montenegro osallistuu.

4 artikla

Montenegron osallistujien esittämiin hankkeisiin ja aloitteisiin sovelletaan mahdollisimman laajasti asianomaisia ohjelmia koskevia samoja edellytyksiä, sääntöjä ja menettelyjä kuin jäsenvaltioihin.

5 artikla

Montenegron osallistumista kuhunkin yksittäiseen ohjelmaan koskevat erityisehdot, erityisesti maksettava rahoitusosuus, määritetään yhteisön puolesta toimivan Euroopan komission ja Montenegron välisellä sopimuksella, joka tehdään yhteisymmärryspöytäkirjana.

Jos Montenegro hakee yhteisön ulkoista rahoitusapua liittymistä valmistelevalta tukivälineestä 17 päivänä heinäkuuta 2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1085/2006 ⁽²⁾ mukaisesti tai Montenegrolle annettavasta yhteisön ulkoisesta rahoitusavusta mahdollisesti myöhemmin annettavien asetusten mukaisesti, yhteisön avun käyttöä koskevat ehdot, joita Montenegron on noudatettava, määritetään rahoitussopimuksessa.

⁽¹⁾ EUVL L 192, 22.7.2005, s. 29.

⁽²⁾ EUVL L 210, 31.7.2006, s. 82.

▼ B*6 artikla*

Yhteisymmärryspöytäkirjassa määrätään yhteisön varainhoitoasetuksen mukaisesti, että varainhoidon valvontaa tai tilintarkastuksia suorittavat Euroopan komissio, Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) ja Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuin tai ne suoritetaan näiden toimielinten alaisuudessa.

Laaditaan varainhoidon valvontaa ja tilintarkastusta, hallinnollisia toimenpiteitä ja seuraamuksia sekä perintää koskevat yksityiskohtaiset määräykset, joiden nojalla komissiolle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle myönnetään oikeudet, jotka vastaavat näillä toimielimillä yhteisöön sijoittautuneiden edunsaajien tai toimeksisaajien osalta olevia oikeuksia.

7 artikla

Viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä ja joka kolmas vuosi sen jälkeen vakautus- ja assosiaationeuvosto voi tarkastella sopimuksen täytäntöönpanoa Montenegron tosiasiallisen osallistumisen perusteella yhteen tai useampaan yhteisön ohjelmaan.

▼B

PÄÄTÖSASIAKIRJA

Täysivaltaiset edustajat, jotka edustavat:

BELGIAN KUNINGASKUNTAA,

BULGARIAN TASAVALTA,

TŠEKIN TASAVALTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTAA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

VIRON TASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTAA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTIA,

ITALIAN TASAVALTA,

KYPROKSEN TASAVALTA,

LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTAA,

UNKARIN TASAVALTA,

MALTAN TASAVALTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTAA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PUOLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ROMANIA,

SLOVENIAN TASAVALTA,

SLOAVAKIAN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTAA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYTTÄ KUNINGASKUNTAA,

▼ B

jotka ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, Euroopan atomie-nergiayhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn so-pimuksen sopimuspuolia,

jäljempänä ”jäsenvaltiot”, ja

EUROOPAN YHTEISÖÄ ja EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEI-SÖÄ,

jäljempänä ”yhteisö”,

sekä

MONTENEGRON TASAVALLAN täysivaltaiset edustajat,

jäljempänä ”Montenegro”,

jotka ovat kokoontuneet Luxemburgissa 15 päivänä lokakuuta 2007 allekirjoittamaan Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Montenegron tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen, jäl-jempänä ”tämä sopimus”, ovat hyväksyneet seuraavat asiakirjat:

tämä sopimus ja sen liitteet I–VII:

Liite I (21 artikla) – Montenegron tariffimyönnytykset yhteisön teolli-suustuotteille

Liite II (26 artikla) – Pikkuvasikanliha (”baby beef”) –tuotteiden mää-ritelmä

Liite III (27 artikla) – Montenegron tariffimyönnytykset yhteisön maa-taloustuotteille

Liite IV (29 artikla) – Yhteisön tariffimyönnytykset Montenegron ka-lastustuotteille

Liite V (30 artikla) – Montenegron tariffimyönnytykset yhteisön kalas-tustuotteille

Liite VI (52 artikla) – Sijoittautuminen: rahoituspalvelut

Liite VII (75 artikla) – Teollis- ja tekijänoikeudet sekä kaupalliset oi-keudet

ja seuraavat pöytäkirjat:

Pöytäkirja N:o 1 (25 artikla) – Jalostettujen maataloustuotteiden kauppa

Pöytäkirja N:o 2 (28 artikla) – Viinit ja väkevät alkoholijuomat

Pöytäkirja N:o 3 (44 artikla) – Käsitteen ”alkuperä tuotteet” määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät

Pöytäkirja N:o 4 (61 artikla) – Maakuljetukset

Pöytäkirja N:o 5 (73 artikla) – Terästeollisuuden valtiontuki

▼B

Pöytäkirja N:o 6 (99 artikla) – Keskinäinen hallinnollinen avunanto tulliasioissa

Pöytäkirja N:o 7 (129 artikla) – Riitojen ratkaiseminen

Pöytäkirja N:o 8 (132 artikla) – Montenegron osallistumista yhteisön ohjelmiin koskevat yleisperiaatteet

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Montenegron täysivaltaiset edustajat ovat antaneet seuraavan tämän päätösasiakirjan liitteenä olevan yhteisen julistuksen:

Yhteinen julistus 75 artiklasta

Montenegron täysivaltaiset edustajat ovat ottaneet huomioon seuraavan tämän päätösasiakirjan liitteenä olevan julistuksen:

Yhteisön ja sen jäsenvaltioiden julistus

Съставено в Люксембург, на петнайсти октомври две хиляди и седма година.

Hecho en Luxemburgo, el quince de octubre de dos mil siete.

V Lucemburku dne patnáctého října dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Luxembourg den femtende oktober to tusind og syv.

Geschehen zu Luxemburg am fünfzehnten Oktober zweitausendsieben.

Kahe tuhande seitsmenda aasta oktoobrikuu viieteistkümnendal päeval Luxembourgis.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις δέκα πέντε Οκτωβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Luxembourg on the fifteenth day of October in the year two thousand and seven.

Fait à Luxembourg, le quinze octobre deux mille sept.

Fatto a Lussemburgo, addì quindici ottobre duemilasette.

Luksemburgā, divtūkstoš septītā gada piecpadsmitajā oktobrī.

Priimta du tūkstančiai septintųjų metų spalio penkioliką dieną Liuksemburge.

Kelt Luxembourgban, a kétezer-hetedik év október tizenötödik napján.

Magħmul fil-Lussemburgu, fil-ħmistax-il jum ta' Ottubru tas-sena elfejn u sebgħa.

Gedaan te Luxemburg, de vijftiende oktober tweeduizend zeven.

Sporządzono w Luksemburgu dnia piętnastego października roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Luxemburgo, em quinze de Outubro de dois mil e sete.

▼B

Întocmit la Luxembourg, la cincisprezece octombrie două mii şapte.

V Luxemburgu dña pätnásteho oktobra dvetisícsedem.

V Luxembourg, dne petnajstega oktobra leta dva tisoč sedem.

Tehty Luxemburgissa viidentenätoista päivänä lokakuuta vuonna kaksi-tuhattaseitsemän.

Som skedde i Luxemburg den femtonde oktober tjugohundrasju.

Sačinjeno u Luksemburgu petnaestog oktobra dvije hiljade i sedme godine.

▼B

Pour le Royaume de Belgique
Voor het Koninkrijk België
Für das Königreich Belgien

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

På Kongeriget Danmarks vegne

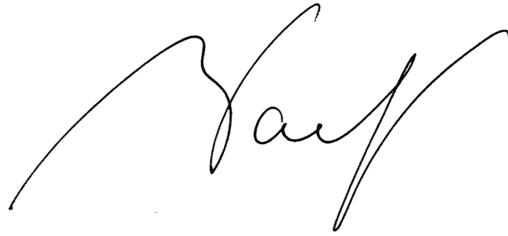

Für die Bundesrepublik Deutschland

▼B

Eesti Vabariigi nimel

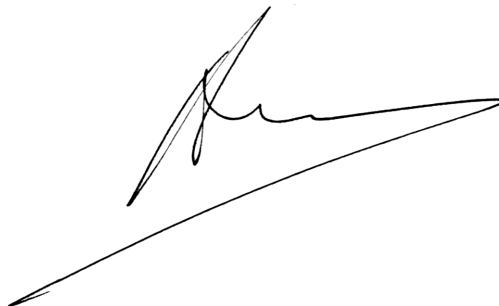
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

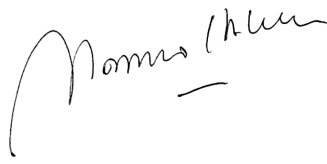

Pour la République française

▼ B

Per la Repubblica italiana

Handwritten signature in black ink, appearing to read "Massimo D'Alema".

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Handwritten signature in black ink, appearing to read "Eklof".

Latvijas Republikas vārdā

Handwritten signature in black ink, appearing to read "A. B. atone".

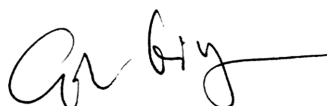
Lietuvos Respublikos vardu

Handwritten signature in black ink, appearing to read "P. Vaiš".

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Handwritten signature in black ink, appearing to read "JM".

A Magyar Köztársaság részéről

Handwritten signature in black ink, appearing to read "Cs. Gy.".

▼B

Għal Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

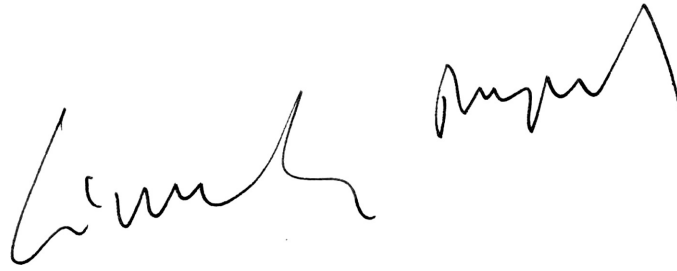
Pentru România

▼B

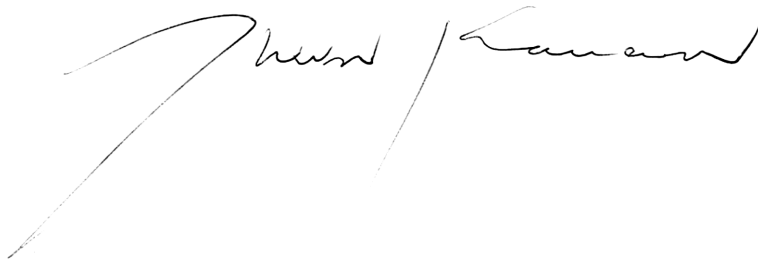
Za Republiko Slovenijo

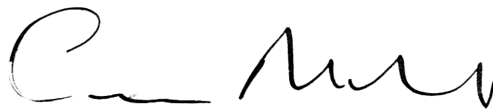
Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

▼B

За Европейската общност
Por las Comunidades Europeas
Za Evropská společenství
For De Europæiske Fællesskaber
Für die Europäischen Gemeinschaften
Euroopa ühenduste nimel
Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες
For the European Communities
Pour les Communautés européennes
Per le Comunità europee
Eiropas Kopienū vārdā
Europos Bendrijų vardu
Az Európai Közösségek részéről
Għall-Komunitajiet Ewropej
Voor de Europese Gemeenschappen
W imieniu Wspólnot Europejskich
Pelas Comunidades Europeias
Pentru Comunitatea Europeană
Za Európske spoločenstvá
Za Evropske skupnosti
Euroopan yhteisöjen puolesta
På europeiska gemenskapernas vägnar

U ime Republike Crne Gore

YHTEINEN JULISTUS

YHTEINEN JULISTUS 75 ARTIKLASTA

Osapuolet sopivat, että tätä sopimusta sovellettaessa teollis- ja tekijänoikeudet sisältävät erityisesti tekijänoikeudet ja lähioikeudet, mukaan luettuina tietokoneohjelmien tekijänoikeudet, tietokantoihin liittyvät oikeudet, patentit, mukaan luettuina lisäsuojatodistukset, teolliset mallit, tavara- ja palvelumerkit, integroitujen piirien piirimallit, maantieteelliset merkinnät, mukaan luettuina alkuperänimitykset, ja kasvinjalostajanoikeudet.

Kaupallisten oikeuksien suoja sisältää erityisesti suojan vilpillistä kilpailua vastaan teollisoikeuden suojelemista koskevan Pariisin yleissopimuksen 10 a artiklan mukaisesti ja sekä tekijän- ja teollisoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen (TRIPS-sopimuksen) 39 artiklassa tarkoitetun julkistamattomien tietojen suojan.

Osapuolet sopivat lisäksi, että tämän sopimuksen 75 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu suojan taso sisältää teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY ⁽¹⁾ mukaisten toimenpiteiden, menettelyjen ja oikeussuojakeinojen käytön.

YHTEISÖN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN JULISTUS

Otaen huomioon, että yhteisö soveltaa poikkeuksellisia kaupan toimenpiteitä EU:n vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuviin tai siihen yhteydessä oleviin maihin, myös Montenegroon, asetuksen (EY) N:o 2007/2000 mukaisesti, yhteisö ja sen jäsenvaltiot ilmoittavat, että:

niitä yksipuolisia kaupan toimenpiteitä, jotka ovat edullisempia, sovelletaan tämän sopimuksen 35 artiklaa sovellettaessa yhteisön tässä sopimuksessa tarjoamien kauppamyönnytysten lisäksi niin kauan kuin poikkeuksellisten kaupan toimenpiteiden käyttöönotosta Euroopan unionin vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuville tai siihen yhteydessä oleville maille ja alueille 18 päivänä syyskuuta 2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2007/2000 ⁽²⁾ muutoksineen on voimassa,

kun kyse on erityisesti yhdistetyn nimikkeistön 7 ja 8 ryhmään kuuluvista tuotteista, joista yhteisen tullitariffin mukaan kannetaan arvotulleja ja paljoustulli, tullinalennus koskee 26 artiklan 2 kohdan määräyksistä poiketen myös paljoustullia.

⁽¹⁾ EUVL L 157, 30.4.2004, s. 45. Oikaistu toisinto julkaistu EUVL L 195, 2.6.2004, s. 16.

⁽²⁾ EYVL L 240, 23.9.2000, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 530/2007 (EUVL L 125, 15.5.2007, s. 1).